Sarah Stricker

O existență tulburătoare, pe cât de amuzantă, pe atât de înțeleaptă și de melancolică...

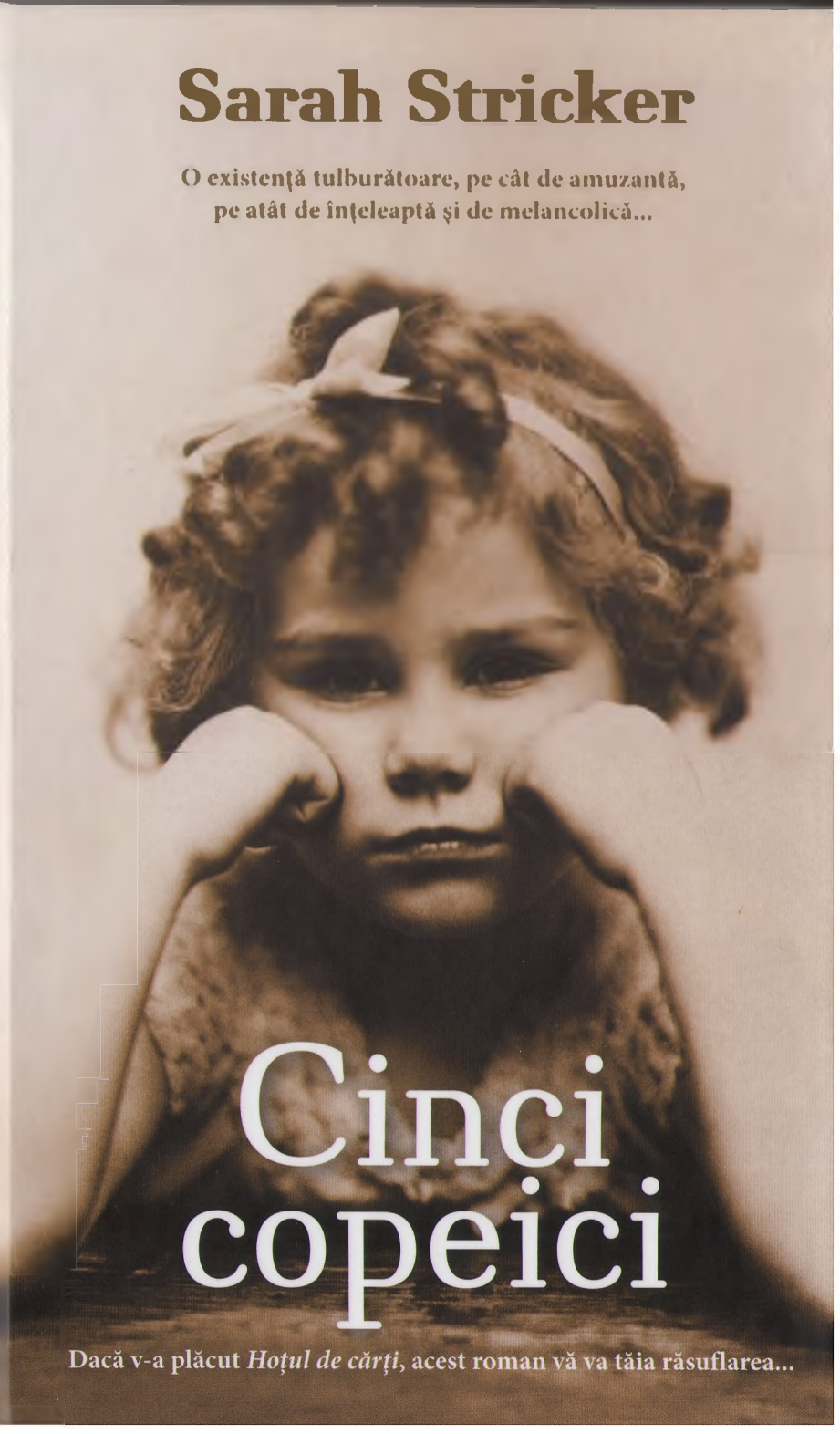

Cinci copeici

Dacă v-a plăcut *Hoțul de cărți*, acest roman vă va tăia răsuflarea...

SARAH STRICKER s-a născut în 1980, în Speyer. A studiat limba germană, literatura franceză și engleză, apoi a absolvit Școala Germană de Jurnalism din München. După mai mulți ani petrecuți în numeroase redacții de ziare și reviste din Germania (*Vanity Fair*, *Süddeutsche Zeitung*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung* sau *Neon*), s-a mutat în Israel. Din anul 2009 locuiește în Tel Aviv, scriind pentru mass-media germană despre Israel și pentru cititorii israelieni despre Germania. *Cinci copeici* este primul său roman, recompensat cu numeroase premii, printre care Premiul Mara Cassens, cea mai mare distincție pentru debut în limba germană. În prezent, romanul este în curs de traducere în mai multe limbi.

Anna, naratorul romanului, rememorează povestea propriei vieţi în secvenţe intercalate şi priviri retrospective. Un bunic tiranic, ale cărui încercări brutale de intruziune în viaţa propriei fiice, de o urâţenie frecvent menţionată în poveste, se perpetuează vreme de ani întregi, o fiică docilă, de o impresionantă imaturitate, şi o soţie aflată permanent în pragul unei crize constituie ingredientele unei poveşti pe cât de amuzante, pe atât de dramatice. Naraţiunea Annei este un omagiu adus neconvenţionalei sale mame, ale cărei trăiri şi experienţe fac deliciul acestui roman tragicomic în cel mai bun sens al cuvântului.

Extraordinarul roman de debut al lui Sarah Stricker pune pe tapet problematica spinoasă a relațiilor germano-evreiești de după război într-o manieră lipsită de clișeele obișnuite. Discernământul și profunzimea care însoțesc stilul jurnalistic al autoarei, plin de umor, nu fac decât să potențeze prezentarea unei spectaculoase drame de familie.

„Un roman de debut suveran, povestit cu mult umor și cu o mare ușurință [...] Povestea este de-a dreptul grandioasă: amuzantă, lirică, tragicomică și incredibil de veridică..."

Kleine Zeitung

Cititorii care au fost seduși de scriitura intensă și superb măiestrită a autorului Marcus Zusak, care ne-a dăruit în *Hoțul de cărți* una dintre cele mai durabile povești ale timpurilor noastre, vor regăsi în *Cinci copeici* nu numai un personaj principal de același calibru, ci și o istorie fascinantă ce dăinuie peste ani, fermecându-ne irezistibil.

ISBN 978-606-776-122-1

9 786067 761221

www.rao.ro

www.raobooks.com

editura rao

biblioteca rao

SARAH STRICKER

Cinci copeici

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STRICKER, SARAH
Cinci copeici / Sarah Stricker ; trad.: Graal Soft SRL. - București : Editura RAO, 2016
ISBN 978-606-776-122-1

I. Graal Soft (trad.)

821.112.2-31=135.1

Editura RAO
Str. Bârgăului nr. 9–11, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

SARAH STRICKER
Funf Kopeken
Prima dată a fost publicat în Germania cu titlul
FUNF KOPEKEN by Eichborn –
A Division of Bastei Lubbe Publishing Group
Copyright © 2013 by Bastei Lubbe AG, Koln
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba germană
GRAAL SOFT

© Editura RAO, 2014
Pentru versiunea în limba română

2016

ISBN 978-606-776-122-1

Capitolul 1

Tare urâtă mai era mama. Orice altceva bunicul nu i-ar fi permis niciodată. Era uscată și palidă, pielea ei nu reușea să capete nicio culoare mai acătării, nasul i se înroșea ori de câte ori se supăra sau se bucura, când îi era frig ori când transpira, iar asta doar așa, din pura răutate a trupului ei. Avea bărbia ascuțită și gura și mai ascuțită, din care caninii ei tăioși se aruncau înainte, iar asta era una dintre hibele cele mai mici ale înfățișării ei, fiindcă nu apuca să râdă prea des. Măcar era chioară ca un pește, astfel încât propria-i înfățișare i-a scăpat o vreme, cel puțin în primii ani de viață. Abia prin clasa a treia, când învățătoarea a observat că nu putea citi niciun cuvânt de la tablă, a început să poarte niște ochelari groși à la Nana Mouskouri, în spatele cărora ochii i se vedeau ca două pete de acuarelă diluată. „Să se așeze atunci în primul rând", se plângea mama ei, adică bunica mea, în timp ce se chinuia să împletească puful de pe capul mamei mele în două codițe. Apoi o pupa pe obraji și îi întindea pe ascuns urmele de ruj, ca să-i dea puțină culoare, însă bunicul striga: „Asta nu e parada modei, ce mama dracului, se duce acolo ca să învețe ceva", așa că ochelarii au rămas, în ciuda faptului că pe bunica mea a apucat-o în noaptea aceea o asemenea durere de cap, că bunicul a trebuit să se închidă în closet a doua zi de dimineață timp de douăzeci de minute.

Dar și mai târziu, după ce mama mea a căpătat lentile de contact, când burta i s-a mai micșorat, iar fața i s-a înăsprit, tot urâtă a rămas. Abia cu puțin înainte de sfârșit, când nici nu se mai putea ridica de

una singură în capul oaselor şi trebuia ca eu să o hrănesc cu lingura, atunci, dintr-odată, s-a făcut frumoasă. Culoarea, care nu fusese niciodată o culoare propriu-zisă, s-a cojit de pe părul ei ca o tencuială veche, de sub care s-a ivit o cărunţeală argintie. Ochii au început să-i strălucească, iar cele două riduri abrupte de deasupra rădăcinii nasului i s-au netezit. Pe măsură ce moartea îi devora trupul, ea părea tot mai vie. Odată chiar a flirtat cu medicul care venea zilnic să o vadă. Se cunoşteau încă de la Charité, unde mama lucrase după ce mă născuse pe mine, însă pe atunci nu era femeie, ci doctoriţă. Noul ei zâmbet cochet, clipitul din gene atunci când el se apleca peste ea şi îi apăsa stetoscopul rece pe piept, făcând-o să tresară, păreau să îl tulbure. Dar, de la o vârstă şi o oarecare mărime a burţii, trebuie să accepţi flirturile oricum ar fi ele. El îi răspundea la fel, spunându-i „tânără doamnă" sau „domnişorica mea", lucruri pentru care, cu doar o jumătate de an în urmă, cu siguranţă mama l-ar fi dat afară din casă. Sporovăiau despre vremurile de demult, care acum, dintr-odată, fuseseră foarte bune, despre profesori, cunoştinţe comune, incompetenţa colegilor. Mama chicotea ca o fetiţă, ceea ce ea nu fusese niciodată pe deplin. Ducea degetele la gât, cu capul puţin aplecat într-o parte, iar el se lumina la rândul lui, ca un ucenic de măcelar care tocmai a scos pentru prima oară, cu mâna goală, măruntaiele unei scroafe. Doar din când în când, aşa, pentru o schimbare, pe când verifica vreo valoare sau când privirea i se oprea asupra pungilor de plastic de lângă patul ei, îşi freca fruntea şi părea îngrijorat, ceea ce nu făcea decât să o binedispună pe mama.

Era cât se poate de mândră că, în final, reuşise să dea într-o boală prezentabilă, pe care nimeni nu i-o putea lua din vorbe. Uneori chiar refuza să-şi ia medicamentele, deşi probabil că durerile erau de-a dreptul insuportabile.

– Câtă vreme te mai doare ceva, ştii măcar că e încă acolo, zicea ea, iar buzele îi dezveleau un rânjet pe care nu-l mai văzusem niciodată la ea.

Cel mai straniu era însă că nu se mai putea opri din povestit. Zăcea în patul meu, care pe vremuri fusese al ei şi care acum era din nou al

ei, cu mâinile împreunate deasupra buricului, de parcă ar fi aşteptat un copil, şi vorbea, şi vorbea, şi vorbea. Eu stăteam aşezată lângă ea având în braţe cine ştie ce hârtii pentru vreun articol pe care trebuia să-l scriu, pentru ca ea să creadă că nu făceam decât o pauză, astfel încât totul să pară o mică tacla şi să nu amintească atât de mult de o confesiune finală, şi spuneam lucruri de genul: „Cum te mai simţi?" sau: „Nu vrei să te odihneşti un pic?"

Dar mama continua să turuie de parcă nici nu m-ar fi auzit; sărea înapoi la început ca să completeze cine ştie ce detaliu, se pierdea în banalităţi, care – privind în urmă – deveneau mai mari şi mai frumoase sau mai meschine şi mai urâte ori mai înspăimântătoare, până când se potriveau perfect în acel punct de cotitură al vieţii ei. Alte lucruri importante nu povestea – restul erau încropeli ale minţii mele, cărora ulterior le adăugam contur cu propriile imagini, alături de care în amintirea mea auzeam vocea ei, chiar dacă aceasta rămânea agăţată în trecut. De când mă ştiu, mama nu a vorbit decât despre viitor. Abia acum, când s-a stafidit ca un bazin gonflabil golit de apă la sfârşitul verii, şi-a descoperit brusc gustul pentru trecut. Dar de prezent nu s-a atins până la final.

Mama era prea urâtă ca să plângă prea mult după frumuseţe. Doar fetele drăguţe petrec ore întregi în faţa oglinzii pentru a-şi învăţa defectele pe dinafară, ca pe o poezie pe care să o turuie apoi de fiecare dată când primesc un compliment. Ea, în schimb, nu era dispusă să stea să-şi analizeze aspectul exterior. Nu ar fi făcut decât să-i acorde şi mai multă atenţie. Iar „moaca asta urâtă" chiar nu merita acest lucru.

– N-are rost, îmi zicea ea când îi ofeream rujul meu, nu strica orzul pe gâşte.

– Nu are ce să strice, îi răspundeam eu, dar nu reuşeam să o conving să se machieze.

Ea susţinea că buzele îi erau prea aspre şi că nimic nu era mai dezgustător decât bucăţile de piele sub care se aduna culoarea.

Susținea că pielea nu putea să respire sub toată „tencuiala". Și că de la rimel îi lăcrimau ochii.

Dar cel mai odios era felul în care se îmbrăca. Când se ducea la serviciu, încă se mai aranja: purta costum, bluză albă, pantofi cu toc. Dar când intra seara pe ușă, își pierdea toate inhibițiile. Încă din hol, își smulgea gemând hainele de pe ea și apoi umbla vreo jumătate de oră doar în desuuri, așa că prietenele care încă se mai încumetau să vină la mine acasă se refugiau rapid în camera mea. Abia când se răcorea complet era de acord să îmbrace o pereche de pantaloni scurți de-ai tatălui meu, de sub care se iveau coapsele ei denivelate, arătând ca un aluat proaspăt dospit. Deasupra purta tricouri fără mâneci, pe care le cumpăra în pachete de câte cinci, până când se destrămau cu totul. Și, evident, nu purta niciodată sutien. Susținea că dantela de pe margine o irita până făcea răni. Când transpira, iar asta se întâmpla deseori, sfârcurile i se lipeau de materialul umed precum copiii de părinți într-o mulțime agitată. Făcea un adevărat spectacol din urâțenia ei.

– Mândrie, zicea ea.

Dar parcă o auzeai rostind „încăpățânare". Părul și-l tundea singură: la spate suficient de lung ca să-l poată prinde cu un elastic de borcan, iar în față scurt, astfel încât fața ei recompusă la repezeală să fie expusă mereu, fără apărare, tuturor privirilor. Dar era chipul mamei mele, iar eu îl iubeam. Cel puțin până în clipa în care l-am regăsit într-al meu.

La bunicul meu era totul exact invers. Singurul lucru care îl interesa cu privire la aspectul exterior al mamei mele erau urmele pe care le lăsa el însuși. Frumusețea nu-l interesa. Aceasta prea aducea a superficialitate, iar dacă era ceva ce nu putea suporta, erau oamenii superficiali, „pentru Dumnezeu", chiar dacă pe El îl suporta chiar și mai puțin. Era ferm convins că unui tânăr nu i se putea întâmpla nimic mai bun decât să se trezească cu un „pic de nisip în transmisie", asta forma caracterul, „presupunând, desigur, că genele sunt în regulă", după cum îi explica el asistentei care o ridica pe mama din pătuțul ei, cu sprâncenele împreunându-i-se pe frunte de atâta

convingere. Punându-și ochelarii pe nas, studie trupușorul care îi era prezentat, de la piciorușele sfrijite până la trunchiul atât de alungit și de uscățiv, încât te temeai ca nu cumva să-i cadă din clipă în clipă, mai ales unul ca al mamei mele.

– Un cap cât un cur de cal, așaaa de maaare, zise bunicul desfăcând brațele ca un grec care dansează sirtaki.

Se pare – sau cel puțin așa susține legenda pusă în circulație de bunicul meu – că mamei îi lipsea la naștere acea adâncitură pe care „copiii obișnuiți" o au la cap, acea gaură între oase care menține craniul flexibil până când creierul ajunge la maturitate. De aceea, în primii săi ani, capul ei părea disproporționat de mare.

Sigur că, din punct de vedere medical, teoria bunicului e îndoielnică. Dar el avea cu știința aceeași relație pe care o avea cu ciocolata: la început, era singurul aliment real, furnizor de energie, hipotensiv, antidepresiv, hrana soldatului. Apoi, după ce mânca în neștire, i se făcea rău de la ea și nu mai suporta nici s-o miroasă cu lunile. Toate obiecțiile prezentate de medici prieteni, la sfârșit chiar și de mama, nu îl făceau decât să-și apere povestea cu și mai mare vehemență.

– Livrată la cheie! striga el, apoi o mângâia pe creștetul capului.

De la bunica nu te puteai aștepta la vreo lămurire. Aceasta se dezobișnuise de adevăr imediat după nuntă, la fel ca și de șah. În ambele, bunicul era cel imbatabil.

El luă, așadar, ghemotocul din brațele asistentei, răsucindu-l încolo și încoace de parcă ar fi căutat o etichetă, pe care în cele din urmă o găsi. Cu degetul arătător întins, se înfipse în gropița din bărbia mamei, gropița lui, o adâncitură întunecată care intra mult în carne. La mama era încă un punctișor, de parcă cineva ar fi înțepat pielea cu vârful unui creion, dar era semnătura lui, fără vreo urmă de îndoială. Îi apăsă bunicii mele un sărut pe frunte și îi puse copilul în brațe.

– Ai făcut o treabă bună, Hilde, poți fi mândră, decretă el, apoi ieși pe coridor ca să găsească pe cineva cu care să ciocnească.

Singura care nu reușea cu niciun chip să se obișnuiască cu felul în care arăta mama era bunica. Sigur că o iubea pe mama. Nici nu ar fi

permis altceva. Dar de fiecare dată când o privea, simțea o tensiune, undeva la trei lățimi de deget sub sân. Câteodată, când se credea neobservată, își trecea mâna pe deasupra, de parcă ar fi fost un loc care îi dădea mâncărimi și despre care spera că, la un moment dat, o să-i amorțească. Dar oricât ar fi frecat, tensiunea rămânea tot acolo.

– Ei, haide, ia uitați ce guriță fermecătoare! Și ce privire ageră, exclamă asistenta când văzu ochii roșii de plâns ai bunicii. Nu faceți decât să vă montați singură. Vă spun eu, o să întoarcă toți capul după ea!

Își înfipse mâinile în șold și scutură din cap râzând, însă bunica își dădea seama că mințea.

– Am sperat doar că o să semene cu mine, reuși ea să îngaime printre lacrimi.

– Dar sigur că vă seamănă, rosti răspicat asistenta. E mama bucățică ruptă!

Bunica crezu într-adevăr această ultimă afirmație, așa că se porni să plângă și mai abitir.

Poate că i-ar fi fost mai ușor dacă ar mai fi avut parte de încă o încercare, o a doua șansă de a-și turna moștenirea într-o formă mai armonioasă. Dar când rămăsese însărcinată, „ca printr-un miracol", avea deja 36 de ani. Știa că mama era tot ce putea să mai spere în materie de familie. Sigur, lăsând-o la o parte pe cea a bunicului. Dar, dacă s-ar fi gândit puțin la asta, fără familie aproape că ar fi fost mai bine.

Bunica nu simțea decât dispreț pentru neamurile soțului ei, chiar dacă buna-cuviință o obliga să ascundă asta cu ajutorul unor remarci însoțite adesea de un oftat cu privire la orașele mari, unde prin cultură se înțelegea și altceva în afară de serbarea anuală de Crăciun a asociației de gimnastică. Când spunea asta, își depărta degetul mic de ceașcă și își dădea ochii peste cap pe sub genele fluturânde, până când bunicul, de atâta fericire, o apuca de mână pe sub masă. El își ura familia chiar și mai mult decât ea, deși cu mai puțină eleganță, însă la el asta se numea „calabalâc", cuvânt care nu avea nimic de-a face cu dialectul din Palatinat, ci provenea mai degrabă din turcă, așa cum îi explicase bunica. Lucru pentru care el o iubea chiar și mai mult. Pentru el, tânăra femeie care apăruse într-o bună zi în merceria

tatălui său, străbunicul meu, respingând desuul de culoarea pielii cu o politețe căutată, dar și cu un dezgust limpede, nu era doar personificarea eleganței; simțea totodată că ea recunoștea în el acea scânteie de *savoir faire* neglijat prea adesea în patria sa, indiferent câte șaluri de mătase ar fi purtat la gât.

Bunicul provenea dintr-un cătun, al cărui nume nu putea fi rostit decât cu o voce nazală, plină de dispreț. Singurul din sat care mai aduna praf pe raft cu o a treia carte în afară de Biblie și de *Mein Kampf*[1] era fratele său Helmut (Derhelm), care făcuse practică la o bancă și de atunci lucra la casieria de la Casa de Economii, fiind al treilea în ierarhia satului, după preot și primar. Străbunicul meu se bucurase de ceva bani și, chiar dacă nu fusese educat, avusese destulă minte încât să-și trimită ambii copii la școală, ceea ce pe atunci nu era nici normal, nici ieftin.

– Un tip rafinat, recunoștea până și bunica mea, care însă se stinsese la scurtă vreme după ce se cunoscuseră, în urma unei răni căpătate în război.

Restul familionului era compus în mare parte din mecanici, asistenți medicali sau electricieni, ceea ce ușura enorm renovarea casei moștenite. Dar reparațiile se plăteau cu desfundarea a nenumărate toalete, al căror conținut îi era descris bunicii mele cu atâta dăruire, la câte o ceașcă de cafea, încât – cel târziu după o jumătate de oră – ei i se părea că descoperă o paloare nesănătoasă pe chipul mamei, fiind nevoită să iasă imediat cu ea la aer. Cu toate astea, nu renunța să îi trimită în ziua următoare fiecărui oaspete câte o felicitare decorată cu o violetă, în care îi mulțumea pentru seara frumoasă, exprimându-și speranța că aceasta se va repeta cât de curând.

Ea însăși crescuse la Berlin, fiind fiica unei familii bune, care, întocmai majorității locuitorilor orașului, fusese victima războiului. Bunica mea era singura care supraviețuise bombardamentului din 1943. Și asta doar pentru că, în ciuda încercărilor mamei ei de a o liniști, lovise atât

[1] *Main Kampf (Lupta mea)*, al cărei autor este Hitler, este o operă autobiografică, dar și o platformă-program a nazismului, reprezentând totodată baza național-socialismului. (n.red.)

de tare în toate părțile, încât strânsoarea din jurul încheieturilor ei slăbise, iar ea fugise din pivniță afară, unde se pare că mai apucase să vadă, prin fereastra din față, avionul care lansase bomba.

Știa că își datora viața doar fricii.

Iar asta nu avea să uite niciodată.

Pe jumătate înnebunită, alergase pe stradă în căutarea unui chip cunoscut sau cel puțin a ceva de mâncare, dar tot ce găsise era și mai multă jale, și mai multă spaimă. Rămăsese singură cu teama ei printre resturile clădirii sub care fuseseră îngropați părinții și fratele ei mai mic, iar când războiul se sfârșise, în cele din urmă, se îndrăgostise atât de tare de spaima aceea, încât ajunsese să nu mai poată fără ea. Se temea de orice, de ruși, de americani, chiar și de germani, de pisici mieunătoare, de uși scârțâitoare, de pași, indiferent de ce naționalitate ar fi fost, pe unii chiar ajungând să-i alunge, bătuți cu capace de fier din ruine, pentru că bunica bănuia că posesorul voia să-i fure, în afară de argintărie, „și altceva, nu trebuie să înțelegi acum despre ce e vorba".

Și, într-adevăr, asta îi adusese un tânăr în timpul refugiului, dar acesta murise pe drum, pe când traversaseră un câmp de mine. Însă totul se întâmplase deja după înfrângere, care acum se numea eliberare, așadar nu conta cu adevărat. Doar dacă nu cumva ploua. Atunci era iubirea vieții ei, iar guta semnalată prin scuturarea ritmică a unei cutii cu pastile era doar un semn al dorului ei.

Până la urmă, ambele erau doar prostii. Prima și singura iubire adevărată a bunicii mele a fost teama. Tot ce a venit după aceea au fost doar variațiuni. Ea îl iubea pe bunicul din teamă de viață, teama de a nu mai fugi și de a ajunge la destinație. O iubea pe mama din teamă de moarte. Pe mine, din teama de a pierde. Chiar și la bătrânețe, când era bine îngrijită, grasă și, în sfârșit, din nou bogată, îndreptându-se molfăind de zor în spatele unei instalații de alarmă spre un infarct, ajungea un fâșâit în dreptul ferestrei ca să mă roage să urc și să văd de bunicul, în timp ce ea se ducea să-și ia din nou pe rețetă niște pastile placebo de la farmacie.

În momentul în care aveam vreo tentativă „deranjantă" (ea), „jalnică" (mama mea) „bine intenționată" (eu), dar cu siguranță „inutilă" (noi toți) de a-i alunga grijile cu câteva obiecții de bun-simț, ea povestea cu o strălucire în ochi, pe care doar un observator neantrenat ar fi putut s-o ia drept lacrimi, despre nopțile petrecute prin curți pustii, în care teama îi era singurul însoțitor. Ea traversase singură, fără niciun suflet alături, jumătate din țară, ce-i drept destul de redusă ca dimensiuni pe atunci, până când ajunsese ca printr-o altă minune la o verișoară, care reușise să se căsătorească „în mod fericit! asta spune tot! Fericit!" în partea de sud a Germaniei.

Bunica mea avea pe atunci 18 ani, din care șase și-i petrecuse în război, iar doi aproape în totalitate pe stradă. Și de cel puțin de zece ori mai mult timp nu dormise. Când verișoara ei îi deschisese ușa, era atât de obosită, încât nici măcar coarnele de cerb de deasupra colțarului nu reușiseră să-i smulgă un comentariu ironic. Era slăbită și înfometată, dar, cu toate astea, încă frumoasă, dacă făceai abstracție de oasele care se vedeau ca niște cârlige de pescuit pe sub carne; dar la fel avea și bunicul. Iar după câteva săptămâni, în care fusese nevoită să admire la alegere husele croșetate pentru sulurile de hârtie igienică ale verișoarei ei sau talentele nemaivăzute ale rottweilerului Hasso, i se întorsese și superioritatea.

– Nu știu, zău, mormăi Derhelm la cafeaua de prezentare.

– E un pic cam cu nasul pe sus, nu crezi? zise doamna Gundula (Gundl).

Dar mama bunicului meu, străbunica mea, era cât se poate de încântată de educația aleasă pe care bunica o aducea în familia ei. Cu ochii mari, privea spre umerii împinși în spate și spre spatele drept, urmărind ceașca pe care bunica o ducea la gură atât de ușor, încât părea că buzele ei nici măcar nu o atingeau, până când – de atâta admirație – i se dezlipea chiar și degetul mic de pe toartă.

– Dacă nu ea, atunci nu știu, îi șopti ea bunicului meu și, foarte cinstit, nici el nu prea știa.

Din fericire, verișoara se prăpădise destul de curând după aceea, din cine știe ce motiv – doar toți erau bolnavi și oricum cu jumătate de picior în groapă –, așa că el se decisese să facă treaba temeinic.

Nici nu apucă bunicul să-şi scuture bine praful de pe genunchi după cererea în căsătorie, că ea avea deja geamantanul în mână, pregătită să se mute imediat. Şi aduse cu ea şi o umbră de rafinament. O învăţă pe străbunica să spună corect „pe care" în loc de „care" şi să capete gust – „lucrurile bune nici nu trebuie amintite" –, iar locul şorţurilor fu luat de bluziţe şi de fuste în care se afla atâta material, încât Schäfer Marie, singura din sat care avea maşină de cusut, simţea cum i se rupe inima de atâta risipă. Drept răsplată, străbunica îşi propusese „să o facă pe fată să pună din nou nişte carne pe oase". La prânz, casa era plină de arome de prăjituri, pe care bunica le lua cu tot mai puţină eleganţă de pe frumoasele farfurioare, până când oasele ei dispărură cu totul sub carne. Ba chiar un pic mai mult. Şi apoi un pic şi mai mult. Oricât îşi propunea să nu uite de originea sa bună, nu mai reuşi niciodată să îşi aducă aminte cum era să fii sătul. Iar când, într-o bună zi, străbunica scoase din dulap rochia mirosind a naftalină şi dădu să i-o tragă peste cap, constată că se împotmolea la jumătate.

Dar nici măcar dulceaţa vieţii conjugale nu îi putea înlocui bunicii teama. Era întotdeauna agitată, stresându-şi corpul cu atacuri de panică inutile, nu prea dormea, ca să nu mai vorbim de distracţie. Iar corpul ei se răzbună cât de bine putea.

Înainte de mama, avusese două avorturi spontane, iar un al treilea copil murise la câteva zile de la naştere, în incubator. Se temea atât de tare că l-ar putea pierde cumva şi pe al patrulea, încât aproape că nu o scăpa din ochi pe mama.

– Nu pot altfel, se văicărea ea când Gundl îi citea din nou din revista *Brigitte*, iar asta e cât se poate de rău. Ea e tot ce am.

Mult nu era. Destul de rău că trebuia să o împartă cu bunicul, dar nu era dispusă să mai cedeze cuiva ceva. Mama şi-a petrecut în toată viaţa ei doar două zile la grădiniţă, din care o oră şi trei sferturi în poala bunicii, care nu reuşea să-i dea drumul la mânuţa albă. Educatoarea aproape că a trebuit să smulgă din braţele bunicii trupuşorul care tremura de-acum şi el de spaimă. A aşezat-o pe mama într-un colţ cu păpuşi, şi-a luat un scaun şi a început munca de convingere a

bunicii. Sigur că ea cunoaşte durerosul proces al tăierii cordonului ombilical, dar un copil trebuie să aibă sentimentul că îşi poate dezvolta personalitatea, trebuie să se delimiteze, blablabla. Avea o tunsoare asimetrică ce dezvăluia un – „unul singur!" – cercel cu un papagal şi o voce calmă şi sensibilă, „ca în comunele alea de stânga în care toţi stau turceşte pe jos şi nu-şi iau niciodată unul altuia vorba din gură". Bunica mea a dat politicos din cap, a gustat din prăjitura imaginară oferită de o fetiţă şi s-a prefăcut că o ascultă pe educatoare, îndoindu-se serios că se putea ajunge la vreun rezultat acolo, poate doar la câteva idei preconcepute cu privire la această meserie. Apoi, unul dintre copii a tuşit. Un altul a strănutat în cutia cu creioane colorate. Şi aşa s-a terminat totul. A doua zi de dimineaţă a dat anunţ la ziar şi i-a găsit bunicului o secretară, pentru ca ea să poată rămâne acasă şi să o ferească pe mama de viruşi.

După moartea tatălui său, bunicul preluase băcănia şi o rebotezase „butic", apoi cumpărase casa din vecinătate, care era goală din 1938, „la un preţ de nimic", după cum afirma chiar el, mânat de un orgoliu care nu îi permitea să arunce nici măcar o privire în urmă. Fosta sufragerie fusese transformată în depozit de mărfuri. Aţa şi acele de cusut dispăruseră. În locul lor apăruseră în vitrină rochii lungi, grele. Înainte de vânzare, comanda fotografii ale pieselor pentru un catalog prin care colecţia „Moda Schneider" putea fi comandată şi prin poştă. Pentru fiecare client nou, bunica trebuia să înfigă un steguleţ pe harta care atârna în spatele biroului bunicului. Ea selecta marfa, îi ţinea contabilitatea, răspundea la telefon şi chiar pozase de câteva ori ca manechin. Până când bunicul decise – în acea euforie de început a anilor '90 – că mutarea în capitală nu era suficientă, că în noua Germanie era nevoie şi de un logo nou, picioarele ei dezvelite de şlițul rochiei fură cele care se balansau pe curba de jos a literei „S", aflată atât pe copertă, cât şi deasupra uşii magazinului. Ea era „mâna dreaptă" a lui, aşa cum le povestea furnizorilor care veneau în vizită. În timpul ăsta îşi retrăgea mâinile în cămaşă şi le întindea în schimb domnilor braţul bunicii pentru salut, ceea ce a fost destul de amuzant primele dăţi, apoi a devenit penibil şi, în cele din urmă, când bunica a

constatat speriată că risca să-şi mânjească dragostea printr-o părere proprie, a fost din nou amuzant.

Dacă la început ea era cea superioară în relaţia lor, după câteva luni începu să se disperseze tot mai mult în bunicul. „Întrebaţi-l pe soţul meu. Întreabă-l pe tata". Mai târziu: „Întreabă-l pe bunicul, la aşa ceva nu mă pricep". Chiar şi limbajul ei aluneca tot mai mult în dialectul din Palatinat. Se ţinea cât putea de departe de convingeri sau de interese proprii. Tot ce revendica pentru sine era ofensa, atunci când soţul ei nu ştia să-i aprecieze suficient spiritul de sacrificiu.

Bunicul era atât de îndrăgostit, încât la început nici nu observă schimbarea. Iar când o observă, în sfârşit, se gândi probabil că aşa trebuia să fie. Aşa stau lucrurile într-o căsnicie. Doar câteodată, când bunica îl ruga la sfârşitul unei zile de 48 de ore să-i verifice repede şi evidenţa casnică, „să nu fi socotit greşit cumva", el izbucnea:

– Hilde, capul nu-l ai doar ca să fie loc pentru coafat. Eşti femeie în toată firea!

Iar cea apostrofată, speriată de duritatea tonului lui, începea să plângă până când i se tulburau rândurile de cifre din faţa ochilor.

El era feministul familiei. În primul rând, din pricina râsetelor pe care le declanşa această afirmaţie. În al doilea rând, pentru că îi displăcea profund masculinitatea transpirată, puţind a pâine cu lebăr şi a bere trezită, din copilăria lui. Îi plăcea să o aibă alături pe soţia lui. Abia când bunica părăsi magazinul, el observă – fie că era vorba de „una", fie de „a sa" – că nu avea prea mare importanţă. Şi, preventiv, uită imediat totul.

După nici o săptămână, găsi o înlocuitoare şi, când observă cât de repede învăţa cea nouă, mai angajă iute încă o fată. Până la urmă, comandă o armată întreagă de domnişoare, cărora pe vremea aceea li te mai puteai adresa cu această titulatură. Tinere fete cu prea mulţi dinţi şi cu pometi proeminenţi, peste care fizionomiile se întindeau ca feţele de pernă, în timp ce râdeau în receptor, preluau comenzi sau scriau după dictare. Şedeau în două rânduri, la dreapta şi la stânga biroului lui, şi îşi plecau capetele deasupra maşinilor de scris, în timp ce bunicul păşea semeţ printre ele şi dădea indicaţii. Când avea

nevoie să fie înveselit, le obliga să se înşire „la apel", în timp ce el ieşea bubuind din biroul lui, jucăuş, dar de fapt cât se poate de serios, cu mâna înfiptă în jachetă, la fel ca Napoleon, dar la final nici măcar bunica nu se mai amuza de asta.

Bunicul fusese ofiţer şi „încă mai sunt!", cum mi-a declarat el revoltat când am avut, la un moment dat, tupeul să-i spun să mai lase războiul în trecut. Nu avea nici 19 ani când primise rangul de locotenent şi nici măcar 50 de ani mai târziu nu era dispus să renunţe la această onoare – chiar dacă, se grăbea el să adauge, îi respingea pe naziştii „în chestiunea cu pricina".

Ca toţi germanii, avea şi el o mătuşă care ascunsese câţiva evrei în pivniţă şi era el însuşi un antifascist în secret, chiar dacă „de dragul mamei".

Făcând abstracţie de ghiduşiile acestea ideologice, anii dintre 1939 şi 1945 au fost totuşi „cei mai buni ai vieţii sale", aşa cum anunţa tot el (vezi mai sus).

Perioada era perfectă pentru bărbaţii ca el. Bărbaţi care erau, de fapt, încă băieţi şi care voiau să schimbe rapid acest lucru. Care se entuziasmau pentru absolut orice le putea aduce câteva însemne noi pe uniformă. Iar bunicul era cel mai rău dintre toţi. El spunea „răspundere" şi se gândea la „provocare". La radio se vorbea despre „patrie şi popor". El înţelegea prin asta „afară, în lumea largă". Avea tot ce se căuta pe vremea aceea: dorinţa de victorie, setea de putere, pasiunea. Şi completa ignoranţă în privinţa propriilor deficite. Alţii n-aveau decât să fie mai mari şi mai tari şi poate, „poaaaate", mai isteţi. Dar bunicul meu era unul dintre oamenii atât de siguri pe sine, încât le interzic din start interlocutorilor lor orice fel de dubii. El nu părea doar să creadă că e special. El chiar o făcea. Abia ieşit din adolescenţă, îşi conducea trupele, care erau de două ori mai în vârstă decât el. Odată recrutat – şi destul de impresionat totuşi de consecvenţa cu care Führerul îşi urmărea viziunea –, voia să devină cineva în viaţă. În cele din urmă ajunsese până la Kaliningrad, care pe atunci se mai numea Königsberg, unde fusese luat prizonier de ruşi în 1944. Armata Roşie îl dusese la Kazan, în „Ţara Tătarilor", pe care

bunicul o pronunța așa de misterios, încât, în copilăric, mi-o imaginam undeva între Transilvania și țara Taka Tuka a lui Pippi Șosețica.

Iar asta fusese cea mai mare provocare. Cel mai rău era iarna, când aerul care venea dinspre Urali era atât de rece, că îți sfâșia plămânii. Atât de rece, că îți zdrelea pielea de pe obraji. Atât de rece, încât oamenii nu se încumetau să se îmbrățișeze de teamă să nu rămână înghețați, lipiți unul de altul. Și era mereu iarnă, în afara scurtelor momente de vară. Dar atunci era parcă și mai rău, pentru că puțea peste tot a excremente, a oameni și a carne putrezită, pe care rușii o lăsau să se umple de mucegai de își făceau mușchii culcuș în rănile deschise. Doar unui anume Mișa Sergheevici, care îl mai ajuta câteodată pe bunicul să șterpelească vreo câțiva cartofi din depozit, putea să-i fie recunoscător că nu murise de inaniție.

– Un antisemit așa cum scrie la carte, dar un adevărat prieten al germanilor, zicea el, dând din cap apreciativ. Noi spuneam mereu că, atunci când îmi vor da drumul acasă, el o să vină cu mine și o să-i găsim o fată germană, curată, căreia – atunci când o săruți – să nu-i pută gura de parcă ai avea sub pat un șobolan mort.

Dar cu puțin înainte de întoarcerea acasă, Mișa fusese împușcat de propriii oameni și asta nici măcar cu intenție.

– Dar după o sticlă întreagă de votcă nu mai știi să ochești chiar atât de bine, râdea bunicul, împungându-se cu degetul arătător întins în ceafă, acolo unde, pare-se, fusese nimerit Mișa, de îi zburase cât colo jumătate de cap.

Bunicului meu îi plăcea tare mult să-și sperie bine auditoriul, să-l împroaște cu sânge și puroi până când groaza se revărsa șuvoi din ochii celor care îl ascultau.

– Așa ceva nu mai vezi în ziua de azi decât la televizor, zicea el, apoi și te studia din cap până în picioare de îți simțeai, literalmente, în genunchi slăbiciunea firii.

Nicio tărie a vieții nu se putea compara cu tăria vieții sale. Erai un ratat prin simplul fapt că te născuseși prea târziu. Cu toate astea, „războiu" lui îi plăcea mai mult decât cel al bunicii, care te privea cu ochii plini de reproș peste conopidă. Câteodată, când mă plictiseam,

ceea ce în familia mea se sancționa cu pedeapsa maximă, începeam chiar după masa de prânz să mă plâng de temele pentru acasă, doar ca să îl fac să vorbească plin de spume despre Kazan și să mă stoarcă pe mine, „papă-lapte" ce eram, de ultima picătură de milă de sine. Bunicul era un povestitor excelent. În decursul anilor, își rafinase povestirile atât de mult în funcție de reacțiile publicului, încât propozițiile se îmbinau ca niște roți zimțate. Știa unde putea să smulgă un strigăt de spaimă și unde trebuia să fie mai reținut, pentru ca, în clipa în care ascultătorii se credeau în siguranță și se ocupau din nou de prăjiturile lor cu brânză, să răbufnească dintr-o propoziție secundară. Când făcea asta, vocea i se amplifica tot mai mult, în vreme ce el fie bătea ritmic cu palma în masă, fie înălța pumnul spre cer, așa cum încă mai aveai voie să faci pe vremea aceea, bucurându-se de fiorii de groază pe care îi declanșa. Numai că uneori, când aveam voie să dorm sus, la bunici, pentru că mama trebuia să viziteze din nou o filială, mă trezeam lac de sudoare din somn, pentru că strigătele sale condimentate cu bucățele de rusă răzbăteau până în visele mele.

Dar despre așa ceva nu se vorbea, evident. La început pentru că nu era timp. Toată lumea era prea ocupată cu admiratul. Casa mea, mașina mea, imperiul meu. Mai târziu nu se mai vorbea pentru că ar fi trebuit să se admită că acum exista timp pentru asta, ba chiar atât de mult încât bunicul a decis – cu o jumătate de an înainte ca Alzheimerul să se agraveze foarte tare, ajungând să nu mai știe nici cum îl cheamă – să includă în sortimentul său și moda bărbătească, doar pentru a umple cumva orele fără ocupație. Nimic nu era mai rău în familia mea decât timpul. Cu excepția celui pe care nu-l aveai și/sau care îți fugea, pe acela îl plăceau cu toții, era dovada de hărnicie care făcea ca un croitor să fie cu adevărat croitor. Celălalt timp, acela urât, pe care îl asociai cu adjectivul „liber", se nimerea în discuție doar când era vorba de lumea din afară, de acele făpturi demne de dispreț din exterior care își iroseau „timpul liber" prin cafenele, în loc să învețe o limbă străină sau să studieze fisiunea atomului. Dacă era absolut necesar, atunci existau doar pauze, nu timp, doar intervalul în

care momentele din două părți se ciocneau. Altminteri, cine știe, reușeai să fii seara încă prea proaspăt și alert, fiind nevoit să înduri privirile pline de reproș ale celorlalți, priviri marcate de cearcăne adânci și muncite. Oboseala era valută forte în familia mea. Cine mai reușea să-și țină ochii deschiși după ora zece însemna că nu fusese muncit suficient. Și aici nu te mai ajuta nici măcar urâțenia.

Bunicul învățase în război trei lucruri (așa cum și în povestirile sale existau mereu trei lucruri, după cum am mai spus, știa să povestească). Primul era acela că a te opri putea să însemne moartea. Prietenului său, împreună cu care ridica brațul drept în aer în fotografia din sufragerie, ambii plini de un zel care aproape că îi smulgea din ramă (dar care, în ciuda repetatelor misive-invitație cu toporași trimise de bunica mea, nu venea „nici măcar!" la masă, pentru că el nu păstrase în amintire Kazanul chiar atât de vesel precum îl descria bunicul), îi înghețase și îi căzuse un deget pentru că, în timpul lucrului, se oprise și se așezase un pic pe o piatră. Asta îi fusese bunicului învățătură de minte. Nu îmi amintesc să-l fi văzut în toată copilăria mea stând într-un loc mai mult de zece minute. Trândăveala era pentru el doar un virus. Acesta pândea în fața televizorului, în reviste, în paturile nefăcute în care te puteai cuibări prea iute la loc, în căzile de baie și, cel mai mult, în bazinele de înot. Și, dacă apucai să te infectezi cu un asemenea virus, era tare greu să mai scapi de el. Clipeai o dată prea lung și deja te pomeneai că pățeai ca Max, fiul lui Helm și al lui Gundl, de fapt un băiat drăguț, până când într-o vară fusese slobozit din slujba lui de vacanță și trimis, în schimb, într-o „tabără de vară! Numai când aud așa ceva! Tinerii ăștia oricum au liber tot anul", în timpul căreia acesta se lăsase pradă drogurilor și, ca urmare, și artei, după care se mutase la Berlin, unde își dorise să ajungă pictor, dar nu se vindecase de toate astea decât atunci când trândăvia subvenționată fusese desființată odată cu RDG-ul.

Singura metodă de a combate astfel de cazuri era să rămâi mereu în mișcare. Chiar și la masă, bunicul sărea mereu în picioare, fie pentru a aduce o carte cu ajutorul căreia voia să combată argumentele celui de lângă el, fie pentru a ajusta o piesă de mobilier care nu se mai afla în unghiul potrivit. Iar când nu mai avea nicio altă idee, vezica lui sensibilă îl trimitea la toaletă, de unde se grăbea să se întoarcă cu șlițul încă descheiat pentru a încheia cu răutate o frază, totul într-o agitație care la mama avea să ajungă la performanță.

El nu mergea, el alerga. El nu mergea cu mașina, el gonea cu mașina. El nu stătea pe gânduri, el știa. Și, mai ales, știa mai bine. În vocabularul său nu existau cuvintele: „sunt de părere/cred/aș zice" sau „părerea mea ar fi", ci doar: „așa este". La un moment dat se afundase atât de tare în afirmații general valabile, încât pierduse complet persoana întâi singular.

– Evident că au fost omoruri. Să se mândrească cineva cu asta? Nu. Să o facă din nou? Cu siguranță.

Realitatea era cea care trebuia să se adapteze la el, și nu invers. Aproape că nu exista subiect la care să nu se priceapă, iar priceperea sa nu era umbrită prea adesea de experiență. Aceasta, considera el, dura prea mult.

– Nu trebuie să mănânc rahat ca să știu ce gust are, zicea el, bombardându-te apoi cu răspunsuri la cele mai stringente întrebări din politică și istorie, din biologie și psihologie, care erau același lucru, din artă și din muzică, chiar dacă nu lansase nimeni vreo asemenea întrebare.

Dar cele mai multe lucruri le știa despre afaceri. Acesta era al doilea lucru pe care îl învățase în lagăr. În timpul marșurilor interminabile de-a lungul Volgăi, colegii săi de captivitate povestiseră, pe lângă diversele mâncăruri ale cine știe căror mame sau pe lângă fiicele diverselor mame, pe care le-ar fi iubit dacă ar fi putut, și o sumedenie de lucruri utile. Bunicul meu învățase despre filosofii germani, un spițer din Alsacia îl învățase o brumă de franceză, dar cel mai mult timp și-l petrecuse cu un proprietar de fabrică, iar acesta îi dăduse lecții sistematic. Când, după trei ani, rușii îl urcaseră în trenul către casă, se pricepea la mai mult decât contabilitate, bilanțuri și management, astfel încât, la sosire, primul lucru fusese să îi explice străbunicului meu tot ce făcea greșit.

Al treilea și cel mai important lucru pe care îl învățase era că un vis nu trebuia să fie prea mic dacă voiai să găsești adăpost sub el într-o noapte înghețată. Înainte de război, nu se prea interesase de afacerea tatălui său. Acum vedea șansa de a construi ceva. Ceva. Ce anume, mai exact, era secundar. Important era să fie în frunte și, desigur, trebuia să fie mare, mai mare, cel mai mare, în orice caz, cel mai mare din tot ce existase până atunci. Bunicul nu se sătura să viseze că, la Paris, la Roma și la Londra, femeile aveau să umble de colo până colo cu numele său în ceafă. Dar pentru început trebuia să se mulțumească să importe mărfuri din țările lor, pentru a o ajuta pe femeia germană să dobândească măcar un pic de stil, iar asta „reprezenta cea mai mare provocare dintre toate". Nu avea nici pregătirea necesară și nici puterea financiară, dar avea o voință de fier și norocul de a se fi născut într-o vreme în care asta era de ajuns. El a fost printre primii care și-au dat seama că oamenii care nu au nimic își doresc mai ales lucruri de care nu au nevoie. În decursul a trei ani, a reușit să-și dubleze profitul. În al cincilea an, a apărut catalogul, din care mai găsesc și astăzi la târgurile de vechituri câte un exemplar printre numere vechi din *Burda* și reviste erotice pline de subsuori păroase. La finalul celui de-al optulea an, punctele de pe hartă erau atât de apropiate, încât de la sud la nord mai că nu se mai vedea vreun locșor gol. Cucerea țara așa cum făcea cu orice și cu oricine și, undeva pe drum, pare să fi uitat că, de fapt, el disprețuia moda profund.

Putea să discute ore întregi despre culoare, croială și calitate, și mai ales despre aceea care îi lipsea concurenței. Costumele sale erau toate croite pe măsură – aparent pentru că el, acum că bunica nu mai era acolo ca să atragă privirile, devenise propria sa carte de vizită. În realitate, hainele de gata nu i se potriveau. Bunicul meu era destul de mic de statură. Dacă stătea pe scaunul său din piele de la birou, picioarele nu îi atingeau pământul. Pentru fotografia de nuntă îl urcaseră pe o treaptă, ca să nu pară prea mic pe lângă bunica, încălțată cu pantofi cu toc, dar până la urmă tot el a dominat poza. Poartă un frac, papion alb, pantofi de lac, acoperiți pe jumătate de rochia bunicii, și are pe chip un rânjet lat, prefăcut, care îi urcă spre

nas. În fundal se vede o treaptă de marmură, cu coloane impunătoare de fiecare parte. Durează o vreme până te prinzi că e doar pictată, un tablou care atârna în studioul fotografului. Bunica, în schimb, pare să se înece printre toate volănașele suplimentare pe care Schäfer Marie le adăugase rochiei pentru a acoperi bucățile de pânză folosite. La gât poartă o cruce cu care bunicul nu a fost de acord decât după mari proteste. Îl ține de braț și se uită puțin în sus spre el. Gropița lui aproape că nu se vede, dar crește de la fotografie la fotografie, la fel ca și porțiunea cheală din creștetul lui. La botezul mamei mele nu mai are decât un cerculeț subțire care se întinde de la ureche la ureche, până când, de la jumătatea albumului de poze încolo, are din nou capul acoperit de păr des, ușor ondulat, chiar mai des decât al bunicii, care pășește pe lângă el. „Toulouse, 1969" stă scris pe dosul fotografiei, cu caligrafia ei măruntă în creion. Alături a adăugat trei nume, de parcă ar fi putut uita cine sunt.

Bunicul pozează bronzat pe o iarbă maronie, în pantaloni scurți și sandale. Pe pieptul lui se ondulează câteva bucle rătăcite. Pe lângă acestea, părul artificial are ceva grotesc, ca o căciulă de blană purtată vara. Deși stă cât se poate de liniștit, arată de parcă bunica ar alerga după el, cu o mână în aer, pentru ca la nevoie să o poată prinde pe mama, care tronează deasupra lor precum vârful unei piramide. Ea e așezată pe umerii bunicului, cu mâinile pe ochii lui, astfel încât i se vede doar gura deschisă, care râde sau țipă. Picioarele și le-a înfășurat în jurul brațelor sale, încât abia îți poți da seama unde începe ea și unde se termină el. Poartă un costum de baie corai, al cărui decolteu e atât de adânc, încât i se văd foarte clar sfârcurile maronii. Sub pielea ca de pergament strălucesc verzui venele ei.

Doar bunica nu participă la toată dezbrăcarea din poză. Poartă o bluză de mătase și o geantă rigidă pe braț, de parcă ar fi în drum spre teatru. Deși trebuie să fi fost destul de cald, poartă ciorapi sidefii în picioare. Încă de atunci avea câteva kilograme în plus, dar eleganța ei o ajuta să le ascundă. Părul blond este prins într-un coc din care nu îndrăznește să se desprindă nici măcar o șuviță, pielea îi e albă, ca o pudră, ca și cum chipul i-ar fi putut fi descompus de vânt la prima

adiere. Spre deosebire de ea, bunicul pare un model decupat cu o foarfecă boantă. Sprâncenele de deasupra degetelor de copil ale mamei mele sunt lungi și ciufulite. Pe obraji, zilele petrecute departe de prizele germane aruncaseră o plasă de tuleie negre. Are bărbia pătrățoasă și, în sfârșit, se vede foarte clar gropița din bărbie. Delicatețea bunicii îl face să pară mai mare decât e. Ea este moale, el e dur, el e întunecat, ea luminoasă și fiecare e cu atât mai mult într-un fel, cu cât celălalt este mai puțin. O pereche frumoasă. Doar că plus și minus se anulează reciproc.

Capitolul 2

Mama era prea urâtă ca să fie proastă. La cinci ani știa deja să citească. Probabil că putea să facă asta de la patru sau chiar de la trei ani, asta depindea de cât de tare simțea nevoia bunicul să fie mândru de ea. Nimeni nu știa unde învățase. Într-o bună dimineață, la micul dejun, se pare că luase pur și simplu ziarul și începuse să citească titlurile.

– Gena mea! exclamase bunicul cu obrajii strălucind ca ai fetelor de pe sticlele de sirop de fructe, însă bunica avea bănuiala că el o învățase pe furiș atunci când se ducea ea la confesiune, singura plăcere pe care și-o permitea.

Mama susținea că învățase pe dinafară textele de pe ambalaje și că de restul și-a dat seama singură, dar nu poți să crești în aceeași casă cu bunicul fără să dezvolți un anumit instinct pentru formarea de legende.

Bunicul se ducea în oraș și aducea teancuri de cărți. *Istoria vechii Rome, Introducere în lumea animalelor* în trei volume, un atlas, *Datele-cheie despre astronomie ale lui Harenberg*. Le alegea la întâmplare, dar erau multe. Când și când, mai aducea și câte o carte de beletristică, asta dacă doamna de la librărie reușea să-l convingă că făcea parte din operele importante ale literaturii universale și că nu era genul pe care să o parcurgi în hamac și să oftezi fericit la sfârșit. În fiecare lună îi alegea mamei trei astfel de opere, dându-i sarcina să își dedice 30 de minute în fiecare zi cărților bifate de pe lista sa.

– Dar nu știe încă nici să citească ceasul, se plângea bunica.

Bunicul însă nici măcar nu o asculta.

Iar mama oricum nu se împotrivea. Indiferent când învățase să citească, învățase de dinainte să o ignore pe bunica.

Seara, progresul ei era controlat. Aplecat deasupra farfuriei aburinde, bunicul meu punea întrebare după întrebare. Care este capitala Burundi? Din ce se compune apa? Cât fac 12 ori patru?

– Las-o mai întâi să mănânce, se văicărea bunica. Altfel se răcește totul.

– Trei, trei, trei… striga bunicul.

– La Issos ei se păruiau! striga și mama.

Între timp, el se bătea cu palma pe picior și răcnea la bunica:

– Hilde, copilul e un geniu! sau: E o adevărată Schneider! sau pur și simplu: Am zis eu! ceea ce se potrivea aproape întotdeauna.

Bunica desena cu furculița cercuri în cartofi și bombănea.

– Poate să fie un geniu și mai târziu.

Până la urmă o lăsau singură la masă ca să caute cine știe ce țară de pe glob, pe care Dagmar Berghoff[1] o avea scrisă pe biletul ei galben, iar bunica era cea care trebuia să golească farfuriile, ca să nu se irosească nimic, fiindcă:

– Când eram eu de vârsta ta… Și mai târziu: Copiii din Africa…

Duminicile alergau prin muzee, apoi la operă/teatru/balet, orice era în program. Pe bunicul îl dureau oasele dacă stătea locului, de parcă ar fi alergat la maraton, dar considera că e obligația lui să o stimuleze pe mama atât intelectual, cât și cultural, chiar dacă știa, desigur, că acest lucru era practic imposibil.

Oricând îi permitea agenda – foarte încărcată și aproape de nerezolvat –, era musai să plece undeva, „ca să mai iasă și copilul din atmosfera asta împuțită", cum obișnuia să-i spună. Datorită casei sale de modă, avea o vastă rețea de cunoștințe în Europa necomunistă (de restul, era el de părere, nu trebuia să-ți pară rău, „o adunătură de state

[1] Crainică TV, prima femeie care a moderat telejurnalul *Tagesschau* la postul de televiziune ARD (n.tr.)

cât se poate de corupte, de hoți cu toții, de la omul de rând până la ministru!", cel puțin până când a căzut Cortina de Fier și, brusc, nu a mai existat nimic mai bun decât Estul, dar despre asta mai târziu), cunoștințe pe care le vizita periodic, pentru a cerceta marfa, pentru a negocia noi contracte sau doar ca să „poată bea, în sfârșit, un cappuccino ca lumea, o fiertură pe care aici ți-o servesc drept cafea, e absolut intolerabil așa ceva". Și aproape întotdeauna se întorcea cu o invitație pentru toată familia.

Încă dinainte să poată umbla cum trebuie, mama vorbea patru limbi străine.

– Fluent! striga bunica.

– Cinci! intervenea bunicul.

Apoi se duse din nou la librărie, de data asta în căutare de „ceva străin", pentru a putea aprofunda cele învățate. Singurul lucru pe care i-l putu oferi doamna de la librărie fu un volum despre pictura renascentistă cu explicații în franceză.

– O iau, strigă el.

Și, pentru ca nu cumva cele lingvistice și spirituale să se impună, mai puse să i se împacheteze și cartea *Gândești și participi – Cartea celor 1 000 de enigme,* pe care micuța mea mamă i-o dădu înapoi gata completată a doua zi, pe măsuța de cafea.

– Oioioi, asta nu e normal, strigă Gundl, un copil trebuie să fie copil! Vă spun eu, sunt tare bucuroasă că Max al meu nu se grăbește să crească. Știți ce mi-a zis drăguțul deunăzi? Mama, eu nu pot să spun decât „labă" la picior. Nu e drăguț, Oskar, ia spune, nu e drăguț?

Însă bunicul nu era dispus să se alăture entuziasmului legat de lipsurile și deficiențele copilului care pășea cu pași timizi pe podea, de scaunul de toaletă unde aproape că nimerise, de râgâielile cu miros de lapte stricat și de toate aceste tentative penibile de a deveni om.

– Nu atârni o operă de artă în muzeu înainte să fie terminată, zise el, apoi îi luă bunicii din dulap un arzător Bunsen pentru a face să explodeze ursuleții de jeleu în clorură de potasiu, așa cum era descris experimentul în *Marele ABC al chimiei.*

De la bun început s-a purtat cu mama așa cum te-ai purta cu un adult aflat într-un corp prea mic și oricine nu făcea la fel trebuia să asculte discursul său despre periclitarea dezvoltării, până când dispărea în tăcere cu „Hamham? Îți arăt eu ție hamham!"

În casa lui nu se pleca „tai-tai", nici nu se făcea „caca", nu exista program pentru copii, nu existau cărți pentru copii și nu se spunea niciodată „ești prea mică pentru asta". Nevinovăția și lipsa de griji în care trăiesc alții la acea vârstă nu au fost simțite de mama datorită sistemului de apărare neclintit al bunicului. Tot astfel a smuls-o și din întunericul care sălășluiește la marginile copilăriei, ajutând-o să analizeze talmeș-balmeșul de mirosuri, sunete și imagini și să le descompună în părțile componente înainte ca ele să aibă timp să se unească într-un sentiment. Mama știa că pastilele bunicii nu erau bomboane, că familia de alături nu se mutase pur și simplu și că respectivul deget de la picior nu îi înghețase și îi căzuse acelui prieten.

Iar bunicul era mereu dispus să îi stimuleze setea de cunoaștere.

În primii ani, nu aveai loc să strecori o foaie între ei.

Dimineața citeau împreună în *Rheinpfalz*, iar el îi explica prostiile pe care le făceau Helmut Schmidt și acoliții săi, chiar dacă nu era nimic de explicat, jetset socialist; Kohl, născut la Oggersheim, pe ăsta trebuiau să-l aducă la Bonn. După ore, ea venea la birou și lua prânzul cu el, apoi avea voie să rămână și să sorteze marfa sau să bifeze pentru domnișoare biletele de comandă, până seara, când pleca spre casă cu bunicul, povestindu-i în detaliu tot ce făcuse în cele câteva ore cât fuseseră despărțiți, până la cel mai mic amănunt, fiecare gând, fiecare pâine cu unt căzută pe jos, fiecare sughiț, totul, totul, povestea totul, pentru că tot ce el nu știa era deja o minciună.

El o asculta, punea când și când câte o întrebare și apoi, peste ale ei, suprapunea poveștile lui, care, evident, erau mult mai mari și mai înspăimântătoare – sughițul său era un cutremur devastator, iar pâinea sa cu unt era o grenadă de mână, „trebuie să mă crezi când îți spun că nu am mai ridicat-o, jur că n-ai văzut niciodată pe cineva alergând mai repede". Prelua structura pe care ea i-o oferea

și, cu ajutorul acesteia, își ridica propria viață. Iar dacă bunica, în mod excepțional, se afla în apropiere și, tot în mod excepțional, nu era cuprinsă de unul dintre atacurile ei de panică, mai trântea și ea deasupra un strat de mortar, până când cioburile erau complet acoperite.

Alte influențe, de pildă unii născuți după război care ar fi putut ridica o problemă mai presus de inaniție, nu prea existau.

Contactul cu cei de vârsta ei, care ar fi putut s-o deruteze pe mama, cu toată mizeria rostită de gurile lor copilărești, trebuia evitat pe cât posibil. De ziua ei, bunicul își invita propriii oaspeți, bărbați care se potriveau bine cu trabucurile sale, antreprenori–minune, așa ca el, foști camarazi, avocați, profesori, care în loc de cadouri aduceau ultimele lor lucrări publicate. Toată lumea stătea în jurul tortului cu cremă de unt făcut de bunica, pe care doar ea îl mânca, iar mama aduna în memorie tot soiul de teorii, pe care mai apoi le povestea cu atâta avânt în curtea școlii, încât treaba cu cei de vârsta ei ieșea oricum din discuție.

Cel puțin îi rămânea suficient timp pe care să îl dedice talentelor ei, fără să fie deranjată. Și avea atât de multe, încât bunicul, bietul de el, nu reușea în primii ani să se decidă care dintre darurile ei merita întreaga greutate a așteptărilor sale mult prea mari.

Mai întâi, a fost desenul. Sigur că mama era mult prea tânără, iar mai târziu nimeni nu mai știa cât de tânără, dar, dacă e să dai crezare cronologiei pe care o construise bunicul în decursul anilor, trebuie să fi fost vorba de o dată chiar dinainte de nașterea ei. În orice caz, într-o bună zi, bunica găsise pe jos un desen în creion, care era cu atât mai surprinzător cu cât nimeni nu-și putea aminti să-i fi dat mamei mele măcar o foaie de hârtie, ca să nu mai vorbim de creion; și, desigur că la minus doi ani, era mult prea mică pentru a și le fi luat singură din sertar. Așadar, bunica găsise desenul unei figuri micuțe care îi semăna întru totul (bunicii, nu mamei, chiar și atunci fiind deja destul de deșteaptă încât să știe că nu te puteai aștepta la un entuziasm furtunos cu un autoportret), cerceii cu perle, gulerul cu dantelă, petele de

nervozitate de pe gât, ceea ce pe bunica nu o entuziasmase chiar atât de tare. Și cu atât mai puțin faptul că bunicul înrămase capodopera și o atârnase în hol, exact lângă cuier, unde o putea remarca imediat toată lumea.

– O artistă încă n-am avut în familia Schneider, exclamase bunicul.

Însă mama începuse apoi să facă roata, așa, pur și simplu, mai întâi cu două mâini, apoi cu una, apoi fără mâini, așa că bunicul fugise imediat să găsească o fostă gimnastă din RDG, care după un campionat mondial nu se mai întorsese în Est și care o maltrata atât de mult pe mama cu vocea ei îmbibată de testosteron, până când aceasta reușea să se îndoaie precum o păpușă de cauciuc. Picioarele înainte, în spate, în jurul capului, șpagatul, sus, jos, prin spate. Dar nici asta nu o făcuse mai frumoasă. Ba chiar devenise un pic mai osoasă. Când alerga, imediat după ceremonia de premiere, direct spre tribună, pentru ca bunicul să îi certifice triumful cu exclamația „Bravo!", medaliile i se loveau de piept în așa hal, încât zornăiau. Apoi, în cantonament, fusese întrebată de o mamă însoțitoare îngrijorată dacă acasă îi dădeau suficient de mâncare, așa că părinții s-au orientat rapid spre următorul talent, vocea ei, care era, într-adevăr, minunată. Și, desigur, muuult prea matură pentru vârsta ei.

Din nou fusese căutat un profesor particular și apoi un al doilea, pentru că primului îi venise ideea să lipească o steluță sub fiecare cântec învățat pe dinafară, așa că rămăsese fără slujbă. Urmașul său fusese un fost cântăreț de operă, care făcea prea multe exerciții de respirație și prea puține exerciții de canto, ceea ce bunicul decretase la început ca fiind „o aiureală", „pierdere de vreme", ba chiar și „înșelăciune", după ce descoperise în hol o poză a acestuia arătând ca un monstru cu pene galbene și verzi lângă Acel Göring, însă apoi recunoscuse că era singura metodă adevărată. Chiar dacă „în chestiunea"... Dar despre asta am mai vorbit.

– Nu știu, nu știu, zicea Gundl, care între timp se abonase la revista *Brigitte*. Fata e mereu în priză. Trebuie să o lăsați să se mai odihnească.

– *Otium est pulvinar diaboli*[1], replicase bunicul privind mândru, căci era singurul bărbat de pe Pământ care vorbea latina.

Își alimenta egoul cu faptele minunate ale mamei și, cu cât acesta se făcea mai mare, cu atât devenea mai înfometat. Atât de mult încât, după ce povestise în ultimii 20 de ani tuturor celor care voiau să-l asculte, dar desigur și celorlalți, că el „mai bine ar înghiți muște" decât să intre într-o biserică, într-o duminică dimineață pornise hotărât cu mama spre biserică și îi decretase preotului că o sfințire a darurilor fără un „Aleluia" al mamei era ca o turtă fără nimic, ceea ce acesta nu prea voise să accepte la început, dar după o scurtă audiție se declarase de acord să o lase să cânte câteva cântece.

– Tocmai acum, gemuse bunica, când îl auzise pe bunicul la telefon povestind despre masa pe care o plănuiau (el) cu ocazia debutului, trei feluri, desigur, nu, nu se știe încă ce va fi în meniu, dar vor crea ceva (bunica).

Invitase toată familia, ba chiar și pe cealaltă mătușă a mamei, sora sa Ilse, al cărei număr reușea mereu să-l piardă, poate din pricina optimismului enervant care îi ieșea din pori precum coșurile pe fața unui adolescent.

Ilse era altfel decât restul familiei. Dacă nu ar fi fost gropița din bărbie, ai fi zis că nici nu face parte din familia Schneider. Mereu veselă, mereu plină de înțelegere pentru toți și pentru toate. Credea sincer că nimeni nu îi dorea răul, așadar era singură, însă mereu plină de speranța (lipsită de acțiune) că bunul Dumnezeu, în care credea, desigur, îi va oferi locul potrivit în viață.

Când bunicul îi povestise între două întâlniri foarte importante, tic-tac, că mama avea să ofere o nouă interpretare „duminica viitoare" coralului „Laudă-L pe Domnul", ea se bucurase atât de

[1] Lenea e perna diavolului. (în limba latină în orig., n.red.)

dulce, încât fusese nevoit să dojenească zdravăn câteva domnişoare ca să se calmeze.

În dimineaţa slujbei sosiseră cu o oră mai devreme, ca să păstreze locurile. Cu braţele uşor depărtate de corp, pentru a proteja materialul care se şifona la orice atingere – „orice altceva e o porcărie" –, bunicul stătea în primul rând din biserică, alături fiind bunica mea, căreia, de atâta grijă că mama ar putea intra în panică, îi tremura cutiuţa cu tablete în mână. De jur împrejur erau Helm, Gundl, Max, iar foarte la margine Ilse, un pic fără suflu, pentru că simţea nevoia să repete la fiecare câteva minute că totul va merge sigur bine.

Doar mama părea cât se poate de relaxată.

– O adevărată profesionistă, zise bunicul, niciun pic de trac.

– Şşt! îl certă bunica.

– Aiureli! zise mama. Sigur că aveam emoţii!

Îşi dădu jos ochelarii, pe care de la debutul bolii îi purta din nou, întrucât de la lentilele de contact o ardeau ochii, şi îi şterse cu mâneca de la cămaşa de noapte. Buza de sus i se curbă un pic, dezvăluind acel rânjet nou.

– Să nu-ţi faci iluzii, bunica e în noi la fel de mult cum e şi bunicul, râse ea bătându-mă pe braţ. Când am trecut pe lângă cristelniţă, am crezut pentru o clipă că o să leşin, atât eram de agitată.

Dar, mai mult decât de public, se temea de exclamaţia bunicului: „Teamă? La Kazan îi aruncau într-o gaură cu şobolani pe toţi cei care erau prea lenţi şi îi lăsau acolo până începeau să pută. Asta numesc eu teamă".

Îşi puse din nou rama după urechi. Lentilele groase ca nişte funduri de sifon sclipeau în toate culorile.

– Crede-mă, într-o asemenea situaţie e mai bine să te aduni.

Aşadar, fără să se întoarcă măcar o dată, urcă la balcon, trase adânc aer în piept şi cântă clar şi tare şi cu un asemenea avânt, încât vocea aproape că i se frânse din pricina forţei pe care încă nu ştia să o stăpânească, de parcă i-ai fi dat unui aruncător de greutăţi o minge de tenis. Dedesubt, gâturile se întindeau, dar mama nu vedea nimic,

cântă mai departe până la ultima notă, după care se întoarse aţă la locul ei, în timp ce bunicul sări în picioare şi începu să aplaude.

– Oskar, şuieră bunica, nu face asta în casa Domnului.

– Nu-ţi face griji, Dumnezeu o să mă ierte, zise bunicul. Asta e treaba lui.

Doar cu mare greutate fu convis să se aşeze la loc şi să rabde până la sfârşit, „deşi restul reprezentaţiei nici nu se putea compara cu începutul".

Când totul se termină, în sfârşit, el se plasă la intrare şi adună complimentele pentru mama, care îi plăcură atât de tare, încât uită să le dea mai departe.

– Oskar, trebuie să plecăm, se văicări bunica. Oaspeţii vor ajunge la uşă din clipă în clipă.

Abia când ieşi şi preotul din sacristie şi zise: „Câteodată Domnul le binecuvântează pe oiţele sale cu daruri la care nu te poţi uita decât cu admiraţie", se declară dispus bunicul să îşi ia rămas-bun, nu fără a-l invita pe preot la masă, ceea ce o făcu pe bunica – lipsa unui carton cu numele, cine ştie ce alergii alimentare – să înghită prima pastilă pentru nervi, dar când acesta refuză politicos, răbufni: „Ce, nu suntem destul de buni pentru el?" şi înghiţi şi a doua tabletă.

La sosirea acasă, mai avea puţin şi leşina.

– N-o să termin puiul la timp până vin oaspeţii, strigă ea din bucătărie şi: Ah, Doamne! Lumânările, du-te repede! Nu aşa de repede că te înroşeşti toată! Oskar, adu tu, te rog, lumânările! Şi apoi, în şoaptă, în spatele oaspeţilor aflaţi aproape toţi în sufragerie, în aşteptare: Dacă aia nu vine imediat, pot să arunc puiul direct la gunoi, căci, ca de obicei, Gundl era în întârziere.

Se zice că, odată, a avut nevoie din bucătărie până în sufragerie de o jumătate de oră pe ceas, pentru că pe drum îşi tot amintea de câte ceva ce uitase, aşa că se învârtea neajutorată de colo colo, ca iepurii din reclama Duracell care nu au Duracell.

Bunicului îi plăcea să imite scena. Iar mamei îi revenea sarcina de a-şi duce palmele la obraji şi de a striga cu voce ascuţită: „Îmi pare

tare rău", așa cum făcea Gundl încă de la zece metri distanță, la fel ca și în ziua aceea, când ajunse în sfârșit împreună cu Helm și cu Max la intrare și, așa cum nu-i scăpă bunicii, strâmbă ușor din nas în direcția bucătăriei.

– Ei, nu! Abia am ajuns și noi. Oricum mai aveam de rezolvat câteva lucruri la bucătărie, exclamă bunica.

– Doamne, cât de bine seamănă, zise Gundl în timp ce își agăță paltonul, apoi continuă: Am fugit repede până acasă și am adus un tort, în caz că nu aveați unul.

Îi întinse tremurat bunicii un tort „Pădurea Neagră" sub o folie de celofan, pe care aceasta, ofensată de moarte că i se aducea în casă o prăjitură străină, îl luă cu o exclamație elegantă:

– Mulțumesc, draga mea!

Seara, vârî tortul la congelator și îl uită acolo pentru totdeauna.

– Ei, cum merge la bancă? Încă nu ai prins rădăcini la ghișeu? îi strigă bunicul fratelui său, bătându-l pe umăr.

– Ei, ghișeu! Acum sunt la investiții. Nici nu trebuie să te ridici ca să muncești și ca răsplată primești o mărire de salariu, zise Helm alergând prin casă în urma bunicului, ca să aprecieze cât costa noul storcător de fructe, noul televizor și noul aparat foto cu antireflex.

– Nou! Îmi vine să râd! exclamă Helm și până la urmă tot râse. N-are nici măcar zoom, al meu face totul automat!

Femeile se întreceau și ele, dar cu prefixul invers.

– Cum se simte tatăl tău? întrebă bunica.

– Cum să se simtă? strigă Gundl. Teribil. Face în pat. N-am dormit toată noaptea.

– Biata de tine, replică bunica mea, care în prezența lui Gundl vorbea ostentativ germana literară. Crede-mă, când n-o să mai fie, o să-ți dorești să te mai țină trează! Duse la mâna la piept, oftă ușor și adăugă: Știu despre ce vorbesc.

Mâncară și băură și făcură urări, la insistențele bunicului, asigurându-l cu toții de viitorul de aur al mamei. Ea trecu de la unul la altul la masă, fiind mângâiată pe creștet, de parcă s-ar fi așteptat cu toții ca

mai devreme sau mai târziu să-i cadă un ban de aur din gură, în timp ce bunicii se agitau în jur cu aparatul foto.

– Zâmbiți, vă rog! striga bunicul.

– Nu așa de tare! exclama bunica.

Dar dinții erau deja în fotografie. Mama arăta acolo chiar și mai mică decât în fotografia de la Toulouse, cu toate că trecuseră câțiva ani. Poate din pricina felului în care stă, cu picioarele încrucișate, cu brațele la spate, de pare că se afundă în pământ. Dar, dacă te uiți mai atent, poți deslușì deja micuțele denivelări care arată ca niște ventuze pe sub puloverul roșu, primele semne chinuite ale pubertății.

– Una mai am! strigă bunicul.

– O clipă! zise bunica, făcându-i un semn cât se poate de evident, iar el se duse în birou și se întoarse cu un buchet enorm.

– Mulțumesc pentru această masă minunată, spuse el, apoi întinse florile pe care ea le cumpărase cu o zi înainte.

– Ah, ce surpriză! Nu ar fi trebuit! exclamă ea.

În fotografia pe care le-o făcu Helm – „Ce? N-are nici măcar autodeclanșator?" –, arată din nou foarte îndrăgostiți. Adevărați profesioniști și ei.

Dar bunicul tot nu se sătura, așa că aduse apoi „sculptura", pe care mama o realizase rapid între două premii.

– Există oare ceva ce să nu poată face acest copil? exclamă Ilse bătând din palme.

– Sigur că da. Să dea greș! răspunse bunicul și nici măcar nu pretinse că ar fi făcut o glumă.

Bunica mai turnă șampanie – și în pahare, și pe ea –, se schimbă, apoi își puse tot hainele de dinainte, pentru că nu voia să pară cu nasul pe sus, și atâta tot frecă pata, până când chiar avu nevoie de o rochie curată.

Bunicul relată a o suta oară povestea despre cum bea votcă Mișa Sergheevici cu paznicii de la depozit, în timp ce ei cărau în spate sacii de cartofi.

– Administratorul depozitului era un evreu chior. Mișa se distra când nu-i ieșea contabilitatea, zise el, imitând râsul lui Mișa.

Apoi bătu în masă și o ridică pe mama în aer.

– Cine vrea s-o asculte pe cântăreața noastră?

Fu adus imediat taburetul din bucătărie, iar mama îl slăvi din nou pe Domnul, puterea și lucrarea Sa, în toate timpurile și pentru totdeauna, până când Ilse începu să plângă de emoție.

– Fata ar merita să ajungă la televizor, plescăi unul dintre verii asistenți medicali. Își îndreptă privirea spre mama. Poate chiar și la radio!

– Trebuie să o trimiteți la un concurs din alea muzicale. Cu puțin noroc, devine la fel de cunoscută precum Heintje[1] și va călători în toată lumea, interveni celălalt.

– Doamne sfinte! Ea e tot ce am, strigă bunica strângând în brațe corpul micuț și constatând îngrijorată că „totul" devenise și mai puțin.

– Noroc? strigă bunicul și mai tare. Cu asemenea povești poți să te prezinți la bunica ta! Norocul este o invenție a leneșilor, ca să se convingă că soarta e de vină pentru nefericirea lor, și nu ei înșiși. Omul are nevoie de hărnicie, hărnicie și nimic mai mult.

– Doamne, ce frumos! oftă Ilse, care își recăpătase în cele din urmă suflul, vocea omului este chiar a doua sa față.

– Așa sună când un copil se curentează, zise bunicul și mai găsi apoi și o a 37-a imagine pe film, ca să-i pozeze lui Gundl invidia de pe față.

După care aceasta decise că era cazul ca și Max să cânte ceva.

Însă Max nu știa deloc să cânte; dar după ce Gundl îi strânse degetele pe sub masă până când băiatul aproape că urlă de durere, decretă că va încerca și se sui și el pe un taburet, cântând-o pe aia cu micul Hans care pleacă în lume și reușind să scoată doar câteva note până în momentul în care și textul, și vocea îl părăsiră și el izbucni în

[1] Cântăreț olandez, lansat în 1966, la vârsta de 11 ani (n.tr.)

plâns, lucru pentru care acasă îi fu înviețit fundul, iar vecinii fură nevoiți să dea radioul mai tare.

Max nu o iertă niciodată pe deplin pe mama. Pe toată perioada școlii, nu vorbi niciun cuvânt cu ea. Abia când se reîntâlniră la Berlin, el fugind de armată și de părinții lui, iar ea de casa goală în care se prefăcuse timp de o lună că poate trăi fără ai ei, se hotărî să o ia de câteva ori cu el, căci părea tare pierdută în acel oraș care nu i se potrivea deloc, în care tot ce în alte locuri era ascuns din decență – droguri, mizerie, gălăgie, păcate – devenise brusc ceva bun, în care totul era alb sau negru, de rahat sau nu, dar cumva mereu în regulă și mai ales atât de liber, de fără valori și de durere, încât mama chiar trebuia să se străduiască să-și distrugă viața.

Dar la asta avea suficient exercițiu. În străduință, vreau să spun, în eforturi, muncă și agitație, atât de multă experiență încât nici măcar nu ar fi știut cum să se oprească, cum să o ia mai încet. Iar bunicul făcea tot posibilul ca ea nici să nu afle. De îndată ce își perfecționa unul dintre talente, astfel încât exercitarea acestuia să nu mai reprezinte o epuizare totală, el îi căuta de îndată o altă provocare. Nu mai era de ajuns să fie cea mai bună, trebuia să dea tot ce avea mai deplin, iar drumul într-acolo trebuia să doară. Nici muncă fără pâine, nici pâine fără muncă. Doar că pâinea fără muncă era chiar mai rea. Căci acesta fu și motivul pentru care, la câteva săptămâni după reprezentația din biserică, profesorul de muzică primi un telefon de concediere: cântatul îi venea prea ușor.

– Nu putem să irosim timpul cu ceva ce până la urmă nu poate să fie decât un hobby, decretase bunicul.

Următoarea potențială chemare bătuse la ușă, arătându-se, din păcate, mult mai promițătoare.

– Înțelegeți, desigur!

Iar mama înțelese și ea, desigur, și începu, fără proteste, lecțiile de oboi. Sau gimnastica la roată dublă. Orice îi trecea prin cap bunicului ca să umple raftul cu premii și cupe. Abia douăzeci de ani mai târziu, cu chelnerii aplaudând la picioarele ei, cu Sufletel care dansa și el pe

masă, în spatele ei, ea cântă din nou, uimită de vocea sa profundă și senzuală, care se maturizase pe neobservate în adâncul ei și pe care o savura ascultând-o. Dar pe atunci nu știa ce înseamnă să „savurezi ceva", crezând că ziua are doar un singur scop, acela de a afla care dintre performanțele ei era cea mai competitivă, cu care se putea distinge din nou dintre toți și toate, cu care putea să scape din „gaura" asta, cum spunea ea aproape la fel de scârbită ca bunicul.

Dar mai întâi trebuia să treacă peste tinerețe. Și pentru aceasta era prea deșteaptă, cel puțin pentru a ei, în care a fi tânăr îi îngrijora doar pe tineri, iar toată povara de a se distra, de a-și face de cap și de a se comporta aiurea apăsa pe umerii lor, pentru ca adulții să poată munci în liniște până la epuizare. Ura totul la ea: șușoteala de la spatele ei – pentru că era mereu singura care nu făcea nicio greșeală și trebuia să prezinte rezolvarea lucrării la tablă –, faptul că nu reușea să se îndrăgostească de un actor sau de un cântăreț, ca să nu mai vorbim de oricine altcineva. Ura chicotelile despre rochiile ei până la genunchi, în timp ce colega de bancă freca guma pe pupitru cu degetele pline de cerneală. Bancurile murdare la care trebuia să râzi, dar nu puteai niciodată, de care erai în taină mândru că nu puteai râde și care te făceau să te întrebi, tot în taină, ce nu era în regulă cu tine. Ura revoltele nebunești, prostia mascată drept idealism. Și prostia și mai mare de a te lăuda cu asta, chiar și ani mai târziu, când jeanșii zdrențuiți fuseseră de mult înlocuiți cu pantalonii de costum la dungă.

Generozitatea cu care alții își contemplau fostul eu îi era dezagreabilă. Indiferent ce fel de fontanelă, gaură sau deschizătură avea ea în cap, flexibilă sau nu, nu se închisese de niciun fel. Fie la 10, fie la 20, la 30, la 40 (și la fel la 49, căci la 50 nu mai ajunse), ea era mereu aceeași, cea pe care am cunoscut-o eu însămi, nerăbdătoare, agitată. Cineva care nu e în stare să ia viața ușor. O persoană care spune că nu-i pasă ce gândesc alții despre ea și apoi repetă chiar mai tare, ca să audă și cei din ultimul rând. Care se străduiește atât de tare să fie ea însăși, încât uită cine e cu adevărat.

Dar cel mai mult ura la tinerețea ei ceea ce aceasta făcea din ea. De când îmi amintesc, mama a fost mereu pe picior de război cu propriul corp, ceea ce pe atunci nu devenise o regulă. Îi părea străin, ciudat, respingător, dar mai ales se simțea înșelată. Cablurile și furtunurile din interior, care se încingeau necontrolat, care îi aduceau sângele în obraji, dezvăluind întregii lumi sfiala ei, palmele transpirate, bolboroseala intestinelor, tremuratul, toate astea păreau să servească unui singur scop: să o trădeze. Corpul nu-i permitea să păstreze pentru sine nicio emoție, niciun gând, lăsând să se scurgă în afară până și cel mai mic secret, era ca un sac de gunoi plin de găuri, din care se scurg pe stradă lături. Și, de parcă asta nu ar fi fost de ajuns, brusc începu să-i crească părul la subsuoară și pe picioare. Și între, desigur.

Bunicul era la fel de puțin entuziasmat. Oricât de tare se grăbea să o conducă pe mama prin întunecata copilărie spre regatul adulților, îl deranja foarte tare că trebuia să ocolească prin pubertate. Îi era greu să se împace cu ochii atenți care îi urmăreau fiecare cuvânt, că dintr-odată era la masă o pereche de sâni în plus, care se chinuiau așa de tare să iasă dintre coaste, de nici nu îți puteai lua ochii de la ei, de parcă ai fi trecut pe lângă un accident puternic.

Bunica nu se lăsa cu nimic mai prejos. Nu numai că voia să parcurgă cât mai repede faza cu tinerețea, dar nici n-ar fi lăsat pe nimeni să intre. Se opunea cu toată forța timpului, încercând să ascundă de ea restul copilăriei, să pitească tot ce era de pitit, negând totul la nevoie. Încă de când mama avea 14 ani, îi interzisese să încuie ușa de la baie.

– Să fiu nevoită să chem pompierii dacă nu poți să o deschizi singură?

Și avea nevoie regulat, tocmai atunci, de câte ceva din dulăpiorul cu medicamente, pe când mama ieșea de sub duș și se usca. Bunica era pe urmele ei mai abitir decât înainte – o urmărea peste tot, intra fără să anunțe în cameră, de parcă ar fi sperat să o sperie atât de tare pe femeia în devenire din ea, încât să nu mai aibă curajul să iasă.

Când mamei îi venise ciclul, în ciuda tuturor acestor eforturi, ea o sfătuise să se spele mai des și să pună niște bucăți de hârtie igienică între picioare, căci era de ajuns pentru „pișatul ăsta de muscă".

Primele luni fuseseră un chin. Mama făcea duș de două ori pe zi. Pauzele și le petrecea spălându-se la toaletă cu o sticlă de apă minerală. Când un băiat îngenunchease lângă ea ca să-și lege pantofii, fusese atât de terorizată că ar fi putut mirosi ceva, încât chiulise pentru prima dată de la școală, ca să se ducă acasă să se schimbe. Cu toate astea, fusese nevoie ca mama să-și însângereze mai întâi toți chiloții înainte ca bunica să scoată la iveală pachetul cu tampoane.

Dar spălatul rămăsese, ba chiar devenise mai accentuat odată cu vârsta. În fiecare dimineață, cu mult înainte să sune deșteptătorul, mama se trezea și încerca apoi să-și determine corpul să dispară. Deschidea dușul la maximum și lăsa apa atât de fierbinte, încât abia o putea suporta; apoi își freca noaptea de pe corp. Se freca și stropea și se săpunea, ducând dușul între fese, la subsuoară, în urechi, în gură, făcând gargară și scuipând, se freca între degetele de la mâini și de la picioare cu peria, până când pielea ajungea roșie și zdrențuită, întocmai rufelor atunci când în mașina de spălat se strecoară o batistă de hârtie. Iar după ce îndepărta complet tot ce era incontrolabil, tot ce era sălbatic și mort, transpirația și pielea moartă, fiecare rest de celulă, astfel încât corpul ei să ofere o suprafață netedă pentru intelectul ei, continua cu locuința, care „stătea de atâta murdărie". Mereu.

Cât timp a locuit acasă, a fost destul de rău, dar când a avut doar pentru ea cele două camere, a reușit să transforme locul într-un spațiu complet steril, atât de curat și de rece și de folositor, încât nimeni nu voia să petreacă acolo mai multă vreme decât era necesar.

De ani buni nu mai fusesem acolo. Când m-a sunat, în sfârșit, și am adus-o la mine în toiul nopții, am fost mult prea derutată de toate tabletele, suporturile pentru perfuzii, aparatul de oxigen și restul ustensilelor pentru boală, de care până atunci nu avusesem habar, așa că n-am mai apucat să mă uit în jur.

Abia când totul s-a terminat m-am dus din nou în locuința ei. Am mers prin camerele goale și albe în care crescusem și eu, în vârful picioarelor, de parcă aș fi putut speria pe cineva, chiar dacă eu eram cea care îmi țineam răsuflarea, atât de înspăimântătoare era pustietatea care mă asalta din toate părțile. Singurele obiecte care se aflau într-un dulap de sticlă din bucătărie erau instrumentele de curățenie, care stăteau frumos aliniate, precum suvenirele din țări străine. Lichidele erau colorate și țipătoare, roz și verde neon, galben strepezitor, iar pe cele mai multe dintre sticle trona un cap de mort.

M-am dus în dormitor și am deschis dulapurile, am luat o pereche de pantaloni de pe umeraș și i-am tras peste blugi. Talia îmi ajungea până la sâni. În ultimele luni se îngrășase destul de tare; nu se mai putea opri din mâncat, ea care toată viața fusese îndemnată să mănânce – doar ca să piardă în câteva săptămâni toată greutatea acumulată.

Am lăsat materialul să cadă și m-am așezat pe pat, un pat îngust, de 90 pe 200 de centimetri. Un pat de o persoană. O persoană care nu-și face speranțe că s-ar mai putea schimba ceva. Sau, mai simplu, care nu-și face griji.

Mi-am lipit nasul de așternut. Nu mirosea a nimic, așadar probabil că mirosea a ea. Un miros care era prea asemănător cu cel din jur pentru a putea fi perceput. Am cercetat cu privirea pereții albi, dulapurile albe, laminatul alb pe care îl pusese peste gresia frumoasă, pentru că în adâncituri ar fi putut aluneca firimituri, apoi mi-am întors privirea la pantalonii din fața mea și am văzut dintr-odată marginea neagră a acestora; i-am ridicat de pe jos și i-am privit mai atent. Am scos o a doua pereche și m-am uitat, apoi o a treia. Mereu la fel. Margini negre de murdărie, pete, unele chiar lipicioase. M-am ridicat și am scos de pe raft un teanc de tricouri, apoi puținele pulovere, descoperind mereu diverse semne despre cât de greu îi fusese în ultima vreme, ba chiar și două perechi de chiloți purtați pe care îi ascunsese într-un colț. Trebuie să fi așteptat până în ultima

clipă ca să-mi spună adevărul despre starea ei, când deja nu se mai descurca singură.

Am luat o foarfecă și am început să tai totul în bucăți pătrate, cârpe pentru tot restul vieții. Apoi m-am dus în sufragerie și am căutat acolo mai departe, chiar dacă nu știam ce anume. Poate doar ceva ce aș fi putut lua cu mine, înainte să sosească cei de la organizația de binefacere pe care o înființase bunica, în nevoia ei tot mai stringentă de a mai aduna niște puncte în fața Domnului înainte de moarte, care trebuiau să ia restul. Am luat dosarele de pe raft, am căutat în documentele ei, am deschis sertare, în speranța de a da peste vreun obiect personal, un prespapier, o cană preferată, mărunțișuri, din cele care la alți oameni stau pe pervaz. Dar evident că nu am găsit nimic din toate astea. Evident că la mama nu existau lucruri inutile. Evident că aici nu puteai găsi nimic a cărui existență să fi justificat o dependență sentimentală. Mama nu se atașase de nimic. Cu excepția sentimentului îmbătător de a se elibera de „balastul" care la ea începea deja cu un bilet de lângă telefon. Pe cât de neobosit aduna bunica totul, alimente, bani, untură, căci nu se știa când ar fi putut izbucni următorul război, pe atât de iute arunca mama totul. La noi nu existau fotografii, magneți de frigider sau oale strâmbe de lut. Chiar și cadourile pe care i le făceam de ziua mamei la școală – și pe care i le aduceam – le păstra doar câteva zile. De îndată ce se aduna cât de puțin, lua un sac de gunoi și îndesa înăuntru tot ce nu era bătut în cuie, mânată de o pasiune neostoită de a face ordine. Bântuia prin casă până când privirea îi putea aluneca perfect pe suprafețe goale, pe care nu se afla nimic în afară de un nou început.

Teama pe care o avea bunica de a nu pierde cele agonisite se transformase la mama în spaima de a nu regăsi cele pierdute. Teama de a nu fi copleșită de amintiri. Teama că orice neglijență, orice greșeală cât de mică ar fi putut să-i deranjeze viața, atât de frumos aranjată și împăturită cant pe cant.

Am plecat din casă cu mâinile goale. Mă resemnasem că, în afară de câteva fotografii pe care bunica apucase să le salveze, nu voi avea

nicio amintire, cel puțin nu una fizică, ceea ce se potrivea foarte bine cu mama – apoi mi-am amintit brusc de lanțul pe care în copilărie îl descoperisem în pod, pe fundul unui borcan umplut până sus cu pioneze. Căutam pe atunci un material pentru un colaj pe care trebuia să îl facem la ora de artă și mă jucam cu borcanul, când pandantivul strălucitor sclipise înăuntru. La încercarea de a-l trage din borcan, m-am zgâriat pe toată mâna. Dar după aceea, când am reușit să-l scot, n-am mai vrut să-l las acolo, sus.

M-am dus, așadar, la noptiera mea, am căutat în vechea mea casetă cu bijuterii și acolo, printre clipsurile pe care le purtasem în adolescență, pentru că mama nu era de acord cu găurile în urechi, l-am descoperit din nou, chiar dacă un pic mai mic. A trebuit să mă duc la lumină ca să îmi dau seama că era într-adevăr o monedă montată în argint, deși nu părea ceva special, arătând aproape ca un ban de jucărie. Reversul era atât de tocit, încât scrierea nici nu se mai vedea. Doar cu greu se puteau distinge două spice și literele CCCP. Lanțul propriu-zis era complet ruginit. Încă de când îl găsisem prima oară mirosea neplăcut a metal, așa că îmi fusese destul de scârbă să îl port. Dar îl ascunsesem totuși printre gablonțurile mele, pentru că mă convinsesem că însemna ceva pentru mama. Abia după moartea ei am înțeles că într-adevăr așa fusese.

Capitolul 3

Singurul lucru la care mama nu se pricepea absolut deloc era iubirea. Ea și sentimentul de iubire nu se tolerau reciproc. Pentru asta erau mult prea asemănători. Prea dominatori. Prea posesivi. Incapabili de compromisuri. Ambii încercau să domine, fiindu-le necesar să fie în frunte, fie ce-o fi, indiferent cât de tare urla lumea la ei că nu aveau dreptate. Se secau reciproc, până când nu mai putea trăi nimic pe lângă ei, și – cu cât se apărau mai tare – cu cât încercau să se sustragă mai mult, cu atât strânsoarea lor era mai puternică.

La exterior se priveau cu cel mai mare dispreț. Mama susținea rigid și ferm că nu fusese îndrăgostită niciodată. Cunoscuse oameni, îi plăcuse sau nu, însă de cele mai multe ori nu, pe unii câteodată, pentru că erau deștepți și educați sau ambele, la nevoie chiar și amuzanți, dar întotdeauna „pentru că" ea decisese pentru ea. Își încrucișă brațele pe piept. Și, din când în când, unul dintre ei era pentru ea.

– Fluturii, obișnuia ea să zică, cu colțurile gurii tresărind de plăcere pentru ochii dați peste cap, care aveau să genereze afirmația următoare: Fluturii trebuie să trăiască în natură sau să fie adunați în insectar, dar cu siguranță nu în burtă.

Pe când era tânără și proastă – ea nefiind niciodată nici una, nici alta –, se autosugestionase că simțea „chestii din astea". Dar se dovedise a fi o greșeală de începător.

Iubirea nu exista decât în legătură cu mine – și chiar și aici ocolea cuvântul ca pe un tomberon de gunoi care dădea pe afară. Cu

pasiunea tipică ei de a-i șoca pe ascultătorii săi, trebuia să le explice tuturor că ea de fapt nu-și dorise deloc copii. Că eu fusesem un accident dintre cele mai nefericite. Că astăzi aș fi putut trăi la fel de bine cu perechea drăguță fără copii din Rügen, al căror dosar îi fusese recomandat cu atâta căldură de doamna de la agenția de adopții, mâncând crabi. Faptul că nu i-ar fi trecut prin cap să mă ia cu ea toată ziua doar pentru că mă purtase în pântec timp de nouă luni, dacă nu mi-aș fi dovedit o companie atât de bună. Pentru așa ceva există în ziua de azi creșe și grădinițe cu program prelungit, aduse de cei din Est, ha-ha.

Adevărul era că nu rezista nici măcar o jumătate de zi fără mine. Se întâmpla deseori să vină să mă ia mai repede de la școală, pentru că voia să-mi povestească despre ceva ce citise în pauza de prânz. Sau pentru că voia să audă ce părere aveam despre cartea lui Dawkins, pe care mi-o lăsase pe masa din bucătărie. Chiar și după ce mă mutasem de ceva vreme, apărea brusc la ușa mea, cu două bilete în mână, pentru cine știe ce premieră la care trebuia să mergem împreună.

– Pune-ți pantofii, fardează-te în mașină. O să merg încet în curbe, striga ea, luându-mi geanta înainte să apuc să protestez.

Dar îmi amintesc perfect de o zi când mi-a spus că mă iubește.

În schimb, mama privea dragostea cu dispreț. În vreme ce alte fete se lăsau să alunece de la o agitație sentimentală la alta, astfel încât cineva trebuia doar să se poarte puțin mai frumos cu ele ca să își dăruiască inima, mama părea imună la fericirea bovină și chicotitoare, așa cum considera ea a fi dragostea.

Dar când o lovi totuși – și de data asta cu adevărat, cu toată forța și atât de bine mascată, încât nu putea fi văzută cu ochiul liber –, mama fu prinsă complet nepregătită. E la fel ca și cu vărsatul de vânt – dacă nu îl faci la vreme, riști să dai colțul din pricina lui. Nu știa cum să reacționeze la teama și dorul și disperarea care se răspândeau brusc în ea, nu cunoștea nici cele mai simple reguli pe care alții le învățau în adolescență, pârghiile și manevrele necesare pentru a-ți ține sentimentele în frâu, ea nu învățase cât de departe se putea

aventura în larg și unde erau prea puternici curenții ca să stea singură în picioare. Ea nu înțelegea că imensitatea durerii care o copleșea atât de tare încât toate convingerile îi alunecau printre degete se sfârșea la un moment dat sau, cel puțin, putea avea un sfârșit. Că nu trebuia să persiste în durere. Și nu avea pe nimeni care să-i explice asta. Fu expusă atacului fără apărare, iar iubirea se folosi de slăbiciunea ei, alergând-o de parcă ar fi vrut să se răzbune pe superioritatea ei. Așadar, se luptară, își făcură viața grea, mai grea decât ar fi trebuit. În cele din urmă, câștigă mama. Sau, cel puțin, așa crezu, chiar dacă fu nevoită să aștepte până la sfârșit pentru ca sentimentul să se transforme într-unul de victorie.

Prima dată se întâlniră în clasa a noua. Fu o coliziune scurtă, dureroasă, care apoi păru mai puternică decât fusese. Băiatul nu lăsase în amintirea ei nici măcar un nume, ci doar părerea unui chip. Și degetele cu pete albe pe unghii, din lipsă de calciu, care o apucaseră brusc și o trăseseră în poala lui.

Îl cunoscuse la o petrecere – un party –, prima la care fusese invitată și asta doar din greșeală, întrucât colegul ei de bancă dăduse pur și simplu mai departe teancul de invitații. Ea nici măcar nu dorise să meargă. Ura gălăgia, și oamenii, și râsetele. Mizeria și drogurile pe care ar fi putut să i le pună în băutură pentru a o face dependentă, așa cum citise în ziare. Nu-i plăceau ceilalți oaspeți, lucrurile pe care le spuneau și cele pe care le făceau. Mai ales împreună. Și despre asta citise. Și făcu greșeala de a spune asta exact așa, cu aceste cuvinte, „mi-e groază să…", la care bunicul urlă „ce ți-e?", apoi alergă în magazin, luă rochia de pe manechin și o îmbrăcă pe mama, după care o urcă în mașină și o duse la petrecere. Oricât de mult ura adunările de adolescenți neterminați, lașitatea o ura și mai tare.

– Și o să te distrezi! Ca să fie clar! strigă el în timp ce pornea mașina.

Bunica băgă capul pe geamul mașinii și o sărută pe mama.

– N-o să fie chiar atât de rău cum crezi, îi șopti ea înainte să rămână în urmă pe alee, făcându-i semn cu mâna.

– Câtă dreptate a avut, gemu mama, luptându-se cu cancerul care îi apăsa plămânii.

Râse răgușit, ca o actriță cu sânii mari atunci când în indicațiile scenice scrie „înveninată".

– A fost mult mai rău. Și adăugă, de parcă asta nu ar fi fost de ajuns: Mult mai rău.

– Ei, haide, am zis eu, a fost doar o petrecere, o singură seară.

Dar nici măcar acum, cu țevile în braț, în piept, extrem de slăbită, nu era dispusă să dezvăluie durerea de atunci. Abia reușea să treacă de la o propoziție la alta fără să se scuture, să ridice umerii, să deschidă gura, de parcă ar fi înghițit un pumn de boabe de piper. Blândețea vârstei, care se zice că dobândește ascuțimea amintirilor, la mama nu se instalase niciodată. Nu de alta, dar timpul care îi rămăsese ca să îmbătrânească fu mult prea scurt. Sau mama fu prea tare.

Nu știa cât de normale erau toate aceste sentimente, acela de a se simți nelalocul său, de a se simți altfel. Și nici nu voia să știe. Credința că ea nu avea nimic în comun cu lumea în care trăia era o parte din tot ce o făcea să fie ea, poate cea mai importantă parte. Nu reușea să socotească totul ca pe o experiență printre multe altele. Cu o încăpățânare incredibilă, ea insista pe cât de îngrozitoare fusese seara, făcând-o în amintirea ei tot mai mare, așa cum totul devenea la ea mai mare, descris mai mare și gândit mai mare, pentru a rezista alături de căruța de membre sfâșiate pe care o aduceau bunicii cu ei.

Totul începu cu faptul că ajunse mult prea devreme. Pe invitație nu era scrisă nicio oră. Când la al doilea țârâit al soneriei ușa se deschise, în sfârșit, Michaela, așa se numea fata, Michaela This – în mod ciudat mama își mai amintea numele, probabil pentru că respingerea lasă urme mai adânci decât opusul –, așadar, când Michaela deschise ușa în sfârșit, nici măcar nu era gata îmbrăcată.

– O, zise mama.

– O, spuse apoi și Michaela.

Din acel moment, conversația se împotmoli.

Fără să aibă nimic altceva în comun în afară de înțelegerea faptului că nu aveau nimic în comun, rămaseră în bucătărie în tăcere, ascultându-l pe Bata Illic[1], care cânta în fundal despre Michaela, și băură, de fapt sorbiră din berea pe care mama o acceptase din disperare, deși o considera „scârboasă". Umerii sus, gura deschisă, limba în afară, „scârboasă"!

Uitându-se peste tejgheaua din bucătărie spre sufragerie, ca un prizonier printre zăbrele, studie confortul înflorat al anilor 1970, masa cu faianță, arlechinii înlăcrimați și decantorul de coniac din dulap, apoi se văzu împreună cu Michaela în oglindă, Michaela în stânga, și își dădu seama treptat că era totuși îmbrăcată, chiar dacă bunica ar fi considerat mai degrabă furou bluza foarte subțire cu bretele ce aveau să alunece mereu de pe umeri în cursul serii, la fiecare mișcare, câteodată neintenționat; în dreapta era mama cu rochia ei roz, cu părul împletit în două cozi subțiri răsucite în jurul capului, atât de demodată cum doar bunicii mei reușeau să facă să arate o fată de 14 ani. Ventuzele se transformaseră între timp în pungi goale care se împingeau prin materialul rochiei, dar bunica decretase „două cuie pe o scândură. Ar fi păcat de bani" și agățase supărată la loc sutienul pe care i-l arătase mama. Adăugase ținutei o vestuță și o poșetuță ambele roz, fiind totul asortat cu rochia care mușca, cu fiecare minut, tot mai mult din nasul mamei.

Mama și Michaela vorbiră o vreme, dar își dădură seama repede că tăcerea era mult mai nimerită. Mama se uita la ceas și se muta de pe un picior pe altul, în timp ce Michaela stătea nemișcată la tejghea. Din când în când reușea să-și închipuie că auzea câte un zgomot și se întorcea alergând spre ușă, ceea ce o sperie la un moment atât de tare pe mama, încât îi căzu berea din mână. Cerându-și scuze dat de o mie de ori, începu să adune cioburile și sigur ar fi putut să le mai adune o bună bucată de vreme dacă Michaela nu i-ar fi spus:

[1] Cântăreț german, originar din Belgrad, foarte popular între anii 1960 și 1980. Unul dintre șlagărele care l-au consacrat se numea „Michaela". (n.tr.)

– Lasă! Și apoi, cu voce și mai hotărâtă: Lasă!

Așa că mamei nu-i rămase nimic altceva de făcut decât să se holbeze din nou la acele ceasului, care între timp începuse să meargă invers. Bâțâi din picioare și își dori cu ardoare să apară și ceilalți oaspeți – iar când apărură, în sfârșit, în sfârșit!, își dori să dispară imediat.

Pe cât de mult dură până la sosirea primului, pe atât de repede ajunseră cu toții să nu se mai poată mișca de înghesuială. În decurs de treizeci de minute, casa era plină ochi cu prietenii Michaelei, pe care mama îi cunoștea din vedere, dar nu și ei pe ea; în schimb, se cunoșteau foarte bine între ei. Ei care aveau să-și povestească o sumedenie de lucruri, dar nu și mamei. Care fumau și dansau între ei, dar nu și cu ea. Care arătau cu toții la fel, fiind însă diferiți de ea. Care vorbeau la fel despre oricine și orice, făceau aceleași glume, râdeau cu același râs și își lansau cu fiecare ocazie teoriile nevinovat de provocatoare.

Stăteau în grupulețe, umăr la umăr, gură la ureche, ca să se poată înțelege în gălăgie, și erau puși pe harță. Mai degrabă pe veselie decât pe harță. Apoi nu mai fu vorba de harță, ci de veselie, și asta cu atât mai tare, hahahahaha, atât de tare încât abia se mai puteau controla din pricina atâtor lucruri care li se păreau, brusc, teribil de amuzante, mai ales cele care se petreceau taman în spatele, la stânga sau la dreapta mamei, când aceasta privea în altă direcție.

O fată plângea și, pentru că era o petrecere, o făcea în mijlocul coridorului, astfel încât toți cei care treceau pe acolo erau nevoiți să calce peste necazurile ei.

– Prostii de pubertate, gemu mama.

– Erați la pubertate, am zis eu, apoi i-am ținut mâna o vreme, înainte să apuce să se scarpine până la sânge de atâta agitație.

– Eu nu, nu reuși ea să se abțină, deși știa, evident, că nu la asta mă refeream.

Fiindcă nu prea știa ce să facă, se întoarse în bucătărie și începu să caute alte cioburi. Se târî în patru labe printre picioarele din jurul

tejghelei, pipăind dalele de gresie. Muzica era atât de tare, încât başii îi bubuiau necruţător în piept, în timp ce Tony Marshall bătea tobele şi Juliane Werding, care credea că ar fi putut ademeni cu feminismul ei de fetiţă pe cineva din spatele cratiţei, urla din boxe. Şi între ei tot timpul Bata, pentru care cânta o pasăre, iar la râu o vedea pe Michaela, şi era totul atât de frumos şi atât de trist, căci mama băgă de seamă că îngâna textul în tăcere, în vreme ce aceia de lângă tejghea descoperiră brusc partea amuzantă din adunatul ei de cioburi.

– Uite acolo, strigau ei, ai uitat unul, iar mama aluneca pe degetele întinse până în colţ, unde, plină de ruşine, chiar găsi un ciob.

Pe Michaela nu o mai deranja acum acţiunea de Cenuşăreasă, asta presupunând că îşi mai dădea seama de ce se întâmpla în jur. Avea ochii închişi şi capul dat pe spate şi sărea în cerc ca o aborigenă în transă, ceea era destul de greu din pricina braţelor ridicate în aer care o târau în cealaltă direcţie. Se clătina mereu şi se apleca într-o parte, apoi se lovea de scaune sau de picioarele altora şi doar mâna care o apucă brusc de umăr o opri la un moment dat să nu se lovească de oglindă – o mână mare şi cărnoasă pe care mama o zări doar scurt, fără să o vadă cu adevărat, şi pe care ar fi uitat-o repede dacă nu s-ar fi regăsit un pic mai târziu pe mâna ei. Numele băiatului căruia îi aparţinea mâna se rătăcise, însă între malurile mâloase ale amintirilor transformate în anecdote, în care toate lucrurile sunt mereu importante sau lipsesc cu desăvârşire.

– Rudi sau Hansi, sau Manni, zise mama. De unde să ştiu?

– Ford Taunus verde! LD: T 665! zise bunicul, bătându-se mândru cu mâna la tâmplă.

– Accidentul, zise bunica, luând o mină sumbră.

Iar asta cel puţin până când m-am născut eu şi mama a revendicat pentru mine acest nume; aşa încât, după aceea, ea a trecut la „pata neagră" de pe „vesta albă a mamei tale", cum şoptea aplecându-se confidenţial spre mine, de parcă ar fi vorbit despre vremea când mama mai câştigase un ban în plus în cine ştie ce bordel.

Aşadar, băiatul îşi puse mâna pe umărul Michaelei, astfel încât bretelua bluzei, care în mod excepţional rămăsese la locul ei, alunecă din nou, apoi îşi duse degetele la ceafa ei şi o legănă împreună cu el încolo şi încoace, în timp ce mâna liberă îi urca încet pe sub furou.

Picioarele de deasupra mamei începură să tresalte de colo până colo.

– Ou, auzi ea, de parcă ar fi urlat un lup în noapte.

Mama se întoarse, dar îşi aminti pe dată că ei îi era totul indiferent. Şi Michaela părea să fie de aceeaşi părere. Îşi ţinea ochii în continuare închişi, legănându-se în ritmul muzicii, de parcă cineva ar fi înlocuit toate acele comori – pentru care doar iubirea contează – cu zdrăngăneală de chitară. Abia când mâna înaintă atât de mult încât se putea vedea – desigur, nu mama şi, dacă da, doar din greşeală –, aşadar, abia când se puteau vedea buricele degetelor în partea de sus a bluzei, începu Michaela să se răsucească. Deschise pleoapele de parcă ar fi smuls plasturi de pe o rană. Deschise gura. Apoi îl împinse de lângă ea pe Rudi sau Hansi, sau Manni, folosindu-se de ambele mâini. Îşi puse toată greutatea în lovitură, sărindu-i literalmente la piept. El îşi vântură braţele, se apucă de un scaun care îi alunecă din mână, se poticni, îşi pierdu echilibrul, apoi căzu în fund cu scaunul pe el.

Băiatul de deasupra mamei mele izbucni în râs.

– Ai înnebunit? răcni Rudi sau Hansi, sau Manni (hai să-i spunem, pur şi simplu, Rudi). Împinse scaunul şi se propti să se ridice. Nu eşti întreagă la minte! zise el.

– Tu nu eşti întreg la minte! strigă Michaela, lovind cu piciorul în aer.

Mama îşi plecă privirea, care ţâşnise fără să vrea în sus. Dar era destul de obositor să nu te uiţi într-acolo.

– Ce-a fost asta? strigă Rudi încă o dată.

Sări în picioare şi încercă să o prindă pe Michaela de braţ, dar cu o limpezime surprinzătoare ea se răsuci sub mâna lui şi începu să râdă în hohote. Muzica amuţi. Rudi pufnea de furie.

– Aşteaptă tu numai, strigă el în timp ce toată lumea privea, dar se părea că el nu prea ştia ce să facă.

Îşi trecu neliniştit mâna prin părul negru, unsuros, în timp ce Michaela râdea tot mai tare. Îşi netezi cămaşa, care îi stătea depărtată de gât, precum acele pâlnii pe care le poartă câinii ca să nu se lingă. Braţele îi erau băgate într-o jachetă de piele, deşi în acel moment nu o avea pe el. Şi probabil că nu era chiar atât de jerpelită cum susţinea mama că ar fi remarcat, căci oricât de gălăgioşi şi de alternativi şi de „împotrivă" i se păreau mamei acei tineri, cei din oraşelul ei şi din cele aflate de jur împrejur erau până la urmă fiinţe bine educate, care ştiau să spună „poftim" şi „mulţumesc", care se lăsau curăţate cu salivă de pete imaginare de pe faţă de către mamele lor şi care, de Ziua Economiei Mondiale, îşi cumpărau cu banii din puşculiţă un calendar cu „Frumosul nostru Palatinat". La fel de dubitabil mi se pare de aceea şi tot acest scenariu de Sodoma şi Gomora, mai ales Michaela din scenariu, care tot mai avea întipărit pe chip un zâmbet nebun şi care, cu ochii sticloşi şi cu degetele ca nişte gheare lovind aerul, îmi părea mai degrabă un junkie dintr-un acidtrip decât un adolescent beat. Dar când mama mi-a povestit toată istoria, trecuseră mai bine de trei decenii de atunci. E nevoie de culori strălucitoare pentru a preveni estomparea imaginilor după atât de multă vreme.

– Ai grijă! strigă Rudi, dar şi acest anunţ rămase fără urmări.

– Ei, hai, zise unul dintre ceilalţi băieţi din mulţime, apucându-l de umăr. Hai să ne liniştim cu toţii, prieteni, dar Rudi nu arăta foarte prietenos.

– Lasă-mă! strigă el.

– Nu-ţi foloseşte la nimic.

Băiatul îşi puse braţul în jurul lui şi îl trase de acolo în bucătărie.

Mama nu mai avu prea mult timp la dispoziţie ca să se gândească la fugă, căci deja se înghesuiau pe lângă ea o sumedenie de curioşi. Băiatul luă o bere din frigider şi i-o întinse lui Rudi.

– Tipa nu e întreagă, mai bombăni el încă o dată scuturând din cap, apoi luă totuşi sticla şi o desfăcu cu bricheta.

Bău atât de repede, încât jumătate se scurse pe de lături. Mama văzu cum îi curgea berea pe bărbie şi acum îl recunoscu şi ea, deşi pe „unul ca el" nu-l cunoşteai cu adevărat, dar îl mai văzuse şi ştia că trăsese într-unul de clasa a cincea cu un pistol cu apă.

Rudi îşi lăsă capul pe spate, până când şi ultimele picături îi alunecară în gură, apoi trânti sticla pe tejghea. Cu o mână se şterse la gură, iar cu cealaltă îşi dădu părul pe după urechi, care de acum arăta nu doar negru şi unsuros, ci şi lung şi încurcat.

– Bine aşa, zise băiatul celălalt, ca o asistentă care convinsese un pacient recalcitrant să-şi ia medicamentele.

Îi puse lui Rudi mâna pe umăr, iar acesta se prăbuşi sub greutatea sa. Apoi, ca şi cum cineva ar fi lovit o piatră de Domino, cu toţii se îndoiră de talie, până când toată lumea se aşeză în faţa mamei pe gresie.

– Sunt cioburi peste tot, murmură ea, dar în bucătărie se înghesuiau tot mai mulţi curioşi – genunchii o împungeau în spate, tocurile erau primejdios de aproape, aşa că mama decise să se mai ducă o dată la toaletă.

Cu coatele strânse pe lângă corp, se străduia să înainteze spre baie. Şi abia mai apucă să vadă cum fata plângăcioasă, care acum se pare că nu mai plângea, dispărea în baie cu un băiat.

Se aşeză la coadă alături de ceilalţi care aşteptau şi care, văzând că cei doi nu ieşiseră din baie nici după zece minute, îi explicară mamei că aveau ceva important de discutat, ceva ce nu putea fi dezbătut în altă parte, chiar dacă motivele îi rămaseră ascunse. În schimb, în spatele mamei începu să danseze din nou un clovn sau altcineva, ceea ce provocă o ilaritate generală, căreia ea nu-i găsea nicio explicaţie. Mama râse şi ea puţin, motiv pentru care respectivul clovn făcu tumbe de-a dreptul. Când după alte zece minute tot nu se întâmplase nimic, ea bătu sfioasă la uşă, iar băiatul chiar ieşi din baie, însă neînsoţit de fată, care, în schimb, începu din nou să plângă tare, lucru

pentru care vina îi fu atribuită mamei. Așa încât ea se gândi că ar putea continua cu distracția și afară.

Își căută vesta, pe care trebuie că o pierduse pe undeva, și o găsi în cele din urmă sub picioarele unui grup de fete, care se prefăceau că dansează și care se declarară dispuse să se dea un pic la o parte abia după ce o loviră pe mama de mai multe ori în cap.

La intrare erau stivuite paltoanele care căzuseră din cuiere, dar, când mama vru să le agațe la loc, se dovediră a fi câțiva tineri care trăgeau un pui de somn în fața ușii. Sau altceva, „dacă-ți spun", așa cum adăugase ea când mă văzuse scuturând din cap, deși trebuia să admită că pe atunci nu prea știa ce ar fi putut fi acest „sau altceva" – și „nici nu voia să știe!" Așa că făcu un ocol mare în jurul maldărului de lână și/sau pasiunii de dedesubt, apăsă clanța și se strecură afară.

Vântul o lovi în față. Traversă strada și își căută un loc sub brazii tremurători din grădinile alăturate unui zid, unde să poată să-l aștepte nederanjată pe bunicul. Dar era mult prea frig ca să te așezi undeva, aproape un frig de Kazan, ceea ce bunicul nu ar fi acceptat niciodată, dar suficient de frig pentru ca mama să aștepte o veșnicie a doua zi la spital, într-atât de des se ciocniseră mașinile pe străzile ca sticla.

La început încercă să se încălzească într-un fel. Merse de colo până colo, își strânse brațele în jurul ei și își lăsă bărbia în piept. Își văzu răsuflarea albă în aer și strânse maxilarele, încă auzindu-și dinții clănțănind și apoi, brusc, gălăgia de pe alee, pașii și clinchetul cheilor.

Cu coada ochiului văzu jacheta de piele, pe care băiatul o purta acum cu adevărat și care scârțâia în timp ce el urla:

– Porcăria naibii! Porcăria naibii!

Trase urlând de ușa mașinii, care se deschise cu un bubuit și îi sări în față atât de brusc, încât fu pe punctul să cadă.

Se auzi apoi un sunet ca un scheunat. El dispăru în mașină, căută bombănind în torpedou, pe bancheta din spate și sub covoraș, apoi ieși în patru labe cu un bon de parcare în mână. Continuă să urle

„Rahat!", din ce în ce mai tare, ca un supraveghetor pe galeră, care bate tactul ra-hat, ra-hat, ra-hat, după care zise brusc:

– Poți să mă ajuți puțin?

Mama tresări.

– Cum? strigă ea, în timp ce – de spaimă că el o observase – chipul i se înroși brusc.

– Te întreb dacă ai putea să mă ajuți, strigă el nerăbdător, dacă tot stai degeaba acolo.

– Mmm... da, bine, zise mama.

Ea se uită în stânga și în dreapta, de parcă ar fi putut în orice clipă să apară un camion de undeva, și traversă strada.

Rudi intră din nou în mașină și se întoarse cu o cutie de casetă. Scoase hârtia, rupse cutia la mijloc și îi îndesă mamei ambele jumătăți în mână.

Ea puse temătoare bucata subțire de plastic pe parbriz.

– Cu putere, strigă el.

Mama își lăsă capul în jos și începu să frece atât de tare, încât așchiile de gheață zburau cât colo. Timp de câteva minute Rudi frecă pe partea cealaltă, apoi se urcă din nou în mașină și umblă un pic la volan, până când ștergătoarele se desprinseră din chingile lor de gheață cu un plescăit.

Mama își trase mâinile speriată.

– Merge, strigă Rudi bătând pe volan.

Ea se duse la ușa șoferului și îi întinse jumătatea de cutie de casetă.

– Ei, mulțumesc, zise el, aruncând bucata de plastic lângă el.

– Cu plăcere, mormăi ea.

El închise ușa și porni motorul. Mașina se hurducăi pe o porțiune de stradă, întoarse în capăt, apoi viră din nou spre mama. Ea ridică mâna, pe care aproape că nu o mai simțea. Dar, în loc să treacă mai departe, mașina se opri exact lângă ea și Rudi lăsă geamul în jos.

– Te mai duci înăuntru? o întrebă el, scoțând un pic capul în afară.

– Nu, cred că mai bine aştept aici până vine tata să mă ia, răspunse mama.

– Când vine?

– Curând, zise ea şi, pentru că el încă o privea, adăugă: Pe la unsprezece.

– Dar mai e o oră până atunci, zise Rudi. N-ar fi mai bine să te duc eu undeva?

– Nu, e în ordine.

– Nu mă deranjează.

Ea scutură din cap.

– Dar de ce nu? întrebă Rudi.

Mama făcu un pas în spate.

– Eu, ăă... nu obişnuiesc să mă urc cu străini în maşină, zise ea timidă.

– Doar nu vorbeşti serios! exclamă Rudi. Crezi că o să te jefuiesc?

– Aiurea, zise mama. Frigul îi urca pe sub rochie. Poate că o să intru din nou, adăugă ea.

Bărbia nu prea voia să o asculte.

– Ei, haide! strigă Rudi râzând. Nu muşc şi, altfel, o să răceşti de moarte.

Ea se uită dincolo de el spre casă.

– Nu mă deranjează, zise el încă o dată.

Mama îşi strânse vesta la gât, mai făcu un pas în spate, văzu cum îi tremurau picioarele în ciorapi şi, deodată, de parcă ar fi lovit-o cineva în ceafă, dădu din cap, mai întâi de încercare, doar cu bărbia, apoi corect, cu tot capul. Pantofii ei de lac alunecau în timp ce ocolea maşina, apoi urcă iute, înainte să apuce să se răzgândească.

– Ei, deci se poate, zise Rudi în vreme ce ea închidea uşa şi căuta centura. Lipseşte, adăugă apoi.

„Cum aşa?" ar fi vrut ea să întrebe, dar se mulţumi să se holbeze cu ochii mari pe geam. Iar geamul se holba şi el. Ochii i se reflectau în parbriz, care dinăutru părea să fie complet îngheţat. Rudi aproape că trebuia să se sprijine de volan ca să poată vedea afară prin gaura

minusculă. De pe mânecile sale picura apă pe frâna de mână, sub care se formase o mică băltoacă.

Apoi se auzi o bubuitură surdă. Mama se răsuci şi zări foarte scurt un bărbat la marginea drumului, care lovea în portbagaj şi se răsucea de colo până colo cu oglinda retrovizoare în mână.

– Ups, chicoti Rudi, aplecându-se într-o parte.

Farurile aruncară un tunel de lumină în întuneric.

Mama îşi înfipse unghiile în ciorapi.

El căută sub scaun, strânse din buze şi sângele i se urcă în tâmple, de parcă ar fi stat pe toaletă, apoi găsi, în sfârşit, ceea ce căuta şi îşi trase cu un gest brusc mâna în sus. Maşina alunecă un pic la stânga.

– Ups, zise el din nou, apucând volanul.

În cealaltă mână ţinea caseta, pe care, evident, o găsise acolo jos. Băgă arătătorul într-una dintre rotiţe şi strânse banda, care se adună ca un vierme maroniu, apoi împinse caseta în casetofon. Din difuzoare se auzi un zdrăngănit de chitară. Rudi bătea tactul cu degetul mare pe volan.

– Unde mergem? răcni el ca să acopere gălăgia.

Mama îi dădu adresa.

El îşi dădu părul după ureche, dar imediat îi căzu înapoi. Printre şuviţe se vedeau bucăţele albe, gheaţă sau mizerie, era greu de spus.

– Unde e asta? întrebă el.

– Exact lângă primărie, zise mama. În piaţă.

– Acolo, la croitorul la modă?

– Da, noi suntem.

– Voi sunteţi! strigă Rudi.

Capul îi zbură spre ea.

Mama dădu din cap.

– Asta vă aparţine? El scutură din cap, iar părul îi căzu şi mai tare în ochi. Ce tare! E o afacere uriaşă!

– Da, aşa e, zise mama uitându-se fix înainte, în speranţa că va face şi el la fel.

– Ce tare! Bătrânii tăi trebuie să fie putred de bogaţi! strigă el.

– Ăăă... da, se poate.

– Tare! mai exclamă el o dată, dar cel puțin acum se uita înainte. Dacă aș avea atâția bani, îți zic, aș...

Râse zgomotos.

Ea aşteptă ca el să vorbească mai departe, dar el doar scutură din cap. Maşina se îndreptă spre ieşirea pe autostradă.

– Atunci, ce? întrebă mama. Ce ai face dacă ai avea atât de mulți bani?

El se întoarse surprins spre ea, apoi se uită din nou la drum.

– N-am idee, zise el, probabil aș dona.

– Ah, ce? întrebă mama.

Dar râsul la care se aștepta nu veni. În schimb, el plescăi cu limba și aprobă din cap, de parcă ar fi întărit ceea ce tocmai spusese.

Mama se încruntă.

– Cui anume?

El își umflă obrajii.

– Pff, pufni el. N-am idee, Africa aș zice.

– Ah, Africa, răspunse mama.

– Da, zise el dând din cap.

– Și cui anume acolo?

– Pff, făcu el din nou. Cel mai bine tuturor. Le merge atât de mizerabil, nici nu-ți poți închipui.

Bătu din nou cu degetul mare pe volan.

– Omul alb a ajuns acolo, a jefuit continentul și acum, când toți mor de foame, e prea nobil ca să-și împartă șnițelul.

Scutură schimbătorul de viteze, fără să schimbe însă viteza.

Mama se uită la unghiile lui, care erau presărate de puncte albe, minuscule. Poate că nu mănâncă suficiente fructe fiindcă nu vrea să le ia de la gura copiilor din Africa, se gândi ea, apoi privi afară spre stâlpii de pe margine și încercă să strângă din dinți când trecură razant pe lângă unul.

– De unde o cunoști pe Michaela? întrebă el brusc.

Mama se întoarse.

– Suntem la aceeași școală.

– La gimnaziu. Am fost și eu acolo.

– Știu.

– Ah, serios?

El zâmbi puțin și privirea i se îndreptă spre oglinda retrovizoare, sub care tremura un dezodorizant de mașină în formă de căpșună.

– Nu te-ai simțit prea bine astă seară, nu-i așa?

– Hmm...

– Da, așa m-am gândit. Eu observ chestiile astea, zise el fără să se uite la ea, toată lumea spune asta. În fața lor apărură două lumini. Fața lui strălucea, roșie. Înțeleg foarte bine. Iar de când sunt la universitate, nu prea mai am ce face cu chestiile astea de grădiniță.

– Ce studiezi?

– Viața.

El porni semnalizarea, depăși stopurile din față prin stânga și râse ca pentru sine.

Gulerul îi sălta pe umeri.

Nu, continuă el, oficial studia economia, de dragul părinților săi, care insistau să învețe „ceva deștept" pentru mai târziu.

– Mai târziu, tot timpul mai târziu. Ce se întâmplă cu acum? strigă el, revenind pe banda din dreapta.

În realitate era fotograf. Artă, nu modă. Fără supărare, da? Însă toată treaba asta comercială îi făcea greață.

– Îmi face greață, zise el și își duse degetul la gură, ca să nu existe neînțelegeri.

La universitate găsise în sfârșit oameni care gândeau exact ca el.

– Nici ei n-au chef să se urce în roata hamsterului. Sunt oameni care vor să facă ceva, zise el întorcându-se spre ea. Să schimbe ceva.

– Ai vândut deja ceva? îl întrebă mama, dar – așa cum îi explică el – întrebarea era complet greșită.

Mai mult, refuzul oricărui fel de succes comercial este premisa unui progres artistic.

Nu-l interesa să producă ceva.

– Nu sunt o rotiță dintr-un angrenaj.

Arta care producea ceva era un soi de mucegai negru.

– Doar cine e dispus să renunțe la recunoașterea materială se poate elibera de așteptările societății și poate crea ceva cu adevărat nou.

Iar băieții de la universitate știau să aprecieze asta.

Știau și că Rudi „e poate puțin nebun, dar omul are curaj".

Îi plăcea foarte mult să separe cuvintele în silabe, pentru a-i aminti „omului de pe stradă" de importanța i-ni-ți-a-lă.

Pe acesta îl iubea chiar mai tare. În special pe cel mic, chiar dacă trebuia să recunoască faptul că îl întâlnea mai ales în ziare, pentru că tatăl lui insistase să-i cumpere o locuință în loc să-l „lase să locuiască" într-o comună.

Pe el, banii nu-l prea interesau, spre deosebire de părinții lui, care făceau un scandal imens de fiecare dată când cerea „bișțari" pentru benzină.

Mama stătea acolo în tăcere, gândindu-se cum avea să-i povestească mai târziu toate astea bunicului, în timp ce el vorbea întruna despre forța imaginilor și despre cât era el de nebun, adăugând că, de pildă, perfecțiunea nu-l interesează, că, dimpotrivă, i se pare mult mai palpitant să lumineze abisurile, ceea ce, judecând după patosul său, de la care vocea îi vibra, considera cu adevărat inovator.

Și apoi? Îi făcu mamei un compliment. Sau ceva asemănător.

Invidie, ură, urâțenie, repulsie, asta era ceea ce îl atrăgea la oameni, în artă, ca și în viața reală, „dacă e vreo diferență". Frumusețea, în schimb, era nespus de plictisitoare.

El se întoarse apoi spre dreapta și își înclină capul. Peste umărul lui sclipeau farurile unei mașini care trecea pe lângă ei, astfel încât mama nu-i putea vedea fața.

– Poate la un moment dat o să te fotografiez pe tine, zise el.

O altă mașină trecu pe lângă ei.

El își lipi degetele mari formând un dreptunghi, pe care îl ținu în sus ca pe o ramă în fața lui, în timp ce sprijinea volanul cu piciorul.

Pentru o clipă mama se gândi dacă ar fi trebuit să se simtă jignită.

El făcu o mișcare cu arătătorul de parcă ar fi apăsat pe declanșator și plescăi din nou cu limba.

Și, până la urmă, asta îi plăcu mamei.

– Da, poate, zise ea atât de încet, încât nici nu era sigură că el o auzise.

Privi nesigură spre stânga și îi studie pentru prima dată fața, care strălucea mereu de la farurile mașinilor aflate în trecere, tuleiele de barbă și bărbia rotundă care părea deja un pic buretoasă. Se vedea că era mai mare decât băieții din clasa ei. Și, oricât ar fi încercat mama să nege, asta îi plăcea un pic.

– Ce mai fotografiezi? îl întrebă ea.

– Tot felul de lucruri, zise el, pipăind după casetofon. În special oameni.

Zdrăngănitul se auzi mai încet. Făcu semn cu capul spre bancheta din spate.

– Am făcut și acum câteva fotografii. La o petrecere lumea e mai relaxată și pozele ies mai autentice. Asta e cultura trăită!

În afară de mucegaiul din baie, ea nu reușise să identifice alte culturi.

După această replică, Rudi se uită o clipă la ea, apoi râse.

– Hmm, probabil ai dreptate, zise el, scărpinându-se în frunte. Sunt destul de plicticoși.

– De unde o cunoști pe Michaela? îl întrebă mama.

El pufni pe nas și zise:

– N-am idee.

Mașina acceleră. Luminile treceau pe lângă ei precum niște cristale de gheață.

El întoarse capul mecanic spre oglinda retrovizoare și înapoi, dar de data asta ochii îi rămaseră pe volan, fără să se clintească, nici atunci când se mută pe banda de depășire. Farurile alergau pe lângă ei, sau apăreau în oglinzile laterale sub forma unor puncte tot mai mici, până când în sfârșit dispăreau.

În curbe se putea vedea deja biserica, un boţ uriaş ca un meteorit între acoperişurile de şindrilă, în care, a doua zi, bunica avea să-şi mărturisească păcatele şi în locul bunicului, păcate pe care ar fi trebuit să le comită încă din noaptea aceea. Lucru în legătură cu care, când ea îi mărturisi şi lui, se supără atât de tare, încât – drept pedeapsă – decise să mănânce de două ori în afara casei şi, la întoarcere, să strige în gura mare: „Mmm, ce bun a fost". Dar, pe când mama îşi amintea, văzând acea imagine, de reprezentaţia ei, urcând în minte la balcon, Rudi răcni brusc:

– Habar n-am de unde o cunosc, a început pur şi simplu ceva şi a alergat după mine. Se porni din nou să bată darabana cu degetul mare. Am bătut tot drumul până acolo pentru ea!

Se şterse la nas cu dosul palmei, dar un strop rămase atârnând – sau poate că tocmai venea următorul.

Apoi depăşi în goană două camioane care păreau că abia se mişcă. Mama îşi ţinu respiraţia, până când stâlpii apărură din nou.

– De fapt, nici măcar n-o cunosc pe tipa aia!

Înghiţi în sec, ca şi cum gâtlejul i s-ar fi umflat din cauza greutăţii vorbelor lui, şi ridică în fine privirea de pe volan.

– Pe cine poţi să cunoşti, de fapt? Pentru o clipă o privi pe mama drept în ochi, prin lentilele groase de un deget. Câteodată chiar că nu ştiu ce e cu voi, femeile!

Mama, care încă mai trebuia s-o ţină de mână pe bunica atunci când trecea strada, îşi simţi inima bătându-i să-i spargă pieptul.

Rudi se întoarse din nou în faţă şi strigă: „Chiar nu înţeleg!", ceea ce nu-l împiedică totuşi să facă noi presupuneri. Una dintre ele fu: „Asta nu-i sănătoasă la cap". „Crede oare că poate să mă ia de prost?" fu alta. Degetul lui mare bătea tot mai rapid, asemenea unei ciocănitori. Iar maşina mergea şi ea din ce în ce mai repede.

Mama se trase puţin într-o parte, bâjbâind cu mâna după mânerul portierei, apoi îşi înfipse degetele în carnea pulpei şi în scaun, ţinându-se bine, aşa cum el se agăţa de furia lui, care îl gonea dintr-o curbă în alta.

– Dar cu mine, nu, urla el acum din toate puterile. Cu mine, nu! Atâta îţi spun: cu mine, nu!

Genunchiul lui începu să ţopăie în sus şi în jos, luând în ajutor şi mâna întreagă în strădania sa de a rupe volanul în două.

– Aşa crede ea! urlă el. Că o să joc după cum îmi cântă! Că o să mai şi alerg după ea. Ce crede, că poate să se dea cu săniuţa cu mine?

Ceea ce făcură în schimb cauciucurile, care derapară brusc spre stânga. Maşina se izbi cu putere de parapet şi se frecă de el preţ de câţiva metri, apoi ţâşni din nou pe mijlocul benzii.

Mama privi spre Rudi, care rămăsese împietrit, îi văzu faţa, pe care străfulgerau farurile maşinilor venind din direcţia opusă, şi, într-un târziu, îi smulse volanul trăgând tare spre dreapta, apoi din nou spre stânga, pentru ca maşina să se izbească în final de parapete, care raşchetară lacul portierelor cu un scrâşnet violent. Mama simţi cum i se scurge puterea din mâini, văzu peretele de brazi, luminile, strada, noaptea. Se lovi de portieră, închise ochii sau nu, se gândi că nu mai putea să gândească, dar o făcu totuşi, o văzu pe Michaela şi pe ceilalţi stând în jurul mormântului ei, simţindu-se prost fiindcă se purtaseră atât de urât cu ea, se gândi la zăpadă şi la frig, la mădulare contorsionate, îşi închipui cum avea să fie, zăcând în pat fără braţe şi fără picioare sau chiar cu şi mai puţin, simţi liniştea în ea şi apoi lovitura, mai întâi ca pe un ecou în spinarea ei, apoi şi la cap, care se izbi de parbriz şi sări înapoi ca o bilă de cauciuc. Ceva o zgâria pe la urechi. Simţi un miros de căpşuni, simţi mâna lui care o apucă de braţ şi o trase pe partea lui şi, pentru o clipă, ochii i se deschiseră larg, văzând degetele sale groase care îi apăsau pielea, apoi indicatorul de circulaţie care năvălea spre ea şi care zgârie portiera din dreapta, astfel încât maşina se mai învârti o dată în jurul axei ei, alunecând pe lângă brazi, până când în sfârşit se opri. Vreascurile trosneau.

Apoi, mai întâi, nimic.

Chiar nimic.

Niciun zgomot.

Nicio mişcare.

Numai o negreală care o trăgea pe mama în jos, îngropând-o sub ea.

Se simţea uşoară.

Se simţea grea.

Nu simţea nimic, în afară de liniște.

Apoi o lovitură, ca şi când cineva i-ar fi repezit un pumn în piept.

Sări în sus, auzind un ţipăt strident. O sudoare rece îi curgea pe ceafă. Se învârtea în cerc, în timp ce ţipătul venea din toate părţile, în acelaşi timp.

„Liniştește-te", auzi vocea lui, apoi îi simţi degetele la gura ei. Ţipătul deveni înăbuşit şi întunecat. Îşi simţea propria respiraţie, umezeala caldă din palma lui, apoi cealaltă mână pe spatele ei, braţul lui care o strângea atât de tare lângă el, că abia se mai putea mişca. Înaintea ochilor îi dănţuiau pete colorate. Degetele lui îi apăsau dinţii, până când ţipătul se stinse, iar sunetele din urechea ei se închegară într-un cuvânt – „OK", spunea el întruna, „OK", în timp ce îi mângâia spatele cu putere.

Simţi mirosul gurii lui, miros de aluat de cozonac, simţi căldura care se desprindea de faţa ei.

– E totul în regulă? o întrebă el.

– Cred că da, răspunse ea cu greutate.

Simţea în cerul gurii un gust de putregai.

– Ce căcat! strigă Rudi râzând.

Câţiva nasturi se rătăciră între buzele ei în timp ce o strângea lângă el. Apoi îşi luă braţul de pe umerii ei, se lăsă să alunece puţin înapoi, pentru a-şi elibera piciorul, şi o împinse uşor, cu atenţie, înapoi pe locul ei. Cotul lui se frecă de dresurile ei în timp ce el îi pescuia ochelarii de la picioare, pe care îi şterse cu poala cămăşii. Ea îi simţi mâna pe lobul urechii, îi văzu faţa, părul ciufulit, văzu pădurea din spatele lui, apoi indicatorul cu 100, care zăcea răsturnat şi care avea să fie înlocuit în următoarele săptămâni cu unul cu 80 – lucru care îl bucură pe bunicul într-atât, încât se duse imediat la locul accidentului şi făcu din nou o poză. Mama fu nevoită să stea alături şi să arate spre cercul roşu, precum fetele în rochii de paiete la Marele Premiu, în timp ce el alerga pe stradă ca să prindă în cadru şi picioarele. Până şi de asta trebuia bunicul să fie mândru, anume că fiica sa „a recunoscut un pericol şi, pe viitor, pericolul e cunoscut", după cum spunea el. Dar asta numai când bunica nu era pe aproape. Fiindcă altfel ar fi izbucnit din nou în lacrimi „de toate care s-ar fi putut întâmpla", chiar dacă, printr-o minune, de fapt nu i se întâmplase nimănui nimic, nici mamei, nici lui Rudi. Şi nici măcar Fordului Taunus. Motorul mârâi puţin când Rudi întoarse cheia în contact, apoi maşina se opinti şi ieşi gemând din şanţ.

El coborî şi trase un şut în cauciuc, strigă „ce căcat" şi „ce căcatu' mă-sii" în timp ce nu se mai oprea din râs, apoi deschise capota şi băgă capul dedesubt. Mama duse o mână la stomac, care începuse să îi bolborosească, şi văzu capota închizându-se cu zgomot. Rudi trecu din nou pe lângă geam, ciocănind pe unde îi trecea prin minte, apoi băgă capul în maşină. În mână ţinea o oglindă retrovizoare smulsă.

– E totul OK! strigă el, încă scuturându-se de râs.

Buza de sus avea o lucire gălbuie. Se aşeză la volan şi îşi trecu mâna prin păr, până când începu să arate ca şi cum nu s-ar mai fi spălat pe cap de luni de zile.

– Cred că putem să plecăm, spuse el apăsând acceleraţia.

Cam şontâcăind, dar fără probleme prea mari, maşina intră din nou pe carosabil.

– Beton! strigă Rudi, cu vocea mai scăzută acum, ca şi cum nu ar fi fost totul chiar la locul lui.

Mergea atât de încet, că ai fi putut merge pe lângă maşina lui, doar că acum erau oricum aproape de destinaţie. Accidentul se petrecuse la mai puţin de un minut distanţă de ieşirea de pe autostradă, numai bine în afara câmpului vizual al lui Schäfer Marie, care, în afară de ocupaţia ei de reşapare a rochiilor de mireasă şi alte chestii de croitorie, avea şi sarcina de a-i alimenta pe săteni cu tot soiul de bârfe. În acest scop, făcuse rost de o pernă pe care o pusese pe pervaz, astfel încât coatele ei să stea pe moale în timp ce se holba pe geam. Şi cum

în noaptea aceea stătea de gardă, bineînțeles că văzu mașina cu parbrizul spart și pe mama în dosul acestuia, „cu individu' ăla!", după cum răspândi zvonul a doua zi pe la brutar, pe la măcelar, pe la cimitir și apoi, în sfârșit, chiar în fața croitoriei de lux, ceea ce îl făcu pe bunicul să se repeadă afară din prăvălie și să o ia la trei păzește; așa că se întoarse pe poziții, în speranța unei continuări a întregii tărășenii.

Cum mașina se furișa cu viteza melcului prin fața ferestrei ei, putu să-l vadă bine pe Rudi, care își vârâse capul între umeri. Lângă el, mama se holba pe geam fără să vadă ceva, până când ajunse în fața casei bunicii, unde se dădu jos. Rudi se îndreptă cu pași grăbiți spre intrare, de parcă ar fi fost casa lui, nu a ei, în vreme ce ea îl urma cu sfioșenie.

Iar în fața ușii o sărută. Și asta mai mult din greșeală, pentru că nu se puturā hotărî pe ce parte să se îmbrățișeze. Ca doi boxeri înaintea primei lovituri, se tot legănară într-o parte și-n cealaltă până când el, în sfârșit, pe drumul spre umărul ei stâng, rămase agățat undeva între gură și nas și nu se mai putu salva decât cu un sărut pe ochi.

Ea își ținu răsuflarea în timp ce buzele lui îi atingeau pleoapa, apoi simți din nou mirosul respirației lui. După aceea o împinse puțin și o bătu pe spate, mai tare decât ar fi fost necesar.

– Chiar e totul OK? mai întrebă el o dată, zornăindu-și cheile.

– Mhm, răspunse ea, mototolind poșetuța între degete.

Cheia sălta în mâna lui.

– Atunci, eu ar cam trebui să plec, spuse el dând din cap.

Mama făcu la fel – și nu se mai oprea, dând întruna din cap –, în timp ce el se întoarse la mașină, descuie portiera și mai strigă o dată „toate cele bune". Apoi porni motorul, scoase o mână pe geam și plecă. O vreme se mai auzi zgomotul barei de protecție, care se târa pe jos. Apoi se făcu liniște.

Mama rămase ca un ceas pe care nimeni nu îl mai întoarse. Fără să se miște, văzu lumina care se aprinse în casă și care sărea de la o fereastră la alta, apoi pe bunica precipitându-se afară în cămașa ei de noapte albă, arătând ca o stafie.

– De unde-mi vii la ora asta? strigă ea. Taică-tu trebuia să vină te-n! Apoi, în cealaltă direcție: Oskar, ai spus că te duci să o iei!

Își înfășură brațele în jurul mamei, o trase înăuntru, prin hol, în camera de lucru, unde bunicul, cu ochelarii pe frunte, asemenea unei a doua perechi de ochi, stătea la birou scriind ceva. Era încă îmbrăcat în costum, dar își dăduse jos tupeul. Pe țeasta lui luceau pete maronii.

– Ziceai că mergi să o iei, strigă bunica încă o dată, însă bunicul ridică arătătorul stâng în aer, apoi continuă să scrie în liniște, până când, într-un târziu, puse stiloul jos și înălță privirea.

– Da? întrebă el.

– Copilul, se răsti bunica mea, împingând-o pe mama spre el, ca pe un pepene despre care nu știi dacă e copt sau nu.

Bunicul se uită la ceas.

– Nu stabiliserăm că vin să te iau la unsprezece?

Își trase ochelarii în jos, pe nas, și își împreună mâinile.

– Ba da, zise mama, încercând să stea drept.

– Și atunci, ce cauți aici?

– Nu știu.

– Cum adică nu știi? își încreți bunicul fruntea. Ce fel de răspuns e ăsta?

Mama își duse mâinile la spate.

– Am terminat mai repede.

Bunicul se lăsă pe spate în fotoliul de piele.

– Cum adică? S-a terminat petrecerea?

– Nu chiar.

Mama simțea cum în genunchii ei plesneau bule de gaz.

– Atunci, nu înțeleg ce faci aici.

Ea începu să vadă biroul ca prin ceață.

– Deci? întrebă bunicul.

Mama strânse din fese și începu să-și ciupească rochia.

– N-am mai suportat ce se petrecea acolo, mormăi ea.

– Ce anume? răcni bunicul.

– Oskar! strigă bunica, punându-i mamei o mână pe umăr.

– N-am mai suportat ce se petrecea acolo, repetă mama.

– Cred că tu nu mai poţi de prea mult bine! Petele de pe ţeasta bunicului deveniră mai mari şi mai închise la culoare. Ai idee ce înseamnă *să nu mai suporţi ceva?* La Kazan...

– Oskar, strigă bunica din nou, ducând degetul la gură.

Apoi arătă cu capul spre fereastră.

– Ce mai e? răcni bunicul şi mai tare. Strânse foile din faţa lui şi cu cantul lor lovi în tăblia biroului. Şi cum ai ajuns aici, dacă-mi permiţi să întreb?

Mama îşi încrucişă degetele şi spuse:

– M-a adus cineva.

– Ai mers cu *ia-mă, nene?* strigă bunica. A mers cu *ia-mă, nene,* Oskar, cu *ia-mă, nene!*

– Cu cine? întrebă bunicul sec.

Mama se gândi un pic, dar nici în ruptul capului nu-şi mai amintea numele lui Rudi. Capul ei era atât de greu, încât trebuia să-şi dea toată osteneala să nu cadă înainte.

– Cu unul de la petrecere.

– Dumnezeule mare! strigă bunica pentru orice eventualitate.

Bunicul îşi scărpină fruntea. Inelarul lui începu să se joace cu stiloul, înainte şi înapoi.

– LD: T 665, dacă nu mă înşel, spuse el în cele din urmă, ridicând din sprâncene.

Mama ridică privirea.

– Un Ford Taunus verde, nu-i aşa? Merse la fereastră, de unde se putea vedea strada, şi adăugă: Ştiu.

Bunica îşi luă mâna de pe umărul mamei şi o duse la piept.

– Şi asta era maşina lui?

Mama încuviinţă din cap.

– Înţeleg. Bunicul împinse teancul de hârtii spre marginea biroului şi puse deasupra un prespapier, din care ieşea un S din sticlă. O maşină cam jerpelită, nu ţi se pare?

Mama deschise gura, legănându-se de pe un picior pe celălalt.

– Am avut un mic accident, şopti ea într-un târziu.

– Dumnezeule mare, strigă bunica. Însă acum cât se poate de tare, ca şi cum ar fi vrut să compenseze tot ce scăpase de la venirea mamei. Dumnezeulemaredumnezeulemaredumnezeulemaredumnezeulemare!

Apoi o întoarse pe mama spre ea, se lăsă în genunchi, îi ridică braţele, o pipăi pe la subsuori, apoi pe picioare, strigând mereu „eşti rănită?", „te doare?", „ai păţit ceva?"

– E totul la locul lui? întrebă bunicul atunci când bunica ieşi de sub fusta mamei.

Mama încuviinţă din cap.

– Bine, atunci e totul clar, spuse el, apoi adăugă „deci e bine" şi, când nici asta nu avu niciun efect, zise: Hilde, pentru numele lui Dumnezeu, asta nu e o restaurare, vezi doar că e bine, moment în care bunica izbucni în lacrimi.

– Ţi se pare că asta e în regulă? hohoti ea trăgând-o pe mama spre masă, cu capul înainte, astfel încât bunicul să poată admira cucuiul care se ţea prin părul ei asemenea aţei. Uite! urlă ea printre sughiţuri.

– Nu văd nimic, spuse bunicul.

– Acolooo! se tângui bunica, trecându-şi degetul peste cucui.

– Nu-i nimic, spuse bunicul, uitându-se în direcţia opusă şi aţintindu-şi privirea spre stradă, până când bunica se dădu bătută, lăsându-se să cadă pe un fotoliu, cu buzele strânse asemenea unei linii subţiri.

Mama fixa covorul persan, admirând războinicii călare pe armăsarii lor în galop. Privirea i se plimba de-a lungul modelului, peste dealurile pe care le urcau ori le coborau războinicii, în funcţie de cum te uitai la ei, până în locul în care biroul îi acoperea. Numai în mijloc

îi puteai zări pe cei de la deal, precum și pantofii bunicului, unul cu o șosetă deasupra, iar celălalt cu șoseta încă pe picior.

– Bine, îl auzi ea într-un târziu. Am avut o înțelegere și tu ai încălcat-o. Își încrucișă brațele pe piept. Dar după cum îmi cunosc eu fiica, trebuie să fi avut motive bine întemeiate pentru acțiunile ei. Gropița din bărbia lui se strânse. Deci, ai cuvântul.

Mama trase adânc aer în piept, zgândărindu-și dresul. Apoi începu să povestească despre gălăgia infernală și despre oamenii îngrozitori, despre fata care plângea și despre băiatul care se încuiase în toaletă. Povesti despre bere și cioburi, despre Michaela, care se învârtise în cerc până o luase amețeala. Stomacul ei începu să scoată diverse sunete. Caii săreau de-a valma. Povesti despre mâna de sub maioul ei și despre scaunul dărâmat, poate că el se împiedicase de scaun, nu-și mai amintea prea bine, dar își aducea prea bine aminte de privirile răutăcioase care o însoțiseră când ieșise afară, unde era frig, foarte frig era, de-i tremurau picioarele, și trebuia să se țină de marginea mesei ca să nu cadă grămadă, în timp ce turuia mai departe despre parbrizul înghețat al mașinii, care se tot învârtea, și de Michaela, care se învârtea și ea, totul se învârtea înaintea ochilor ei și o luă amețeala, ajunge acum, strigă el, ajunge. Masa alunecă în lături, așa încât scăpă volanul din mână, bradul izbi parbrizul și apoi pumnul bunicului lovi în masă.

– Ajunge, fir-ar să fie! Ce baliverne tot îndrugi acolo? Picioarele de sub masă pipăiau podeaua. Asta e tot ce poți să spui în apărarea ta?

Verigheta zgârie tăblia mesei. Mama duse mâna la gură.

– Ei, bine?

– Pur și simplu n-am mai suportat, bâigui ea printre degete.

– Nu-mi vine să cred! zbieră bunicul și, pe jumătate de furie, pe jumătate din lipsă de alternative, își trase o scatoalcă zdravănă peste pulpă. Poltron! Astea sunt vorbe de poltron!

Sări în picioare și trânti cartea de tăblia mesei. Mama văzu cum stiloul, impulsionat de lovitură, începea să se rostogolească spre

marginea mesei. Se gândi să-l prindă. Însă, cu puțin înaintea hăului, se opri și se rostogoli înapoi.

– Să mă ia naiba dacă am crescut un copil care bagă coada între picioare în fața câtorva derbedei! răcnea bunicul în urechea ei, ținând-o strâns de umeri.

– Oskar! strigă bunica.

– Ce-i?

– Copilul a trecut deja prin destule.

– O gaură în cap nu e un motiv să slăbești hățurile, răcnea el.

Îi dădu drumul mamei și se prăvăli pe canapea, care nu era de fapt pentru așezat, ci doar pentru privit.

– Nici nu știu ce e mai rău: că ai fost atât de proastă încât să-ți pui viața în pericol sau că ai scăpat doar cu o sperietură?

Aruncă o privire pe fereastră și, pierdut în gânduri, se scărpina în barba pe care nu o mai avea încă de când se întorsese din Rusia.

Mama dădu din cap.

– Vrei să ajungi una dintre alea care dau înapoi în fața oricărui mărunțiș?

Mama scutură din cap.

– Vine și-mi spune că n-a mai suportat să asculte muzică timp de câteva ore și să se întrețină frumos cu colegii ei de clasă.

– Nu poți să-ți închipui cât de găunoși erau cu toții, șopti mama.

– Un motiv în plus să reziști pe baricade! strigă bunicul. Trebuia să le râzi în față. Ridică un braț în aer. Trebuie să dai și tu!

O fixă cu privirea.

Mâna i se încleștă într-un pumn. Și poate chiar voia să demonstreze că nu o spunea doar așa. Mama nu opuse nicio rezistență atunci când o trase spre el, o întinse în poala sa ca pe o pătură și îi ridică rochița. El nu ridică privirea atunci când bunica începu să se tânguie Dumnezeuledoamnedumnezeuledoamnedumnezeuledoamnedumnezeule, ci îi apăsă mamei capul în jos, își luă avânt și apoi o ridică totuși de pe genunchi și o puse în picioare în fața lui.

– Nu, spuse el. Bătaia la popou e pentru copiii mici. Eşti destul de mare încât să-ţi priveşti în faţă pedeapsa. Gropiţa lui se mişca asemenea unei guri care mesteca. Pricepi?

Mama se feri într-o parte.

– Am întrebat dacă pricepi, răcni el.

Şi mama încuviinţă din nou din cap. Nu se clinti nici când palma lui se lipi de obrazul ei, „ceea ce pe el îl duru mai mult decât pe ea", după cum se simţea nevoită bunica să adauge chiar şi mulţi ani mai târziu. Trebuia să-şi adune toate puterile, aşa de mult îl durea când o făcea pe ea s-o doară, dar „ce e musai e musai". Lovea cât de tare putea. Căpşorul mamei se smuci într-o parte.

– Las-o! răcni el când bunica se repezi, iar către mama: Uite aici! Aici cântă muzica!

Dar ea nu-l vedea, oricât s-ar fi străduit să ţină pleoapele deschise. Nu vedea zvâcnetul din colţul gurii lui când îşi lua avânt. Nici fruntea zbârcită de efort, chiar dacă, începând din dimineaţa următoare, povestea tuturor că de acum se priveşte cu fiica lui „ochi în ochi, şi la bine, şi la rău". Tot ce vedea ea era mâna lui care se izbea de faţa ei, o dată, de două ori, de patru ori, cu partea argintie din mijloc care o lovea peste tâmple, de şase ori şi încă o dată, şi durerea, care era neagră şi roşie şi avea gust de fiere şi care o învăluia şi care, până la urmă, îi închise ochii.

– Oskar! o auzea pe bunica ţipând, în pauzele dintre lovituri.

– Stai locului! urla el, ca şi cum ar fi cântat în duet, iar mama se opri, nu se mai mişcă, până când forţa loviturilor începu să scadă.

– Asta ar trebui să fie de ajuns, spuse el în fine, dregându-şi glasul.

Mama încercă să deschidă ochii, dar nu prea reuşea. Vedea ca printr-un pulover tras peste cap cum bunicul îşi scutura braţul şi îşi trosnea degetele, zicând „şi acum să nu îndrăzneşti să te simţi jignită", în timp ce bunica, în spatele ei, hohotea de plâns. Îşi mai drese glasul o dată, apoi se uită la ceas.

– Ar cam fi timpul pentru copil să meargă la culcare, mormăi el. Dormi acum, iar mama îl ascultă şi de data asta şi adormi încă din timp ce se dezbrăca.

Bunica o găsi cu rochia strânsă covrig sub bărbie, zăcând pe covoraşul din baie. O luă în braţe, aşa pe jumătate dezbrăcată cum era, apoi îi spuse bunicului că migrena ei era insuportabilă în seara aceea şi că n-ar fi de mirare s-o ţină mai multe zile, după care o puse pe mama în pat.

– Tu eşti tot ce am, şopti ea în timp ce prindea capetele cearşafului sub saltea, ca pe centura de siguranţă pe care mama nu o pusese – şi nici nu voia să se gândească ce s-ar fi putut întâmpla.

Mama tresări din somn abia după miezul nopţii, cu transpiraţia şiroindu-i. Dădu pătura la o parte, dar în loc de picioare vedea numai aluf, care creştea din saltea. Se mira oarecum că plantele cătărătoare creşteau şi iarna, dar îi era prea rău ca să se mai gândească şi la una ca asta. Râul de sub ea spumega, lovindu-se de picioarele patului şi, dintr-odată, Rudi stătea în faţa ei. „Hai să te duc acasă", îi strigă el făcându-i cu mâna.

Dar sunt acasă, se gândea ea, însă atunci îi văzu cum se apropie de ea, simţi inima bătându-i ca o tobă în creştetul capului, da, o ţinem tot aşa până mâine-dimineaţă, cine a lăsat-o pe asta să intre, o trase după el de-a lungul malului, ea striga încet, mi-e rău, nu aşa de repede, el alerga tot mai tare, obrazul i se târa pe pământ, ea încercă să se desprindă, dar el o ţinea strâns de braţ, simţi buzele lui pe piele, apoi o plesni de ajunse să se lovească de parbriz, care era rece, atât de rece... Stomacul îi bolborosi. Şi, dintr-odată, îşi dădu seama ce era cu ea: se îndrăgostise.

Aşadar, despre asta vorbesc toţi, se gândi ea, apoi vomită toată bătaia inimii în toaletă.

Se şterse la gură şi încercă să se sprijine, dar colacul closetului îi alunecă. Mâna ei apuca întruna în gol, până când reuşi să se agaţe de marginea chiuvetei. Se ridică şi, clătinându-se, ieşi pe culoar. De undeva auzi din nou un foşnet, apoi cineva îi trase podeaua de sub

picioare. Un țipăt ascuțit îi străbătu pieptul. „Ce? Cum?“ strigă ea. Vru să se salte de jos, dar corpul îi rămânea culcat. Văzu tocurile care se opriră în dreptul ei, stofa înflorată care îi mângâie fața pentru o clipă, simți mâna care îi strângea pieptul, apoi se prăbuși din nou. Auzi pași pe parchet. Pe urmă, bezna îi umplu capul.

În schimb, în numai câteva secunde, bunica intră într-un crescendo al panicii, care vădea un antrenament îndelungat. Bunicul plecase deja, iar procesul de autodisoluție al bunicii era deja mult prea avansat pentru a mai putea face față situației. Se năpusti la telefon. Apucă receptorul. Îl scăpă din mână. Scoase un țipăt. Îl trase de fir în sus. Vârî un deget în discul telefonului. Se agăță. Mai trase un țipăt. Mai formă o dată. Una dintre domnișoare răspunse. Nu, șeful e în depozit, doriți să comandați ceva? Să-l cheme? Da, bineînțeles. Și când, în sfârșit, avu ocazia să-i țipe bunicului în ureche, nu-și mai găsi cuvintele. Mai mult de un gâfâit nu-i rămăsese.

Bunicul, care era totuși un om foarte ocupat, spuse:

– Hilde, mai întâi gândește-te ce vrei să spui și pe urmă mă suni din nou.

Apoi puse telefonul în furcă.

Bunica se holbă în receptor. Și țipă. Apoi duse receptorul din nou la ureche, însă acum degetele parcă nu mai voiau s-o asculte. Tremura atât de tare, încât trase telefonul de pe masă și, împreună cu el, și vaza răposatei mele străbunici neberlineze, apoi se aruncă la podea încercând să smulgă telefonul, în timp ce tonul urla lung și implacabil. Continuând să forțeze cablul care se încâlcise de picioarele mesei și care se încurca tot mai tare, își irosea și ultimele resturi de rațiune pe care spaima i le mai lăsase, cerșind ajutor de la „Domnul-Dumnezeul din ceruri“, ajutor pe care acesta întârzia să i-l acorde. În schimb, îi înfipse o așchie în degetul mare, la care bunica – ei, ce credeți?–, țipă. În strădania ei împotriva priorităților evidente, dar mulțumită unei perfecte dresuri de a da curs ordinului enunțat de bunicul ca „nicio pată să nu-i compromită cumva covorașul cel bun“, apăsă degetul sângerând de celelalte și își ridică mâna rănită, în timp ce cu cealaltă

încerca întruna să apuce telefonul, așa cum face pisica în fața motocelor, țipând, țipând și iar țipând, și probabil că ar fi leșinat dacă n-ar fi bătut o vecină la ușa ei, întrebând sfios dacă era totul în regulă. Cu ultimele puteri, bunica reuși să-i deschidă și să i se arunce la picioare, la care vecina țipă și ea puțin, dar – dându-și apoi repede seama de situație – le duse și pe bunica, și pe mama cu mașina ei la spital, unde cea din urmă căpătă mai întâi un calmant.

Mama însă mai avu de așteptat. Secția era, după cum spuneam, îngrozitor de aglomerată, iar pe deasupra personalul era îngrozitor de leneș, cel puțin dacă e să ne luăm după bunicul, care apăru și el la un moment dat și preluă comanda. Adică, mai pe înțeles, se năpusti în cabinetul asistentelor, declarând cu o voce de stentor că nu dorea niciun fel de tratament preferențial, ah, unde mi-am lăsat bunele maniere, Schneider, da, chiar el, după care se îndreptă cu siguranță spre spătarul de scaun pe care văzu un „S“ avântat sclipind pe căptușeală, pe care îl mângâie cu gingășie. „O mie“ și, șuierând „mulțumesc mult, mult de tot“ , refuză să ia din fursecurile oferite, întinzându-le, în schimb, surorilor, cu o expresie mărinimoasă, de parcă el le-ar fi scos cu mâna lui din cuptor, vă rog, nu cred că dumneavoastră cântăriți mai mult decât fiica mea cea mică, ce tot spuneți, v-aș fi dat doar jumătate din vârsta dumneavoastră, până când una dintre ele se oferi să cheme un medic.

Care ar fi avut nevoie mai întâi de un fursec. Era atât de prost dispus după toate contuziile, că nu-i acordă prea mare atenție unei fetișcane de 14 ani cu o durere de cap înaintea zilei de luni și o trimise cu o cutie de aspirine acasă, unde aceasta își pierdu cunoștința. Sau poate chiar intră în comă. Bunicul chemă un alt medic, un fost camarad de detenție de la Kazan, care probabil că doftoricise atât de bine ciotul degetului de la picior al, hm-hm, prietenului său, încât acum mergea cu nouă degete mai bine decât unul cu zece degete sănătoase, și care, după o scurtă consultație, o duse pe mama în spitalul său de la Heidelberg, unde o vârî într-un tomograf ce relevă o puternică, nu, nu aveți niciun motiv să plângeți, stimată doamnă, dar

în niciun caz periculoasă sângerare epidurală. Îi făcură apoi o gaură în cap, iar bunica se alese cu migrene atât de puternice, încât surorile fură nevoite să aducă un pat, pe care luptă cât se poate de vocal împotriva leşinului până când mama ieşi din sala de operaţie. După câteva ore, reuşi să se ridice în picioare. Mama însă fu nevoită să zacă timp de trei săptămâni în pat, dar – mulţumită prietenului de la Kazan – în mare parte la ea acasă. Putea să facă doar foarte puţine lucruri. Dar dintre toate astea, o groază. Citit. Mai mult citit. Dormit. Şi mai mult citit. Mâncat. Citit în timp ce mânca. Citit în continuare după ce termina de mâncat. Dormit. Din când în când bunica venea în cameră, scutura cele zece perne şi se consola gândindu-se la toate cele care ar fi putut să se petreacă, dar care erau atât de reale în capul ei, că doar gândul la ele îi storcea câteva lacrimi, până când, epuizată, adormea lângă mama.

Care putea citi mai departe.

Prietenul de la Kazan îi prescrisese „să lenevească şi ea" şi „să facă aşa încât să se simtă bine", odihna fiind cel mai bun medicament. La mama însă, avea un efect contrar: cu cât făcea mai puţine lucruri, cu atât era mai încordată. Picioarele i se agitau sub pătură, iar raţiunea ei căuta cu disperare întrebări la care să aibă răspunsul. Dar cele mai rele erau efectele colaterale: devenea din ce în ce mai deşteaptă. La sfârşitul primei săptămâni, isprăvise planul lunar de învăţământ, plus programa completă pe anul şcolar următor. „Îţi cumpăr toate cărţile pe care le au ăia în librărie", îi spunea bunicul. Şi „toate" însemna chiar ceea ce voia să citească mama. Obrajii îi deveniseră albaştri, pe urmă verzi, pe urmă galbeni, apoi albi, iar când putu din nou să meargă la şcoală, aceasta era închisă. Vacanţa de iarnă. Aşa că învăţă mai departe timp de două săptămâni, până când avu trei revelaţii (nu-ţi petreci jumătate din viaţă cu bunicul fără să-ţi rămână ceva agăţat).

Prima revelaţie fu că era prea bună pentru clasa ei. Subsolicitarea şi, mai ales, afişarea acesteia, luase aşa o dimensiune, încât diriginta, la capătul nervilor, îi propuse să sară o clasă.

A doua revelaţie fu aceea că spitalele germane nu duceau lipsă numai de dedicaţie, ci şi de inteligenţă. Mama avea şi una, şi cealaltă, aşa că-i încolţi ideea să se facă medic. Cel puţin asta era explicaţia pe care o oferea atunci când era întrebată. De fapt, motivul era probabil altul, şi anume unul furat de la bunicul: cunoaşte-ţi duşmanul. Cred că, în secret, spera ca, prin studiul medicinii, să acumuleze atâtea cunoştinţe despre corpul uman, încât să poată să-l învingă, să-l potolească, astfel ca ea şi raţiunea ei să atingă nederanjate fericirea. Voia, mai ales, să se întărească împotriva celei mai mari ticăloşii din interiorul ei şi, astfel, ajungem la cea de-a treia revelaţie: anume că dragostea este o boală.

După ce efuziunile emoţionale care o copleşeau noapte de noapte dispărură odată cu resorbirea inflamaţiilor, căpătă mai mult ca oricând certitudinea că starea de îndrăgostire era doar un simptom al unei lipse, al unei erori în sistem pe care organismul o acoperă printr-o fericire înşelătoare, la fel ca în cazul oamenilor care capătă un impuls de energie cu puţin înaintea morţii. Chiar şi atunci când ajunse să cunoască ea însăşi acest gen de fericire, dându-şi seama că era mult mai mult decât, de pildă, bătăile accelerate ale inimii, căută mai departe o cauză fizică, într-atât nu putea să creadă că ea şi numai ea era responsabilă pentru toate prostiile pe care le simţea de-a valma. Şi poate că nici nu era doar ea de vină. Poate că era şi ceva din ceea ce se petrecea în corpul ei, astfel încât ajungea să se comporte, dintr-odată, ca o străină. Chiar dacă nu era un preaputin, ci, mai degrabă, un preamult care îi scotea inima din ritm. Dar asta avea să afle abia după ce totul deja trecuse.

Capitolul 4

Mama avea dificultăți atât de mari cu iubirea, încât până și ura ei era ceva chinuitor, de-a dreptul disperat, asemenea trăirii unui copil care încearcă să meargă cu pantofi cu toc. Se străduia din răsputeri, voia ca măcar aici să dea totul, dar fiindcă îi lipsea contragreutatea, cădea mereu în nas. Ura ei cântărea prea greu pentru micile greșeli pe care le putea folosi ca justificare, era prea absolută ca să poți să-i dai crezare, mai ales pentru că era îndreptată împotriva prea multora, a Michaelei, a musafirilor de la petrecere, în principiu împotriva tuturor oamenilor de vârsta ei, a tuturor celor care erau mai tineri și care se comportau corespunzător, a tuturor celor care erau mai în vârstă și care nu se comportau corespunzător, a profesorilor, a doctorilor. Iar în toamna de după accident, începu să îi urască pe noii colegi. Din toată inima. Pentru că, aparent, erau chiar mai copilărești decât cei vechi. Și atât de proști... Atât de proști, încât, după câteva săptămâni, mama era din nou cea mai bună din clasă. Pentru că, în loc să folosească asta ca pe o motivație, întrebuințând orele libere ca să facă glume cu dublu înțeles precum colegii ei, glume din care biata mama nu înțelegea nici primul, nici al doilea sens, ea decise în cele din urmă că lucrul cel mai înțelept ar fi fost să se țină departe de întreaga haită.

Dar, în mod excepțional, ceilalți erau mai buni decât ea la un anume lucru: oriunde se așeza, celelalte două locuri rămâneau libere, ceea ce îi aduse prietenia cu Babsi, o prietenie ce avea să țină o viață întreagă, deși – Dumnezeule! – cele două nu aveau absolut

nimic în comun. Sau poate doar un singur lucru: amândurora le plăcea la școală.

Mama iubea cărțile. Învățatul. Notele bune. Lui Babsi îi plăceau bilețelele pe sub masă. Pauzele. Orele libere. Acelea erau atât de distractive, încât întotdeauna ajungea cu întârziere și trebuia să se așeze, vrând-nevrând, lângă mama, care o considera pe „acea barbară", cum îi spunea la început cu încăpățânare, fie numai pentru porecla ei caraghioasă, un pic cam proastă (părere care, fără supărare, nu era mult prea departe de adevăr). Dar, făcând abstracție și de asta, cele două nu puteau fi nicicum mai diferite.

Pe de o parte, Babsi era întruparea fanteziilor oricărui tânăr care își apăsa rușinat cortul pantalonilor cu câte o carte. Accentul îl punem pe trup. Avea o gură absurd de rotundă, cu buzele mereu ușor depărtate, sâni impresionanți și un popou la fel de impunător, bucle blonde moi, și sus, și jos, după cum se putea citi la toaleta băieților, și era per total atât de frumoasă – nu drăguță, frumoasă! –, încât nu avea capacitatea de a discerne urâțenia. Nici măcar pe cea a mamei mele.

– Ești nebună, strigă ea când aceasta, înainte de domolirea ultimului avânt de vanitate, avu intenția de a-și lăsa breton, ca să-și ascundă ochii sub el.

Apoi, după ce o făcu ea însăși, exclamă:

– Aiurea, arată grozav! După care adăugă: Îți stă foarte bine!

Pe de altă parte, Babsi era genul de om care nu-și făcea niciodată planuri. La balul de după bacalaureat, pe care îl luase doar pentru că înainte de examenul de istorie găsise întâmplător la toaletă fițuica altcuiva, se îmbătase atât de tare, încât căzuse de pe scenă direct în brațele bateristului, care o luase mai întâi la el acasă și mai apoi în trupa lui. Îi puse un microfon în mână, iar ea își clătină șoldurile și învățâ să rostească cu gura ei frumoasă un „Uh-hu" la fel de rotund. Câteva luni făcură turnee prin regiune, până când Babsi îl fermecă atât de tare pe un regizor aspirant, încât acesta îi oferi un rol în filmul lui. Ea se mută la Paris, se culcă o vreme cu câțiva bărbați mult mai bătrâni, învățâ să uhuie și în franceză și testă nu știu ce drog la modă

care o trimise direct într-o clinică de dezintoxicare și, de acolo, în brațele șefului clinicii.

După ce se strică și această relație, rămase câteva zile la noi, dormind pe canapea. Eu nu aveam pe atunci decât patru sau cinci ani. Nu-mi amintesc decât că vorbea cu orele cu mama în bucătărie. Câteodată, noaptea, o auzeam plângând. Dar când mă trezeam dimineața, cearșafurile erau strânse, iar în uscătorul de vase se uscau două pahare de vin.

Abia când am văzut-o la înmormântare, la brațul unui bărbat pe care mi l-a prezentat ca fiind acel șef de clinică pensionat, am înțeles că nu tristețea lui Babsi se strecurase atunci prin ușa întredeschisă a camerei mele. Că, în realitate, auzisem lacrimile mamei. Că inima ei frântă nu voia să se vindece. Rănile ei erau cele care se deschideau mereu atunci când mă privea – eram chipul care îi amintea cu atât mai mult de el cu cât îi semănam mai puțin.

Preț de o clipă, m-am gândit să discut asta cu Babsi. Dar nu voiam să-i smulg o înțelegere de care nu mai aveam nevoie. În schimb, am luat-o de celălalt braț și am lăsat-o să mă însoțească la mormânt, pentru că nu aș fi reușit să o suport singură pe bunica, care nici la 86 de ani nu obosea să treacă de la un palton negru la altul și să adune condoleanțe așa cum adună copiii bomboane la carnaval. Am savurat să o am alături, chiar dacă ea, așa cum s-a dovedit la praznic, era cam simplută la minte, dar, în schimb, atât de blândă și de binevoitoare, încât nu conteneam să mă mir că mama o plăcuse atât. Nu mai vorbesc de situația inversă.

Dacă e să dai crezare poveștilor lor despre felul cum luase ființă prietenia lor, pe care le relatau mereu amândouă, tocmai faptul că erau diametral opuse le susținuse atașamentul. În privința lui Babsi, s-ar putea să fie chiar așa. O admira pe mama pentru cât de talentată și de deșteaptă era, pentru tot ce știa (totul) și tot ce putea (și chiar mai mult), și până și ura mamei i se părea amuzantă, poate pentru că ea însăși, plăcută de atât de mulți încât nu avea nevoie să placă pe nimeni, se pricepea atât de puțin la astfel de sentimente.

Dar la mama situația era mult mai simplă. Babsi nu era prietena ei cea mai bună. Babsi era singura ei prietenă. Era singura care vorbea cu ea. Și singura care îi explica lucruri excluse până atunci din învățătura cărților și din cea a bunicului.

Mama fu atât de șocată, încât nu mai putu s-o privească pe bunica în ochi timp de o săptămână. Decise că, atât cât va trăi, nu va lăsa niciodată – niciodată – un bărbat să facă așa ceva cu ea. Abia când Babsi o întrebă șoptit câteva luni mai târziu pentru cine se păstra, pentru Dumnezeu sau pentru căsătorie, mama își schimbă părerea și decise că era totuși mai bine să treacă peste asta cât mai rapid. Din nefericire, cu toată bunăvoința, nu-i venea nimeni în minte care ar fi putut să se ocupe de problemă, așa că, până una-alta, rămase virgină. Și, în rest, fără habar. Puținul pe care îl știa în al șaptesprezecelea an de viață despre sex mirosea a sudoare și a pisică udă și i se părea atât de nefiresc, încât nu putea fi lăsat în seama unor oameni normali. Nici Babsi nu reuși să-i schimbe părerea, deși se străduia zeloasă să o convingă pe mama „că într-un fel e chiar plăcut. Iar uneori trece atât de repede, că nici nu-ți dai seama."

Ea povestea cu plăcere despre băieții care veneau pe la ea atunci când părinții ei erau plecați la bridge. Despre cei cu care nu apuca nici măcar să-și dea jos de tot pantalonii și despre cei care erau ceva mai mari și care, după aceea, o și sărutau. Ea stătea pe pat cu o pernă în brațe pentru exemplificare, iar mama o asculta atentă, de parcă ar fi învățat pentru examen. Uneori, rămânea să doarmă acolo și se trezea în toiul nopții, când părinții lui Babsi nu mai jucau bridge. Atunci rămânea încremenită de dezgust și de curiozitate și își închipuia cum ar fi fost acel lucru.

De vrut, cu siguranță, nu voia. Iar de nevrut, cu atât mai puțin. Asta ar fi însemnat că ești „frigidă", așa cum aflase din literatura explicativă împrumutată de la Babsi. Ce însemna asta exact nu prea știa. Dar nu suna bine deloc, așa că nu trebuia să i se întâmple ei. Articolele în pozele cărora oamenii erau atât de goi încât, ca să le

privească, mama stingea până și lanterna, erau doldora de cuvinte pe care nici nu le înțelegea și nici nu le găsea în Brockhausul[1] explicativ.

Cele mai interesante erau însă scrisorile de la cititoare, care aveau toate nume ca din telenovele și erau „dornice" să înnebunească. Cele mai multe erau atât de dornice, încât își „vârau" înăuntru tot soiul de obiecte, însă mama nu prea știa unde anume. Era limpede însă că toate bananele și toți castraveții își ratau scopul, pentru că la final expeditoarele erau atât de dornice, că trebuiau să se culce cu toată echipa de fotbal, iar a doua zi de dimineață erau gravide.

În schimb, subiectul virginității nu prea era discutat și părea să fie pentru fetele care așteptau ceva, de cele mai multe ori marea iubire, căreia voiau să-i dăruiască trupul lor.

Mama nu prea avea ce dărui. Și, dacă ar fi avut, cu siguranță nu ar fi fost vorba despre o membrană ruptă. Cu cât începea să înțeleagă mai mult din poveștile șoptite, cu atât mai clare îi deveneau lacunele ei în materie. Sigur că nu putea lăsa lucrurile astfel. În lumea ei, „ne"-urile se reduceau la valoarea lor semantică: ne-știință, ne-îmbogățit, ne-bunie, ne-vinovăție. Cu cât își păstra mai mult castitatea aceea enervantă, cu atât i se părea că este mai ne-terminată. În disperarea ei, încercă până și să-i zâmbească la un moment dat unui băiat, lucru de care își amintea cu atât de mare spaimă, încât nu îi mai veni încă o dată ideea nebunească de a mai încerca.

Și apoi apăru Uwe.

– Ei, măcar dacă ar fi venit! strigă mama, desigur tot spre sfârșit și doar pentru că doctorul tocmai fusese acolo și ea nu reușise să comute suficient de repede dintr-un mod în altul.

Se amuzaseră din nou grozav cu teatrul lor: „Sărut mâna, tânără doamnă", „Cum adică mâna, domnule doctor?", iar când acesta plecă, era într-o stare de spirit atât de caraghioasă, încât nici nu știam dacă să mă enervez sau să mă bucur, pentru că măcar se simțea bine.

Uwe era, se pare, suficient de deștept, însă asta nu știa aproape nimeni având în vedere că arăta atât de bine, ceea ce, pe de altă parte,

[1] Enciclopedia germană (n.red.)

nu știa mama. Ea vedea doar ochii înguști, apropiați, peste care se întindeau două sprâncene groase, nasul de boxer și buzele care arătau mereu de parcă cineva le-ar fi pocnit cu o scândură. Când mama observă cât era de adorat, se simți chiar un pic trădată, de parcă el ar fi lăsat-o cu bună știință să cadă direct în capcană. De fapt, Uwe se simțea exact la fel. Frumusețea se năpustise peste el fără vreun avertisment prealabil. Într-o bună dimineață fusese acolo, fără ca el să fi observat. Abia privirile fetelor de la școală îi arătară că ceva nu era în regulă, ca o pată de cerneală în colțul gurii pe care o vede toată lumea, mai puțin tu însuți.

Egoul lui nu reuși să țină pasul cu brusca sa popularitate. Tăcea, tratând fetele care umblau după el cu genele fluturând în aer. De atâta nesiguranță, deveni arogant. Și, evident, cu asta avu și mai mult succes.

El și mama erau împreună la cursul de biologie, una dintre puținele materii unde mama trebuia să reziste fără Babsi. Uwe știa aproape toate răspunsurile, dar, spre deosebire de mama, le păstra frumos pentru el. Deschidea gura doar ca să răcnească cine știe ce prostie, care dădea bine la băieți. Se gândeau la tot felul de sarcini pentru el, de pildă să o întrebe pe profesoara de franceză cum se scrie „cunnilingus" sau să-i arate administratorului fundul gol pe fereastră.

Câteodată, așteptau până treceau pe la colț niște fete pe care să le sperie cu răcnetele lui. Iar bietul, frumușelul Uwe se temea atât de tare să rămână singur cu fluturatul lui din gene, încât participa la toate trăsnăile astea. De frică, deveni temerar. Dar probabil că așa pățește orice temerar.

Poate că tocmai această frică, pe care mama o cunoștea de la mama ei, o atrase. Poate și faptul că era singura fată din jur care nu era îndrăgostită pe ascuns de el. În orice caz, într-o bună zi, în drum spre autobuz, cei doi începură să discute și descoperiră – eliberați de orice fel de supraveghere – că se găseau reciproc foarte drăguți, poate doar inofensivi, respectiv lipsiți de alternative. Asta se repetă de câteva ori. Și reușiră până la urmă ceva ce, în condițiile date, apărea ca un adevărat miracol: își dădură întâlnire, chiar dacă mai întâi sub

pretextul unor teste pentru care trebuiau să învețe. Se întâlniră pentru învățat o dată, de două ori, de trei ori, poate chiar de patru ori – și chiar învățară –, iar a cincea oară discutară despre univers; a șaptea oară nu mai discutară aproape deloc, pentru că observau tot mai clar că se află pe laturi diferite ale prăpastiei sexelor. Până la urmă, a noua oară, el o luă pe balcon ca să privească stelele, ceea ce mama, dacă era să fie cinstită, considera destul de caraghios. Și, dacă era să fie și mai cinstită, mai mult romantic decât caraghios.

Cu puțin timp înainte să vină bunicul să o ia, el își apăsă buzele de ale ei. Se simțeau și mai groase decât arătau, dar era bine. Limba lui avea gust de ciocolată de la cacaua pe care o băuseră și, cât timp se sărutară, mama se întrebă dacă și ea avea același gust.

La școală însă o trată din nou ca și cum ar fi fost văzduh. Premisele erau așadar destul de promițătoare, dar, cu toate astea, mama nu prea voia să se îndrăgostească. După câteva zile, aproape că uitase toată povestea, în vreme ce Uwe, măcinat de remușcări, nici nu mai îndrăznea să se uite spre ea. După ore se întoarse de trei ori în școală ca să caute cheia pe care o avea în buzunar, până când ieși, în sfârșit, și mama. Merse în tăcere pe lângă ea, se holbă la fața ei în geamul autobuzului, în timp ce ea își lăsa degetul să alunece pe deasupra șirurilor de formule, fără să se uite la el măcar o singură dată – ceea ce la Uwe, spre deosebire de mama, își făcu efectul imediat. Înainte ca ea să apese butonul pentru coborâre, el o întrebă dacă ar avea chef să meargă la sfârșit de săptămână la cârciuma lui perfectă.

Uwe veni să o ia. Bunica, ea însăși un pic fâstâcită la vederea lui, insistă să-l trateze cu ceai, pe care el nu îl bău, apoi să facă măcar o poză ca dovadă, o poză care își găsi drum în album. Mama în dreapta imaginii, cu fața atât de lucioasă de parcă s-ar fi frecat cu o bucată de unt și cu gura înconjurată de coșuri, pe care nu putea, evident, să le lase în pace și pe care le storsese cu furie până când se infectaseră și se înroșiseră. Cu mare punctualitate pentru primul rendez-vous, pubertatea reușise să se elibereze din chingile strânsorii bunicii. Pe picioarele goale se vedeau peri negri și lungi. Deasupra purta o

cuhiță pentru care era deja destul de cald. Dar, de fapt, mamei îi era cald mereu. Transpirația începuse. Și mirosul la fel, ceea ce în fotografie nu se vede, în schimb se vede cum strânge coatele, lipindu-le de corp cât de tare putea, de parcă ar fi vrut să-și frângă coastele. În stânga stă Uwe, care arată într-adevăr bine și e evident stingherit, iar la mijloc bunica, „că, dacă tot avem aparat cu autodeclanșator, măcar să îl folosim". Cu o mână o ține pe mama de talie, iar cu cealaltă se agață atât de tare de brațul lui Uwe, de pare că nu ar vrea să-l păstreze doar pentru un moment, ci pentru eternitate.

Când plecară în sfârșit amândoi din casă, stinghereala ajunsese la un nivel care nu mai putu fi redus nici măcar de cantitățile uriașe de alcool pe care Uwe le turnă în el în următoarele ore.

Mama aștepta răbdătoare ca el să-și stingă setea și să ajungă în momentul în care să stea de vorbă cu ea. Dar acolo, în barul acela, în care prietenii îl priveau încruntați, el nu mai avea nimic de zis.

Și nici nu prea avea chef să asculte. După ce tăcură o vreme, cineva veni la ei și răcni:

– Fă ca Uwe!

Iar Uwe se conformă.

În bar răsuna muzica de la Hot Chocolate. Uwe se cățără pe masa de fotbal, își roti șoldurile și își duse sticla de bere la gură ca pe un microfon. Cârciumarul puse discul încă o dată. Uwe se declară de acord să se mânjească pe față cu marker negru, după care un altul propuse urlând ca la următorul bis să-l învelească în hârtie igienică. Când își lăsă și pantalonii în jos, mama plăti consumația și apucă să mai prindă ultimul autobuz spre casă.

Din fericire, bunicii erau invitați la masă, astfel încât nu trebui nici să se confrunte cu o pedeapsă, nici să privească pe cineva în ochi. Preț de două sau trei ore, citi. Apoi se auzi brusc soneria. Lui Uwe nu i se vedeau ochii aproape deloc sub sprâncenele stufoase. Era acolo pentru că îi plăcea de ea. Era așa de prost, așa de prost, așa de prost... Cămașa îi era încheiată strâmb. Așa de prost era. Așaaa de prost.

Mama îl întrebă dacă nu voia să intre. El voia. Ea îi făcu încă un ceai, de care el nu se atinse, pentru că asta l-ar fi deranjat din a se

blestema singur, până când se prăbuși pe podeaua camerei ei și rămase acolo cu brațele întinse, ca Iisus pe cruce. Mama se lăsă pe vine lângă el și îi verifică pulsul, pentru orice eventualitate, apoi el se strânse în poziție embrională. Începu să scâncească despre nefericirea pentru care, în ciuda unor căutări asidue, nu găsea cuvintele potrivite. Mama avu un scurt acces de milă, care îi lipi fața de obrazul lui negru și care aducea mult a afecțiune, dar care se stinse repede atunci când observă cum își ștergea el pe ascuns mucii de covor. Ea se ridică și tocmai era pe cale să-l roage să plece, când el sări în sus și începu să o sărute din nou, împingând-o în cele din urmă în cantul mesei și proptindu-se între picioarele ei. Când ea observă cum se mototolește lista cu lucruri de bifat sub fundul ei, aproape că simți că se excită.

Se poticniră până la pat, se sărutară încrâncenați, însă acum, când gustul de cacao fusese înlocuit de cel de bere, nu mai era chiar atât de plăcut. Mama își întinse spatele și își strânse ochii, se împinse spre el, îi trase până la urmă mâna pe sânul ei și îl întrebă dacă nu ar vrea mai întâi să se dezbrace. El voia. Dar nu putea. Să înțeleagă că nu-i plăcea de ea? Ba da, ba da, chiar foarte mult, răspunsese el, de parcă ar fi stors o cârpă. De atâta rușine, se apucă să umble la prohab. Dar nu ajută la nimic. O mai sărută puțin pe ceafă, apoi alunecă de pe pat mormăind ceva despre părinți care se întorc în curând și o lăsă pe mama singură cu excitația ei incipientă.

– Îmi place Uwe al tău, îi zise bunica la micul dejun și, ca dovadă, citi horoscopul, chiar dacă, așa cum îi explică jignită bunicului, care ofta, știa foarte bine care era diferența dintre astronomie și astrologie. Doar că nu prea pot să mă apuc să-mi iau un telescop! adăugă apoi.

La școală, cursurile comune fuseseră anulate. Profesorul de biologie pornise, într-un rar avânt de motivație, să culeagă ciuperci și se îmbolnăvise după ce le mâncase. O săptămână mai târziu, când își revenise, Uwe căzu la pat cu amigdalită, ceea ce făcea să-i fie imposibil să vorbească, cel puțin cu mama. Nu se apropia de ea, iar ea se ducea din nou singură la autobuz, unde se așeza cât putea de în față, căci: „Dacă e să stea cineva în spate, atunci el e acela!"

Probabil că nu ar mai fi schimbat niciodată o vorbă dacă Babsi nu ar fi convins-o pe mama să mai acorde acestei întreprinderi încă o șansă. Ca să-i salvăm onoarea, trebuie spus că, probabil, imaginea pe care reușise să și-o facă despre evenimente nu era chiar completă. La talentul cu care mama excludea – de-acum aproape mecanic – jignirile din povestirile ei, probabil că Babsi chiar crezu că mai existau speranțe.

Se deciseră să se întâlnească în grup, pentru o seară de film la Babsi, ai cărei părinți se calificaseră printr-un noroc la campionatele naționale și aveau să lipsească cinci zile de acasă. Uwe, căruia nu i se spusese nimic despre prezența mamei, „ca să aibă o surpriză!" (Babsi), „ca să nu riscăm să nu mai vină defel" (mama), fusese adus sub un pretext oarecare de un alt băiat, cu care Babsi se gândise să sărbătorească dublul noroc al părinților ei. Însă, la scurt timp după ce Bambino și Trinity dădură ochii cu afurisitul de Parker[1], ea se certă cu el și rupse relația în timpul unei încăierări, în care patru pumni distrugeau temeinic un saloon, iar băiatul plecă trântind ușa. Cei trei rămaseră singuri, mama la capătul colțarului, Uwe, căruia de spaima revederii i se umflaseră amigdalele din nou, la capătul celălalt, iar Babsi, căreia buzele îi tremurau tot mai tare cu fiecare minut, îngenuncheată.

– E totul în regulă? întrebă mama, la care i se răspunse cu o aprobare șovăielnică din cap, astfel încât ea se întoarse la filmul pe care Babsi dorise să-l vadă neapărat, deși pe programul trei rula un documentar despre puietul bibanului nord-american, dar „Ăia nu știu să se uite așa frumos ca Terence Hill".

Însă filmul nu părea să o mai intereseze deloc pe Babsi. Se holba undeva la jumătate de metru sub televizor. Ochii ei deveneau tot mai mari, apoi o lacrimă i se rostogoli pe obraz.

Babsi știa să plângă foarte frumos. Mama nu. Nu doar că nu era frumos, dar nu plângea deloc. Și știa cu atât mai puțin ce să facă în cazul cuiva care plângea. Ea se vârî și mai tare în colțul său și privi

[1] Din filmul *Mi se spune Trinity*, western-spaghetti cu Bud Spencer (Bambino) și Terence Hill (Trinity) (n.red.)

iritată cum lacrimile cădeau în decolteul lui Babsi, apoi întinse un deget și o mângâie ușor pe umăr.

Corpul tremurând se lăsă tot mai mult într-o parte, de parcă ar fi rămas fără niciun pic de forță musculară, apoi se prăbuși spre Uwe, care ridică brațul surprins ca să facă loc capului lui Babsi, iar acesta ateriză imediat direct în poala lui. Se uită întrebător la mama, dar aceasta rămăsese cu degetul îndoit în aer și doar scutură din cap.

– Ei, haide, zise el, ceea ce o făcu pe Babsi să plângă și mai tare.

– De ce mi se tot întâmplă asta? bolborosi ea.

Genele i se închiseră peste ochii umezi și se ridicară apoi sclipind.

Uwe îi împinse capul cu grijă puțin mai în față și îi dădu părul la o parte.

– Știi cumva unde sunt batistele? șopti el către mama, de parcă prezența ei ar fi fost în continuare un secret.

Mama nu știa, în schimb se cățără peste cei doi și se duse în bucătărie. Deschise sertare, căută în baie și în cele din urmă găsi în dormitorul părinților, pe jumătate ascuns sub pat, un pachet de batiste de hârtie.

Când se întoarse, capul lui Babsi era din nou în poala lui Uwe, de parcă acolo i-ar fi fost locul. El o mângâia cu o mână pe spate, iar cu cealaltă, în altă parte, „așa de exact nici nu voiam să știu".

– Nu i-am făcut nimic, se smiorcăi Babsi, și el mă lasă pur și simplu și pleacă.

– Tu ai pus punct relației, bombăni mama.

Dar cei doi nu păreau să fi auzit obiecția ei.

– Am pus și așternut curat, se văicări în schimb Babsi și mai tare.

Se ridică și îl privi pe Uwe în ochi.

Oare își putea închipui cum era să te deschizi în fața cuiva și să fii respins? Mai ales ca femeie.

– Mă simt atât de umilită...

Ochii i se curbară în jos, iar colțurile gurii în sus, încercând să respire prin noul val de lacrimi.

– Ei, strigă Uwe, nu merită să plângi după unul ca el. Meriți ceva mai bun.

Îi îndepărtă o șuviță de pe obraz și își lăsă mâna acolo, însă Babsi nu înceta din plâns.

– Nu e doar asta, șopti ea, în ultima vreme totul merge prost. Părinții mei mă bat la cap cu școala. Orice aș face, tot nu e suficient. Buzele îi străluceau. ...Și, și...

Se uită în jur, de parcă ar fi sperat să mai găsească pe undeva un pic de ghinion, apoi se prăbuși înapoi pe colțar, în cealaltă parte de data asta.

– Ei, haide, zise Uwe din nou, ducându-se după ea.

Îi trecu brațul pe după umeri, apoi o lipi la pieptul lui.

Babsi își apăsă capul de pieptul lui și se lăsă legănată, șoptind la intervale regulate „eu nu mai rezist".

Mama scoase și ea o batistă de hârtie din pachet și își tamponă fruntea înfierbântată, în timp ce Babsi își ștergea suferința furată de puloverul lui Uwe.

– Ah, tu, zise el, iar mama fu nevoită să urmărească neputincioasă cum el se îndrăgostea acolo, sub ochii ei, de alta.

Și asta fu totul.

Sau, cel puțin, ar fi putut fi, dacă mamei i s-ar fi făcut milă de ea însăși și ar fi plecat. În schimb, puse pachetul pe masă și se așeză din nou lângă cei doi, care se întrețineau acum cu voci scăzute, ca doi oameni care reveneau la viață după o boală grea, în timp ce urmăreau filmul cuibăriți unul lângă celălalt. Mama privi singură cum Bambino bumbăcea din nou pe cineva.

– Mai fă asta o dată și îți transform urechile în uscătoare de rufe, strigă el, băgând pistolul în toc.

Apoi apărură din nou în imagine ochii lui Terence Hill, care erau într-adevăr frumoși, dar ea s-ar fi uitat mai degrabă la un biban care depune icre. Dar ăla era oricum mort până acum. Doar ea rezista mereu până la sfârșit, lungindu-și suferința.

– Încăpățânare. Mândrie.

Abia când speakerița de la ARD anunță știrile transmise de la Hamburg, mama declară că o să plece.

– Te conduc, zise Babsi.

– Vin şi eu, zise Uwe.

Era vară şi afară încă nu se întunecase de tot. O luară peste câmp, o scurtătură pe care ea şi Babsi o descoperiseră la un moment dat, aşa cum îi explica Babsi lui Uwe.

– Serios? zise acesta.

– Serios, răspunse Babsi.

Apoi îşi scoase puloverul legat în jurul taliei şi şi-l puse pe ea. În lumina soarelui la apus, tot mai puteai distinge câteva picături sclipitoare care se agăţau cu încăpăţânare de obrajii ei. Uwe îi băgă eticheta înăuntru.

– Mă gâdilă, chicoti Babsi, apoi se scutură.

Mama începu să meargă mai repede.

Cerul era roz. Pe câmp creştea tutunul, lanurile se legănau în vânt, iar la marginea drumului zăbovea un iepuraş, care se refugie în spatele unei movilițe de cârtiță. Dacă imaginea s-ar fi aflat într-un tablou dintr-o cameră de hotel, mama l-ar fi dat jos urgent. Trecură de bifurcaţie, mama un pic mai în faţă, astfel încât auzi prima scâncetul. Dar evident că îi reveni lui Babsi sarcina de a exclama, câteva secunde mai târziu: „Ce a fost asta?“ Făcu ochii mari şi îi strivi mâna lui Uwe, care cumva ajunsese lângă a ei, când anume, mama nu ştia. El se întoarse încolo şi încoace, se îndură în cele din urmă să dea drumul degetelor lui Babsi, care rămaseră atârnate în aer ca într-un film de dragoste cu prea multe apusuri, apoi făcu câţiva paşi nehotărâţi spre fâşia de iarbă.

– Cred că s-a auzit de aici, strigă mama, trecând apoi de el.

Dădu la o parte tulpinile de tutun şi se strecură printre frunzele lungi şi şifonate, până când se lovi brusc de ceva tare.

Cutia de mere era aproape complet acoperită de petale de un roz palid, care pe margine începuseră să rugineascâ.

Abia când Uwe, care sosise cu Babsi gâfâind în urma lui, lovi uşor marginea cutiei, sfârcurile se iţiră de sub petale.

Babsi scoase un strigăt.

Mama se aplecă şi dădu petalele la o parte. Pisica era întinsă pe spate. Picioarele din spate îi erau desfăcute în lateral, ca la o broască.

Avea o ureche ruptă, iar ochiul drept îi era atât de umflat, încât nu îţi puteai da seama dacă mai exista, sub tot terciul de sânge şi viermi.

– Mai trăieşte? întrebă Uwe uitându-se la mama.

– Nu ştiu, zise ea.

Îşi trecu părul pe după ureche şi îşi trosni degetele. Apoi ridică de jos cutia şi trecu cu ea pe lângă Babsi, care sări înapoi chiţăind. Ghemul de blană tresări puţin când fu pus pe jos. Mama se lăsă pe vine şi studie coastele care se iţeau de sub pielea subţire.

– Ei? strigă Uwe, chinuit de curiozitate, dar şi de dorinţa de a se ocupa de Babsi, al cărei piept începuse deja să tremure din nou.

– Cred că mai respiră încă, zise mama.

Ridică un băţ de pe jos şi împunse cutia cu el. Scâncetul se auzi din nou. Apoi, a doua oară, de la Babsi, care alergă pe câmp cu mâna la gură şi se opri la o distanţă sigură.

Mama lăsă bâtul din mână.

– N-o mai duce mult, zise ea.

– Nu putem să o ducem acasă şi să o facem bine? întrebă Babsi.

– Daaa, zise Uwe, ca un băieţel care îşi doreşte un ponei.

Mama scutură din cap.

– Ar însemna să o chinuim.

Se uită în stânga şi în dreapta, se îndreptă hotărâtă spre o zonă mai îndepărtată şi se întoarse apoi cu o piatră mare. Trebuia să o care cu ambele mâini.

– Ce faci? strigă Babsi.

Se întoarse spre Uwe, care arăta la fel de speriat.

Dar mama ridică netulburată piatra şi o lăsă să cadă cu un pocnet. Pisica nu scoase niciun sunet.

– O, Doamne, strigă Babsi, fugind din lanul de tutun.

Părul îi flutura în vânt. Era foarte drăguţă cu soarele roşu de la asfinţit în spate, năpustindu-se spre mama şi răcnind: „A murit?“

Mama se aplecă din nou. Apucă piatra şi o aruncă dintr-o mişcare lângă Babsi, pe jos. Capul pisicii aproape că nu se mai vedea. Ochiul stâng atârna legat de o fâşie de piele într-un colţ. În cutie, viermii se agitau.

– O, Doamne, strigă Babsi, iar lacrimile abia uscate fură urmate de altele noi, ceea ce Uwe, desigur, nu lăsă să-i scape.

Din trei paşi ajunse în spatele ei şi o lipi de el.

– Unele lucruri trebuie făcute, zise mama sec, apucând marginile cutiei.

– Ce mai faci acum? strigă şi Uwe.

– Vrei să rămână aici până trece un tractor peste ea? zise mama, ridicând cutia de jos.

Babsi începu să suspine. Uwe îi lipi capul de pieptul lui şi scutură din cap. Ochii îi apărură de sub sprâncenele stufoase şi o sfredeliră pe mama, care stătea lângă el, ţinând cutia în braţe ca un mesager care aşteaptă restul, devenind tot mai întunecaţi.

– Eşti absolut dezgustătoare, zise el în sfârşit.

Mama îşi şterse muştele de pe faţă cu cotul. Cutia din braţele ei se înclină şi unul dintre picioarele însângerate alunecă afară.

– Cum zici tu, comentă ea, apoi porni cu paşi repezi pe drumul de ţară.

În spatele ei o auzi pe Babsi strigând ceva, dar nu se întoarse, ci privi fix înainte, până când simţi din nou asfalt sub picioare. La primul tomberon se opri şi îndesă cutia înăuntru. Apoi se duse acasă şi se ascunse în camera ei. Timp de un sfert de oră, încercă să îi urască pe Babsi şi/sau pe Uwe. Dar nu mai era la fel de distractiv ca înainte. Tot timpul intervenea raţiunea, care – cu toată pasiunea pentru dispreţul profund – nu putea să accepte o desconsiderare rezultată dintr-o dezamăgire în dragoste. Se lăsă în voia unei disperări controlate cu grijă, îşi ciufuli un pic părul, dar, chiar şi aşa, i se părea că e un pic cam caraghioasă.

Când o auzi pe bunica în faţa uşii, îşi dădu părul de pe faţă şi ieşi pe hol.

– Te-ai întors deja acasă? exclamă ea. Să-ţi încălzesc nişte mâncare? Credeam că azi dormi la familia Meier. E totul în regulă? Cum a fost filmul?

– Bun, zise mama.

– Cum îi merge lui Uwe al tău? strigă bunica.

– Bine, răspunse mama şi promise să îi transmită salutări cu prima ocazie.

Buzele bunicii se ridicară într-un zâmbet larg.

– Cred că vom mai auzi pe viitor de tânărul acesta, îi zise ea bunicului, în timp ce acesta îşi freca pe sub plapumă picioarele reci de ale ei şi, de atâta fericire, îl lăsă să continue şi mai sus.

De data asta, problema nu mai putea fi rezolvată prin anularea cursurilor. Babsi şi mama stăteau împreună la atât de multe cursuri, încât pe termen lung nu se puteau evita – chiar dacă în prima zi Babsi era aşa de obosită de la atâta arătat indiferenţă, încât decise să chiulească până la întoarcerea părinţilor ei. Dar nici după revenirea ei mama nu o prea zărea, pentru că Uwe era mereu lângă ea. Stăteau în hala de pauze strâns înlănţuiţi, chicoteau şi se sărutau şi încercau atât de evident să nici nu o bage în seamă pe mama, încât aceasta îşi petrecea cea mai mare parte din timp la toaletă.

După cum se dovedi, treaba cu pisica fusese o binecuvântare pentru toţi cei implicaţi. Timp de două săptămâni, Babsi şi Uwe avură voie s-o dispreţuiască pe mama într-atât de mult, încât nu îi bântui nici urmă de mustrări de conştiinţă; şi, fiindcă se apropiaseră atât de mult, după trei săptămâni deja se plictisiseră unul de altul.

Bunica află pe la jumătatea poveştii despre tânăra iubire, când îi văzu pe Uwe şi pe Babsi cu mâinile în buzunarul lui, trecând prin faţa brutăriei şi intrând într-o gelaterie unde împărţiră o îngheţată (una singură!) de ciocolată. După ce se plimbă de trei ori în sus şi în jos pe stradă ca să excludă o confuzie şi după ce meditâ mai multe ore asupra modului în care să-i dea vestea cât mai blând bietei mele mame, ajunse acasă atât de distrusă încât, la auzul cheii din uşă, nu mai fu în stare decât să şoptească „are pe altcineva!“ şi nici măcar nu băgă de seamă că mama ştia deja. Îi părea aşa de rău, se văicări ea, apoi plânse şi pentru mama.

– Cum a putut? Cum? A? Putut?

Fugi în bucătărie, hotărâtă să îngroape durerea sub un munte de zahăr, şi începu să pregătească torturi şi bomboane şi chiar şi fursecuri de Crăciun în miezul verii, fiind atât de disperată încât se

luă până și de Moș Crăciun. Mama, în mod evident, nu se atinse de nimic din tot ce pregătise bunica, iar aceasta începu să respire sacadat.

– Măcar o înghițitură, gemu ea, îndesându-și în gură un fursec verde cu roșu și cu alb, de parcă mama încă ar fi avut patru ani și nevoie să i se gătească mâncare.

Până la urmă i se făcu rău de atâta empatie, iar mama fu nevoită să-i aducă plosca plină cu apă caldă și să o mângâie pe frunte până când adormi complet distrusă.

Babsi îi furase iubirea, iar bunica îi luase tristețea *pe care ar fi trebuit să o simtă ea*. Zile întregi, bunica nu fu deloc abordabilă. Se lovea de tocurile ușilor, se ștergea la ochi la fiecare cântec de dragoste, iar când vedea la televizor un bărbat care se purta relativ decent cu o femeie, schimba prompt canalul. Apoi, nefericirea se transformă treptat în furie, mai întâi împotriva lui Uwe, care nu îi mulțumise nici măcar pentru ceai, apoi împotriva lui Babsi, care – prin drăgălășenia ei înșelătoare – o nedreptățise și mai mult.

– Trădătoareo! șuiera ea când venea să o ia pe mama de la școală, ca să o scutească în acele zile grele de mersul cu autobuzul, și o vedea pe Babsi trecând în depărtare.

Era atât de furioasă pe ea, încât mama reuși în sfârșit să o ierte. Deși nici măcar nu avea de ce să o ierte, „că doar nu poți să obligi pe cineva să te placă. Uwe o plăcea pe Babsi mai mult decât pe mine." Ce-ar fi trebuit să facă? Să se ducă la mănăstire?

Când Babsi sună la ușă cu un coș mare de tăiței răsuciți manual, pentru ca bunica să nu-i mănânce singură și pe ăștia, Babsi o strânse pe mama în brațe și îi povesti că îi dăduse papucii „acelui ticălos", nu neapărat doar pentru că prietenia cu mama era mai valoroasă decât orice bărbat, dar și din alt motiv.

Bunica începu din nou să doarmă nopțile. Uită că era Berbec și, la un moment dat, uită și de supărare, astfel încât Babsi avu din nou voie să vină din când în când la masă. Uwe, care îl confundase din greșeală pe administrator cu directorul școlii, fu mutat la alt liceu, iar mama avu din nou mintea și capul libere, ca să facă ce știa ea cel mai

bine: să-i facă pe toți să fie mândri de ea. După ce se răspândi și vestea despre cum omorâse o pisicuță cu mâinile goale, începu să aibă și mai mult timp la dispoziție, așa că reușea să-și facă temele direct la școală și apoi se ducea la magazin. Ajuta la despachetatul mărfurilor noi, comanda măsurile lipsă și decidea care dintre piese se vindeau atât de prost încât prețul trebuia mărit neapărat.

– Douăzeci la sută mai mult la preț și brusc sistemul de închidere nu mai e nepractic, ci modern, zise ea, iar bunicul strigă:

– Fiica mea!

Și îi transferă răspunderea pentru supravegherea magazinului.

Avea patru vânzătoare, femei în jur de 50 de ani, care trebuiau să primească ordine de la mama, abia devenită majoră, și să accepte să li se spună că bluza trebuie băgată în fustă, iar clienții întâmpinați de la ușă. Bunicul meu dispunea cu generozitate de firea ei ascultătoare. În așa zisele weekenduri o lăsa să facă inventarul, să decoreze vitrina, iar când termina, îi verifica uneori contabilitatea și îi arăta unde se pierdeau bani pe care i-ar fi putut folosi pentru o reclamă nouă, pe care i-o și schița pe loc.

Pe Uwe nu îl mai întâlni niciodată de atunci. Abia un an sau doi mai târziu îi citi numele în ziar și avu nevoie de câteva minute ca să-și amintească de unde îl știa, ceea ce probabil că așa a și fost. În cele din urmă descoperi în imagine și nasul de boxer, care probabil că între timp încasase ceva pumni. Pierduse jocul, dar ea nu se putea bucura de asta.

Rămânea amintirea lui, a primului bărbat care aproape că se culcase cu ea, așa cum Rudi – sau Manni sau Hansi – fusese primul care, cumva, o sărutase, chiar dacă nu reușise prea bine. Și primul care nu o iubise fusese un medic, profesorul ei de anatomie din primul semestru.

El era singura femeie de la seminarul lui și era atât de tânără, încât el nu mai vedea altceva în afară de asta. Căutarea chiloților pe sub cearșaf durase mai mult decât actul în sine. Nu sângerase, ceea ce o dezamăgise puțin, iar pe el chiar mai mult, dar mama nu se osteni să îl

convingă de puritatea ei. Fotografia de nuntă de pe noptieră, pe care el o întorsese rapid înainte să-şi dea jos pantalonii, fusese îndeajuns.

Ea însă găsi că sexul nu era chiar atât de rău pe cât se aştepta, dar mult diferit de ceea ce citise în revistele lui Babsi. De câteva ori i se păru că avusese orgasm, dar – după o cercetare suplimentară – concluzia se dovedi a fi o greşeală de începător. Apoi veni vacanţa dintre semestre. Mama primi un loc de practică undeva în străinătate, ceea ce, pe vremea aceea, nu era neapărat o regulă. Pentru prima dată în viaţa ei, urma să călătorească fără părinţi. În schimb, se îmbolnăvi bunica. La plămâni. Ce anume avea nu se ştia, dar era grav şi greu de ţinut sub control, cel puţin la început, chiar dacă mama renunţase, evident, la practică.

Prietenul Kazan îi recomandă aer proaspăt şi să evite în special fumul, ceea ce la sfârşitul anilor 1980 nu era deloc uşor. Dar bunicul nu avea nevoie de stat ca să-şi protejeze familia. De azi pe mâine instituí în toate filialele interdicţie pentru fumat. Concedie un stivuitor care nu aruncase suficient de repede ţigara. În certificatul acestuia, bunicul scrise ceva despre „comportament dependent", „pericol de contagiune" şi „grija pentru angajaţi".

Şi, ca întotdeauna, mama mai plusă.

Toată tinereţea mea (pe care, spre deosebire de ea, mi-ar fi plăcut să o savurez) a fost o cursă cu obstacole. Nu puteai să te duci nicăieri cu ea fără să rişti o scenă. Începea cu strâmbatul din nas, alunecatul de colo până colo pe scaun, datul ochilor peste cap, toate urmate de cinci, şase exclamaţii de „scârbos!", care deveneau tot mai puternice. Flutura din mână, îşi ducea palma la frunte, la gură şi, în cele din urmă, la gât, hârâia un pic, iar dacă nu reuşeai să o scoţi cât mai repede afară, trebuia să te aştepţi să se ducă furioasă la masa de alături ca să le ţină oamenilor perplecşi un discurs despre cât de mult rău îşi făceau lor şi societăţii (adică ei).

Zelul ei misionar nu se oprea nici măcar la clienţi. S-a întâmplat de mai multe ori să întrerupă câte o conversaţie pentru că nu rezista să stea cu un fumător în aceeaşi încăpere. Când mă întorceam de la o petrecere, trebuia să mă dezbrac la uşă până la chiloţi şi să mă duc „direct" la duş, în vreme ce ea ducea hainele la spălat cu cleştii. Timp de o lună foarte tristă a decis că nu am voie să mă mai duc nicăieri unde mi se „sufla smoală în faţă", până când şi-a dat seama că asta însemna că o să stau tot timpul acasă şi că treptat nu mai avea ce să-mi dea de făcut ca să mă păzească de ruşinea de a sta degeaba. Am considerat ura ei împotriva fumătorilor ca pe una dintre multele ei cruzităţi, un spleen în care înclinaţia spre absolut se îngemăna cu frica atotdominatoare a bunicii într-un minunat fundamentalism – asta până când am surprins-o într-o parcare dinainte de München cu un pachet de Gauloises roşii. Cele extralungi; dar probabil că a fost o greşeală.

Intenţionam să mergem într-un weekend prelungit la Salzburg. Ea dorea acest lucru – şi nu voia cu niciun preţ ca eu să nu vreau –, prin urmare, pentru siguranţă, nici măcar nu m-a întrebat. Joi după-amiază, m-a sunat la serviciu şi m-a pus în faţa faptului împlinit: hotelul era rezervat, cu vedere spre Kapuzinerberg, plus bilete la un concert în palatul Mirabell. Mozart, chiar dacă e un pic cam ladidi-ladida, dar ce să-i faci, e Salzburg, nu merge fără.

– Luni dimineaţă ne întoarcem.

Părea foarte entuziasmată, aşa că am cedat. Din acest motiv, dar şi pentru că nu aveam chef să ascult reproşuri dacă nu mergeam. Ea ştia că aveam alte planuri, ca să nu spun şi că erau mai bune. Iar eu ştiam că nu avea să cedeze, cel puţin nu fără o predică.

Pe atunci lucram ca practicantă la un ziar. Nu aveam prea multe de făcut, dar mama era totuşi de părere că trebuia să trec anumite obstacole de care să-mi zdrelesc piciorul pentru ca lumea să mă remarce şi să mi se ofere un job pe care nici măcar nu mi-l doream foarte tare.

– Dar de ce nu? Credeam că vrei neapărat să scrii!

– Da, dar nu aşa.

– Ah, iar bestsellerul tău e deja gata? Nu e, nu-i aşa? Atunci, nu prea e momentul să renunţi la un serviciu fix. Am dreptate sau am dreptate?

Acest du-te-vino fusese exersat de o mie de ori, știam amândouă că o să câștige și, chiar dacă insistam că eram și așa, nepublicată, foarte fericită, până la urmă tot m-aș fi întrebat dacă nu cumva îmi trândăvesc viața.

În afară de asta, chiar aveam chef de găluște salzburgheze.

– Ca să vezi, n-am mai făcut de mult ceva spontan împreună, am zis eu în timp ce treceam cu mouse-ul peste galeria de imagini de pe pagina hotelului, al cărei link mi-l trimisese ea pe mail.

În realitate, ea plănuise de mult toată călătoria. Avea să fie ultima călătorie împreună și mai avea nevoie de un pic de timp în care să fie singura care știa.

Adormise în mașină, ceea ce, de fapt, ar fi trebuit să-mi dea de gândit. Apoi, deschisese ochii brusc și voise neapărat să coboare. Avea mâna pe ușă, se uita pe geam și, la un moment dat, exclamase „aici!", deși eu pusesem deja semnalul, și îmi amintesc cum m-am gândit pentru prima dată că mama îmbătrânise.

Am așteptat în mașină în timp ce ea s-a dus la toaletă. Când, după un sfert de oră, încă nu se întorsese, m-am dus după ea, am căutat-o în benzinărie, la toaletă și, în cele din urmă, am pornit de-a lungul rambleului, iar acolo am găsit-o. Stătea pe vine aplecată în față, acoperindu-și gura cu mâna.

– Doamne sfinte, ce faci aici? am strigat eu, îndreptându-mă spre ea.

Ea sări în sus și făcu un pas în spate.

– Nimic.

Am atins-o pe umăr.

– Lasă-mă! strigă ea.

– Dar ce e? am întrebat râzând, chiar dacă totul mi se părea foarte straniu.

Avea capul vârât adânc între umeri. Brațele și le dusese la spate.

– Dar ce ai? am mai întrebat o dată căutându-i privirea, care mă evita mereu.

Apoi am apucat-o de braț, dar ea s-a smuls.

– Poți să-mi explici ce naiba se petrece? am exclamat eu, apucând-o din nou de încheietură.

Ea s-a zbătut, dar eu am forțat-o să deschidă pumnul, dând la iveală o cutie de chibrituri. Alături, lipită de palma umedă, se afla o țigară. Vârful era strivit, era frântă la mijloc, iar tutunul ieșea din ea ca niște paie uscate.

Mi-am ridicat privirea spre mama. Ochii ei erau aproape negri.

– Ești mulțumită acum? strigă ea.

Se smulse brusc și duse mâna spre locul de unde o ținusem, de parcă aș fi rănit-o. Pupilele ei se mișcau agitate dintr-o parte în alta.

Simțeam cum îmi bubuie tâmplele.

– Ce naiba e asta? mi-am auzit eu vocea ca de departe, în timp ce capul ei devenea tot mai mare, de parcă s-ar fi năpustit spre mine.

– Așa am avut chef, răbufni ea printre dinți, apoi îmi întoarse spatele.

Se lăsă pe vine, își plecă fruntea și coloana i se văzu curbată pe sub tricou. Flacăra mai mult se auzi decât se văzu.

Se chirci și mai mult, înjură în tăcere, apoi lăsă țigara să cadă și o strivi sub talpă. Își duse mâna la buzunarul pantalonilor. Scoase un pachet de Gauloises și îl scutură ca pe o zornăitoare, până când căzură trei sau patru țigări afară.

Cât despre mine... Eu am rămas pur și simplu la marginea drumului uitându-mă la ea, ca un stăpân care și-a scos câinele la plimbare și așteaptă ca el să-și facă nevoile. Am privit peste umărul ei cum își aprinde un alt băț de chibrit, apoi încă unul și încă unul, cum se apleacă adânc peste flacără și cum se întoarce în cele din urmă exclamând furioasă:

– Crezi că poți să mă ajuți?

– Ce, am zbierat eu, acum chiar ai înnebunit?

Ea se întoarse pe vârfuri, legănându-se încolo și încoace, apoi zise:

– Te rog! Și apoi, pe un ton și mai plângăcios: Te rog, am nevoie de ajutorul tău.

– Pentru ce? am întrebat eu scuturând din cap.

Ea ridică un pic țigara.

– Știu că tu știi cum se face. Se lăsă din nou în genunchi. Te rog, nici n-o să mă supăr.

– N-o să te superi? am urlat eu.

Dar ea nu făcu decât să mă privească cu o expresie extrem de rugătoare, cum nu mai văzusem niciodată la ea.

Nu știu la ce m-am gândit atunci. Probabil că nu m-am gândit la nimic și am făcut pur și simplu ce îmi ceruse, pentru că era mama mea, pentru că, de fapt, făceam mereu ce îmi cerea, chiar dacă nu rostea nimic. Poate că nici nu știam ce altceva aș fi putut face. Poate că a fost mai ușor să îngenunchez lângă ea și să-i iau pachetul de chibrituri din mână, decât să stau acolo și să o privesc.

Am rupt un chibrit din pachet și l-am frecat de margine.

Mama își vârî țigara între buze și se apropie de flacără, dar aceasta nu se aprindea.

– Trebuie să tragi, am zis.

– Asta fac, șuieră ea nerăbdătoare.

I-am luat filtrul dintre buze și am dus țigara umedă la gură, apoi am aprins-o și i-am dat-o înapoi.

– Nu trage așa de tare, am exclamat eu când ea a tras cu putere, de i s-au ivit trei cute încruntate între sprâncene. Nț, dă încoace! am zis și i-am luat din nou țigara dintre degete.

Mi-am umplut gura de fum, apoi am strigat:

– Ah! Vine maică-ta!

Propoziția cu care, cu mulți ani în urmă, un prieten mă învățase să fumez.

Ea dădu iritată din cap și plesni din degete, până când i-am dat țigara înapoi și n-am mai apucat să zic decât: „Ah, vine mai…", că ea și începu să tușească, horcăind de-a dreptul, până când gâfâiala se transformă într-un hohot puternic de râs.

I-am luat țigara înainte să se ardă și am privit-o cum râde. Chipul îi dispăruse în spatele degetelor, în vreme ce întregul corp îi sărea în sus și în jos. Apoi își trecu mâna peste gât și zise:

– Termin-o tu de fumat, da?

Se lăsă să cadă în fund pe iarba udă și mă privi din nou cu privirea aceea rugătoare.

Mi-am dus mâna la frunte și am scuturat nedumerită din cap. Și, până la urmă, am tras din țigară până când a ars de tot. Ea lăsă capul pe spate și inhală fumul, de parcă ar fi fost aburi eterici și ea s-ar fi aflat la băi. Apoi se bătu brusc pe coapse și sări în sus. Își șterse mâinile de fundul verde de la iarbă, aruncă o privire spre ceas și constată:

– Dacă ne grăbim, ajungem într-o oră.

Apoi porni înapoi.

Eu m-am ridicat cu greu, de parcă eu aș fi fost cea mai bătrână dintre noi, și am urmat-o la mașină, unde mă aștepta deja pe partea șoferului. Ca un lucru de la sine înțeles, îmi luă cheile din mână, se așeză la volan, băgă în marșarier și scoase mașina din parcare, accelerând apoi.

Dar seara, când ne-am dus la restaurant și ea a cerut pe obișnuitul ei ton poruncitor o masă la nefumători, n-am mai rezistat.

– Doar nu vorbești serios, i-am șoptit, în timp ce o urmam pe chelnerița îmbrăcată în Dirndl[1] la masa noastră.

Mama se făcu însă că nu aude nimic. Întrebă în schimb, cu acel ton prietenos pe care îl rezerva ironiei, dacă am putea avea o masă pe care să nu stea lipit tot meniul de prânz. Se așeză pe scaun și abandonă subiectul. Aici, în lumina puternică, cu tromboanele fanfarei în spate, cu sânii striviți în rochie ai chelneriței care schimba cuminte fața de masă, acel moment din benzinărie părea ireal, nerezistând cuvintelor, ca un vis care se descompune în fragmente de îndată ce încerci să-l treci din noapte în zi. Ea deschise meniul, comandă un fel de mâncare la care schimbă totul în afară de sos, îmi comandă și mie unul și declară că a venit momentul să mă agit în redacția „mea".

– Crede-mă, ai nevoie de experiență, zise ea, apoi îmi explică cu o voce de cancelar bătrân cât de naivă eram să aștept să mă sărute muza

[1] Costumul popular al femeilor din sudul Germaniei și din Austria alpină, cu corset și bluză foarte decoltată (n.red.)

(ceea ce nu făceam; pur și simplu nu făceam nimic, dar la asta nici măcar nu avea rost să ajung).

– M-am interesat: jurnalismul este cea mai bună cale de a deveni scriitor. Dacă ți-ai făcut un nume și ai câștigat câteva premii – astea fiind singurele ei unități de măsură –, e mai ușor să publici un roman, după aceea îți trebuie doar un pic de imaginație! Iar asta nu ar trebui să-ți lipsească!

Apoi trecu la un alt subiect și începu să mă întrebe despre viața mea sentimentală, dar nici acolo nu am făcut o imagine mai bună. Ea era din nou mama care știa toate răspunsurile. Iar eu copilul care nu punea întrebări. Și ce aș fi putut să întreb? De ce consideri fumul atât de grozav? De ce ai susținut toată viață că ți-e silă de el? Cine ești de fapt? Mi-ar plăcea să spun că îmi lipsea curajul, dar realitatea e că probabil nici nu mi-ar fi trecut prin cap. Oricât de absurd era comportamentul ei, mult mai absurdă era ideea că ar fi putut exista ceva despre care eu nu știam nimic și care dormita în ea, încercând să se elibereze. În copilărie ești obișnuit ca viața părinților tăi să orbiteze în jurul tău, așa încât nici nu mai bagi în seamă viața lor. Altor bătrâni – politicieni, actori, poate chiar și bunicilor – le iei în considerare trecutul. Dar, la propriii părinți, puterea imaginației seacă. Este o limită bazată pe naivitate, pe ignoranță și pe un pic pe teamă. Cine vrea să riște să descopere în spatele chipurilor severe de mentori un om, care poate să mai fie și străin. O persoană adevărată din carne și oase, cu nevoi, care nu are nicio legătură cu tine – asta a devenit mama pentru mine abia cu puțin timp înainte de moartea ei. Și, chiar și atunci, eu eram destinația, morala spre care se îndrepta întreaga poveste.

Capitolul 5

Mama ura cel mai tare slăbiciunea. Toată viața îi fusese inculcat să se țină departe de ea, ca de o mlaștină pe care nu ai văzut-o niciodată, dar despre care ți s-au povestit atât de multe povești de groază cu înecați, încât însăși menționarea numelui este suficientă să te facă să te îndepărtezi speriat. Cu atât mai tare o lovi când slăbiciunea apăru brusc pe la mijlocul vieții ei și nu se mai lăsă dusă. În fiecare dimineață o trezea pe mama înainte de răsăritul soarelui. Ea își afunda capul în pernă, încerca să o ignore, dar slăbiciunea nu ceda până când mama nu se ducea pe urmele văicărelilor și ale pufniturilor din dormitorul părinților, unde bunica își scuipa plămânii. Gâfâia în căutare de aer, în timp ce mama o mângâia pe spate, îi apăsa mâinile pe gură, ca să nu-l trezească pe bunicul – ceea ce, evident, era inutil, căci nimeni din familie nu scăpa ocazia să mai doarmă un pic –, ieșind apoi din cameră ca să geamă și mai tare pe coridor, de ai fi zis că un tractor bătrân înaintează pe macadam. Nopțile deveneau din ce în ce mai scurte, iar diminețile – în care toți se priveau cu ochii umflați de nesomn – tot mai lungi. La micul dejun bunicul căsca într-atât de înflăcărat, încât bunica își plângea mustrările de conștiință în ceașca de cafea, iar când el nu menționa lacrimile ei cu niciun cuvânt, plecând pur și simplu la birou, ea începea să suspine și, după ce se lăsa o vreme în voia nefericirii, se ducea după el bâlbâind scuze, pe care el le accepta fără proteste, ceea ce pe ea o făcea să se simtă atât de singură în suferința ei și atât de neînțeleasă și de neiubită, încât următoarea criză era deja anunțată.

Nu avea voie să se agite aşa, după cum spunea prietenul Kazan, dar, bineînţeles, asta o făcea pe bunica să se agite şi mai tare. El îi dădu un inhalator – pe care ea îl folosea cu fiecare ocazie, iar asta chiar ajută un pic –, însă trebuie spus că sunetul şuierat la auzul căruia cei din jur înclinau capul înduioşaţi contribuia cel puţin la fel de mult ca aerosolul. Dar începu să îi lipsească puterea de a-i vizita ca pe vremuri pe partenerii de afaceri ai bunicului sau de a ospăta musafiri. Abia reuşea să se ducă până la brutar şi la măcelar. O mare parte din zi şi-o petrecea în şezlongul din grădină, cu picioarele acoperite cu o pătură şi sorbind din când în când dintr-o cană cu ceai cu miere. Îşi revenea doar foarte încet.

Iar starea de sănătate a bunicului se deteriora cu atât mai fulminant.

Era pentru prima dată când apăruse o evidentă prăpastie între ei. Neliniştea fusese mereu baza relaţiei lor. În afară de teama de a se opri, nu îi unea decât durata îndelungată a căsniciei lor. Dar era de ajuns pentru ca bunicul să se simtă obligat să se dea drept soţul iubitor care „evident că nu" ieşea fără ea. Deşi prea puţin pentru a umple golul din el.

Ca un alcoolic care se trezise pentru prima oară din beţie după 20 de ani privind nedumerit lumea din jur, el constată că nu putea purta o conversaţie cu soţia lui. Slugărnicia dezgustătoare, văicăreala permanentă, tot acel vibrato plângăcios – pe care, cu toată alergătura de până atunci, nu-l remarcase – începură să-l calce teribil pe nervi. Şi începu să o şi arate, răstindu-se tot mai des, câteodată numai din pricina felului în care se uita la el.

– Dar nu ţi-am făcut nimic, îşi trăgea bunica nasul, ceea ce îl enerva şi mai mult, agitând-o astfel şi pe ea, aşa că până la urmă el se refugia undeva.

Timp de câteva luni, încercă să umple orele câştigate cu muncă. Dar până şi asta se termina la un moment dat. Bântuia prin magazin, căuta bluze împăturite greşit, aranja suporturile de umeraşe, încerca să-şi omoare timpul, dar timpul se apăra. Ridurile i se adânciră, sprâncenele îi deveniră mai lungi şi mai cărunte, până când diferenţa dintre ele şi blana artificială de pe capul lui nu mai putea fi ignorată.

Îmbătrânea. Se simţea bătrân. Se plictisea. Avea nevoie de o nouă provocare, de una dintre acele întorsături ale sorţii în care el, din păcate, nu credea.

Dar norocul îl găsi totuşi, în persoana unui bijutier scund pe care bunicul îl cunoştea de mult, cum ar fi putut fi altfel decât din Kazan, sursa tuturor lucrurilor bune din viaţa lui? Pe atunci nu era decât un amărât subţirel, care plângea în fiecare seară până când adormea, pentru ca apoi, în scârţâitul îngrozitor al patului de campanie, să înceapă să geamă „Annie, iubita mea Annie", trezindu-i pe ceilalţi; însă acum adunase o avere considerabilă.

– Daimondsarăgărlsbestfrend, plescăi el în departamentul pentru bărbaţi al magazinului de lux în care îl îmbrăţişă brusc pe bunicul, luându-i din mână sacoul pe care îl proba şi târându-l într-un local din apropiere în care puteai să primeşti „ceva bun", ca să sărbătorească revederea.

Până când chelneriţa aduse nota, nu îl lăsă pe bunicul să rostească niciun cuvânt, ceea ce era în sine ceva de povestit, însă lucrurile luară o turnură chiar şi mai bună de atât.

Moartea socrului său, care nu era tatăl acelei Annie „târfa", însă era un „ovrei, uitarăsălgazeze", şi astfel, după cum îi râse bunicului în faţă mâncând trei bucăţi de drob, un individ „putred de bogat", îi adusese ca moştenire un magazin de bijuterii. Afacerile mergeau bine. El şi soţia, „frumoasăfoc, nucaannieaiacuochiibulbucaţi, târfa", trăiau bine. Aveau o căsuţă în Toscana cu o grădină şi o fată care se îngrijea de flori şi uneori şi de el, dar! – aici bunicul ciuli urechile – banii începuseră să se adune grămadă când deciseseră să se ducă în Est.

Iniţial se deplasaseră doar ca să caşte gura, să vadă dacă cineva din familia ovreiului, care „înainte de perioada urâtă" avusese la Dresda un magazin mixt, supravieţuise totuşi. Dar, la un moment dat, până şi soţia lui fusese nevoită să admită că rudele ei împărtăşiseră soarta zidului.

– Căzuţi cu toţii! râse bijutierul, ştergându-şi zeama de carne de pe bărbie.

Însă, după întoarcerea lor în Palatinat, se treziseră în mod surprinzător că un avocat ia legătura cu ei, comunicându-le faptul că magazinul mixt, ajuns între timp bloc cu opt apartamente, era în continuare înregistrat pe numele fratelui, iar în lipsa altor moștenitori – căci nu existau alte informații în acest sens – le revenea lor.

La început, el, bijutierul, nici nu știuse ce ar fi putut face cu acea clădire imensă, aflată într-o stare proastă, până când o „păsărică" îi șoptise că fondul de reconstrucție pentru Est prelua toate costurile de renovare. Însă, cel mai bun lucru erau esticii înnebuniți să cumpere orice.

– El zice că au o sumedenie de bani, dar nimic de cumpărat, strigă bunicul câteva ore mai târziu, teribil de agitat, când îi povesti bunicii despre ideea sa de a se muta la Berlin și de a deschide în casa părinților ei, din care precis mai rămăsese ceva, prima filială Schneider din Est, urmând, cu siguranță, să facă o avere.

– Ce? Ai mâncat deja? Am făcut mâncare, bombăni bunica mea, care – după menționarea restaurantului – trecuse pe pilot automat.

– Acum fii atentă, Hilde, aici e vorba de viitorul nostru, strigă bunicul. Este o șansă care nu apare de două ori în viață.

– Dar ce să facem noi la Berlin? pufni bunica. Acolo nu e nimic!

– Păi, tocmai asta e! zbieră bunicul. De asta trebuie să mergem acolo!

Era vorba să dea lovitura înainte ca altcineva să le sufle ocazia de sub nas. Altminteri, tună el, altminteri aveau să rămână fără nimic.

– Cu siguranță Bensheim are și el vreo bunică moartă în partea cealaltă. Dacă află și ăsta cât de ușor se fac banii dincolo, am pierdut trenul. Își ridică brațele în aer. Dus! Totul!

Bensheim era cel mai important concurent al bunicului sau, cel puțin, tocmai devenea cel mai important concurent. Pe vremuri, catalogul lui, la care bunicul se abonase sub numele de fată al bunicii, fusese numai bun să râdă de el de două ori pe an. Acum îl și vedea pe „dușmanul său de moarte" făcând bani în Est, bani pe care ar fi putut să-i reinvestească în afaceri noi, reclame cu care ar fi putut păcăli clientela proastă, fie cu un afiș frumușel sau, ferească sfântul, cu vreo

reclamă televizată, clientelă care nu avea nici loialitate și nici simțul calității, ducând astfel familia noastră la ruină. El schița falimentul iminent în culori tot mai strălucitoare și în aceiași termeni descria și ascensiunea glorioasă din Est.

– Ăia au nevoie de oameni ca noi, zise el, de oameni cu simțul afacerilor, care să creeze locuri de muncă... tocmai noi, ca elită, trebuie să facem asta, ca să nu mai vorbim de datoria patriotică de a reconstrui zona aceea – care, pe bună dreptate, fusese distrusă; pe de altă parte, toată lumea știe că istoria se repetă, iar dincolo trecutul nu a fost analizat la fel ca aici, plus că se știe și că sărăcia este cea mai bună hrană pentru fascism. Să nu. Se mai. Întâmple. Niciodată.

– E vorba și de răspundere, strigă el, apoi merse chiar mai departe exclamând: Oare părinții noștri să fi murit degeaba?

Buza de jos a bunicii începu să tremure vizibil.

Se întoarse și începu să tușească în sosul ei de vin.

– Și, în afară de asta, urlă bunicul, extaziat de propriul său scenariu apocaliptic, în afară de asta se săturase până în gât de mâncarea bleagă de acolo și voia în sfârșit să mănânce „ceva bun", la care bunica își pierdu cumpătul complet.

Și nu și-l mai regăsi până când nu ajunseră la Berlin.

Resturile casei rămase după bombardament mai existau, într-adevăr. Din partea unchiului mai exista chiar și o vilă, unde își avea acum sediul o asociație caritabilă, așa cum le comunică doamna de la administrația districtului Pankow.

– Pe aia o recuperăm mai târziu. Mai întâi trebuie să ne adunăm, strigă bunicul.

Orgoliul îl regăsise ca o veche iubire și nu îl mai părăsea.

– Nu aveți nicio siguranță, zise Gundl, nu se știe ce se va întâmpla acolo sus.

Dar, în calitatea sa de administrator al adevărului, bunicul decidea ce era sigur și ce nu.

Deasupra magazinului flutura acum, pe lângă steagul cu sigla firmei, și un steag al Germaniei. În decurs de câteva săptămâni, bunicul angajă tot mai mulți noi conaționali, extaziindu-se mai mult

pentru el decât pentru ei cu privire la Est, patria care îi lipsise dureros, leagănul culturii germane, şi bucurându-se în special pentru că pata albă a lipsei de gust de pe hartă urma să aibă de acum posibilitatea de a se încânta cu privire la moda din lumea întreagă. Aleluia!

– Uitaţi-vă numai la cârpele astea! striga el încântat, când priveau seara telejurnalul. Ce potenţial se află acolo! Trebuie să ne implicăm!

Vorbea deseori despre implicare. Întregul Berlin era pentru el precum un bufet de duminică, din care trebuia să te serveşti cât mai puteai.

Aici nu mai era loc pentru boala bunicii.

– Sigur că ai să poţi, striga el revoltat. Ba chiar o să-ţi meargă mai bine dincolo. Ăia n-au mai văzut un magazin ca al nostru. După ce se va duce vestea că la noi nu se vând doar saci de cartofi pe post de haine, afacerea va merge de la sine. Şi atunci voi avea mult mai mult timp pentru tine.

– Şi ce facem cu copilul? încercă bunica o ultimă tentativă de a opri proiectul.

– Ce să facem cu el? strigă bunicul. O să vină cu noi.

Dar mama nu se duse cu ei. Într-o seară, pe când pregătirile pentru mutare erau în plină desfăşurare, într-un acces de îndrăzneală bătu cu furculiţa în pahar şi anunţă, tremurând de atât curaj, că ea nu va pleca.

– Cred că vreau pur şi simplu să aflu dacă sunt în stare, zise ea zâmbind jenată, întrucât cunoştea deja sfârşitul poveştii.

– Ce? urlă bunicul printre resturile de cartofi din gură, înecându-se atât de tare, încât bunica fu nevoită să-şi întrerupă anunţatul atac de tuse ca să-l bată, în schimb, pe el pe spate.

Se gândise bine, le zise mama, chiar dacă pe moment nu reuşea să-şi amintească niciunul dintre argumentele pregătite dinainte. Venise timpul ca ea să stea pe picioarele ei, era deja destul de în vârstă…

– Nu fără fiica mea[1], zbieră bunica, ceea ce pe atunci nimeni nu considera amuzant. Atunci rămân şi eu.

– Afurisenia naibii, nu rămâne nimeni aici, cârâi bunicul, apoi pipăi cu faţa roşie ca racul după apa minerală.

Mama scoase dopul sticlei şi îi turnă apă în pahar. Apoi i-l întinse şi trase adânc aer în piept, slobozind un oftat de pubertate, de care nimeni – nici măcar ea – nu o credea în stare.

– Ba da.

Bunicul reuşi să se înece pentru a doua oară.

– E mult mai bine şi din pricina universităţii, zise ea repede, atâta vreme cât mai dura amuţeala celor doi, căci la secretariat i se spusese că ar fi trebuit să repete cele mai multe dintre examene, în cel mai rău caz chiar câteva semestre…

– Dar măcar am fi împreună! exclamă bunica.

Bunicul puse paharul jos.

– Câte semestre?

– Nu ştiu, răspunse mama încet. Probabil că trei.

– Ce importanţă are? exclamă bunica, apoi se dedică din nou în întregime şocului suferit. Nu poate să rămână singură aici.

– Mamaaa, zise mama.

– Ce? zbieră bunica, apoi adăugă: Oskar, copilul nu poate rămâne singur aici! Spune ceva!

Dar bunicul nu mai zise nimic.

Timp de două zile.

Niciun cuvânt.

Nu i se mai adresă nici mamei şi nici bunicii, chiar dacă aceasta nu făcuse nimic rău. Dar, dacă tot ţii post, nu poţi să faci excepţie la o farfurie cu ficat.

Apoi, într-o după-amiază, o chemă pe mama la el în birou.

– Să intrăm direct în subiect, zise el, apoi începu să povestească despre străbunicul său pe parte maternă, ba nu, paternă, poate şi de un străunchi, despre care se spunea că în timpul drumeţiei sale de

[1] Aluzie la titlul bestsellerului *Not without my daughter* de Betty Mahmoody, din anul 1987 (n.red.)

ucenic tâmplar își dăduse la schimb într-o noapte ultima bucată de brânză pentru o Biblie jumulită, nu din motive religioase, *au contraire*, ci pentru a învăța singur să citească.

Urmă o paranteză despre copiii acestuia – unul profesor și celălalt soția unui asesor –, după care bunicul galopă prin istoria familiei, debordând de exemple de sete de cunoaștere și ajungând direct la bunica Schneider, care venise singură pe bicicletă până la Marbach ca să vadă casa părintească a lui Schiller, și apoi la propriul tată, „primul din sat!" care își trimisese fiii la gimnaziu, „ceea ce, pe vremea aceea, nu era nici normal și nici ieftin".

– Dacă există ceva important în familia Schneider, aceea este educația, strigă el ceremonios, la care mama fu pe punctul de a interveni că nu doar la Schneideri era așa, ci în întregul spațiu germanic, însă ezită, fiind destul de nedumerită, când el îi explică faptul că nivelul din Heidelberg era mult mai bun decât cel de la Berlin, așa i se spusese, iar prin schimbarea locului de studiu ar fi avut numai dezavantaje.

Că prin structura statului federal o universitate nu știa ce face cealaltă și că o bună parte din certificate nu i-ar fi fost recunoscute, că ar fi putut pierde ani de studiu. De asta se gândise că ar fi fost mult mai bine dacă mama ar fi rămas deocamdată acolo.

– El! strigă mama. El s-a gândit!

Și apoi își dădu jos pătura de pe picioare, în timp ce se întindea după paharul cu apă. Mai degrabă și-ar fi mușcat limba decât să admită ceva, decât să admită că alții aveau dreptate, continuă ea, iar apa se revărsă din paharul pe care îl lovi de noptieră: într-atât era de furioasă, probabil tocmai pentru că atunci nu apucase să se enerveze. Atunci nu reușise să scoată niciun sunet. Nici măcar nu-și dăduse ochii peste cap. Aprobase în tăcere și la sfârșit mormăise:

– Da, sigur, dacă așa crezi.

– S-a lămurit totul? întrebă bunica ușurată când îi văzu pe amândoi venind la masă.

– Da, a fost de acord, răspunse bunicul și, în acel moment, era convins că repurtase o nouă victorie.

Cu toate astea, chiar și prin ceața grandomaniei sale își dădea seama că doar cu bunica nu putea pune lucrurile în mișcare. Dură două săptămâni până să-l convingă pe fratele lui că își pierdea vremea la bancă pe un post fără perspective și încă o săptămână până când Helm o anunță într-o seară pe îngrozita Gundl „că toată siguranța asta nu-ți aduce profit".

– Era atât de mulțumit la bancă, i se văicări Gundl bunicii, iar acum vrea dintr-odată să se facă om de afaceri. Încă cinci ani și ar fi ieșit la pensie. Ce-o să iasă din băiat? Nu pot să mai închid un ochi.

– Somnul liniștit nu poate fi sensul sau scopul vieții, strigă bunicul, în timp ce asambla aparatul foto pentru primul tur de recunoaștere.

Și, în afară de asta, toată agitația era prematură.

– Până vor fi găsite actele de proprietate printre documentele Stasi, cu siguranță mai trec câteva luni.

În realitate, autoritățile erau destul de eficiente în chestiunile vechilor proprietari care își aminteau brusc de rădăcinile lor. Peste tot în oraș familiile își revendicau proprietățile, despre care jumătate nici măcar nu știuseră până atunci. Dar, cu excepția bunicului, nimănui nu-i venise ideea să se și mute înapoi. Pentru asta era mult prea trist și mai ales mult prea aproape de zid, de ferestrele zidite și de magazinele goale.

– În a noastră măcar nu este nimic, strigă el vesel, așa măcar avem un avans.

Magazinul avea să se afle în partea de jos a casei. Deasupra amenajă trei locuințe, una pentru el și bunica, una pentru Helm și Gundl, fiecare cu câte un mic balcon pe care nimeni nu voia să se așeze, pentru că – după cinci minute – te mânca ceafa din cauza sobelor cu cărbune pe care încă le aveau toți pe vremea aceea, iar dedesubt, una mică pe care, „din dragoste de semeni", o închirie locatarilor de până atunci, o pereche tânără și fermecătoare, cu un fiu blond încântător, „atât de germani cum la noi n-ai să mai găsești".

Casa fu prima renovată de pe stradă, o fâșie albă de lux în mijlocul unor pereți înnegriți de funingine. Alături locuia un grup de studenți, care își făceau griji foarte intens și foarte sonor pentru

viitorul trecutului. Adunau în roabe tot felul de troace și le duceau în casă. Plăcuțe cu nume de străzi inspirate de liderii comuniști, afișe cu tot felul de manifestații redegiste, mâncare estică în borcane, în cantități uriașe, înainte să dispară de pe rafturi. Mai bine să putrezească la ei.

– Ce se întâmplă dacă ne alungă clienții? strigă bunica atunci când bunicul le luă prima dată cu el pe ea și pe mama ca să admire lucrările de renovare.

Ca un băiețel încântat, le purtă din cameră în cameră și le prezentă faianța dată jos, stucaturile, ferestrele înalte.

– Ah, Doamne, cine o să le frece pe-astea? gemu bunica.

– Nu e nicio problemă. Angajăm pe cineva, răspunse bunicul, toți sunt șomeri.

– Să las o străină să-mi facă mie curățenie? se văicări bunica pipăind imediat după inhalatorul din buzunarul ei. Cine știe pe ce mai pune mâna? După aia aș fi și mai ocupată să strâng după ea.

– Atunci, poți pune perdele și murdăria n-o să se mai vadă așa.

– Și alea trebuie spălate, bombăni ea în continuare, până când el exclamă exasperat:

– Pe toți sfinții, nu te mai tot agita, Hilde!

Doar muncise săptămâni întregi ca să pregătească totul, trăsese cabluri, reparase țevi. Nu existase nici măcar un duș, ca să nu mai vorbim de încălzire electrică.

– N-ai idee cum arăta totul aici!

De fapt, chiar avea, mormăi bunica, doar acolo crescuse.

– Păi tocmai! Fac toate astea pentru tine! strigă el.

Știa că ea nu se simțise niciodată bine în Sud. Crezuse că mutarea avea să o bucure.

– Ce crezi, de ce am făcut un asemenea efort? Tu ai visat întotdeauna să te întorci aici la un moment dat!

De fapt, bunica nu visase la asta deloc, dar până la urmă se simți atât de recunoscătoare, încât i se păru că își aduce aminte de o margine de care se lovise pe când avea șase ani.

În rest, casa i se părea bunicii ciudat de străină, la fel ca și orașul însuși. Se plimbă cu mama prin Berlin ca să-i arate vechile locuri, însă pe străzile pe care mergeau nu mai locuia nimeni dintre cei pe care îi cunoscuse bunica, iar fiecare casă pe care voia să i-o arate nu mai era acolo; în schimb, peste tot se înălțau blocuri urâte din prefabricate sau grămezi de moloz ori mai exista doar o gaură între doi pereți complet mâzgăliți.

– Atâta suprafață de construcție, oftă bunicul. Cel care nu investește poartă întreaga vină.

Deschiderea avu loc pe 9 noiembrie. Mai repede de atât nu se putea – se mutaseră cu doar câteva zile înainte.

Mama lipea cutii și punea etichete, apoi bunica le desfăcea din nou pe toate, ca să mai scoată câte o pătură sau vreun aparat de făcut clătite ori o cămașă de noapte frumoasă pentru bunicul, ca să nu-i fie rece noaptea și să poată pune ceva pe masă în caz că venea cineva la cafea, dar să și arate bine dacă acel cineva rămânea peste noapte, chiar dacă nu trebuia neapărat să se pripească.

Bunicul alerga din cameră în cameră și scotea cuiele din pereți, pentru ca noilor proprietari să nu le treacă prin cap cumva că primeau ceva cadou. Mama avea să se mute în locuința mică de deasupra magazinului, pe care bunicul o construise cu câțiva ani în urmă pentru șoferi.

Ea se bucura cu adevărat. Sau, cel puțin, așa spunea. Probabil că o și credea. Iar ceilalți o credeau pe ea. Însă curajul ei se consumase în lupta de a i se permite să trăiască singură. Pentru traiul propriu-zis de una singură nu-i mai rămăsese nici urmă. Voia atât de mult să fie puternică, încât nici nu știa cum era să te lași pradă slăbiciunii. Să te simți singur și neajutorat și să suporți asta. Și, până la urmă, nici nu avea să învețe vreodată.

Dar sigur că bunica nu putea să știe asta când, la despărțire, făcu un asemenea teatru, încât Schäfer Marie mai povestea despre asta chiar și după o săptămână. Derulase tot programul – văicăreală, gemete, lipsă de aer, atac de slăbiciune – în drum spre mașină. Cu forțe reunite fură nevoiți să o tragă pe scări în jos, în timp ce ea își

anunța din nou moartea; să desparți o mamă de copilul ei, mai bine îi tăiau brațul drept, pentru Dumnezeu, inima mea...

Pe bunicul nu-l interesa deloc scena. De atâta încântare nici nu mai vedea bine. Purtând pe cap o șapcă Schneider, livrată tocmai la țanc, ședea la volan și claxona în tact.

– Dacă mai așteptăm până sosește și corul antic, nu mai plecăm deloc, strigă el, iar bunica se aruncă suspinând în brațele deschise și pline de bunăvoință din spatele ei.

Dar înainte de ușa mașinii renunță la ajutor și se aruncă asupra „luminii ochilor ei", în timp ce de pe buze îi ieșeau sunete ca ale unei pisici torcând.

– Ei, haide, Hilde, interveni și Helm, călcându-și pe inimă și împingând-o pe bunica în mașină.

În ultimele luni, stătuse atât de mult timp aplecat împreună cu bunicul asupra planurilor de construcție, încât ajunsese să considere euforia acestuia ca fiind a lui. La bancă, dorința sa de a pleca fusese întâmpinată atât de prietenos, încât oricum nu mai putea să sufere pe niciunul dintre cei de acolo. În afară de asta, se bucura de Max, care – după ce, la ultima vizită acasă, nu putuse răspunde spre mulțumirea tuturor la întrebarea cu privire la ce avea de gând să facă cu viața lui – nu mai găsise nicio altă ocazie de a veni în vizită.

Din partea cealaltă, Ilse, care venise de fapt doar pentru a le face cu mâna și care devenise acum entuziasmată de toată chestiunea, se străduia să o încarce pe bunica cu toată înțelepciunea adunată în mica ei viață: pentru fiecare ușă închisă se deschide o alta, despărțirea e ca o mică moarte, trebuie să sacrifici o muscă pentru a prinde un pește și tot așa.

– Ei, dar acum chiar plecăm! strigă bunicul.

Helm alergă de partea cealaltă, apăsă plin de entuziasm pe claxon și se așeză până la urmă pe bancheta din spate, căci scaunul din față era atât de plin de bagaje, încât nici măcar el nu mai încăpea. Ilse le ură pentru a nu știu câta oară călătorie plăcută și un început minunat în noua viață pe care „garantat" urmau să o aibă, simțea ea asta, cine nu îndrăznește nu câștigă. Și, în cele din urmă, veni și Gundl în urma

celor doi, înghesuindu-se între ei și îndreptându-și spre fereastră privirea ca de condamnat la moarte. Nu voia să se despartă de tatăl și de prietenele ei, nici de bombăneala despre traiul de la capătul lumii. Dar singura care știa asta era bunica.

– Vorbește cu Helm, încercă ea o ultimă tentativă. Trebuie să-i spui că nu vrei să te muți la Berlin!

Nu putea să-i facă asta, îi răspunse Gundl.

– Mai bine cad moartă decât să-mi lovesc bărbatul pe la spate.

Așa că făcu exact asta. Deși, ca întotdeauna, cu întârziere. Trecuseră deja de Eisenach când ea își duse brusc mâna la piept și gemu încetișor, ceea ce nu-i stătea deloc în fire. Încetișorul, nu gemetele. Bunicul trecu în zbor pe lângă două ieșiri de pe autostradă înainte să ia în serios zbieretele bunicii. Când o scoaseră la urgență pe Gundl din mașină, era deja leșinată.

Următoarele ore sunt greu de reconstituit, pentru că toți cei implicați erau într-atât de preocupați să dea vina unii pe alții, încât relatările ulterioare nu se învârteau decât în jurul a „cine a înnebunit pe cine", fără să dea prea multe informații, mai ales despre starea lui Gundl, care se mai trezi o singură dată, șoptind „mi-a fost așa de frică!", la care bunica scuturâ vehement din cap și spuse: „De ce? Nu s-a întâmplat nimic!", de parcă ar fi vorbit cu un copil care își julise genunchiul.

– La ce ar fi folosit, mă rog frumos, dacă i-aș fi spus că data viitoare când va deschide ochii o să fie deja prea târziu? se apărase ea ceva mai încolo de criticile neîntrerupte ale ascultătorilor (eu), la care ceilalți de la masă (mama: complet de părerea ei; bunicul: în principiu de părerea ei, câtă vreme nu avea el cuvântul, dar oricum în treacăt; Helm: beat, absent sau absent în realitate) nu găsiseră un răspuns potrivit.

Fără să țină cont de acest triumf ulterior, ea își dedică tot timpul alocat povestirii doar amintirii de a fi fost jignită. Despre cum urlase bunicul la ea să tacă „naibii odată! Cu toate văicărelile astea nu se poate nimeni concentra!" Cum el și Helm cu Gundl în brațe alergaseră atât de repede în spital de nu putuse să țină pasul cu ei. Și,

evident, cea mai mare jignire dintre toate era faptul că Gundl îi suflase titlul de cea mai bătută de soartă.

– Doar era în formă, adăugă bunica pe un ton acuzator chiar la înmormântare, ceea ce repetă și la cea a mamei.

Bunicul se supără cumplit fiindcă planul lui frumos fusese dat peste cap. Pentru că, după discuția cu doctorul, Helm amuțise de tot și îl lăsase pe el să ia asupra sa toată afecțiunea oferită de surori. Pentru că cei de aici nu erau deloc sensibili la dulcegăriile lui, un preambul pentru viața în Est, care abia începuse și care se afla deja în fața dezastrului.

– Dacă nu ajungem până mâine-seară, va trebui să amân deschiderea! repeta el bătând cu degetul în cadranul ceasului de la mână.

Iar Helm era doar supărat. Supărat pe bunicul pentru că îl convinsese să se mute la Berlin, pe sine însuși pentru că acceptase, pe bunica pentru că „nu-și ținea naibii gura aia", așa cum răbufnise după nenumărate ore de așteptare. Pentru început se concentrară să-și arunce priviri întunecate unul altuia. Abia când doctorul îi întrebă dacă vor să fie chemat un preot, ceea ce bunicul refuză categoric, bunica fu trimisă să anunțe „vestea cea tristă".

Se făcuse deja miezul nopții când sosiră mama și Ilse. Dar Gundl nu murise chiar de tot.

– O, Doamne, era suficient dacă veneați mâine-dimineață! exclamă bunica.

O sărută pe mama pe obraz și își șterse, fără să vrea, resturile de ruj.

– Să sperăm că mâine-dimineață nu mai suntem aici, mârâi bunicul.

Mama se desprinse din îmbrățișare.

– De ce nu ați sunat imediat?

– Pentru ce? Tot nu ați fi putut schimba nimic, zise bunica.

– Poate pentru că mătușa ei e pe moarte, răspunse Ilse, cea pentru care nu investiseră 30 de pfenigi spre a-i da un telefon.

Fusese deja la baie ca să se facă frumoasă pentru telejurnal când Mercedesul mamei parcase în fața casei ei.

– Nu știu ce vreți de la mine, gâfâi bunica. Nici măcar nu e trează!

Arătă spre patul alături de care un aparat de respirat trimitea aer în plămânii lui Gundl și scoase inhalatorul din poșetă.

Mama își aruncă privirea prin cameră.

– Unde e Max?

– E în oraș, strigă bunicul, mai multe nu am putut afla de la colegul ăla idiot de apartament. E în oraș, în timp ce maică-sa dă colțul aici.

– Oskar! șuieră bunica. Chiar nu avea de unde să știe.

Bunicul bătu din picior.

– Dacă ar reuși să păstreze o slujbă mai mult de trei zile, atunci la ora asta ar fi acasă, ca oamenii normali, și ar ști!

Ilse își agăță geanta pe spătarul scaunului. Deosebit de atentă, de parcă s-ar fi temut să nu o trezească pe muribundă, se apropie de pat, cu mâinile depărtate de corp, ca o dansatoare pe sârmă, și începu să o mângâie pe Gundl pe braț, lăsând să alunece un zâmbet blând și fericit peste corpul nemișcat.

Bunica se ridică, ceea ce nu se petrecu fără o ușoară tuse, și se aplecă și ea spre cea din pat. Fosni prin poșetă după o batistă împăturită de douăzeci de ori și îi șterse lui Gundl saliva de pe bărbie.

– Lasă, Hilde, interveni bunicul.

Bunica mototoli brusc batista și o îndesă cu și mai multă fosneală la loc, apoi se lăsă ofensată să cadă pe scaun și își trânti poșeta pe genunchi. Gemu. Se lăsă pe spate. Gemu din nou, până când Helm își ridică privirea și își drese scurt vocea cu degetele apăsate pe gât. Apoi amuți fără un cuvânt, iar bunica pufni puternic.

Veni apoi doctorul, un bărbat cu pași înceți și cu o voce și mai înceată, care după cinci minute nu spuse altceva decât că situația e gravă.

– Cel mai bine ar fi să vorbiți cu fiica mea, nu se putu abține bunicul, o viitoare colegă de-a dumneavoastră.

Bunica o trase pe mama de pulover.

– Toată noaptea a condus ca să fie lângă mătușa ei. Nici nu a apucat să se spele pe cap, biata de ea!

Doctorul povesti ceva despre un defect cardiac, probabil un defect genetic. Era posibil şi ca o infecţie sau un medicament să fi cauzat malformaţia în copilărie, în momentul acela nu puteau să-şi dea seama de asta.

Sigur că toate astea erau aiureli. Bunica ştia că singurul motiv pentru inima brusc bolnavă a lui Gundl era încăpăţânarea.

– Tocmai acum! gemu ea.

Când erau pe cale să se extindă, literalmente în drum spre Berlin, pe punctul de a deschide prima filială din fosta RDG.

– Pentru a ne aduce contribuţia, adăugă bunicul privind provocator, de parcă ar fi aşteptat o laudă pentru îndeplinirea datoriei sale patriotice de cetăţean, în loc să-şi cheltuiască averea – asemenea altor bărbaţi – la bordel. Moda Schneider, explică el şi, urmând o inspiraţie de moment, adăugă: Eleganţă fără frontiere, ceea ce avea să devină timp de un sezon sloganul pentru catalog.

– Important e să nu se chinuie, exclamă bunica, nu vrem să-i prelungim suferinţa inutil.

– Bineînţeles, mormăi doctorul, apoi adăugă: Chemaţi-mă dacă se schimbă ceva.

După care ieşi încet din cameră.

Dar nu se schimbă nimic. Nu în noaptea aceea şi nici în dimineaţa următoare. Personalul spitalului, aparent deosebit de ocupat cu îngrijirea altor pacienţi (cărora, în accepţiunea tuturor, nu avea cum să le meargă la fel de prost ca lui Gundl, ca să nu mai vorbim de starea proastă mai puţin evidentă a bunicii), nu deranjă familia aproape deloc, ceea ce se putea considera cu adevărat neglijenţă.

Stăteau în încăpere despărţiţi de cea mai mare distanţă posibilă, aruncându-şi unii altora priviri supărate şi uneori câteva cuvinte, ca într-o piesă de teatru modernă în care actorii stau toată seara în aceeaşi încăpere şi se privesc.

Doar bunicul se mai ducea din când în când la telefonul public, încercând să dea de Max sau, dacă asta nu-i ieşea, măcar pentru a-i convinge pe furnizori să sosească un pic mai târziu.

– Forţă majoră, credeţi-mă, nu vreţi să fiţi în locul meu.

Când se întorcea avea buzele albastre şi era şi mai îmbufnat.

– Doar trupa de dans costă 20 de mărci, mormăia el, scuturând din cap în faţa unei asemenea nedreptăţi.

Moment în care bunica, mânată probabil de dorinţa de a contribui la conversaţie, i se adresă lui Helm:

– Ce zici, Gundl şi-ar dori un mormânt deschis sau una dintre plăcile acelea de marmură pe care se pune doar un buchet de flori?

Helm nu reacţionă.

– Dacă mă întrebi pe mine, continuă bunica, un mormânt închis ar fi mai bun, acum că nu mai suntem aici ca să ne ocupăm de el.

– Dar cine zice că nu o putem îngropa pe Gundl la Berlin? mârâi bunicul.

– La Berlin! Acolo nu ar cunoaşte pe nimeni!

– Nu trebuie să discutăm despre asta acum, şopti Ilse.

– Fă ceea ce poţi face azi, răspunse bunica, de parcă ar fi plesnit un elastic.

Helm scutură din cap abia vizibil.

– Sau mai bine o incinerăm! continuă bunica. Se practică tot mai des la noi.

– Da, dacă eşti prea zgârcit ca să plăteşti pentru un sicriu, răspunse bunicul.

Bunica îşi ridică braţele.

– Ce lucruri urâte îmi pui în cârcă!

– Nu-ţi pun în cârcă nimic! Spun doar că Schneiderii nu au incinerat încă pe nimeni şi nu vom începe acum.

Ilse înghiţi în sec.

– Ideea că cineva ar putea să-mi dea foc mă îngrozeşte. Mi-ar fi mereu teamă că aş mai putea simţi ceva.

Pentru un plus de siguranţă, mama se uită încă o dată la bărbia ei.

– Aşadar, dacă mă întrebaţi pe mine, sub nicio formă Gundl nu ar fi vrut să fie îngropată la Berlin.

– Pe tine nu te întreabă nimeni, interveni bunicul.

– Ah, da, exclamă bunica. Ah, da? Cel mai bine ar fi să nu mai zic nimic.

Strânse din buze ca o fetiță căreia prietena cea mai bună tocmai îi mărturisise că mama îl invită câteodată pe vecin să facă baie împreună, apoi – când se auzi stomacul lui Ilse chiorăind puternic – nu se mai putu abține și zise:

– Dragă, ai putea să te duci să mănânci ceva. La cantină au azi salam de biscuiți, exclamă ea, preluând chiar și aici rolul de gazdă.

Ilse scutură din cap.

– Nu pot să plec acum.

Continuă să o mângâie pe Gundl, moment în care pe bunicul îl părăsi orice urmă de reținere și zbieră:

– Of, Doamne, de parcă tu și Gundl ați fi fost cine știe ce prietene!

– Ce vrea să zică asta, mă rog frumos? întrebă Ilse.

– Te porți de parcă moartea ei ar fi așa o mare pierdere! continuă bunicul să urle. Dacă stai să te gândești, vă vedeați cel mult de trei ori pe an! Iar acum, dintr-odată, nu mai ești în stare să te duci la pipi fără ea!

Brusc, Helm o luă razna. Bătu cu palma în cadrul de la pat, de parcă cineva l-ar fi băgat în priză, în sfârșit.

– La naiba, zbieră el, nu pot să se poarte așa cu noi!

Bătu cu piciorul în podea și încă o dată cu palma în cadrul de la pat, dar de data asta doar ca să-și facă vânt.

Apoi ieși pe coridor alergând spre camera asistentelor, unde ceru „imediat! Dar imediat! Înțelegeți! IMEDIAT" un doctor cu care să vorbească, de preferință unul care e în stare să termine o propoziție fără să aibă nevoie de amfetamine pentru asta.

– Sau aveți nevoie mai întâi de aprobare scrisă?

Roșu la față, se clătină în ușă și blestemă nesimțirea lor și nesimțirea statului care tolera o asemenea nerușinare, în timp ce restul familiei venea alergând după el.

– Unde e recunoștința? Fără noi n-ați ști nici măcar ce e o banană, după care o asistentă se ridică în același stil lent.

Dar Helm abia se lansase. Răcnind în continuare în jurul lui ca un câine înainte să fie scos la plimbare, dădu vina pe comunism, pe surditatea selectivă și în general pe incompetență și se înfierbântă atât

de tare, încât își smulse de pe umeri jacheta, de sub care ieși la iveală o cămașă cu mânecă scurtă, pe care ar fi putut s-o poarte „un constructor, dar Helm, te rog frumos, nu un antreprenor", cum remarcă bunica, alegându-se cu bruftuluiala deja anunțată.

Ilse fu cea care reuși în cele din urmă să domolească șirul de cuvinte al lui Helm, care se revărsa în valuri tot mai mari peste malurile tolerabilului. La fel de încet și de prevăzător ca și cu Gundl, ea îi puse mâna pe umăr și îl mângâie în cercuri tot mai largi, până când îl apucă de talie și nu-i mai dădu drumul oricât de tare s-ar fi apărat corpul lui scuturat de suspine.

În schimb, începu și ea să plângă.

– Lasă, o să fie bine, oftă ea pe umărul lui, e în regulă!

O vreme rămaseră așa, două spinări arcuite stând lipite. Apoi Ilse se desprinse de el și îi cuprinse fața în mâini.

– Furia e mai ușor de suportat decât tristețea, zise ea în timp ce Helm se uita printre degetele ei. E mai ușor să fii supărat pe doctori și pe asistente sau pe Oskar – „Ce? Ce treabă am eu, mă rog frumos, cu asta?" – decât să simți durerea.

Apoi, brusc, ceva începu să piuie.

– Se întâmplă, strigă bunica agitată, ca un copil în seara de Crăciun.

Doctorul veni „în fugă". Helm se albi la față.

– Osutășicevașivirgulăcevapreaputin, explică plină de solicitudine mama și oferi apoi și restul diagnosticului.

Dar doctorul scutură din cap a scuză.

– Alarmă falsă, zise el, informație care reuși să o enerveze pe mama pentru toată viața.

– A murit sau a murit? avea să strige ea mai târziu, strângând din buze aproape la fel de frumos ca bunica.

Dar deocamdată așteptarea continuă, chiar dacă bunica îi mai atrase atenția doctorului de câteva ori că Gundl nu ar trebui lăsată să sufere inutil, câteodată e mai uman să închei lucrurile „când ziceți că a venit vremea, a venit vremea". Helm se calmă treptat, chiar dacă Ilse făcea tot posibilul ca să împiedice asta. Ar trebui să se descarce sau,

mai degrabă, să accepte că Gundl va pleca într-un loc mai bun și iubirea e la fel de puternică precum moartea – ceea ce simți nevoia să-i explice și celei aproape moarte.

– Să nu te temi, șopti ea, suntem lângă tine și e în regulă, nu mai trebuie să fii puternică, continuă ea mângâindu-i alternativ pe Helm și pe Gundl.

Dar aceasta nu mai suportă.

Taman la vreme pentru a reuși să ajungă „cât de cât la timp" la Berlin, ea își aminti de responsabilitățile ei. La ora unu și jumătate, linia tremurată de pe monitor începu să devină neregulată, iar la fără un sfert Gundl deschise ochii pentru o jumătate de secundă, timp în care bunica recunoscu, „fără vreo urmă de îndoială", o bucurie răutăcioasă. Iar câteva minute mai târziu totul se terminase. Dacă doctorul nu le-ar fi strâns mâna tuturor și nu și-ar fi plecat capul, nici măcar nu ar fi știut când. Inima ei, despre care se spunea că era un miracol că rezistase atât de mult, pur și simplu se oprise. Fără zvârcoleală, fără o ultimă agitație. O moarte politicoasă și foarte respectuoasă, așa cum nu i-a reușit nimănui altcuiva din familie. Când surorile îi legau bărbia, bunicul terminase deja cu hârțogăria.

Mama promise să se ocupe de transport, căci evident că Gundl avea să se întoarcă în colțișorul ei de țară și da, mai promise și să se îmbrace gros și, ceva mai încet, să dezinfecteze mașina imediat ce o depuneau pe Gundl, pentru ca „mirosul de cadavru" să nu pătrundă cumva în tapițerie. Se îmbrățișară, bunicul îi dărui doctorului o șapcă Schneider, apoi porniră din nou la drum, cu bunica și Helm pe bancheta din spate, având ceva mai mult loc între ei.

– Ce-ar fi trebuit să facem? Să ne îngropăm capul în nisip sau ce? Era totul planificat, se revoltă bunica mea, când ascultătorii (ca mai sus) criticară graba cea mare.

– Măcar Helm ar fi putut să se întoarcă, am zis eu.

– Aiurea, strigă bunica. Trebuia să-și distragă mintea cu ceva. În afară de asta, nimeni nu a zis nimic când a dispărut o jumătate de săptămână după praznic. Deși la magazin se dezlănțuise iadul!

Nimeni nu știa unde era. Bunica fu nevoită să se întoarcă cu Max (care se ivise la vreme pentru înmormântare din viața de noapte berlineză) înapoi la Berlin, cu trenul!, pentru că Helm confiscase în mod egoist mașina pentru „excursia sa de regăsire", despre care „nu a suflat un cuvânt", după cum le povesti bunica celorlalți participanți la înmormântare la restaurantul *La îngerul.*

Bunicul nici măcar nu venise. Vă rog frumos! Atât de aproape de deschidere?

– Imposibil!

Mai ales acum, când mâna lui dreaptă era mai preocupată să stabilească dacă ciorapii ei erau netransparenți antracit sau negru opac decât de iminenta insolvență.

– Să nu te mire dacă la întoarcere o să găsiți un sigiliu de sechestru lipit pe ușă, strigă el în urma ei, când – după doar trei nopți în noua locuință – aceasta porni spre sud, căci nu putea să rateze înmormântarea.

Oricât o deranjase la început moartea lui Gundl, acum se bucura că suferința lor se transferase în mod magic în propriul rezervor de nefericire. Cu o batistă apretată în mână, stătea în spatele cărții de condoleanțe și relata cu voce frântă despre ultimele ore ale „dragii mele cumnate", despre „inima ei buună", care, după cum se dovedise, nu fusese în realitate chiar atât de bună, ah, da, și tremuratul buzelor și tamponatul ochilor.

– Și teama asta din privire când s-a uitat la mine, la sfârșit! oftă ea, până când fu strânsă cu compasiune de mână.

Până și pe tatăl căzut la pat îl revendică doar pentru ea – doar ea trebuise să-i dea vestea la căminul de bătrâni, pentru că Helm nu mai fusese în stare, „bietul de el".

Era atât de ocupată să devalizeze neașteptata moștenire, încât nici nu mai băgă de seamă că Helm se ridică brusc și dispăru fără un salut. Întrucât seara tot nu se întorsese, mama o duse pe bunica la gară, unde reluă toată tragedia despărțirii, până când Max fu nevoit să o tragă în compartiment și să o țină în brațe până la Göttingen –

bănuim probabil că era şi el destul de trist fiindcă mama lui dispăruse atât de brusc.

Dar, în poveştile bunicii, pe lângă propria durere a despărţirii, nu mai încăpeau nici măcar câteva lacrimi vărsate de altcineva.

Helm apăru abia în ziua deschiderii, beat turtă, aşa cum avea să fie tot timpul de atunci înainte. Bunicul reuşi, cu chiu, cu vai, să-l tragă la timp în depozit, înainte să apuce să o dărâme pe fata înfăşurată în auriu din vârful piramidei, de pe umerii acrobaţilor îmbrăcaţi în negru şi roşu. Dar când şi în următoarele săptămâni apăru la birou tot cu privirea înceţoşată şi nu se mişcă de acolo decât ca să se bage sub birou pentru a lua o înghiţitură din sticla pe care o avea ascunsă, deveni limpede că nu mai era bun de nimic – astfel încât bunicul o sună într-un târziu pe mama, „ca să-i facă o ofertă".

– Ce fel de ofertă, mă rog? Nu face decât să te exploateze, zise Babsi. Cum rămâne cu ce vrei tu?

– Oare ce-o vrea? întrebă mama ironic.

– Habar n-am! strigă Babsi din cabina telefonică de la Paris. Dar dacă nu te duci acum, n-o să afli niciodată!

– E doar temporar, zise mama, apoi lipi la loc cutiile pentru mutare pe care le desfăcuse de curând.

După moartea lui Gundl se mutase, aşa cum fusese prevăzut, în locuinţa mică de deasupra magazinului. Zugrăvise, îşi trecuse numele în cartea de telefon, dar când venise timpul să pună lucrurile în dulapuri, începuse să ezite, pentru că nu se putuse decide în ce ordine să-şi pună şosetele, chiloţii şi sutienele (de care pe atunci încă nu se despărţise; pentru asta aşteptase perioada de după sarcină, când sânii îi crescuseră cu două mărimi, iar ea – în loc să investească banii într-un nou set de cinci – dăduse liber gravitaţiei).

Citea mult. Învăţa mult. Din banii pe care bunicul îi îndesase în secret în mână la despărţire îşi cumpărase o vioară nouă, cu care, acum că nu mai trebuia să ţină cont de nimeni, putea să cânte şi în miez de noapte, dar nu o făcea. Câteodată se surprindea stând şi privind în gol. Iar când încălzi ultima caserolă cu mâncare de la bunica, se simţi într-adevăr cuprinsă de un sentiment pe care – în lipsa unui cuvânt mai bun – îl numi singurătate. Încă stătea la coadă în faţa vieţii şi nu se putea hotărî dacă să urce sau nu. Telefonul nu fu decât ultimul îndemn de care avea nevoie ca să mototolească biletul din mână şi să se întoarcă pe un călcâi.

Afacerea mergea mai greu decât s-ar fi aşteptat, îl auzi ea pe bunicul recunoscând reticent la telefon. Cei din vecinătate, oricât de îngrozitor s-ar fi îmbrăcat – „Pernuţe de umeri! Nu rezişti la aşa ceva!" –, erau sceptici, iar el nu stătea prea mult în magazin pentru că era mereu ocupat să ia în primire livrări, să calce pantaloni sau să caute câte un bon de comandă pe care secretara (care aici nu se mai chema „domnişoară" şi nici pe departe nu era una) îl pusese aiurea. „Etica profesională e aproape inexistentă", aşa cum sunt oamenii după o jumătate de secol de comunism, „materialul" care îi stătea la dispoziţie pentru îndeplinirea visului germano-german era „sub orice critică", familia care venise cu el, de niciun ajutor, astfel încât el trebuia să preia toate lucrurile importante. Iar în această fază totul era important. Muncea optzeci, nouăzeci, o sută de ore pe săptămână, ceea ce la un moment dat n-avea să mai poată face şi avea să fie prea mult.

La ultimele cuvinte aproape că se înecă.

Dacă mama nu venea cât mai rapid la Berlin, trebuia să se aştepte ca prima ei autopsie să fie a propriului tată, strigă bunica din fundal.

Mama întoarse totul pe toate părţile şi amână o vreme decizia deja luată. Era frumos să fii rugat. Când într-a treia seară încă mai susţinea că va trebui să vorbească la universitate, pentru a verifica dacă nu i-ar putea recunoaşte cumva măcar fizica, bunicul reveni fără ezitare la tonul său poruncitor şi îi declară că ar vrea să vândă apartamentul, avea nevoie de bani, altfel faliment, Bensheim, o aştepta aşadar la începutul săptămânii. Patul din camera de oaspeţi era deja făcut.

– În regulă, zise mama încet, iar bunicul avu bunăvoinţa de a pretinde că încă era nevoie şi de acordul ei.

Se mută temporar la bunicii mei. Locuinţa era mare şi frumoasă, dar era totuşi un apartament, şi nu o casă, şi încă un apartament la

Berlin, aşadar o catastrofă. Când bătea vântul dinspre vest, toată mizeria industrială intra prin ferestrele care, desigur, nu erau etanşe. În locul căutării de un galben pal a atenţiei, bunica tuşea funingine în batistă. Apoi veni iarna, iar frigul se strecură printre crăpături şi împinse căldura înspre tavanele înalte, care, dintr-odată, nu mai erau atât de grozave.

– Asta te întăreşte, zicea bunicul. Un pic de nisip în transmisie nu a dăunat încă nimănui.

Asemenea altor convertiţi, trăgea cu mult peste ţintă.

Marea euforie a schimbării trecuse, dar el şi-o apăra pe a lui cu o străşnicie de fier. Iar acum, că venise şi mama, oricum avea să meargă totul spre bine.

Provizoratul dură trei luni, apoi şase luni, pentru că afacerile tot nu mergeau, după care nouă luni, pentru că acum, când în sfârşit mergeau, chiar nu-i putea lăsa singuri cu oamenii care dădeau năvală la magazin.

Dimineaţa se ducea la facultate, la prânz era la magazin, seara la bibliotecă, apoi în pat pentru câteva ore, până când, la un moment dat, renunţă de tot la somn. Dar asta era normal pe atunci. Dacă e să le dai crezare celor fericiţi care au „participat" la acea perioadă, în anii 1990 nimeni nu a dormit la Berlin – dar mai degrabă pentru a petrece nebuneşte în cine ştie clădiri dărăpănate ale fostei Stasi, care acum chiar aşa se chemau, căci, potrivit mamei, acesta era sensul şi scopul vieţii tuturor celor pe care îi cunoştea. Sigur că aceştia nu erau prea mulţi, căci aici, în patria eternului proletariat, nu reuşea deloc să se apropie de oameni.

Esticii, cu dinţii lor stricaţi şi cu părul ciufulit, arătau de parcă nu s-ar mai fi spălat pe cap de la căderea Zidului, ceea ce nu deranja pe nimeni, „pentru că acum nimeni nu mai era deranjat de nimic!"

Nu mai existau legi, regulamente, reguli. În afară de cele privitoare la libertate. Dar chiar şi acestea erau, pentru cei mai mulţi, un prilej de sărbătoare continuă şi nu suma vieţilor netrăite, aşa cum le considera mama. Răsfăţaţi de plictiseală, aşa cum ieşiseră din economia planificată, nu ştiau ce înseamnă presiunea timpului. La facultate se duceau doar ca să-şi întâlnească prietenii şi să îi bârfească pe vestici (bărbaţii: plicticoşi, femeile: pudice). Nu se temeau de nimic şi nu voiau nimic în afară de a fi laolaltă. Mereu exista câte un lac la care să meargă sau un concert spontan în cine ştie ce curte, unde puteai să petreci fără limite. Iar când reuşeau să se desprindă câteva ceasuri unii de alţii şi să se ducă pe la casele lor, încă împărţeau totul – muzica, programul TV, duhoarea de Solianka[1], zbieretele copilului din vecini, care de aproape nu mai era atât de fermecător, urletul bărbatului din vecini, care nu mai suporta zbieretele, strigătul femeii din vecini, care nu-l mai suporta pe bărbat, împinsul scaunelor, trântitul uşilor, apoi gâlgâiala de după momentul împăcării. Pereţii erau din carton, dar în loc să trimită scrisori de ameninţare către proprietar, ca nişte germani adevăraţi, petreceau pur şi simplu şi mai mult timp împreună. Până târziu în noapte răsuna zgomotul fraternizării pe coridoare, sunet în legătură cu care nu se plângea nimeni, pentru că nici măcar nu ştiau ce înseamnă să trebuiască să dormi. Să trebuiască să te scoli, să trebuiască să munceşti. Pur şi simplu să trebuiască să faci ceva, pentru că de la atâta putut şi vrut ajungeai să o iei razna.

Vesticii erau şi mai răi, chiar dacă dinţii lor erau în regulă; în schimb, erau cu adevărat puturoşi. Cei care veniseră înainte de unificare erau chiulangiii, iar cei de după erau aventurierii, care nu voiau să se maturizeze şi se jucau în schimb de-a reconstrucţia. Cei care povesteau întruna despre noi începuturi şi şanse şi libertate. Cei care, după cinci minute petrecute la Berlin, îi batjocoreau numindu-i „provinciali" pe toţi cei care îi evitau pe drogaţii de pe peron.

Singurul care ura Berlinul mai mult decât mama era tatăl meu. Acesta fu al doilea lucru pe care i-l spuse: „Urăsc oraşul ăsta". Primul fusese: „Pari să te amuzi foarte bine, nu-i aşa?", lucru pentru care ea îşi ridicase privirea din pahar şi aproape că zâmbise.

Mai târziu, când stătea întins lângă ea şi o săruta din nou şi din nou, îi mărturisi că asta era pasiunea lui, să caute fata cea mai

[1] Ciorbă rusească acră, nelipsită în cantinele din fosta RDG (n.red.)

plictisită. Însă pe atunci, speranța ei de a fi găsit totuși pe cineva care părea să fie ca ea era mult prea mare ca să mai fie meschină.

El o iubea. El o iubea așa cum putea iubi cineva care nu era iubit în același fel. El o iubise din prima clipă, iar ea nu-i iertă asta niciodată.

– De ce? striga ea când nu rula nimic interesant la televizor și, de plictiseală, se certau un pic înainte de a merge la culcare.

– Așa.

– Dar de ce? Ce iubești la mine?

– Asta nu pot să-ți explic, răspundea el cu o voce liniștită și tandră care o înfuria la culme. Pur și simplu te iubesc.

– Ce aiureală, striga ea dându-i mâna la o parte de pe brațul ei, trebuie să ai niște motive!

Dar el ridica din umeri, ceea ce, evident, pe ea o înfuria și mai tare.

Mama nu suporta ca inima lui să îi cadă așa, pur și simplu, în poală. Voia să o merite, să o câștige ca pe un premiu pentru toată osteneala pe care și-o dăduse ca să devină ceea ce era.

Dragostea lui „necondiționată", cum o numea cu fața întoarsă, de parcă ar fi fost vorba despre ceva revoltător, era destinată în ochii ei doar oamenilor incapabili să îndeplinească condițiile. O iubire de care oamenii ca ea nu aveau nevoie. Experimenta cu ea, fiind ba drăgăstoasă, ba certăreață, ba pur și simplu rea. De două ori termină relația doar ca să vadă cum va reacționa el. Dar abia când încetă să se mai ostenească reuși să-i clatine devotamentul și fu surprinsă de cât de ușor fusese.

El venea din Friedrichshain, lucru de care se simțea jenat, ca și de multe altele. Copilăria nu-i fusese prea grozavă, iar tinerețea îi plăcuse la fel de puțin ca și mamei. Le supraviețuise ambelor, alegându-se cu câteva deranjamente serioase. Era complicat, plin de complexe, paranoic, cu ușoare tendințe suicidale, dar prea sensibil la durere ca să facă ceva în sensul acesta. Zi după zi găsea noi motive ca să se disprețuiască. Uneori aproape că se înneca în melancolie, apoi era cuprins de un zel care nu dura prea mult și ale cărui resturi erau îndesate câteva zile mai târziu în gunoi de mama, care nu-i făcea

morală pentru rezistența lui scăzută. Purtau discuții ample, care la tata declanșau mai mereu un val de limitări, corectări, retractări și apoi scuze, din care mama trebuia apoi să-l salveze, până când era și ea udă fleașcă din cauza autoînjosirii pe care i-o freca de piept. Să fie cu el era o provocare. Dar dacă relația lor nu ar fi fost dificilă, și obositoare, și provocatoare, nu ar fi fost relația mamei mele.

Tatăl tatălui meu, celălalt bunic, pe care nu l-am cunoscut niciodată, fusese chiar și în RDG un ratat total și „asta era ceva", după cum spunea primul meu bunic. Era un gunoier mândru, povestea o sumedenie de bancuri proaste, își cheltuia și averea, și reputația la jocuri de noroc, dar tot mai găsea ocazia să-și înșele nevasta. După aceea avea asemenea mustrări de conștiință, încât îi bătea de îi învinețea și pe ea, și pe tata; la un moment dat, ea fugi peste Elba, așadar după aceea doar pe tata.

Tata ajunsese la concluzia că singura soluție de a scăpa din jalnica lui existență era să devină un compozitor de șlagăre celebru, care să fie ascultat și lăudat în Vest, pentru ca apoi să fie expulzat din țară. Departe, departe de tatăl lui. Din păcate, nu avea nici bani pentru un instrument, nici vreo urmă de talent, ca să nu mai vorbim de prieteni cu care să poată înființa „o orchestră". Așa că se decise pentru a doua soluție: să se ascundă. Pe lângă ucenicia de zețar pe care o parcurgea cu cel mai mare dezinteres, cea mai mare parte a timpului și-o petrecea în biblioteca orașului, singurul loc unde era în siguranță de al doilea bunic al meu. Apoi veni schimbarea, care la tata nu modifică mare lucru, în afară de faptul că avea voie acum să-și viziteze mama, ceea ce însă nu mai voia. Bunicul dispăru și el, cel puțin pentru o vreme, astfel încât tata putu să iasă dintre copertele cărților. Dar cunoștințele acumulate rămaseră, chiar dacă un pic ruginite, astfel că îi era mamei un partener recunoscător de antrenament. Primele săptămâni și le petrecură aproape numai încercând să se impresioneze unul pe altul cu remarci făcute aparent neatent, respectiv să-și falsifice afirmațiile reciproc, ceea în epoca pre-wikipedia încă era destul de amuzant. Se duceau la muzee, la teatru, se plimbau pe malul râului Spree și își povesteau unul altuia *bildungsromanul* lor, care la ei

consta mai ales din cărți. Viața lor încă era a celor despre care citiseră. Sau cel puțin asta credeau, nedându-și încă seama că tocmai erau pe cale să-și scrie propria poveste.

Se cunoscuseră într-un Irish Pub, la o întâlnire a studenților străini la care mama se lăsase târâtă de Max, care tocmai ajunsese din nou la finalul unei cariere ce nici nu începuse vreodată cu adevărat. El însuși dispăruse după vreo cinci minute cu o frumusețe brunetă, lăsând-o în mijlocul unui grup de italieni, englezi și columbieni. Din nefericire, străinii se dovediseră din apropiere chiar și mai plicticoși decât germanii. Primii veniseră doar ca să vadă Zidul, din care nu mai rămăsese mare lucru, și să se culce cu fete germane, ceea ce mama nu fusese niciodată sau, cel puțin, nu era genul de halterofilă blondă pe care și-o închipuiau ei. Se vorbea ce era de vorbit: ce oraș incredibil! Ce poveste! Iar Hitler e chiar aici după pod? Ce nebunie! Apoi conversația se împotmolise în descrieri de trasee spre case în care locuiseră pe vremuri, dar de unde acum se mutaseră, oftaturi, scuturături din cap, evrei, naziști, membri Stasi sau toate trei categoriile, așa încât mama nu mai putuse încadra evenimentul nici măcar în categoria perfecționarea limbilor străine. Citise meniul englez–german, găsise două greșeli, discutase cu chelnerița dacă traducerea corectă la „Fish'n'Chips" era chiar „Fisch und Chips" și așteptase ca băiatul columbian de lângă ea să se ducă în sfârșit, așa cum anunțase de mai multe ori, să facă „pipi", ca să poată să iasă în urma lui de pe bancă fără să atragă atenția și să fugă acasă.

În schimb, pe locul rămas liber se așezase tata. Arno, așa cum îi spuneam și eu, adică așa cum încă îi mai spun. Niciodată tata sau tati, cum o fac berlinezii. Probabil că mama nu voia asta, iar el nu avea de ce să vrea ceea ce ea nu dorea.

Îi blocase ieșirea și, după ce îi oferise acel zâmbet pentru propoziția de prezentare, continuaseră să vorbească despre cultura distracției din vechea Romă, despre imposibilitatea comunicării, despre influența lui Bodhrán asupra muzicii irlandeze, nu-și mai amintea chiar totul cu mare exactitate. Iar el avea gânduri straniu de întortocheate, de multe ori fiind nevoită să-l întrebe de două ori până

când îi înțelegea întrebările complicate în gălăgia făcută de cimpoaie. Era limpede că era deștept și – „dar!" – totuși atrăgător, cu buze subțiri, bucle negre, ochi negri, „nu că ar fi fost important!"

Era primul bărbat cu care reușise să se întrețină o seară întreagă fără să se plictisească, chiar dacă uneori îl obliga să zică un lucru de două ori. Iar când, pe la două sau trei dimineața, chelnerița nu venise cu o agendă în care să-și noteze greșelile, ci cu rugămintea ca ei să plece în sfârșit, când după ultima idee pe care mama voise neapărat să o ducă până la capăt, da, imediat, îi dăduse în sfârșit afară, când se regăsiseră râzând în fața localului și mama înțelesese și a doua jumătate din ce îi zicea el, observase că el era cu adevărat amuzant.

Se giugiuliseră sub acoperiș, ținându-se de talie, fără să știe ce să facă mai departe, până când în urma lor ieșise clătinându-se din bar o americancă grasă, care era atât de minunat de gălăgioasă și de idioată și de ignorantă, încât nu poți să ți-o dorești în preajmă decât într-o astfel de situație. Un corp străin, pe lângă grămăjoara de singurătate pe care o adunaseră în ultimele ore, ce părea brusc uriaș.

– *Oh, my Gosh, really?* zbieră americanca, ea neavând habar că în „GDR" exista apă caldă curentă. *But didn't you guys have communism?*

– Noi germanii… zise mama.

– Deci, la noi… zise și tata îndrăznind de câteva ori să o tragă pe mama spre el, după care își îngropă repede pumnii în buzunare.

Voia neapărat să o ducă acasă, pentru că locuia foarte aproape, ceea ce nu era adevărat. Ea îi propusese să ia un taxi, ceea ce el nu-și putea permite, dar nici nu putea admite asta. Noaptea era atât de frumoasă, de ce să nu meargă pe jos? Asta doar dacă nu era prea obosită. Evident, cu asta o agățase pe mama.

Porniră la drum, cu o jumătate de metru distanță între ei, întorcându-se până la prima intersecție mereu după americancă. Aceasta o luă în direcția inversă împleticindu-se, întrebându-se dacă avea să nimerească drumul până acasă, cine știe, poate va aștepta poștalionul! Râseră amândoi până la următoarea intersecție. Se mai amuzară până la a treia. Apoi se lăsă liniștea. Tata era așa de speriat să nu spună ceva

greșit atât de aproape de țintă, încât preferă să tacă, ceea ce pe mama o derută în asemenea hal, că nu mai conteni să vorbească, în speranța că va găsi subiectul potrivit în timp ce aproape alerga după el. Pentru un pas al lui, ea avea nevoie de trei. Abia acum își dădea seama cât de mare era. Când mergea își trăgea capul, asemenea cuiva care crescuse peste noapte și care se temea să nu dea cu capul de tavan.

Treptat, mama rămase fără povești. La asta se adăugă și faptul că într-adevăr era aproape moartă de oboseală. Trează de la ora cinci. Poate chiar de la patru. Pornise facturarea, se certase cu furnizorii, reparase greșelile angajaților complet incompetenți, învățase timp de opt ore, evident totul pe dinafară, pentru a putea să-i povestească totul la un moment dat fiicei sale, ca să nu-i vină cumva ideea că cedase încă de la primul curtezan. Pur și simplu căutase un sprijin – ceea ce, „pur fizic", făcea într-adevăr acum. Într-atât de obosită era, „aproape inconștientă de oboseală!"

Majoritatea primelor săruturi, ca și acelea ale părinților mei, sunt în primul rând un produs al oboselii. La un moment dat, mama simți că nu mai rezistă. Nu mai putea înainta. Ținea ochii deschiși. Aștepta. Cu o mână la gură pentru a-și înăbuși căscatul, se uita la tata, care mergea tot mai repede, astfel că dintr-o parte părea că o să se prăbușească. Călca doar pe vârfuri, ca porcii. Și dădea din brațele vârâte într-o jachetă cenușie, ușor cambrată. La guler avea o pată mică, neagră. De la țigara unei femei frumoase de care se apropiase prea tare, așa cum îi mărturisi mamei în aceeași noapte. Noapte care era de mult dimineață. Atât dură până când, la următorul stop roșu, își adună curajul și o întrebă pe mama cu capul plecat dacă ar putea să o sărute, rostind cuvintele încet, încât ea nici nu fu sigură că îl înțelesese corect.

Ea își ridică bărbia, reușind să mai îngaime un „Ce…", dar altceva nu mai apucă să zică, surprinsă plăcut de felul în care interpretase el gura ei ușor deschisă, apăsându-și buzele de ale ei. O neînțelegere așa cum apare la început în toate poveștile de dragoste, dar pe care mama nu simți nevoia să o lămurească. Poate pentru că intuia deja chestiunea cu rezistența și nu voia să-i taie elanul cu care el își vârâse limba în

gura ei. Sau poate pentru că era prea politicoasă. Poate pentru că, de fapt, îi plăcea foarte mult – cel puțin asta îi furniză un pic de energie în plus –, căci, dacă e să-i dai crezare, exact în acel loc făcură cale întoarsă când semaforul se făcu verde și se duseră la el. Obosită sau nu.

Tata, în schimb, susține că a condus-o pe mama acasă la ea ca un gentlemen și că a doua zi a invitat-o la nu știu ce film și la un cârnat cu curry și abia după alte minute, ore, zile de stânjeneală a invitat-o la el, ceea ce, în absența unui infarct al bunicii cauzat de lipsa mamei de acasă, pare mult mai credibil. În orice caz, fie atunci, fie în dimineața următoare ajunseră la locuința lui, care era, de fapt, o cămăruță mică cu teancuri de cărți pe post de rafturi, pe care erau stivuite și mai multe cărți, plus o toaletă fără geam și fără colac pe care tata o numea tandru „baie".

Ca să facă duș, se ducea la baia comunală. Când se aprindea lumina în cabina de alături, la el se stingea.

Mama fu atât de jenată, încât povesti rapid ceva despre funinginea și frigul din locuința ei, despre gălăgie și zbierete, apoi ajunse la vecini, a căror poveste o cunoștea suficient de bine. Se pare că băiețelul pe care vecinii îl numiseră în toți acei ani doar „puștiul", fusese conceput cu nici trei luni înainte de căderea Zidului. Bărbatul din vecini lucrase într-o fabrică la banda rulantă, iar femeia din vecini la contabilitate. De la prânz încolo nu mai aveau nimic de lucru. Amândoi tânjeau după libertate, după Vest, după revoluție. El, după încheierea programului. Cum toate păreau să fie destul de departe, se mulțumiseră să se consoleze reciproc la toaletă.

– Dacă aș fi știut! Trei luni și aș fi putut să plec! o imită mama pe femeia din vecini. În loc de asta, sunt prinsă aici. Apoi, cu o voce mai profundă: Crezi că mie-mi place? Ce-ai vrea să auzi de la mine? Și din nou subțire: Nimic! Absolut nimic nu vreau să aud de la tine! Aș vrea să nu mai aud niciodată un cuvânt de la tine! Și, Doamne Sfinte, ce te-a apucat acu' și pe tine plânsul?

La care mama deschidea gura și imita scâncetele unui copil. Dar mica ei reprezentație nu reuși să-l facă pe tata să-și ridice capul plecat, de rușine, între genunchi. Avea sentimentul că el se

îndepărtează tot mai mult de ea și singurul lucru care îi veni în minte, ca să închidă prăpastia dintre ei, fu să înghită cât mai multe umilințe. Așa că, făcând exact asta, fu surprinsă de cât de ușor regăsea crăpăturile și zgârieturile pe care altminteri le nega cu privire la persoana ei, tentativa nereușită de tăiere a cordonului ombilical, serviciul care, uneori, dacă era să fie cinstită, o depășea complet, tocmai săptămâna trecută avusese pe factură un zero mai mult, realitatea era – probabil, nu știa sigur – că nu secretara îl trecuse acolo, și mereu acea oboseală de la care și numai de la care vocea începu să-i tremure într-atât de tare, încât Arno ridică privirea uimit.

El alunecă spre ea și o luă în brațe, mai întâi timid și apoi mai zdravăn. Dar mama nu mai putea fi oprită acum. Dorința bruscă de a face dezvăluiri declanșase o avalanșă pe care ea nu o mai putea controla. Își vârâse o branulă în braț și lăsase toată mizeria să se scurgă afară, dezvăluindu-i-se pe burtă, prin halatul de operație. Gândurile urâte, temerile care o pândeau uneori noaptea, când zăcea trează, micile răni pe care le deschise pentru o clipă, pentru ca el să vadă carnea roz de la colțuri.

– Acum mă disprețuiești? întrebă ea, dar el o înconjură și mai strâns cu brațele.

Cu fiecare mărturisire aluneca și mai adânc în peștera îmbrățișării lui calde, până când aproape că nu mai era de zărit sub corpul lui înalt. Ea îi povesti tot și încă un pic în plus, mânată de constrângerea febrilă spre onestitate, pe care ea o confunda cu sinceritatea. Iar când, într-un târziu, nu mai avu ce să dezvăluie, se dezbrăcă. La fel de agitată, fără să se lase oprită de nasturi sau de catarame. Tata făcu la fel, fără să-i vină a crede ce noroc dăduse peste el.

Când își trase puloverul peste cap, ea simți miros de clor. Pieptul său era alb ca un cearșaf și se bomba ușor în față.

– Ești sigură? întrebă el fără să-și desprindă buzele de ale ei.

– Dar tu ești sigur? întrebă și ea strâmbându-se puțin, pentru că totul i se părea prea dulce și prea plin de considerație.

– Tu! râse el, sărutând-o din nou pe ceafă.

Și apoi „o făcură".

Mama avea un stil straniu de ironic când vorbea despre sex. De cele mai multe ori, povestea doar despre „a o face". Sau despre „a ajunge împreună în pat". „A se fute" sau „a și-o trage" s-ar fi potrivit mai bine cu ceea ce voia ea să spună, însă educația o împiedica să rostească astfel de cuvinte. Părea să aibă nevoie să facă din actul sexual ceva cât mai puțin important. Sexul era pentru ea doar o dorință animalică. Sigur că sexul cu tata era cu totul altceva. De cele mai multe ori o lăsa să stea deasupra, astfel încât să o poată privi cu ochii aceia de câine credincios și să-i poată pune mâinile pe sâni, foarte ușor, de parcă s-ar fi temut să nu cadă dacă ar fi tras prea tare de ei. Abia cu puțin timp înainte de final o întreba dacă puteau să schimbe locul, după care termina pe burta ei.

Mama se simțea destul de bine, dar nu suficient de bine. Așa cum îi plăcea ei. Atât cât putea tolera. Iar când stăteau întinși în pat unul lângă celălalt, cu membrele atât de împletite de nu mai știai care cui îi aparține, spunând tot felul de lucruri despre care puteai vorbi doar când erai gol, era frumos „ca atunci când bei șampanie dintr-o ceașcă de bebeluș".

Când vecinul se trezi și tencuiala începu să cadă din tavan, se îmbrăcară și se duseră să ia micul dejun. Mama mergea cu o jumătate de metru înaintea lui Arno, grăbindu-se să facă ceva, chiar dacă era vorba doar despre mâncare. Rochia îi flutura în mers. Când coti pe stradă, un bărbat se întoarse, iar tata crezu într-adevăr că se uita după ea. O apucă de mână și apoi direct de talie și de umăr și nu îi mai dădu drumul nici când fură nevoiți să se înghesuie împreună pe ușă.

În cafenea era zăpușeală. Găsiră o masă, care era destul de mică încât el să o poată săruta chiar și peste vasele murdare rămase de la clienții de dinainte. Lung și pasional, folosindu-se de mâini ca ajutor. Degetele lui îi cuprindeau obrajii ca niște șuruburi și o trăgeau spre el. Până când chelnerița veni să curețe masa, el își marcase bine teritoriul.

Apoi el comandă o cafea, pentru că, susținea el, nu voia să mănânce nimic, dar mamei i se trezi brusc apetitul. Comandă un mic dejun complet, cu tot tacâmul. Gălbenușul se revărsă peste cartofi în

timp ce ea înghiţea pe nerăsuflate mâncarea. Abia când farfuria fu pe jumătate goală văzu privirea expectativă a lui Arno.

– Vrei să guşti? îl întrebă ea.

– Mmm, oftă el încetişor, apoi începu să se extazieze în legătură cu farfuria mamei, neobosind să accentueze „mâncarea ta", „omleta ta", „ouăle tale", de parcă tocmai le ouase ea, până când ea îi propuse să comande şi el ceva.

El o sărută din nou, de data asta fără mâini, apoi o chemă pe chelneriţă.

– Acelaşi lucru? se interesă aceasta fără să ridice privirea din carneţel.

Nu, răspunse tata, pentru asta ar fi trebuit ca mama să vomite ceea ce tocmai mâncase. Dar ar fi dorit şi el o porţie la fel.

„Şi atunci am ştiut", îi scrise mama lui Babsi, la ultima adresă pe care o avea de la ea, că „el e alesul" şi îşi puse şi o poză de-a lui în portofel ca să nu uite acest lucru.

Bunicii nu-i spuse nimic, căci aceasta s-ar fi bucurat atât de tare, încât pentru ea n-ar mai fi rămas nimic. Abia când se întâlniră într-o după-amiază cu una dintre vânzătoare, pe când mergeau ţinându-se de mână, ea îl invită iute la masă. Anunţă că aduce „un cunoscut", vorbind de la un telefon public şi încercând să dea impresia că abia se cunoscuseră. Ceea ce Arno nu avea de unde să ştie.

Dar chiar trebuia să amintească fiecare lucru întreprins împreună, să dateze fiecare eveniment comun într-o formă sau alta? Ah, vă referiţi la chestia cu clientul care a vrut să returneze la o săptămână după încheierea promoţiilor costumul de baie? Sigur că îl cunosc!

– Se pare că nu merit să fiu informată cu cine îţi împarţi viaţa, se văicări bunica când mama încetă în sfârşit cu şuieratul şi o urmă în bucătărie ca să o ajute să taie ştrudelul cu mere.

– Nu împart absolut nimic, zise mama, însă începu apoi prin cuvinte blânde să destrame jignirea strat cu strat, până când bunica fu dispusă să se întoarcă în sufragerie, unde bunicul mai avea puţin şi îl cerea pe tata în căsătorie.

Între cei doi fu dragoste la prima vedere. Începu cu bunicul, care îl întrebase – pe post de salut – dacă rămăsese cu capul prins în maşina de tuns iarbă, la care Arno contracarase cât se poate de rece (replică de care, din păcate, nimeni nu-şi mai aminteşte, dar la subiectul „păr" bunicului îi vin pe loc în minte câteva poante drăguţe) şi privind atât de serios, încât mama şi bunica rămaseră cu gurile căscate, iar bunicul – după prima secundă de spaimă şi de surprindere crescândă – izbucni în râs.

După cinci minute îi oferi lui Arno nişte şnaps, după zece minute începură să se tutuiască, după douăzeci era primul lui născut, ah, ai încercat deja, ei, hai, încă un Calvados, ai fost vreodată în Franţa? Trebuie neapărat să mergi acum, când în sfârşit e totul deschis!

Când mama sosi la magazin a doua zi, Arno era deja acolo ca să-l întâlnească pe bunicul, care îi promisese un tur al depozitului (şi în secret „acel" tur). După aceea o vizită pe ea în biroul pe care îl împărţea cu Helm. Şi pentru că acolo nu putea să-i explice de ce zornăia mereu sub masa acestuia, ea îl luă cu ea să „o ajute" la învăţat, ceea ce evident că nu avea nevoie. Bunica aduse două farfurii cu tăieţei cu varză, despre care Arno se pronunţă că nu mai mâncase niciodată aşa ceva, ca să nu mai vorbim despre ceva atât de bun, ceea ce îi făcu mare plăcere bunicii.

Pe când se pregătea se plece, afară începu să toarne în asemenea hal, încât bunicul o trimise pe mama în sufragerie pe canapea şi îi oferi lui Arno camera de oaspeţi. Bunica lăsă uşa de la dormitor întredeschisă, dar peste noapte Arno tot reuşi să se strecoare la mama, care oricum nu avea prea mult loc pe canapeaua Biedermeier. Nu mai vorbim de miile de pernuţe ale bunicii şi de coatele lui ascuţite în spinare.

Erau prea înghesuiţi.

Bunicul îi ajută, aşadar, să-şi găsească o locuinţă. Bunica zăcu din nou o vreme într-o suferinţă de moarte şi la fiecare ocazie posibilă şi imposibilă o amintea pe Gundl, pe care avea s-o revadă în curând. Apoi se apucă să-i ofere moştenire mamei atât de multe mobile scumpe şi teribil de scumpe, încât noua locuinţă ajunse să arate la fel

ca aceea veche. Părinții mei se instalară între mobile uriașe din esențe tropicale și între alte materiale dubioase din punct de vedere politic. Dar până și dulapul de mahon înalt de doi metri era prea mic pentru dragostea lui Arno.

Obișnuia să lase peste tot bilețele cu mici mesaje, urându-i mamei o dimineață frumoasă sau o noapte bună. Dacă îi permitea studiul, pe care acum, că avea voie, îl începuse totuși, de materia propriu-zisă nu-și mai amintea, își urma dorul la prânz până la birou la ea, până când, dintr-odată, din cauza unei ninsori bruște, nu se mai putu.

Orașul se scufundă într-un terci cenușiu. Oamenii aveau nevoie de îmbrăcăminte de iarnă. Bunicul le obligă pe vânzătoare să rămână mai mult, dar acestea nu putea concura cu eficiența domnișoarelor din Palatinat. Când una dintre ele avu tupeul să vină la serviciu cu pantofi fără toc, acesta răbufni. Începu să concedieze ca un nebun în stânga și-n dreapta. Mai întâi pe ea, apoi pe colega care îi sărise în ajutor cu pumnul ridicat. O a treia, care nu se dăduse de partea nimănui, fu concediată pentru lipsă de caracter.

– Dați-vă arama pe față, doamnelor! zbieră el, ceea ce unele interpretară ca fiind rândul lor să-și dea demisia. Îl scoți pe Erich[1] din țară, dar nu și din oameni, urlă el când se trezi de dimineață în fața ușilor închise, pentru că tura de dimineață se alăturase luptei de clasă.

Se apropia sezonul Crăciunului. Avea nevoie de ajutor – și cel mai mult de ajutor bilingv, ca să recâștige încrederea clientelei „dresate până la ridicol în solidaritate".

Tata fu bine-venit. Fu tuns, bărbierit, spălat, lustruit și postat la secția pentru copii, unde, spre marea lui surprindere, făcea o treabă foarte bună. Copiii îl plăceau, pentru că vorbea cu ei și nu cu mamele lor, mamele îl plăceau pentru că îl considerau drăgălaș, iar tați pe vremea aia nu prea existau, sau cel puțin nu în timpul zilei.

Când bunicul observă, la scurt timp înainte de Crăciun, cum o punea Arno la punct pe una dintre casiere, care întrebase prețul unei perechi de „pantaloni cu ținte", îl mută rapid pe Helm la unul dintre

[1] Erich Honecker – politician comunist german, care a condus Republica Democrată Germană (Germania de Est) din 1971 până în 1989 (n.red.)

birourile secretarelor și îl așeză în schimb pe Arno lângă mama, după care acesta își uită definitiv studiul și se instală complet în imperiul Schneider, el fiind singurul care îl mai numea așa chiar și atunci când bunicul nu se afla în preajmă.

Deveni unul dintre angajații de frunte, apoi șef de departament și șef de depozit, ceea ce îl răsplăti cu un inel de chei propriu. „Mănunchiul de onoare", cum îi zise mama atunci când îi legă la cingătoare cheile de paznic.

Astfel trecură de primul an și depășiră despărțirile deja amintite, care nu durau mai mult de cinci minute, apoi ajunseră în al doilea an – ceea ce nu-l determină nicicum pe tata să o mai slăbească pe mama cu eforturile sale zilnice de a-i demonstra dragostea, fidelitatea și spiritul de sacrificiu.

Dacă cineva te iubește suficient de mult timp, până la urmă ajungi fie să-l iubești și tu, fie să-l urăști.

Mama încă nu se decisese de tot.

– Și eu pe tine, îi zicea Arno câteodată, când o săruta de despărțire pe frunte, ceea ce la început chiar îi plăcu.

Faptul că nu o obliga să spună și ea. Că o cunoștea atât de bine, încât știa că simțea același lucru, cu toată mintea. Cum să nu o facă? El era perfect, perfect pentru ea.

Dimineața lua de pe biroul ei teancurile de comenzi sosite peste noapte, iar la prânz ea lua înapoi ceea ce el nu reușise să rezolve și îi punea în schimb caietul ei de note, pe care trona un zece mare și gros. Când termină cu anul de practică și începu cu pregătirea pentru examenul de stat, mama avea deja două posturi asigurate, la Clinica Universitară și la o clinică privată – trebuia doar să se hotărască. Și dacă între o clientă proastă și un furnizor mai prost ca noaptea se mai lăsa îmbrățișată de tata, i se întâmpla să expire și, preț de o jumătate de secundă, să uite să mai inspire.

Fericirea devenea aproape burgheză și pentru o clipă se simți atât de sigură, încât aproape că urlă de spaimă, de parcă dragostea ar fi privit-o brusc peste marginea ziarului, direct în ochi.

Capitolul 6

Stătea în metrou, „ceea ce reprezintă deja un motiv suficient să ți se mai ardă câte o siguranță", după cum adăugă ea repede. Dar asta fu pentru moment și singura ei scuză, căci cu explicații oricum nu avea să abordeze chestiunea. Asta știa și ea. Sau poate că nu o știa și se gândea că decorul vorbea de la sine – puteai să renunți la o adică la povestitorul epic, care șoptește după fiecare cădere de cortină „îngrozitor!"

Ținea brațele întinse pe lângă corpul umflat ce i se bomba pe sub cearșaf, astfel încât se puteau vedea urmele de zgârieturi pe care și le făcea noaptea, când o mai lăsam pentru scurtă vreme singură. Se uita țintă înainte, în timp ce vorbea neobișnuit de încet și de egal, astfel că la început aproape că nici nu am auzit-o.

– Nu vrei să mai faci o pauză? am întrebat-o, pentru că nu îmi venea în minte niciun alt motiv în afară de oboseală pentru vocea brusc subțiată și slabă.

Dar și pentru că bănuiam că povestea se apropia oricum de sfârșit. Tata apăruse, nașterea mea se apropia, iar felul în care decurgea istoria mai departe știam deja.

Dar ea nici măcar nu-și clinti privirea pentru a se enerva din pricina acestei presupuneri și continuă să vorbească, țintuind cearșaful alb ca laptele, care mai că nu se deosebea de mâinile ei. Nici măcar examenul de la universitate, pentru care se afla în metrou, deja în drum spre casă, nu căpăta deloc culoare, „da, bine, cam ca întotdeauna", de parcă i se terminaseră semnele de exclamare.

Se afla în metrou. Undeva prin Mitte, Friedrichstrasse, Alexanderplatz. Vineri după-amiază. La ușă se înghesuiau elevi care se loveau cu ghiozdanele de spatele celor din jur, mâinile se așezau pe locurile lovite, capetele se întorceau șuierând. Nu puteți să fiți mai atenți? Ah, tre' să mai ajungem după aia și la castelul Bellvue! Nevasta lui Sigl Wolfgang zice că e o nebunie. Hărți, înconjurate de câte cinci mâini, umbrele, picioare în pantaloni, în care câte o mână caută cheile, băieți care nu reușesc să-și strângă picioarele, într-atât de mare este umflătura de sub șlițul de care se apucă la fiecare secundă, ca să se asigure că încă nu le-a căzut. Și între toți mama, ascunsă într-un colț, aproape invizibilă.

Când ușile se închiseră, o femeie cu o vestă multifuncțională și cu pantofi de drumeție se lovi de fereastră, gâfâi și râse. Scoase limba din gură ca un câine. Cineva se îndură și îi zâmbi, taman la țanc, nu-i așa? Apoi metroul porni.

Un bebeluș începu să plângă. Femeia se poticni, se întinse să se țină și râse din nou. Mama își ridică privirea.

Și acolo o surprinse.

Ea întoarce capul într-o parte și se uită pe fereastră dincolo de obrajii roșii, de parcă s-ar interesa de tot ce este afară, o, o casă, ah nu, și încă una. Vede râul, în care plouă, bărcuțele care plutesc și scrisul luminat de pe mal. Literele sclipesc în ochii ei ca niște flori de gheață.

De barele din fața ei oamenii se leagănă de colo colo. Mama privește țintă dincolo de ei, vede pereții coșcoviți ai caselor, graffitiurile de la etajele superioare, întinde căpșorul de parcă ar fi o turistă, privește coroanele copacilor, liniile drepte ale mașinilor de dedesubt, două într-o direcție, trei în alta, ca mărgelele de lemn pe un abac. Vede capetele de la ferestre, semichelii, căciuli tricotate, numără dungile până la stație doar ca să aibă ceva de făcut, decorațiunile de pe jachetă, urmele de degete de pe geamuri.

Pe el nu îl vede.

Îi simte doar privirile. Le simte pe ea, dar cum, de ce, își trece mâna peste față, peste fustă, prin păr, dar ele rămân lipite de ea, în timp ce trenul ia o curbă și intră în tunel gonind.

Ea își menține privirea ațintită fix înainte, vede în ultima geană de lumină o mâzgălitură pe perete, make love not, o lumină roșie de avertizare și apoi, brusc, pe ea însăși, ochii mari care o țintuiesc de pe geamul negru, iar în spate, doar scurt...

Capul îi cade înainte.

La picioarele ei foșnește ceva. O pungă din plastic se lovește de piciorul ei. Ține strâns mânerul genții în timp ce trenul încetinește. Bebelușul încă mai urlă.

Ușile se deschid și înăuntru pătrunde gălăgia. Poate ar fi bine să coboare? Se uită la picioarele care tropăie anapoda în fața ei și își trage genunchii într-o parte. Abia acum observă că îi tremură.

Mâinile se întind după bare, spătare, mâneci, rămân prinse în ghemul de oameni, mai bine așteptați următorul tren, doar vedeți că nu pot să mai înaintez.

Ușile se închid.

Ea deschide ziarul și lasă privirea în jos, dispărând în spatele unui creștin-democrat mototolit și după doi copii aflați în fața unei ruine. Sute de oameni fără adăpost după un cutremur în Turcia. Guvernul federal a anunțat acțiuni de ajutorare. Se holbează la litere ca un copil care crede că, dacă va închide ochii, ceilalți vor trece pe lângă el. Citește un articol, apoi pe al doilea, până și explicațiile foto, de câte trei ori, fără să înțeleagă niciun cuvânt.

Trenul se apleacă spre stânga. Piciorul i se lipește de fundul vecinului, un cot o lovește ca răspuns, în timp ce ea trece cu degetul de la un rând la celălalt, stânga, dreapta, stânga. Cel puțin patru sute de victime. Se așteaptă replici ale cutremurului. Își îndepărtează o șuviță de păr de pe față, își ascunde capul între paginile ziarului, dar privirea lui nu se abate cu niciun milimetru de la ea. Precum o mușcătură de șarpe, se înfige în fâșiile din pielea ei dezgolită, care stau expuse fără apărare între guler și baza părului.

Un braț se împinge din spate în pagina de ziar. De la atâta privit țintă înainte, cuprinsă de amețeală.

Constituție nouă în Burundi. Getty Pictures, președintele din țara în care se întâmplase de curând chestia din acel oraș, la negocierile cu ceilalți, el o țintuiește cu privirea în asemenea hal încât ea se poate vedea pe sine în sacoul deformat, cu coșurile stoarse din bărbie, de pe nas, de pe nasul uriaș, iar privirea sa, ca o urticarie arzândă în ceafa ei, de parcă ar ține mai mult de ea decât de el. Pe el nu îl vede.

Ține ultimul cuvânt pe limbă, în timp ce răsfoiește ziarul. Nu închide ziarul nicio secundă, iar cu degetul mare de la mâna stângă desface colțurile zimțate ale paginii din dreapta; dar asta e suficient, privirea îi alunecă, doar scurt, o bucată din jachetă, frunte, gură, nu sunt mai mult de câteva pete întunecate care trec pe lângă ea înainte ca ea să deschidă ziarul din nou. Ochii îi alunecă iute sub o mașină-capcană. Reprezentanți ai tuturor partidelor condamnă atentatul cu severitate. Dar e prea târziu.

Ea își netezește fusta, își duce mâna sub fund, ce mai vrea de la mine, nu contează, e ceva în neregulă dacă el crede că o să-l privesc, își petrece picioarele, se freacă la marginea ochiului cu inelarul, clipește, găsește în sfârșit următorul titlu din ziar. Și îl pierde imediat, din nou.

Ușile se deschid.

Peretele de spinări din fața ei devine mai dens.

Nu aici trebuie să cobori? La naiba! În stânga ghiozdane peste umăr, în dreapta ghiozdane în spate. Un pulover BimBamBino dispare în mulțime. Prostănacule! Pa, pe mâine!

Semnalul de avertizare piuie de trei ori, atenție, se închid ușile!

Discuțiile dintre cele trei grupuri etnice, intermediate de Comunitatea Europeană, în paranteză CE, din republica iugoslavă Bosnia-Herțegovina continuă la Sarajevo. La negocierile pe tema unei noi constituții care să garanteze drepturile tuturor grupurilor etnice, ambasadorul, tocurile caută tropăind susținere, vesta multifuncțională cade în față, mama alunecă într-o parte și întoarce capul, fără

să vrea, în cealaltă direcție. El nici măcar nu tresare când privirile li se întâlnesc, de parcă ar fi așteptat tot timpul doar asta.

Ea se uită în jos, în timp ce trenul frânează din nou. Paltonul de lângă ea țâșnește în sus, aleargă afară pe ușă. Piciorul lui se freacă de al ei când se așază alături.

Genunchii ei saltă speriați într-o parte. Își încrucișează brațele peste burtă, acolo unde ciorapii îi strâng carnea de sub fustă. Pieptul i se strânge. În dreptul ferestrelor apare din nou întunericul.

Trunchiul lui se apleacă în față. Miroase amar, a sudoare sau a bărbat. Sau a ambele.

Ea își apasă mâna pe piept, îl simte cum reacționează imediat, cum ochii lui îi urmăresc degetele spre urechea în spatele căreia își ascunde, cu un gest nervos, părul. Obrajii îi ard.

Își duce mâna la gură, își apasă fața în degete, închide ochii. Își permite să-l privească mai întâi printre gene, cu pleoapele aproape închise. Asamblează bucățile de imagine care i s-au lipit de colțurile ochilor, de-a lungul marginilor, de la exterior spre interior, părul tuns scurt, prea scurt ca să-ți poți da seama de culoare, tuleiele de barbă. Doar centrul rămâne tulbure. Fața, ochii, cu toate că aceștia au privit-o tot timpul, asta dacă au făcut-o cu adevărat, dacă nu cumva s-au uitat la altcineva sau poate că doar și-a închipuit ea toate astea, dar de ce să o fi făcut, ea nu e nici măcar, ba cu siguranță încă o mai privește, ea simte exact, dar nu știe dacă e important sau nu.

Simte ceva trăgând-o de pleoape.

Ce prostie, e ridicol, e doar un tip oarecare, cu siguranță e doar o întâmplare și, chiar dacă nu, ce contează dacă încă o privește; ea ridică fără să vrea ochii, care i se deschid de la sine și văd doar un moment cum el se uită la ea dintr-o parte, la fel ca înainte, complet liniștit, dar de data asta vede și restul, nasul, gura, ochii galbeni-verzui. Asemenea ochilor unei pisici, se gândește ea când își ferește repede privirea.

Își lipește palmele de ochi. Își trece mâinile peste nasul fierbinte, își întoarce fața spre geam. Tâmpla îi pulsează în deget. Ceva se împinge în piciorul ei și trece mai departe. Prin despicătura de sub pleoape sclipesc dalele bleu ciel ale stației și scrisul demodat. Hanoracul lui îi atinge dosul mâinii. Ea își trage degetele într-o parte, clipește din pricina luminii, apoi sare brusc în sus; spaima e mai rapidă în corpul ei decât în cap. Se împiedică de propriile-i picioare pe coridor, scuzați, aici trebuie să cobor, scuze, îmi pare rău. Își ține geanta în dreptul pieptului ca pe un scut, apoi se strecoară pe ușă, pe peron. Pumni în spate, coate, genți. Picioarele o mână spre ieșire. Se oprește abia pe scara rulantă, își duce mâna la piept. Vântul pătrunde în tunel. În jurul capului din fața ei se mulează o pereche de mănuși de piele, sub care dispar niște urechi roșii.

Ea nu se întoarce, cel puțin nu cu intenție, apoi își trage fusta în jos când vede brusc gulerul de blană în mulțime, cel pe care îl văzuse și înainte la gâtul lui – sau poate la cel de alături? Respirația i-o ia la goană.

Face un pas la stânga și se înghesuie printre cei nemișcați, apoi o la în sus spre vânzătorii de ziare și de flori care s-au refugiat de ploaie în interior.

Caută în geantă, uitându-se în stânga și-n dreapta de parcă n-ar ști unde trebuie să ajungă. În capul ei toarnă. Se adăpostește sub acoperișul unei șaormerii și își duce mâna la frunte, în timp ce ochii ei se îndreaptă mereu spre gura de metrou.

Scara rulantă aduce tot mai mulți oameni din subteran pe trotuar, cu umbrele și geamantane, apoi și mai mulți oameni cu geamantane, un grup de turiști, copii, preț de câteva trepte nimic și apoi alți oameni, dar nu și el, sigur că nu, apoi apare totuși, cu mâinile în buzunare, cu capul dat pe spate, de parcă ar fi stat la plajă.

Ea face un pas pe trotuar. Se aude o sonerie stridentă de bicicletă… „n-ai ochi în…“ zbiară cineva la ea, dar ea nu se clintește, ci rămâne înțepenită până când el ajunge sus, își lasă capul în jos și se uită în jur. Când ochii lui galbeni ajung la ea, ea fuge.

Se înghesuie printre trecători, iute, cât de iute poate, fără să alerge, pentru că asta ar fi exagerat, ce rost are, cu siguranță e doar... nu reușește să-și ducă gândul la bun sfârșit, căci rațiunea îi smulge prea repede cuvintele ridicole din minte.

Își îndeasă lucrurile înapoi în geantă și își pune bareta pe umăr în timp ce merge mai departe grăbită, ocolind mașina care rămâsese blocată în intersecție în timpul parcării. Farurile se aprind. Țăcănitul pantofilor ei se lovește de pereți cu ecou. Dar ecoul nu vine de la pantofii ei, asta știe prea bine, pentru asta nu trebuie să se întoarcă; și totuși o face, în timp ce grăbește pasul și mai mult. Și el la fel.

Ploaia cade în dâre lungi din felinarele străzilor. La poarta unei clădiri stau doi bărbați care privesc spre cer.

Apa din rigolă o stropește pe picioare când traversează strada. Apoi aleargă spre ușa casei. Caută în geantă. Ziarul umed i se lipește de degete.

Ea se proptește în mânerul ușii și se strecoară prin crăpătură înăuntru, privind peste umăr spre ușa care se închide îngrozitor de încet în urma ei.

Ridică pliantele publicitare care se află sub căsuțele poștale, în timp ce așteaptă ca ușa să se închidă. Se luptă să respire, își netezește șuvițele ude spre spate și iată-l, piciorul negru, mai mult nu vede înainte să o ia la goană, acum aleargă de-adevăratelea prin curtea interioară, pe lângă tomberoane, cu inima bubuindu-i în gât, în cap, iar din gură îi scapă un strigăt.

Se năpustește pe scări în sus. Se ține de balustradă în timp ce caută cu cealaltă mână cheia, cu prospectele sub braț. Geanta i se lovește de genunchi. Un etaj, încă unul. Părul ciufulit îi intră în ochi. Își bagă mâna în geantă, smulge din nou ziarul, portofelul, pe care le ține între picioare în timp ce caută mai departe, apoi simte în sfârșit marginea metalică pe care mâna o smulge din căptușeală. Cheia îi cade din mână. Smulge ștergătorul de picioare, pipăie cu mâna dalele, pulpele, o găsește în sfârșit, deschide ușa și se aruncă în ea din partea cealaltă. Clanța i se lovește de braț.

Își ține răsuflarea, care nu se lasă oprită. Degetele pipăie după lemn. Se uită pe vizor, vede cum se apropie, vede mâna cuprinzând balustrada, capul său plecat, apoi umerii.

Se dă înapoi, aude pașii care se apropie tot mai mult, fâșâitul ziarului pe care trebuia să-l fi lăsat afară.

Își duce mâna la gură în timp ce pantofii lui trec de ușă, merg mai departe și urcă următoarea treaptă, tot mai sus, la etajul următor, unde treptele sunt atât de vechi și de putrezite, ca imediat după unificare, încât se aude fiecare mișcare, dalele care cedează sub greutatea lui, balustrada, scârțâitul care se îndepărtează încetișor. Se aude o ușă închizându-se, apoi se lasă liniștea.

Ea se lipește din nou de vizor, dar scara se întinde goală în fața ei.

Își lipește fruntea de ușă. Își apasă fața în palme și respiră în peștera călduroasă formată de ele. Pulsul îi gonește în degete ca o muscă în borcanul cu marmeladă. Ce-a fost asta? A fost? A fost el? El e, așadar? Își dă părul după urechi, iar și iar, de parcă ar putea să ascundă acolo tot acel talmeș-balmeș, și aproape că se împiedică de geanta sport din hol. Din interior se vede costumul de baie. Dușul curge.

Se duce în birou, la fereastra de la care se poate vedea în curtea interioară. Bicicletele de lângă peretele casei sclipesc în lumina lămpii ce strălucește slab în spațiul către clădirea din față.

Ia copiile pe care le verificase de dimineață încă o dată și le pune pe scaun, apoi așază genunchiul pe mapa de scris și se saltă pe ea, în timp ce urmărește cu privirea etajele.

Din baie se aude cârâit engleza copilărească a tatei, whawha-whuwhu, de parcă ar fi avut un cartof fierbinte în gură.

Se sprijină de marginea ferestrei, își lipește fruntea de geam și se uită spre stânga. Vede casa scărilor luminată în alb prin cărămizile de sticlă, caută ferestrele locuințelor care dau spre dreapta, mereu două mari, duble, una mică și îngustă și apoi încă una mare, exact ca în locuința ei, doar că în oglindă.

Degetele i se resfiră pe pervaz.

Își ridică picioarele, ca să nu murdărească masa, și se apleacă și mai mult în față.

La baie dușul se oprește. Cârâitul se aude și mai tare.

Lampa din curtea interioară se stinge.

Casa scărilor se întunecă și ea, iar clădirea pare acum neagră, de parcă ar fi fost înghițită de pereți.

Doar la parter sclipește ceva albăstrui, probabil un televizor.

Și apoi, brusc, un pătrat galben răbufnește din întuneric, a treia fereastră de la stângă, una dintre cele mici de la etajul unu, doi, trei, patru, cu unul deasupra ei; deasupra nu mai e decât podul.

Un triunghi tulbure apare în spatele sticlei mate. De sus se aude apa de la toaletă. I se pare că recunoaște ceva întunecat, o linie neagră care desparte triunghiul în mijloc.

Își apasă capul de geam, iar respirația ei desenează un cadru alb în jurul imaginii, care se leagănă ușor încoace și încolo și se apropie apoi brusc. Fereastra se întredeschide, gresie, ceva roșu.

Își trece mâna peste ochi, iar lumina puternică răzbește printre spațiile dintre degete.

– Ce faci aici în întuneric? întreabă tata din spatele ei.

Chipul lui ud o atinge pe umăr. Ea alunecă de pe masă în brațele lui, pentru că nu are unde să se ducă în altă parte. Subsuoara lui miroase puternic a gel de duș.

El o mângâie pe cap. Ochii lui sunt roșii de la clor.

– Am căutat ceva, șoptește ea apoi se duce în dormitor.

Se așază pe un scaun de lângă pat și aude cum sunt lăsate storurile din birou, apoi pașii care o urmează.

– A sunat mama ta.

Arno își dă jos prosopul de pe șolduri și îl face sul.

Ea se descalță.

– Ce voia?

El își freacă prosopul de spate ca pe un fierăstrău.

– Aș zice că ar vrea să știe cum a fost examenul.

Trece gol pe lângă ea și își scoate o pereche de chiloți din dulap. Rufele îi cad în brațe.

Ea pune pantofii la perete, așezând vârfurile paralel.

Tata îndeasă teancul de rufe înapoi în dulap. Balansându-se pe un picior, și-l bagă pe celălalt în pantaloni și se sprijină cu mâna de marginea patului. Degetele de la picioare îi sunt albe ca laptele.

Dispare sub pulover, mormăie ceva.

Mama își duce mâna la ceafă. Pielea încă o arde.

– Ce? întreabă ea.

Gulerul helăncii îi întinde buclele peste urechi.

– Cum a mers?

Ea își duce mâna la buze, apoi se uită la picioarele sale, care se lățesc și se întind pe podea.

– E totul în regulă? o întreabă el.

Se așază apoi în genunchi lângă ea. Brațul său drept iese din pulover, de parcă l-ar fi uitat adineauri acolo. Mâinile lui o ating pe gât, apoi îi îndepărtează sacoul de pe umeri. Respirația lui o atinge pe ceafă.

– Nu!

Ea sare în sus și face un pas spre ușă.

El se încruntă.

– Sunt complet înghețată, zice ea scuturându-se. Mai întâi trebuie să fac un duș.

Îi ia prosopul de pe pat și pornește pe hol.

– Îți aduc unul uscat, îl aude ea strigând în timp ce trântește ușa în urma ei.

Se dezbracă de haine și își cuprinde încheietura ca să o mențină liniștită.

În sufragerie este pornit televizorul.

Ea intră în cadă și dă drumul la duș, ținându-l deasupra capului. Apa curge pe ea, pe spate, pe piept, învăluind-o într-un înveliș transparent.

Își lasă capul pe spate și jetul îi stropește fața.

Apa îi șuieră în urechi în timp ce își trece mâna peste ceafă și ajunge la gât, apoi găsește locul în care încă mai poate simți privirea lui, dacă închide ochii. Freacă bine cu degetele cicatricea invizibilă. Cu celălalt braț își cuprinde abdomenul, apăsându-și degetele în carne ca într-o pungă de cumpărături prea plină care stă să plesnească.

Se săpunește cu mișcări rapide, își trece palma pe sub brațe, apoi peste abdomen. Mâna ei freacă circular șoldurile ca o piatră de moară, transformând gelul în spumă. Cu cealaltă mână distribuie spuma pe corp până când pielea îi este acoperită complet de un strat gros și alb.

Frigul încă îi scutură spatele.

– Doar nu cer prea mult dacă te rog să-mi spui cum a fost, se aude în urechea ei.

Vocea bunicii aproape că se frânge. Arno îi duce receptorul la ureche. Zâmbetul lui jenat se iveşte din spatele perdelei de duş.

– I-ai spus că am sunat? se aude din receptor.

Mama iese de sub jetul de apă.

– Eu sunt la telefon, mamă.

– Slavă Domnului! Unde ai fost atâta vreme? Am sunat deja de trei ori la voi. Arno nu ţi-a spus să mă suni?

– Ba da, mi-a zis, răspunde mama. Spuma i se prelinge de pe piept. Te-aş fi sunat.

– M-ai fi sunat? zbiară bunica. Doar ştii că aşteptam. Nu m-am putut gândi toată ziua la nimic altceva. Aproape că m-am tăiat când am curăţat cartofii. Dar nu am încetat să-ţi ţin pumnii, să ştii.

– Maaama… geme mama.

– Ce?

– Nu trebuia să faci asta.

– Dar tot o fac, răspunde acru bunica.

Mama închide robinetul.

– Am vrut doar să fac repede un duş, pentru că eram udă până la piele, zice mama, luându-i tatei receptorul.

– Cum aşa?

– Te-ai uitat afară?

– Scuză-mă, te rog, dar am stat lângă telefon şi am aşteptat să mă sune fiica mea. Aşa că nu am avut timp să supraveghez vremea.

Colţurile gurii lui Arno se ridică. Cu arătătorul sparge balonaşele de pe corpul ei.

– Toarnă cu găleata, răspunde mama, şi acum sunt aici.

– Doamne, dar spune mai repede! exclamă bunica. Cum a fost?

– 87 la sută.

Se aude un scârţâit de sub picioarele mamei.

– Oskar, 87 la sută! o aude pe bunica urlând în receptor, apoi pe bunicul în fundal: De ce nu 100 la sută?

– Nimeni nu ia atât, răspunde mama, 87 la sută e ca un zece.

– Ai auzit, Oskar? E ca un zece, urlă bunica, apoi adaugă: Slavă Domnului, mi-am făcut atâtea griji.

– Cum aşa? Doar ştiai că am învăţat materia pe dinafară.

– Nu înţelegi. Când o să ai şi tu o fiică, o să înţelegi ce vreau să spun.

– Când.

– Ce zici?

– Ah, nimic!

Tata continuă să spargă satisfăcut bulele de săpun de pe pielea ei, pe când ea stă goală în faţa lui. Pe braţe i se face pielea de găină.

– Acum pot să-mi termin duşul? întreabă ea. Promit să nu te mai las să aştepţi. O să-mi cumpăr un telefon mobil.

– Pentru Dumnezeu, de la alea faci cancer!

– Aiurea, cancerul e o chestiune de moştenire genetică. Iar la noi în familie nu a existat niciun caz.

– Pff... Nu ştim nimic despre familia din Berlin. Poate că nu au mai apucat să moară de cancer fiindcă au murit înainte.

– Mama, haide, că îngheţ.

– Da, da, ştiu ce crezi, iar vorbeşte mama anapoda, dar când n-o să mai fiu… zice bunica, apoi închide în sfârşit telefonul.

Tata îi ia mamei telefonul din mână.

– Un zece aşadar, zice el cuprinzându-i talia. Asta trebuie sărbătorit! Haide să mergem undeva elegant, ce zici?

Mama se freacă la ochi.

– Sunt obosită.

– Îţi trece dacă ieşim.

Roşeaţa ochilor lui se amplifică.

Ea se uită în jos la el, în timp ce el o ia în braţe şi şi-o înnoadă după talie ca pe un pulover.

– Am putea să mergem să dansăm.

Buzele lui urcă pe gâtul ei.

Ea se desprinde din îmbrăţişarea lui.

– Mâine-dimineaţă trebuie să plec la şase şi jumătate, zice ea.

Se întoarce cu spatele și dă drumul la apă.

El o apucă de încheietură și se agață de ea.

– E încă devreme.

Brațul ei se leagănă înainte și înapoi.

– Haide, că uzi totul, strigă, ea apoi își trage mâna.

Apa îl stropește pe braț. El se întoarce spre lavoar. Pe umeri i-au rămas resturi de spumă.

Prin vălul de păr ud îl vede cum își pune pe periuța de dinți un strat mult prea gros de pastă de dinți albastră și își freacă furios dinții. Capul periuței îi umflă obrazul. Gingiile lui trebuie să sufere din cauza lipsei ei de chef.

Ea închide robinetul și iese din cadă.

– Îmi pare rău, zice, încercând să-și facă vocea să sune blând. Nu vreau decât să ajung în pat.

El scuipă și își ascunde fața în lavoar.

– Să nu fii supărat, spune ea, apoi se înfășoară în prosopul curat pe care el i-l pregătise pe coșul de rufe.

El își înalță capul ud și se uită la ea ca un băiețel rătăcit în supermarket. Apa bolborosește în scurgere.

Ea face un pas spre el și îi șterge pasta de dinți din colțurile gurii.

– Mâine după serviciu, spune ea, promit.

Capitolul 7

În magazin mirosea a mașină nouă. Probabil din cauza lipiciului de mochetă de pe jos și a pereților pe care bunicul îi îmbrăcase complet în catifea bordo. I se părea șic. În plus, acoperea și petele de uzbest. Când tocurile se afundau în firele lungi și moi, aveai impresia că pășești pe o iarbă udă. Era sâmbătă și încă una „lungă". „Bun gust fără limite – astăzi până la ora 18" scria pe ușă, iar în spate, pe treaptă, „Oskar Schneider, director". Bunicul îl întâmpina pe fiecare client în parte, cu două octave mai jos decât de obicei și îmbrăcat într-un costum la două rânduri, cu o batistuță albă ca lacrima în buzunarul de la piept. Dacă putea, îi întâmpina pe clienți cu o strângere de mână și îi conducea personal către departamentul potrivit, cu brațul drept întins, o combinație de paj de hotel și de prieten care te salută de la masa din bucătărie. Lăsa degetele să-i alunece peste pantalonii impecabili, în timp ce umerașele se legănau de parcă ar fi trecut o boare de vânt printre ele, vorbea despre calitate, tradiție și familie și plesnea din degete până când apărea o angajată disponibilă, de cele mai multe ori mama, pentru că nici al doilea rând de vânzătoare nu se prea omora cu alergatul.

– E și destul de greu când ai ceașca de cafea în mână și receptorul de la telefon sub barbă, comenta mama, lăsându-și capul în jos ca un taur care se pregătește să atace.

Sâmbetele, ura ei pentru angajați ieșea pe deplin la iveală, părând să merite tot antrenamentul de peste săptămână. Leneși erau cu toții –

„ăştia de aici sug lenea odată cu laptele matern!"–, dar cei mai mulţi erau incompetenţi şi complet opaci la ironie.

– Nu, nu vreau să deranjez conversaţia telefonică. Mai bine completez eu comenzile. Şi aia ce face? Îi dă înainte şi vorbeşte mai departe!

Singurii pe care îi disprețuia mai mult decât pe angajaţi erau clienţii. Iar aceştia erau mult mai răi decât de obicei sâmbăta. Elevele care nu voiau decât „să probeze un pic", „săptămâna viitoare vin cu mami". Perechile care, după a treia ceaşcă de cafea cu lapte, nu mai ştiau ce să facă în afară de a-şi arăta reciproc puloverul din colecţia „Madame 48" şi de a se strâmba de râs. Mame care îşi lăsau plozii să se joace de-a v-aţi ascunselea printre rochiile de cocktail, în timp ce probau fix aceiaşi pantaloni cu care erau îmbrăcate, căci mai voiau o pereche, „doar croiţi un pic altfel şi cu buzunare. Şi poate de o altă culoare, poate mai voioasă".

Cu zâmbetul îngheţat pe faţă, mama atârna mărimea dorită de uşa cabinei de probă şi pe cea reală alături – „aceştia sunt croiţi cam strâmt", „mai bine mai luăm un număr, două în plus", „doar vrem să putem respira, nu?" şi la final „sigur că se lărgesc la purtat" pentru că până la urmă tot măsura mai mică o luau. Degetele ei separau carnea cu margini umede, închideau nasturi la care scrâşneau deja cusăturile, trăgeau rochii peste chiloţi înfloraţi şi apoi dring, dring, la casă. Soneria fusese comandată de bunicul special, un model vechi şi zornăitor, deloc stilul lui, dar: „Omul este un animal de turmă şi foştii tovarăşi cu atât mai mult. Dacă unul cumpără, cumpără şi celălalt". Apoi îşi trecu mâna prin părul principal, pe care şi-l potrivise în sfârşit în coroana care bătea în cărunt de deasupra urechilor.

– Trebuie doar să ştii cum să-i condiţionezi. Uite, pletosului din spate îi curg balele din gură când clopoţeşte.

Mama întindea peste tejghea pungile de hârtie ranforsată şi le ura distracţie plăcută şi la revedere, lungind atât de mult ultima urare, încât ar fi făcut cinste oricărui berlinez: „Laaaa reeevedeeere!" Apoi făcea cu mâna, aşteptând până când clientul ieşea din magazin. Înainte să alerge spre celălalt.

– Mai repede, şuiera bunicul.

– Nu atât de repede, altminteri te înroşeşti toată, intervenea bunica mea, care în sâmbetele lungi venea din nou la magazin.

Şi asta, în primul rând, ca să poată exclama revoltată: „Desigur, afacerea!", exclamaţie pe care nu voia să o şteargă de pe lista lucrurilor din pricina cărora se simţea îngrozitor de obosită şi complet depăşită, care aveau cu siguranţă să-i provoace moartea. În al doilea rând, pentru că bunicul era de părere că asta era bine pentru afacere.

– Oamenilor le plac afacerile de familie, aici se simt ca şi cum ar fi invitaţi la cafea la familia Kennedy.

„Hilde Schneider, membră a direcţiunii", scria pe acul de siguranţă de la ea din piept, informaţie completată în catalog ceva mai confuz prin „Sarcini speciale", pe care bunica le aplica alergând între fiică şi soţ, împungându-i cu degetul în umăr în ritmul unei ciocănitori şi şuierând:

– Pot să-ţi vorbesc între patru ochi? Doar un moment! Urgent!

Până când cel vizat o urma doar ca să afle că pe raft nu mai erau decât opt perechi de şosete în carouri. Şi că lui Jablonsky, ei bine, nu vreau să bârfesc, dar ai observat că i se vede maioul de sub bluză? Dar mai ales pentru a-i anunţa că se răcea mâncarea, „până şi salata", după cum adăuga Arno de fiecare dată, fiindcă voia să fie şi el un pic răutăcios. Dar nu într-atât de răutăcios încât bunica să se supere pe el cu adevărat.

Masa luată împreună şi numai împreună, care iniţial fusese stabilită pentru ora 12 şi de atunci servită tot timpul în ritm de jumătate de oră, cu vechile plângeri mereu în discuţie, era o probă de răbdare pentru toţi participanţii, pe care, desigur, nimeni nu o trecea. La început, bunica încălzea mâncarea în cuptorul cu microunde al firmei. Apoi, într-o bună zi, citi în revista *Brigitte*, al cărei abonament îi fusese transferat ei după moartea lui Gundl, un articol despre radiaţiile care provocau cancer şi aruncă prompt friptura care sfârâia încet, apoi începu să o prepare din nou, punând masa în biroul bunicului.

Unde însă, în ciuda apelurilor repetate, nu apăru nimeni.

Telefonul de la casă suna în reprize de câte cinci minute, pentru ca restul direcţiunii să fie trimis „imediat!" la masă, până când, în cele din urmă, bunica venea ea însăşi în magazin, ca să-i explice mamei lângă un client cu şlițul desfăcut că acum intenționa să se ducă sus şi să o ia de la început. De cele mai multe ori, era nevoie de cinci drumuri până când mama şi chiar şi Arno îşi puteau rupe concomitent câte zece minute. Însă până atunci bunicul era atât de montat, încât îşi petrecea o mare parte din pauza de masă răcnind către tapet – din fericire izolat fonic –, la fel ca în ziua aceea, pe care mama o clasificase în memorie drept „ziua de după", chiar dacă se străduia din răsputeri să pretindă că nu existase cea de dinainte.

După treaba cu metroul, ea vorbise pur şi simplu mai departe peste tata, care ar fi vrut să meargă măcar într-un bar, unde să sărbătorească „rezultatul senzațional al examenului/„a fost doar de probă!", „tot e senzațional!" Îmi povesti cum îi pusese întrebările de la examen şi cum făcuse el cu încântare aceeaşi greşeală ca şi ea. Continuă cu încăpățânare cu povestea ei, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Iar eu am ascultat cum începea fiecare nouă zi luându-mă cu ea la magazin, cum rezolva un client după altul, cum îi punea fiecăruia câte o întrebare idioată în gură. Abia când buchețelele de broccoli se întristaseră de tot de atâta încălzit, iar bunicii i-au dat lacrimile, am întrebat şi eu care era treaba cu acel bărbat.

– Cu care bărbat? mă întrebă mama, cu vocea sunându-i la fel de normal, la fel de tare şi de agitată şi de răguşită ca de obicei.

– Cel care locuia în clădirea ta.

– Ce ți-a venit acum cu el?

Se uită la mine ca la o pasăre călcată de maşină pe care o descoperise pe stradă.

– Voiam doar să ştiu dacă mai urmează ceva cu el, am răspuns eu, regretând imediat.

– Te plictisesc sau ce?

– Nu, sigur că nu. Dar mai devreme păreai vizibil agitată...

– Cum adică agitată?

– Nu agitată. Poate un pic răscolită. De aceea m-am gândit că poate îmi mai spui ceva despre...

– Poate... ce? strigă ea bătând cu ambele mâini pe pat, ca un copil la bazin când vrea afară. Dacă nu-ți convine cum povestesc, poți să pleci! Nu te obligă nimeni să stai aici! Apoi strigă: Pot să-mi țin şi gura, să ştii! Închiriază-ți un film, la ăla poți să derulezi înainte dacă ți se pare că durează prea mult.

Asta dură până când mi-am cerut scuze, fără să ştiu exact de ce.

– Aşadar, bunicul era din nou montat, continuă ea făcând o scurtă pauză înainte să-l lase pe bunicul să zbiere şi să geamă şi să înjure, atât de tare încât o vreme se ascunse în spatele lui.

– *Impardonnable,* zbieră el, apoi bătu cu palma în muntele de dosare din fața bunicii, care – la ultimul tur – ca să economisească timp, o luase pe la intrarea principală cu caserola ținută între două cârpe croşetate de ea, alergând ca o nebună prin magazin şi „încercând, fir-ar să fie, să păstrez aparența de profesionalism!"

Mama stătea tăcută alături şi analiza în sinea ei de cât timp va avea nevoie după aceea ca s-o convingă pe bunica să iasă din nou din dormitor. Pe pulpa ei se odihnea mâna lui Arno, care strângea în cealaltă mână o furculiță ridicată în grabă, pe care acum nu se încumeta nici să o pună la loc, nici să o ducă la gură. Alături se auzea o vânzătoare râzând în telefon. La fereastra mică dinspre curtea din spate ploua din nou.

– Indiscutabil, strigă bunicul, lovindu-se cu palma peste tâmplă.

– Dacă voi nu veniți niciodată?! se văicări bunica.

– Dacă noi nu venim? Da' tu crezi că stăm degeaba? Aici e vorba de existența noastră, strigă el, apoi se lansă fără pauză în monologul exersat de o mie de ori de la premiera lui – şi rafinat tot mai mult – despre şanse şi risc, care trebuie apucate la vreme, altminteri...

Vorbi până când se înfurie şi deveni tot mai vocal, în timp ce toți ceilalți îşi plecară privirile.

Doar când se oprea câte o secundă ca să tragă aer în piept şi/sau să-i vină alte idei de perorat, în liniştea din birou se auzea râsul acela,

de asemenea tot mai tare, până când bunicul o lăsă pe bunica în pace și se năpusti afară din birou.

– Da' unde suntem aici?

Ușa de sticlă se dădu de perete.

Râsul se opri brusc. Profilul bunicului apăru deasupra peretelui despărțitor gri. Își aruncă brațele în sus, iar mâinile i se loviră de perete.

– Inacceptabil, răcnea el, asta nu s-a mai întâmplat! Ba e tot timpul la telefon, ba era o urgență, ba pe naiba. Pe naiba îl interesează asta. Eu nu v-am angajat ca să vă rezolvați problemele din căsnicie la telefon cu prietena dumneavoastră.

– În condițiile astea de munc...

– Muncă! o întrerupse bunicul. Muncă? Nici măcar nu știți ce înseamnă!

Degetele lui Arno apăsau prin materialul fustei cu care era îmbrăcată mama. Pulpa aproape că îi amorțise.

– Ascultați, zise angajata.

Mâna ei urcă pe umăr și se cuibări lângă mânecă.

– Am ascultat destule de la dumneavoastră, strigă bunicul.

Mama își trase în sus degetele de la picioare. Sângele închegat din piciorul ei era atât de greu, că abia își mai putea ridica genunchiul.

Se uită la spatele bunicii, la rochia prin care se conturau trei colăcei grăsuni, primii doi sub copcile de la sutien, și al treilea de-a lungul chilotului. Între ele, materialul tăia adânc în carne, precum denivelările unei canapele unde se adună firimituri.

– Nu puteți să faceți asta, strigă angajata.

Dar bunicul mărșăluia deja înapoi spre birou. Deschise brusc ușa de la dulap și își scoase jacheta. Bunica se grăbi spre el și îl ajută să își deschidă nasturii de la mânecă, în vreme ce el își scutura nerăbdător, cu celălalt braț, cămașa de pe umăr. Prin modelul de pe spate se contura o pată romboidală.

Angajata se holba prin geam. Bluza îi alunecă un pic de pe umăr. Apoi își luă geanta și alergă pe coridor.

Din dulap se simțea miros de salvie și de cedru. Bunicul se bătu peste obraji.

– La individa aia probabil că fleanca e cel mai dezvoltat organ, mormăi el, în timp ce își lua o cămașă curată de pe umeraș.

– Kohl? întrebă mama.

– Strauss, răspunse bunicul trăgându-și în oglinda de pe interiorul ușii de la dulap șuvițele castanii-cărunte peste cele cărunte.

Bunica îi îndesă cămașa în pantaloni și îi răsfrânse gulerul ridicându-se pe vârfuri, deși umerii le erau aproape la aceeași înălțime.

Pe mama începură să o furnice tălpile. Își ridică piciorul cu ambele mâini, iar palma lui Arno alunecă de pe rochia ei.

Bunicul se întoarse la birou și se așeză pe scaun.

– Ocupă-te tu de anunț, zise el. Eu o să-i spun lui Wolff să le împartă celorlalți comenzile deschise.

Mama dădu din cap. Întinse mâna peste farfurie și luă un pix.

– Dar adaugă de data asta și cuvântul „calificat", zise el bătând cu degetul în agendă.

– Acum mâncați, vă rog, altfel chiar să răcește de tot, izbucni bunica și, gemând, își trase un scaun la birou.

Se așeză în fața propriei farfurii, care era un pic mai mică decât a celorlalți și pe care, lângă broccoli, care arăta deja complet sfrijit, se observau doar două grămăjoare de orez, „pentru că trebuie să aibă grijă un pic", cum zicea ea.

Dar pentru început avu grijă ca proiectul alimentație să nu fie scăpat din nou din ochi. Întorcând capul dintr-o parte în alta, de parcă era la tenis, se uita când la bunicul, când la mama, care își nota harnică ziarele în care trebuia să dea anunțul. Când îi împinse bunicului un șervețel de hârtie sub tacâmuri, el se aplecă în sfârșit asupra ruladei sale.

– Cât e de grav? izbucni ea încă dinainte ca primul dumicat să-i dispară în gură.

Se întoarse din nou spre mama, care acum își trăgea suspicioasă scobitorile din rulouri, năpustindu-se ea însăși pe terenul de tenis ca un antrenor disperat, cu catastrofa deja înscrisă pe chip. Burta mamei

dărâmă capsatorul de pe teancul de dosare în timp ce se aplecă deasupra farfuriei bunicii. Cu buzele strânse, trase cuțitul peste rulada care să răsuci scârțâind, refugiindu-se pe marginea farfuriei garnisite cu pătrunjel, până când se predă în sfârșit și cedă o bucată de carne.

Ochii bunicii se măriră și se umeziră, în vreme ce bărbia începu să îi tremure vizibil. Înghiți în sec spasmodic, se scutură, apoi se aruncă peste masă, dărâmând și alte capsatoare, după care apucă de caserolă și o vărsă cu boltă în coșul de gunoi.

– Asta n-o să mâncați, strigă ea.

– Nu, strigă Arno, agățându-se disperat de farfuria pe care ea încerca să i-o smulgă cu ambele mâini.

Își înfipse furculița în carne și mușcă din ea, aruncându-i mamei o privire atât de disperată, încât și ea își tăie imediat o bucată și începu să mestece cuminte. Carnea îi lăsa fâșii printre dinți și avea gust de Old Spice.

– Delicios, zise Arno cu gura plină.

– Mmm, exclamă și mama.

Apoi adună câteva boabe de orez și îi făcu bunicii un semn de încurajare din cap.

– Aiurea, pufni ea smulgându-i lui Arno definitiv farfuria. Adună resturile de ceapă de pe jos și luă apoi receptorul telefonului. Doamna Jablonsky? Fiți amabilă și luați niște bani din casă, apoi mergeți până la brutar, zise ea, moment în care bunicul își propti capul în mâini și clipi printre degete, de parcă tocmai s-ar fi trezit.

– Hilde! zbieră el, tocmai când ea încheia rostind cuvintele „soțul meu are nevoie de ceva dulce".

– Ce-i?

– Nu ți-e bine?

– Dar trebuie să mâncați ceva!

– Doar nu vorbești serios!

– Aveți deja planuri pentru sfârșitul săptămânii? interveni Arno rapid și un pic prea tare, în vreme ce mâna lui căuta genunchiul mamei.

– Să o caut pe Jablonsky în buzunare, mormăi el.

– Ce vrei? exclamă din nou bunica. Doar nu pot să plec de aici.

Bunicul ridică din sprâncene.

– Da, sigur, asta e imposibil.

Bunica își țuguie buzele.

– Vouă nu poate omul să vă facă nicicum pe plac, strigă ea.

Se ridică dreaptă în mijlocul încăperii, deși era evident că îi venea greu. Șoldul îi tresălta mereu într-o parte când încerca să-și distribuie greutatea pe picioare.

– Ei, noi ieșim în oraș astă seară, strigă Arno, de data asta categoric prea tare.

Mama își ridică privirea din agenda ei.

– Știți cumva un restaurant drăguț? continuă Arno. Vrem să sărbătorim.

Bunica se clătină un pic spre stânga.

Mama clicăi cu pixul în aer, apoi își trecu mâna peste tâmplă.

– Chiar trebuie? Sunt epuizată.

Bunica își duse mâna la gură și căscă.

– Nu! strigă Arno. Ai promis.

Bunica făcu un pas înainte.

– Ați merita un pic de distracție, zise ea. Mi-ar plăcea și mie să mai ies în oraș. Nu văd nimic altceva în afară de cei patru pereți ai casei.

– Sunteți bine-veniți cu noi! exclamă Arno, care nu observase capcana.

Mama pufni, dar el o privi cu ochii lui mari și nevinovați și zâmbi.

– Ne-am bucura, adăugă el.

– Imposibil, exclamă bunica. Până terminăm aici, precis se face ora nouă. Apoi o să pregătesc cina, o să pun o mașină de rufe la spălat și, cât merge, mă voi duce la Helm ca să mă asigur că nu se îneacă în propria mizerie. Până la urmă tot eu trebuie să rezolv totul. Se sprijini de marginea mesei și adăugă: Și mâine trebuie să venim la magazin.

– Duminică? întrebă Arno.

– Cineva trebuie să se asigure că luni e totul în regulă aici! zise ea ducându-și din nou mâna la gură. Ochii i se alungiră, iar pe

obraji i se formară pliuri diagonale. Dar mă bucur că voi doi aveți timp de așa ceva!

Mama își lovi pixul de tâmplă.

Telefonul sună, iar bunicul ridică receptorul.

– Da, soția mea vine în față imediat, zise el. Sper că ați adus și factura.

Bunica plesni din buze ca un cal.

– Ascultați, continuă bunicul. Doamna Berenth a fost concediată. Spuneți-i doamnei Wolff să vină la mine când termină în magazin.

– Ai promis, șopti Arno.

Mama făcu o grimasă, fără să ridice ochii.

– Nu mai facem absolut nimic împreună.

– Doar ne vedem toată ziua, protestă ea.

– Asta nu se pune, zise Arno, nu cu adevărat.

– Ce mă interesează pe mine, mă rog frumos, că au fost împreună la pionieri? zbieră bunicul în receptor. Dacă v-a plăcut atât de tare acolo, de ce nu plecați în Cuba? Aud că acolo se caută oameni de soiul dumneavoastră.

– Haide, se milogi Arno, doar câteva ore. Îi luă pixul din mână și adăugă: O sunăm pe Babsi, poate are chef să iasă cu noi. Oricum îți stă tot timpul în ceafă. Așa omori două muște dintr-o lovitură.

Își lăsă capul într-o parte și își împinse buza de jos peste cea de sus.

– Nu vă plătesc ca să-mi țineți o oră de istorie, răcni bunicul. Duse receptorul la gură ca pe un aparat de emisie-recepție. Și închideți nasturele, pentru Dumnezeu! Nu suntem la hotelul Inter. Apăsă pe furcă. Parcă ar fi toate croite la fel, gemu el. Apoi se întoarse spre bunica: Ți-au venit pateurile!

– Mie? zise ea. Eu fac totul doar pentru voi! Dacă nu veniți niciodată la timp...

– Da, bine, zise bunicul fluturând spre ușă cu receptorul din mână.

Bunica își duse mâna la stomac, de parcă bucățica de ruladă nu se dusese la vale chiar de tot. Strânse din buze până i se albi bărbia, apoi ieși pe coridor, nu fără a trânti ușa de sticlă în urma ei.

– Dacă lipsește măcar un pfennig... strigă el în urma ei.

Puse jos receptorul și își trecu mâna peste față. Pe dosul palmei i se întindeau aceiași peri cărunți ca la urechi.

– Ăștia n-au învățat toată viața decât cum să păcălească statul. Un pic de fluturat steagurile și Piña Colada de Crăciun în Thailanda nu fac toate astea să dispară! Se aplecă într-o parte. *No offence.*

– *Non taken*, răspunse Arno, făcând o mișcare disprețuitoare din mână. Se îndreptă de spate ca un șef de clasă și își puse palmele în poală. Un soldat de frontieră de lângă Zidul Berlinului îi spune altuia: „Ce părere ai despre RDG?“ Celălalt răspunde: „Același lucru ca și tine“. Primul zice: „Atunci, trebuie să te arestez“.

Bunicul plesni din limbă.

– Îmi place, decretă el.

Telefonul sună din nou.

– Nu. Ceva grav? întrebă bunicul, luându-și sacoul de pe spătar și vârându-și brațul liber pe mânecă. Hmm... Nu vă mișcați de acolo. Vin imediat!

Își făcu vânt de la marginea ferestrei și se răsuci pe călcâie.

– Doamne sfinte! Unul mai prost decât altul, exclamă el ieșind din birou.

Mama își aranjă eșarfa.

– Atunci, cum rămâne cu astă seară? întrebă Arno. Crede-mă, o să-ți facă bine să mai ieși un pic. Altminteri ne prostim.

Ea își trecu mâna peste coapsă, care i se dezmorțise în sfârșit.

– În regulă din partea mea, zise chinuit. Dar nu stăm mult.

– Pe cuvânt de pionier, răspunse el, râzând cu toată gura în timp ce mama se ridica.

Bunica se întoarse cu patru pungi unsuroase în brațe.

– Unde vrei să pleci? strigă ea.

– Din nou în față, zise mama, încercând să treacă de ea.

Pungile cu pateuri îi blocau calea.

– Și pateurile?

– O să mănânc mai târziu.

– Dar înghite un pic de zahăr. Iar îți apar coșurile alea la gură.

Degetul mic de la mâna stângă se desprinse din gheara cu care ținea pungile.

– Ca atunci când ai ieșit cu băiatul ăla care nu a mulțumit niciodată pentru ceai, continuă bunica, trecând cu mâna peste obrazul mamei, dar de asta nu-ți mai amintești, nu-i așa?

– Se poate.

Mama se răsuci sub atingerea bunicii.

În spatele ei o auzi povestindu-i tatei despre Uwe și despre mâinile acestuia în buzunarele de la pantaloni ale lui Babsi, în timp ce ea intra în magazin, trecând pe lângă un grup de fete fără șosete care își țineau mâinile la gură în mijlocul numeroaselor perechi de pantofi. Dincolo de chicotelile lor se afla bunicul, cu mâna pe umărul unei tinere foarte machiate.

Doamna Jablonsky (sau poate o altă vânzătoare. Dar ea e singura pe care o cunosc după nume și care lucra încă de pe atunci pentru noi, respectiv doar pentru bunica acum, așadar îmi vine mai ușor să îmi închipui scena cu ea).

Doamna Jablonsky se îndreptă alergând spre mama și îi arătă o revistă ilustrată.

„Zâmbetul acestei frumuseți braziliene face soarele să răsară", scria alături de fotografia în care era prezentată tocmai acea tânără femeie.

– E fosta iubită a sportivului ăluia, mormăi ea, împungând pagina cu degetul.

– N-o cunosc, zise mama.

– Blondul acela care a câștigat multe chestii, zise doamna Jablonsky.

Bunicul râse în gura mare. Fără să lase mâna de pe umărul îngust, se aplecă spre casă. Sertarul sări și clopoțelul răsună.

– Ca la câinii lui Pavlov! exclamă el râzând și mai tare.

De la raionul de sport sosi alergând o altă vânzătoare.

– Asta nu e...? mormăi ea.

– Ba da, ea e, răspunse mândră doamna Jablonsky, de parcă ea cu mâna ei ar fi târât-o în magazin, apoi îi întinse revista.

Cealaltă vânzătoare făcu ochii mari.

– Dar s-au despărțit! exclamă ea.

– Nu știai?

Mama gemu. Împinse revista din drum și se îndreptă spre bunicul, al cărui braț se mișca de la stânga la dreapta, ca un reflector deasupra unei discoteci dintr-un parc industrial. O observă abia când se află exact în fața lui.

– Iată și achiziția mea cea mai bună, zise el întorcând-o ușor pe tânăra celebră.

Colțurile gurii îi tresăltau. Ridică brațul și degetele îi dispărură în mâneca de la cămașă.

– Permiteți-mi să v-o prezint pe mâna mea dreaptă, zise el apoi, întinzând brațul spre mama.

Fosta prietenă a sportivului își îndepărtă părul lung și negru de pe umeri și atinse foarte ușor mâna mamei. Unghiile îi erau albe și colțuroase, de parcă și le-ar fi tăiat cu mașina de tăiat hârtie.

– Fiica mea o să se ocupe de dumneavoastră, zise bunicul dând aprig din cap, dacă doriți chiar în limba dumneavoastră maternă.

Îi puse mamei degetele pe spate, trecându-i-le peste coloană în jos de parcă ar fi căutat butonul potrivit și, într-adevăr, din mama se revărsă imediat: „Prazer em conhecê lo, o que posso fazer por você?" și probabil chiar mai mult, dar nu-mi ajung mie cunoștințele de limbi străine ca să redau chiar totul.

Iar celebrității cu atât mai puțin.

De fapt, doar tatăl ei era brazilian, admise ea jenată, ea nu vorbea portugheză decât „un poquito".

– Um pouquinho, zise mama dându-și ochii peste cap, ce-i drept doar spre mine, „un poquito" e în spaniolă, și apoi i se adresă celebrității din nou în germană, conducând-o spre rafturile cu noua colecție de primăvară.

– La ce v-ați gândit?

– Ah, nu am nimic special în minte, zise fosta prietenă a sportivului și chiar se putea vedea că așa era.

Mama netezi niște margini, desfăcu două perechi de pantaloni lipite, scuturâ din cap și scoase în cele din urmă o rochie.

– Pe aceasta tocmai am primit-o, zise ea ridicând umerașul în aer.

Celebritatea atinse cu grijă materialul.

– Mmm, frumos.

Mama ținu rochia în fața corpului slab.

– Este exact culoarea dumneavoastră.

– Mmm, zise celebritatea din nou.

– Ați dori, poate, să o probați?

Mama desfăcu mânecile și le lăsă să bată ca niște aripi în sus și în jos.

Celebritatea mângâie nehotărâtă modelul.

– Da, poate.

O privi pe mama de parcă decizia ar fi fost a ei și, după se scărpină într-un punct de pe fund, îi permise să-i arate unde erau cabinele de probă.

Mama aștepta discret la o anumită distanță, având ațintiți asupra ei ochii mereu la pândă ai bunicului, de o parte, și pe cei ai vânzătoarelor, de cealaltă parte. Draperia începu să tremure.

– Spuneți-mi dacă aveți nevoie de ceva.

Pantofii cu toc se loviră de picioarele metalice ale taburetului.

– Cred că îmi este un pic largă, se auzi surd din spatele draperiei mătăsoase.

– Nu e nicio problemă, vă aduc imediat o măsură mai mică, exclamă mama, urmând apoi linia punctată lăsată de tocuri pe covor.

– Și? Ce vrea? șuieră bunicul.

– Și? Cum e? întrebă doamna Jablonsky.

Mama își dădu ochii peste cap.

– Ei ce? Vreo măsură mai mică, asta vrea.

– Pare tristă? întrebă cealaltă vânzătoare.

– Nu prea, răspunse mama frecându-și bărbia.

– Nu poți să te bazezi pe impresii, zise doamna Jablonsky. Când ești mereu observată, așa cum e ea, nu-ți poți permite să îți arăți sentimentele. Dar în interior... adăugă ea, dând din cap ca pentru sine.

– Ar trebui să începem să adăugăm și alte măsuri, oftă mama. Pur și simplu două măsuri mai mici și toată lumea e fericită. Se întoarse spre cealaltă vânzătoare și zise: Aduceți-mi măsura 34 din depozit.

– O clipă. Bunicul o prinse pe vânzătoare de braț. Ce măsură are pe ea acum?

– 36, zise mama.

– E foarte bună pentru ea, pentru 34 are sânii prea mari.

– Încearcă tu să-i explici asta, pufni mama.

Doamna Jablonsky își duse mâna la piept.

– Să fii părăsit în halul ăsta... Tocmai când își planificau nunta!

– Doamne Sfinte! Nu puteți să continuați conversația în altă parte? exclamă bunicul. Dă-mi o altă măsură 36.

Scoase cheile de la cingătoare, îi luă mamei rochia din mână și trase eticheta în sus. Marginea zimțată trecu pe sub etichetă. De trei ori încoace și încolo și ața se desfăcu.

– Pix, strigă bunicul plesnind din degete.

Cealaltă vânzătoare scoase un pix din jachetă.

El luă eticheta de hârtie pe care era imprimat prețul și pictă un 34 frumos și rotund.

– Oamenii vor să fie mințiți, zise el hotărât, asta le economisește efortul de a o face ei înșiși.

Mama se uită la el circumspectă, dar se duse totuși la cabină și împinse rochia pe după perdea. Din cabină se auziră zgomote agitate, de parcă ar fi speriat un animal din vizuină.

Prima rochie 36 căzu la pământ, în timp ce picioarele desculțe intrară în cealaltă. Ploaia se izbea în diagonală de fereastră.

– Cum e, întrebă mama, se potrivește?

– Așa cred, se auzi din cabină.

Perdeaua fu dată la o parte. Celebritatea lipăi până la oglindă și începu să se întoarcă pe vârfuri în stânga și-n dreapta.

– Da, îmi stă mult mai bine.

– Ca o a doua piele, strigă bunicul, venind din spate alergând.

Își duse mâna la gură și o înconjură, de parcă ar fi admirat o sculptură la muzeu.

– Superb.

Celebritatea din oglindă radia.

– Culoarea nu mă face să arăt prea palidă?

– Palidă? Bunicul se apropie mai mult de ea. Câteodată apare pe aici câte o tipă albă ca o pâine umflată, zise el, ducându-şi secretos mâna la gură, atunci pot să zic că e palidă. Dar cu tenul dumneavoastră... Se întoarse şi mai dădu un tur în jurul ei. Şi cu silueta asta... Oare e ceva ce nu puteţi purta?

Fosta prietenă a sportivului zâmbi din nou. Se duse înapoi în cabină şi trase draperia în urma ei. Bunicul îi făcu semn doamnei Jablonsky să se apropie şi îi şuieră ceva.

– Superb, zise el încă o dată când celebritatea ieşi din cabină, chiar dacă avea acum rochia pe braţ.

Dar, în loc să o conducă direct la casă, o întoarse – oftând nostalgic „Brazilia!" şi „Jumătatea blândă a Americii de Sud!" – în cealaltă direcţie.

– Mmm, şopti celebritatea în timp ce el o împingea prin raionul de iarnă.

– Se spune că Rio de Janeiro este cel mai frumos oraş din lume! continuă bunicul să se extazieze.

– Mmm, făcu celebritatea din nou.

– Firma mea, zise el acţionând din nou braţul felinar, îmi ocupă din păcate tot timpul, dar n-aş vrea să mor fără să apuc să văd Pão de Açúcar. Făcu un ocol larg şi o împinse până dincolo de pălării. Aveţi cumva vreo recomandare?

– Ah, ştiţi, am fost o singură dată la Rio, la carnaval, mormăi celebritatea.

– Ah, carnavalul! E cu totul altceva decât al nostru, nu-i aşa? exclamă bunicul. Germanii au impresia că sunt cine ştie ce glumeţi doar pentru că îşi pictează o dată pe an nişte puncte colorate. Dar în Brazilia! Acolo, sărbătoarea face parte din cultură, a crescut în decursul secolelor! Pentru... cum se spune? Cariocas, nu? Este un stil de viaţă!

– Mmm, zise celebritatea pentru a treia oară, uitându-se nesigură spre mănuşi, moment în care bunicul făcu o curbă largă prin pădurile tropicale, prin muzică, ba chiar şi prin fotbal, ah, Pele, dar fosta prietenă a sportivului nu părea să aibă habar nici măcar despre acesta, astfel încât o imensă uşurare i se citi pe faţă când doamna Jablonsky apăru, în sfârşit, cu aparatul foto actual al bunicului în mână.

– O fotografie pentru albumul de familie? întrebă el în timp ce o conducea hotărât pe celebritate spre casă, mai exact spre logoul uriaş cât un stat de om pe care scria „Schneider".

– A, nu, zise ea chicotind prefăcut, însă apoi tot se lăsă fotografiată între „e" şi „i".

Bunicul o cuprinse pe după talie. Cu cealaltă mână scoase una dintre pungile Schneider din spate, de parcă ar fi avut-o acolo tot timpul.

– Cartofi prăjiţi cu sos! strigă doamna Jablonsky.

Bunicul ţinu punga între ei, astfel încât noul logo, care acum nu mai avea picioarele de bunică, ci un M şi un S împletite artistic, se vedea foarte bine. Celebritatea zâmbi. Cu toate astea, ploua în continuare.

Blitul sclipi o dată, de două ori. Şi o a treia? Ah, de ce nu, nu costă nimic, nu-i aşa?

– Superb, zise bunicul când vânzătoarea termină de fotografiat.

Celebritatea dădu să îşi deschidă geanta.

– Nu, vă rog, este plăcerea noastră, exclamă bunicul, înăbuşindu-i protestele prea puţin hotărâte cu o sărutare de mână.

Cu zâmbetul său cel mai şarmant pe buze o însoţi spre uşă, apoi mai strigă ceva în urma ei, în timp ce ea dispărea în spatele vitrinei aburite. După aceea se răsuci pe un călcâi şi îşi frecă mâinile.

– Am rezolvat! zise el.

Obrajii îi străluceau umezi.

– Doamnă Hoffman! Cinci exemplare din fotografii, luni-dimineaţă la mine pe birou.

– Fă-mi şi mie o copie, Michi, strigă o a treia vânzătoare apoi, iute, se întoarse spre bunicul şi adăugă: Pe care o s-o plătesc eu, desigur.

– Nu pot decât să sper, zise el.

Doamna Jablonsky ieşi în fugă din cabină.

– A uitat ceva, strigă ea agitată, ridicând în aer o agrafă de păr.

Mama gemu.

– Daţi-o încoace, zise ea, poate o mai prind din urmă.

Luă agrafa şi alergă afară.

Ploaia îi bătea în faţă. Ţinu mâna în dreptul frunţii, dar trotuarul era complet gol. Umezeala i se întindea pe spate.

Alergă până în mijlocul străzii, care începea în sfârşit să arate a stradă. Benzile de circulaţie fuseseră proaspăt asfaltate, iar pe lângă trotuar străluceau alveole de oprire cu margini albe, pentru care încă nu prea existau maşini, în schimb se instituiseră o sumedenie de interdicţii de parcare, doar pe timp de zi; doar femei, direct în faţa ei; doar clienţi şi vehiculele parcate ilegal, ce aveau să fie ridicate pe cheltuiala proprietarilor. Ici şi colo câte o casă era înconjurată, ca un copil în ţarc, de un gard de metal, iar în mijlocul acestei mizerii cenuşii şi maronii ieşea în evidenţă magazinul, de parcă cineva ar fi trecut iute cu o cârpă peste o masă prăfuită. Se uită în sus spre faţada renovată şi îl văzu brusc pe băiatul din vecini la fereastra de la primul etaj, cu perdeaua ca un văl peste părul blond. Avea degetul în nas, vârât aproape până la rădăcină. Ea văzu cum se răsucea în nas, cu forma iţindu-i-se prin piele, ieşind apoi din nou la iveală şi dispărând imediat în gură. O pungă de gunoi sprijinită de perete foşni în vânt.

Se întoarse pe un călcâi şi alergă înapoi în magazin.

– Prea târziu, le anunţă ea pe vânzătoarele care încă se mai aflau la casă.

– Poate că o să se întoarcă, zise una cu speranţă în glas.

– Pentru o agrafă? pufni doamna Jablonksy. Aiurea, eu pentru asta nu m-aş întoarce.

Mama puse agrafa – de care erau agăţate câteva fire negre – la casă.

– În realitate e şi mai drăguţă, nu? zise una dintre vânzătoare.

– Asta e durerea, care îi face ochii să strălucească, răspunse doamna Jablonsky. E o adevărată ruşine cum a părăsit-o. Aş putea să plâng.

Bunicul ridică sprâncenele.

– *Labor omnia vincit*, zise el sec.

Vânzătoarele îl priviră fără să înţeleagă.

– Doamne sfinte, oamenii devin tot mai proşti, bombăni el, trecându-şi mâna peste faţă.

La guler avea firimituri de la foitaj.

– La muncă! Mai avem şi alţi clienţi.

Vânzătoarele schimbară o privire.

Bunicul plesni iute din degete.

– Zât, făcu el.

– Ei, serios! ţipă una.

– Zât! făcu el din nou, aşa cum ai goni o mâţă care îţi ronţăie pantofii.

Le întoarse spatele celor trei şi privi stoic doar înainte, până când ele se îndepărtară „evident nu pentru a face ceva, ci pentru a bârfi în continuare la bucătărie. Să nu creadă că nu ştiu!"

Se întoarse apoi spre mama.

– Ar trebui să ni se acorde un ordin fiindcă nu le lăsăm să se descurce singure, zise el umflându-şi pieptul, de parcă ar fi vrut să i se acorde ordinul pe loc.

Admise să îi fie scuturate firimiturile de pe jachetă.

– Câteodată am impresia că nu sunt de dincolo de Zid, ci de pe lună. Făcu un pas înapoi şi trase de manşetele de sub mânecile hainei, apoi zise: Vino la mine în birou înainte să pleci.

Mama ridică privirea.

– Despre ce e vorba? întrebă ea.

El îşi lăsă braţele să cadă şi afişă o expresie serioasă.

– Hai să vorbim despre asta mai târziu, zise el.

De afară venea un aer rece şi umed. Colţurile gurii i se ridicară brusc şi alergă spre uşă cu braţul drept întins.

– Schneider, la fel ca numele de pe uşă, lătră el lăsând-o pe mama singură la casă.

Ea îl privi în timp ce mergea iute în faţa unei perechi, pe blugii cărora umezeala se contura în sus într-un albastru-închis, şi observă cum râdea la propriile lui glume. Cum femeia aproba din cap.

Mama ocoli casa, deschise pumnul și lăsă firimiturile să cadă în coșul de gunoi, în timp ce stomacul i se strângea, „pentru că evident aveam impresia că făcusem ceva greșit!"

– Dar de ce evident? am întrebat eu.

Ea se încruntă.

– Pentru că știam că nu făcusem nimic cu adevărat bine, zise ea.

Părul îi era întins pe pernă ca o pânză de păianjen.

– Trei ore m-a lăsat să mă perpelesc, până când în sfârșit a plecat și ultimul client. Dar asta nu a fost de ajuns. Am urcat în mașină și am traversat jumătate de oraș fără un cuvânt. Abia când am ieșit din Zehlendorf a început să vorbească. Mi-a spus că a cumpărat un teren, pentru a deschide o a doua filială la Berlin. Așa, pur și simplu. Evident că nu ne-a întrebat pe niciunul dintre noi, dar bineînțeles că trebuia să considerăm ideea minunată!

Încercă să se proptească în cot. Umărul îi era într-atât de ascuțit, încât îi ieșea prin piele ca o bâtă de baseball. Am sărit în sus și i-am potrivit perna la spate, în timp ce ea scutura energic din cap.

– Pe o ploaie torențială, în noroi pe șantier. Doar ca să-mi arate un magazin care nici măcar nu exista încă.

Am luat sticla de apă de pe noptieră și i-am turnat în pahar.

– Voia să te bucuri, am zis.

– Tocmai asta e, răspunse ea gemând, frecându-și apoi fruntea.

I-am întins paharul. Luă o înghițitură după câteva proteste, apoi se lăsă din nou pe spate. La rădăcina părului îi sclipeau perle de sudoare. Am scos o batistă de hârtie și i-am tamponat fruntea. Ea îmi dădu voie să fac asta, deși gestul îi displăcea, dar se grăbea prea tare pentru a-și permite o ceartă, să mergem mai departe, înapoi în mașină, ce avea de gând cu firma (multe) și ce aștepta de la ea (și mai multe), înapoi în centru, unde traficul se întindea precum caramelul printre dinți. Abia reuși să-l convingă să nu se mai ducă încă o dată la magazin ca să-i arate planurile. Dar, chiar și așa, era în întârziere. Când deschise în sfârșit ușa, Arno nu mai era acolo. În schimb, de chiuvetă atârna un bilet cu adresa barului, iar dedesubt era scris: „Nici să nu te gândești!" Semnul de exclamare, al cărui punct aproape

că perforase hârtia, era singurul pe care îl putea desluși în timp ce mergea pe strada întunecată, pe care, desigur, nu funcționa niciun stâlp de iluminat. Doar cu greu reuși să citească numărul casei, sub care era sprijinită o pereche care se săruta. Iar în interior nu era cu mult mai bine. Încăperea prelungă era atât de întunecată, încât dură o veșnicie până îi găsi pe ceilalți. De fapt, Babsi fu cea care o descoperi pe ea. Pe diagonală în bar, răcni: „Ai venit în sfârșit!", apoi se aplecă peste Arno și îi făcu semn mamei. După aceea o trase așa de tare spre ea, încât mama aproape că se prăbuși peste fata care stătea de partea cealaltă a lui Babsi. Abia când se eliberă din brațele care o țineau pe după gât reuși să-l salute și pe tatăl meu, iar Babsi sări imediat ca să-i lase ei locul, foarte atentă să nu dea naștere vreunei bănuieli de genul episodului Uwe.

– Mi-am învățat lecția, o asigurase ea pe mama când reapăruse brusc, cu câteva luni în urmă, fără bani, fără vreun plan, dar extraordinar de voioasă.

Făcea ceva, la fel ca restul oamenilor de pe acolo, dar în primul rând nu-și făcea griji. Sigur că era entuziasmată de Berlin și Berlinul de ea. În decursul unei singure săptămâni, își făcuse mii de prieteni, care o învățau tot ceea ce trebuia să știe despre noua Germanie. Ea cunoștea toate cotloanele, fiecare club ascuns, fiecare locuință ocupată în care puteai primi tot ce mama nu voia, dar ar fi trebuit să încerce măcar o singură dată, doar o înghițitură, doar un fum, haide, o să te distrezi, ba nu, de unde vrei să știi dacă nici măcar nu încerci, nu trebuie să mănânc rahat ca să știu ce gust are etc. etc. Dar, înainte de toate, încă o iubea pe mama. Iar mama o iubea pe ea, deși, atunci când Babsi – după prima masă în trei – dispăruse în sfârșit aruncând în aer un sărut, nu-i venise altceva în minte decât scuza „ne cunoaștem de o veșnicie", ca să-i netezească lui Arno încruntarea de pe frunte. Dar acesta se ferea ca de dracul să o critice pe prietena ei cea mai bună și să riște astfel să-i amintească mamei că încă nu erau împletiți definitiv. În schimb, căuta consecvent argumente care să fie în favoarea lui Babsi, ceea ce era destul de dificil, căci aceasta era – chiar și la aproape de 30 de ani – la fel ca pe vremea școlii. La fel de

naivă („înțeleaptă" zicea el), la fel de copilăroasă („naturală"), desigur la fel de frumoasă, poate doar un pic mai încrezută. Cel puțin asta credeam eu că voia mama să spună când aminti că ea fusese mereu preocupată de părul ei.

Era evident că avea o coafură nouă, care mamei nu-i plăcea, dar lui Arno îi sări în ochi imediat și îi plăcu foarte mult, ceea ce anunță pe loc cât se poate de încântat.

– Mulțumesc! răspunse Babsi strălucind. Jule m-a tuns.

Puse mâna pe spatele fetei – care evident era și ea nouă – nu doar în Berlin, ci și în locuința lui Babsi, și pe deasupra „o coafeză minunată!", cum exclamă Babsi – și își aranjă din nou părul.

– Încă nu sunt coafeză cu adevărat, se apără fata, dar fac un curs și mă bucur mereu când cineva mă lasă să exersez un pic.

– Nu e grozav? Coafeză? Nici nu mi-ar fi trecut prin cap! exclamă Babsi. În fiecare zi cunoști oameni, poți să povestești toată ziua și mai ești și plătit pentru asta! E cea mai tare meserie din lume! Se uită într-o parte și adăugă: Nu crezi?

Sprâncenele mamei o luară în direcții diferite, ca un vierme tăiat la mijloc.

– Mmm, șopti ea.

– Ah, tu! zise Babsi împungând-o în umăr. Nu toată lumea poate să-și găsească împlinirea lăsându-se exploatată cu totul.

– Câteodată e cam plictisitor, zise Jule puțin jenată, dar mai ai timp și pentru altceva.

Sprâncenele mamei se îndepărtară și mai mult.

– Ce fel de lucruri?

Jule ridică din umeri.

– Odihnă. Plimbări. Vizite la prieteni. Aici, la Berlin, poți să faci o mulțime de lucruri.

– Și încă cum! strigă Babsi, începând alte osanale la adresa orașului.

La care mama răspunse din nou cu o tiradă plină de ură, pe care simți apoi nevoia să o redea și în timp ce îmi povestea mie, inclusiv obiecțiile lui Arno, care se străduia din răsputeri să-i estompeze ura pentru Berlin. Ceea ce îi oferi evident ocazia să se enerveze din nou din pricina lui.

În rest, despre următoarele ore nu am reținut foarte multe, chiar dacă sunt sigură că mama mi-a povestit întreaga discuție. Dar pe atunci mi se părea că era totul doar un pretext pentru a-i pune tatei în gură cât mai multe afirmații complet ridicole în ochii ei. Iar pentru asta nu voiam să-i ofer audiență. Am lăsat-o să vorbească, fără să ascult cu adevărat și fără să bag de seamă că prin descrierea interminabilă a felului său lipicios de a fi nu îl lua neapărat în râs pe el, cât își dezvăluia propria neliniște. Că acele comentarii acide nu erau decât un tampon pentru a amortiza un pic coliziunea iminentă.

Abia când părăsiră cu toții barul și porniră spre casă în noaptea rece, când trecuseră deja de șaormerie și se apropiau de ușa de la intrare, Arno o opri brusc, iar eu am ciulit urechile.

– Nici măcar nu am ciocnit un pahar! strigă el, ridicându-și brațele în disperare, privind în stânga și în dreapta, înainte să o conducă hotărât pe mama prin intersecție.

– Ah, lasă asta acum, zise ea.

– Nici vorbă, răspunse el, apoi se îndreptă cu pași repezi spre o fereastră luminată ușor.

„on-op" clipea în albastru deasupra vitrinei, prin care se vedeau cutiile de bere întinzându-se prin magazin în două linii lungi ca două scânduri. În spatele tejghelei stătea un bărbat mărunțel cu părul rar și destul de lung, pe care și-l pieptănase cu cărare într-o parte, și privea spre un televizor. Când intrară în magazin, sări imediat și le ură bună seara, de parcă ar fi fost un pitic.

Își ținea spatele drept ca lumânarea și avea chipul rotund. Brațele și o bună parte din burtă erau vârâte într-un pulover de lână cu dungi, care părea că îi dă mâncărimi.

Arno se îndreptă spre un raft.

– Ce zici? Piccolo sau cea adevărată? întrebă el, scoțând o sticlă de pe raft.

– Una mică ajunge! zise mama.

Din partea din spate a magazinului se auzea muzică.

– Poate au şi şampanie, strigă Arno, apoi alergă mai departe prin magazin.

Mama aranjă sticla la loc şi se duse după el.

La capătul culoarului se aflau câteva cabine telefonice, unde o femeie cu basma se apleca deasupra unui receptor, de parcă ar fi trebuit să se ascundă sub el. Alături de acestea un automat de jocuri, iar un pic mai departe un computer, în faţa căruia doi tineri se împingeau reciproc la o parte. Unul avea un cercel de argint în ureche, pe care îl tot răsucea. Celui de-al treilea, care se afla pe un scaun de birou, nu i se vedeau decât mâinile, care scriau la tastatură. „Vă rugăm nu deranjaţi! Linişte, stimaţi clienţi!" scria cu creionul pe o foaie A4 de deasupra uşii, iar dedesubt acelaşi lucru în rusă, ceea ce mama, la cât era de deşteaptă, nu putea decât bănui.

– Bunicul a fost de părere că e pierdere de vreme, îmi explică ea, părând într-adevăr uşor jenată de cunoştinţele ei slabe de rusă, şi nu puteam să n-o cred.

Se îndreptă spre partea cealaltă a magazinului şi îl văzu pe bărbatul de la tejghea stând încă în poziţia de drepţi, cu umerii traşi în spate, cu pieptul în afară. Pe chip avea un zâmbet încremenit. Pe ecranul de lângă el străluceau în patru pătrate albăstrui imaginile camerelor de supraveghere.

Mama îşi lăsă privirea să alunece peste construcţia nesigură de metal, pe care abia dacă se afla ceva. Două sticle de şampon ici, un pachet de hârtie igienică colo, o mână de becuri în cutii de carton, care arătau de parcă cineva ar fi dormit peste ele. Abia mai în faţă rafturile erau pline din nou, cu pachete de biscuiţi, sărăţele şi borcane cu conţinut nedefinit.

Din camera din spate se auziră răcnete.

Mama luă unul dintre borcane şi îl întoarse cu fundul în sus. Boabele de muştar răscolite coborâră prin pasta făinoasă ca într-un glob de sticlă. Vânzătorul urlă ceva. Mama puse speriată borcanul la loc şi se îndreptă din nou spre locul din care venise.

Arno se apropie de ea cu câte o sticlă în fiecare mână, ridicând alternativ braţele.

– Nu au şampanie.

Tinerii râseră în gura mare. Cel cu cercel sclipitor îl plesni pe umăr pe unul dintre ceilalţi doi.

– Alb sau roşu? întrebă Arno.

Îi îndesă mamei în mână o sticlă de vin spumant cu aromă de căpşuni. Ea se uită la etichetă fără niciun chef.

Muzica deveni tot mai puternică.

Dinspre casă se auziră strigăte furioase.

– E târziu, zise ea, nu vrei să o lăsăm baltă?

– Nici nu intră în discuţie, strigă Arno. Am zis că sărbătorim, aşa că asta o să facem.

– Dar am fost în oraş, nu e suficient? Mama îi întinse lui Arno sticla. Dacă beau ceva înainte de culcare, mâine o să mă doară capul.

– În acest caz, îţi vei aminti toată ziua că eşti cea mai bună studentă din lume, zise tatăl meu, apoi râse plin de mândrie pentru această mică răutate. Gândeşte-te la asta ca la un suvenir, adăugă el, dar tinerii făceau aşa o gălăgie, încât abia se mai puteau înţelege.

Cel fără cercel se aplecă peste cel de pe scaun şi scrise ceva pe tastatură.

– Ah, haide, zise mama.

Încercă din nou să-i dea sticla înapoi, dar el ridică mâinile într-un gest de apărare.

– Aşadar, chiar vrei ca eu să sufăr, spuse ea.

– Aiurea, n-o să te doară capul, zise el.

Şi poate chiar adăugă ceva mai mult, dar totul devenise de neînţeles, după ce bărbatul rotund şi mărunţel sosise zbierând ceva ce părea înspăimântător, ceea ce putea să fie şi din pricina limbii ruse. Ici şi colo mai insera câte un cuvânt în germană, apoi continua în rusă, curva, rabota, clientelă, saidniţia.

Şuiera şi pocnea din gât de parcă s-ar fi apropiat o furtună. Apoi se năpusti în camera din spate pe lângă mama şi Arno, gesticulând sălbatic, de parcă ar fi prezentat şi versiunea pentru surzi.

Tânărul fără cercel se ridică. Era cu trei capete mai înalt decât vânzătorul, dar pe chip i se citea clar nesiguranța. Răspunse cam cu jumătate de gură, la care bărbatul cel mărunțel ridică brațul spre el. Mâna sa mică se strânse în pumn, ceea ce îl făcu pe tânărul cu cercel să plece de lângă computer și să înceapă să urle ca din gură de șarpe, lucru care îi reușea mai bine decât prietenului său.

Stăteau în mijlocul încăperii și încercau să se acopere reciproc, cei doi tineri de o parte, vânzătorul de cealaltă parte, făcând alternativ câte un pas înainte și unul înapoi, ca o pereche de dansatori cu o rezervă alături. Când cel cu cercelul ieși din grup și se bătu în piept, mama văzu scaunul de la birou dat în spate și apoi ochii de pisică privind-o peste spătar.

Bubuitul fu atât de puternic, încât mama îl simți până în stomac.

Ea sări înapoi, zărind vinul spumant care se revărsa printre cioburi pe dalele de pe jos, de-a lungul rosturilor, pe culoar, pe sub rafturi. Se lăsă pe vine și începu să adune cioburile cu mâna, apoi îl auzi pe Arno exclamând: „Ah, Doamne!" El se aplecă, dar rămase agățat la jumătatea distanței, privind neajutorat în jur. Zbieretele încetară; chiar și femeia cu basma deschise ușa cabinei și privi afară.

Micul vânzător sosi în goană și ridică din nou brațele disperat.

– Vă rog, domnișoară, nu, eu fac asta, strigă el, apoi alergă spre casă.

Mama începu să se târască pe podeaua care mirosea dulceag. Doar neclar văzu o pereche de pantaloni care se apropiau de ea din cealaltă cameră și care se opriră la mică distanță în fața ei, atât cât licoarea înspumată să nu îi atingă pantofii de piele.

Din direcția cealaltă sosi vânzătorul, alergând înapoi cu o găleată de apă în mână. El lăsă să cadă pe jos o cârpă murdară, care se coloră imediat în roz.

– Domnișoară, nu, strigă el. Dumneavoastră cumpărați, eu fac asta.

Arătă cu mâna spre casă. Apoi se uită peste umăr și răcni ceva ce mama nu înțelese.

– Lasă, o atinse Arno pe braț.

– Davai, strigă vânzătorul fluturând agitat din mâini înainte să se lase și el pe vine ca să șteargă cu cârpa.

Pantofii de piele se apropiară și mai mult. Mama se dădu înapoi, în vreme ce aceștia treceau pe lângă ea peste baltă. Văzu tălpile, care erau un pic tocite, apoi dâra de un roz palid pe care o lăsau în urmă, pe măsură ce el înainta pe culoar și dispărea în spatele lăzilor de bere, astfel încât ea putu să ridice în sfârșit ochii. Și să privească direct în cei ai tatălui meu, care o așteptau deja nerăbdători. El o apucă de partea de sus a brațului, dar mama scutură din cap.

– Vreau să strâng repede...

– Nu, zise vânzătorul.

Stoarse cârpa în găleată și o lăsă să cadă din nou pe jos.

– Eu fac, repede, repede, zise el, apoi împinse valul de vin cu cârpa înspre mama.

– Ei, haide, zise Arno.

Mama se lăsă trasă în sus, uitându-se jenată la omul cocârjat de pe podea.

– Îmi pare sincer foarte rău.

– Nu e grav, zise vânzătorul, făcând o mișcare de alungare cu care stropi și mai mult vin spre ea.

Mama își frecă mâinile de turul pantalonilor.

– Sunteți sigur?

– Sigur, sigur, strigă el nerăbdător. Voi cumpărați.

Arno îi făcu mamei un semn din cap. Ocoli balta care se întindea tot mai mult, așteptă ca ea să-l urmeze și îi puse mâna pe spate. Cu cealaltă încă ținea a doua sticlă.

– Atunci va rămâne cel alb, nu? zise el râzând.

Apoi o împinse pe culoar atât de repede, încât nici nu-i rămase vreme să se gândească. Dar avu timp să se înroșească, desigur. Își plecă privirea, urmând dâra de vin care se întindea până la casă.

Arno puse sticla pe tejghea.

– Și în afară de asta? auzi ea vocea lui pentru prima dată, cel puțin de când știa că era a lui.

– Un tortuleț Yes, vă rog, zise Arno, aplecându-se curios înainte ca să arunce un ochi la televizor. Și, desigur, sticla de pe jos.

În spate se auziră hurducăieli.

– Spune că nu e nevoie, zise el.

– A, nu, exclamă Arno, apoi adăugă mai tare, spre culoar: O s-o plătim, desigur!

Bărbatul mărunțel răspunse ceva pe un ton răstit.

– Lăsați-ne să preluăm paguba, încercă Arno încă o dată.

– Nu e nimic de făcut, zice că marfa care nu părăsește magazinul nici nu se plătește, traduse el.

Cu coada ochiului îi văzu mâinile, care se întinseră sub tejghea și scoaseră un blocnotes, apoi scriseră câteva cifre pe el, trecând cu creionul de la un rând la altul.

– Banii sunt la tine în geantă, zise Arno.

Mama dădu jos bareta de pe umăr, scoase o bancnotă din portofel cu degetele ei roșii și o puse repede pe tejghea, înainte ca el să i-o poată lua din mână. Dar ochii ei nu mai rezistară acolo jos. Fără ca ea să le fi permis, se ridicară iute și îi scrutară rapid fața, care era acum complet goală. Barba dispăruse. În schimb, obrajii lui păreau moi și cumva neterminați.

Mama își lăsă privirea să alunece în jos, observând cămașa albă la care primul nasture era deschis. Din buzunarul de la piept se ivea un papion negru.

Oare ce face aici în costumul ăsta? se gândi ea ferindu-și repede privirea, în timp ce își ascundea mâinile tot mai lipicioase la spate.

– Restul dumneavoastră, zise el.

Ea ridică din nou capul, dar Arno întinsese deja mâna.

– *Spasiba*, zise el schițând o mică plecăciune.

Ochii de pisică nu se clintiră.

Arno își drese glasul.

– *Spasiba tiebes da pomoș*, zise el, acum un pic mai insistent.

Mama simți cum se înroșește și mai tare.

– Am învățat un pic de rusă la școală, continuă el, și dumneavoastră sunteți din Rusia, nu-i așa?

În spatele lor, muzica răsuna și mai tare.

– Ucraina, zise el.

– Și ce vă aduce la Berlin?

„Ce mai e și cu interogatoriul ăsta acum? O să aibă impresia că suntem de la Stasi", se gândi mama, apropiindu-se mai mult de tejghea ca să nu rateze nimic.

– Munca, zise el, întinzându-i lui Arno punga din plastic.

– Ah, și aici se câștigă mult mai bine decât la dumneavoastră acasă?

Tata se uită la cutiile cu băutură. El scutură din cap și zise:

– Ajut doar.

Și în rest, ce lucrează? Și unde? Undeva în apropiere?

Dar Arno se săturase de întrebări.

– Atunci, vă urăm o seară plăcută, zise el, apoi o luă pe mama de mână.

Sări peste ultimele pete de vin, având grijă ca nici ea să nu calce în ele. Abia când ajunseră la ușă se mai uită o dată peste umăr și strigă *dobre vecer* spre coridor. Mama îi urmă privirea, întoarse capul spre bărbatul mărunțel și, dincolo de el, tot mai departe, văzu preț de o clipă un zâmbet, zâmbetul lui sau poate un rânjet, unul ironic sau poate inimos, în orice caz un rânjet complet șui, cu buza de sus răsucită în sus, de parcă i-ar fi fost legată cu ață de nas. Văzu tresărirea din colțurile gurii lui, fața proaspăt bărbierită, reclama la loto, un panou, apoi brațul tatălui meu, care împinse ușa încă o dată ca să nu o lovească pe mama în umăr.

Ea se feri, se poticni în urma lui, în timp ce el traversa strada, râzând un pic și scuturând din cap.

– Ce tipi ciudați mai sunt și ăștia!

Mama privi în jos.

– Cum adică?

– N-am idee, cumva nu mi se par în regulă.

El apucă punga cu mâna cealaltă, fără să-i dea ei drumul, și căută cheile cu degetele rămase libere în buzunarul pantalonilor. Sticla i se lovi de șold.

– Doamne, cum arată iar aici, bombăni el în timp ce împingea prospectele cu vârful piciorului și o trăgea pe mama prin curtea interioară, apoi în sus pe scări, pentru ca în final să-i dea drumul la

mână ca să poată descuia. Ei, atunci să petrecem, zise el, căutând sticla în pungă.

– Mai întâi trebuie să mă spăl pe mâini, zise mama întinzându-i degetele ca dovadă.

El râse din nou şi ea se întrebă de ce râdea.

Se duse la baie, deschise robinetul şi se frecă pe mâini cu săpunul până plescăi. Se spălă între degete, zgârie pielea cu unghia mare şi observă liniile de pe buricele degetelor în care culoarea intrase ca nişte cercuri de bătrâneţe într-un trunchi de copac. Îşi ţinu degetele sub jet, spălă spuma, dar ce ieşi apoi la iveală fu la fel de îngrozitor ca înainte. O luă de la început, luă o perie în ajutor, frecă şi frecă, dar mâinile îi rămaseră roşii, ba chiar se înroşiră şi mai mult de la atâta frecat, iar prosopul cu care se uscă, într-un sfârşit, pentru că văzu că nimic nu ajută, se făcu şi el roşu, aşa că mai scoase încă unul din dulap. Pentru ca apoi să fie nevoită să spele petele roşii şi de pe acesta.

Ieşi pe coridor, privi pe fereastră prin uşa deschisă de la bucătărie, apoi se auzi spunând: „Mă duc să aduc paharele".

Dar Arno strigă „am rezolvat" şi, ceva mai încet, „unde s-o mai potrivi şi asta?" Difuzoarele de la instalaţia de sunet începură să pârâie. Ceva căzu pe jos.

Mama se întoarse şi se îndreptă spre sufragerie, observând din mers lumânarea aprinsă de pe măsuţa de la canapea şi tortuleţul Yes în forma de hârtie.

– Scuze, zise Arno ridicând de pe jos un CD, căci bunicul meu, îndrăgostit perpetuu de tot ce era nou, aduna acum CD-uri în loc de cărţi, băgasem ceva aiurea în priză.

Apăsă pe telecomandă, pe care o ţinu cu braţul întins spre display, deşi stătea exact în dreptul lui. În încăpere se auzi o voce onctuoasă.

– Atunci, să ciocnim! strigă el din nou şi prinse sticla între picioare.

Dopul pocni în aer. La gâtul sticlei se adună un abur umed.

Turnă complicat acolo şi dincolo, apoi încă o picătură, până când avură amândoi la fel de mult în pahar, şi ridică unul dintre pahare în aer.

– Pentru cea mai bună studentă din toate timpurile!

Braţul ei îl urmă pe al lui.

– Noroc, zise el, apoi ciocniră.

Mama îşi duse paharul la buze.

– Sunt atât de mândru de tine, zise el privind-o tandru.

Apoi o sărută îndelung, în timp ce mâna lui o apăsa pe spate.

Ea ţinu ambii ochi deschişi, privind ţintă înainte, dar el era mult prea aproape ca să îi poată vedea – doar o bucată din nas şi pleoapele, care parcă treceau una într-alta, pătate, ca atunci când te întorci în casă şi afară e un soare orbitor.

Limba lui trecu peste dinţii ei de parcă i-ar fi numărat. Apoi, dintr-odată îi ridică bărbia cu arătătorul şi îşi trecu degetul pe deasupra.

– De ce te consumi atât pentru un nimic? exclamă el. Erau doar câteva cioburi! O împinse de lângă el un pic şi îi luă chipul în mâini. Nu s-a întâmplat nimic. Degetele lui îi cuprinseră strâns pometii. Aşa e?

Apoi se aplecă spre ea. Capul lui apăru de sub spatele cocârjat asemenea capului unei broaşte-ţestoase. Mama îi văzu pleoapele întredeschise care străluceau în tonuri de albastru-verzui, de parcă ar fi fost fardate, apoi aprobă din cap o singură dată, scurt şi iute.

Era prima dată când îl mintea.

Şi era prima dată când el îi credea minciuna.

– Ei, vezi? zise el.

Îi trase degetele strânse spre el, îşi apăsă faţa pe ele şi îi sărută palmele. Apoi o sărută din nou pe gură. Începu, în sfârşit, să-i povestească ceva. Iar mama îl ascultă. Încerca, într-adevăr, să asculte. Şi nu înţelegea niciun cuvânt. Ea îi povesti despre planurile cu privire la noua filială. Aşteptă ca el să zică ceva şi se enervă când o făcu. Se uita la el ca să nu se uite pe fereastră; îşi puse capul pe umărul lui şi închise ochii. Îl rugă să oprească muzica, pentru că acel cântăreţ o enerva, căci nu nimerea nicio notă, la fel şi basii puternici care dominau oricare alt sunet.

– În sfârşit, linişte, zise ea, când el găsi, în cele din urmă, butonul.

Şi vorbi iute mai departe, pentru că liniştea aceea era încă şi mai rea.

El luă tortuleţul din hârtie şi i-l întinse. Lumânarea topise un pic ciocolata. Degetele lui lăsară urme mate pe glazură, ca nişte cauciucuri umede pe o stradă proaspăt asfaltată.

Mama scutură din cap.

– E deja târziu.

– Cum vrei, răspunse el, vârându-şi apoi tortuleţul în gură.

El spuse din nou ceva, ea răspunse, apoi el tăcu, ceea ce pe ea o enervă.

– Cred că e vremea să mergem la culcare, exclamă ea, sărind iute în picioare.

Arno o urmă în dormitor, se dezbrăcă şi îşi împături hainele aşa cum îl învăţase ea. Le puse pe scaun, nu în dulap, acolo era locul rufelor curate, ceea ce învăţase tot de la ea. Îşi îmbrăcă pijamaua şi se întinse în pat, în timp ce ea se lupta cu rochia, al cărei material i se agăţase de fund.

– Chiar n-ar fi trebuit să ieşim, exclamă ea, mâine-dimineaţă trebuie să plec devreme.

El se ridică un pic şi vru să o ajute cu fermoarul.

– Mă descurc, zise ea, apoi adăugă: N-ar fi trebuit să încerci să mă convingi, am mult de lucru.

Trase puloverul peste cap, luă un tricou din dulap şi, în sfârşit, se lăsă trasă în pat de braţele lui desfăcute.

El se aplecă peste ea şi o mângâie pe gât cu palma desfăcută, de sus în jos, fără să se oprească, aşa cum faci când vrei să calmezi un cal.

– Stt, şopti el.

Puse apoi un picior peste ea, strângând-o atât de aproape de el încât nici nu se mai putea mişca. Cotul care îi era prins sub piept o împungea în coaste. Sau poate era cotul lui, nu mai ştia.

– Nu-ţi mai face atâtea griji, totul o să fie bine, şopti el.

Pentru că ea nu răspunse, zise:

– Acum dormi, mâine e o nouă zi.

Dar fiindcă ea tot nu răspunse, adăugă:

– Somn uşor.

Dar mama nu dormi.

Rămase acolo cu ochii deschişi, în vreme ce pieptul lui Arno se ridica şi cobora regulat. Îl împinse de lângă ea, apoi se duse după el şi îşi lipi faţa de spatele lui cald, sperând în tăcere că va putea să se calmeze datorită respiraţiei lui. Aştepta, fără să ştie ce. Deşi ştia totuşi, aşa cum ştia şi restul lucrurilor.

Îl auzea pe Arno respirând şi o irita felul în care o făcea, atât de încet şi de silenţios de parcă s-ar fi furişat. Îl atinse pe braţ şi el se opri imediat; chiar şi în somn era politicos, lucru absolut insuportabil.

Ea simţea noaptea aşa cum o simţi doar atunci când eşti treaz şi cel de lângă tine doarme.

O geană de lumină trecu prin draperie. Ea îşi apăsă mâna pe gură ca să nu scoată niciun sunet şi ca să nu piardă niciun sunet, pândind paşii din curte. Ascultă o sticlă izbindu-se în container, văzu rânjetul strâmb în faţa ei, dintele galben, buza răsfrântă.

Paşii deveniră mai apăsaţi şi apoi mai înceţi, uşa zgârie podeaua şi apoi liniştea se lăsă din nou.

Dar nici asta nu ajuta.

Îşi îndepărtă plapuma de pe ea, începu să tremure, apoi o trase iar până peste umeri. Se întoarse spre dreapta. Apoi spre stânga. După care se dădu jos din pat, cu nesfârşită atenţie.

Încercă să calce doar pe dalele care nu scârţâiau sau măcar pe acelea care scârţâiau mai puţin. O podea berlineză e precum o partitură pe care trebuie să o înveţi pe de rost. Într-un loc scârţâie şi trosneşte abia auzit, ca o şoaptă, dar un pas prea departe poate face scândurile să urle brusc, de îţi vine automat să sari pe următoarele. Mama avusese nevoie de luni întregi pentru a studia sunetul noii locuinţe. Pe coridorul spre bucătărie, sări de colo colo fără să scoată un sunet, ca la jocul cu elastic. Luă un pahar şi îl ţinu sub robinet, crezând cu adevărat că ar fi vrut să bea ceva, şi se trezi brusc în faţa ferestrei. Apa îi picura de pe degetele ude pe scaun, în timp ce ea se apleca pe spătar şi căuta fereastra opacă.

Dar peretele casei era complet întunecat.

Se uită în sus. Văzu cerul negru. Se uită în jos. Văzu bicicletele și se întrebă cum de le putea vedea, doar cerul era negru. Se gândi că ar fi trebuit să fie de la lumina lunii.

Se uită spre ușa casei din față, care nu era chiar atât de neagră. Dar tot nu era nimic de văzut.

„Du-te înapoi în pat", își zise.

Dar picioarele nu i se clinteau.

Scaunul făcea diverse zgomote. Auzi ceasul din bucătărie numărând secundele, robinetul picurând. Își pipăi buzele. Își simți gura uscată, la fel și ochii, pe care brusc conștientiza mult prea clar că îi avea, că se mișcau, infinit de încet, infint de greu, că o ardeau tot mai mult; dar nu putea să se ducă în pat, să plece, să lase acea neliniște în încăpere, după cum nu putea să lase o ceașcă murdară în chiuvetă.

Timpul se târa. Alerga înainte și înapoi. Se răsucea în cerc. La dreapta. La stânga. Și apoi începu să alerge. Scârțâitul dalelor, pași, capacul de la closet lovindu-se de țeavă.

Mama sări de pe scaun și alergă înapoi în dormitor, aruncându-se în pat. Își ținu răsuflarea până când tata apăru târșâindu-și pașii.

– Am vrut doar să beau un pic de apă, se scuză ea.

Dar el se băgă lângă ea sub plapumă și adormi imediat.

Ea nu.

Își apăsă fața în pernă. Pumnii pe ochi. Văzu rânjetul lui pe pleoapele ei, îl simți în stomac, ca pe o bucată de carne greu de digerat. Se gândi că nu va putea adormi niciodată cu acel rânjet în stomac, că nimeni nu ar putea adormi cu acel rânjet în stomac. Și apoi adormi.

Capitolul 8

Iar după aceea, nu mai avu chef să se trezească.

– Nuu, mai bine termină-ți tu articolul, zise ea, nu vreau să-ți răpesc toată ziua.

– Nicio grijă, i-am răspuns, pot să scriu un pic ceva mai târziu, când e doctorul aici.

– Dintr-un pic nu câștigi premiul Kisch[1], răspunse ea și își încrucișându-și brațele în dreptul pieptului.

Își ridică bărbia, care acum, când cântărea doar 40 de kilograme, era și mai ascuțită decât de obicei, și mă privi cu acea expresie de „Ei, ce zici, am dreptate?"

Poate că nu voia să observ cât de mândră era că nu trebuia să spună treaba cu „ghiveciul de flori", ci își amintise să menționeze cu premiul pentru jurnalism.

– Cum vrei, am răspuns ridicându-mă, neștiind prea bine dacă să plec sau nu.

I-am pus sticla de apă pe noptieră, ca să nu fie nevoită să se aplece, i-am turnat în pahar și am pus cartea alături, ca să o aibă la îndemână, deși nu o citea.

– Dar cheamă-mă dacă e ceva, bine?

Am împins scaunul la fereastră, mi-am pus copiile sub braț, apoi mi-am luat laptopul, care stătea deschis pe jos, și l-am tras în sus.

Ea pufni.

---

[1] Premiu pentru jurnalism, numit după „Reporterul frenetic" Egon Erwin Kisch (1885–1948)(n.red.)

– Dacă așa umbli cu lucrurile tale, să nu te miri când se vor strica toate.

M-am aplecat ca să prind un bilet care aluneca din pachet.

– Doamne sfinte, o să ți se rupă ecranul! strigă ea.

Am încercat să-i explic că un ecran nu se desprinde atât de ușor, nici măcar atunci când chiar te străduiești.

– Ah, da? pufni ea ironic. La bunica în pod există o cutie întreagă de cărți care au toate copertele rupte. Mai bine uită-te la ele și apoi mai vorbim despre asta.

Preț de o clipă, reuși să arate din nou ca pe vremuri.

M-am așezat în birou și m-am prefăcut că scriu, deși, de cele mai multe ori, nu făceam altceva decât să mâzgălesc cu markerul printre rânduri. La ora cinci fix, am auzit la ușă bătaia slabă a doctorului. Nu suna niciodată, pentru că nu voia să o sperie pe mama din somn. Faptul că îi spuneam de fiecare dată că era mereu trează nu îi schimba cu nimic obiceiurile.

Îmi întinse ceremonios mâna și mă întrebă „care mai e starea". Nu eram niciodată sigură dacă se interesa de starea mea sau de aceea a mamei, așa că răspunsul meu era „ca de obicei", ceea ce era corect în ambele cazuri.

Se lăsă condus de-a lungul coridorului, de parcă s-ar fi aflat pentru prima dată în locuința noastră. Tălpile sale de cauciuc făceau un sunet de ventuză pe podea, în timp ce își propulsa înainte corpul masiv. La nivelul oglinzii se oprea mereu și își aranja părul sau ce mai rămăsese din el, apoi ciocănea la fel de încet la ușa dormitorului, de parcă ar fi vrut să o mângâie.

– Intră dacă nu ești un Schneider, strigă mama de dinăuntru și, în timp ce el intra, am observat că se ridicase în șezut și că dăduse plapuma la o parte.

Am așteptat afară, pentru că prezența mea o agita pe ea, iar pe mine mă agita atitudinea ei de fătucă de la țară.

– Dar, domnule doctor! o auzeam chicotind, iar pe el, tușind jenat, ca un ecou, în timp ce clămpănea cu instrumentele lui.

Abia când era gata scotea capul pe ușă și mă ruga să intru, ca să-mi explice ce medicamente trebuia să ia și ce medicamente trebuia să ia absolut obligatoriu.

– Fără scuze de data asta, ca să fie clar, zise el, încercând s-o privească sever.

Burta i se clătină pe deasupra curelei. Își băgă mâinile în buzunare și își trase pantalonii în sus cu mișcări circulare din șolduri, de parcă o fi avut un cerc de hula-hoop. Mânecile de la cămașă îi erau suflecate, astfel încât i se puteau vedea antebrațele pline de pistrui.

Scoase un bloc din geanta lui având formă de cutie, clicăi pixul de lângă ureche și scrise ceva. Mișcările greoaie și ezitante dispăruseră. Fața îi strălucea în timp ce se uita de la ea la mine și invers. Era evident că avea nevoie doar de o clipă ca să treacă de la o stare la alta.

– V-am mai scris încă o dată totul aici, zise el dregându-și glasul. Poate vă asigurați că o să le și ia de data asta.

– Asta îi spui ei? Dacă nu ar avea capul lipit de umeri, l-ar pierde și pe acesta! exclamă mama, care îți dădea uneori impresia că scopul său principal înainte de moarte era să îndruge absolut toate balivernele din lume.

Doctorului părea să-i placă. Își strânse buzele ca să-și înăbușe un râs, care devenea tot mai jenat de fiecare dată când se uita la mine. Încuietoarea de la geanta lui se închise cu un clănțăit. Apoi se întoarse spre mama și își desfăcu degetul mare și pe cel arătător de parcă ar fi îndreptat spre ea un pistol.

– Vin mâine să te văd din nou, îi zise el plesnind din limbă.

– Abia aștept, zise ea, trăgând la rândul ei spre el.

Păstră degetele desfăcute în aer, în timp ce el ocolea patul, bătând încă o dată în tăblie. Apoi zise: „Ei atunci..." Abia când ușa se închise în urma lui ea se lăsă să alunece în jos. Chipul i se schimonosi, de parcă tocmai ar fi înghițit sirop de tuse.

Am mângâiat-o pe braț și i-am aranjat plapuma, așteptând ca mușchii să i se relaxeze.

– Mă întorc imediat, am zis, dar ea rămase cu ochii închiși.

Doctorul mă aştepta pe hol, cu braţele încrucişate peste burtă laolaltă cu geanta. Merse din nou la o distanţă de trei paşi în urma mea, de parcă eram gardiana de la închisoare. În faţa uşii de la intrare se opri şi mă întrebă când îmi convenea să vină data viitoare, chiar dacă venea în fiecare zi la aceeaşi oră. Din nou îşi trecu mâna prin părul rar. Buzele sale formară o dungă lungă în timp ce scutura din cap.

– Nu arată bine, zise el în sfârşit.

„Bine nu a arătat niciodată", m-am gândit eu, dar am ţinut asta pentru mine.

Se aplecă şi începu să şoptească ducând o mână la gură, cu ochii în permanentă mişcare, de parcă mi-ar fi dezvăluit codul seifului de la bancă.

Am încercat să reţin măcar câteva cuvinte, pe care să le pot reda bâlbâindu-mă, pentru ca el să mi le explice cu alte cuvinte pe care nu le înţelegeam, dar în cele din urmă am renunţat amândoi. Gâtul îi dispăru între umeri. Am făcut un pas către uşă, iar el întoarse spre mine doar capul şi mă privi cu ochi trişti. În loc să plece, îşi puse geanta pe podea şi îşi răsuci în jos mânecile suflecate, frecându-se apoi pe scăfârlie. Degetele îi lăsară dâre pe frunte. M-am întrebat de ce îşi rezerva atât de mult timp pentru mama. Moartea ar fi trebuit să fie deja rutină pentru el. Faptul că moartea ei îl afecta totuşi atât de tare mă făcea să mă simt un pic mândră şi mă necăjeam fiindcă simţeam asta. De parcă eu aş fi avut ceva de-a face cu acest lucru. Toată viaţa vrei să pleci de lângă părinţi, faci totul pentru a „nu fi exact ca mama" şi la sfârşit ai impresia că dragostea sau prietenia pentru ea ar putea să se transfere cumva asupra ta, ca un pulover pe care îl găseşti în dulap. Dar nu puteam altfel. Mă simţeam flatată, iar când el mi-a spus la despărţire a nu ştiu câta oară că eram într-adevăr la fel ca „stimata dumneavoastră mamă", am simţit că nici el nu putea altfel.

Îmi scutură mâna şi îşi făcu loc cu greu pe lângă mine spre casa scărilor, unde chemă liftul. Înainte ca uşile să se închidă, ridică mâna şi se interesă:

– Aşadar, mâine, la cinci, da?

Am închis cele două iale pe care bunica, de grijă că încă trebuia să-şi facă griji, le montase la uşă, ca întotdeauna fără să mă întrebe. Muncitorii apăruseră într-o bună zi în faţa apartamentului, iar eu i-am lăsat să lucreze, pentru că era mai obositor să mă cert cu bunica (în treacăt fie spus, încă mai e) decât cu mama. Cel puţin, cea din urmă nu ameninţa mereu cu moartea. Nici măcar atunci când ar fi avut într-adevăr motiv să o facă.

M-am întors în dormitor. Ea era acum întinsă în pat. Perna îi alunecase sau fusese aruncată pe jos. Când am deschis draperiile, pe care doctorul le trăgea întotdeauna în timpul examinării, şi-a dus mâna la ochi şi a tras aer în piept printre dinţi.

– E totul în ordine? am întrebat.

– Ce fel de întrebare mai e şi asta? gemu ea puternic.

– Adică?

– Tocmai a fost doctorul aici. Dacă ar fi fost ceva în neregulă, aş fi vorbit cu el, nu te-aş fi aşteptat pe tine, nu crezi?

Mi-am muşcat buzele.

– Voiam doar să ştiu cum te simţi.

– Excelent! zise ea ironic, apoi se văită din nou.

Întoarse ostentativ capul dinspre mine, de parcă ar fi vrut neapărat să observ că face asta, aproape înfundându-şi-l în saltea. Tendoanele de la gât îi ieşiră în relief. Respirând sacadat, îşi împinse braţul sub şold, dar îl mută de acolo câteva secunde mai târziu.

Stăteam încă la fereastră, cu ochii asupra corpului care se foia neliniştit, dar la o distanţă sigură de acesta, aşa cum studiezi un animal sălbatic la grădina zoologică.

Doar că, din cine ştie ce motiv, ajunsesem pe partea greşită a gardului.

– Vrei să povesteşti un pic mai departe? am întrebat-o.

Ea se întoarse pe o parte, împinse plapuma sub şold şi încercă să-şi găsească o poziţie comodă, deşi comod nu mai putea să stea de multă vreme.

– Ce să povestesc?

– Bine atunci, cum vrei, am zis.

Am ridicat perna de pe jos şi am pus-o din nou pe pat.

– Doamne, dar asta a fost pe podeaua murdară! strigă ea uitându-se la mine de parcă aş fi pus o grămăjoară de rahat de câine pe cearşaf.

Speriată am tras perna înapoi.

– Nu mai contează, murmură ea scuturând din cap.

Stăteam cu perna în mână fără să ştiu ce să fac cu ea, apoi am luat-o la subraţ şi m-am îndreptat spre uşă. Aproape ieşisem când ea se ridică un pic.

– Şi începe, în sfârşit, să scrii, nu mă mai folosi pe mine drept scuză ca să nu munceşti. Cum o să poţi scrie o carte întreagă dacă pentru un articol atât de mic ai nevoie de atâta timp?

Nu mai ştiu dacă am fost furioasă atunci. Probabil că da. În familia mea nu ne prea ostenim cu circumstanţele atenuante. Pot să-mi amintesc însă de aşteptarea care avea să se termine în sfârşit când ea avea să se calmeze.

M-am întors în birou, am mai tăiat câteva propoziţii, am mai privit pe fereastră, mi-am mai studiat mâinile. Am început apoi, în sfârşit, să scriu. După fiecare al treilea paragraf întreprindeam câte un drum la toaletă sau la bucătărie, drept alibi ca să pot auzi dacă în dormitor se întâmpla ceva. Abia când am adus textul la un final, nu la finalul finalului, m-am încumetat să deschid doar un pic uşa camerei ei.

Stătea acum întinsă pe partea cealaltă şi nu se mişca; poate chiar dormea. Abia când am păşit în cameră am văzut că avea ochii deschişi. Se uita spre fereastră, deşi nu prea avea cum să distingă ceva fără ochelari, care stăteau închişi ordonat lângă paharul plin cu apă.

M-am întors şi m-am aşezat alături, în sufragerie, răsfoind una dintre cărţile pe care le adusesem de la ea de acasă, când, dintr-odată, am auzit că mă cheamă.

– Mai avem din prăjitura pe care ai adus-o de la bunica? mă întrebă ea când am intrat în cameră, încercând să nu las să se observe cât de tare puţea.

Când eram cu ea, făcea mari eforturi să-şi controleze într-un fel balonarea. Dar de îndată ce o lăsam singură, nici măcar nu mai încerca să se controleze. Digestia ei era complet deranjată. Cu atât mai mult mă mira acum că voia taman ceva dulce.

– Sigur, chiar destul, am zis eu, apoi am alergat în bucătărie înainte să se răzgândească.

Am pus unul dintre triunghiurile marcate cu grijă pe o farfurie şi l-am împărţit cu furculiţa în porţii mici. În timp ce mesteca, îşi ducea mereu mâna la maxilar, însă mâncă aproape tot din farfurie. Apoi n-a protestat când am şters-o la gură şi chiar a acceptat să-i pun o pilulă în mână. I-am întins paharul cu apă ca să poată înghiţi perla de un roz palid şi aproape am crezut că rezervele ei de furie se epuizaseră.

– Aş putea acum să-mi primesc perna înapoi? întrebă ea şi sună într-adevăr ca o întrebare.

Am ieşit din cameră şi am adus-o, dar până m-am întors şi cu faţa de pernă ea adormise. Răsucise plapuma ca pe un cârnat şi o ţinea acum în braţe. Arăta aproape paşnic.

A doua zi de dimineaţă părea mai liniştită decât de obicei, chiar dacă era un pic cam absentă. Nici chiar la primenirea cearşafurilor nu a protestat, deşi ura asta, acest gest de slăbiciune, braţul ei pe după gâtul meu, ridicarea pe scaun şi aşteptatul acolo în timp ce eu schimbam cearşafurile ude.

– E în regulă, mormăi ea în timp ce eu mă scuzam că durase atâta.

Abia spre prânz găsi un motiv proaspăt de ceartă, iar seara încă unul. Asta nu era deosebit de greu atunci când erai legat de pat cu un carcinom cât un ou de găină. Spatele o durea, şoldul o durea – şi asta pentru că eu nu fusesem în stare să cumpăr o saltea ca lumea – dinţii

o dureau, aerul era stătut, la televizorul pe care i-l adusesem în cameră nu erau decât prostii, telecomanda era stricată.

– Oamenii devin tot mai proşti, zise ea în timp ce eu inversam bateriile, pe care le pusesem greşit.

Când veni doctorul, reuşi să se adune pentru o jumătate de oră, însă furia stocată se revărsă apoi peste baraje cu un avânt şi mai mare. Când nu mai rezistam şi o lăsam singură o vreme, se scărpina la şold, la ceafă, pe gât, până când celulele moarte i se adunau sub unghii, iar privirea ei devenea goală. Sau se uita totuşi la televizor un pic, dar fără ochelari. Aceştia o frecau prea tare în spatele urechilor, susţinea ea.

– Ajunge că îi aud. E suficient de rău şi aşa.

Şi apoi, într-o dimineaţă, fu din nou pregătită.

– Ai dureri? am întrebat-o eu când am văzut că are din nou faţa de sirop de tuse.

– Arno s-a trezit înaintea mea, zise ea în loc de răspuns.

– Ce? am întrebat eu. A sunat?

– Nu astăzi, pufni ea nerăbdătoare. Atunci, în dimineaţa aceea de după ce am vărsat şampania.

Am lăsat să cadă cârpa cu care tocmai o spălam.

– Şi evident că nu mă durea capul, continuă ea, de parcă ar fi trecut doar câteva secunde – nu zile întregi – de la sfârşitul ultimei propoziţii.

I-am întins cămaşa de noapte astfel încât să-şi poată băga braţul pe mânecă. Dar corpul ei era ţeapăn, aşa că se lăsă îmbrăcată asemenea unui manechin din vitrină. Abia după ce i-am închis ultimul nasture s-a uitat la mine.

– Asta m-a înnebunit, exclamă ea, strângându-mi mâna.

El se trezise deja şi pregătea micul dejun. Din bucătărie se auzea zdrăngănitul vaselor, genul acela enervant de zgomot, pe care cel rămas în pat nu doreşte să-l audă şi din pricina căruia nu vrea decât să rămână ascuns, genul de sunet care însoţeşte farfuriile scoase de pe raft, care de teama de a nu se atinge tremurau aşa de tare că-ţi săreau

din mână lovindu-se de masă, deschisul cutiei de zahăr cu linguriţa, urmat de un şuierat speriat, pentru că hsss, la naiba, iar s-a întâmplat, şi mai zdrăngăne şi afurisita asta de cană.

Mama se uită la ceas, dar nu, nu era încă timpul, nici măcar pe aproape. Nu avea ce să-şi reproşeze. Şi, cu toate astea, bineînţeles că tot o făcea. Şi oricum îi reproşa şi tatei. Sub pretextul că o trezise – „de parcă n-aş dormi oricum mult prea puţin, îmi răpeşte până şi ultima jumătate de oră" –, dar de fapt pentru că reuşise să o trezească, pentru că nu făcuse asta singură mai devreme, neliniştită cu privire la toate lucrurile nefăcute care o aşteptau să fie rezolvate.

Dar acum se întâmplase totuşi: el se trezise. Ea nu. Nu se mai putea schimba nimic. Ziua era stricată încă dinainte de a fi început, dar tot mai era loc pentru alte stricăciuni, pentru alte greşeli, chiar dacă mama nu ştia încă asta la momentul acela. Căscă, ducându-şi mâna la ochi, şi se întoarse spre perete – recunoscuse primejdia, dar nu prevenise nimic, aşa că îşi mai trase un pic pătura peste cap înainte să se strângă asemenea unui limax, „şi ieşea deja soarele", după cum se văicărea ea, privind pe fereastră atât de plină de vină, de parcă tocmai ar fi recunoscut că a călcat o pisicuţă cu maşina.

Îşi înălţă capul spre mine respirând greu.

– Aha, am exclamat eu, simţind că trebuie să spun ceva.

Ceea ce se pare că ea interpretă drept „Cum ai putut?! Ruşine să-ţi fie!"

În orice caz, începu să-şi scuture capul sălbatic, în timp ce îşi strângea tâmplele între degetul mare şi cel arătător.

– Ştiu, zise ea de mai multe ori, adăugând apoi la fel de des „dar nu prea ştiu", ceea ce – în alte situaţii – chiar şi ea ar fi socotit amuzant.

Dar se afundase din nou în această mlaştină de scuze, explicaţii şi lămuriri, atât de adânc, încât nici nu băgă de seama că autocritica ei mă distra. Mai ales după ce mă chinuise zile întregi cu toanele ei. Cât de des ai ocazia să-ţi vezi mama perfectă făcându-şi mea culpa?

Frângându-şi mâinile, parcurse tot registrul de simptome pentru a mai adăuga şi alte reproşuri la „lipsa de disciplină" şi „lene". M-am

lăsat pe spate şi i-am dat voie să vorbească, până când a reuşit să se facă atât de mică, încât dedesubt nu ar mai fi încăput decât cel mult tata, „idiotul" căruia nu-i venise ideea simplă de a „închide afurisita de uşă!", cum a exclamat ea într-un târziu, uşurată de-a dreptul că în faţa „lipsei lui de atenţie!" sau, mai bine zis, a „tâmpeniei lui" putea să se oprească din a se învinovăţi.

Întoarse capul într-o parte, poate pentru a se ascunde de dezaprobarea mea, care în realitate nu era decât a ei. Poate pentru că amintirea era atât de veche în ochii ei, încât refăcea scena automat, mişcările greoaie cu care înghiţea, de parcă toată gura îi era lipicioasă ca după o noapte de somn, degetele pe frunte şi pe nas pentru a se feri de lumina care răzbătea prin perdea, atât de puternică încât se vedea deja într-o fâşie albă şi franjurată pe peretele de vizavi.

Se auzi apa trasă la toaletă. Apoi scârţâitul dalelor, căci treaba cu partitura Arno nu o putea reţine. Deschise uşa cu degetele, apoi auzi scârţâitul de sus. Porni spre pat. Un val de aer îi atinse picioarele. Salteaua alunecă de sub ea. Picioarele îi erau reci ca gheaţa.

Mama îşi apăsă faţa în saltea. Se prefăcu moartă. Dar îşi făcuse socoteala fără corpul ei. Mai întâi, respiraţia încetă să-i mai fie regulată, apoi braţul începu să-i tresalte, în ciuda tuturor avertismentelor, iar părul, care o gâdila la nas atât de tare încât în cele din urmă fu nevoită să şi-l dea la o parte, o determină să clipească scurt, astfel încât braţul lui Arno o cuprinse în sfârşit.

– Bună dimineaţa, şopti el.

Buzele lui îi atinseră ceafa.

Mama se întinse spre marginea patului. El veni după ea. Bazinul lui se frecă de fundul ei. Perii de pe braţul ei, care se înălţa neclar în faţa ei, ca un munte, sclipeau aurii.

Ea aruncă o privire spre deşteptător. Dar de la acesta nu avea să primească susţinere.

– Bine, fie, zise ea, deşi nu era clar dacă doar pentru sine sau cu voce tare, şi îşi aplecă un pic bustul ca să-i uşureze treaba lui Arno.

Dar tata se gândea, desigur, ca întotdeauna, la un singur lucru: la dragoste. O cuprinse cu mâna de bărbie şi îi întoarse capul spre al său, privind-o cu ochii mari, apoi îşi trecu nasul peste fruntea ei, peste pleoape, peste obraji şi începu să-i înconjoare faţa cu sărutări mărunte, atât de uşor de parcă s-ar fi plimbat o muscă peste ea. Abia când mama deschise gura un pic, astfel încât el să-şi poată vârî limba uscată de peste noapte, fu pregătit tata să-şi bage mâna pe sub tricoul ei.

„Fără să refuze", dar nici deosebit de interesată, mama privea animalul speriat care alerga de colo până colo pe sub materialul subţire, băgând apoi un deget în decolteu şi strecurându-se între picioarele ei.

Duse mâna în spatele ei, pentru că, dacă e să fie, atunci să fie, şi atinse umflătura care îi apăsa spinarea, aidoma unui arc destins. Mâna lui se retrase din părul ei şi începu să smulgă cu nervozitate pantalonii lui de pijama, pe urmă şi pe ai ei, pe care însă sigur că nu-i smulse, ci îl trase în jos cu grijă, pentru ca elasticul să n-o plesnească. Îşi făcu de lucru pe la fundul ei, apoi împinse un genunchi înainte, pentru ca burta lui să aibă mai mult loc între picioarele ei. Totul se petrecu atât de lin, încât ea fu nevoită să pipăie cu mâna ca să se convingă că intrase deja în ea.

Cadrul patului scârţâia. Ea îşi aplecă puţin capul peste marginea patului, ca să nu rămână fără aer, şi îşi plimbă privirea prin încăpere, mai întâi pe la dulapul de mahon, apoi de-a lungul ornamentelor din lemn. De sub picioarele butucănoase ale dulapului ieşea modelul covorului persan care stătea pe vremuri în biroul bunicului meu. Călăreţii cu suliţi păliseră, iar caii lor erau acum uşor cenuşii. Numai la margine, acolo unde stătuse biroul şi unde covorul fusese apărat de razele soarelui, numai acolo mai era un albastru strălucitor.

Hâtâneala se înteţi. Mama încerca să se ţină de cadrul patului, dar cu fiecare opinteală mai aluneca puţin peste margine, până când capul îi căzu de pe saltea ca o floare frântă. În faţa ei se legăna un colţ de pătură. Aşternutul proaspăt mirosea a balsam de rufe.

Privi podeaua, pe care abia săptămâna trecută o curăţase ca lumea, cu leşie. Din cauza asta, lemnul de stejar se făcuse negru ca

noaptea. Trebuise să frece fiecare scândură cu zeamă de lămâie, până când culoarea revenise la normal, pe urmă petrecuse o jumătate de zi ca să le lustruiască pe toate cu ceară de albine, însă acum luceau din nou cum trebuie.

Mâna lui Arno trecu peste gâtul ei. Continua să încerce să-i întoarcă fața spre el, însă nu izbutea, mai întâi pentru că gravitația îi tot smulgea cu încăpățânare capul mamei și apoi pentru că ea tocmai descoperise niște vălătuci de praf sub pat. Duse mâna sub pat, pipăindu-și calea, și întinse vârfurile degetelor către un lănțișor alb care țopăia încolo și încoace ca un ansamblu din *Lacul lebedelor*.

Mâna lui o prinse de braț.

– E totul în regulă?

Se oprise din mișcări și o trăgea acum din nou de bărbie.

Mama se târî înapoi pe saltea.

– Îhî, zise ea, încuviințând din cap cu putere.

Dar tata inițiase deja retragerea. Cu mâinile în dreapta și în stânga pe bazinul ei, ca și cum ar fi vrut să împingă o mașină rămasă în pană de motor, ieși zglobiu din ea și o întoarse cu grijă pe spate.

Fața lui răsări peste a ei. Avea obrajii rozalii, ca și cum tocmai s-ar fi întors de la joacă, din curte. Dar fruntea i se încruntase.

– Pe unde ești? o întrebă el, mângâiând-o pe la tâmple cu dosul palmei.

Ochii i se lărgiră, cât să încapă în ei două semne mari de întrebare. Sprijinit cu degetele în saltea, încercă acum să se ridice, dar mama își strecurase mâna pe sub bluza lui de pijama și îl ținea bine, împingându-se în el, fiindcă: să te întrerupi la jumătatea drumului doar pentru că e puțin mai anevoios, „am făcut asta o dată. După aia trebuie să auzi ore întregi cât de rău e, că nu te-ar forța niciodată, da' niciodată, niciodată să faci ce nu vrei, eu nu te consider proprietatea mea, corpul tău îți aparține, dacă vreodată n-ai chef, tu nu ești pentru mine o mașinărie, blablabla. Ca și cum aș fi cumva deranjat!" Mama scutură din cap atât de tare, încât pompa de morfină de lângă ea intră în balans.

Își aruncă bazinul în sus într-o parte și-n alta, se arcui și își trase singură tricoul peste cap. Asta fu totuși prea mult pentru bietul tata. Supus, lăsă capul să-i cadă peste sânii ei, șoptind „Mmmm" și „Aah" în timp ce limba lui îi zgândărea sfârcurile de jos în sus și pe margini, lingând cu disperare, ca pe o înghețată pe punctul de a cădea pe jos.

– Da, spunea ea, da, da...

Brațul lui începu să tremure, apoi cotul îi ceda și Arno se lăsă să cadă peste mama. Iar ea folosi ocazia imediat.

Cu ambele mâini îi apucă fundul și îl trase peste ea. „Da, da, da, da", striga ea mereu. Apoi își așeză pumnii sub el, depărtă picioarele mult, tot mai mult, până când, „Mmm" și „Aaa", el alunecă înapoi în ea.

– E bine așa, îl încuraja ea, apoi „tot așa" și „da", iar când ochii lui tot mai rătăceau, sperioși, pe fața ei, „da, da", până când începu din nou să se miște ritmic, cu capul lângă al ei, pentru a nu se lovi cap în cap.

Ea îi ciufulea cârlionții în timp ce privea peste umărul lui de-a lungul tivului perdelei, care era acum ca în flăcări. Lumina se reflecta pe țevile caloriferului.

Și în spatele lui ar fi trebuit să se facă ceva curățenie, cine știe ce se strânsese acolo? se gândi ea.

Buzele lui le căutau pe ale ei. Trunchiul lui era atât de lung, încât trecea o bună bucată de ea, iar el trebuia să se cocoșeze pentru a nimeri cât de cât gura ei, însă majoritatea sărutărilor lui aterizau pe bărbia și pe nasul ei.

Ei îi trecu prin minte că ar fi fost cazul să mai geamă.

– Ah, gemu ceva cam slab, după cum își dădu seama chiar ea, așa că mai adăugă repede un „așa, e bine", „da, chiar așa".

Era evident că Arno se bucura de angajamentul ei. Patul începu să scârțâie mai repede.

– Da, foarte bine! Și, de fapt, de ce nu, fute-mă! striga ea, ca nu cumva el să rămână fără suflu pe ultima sută de metri; își înfipse apoi unghiile în spatele lui și se puse pe treabă atât de temeinic, încât pentru o clipă chiar și ei i se păru că dezvoltă ceva „interes pentru

toată chestia asta", după cum spunea chiar ea, asigurându-se în același timp că privea mai plictisit ca oricând.

Închise ochii, încercând să se concentreze numai asupra furnicăturilor care începuseră să urce din picioarele ei. Dar nici nu trecuseră bine de genunchi, că „mmm"-ul lui Arno sfâșie din nou întunericul, „Mmm, MMm, MMM". Mama își ținu respirația, încercând să păstreze senzația în ciuda gemetelor lui. Dar mica ei excitare era mult prea slabă pentru a o mai suporta și pe a lui. Pe cât de repede venise plăcerea ei, pe atât de repede se și topi. Mama rămase singură sub trupul cutremurându-se, stingheră și, dintr-odată, cât se poate de goală. Și iritată, bineînțeles. Și asta. Asta, oricum.

Cu un geamăt cât se poate de real, deschise ochii și privi perișorii gălbui care se legănau în nările de deasupra ei, precum spicele în vânt. De pe obrazul lui Arno se desprinse o picătură de sudoare. El îi mângâie părul pe pernă, apoi își scoase din gură o șuviță înainte de a-i vârî limba aidoma unui sfredel în pavilionul urechii. Din cauza asta își cam ieși din ritm între picioarele ei. Rotire sus, lovire jos, precum la exercițiul acela de la ora de sport când trebuie să te freci pe burtă și să te bați pe cap; toți care au făcut asta vreodată știu că nu este chiar atât de ușor precum pare. Oasele bazinului lui se izbeau de șoldurile ei, în timp ce rotocoalele îi ieșeau tot mai mult în formă de romb. Limba începu să-i alunece dincolo de țintă, umezindu-i toată urechea cu o peliculă subțire și lipicioasă, când începu să sugă atât de tare, încât părea că șuieră. Undeva se auzi un trosnet. Atunci își retrase buzele și începu să-i molfăie lobul urechii. Mai dură câteva secunde până când bășica umedă de salivă să plesnească deasupra timpanului, apoi mama auzi ușa, opritorul de pe gresie, pași tot mai aproape, exact sub fereastra lor, două voci de bărbați, pe urmă un râs, încă destul de încet, dar totuși cât se poate de clar, astfel că rânjetul o lovi pe loc în stomac.

Smuci capul în sus, încercând să dea la o parte umărul lui Arno. Degetele i se înfipseră în spatele lui.

Dar bineînțeles că tatăl meu înțelese totul pe dos. În loc să-și țină gura, se simți încurajat de agitația mamei mele. „MMM", făcu el din nou, și mai tare decât până atunci. Aerul țâșni cu presiune printre dinții săi fluierând.

Ea se târăște în sus și, panicată, îi vâră un sfârc în gură, în timp ce își încolăcește picioarele în jurul lui, asemenea unei caracatițe. Dar el, dintr-odată, nu mai are chef de tandreturi. Destul de brutal, îi apucă gleznele încrucișate pe spinarea lui și îi desface coapsele. Trosnetul se transformă în scârțâit.

– Psst, șoptește ea, mângâiându-i capul în direcția creșterii părului, așa cum faci ca să scoți o pată de pe covor, „psst" și „comoara mea", dar râsetele din curte izbucnesc atunci și mai tare, tare și răsunător, căci pentru asta acustica interioară a curților berlineze este perfectă.

Ecoul se izbește de cei patru pereți și crește atât de tare, că nici ferestrele închise nu-l pot stăvili.

Ea apucă tăblia patului, încercând să oprească scârțâitul. Dar Arno e tot mai sălbatic. Un geamăt hodorogit își face loc prin gâtlejul său ca să iasă la lumină, unde este întâmpinat de o altă cascadă de râsete.

– Da, așa, dă-i bătaie, baby, aude ea o voce, vocea lui, de ce ar fi tocmai a lui, ar putea la fel de bine să fie... a, nu, e sigură, e vocea lui, care răsună oribil în curte, lovind-o între coaste; apoi începe în sfârșit să geamă în ritm, „aahh" și „iihh" și „aahh" și „iihh".

Mama trage pătura peste Arno, ținând-o lipită de capul ei. Dar gemetele întrerupte de noi și noi râsete o urmăresc, iar viteza crește până când ajunge să se audă totul precum răgetele unui măgar, „ih-ah-ih-ah-ihahihahihahiha". Apucă șoldurile tatălui meu mișcându-le înainte și înapoi cu disperare, sperând că poate duce treaba la bun sfârșit, în timp ce Arno începe să horcăie în toată regula. Apoi el îi apucă încheietura mâinii și o țintuiește pe saltea, iar trunchiul îi țâșnește în sus. Ochii îi ies din orbite și, în sfârșit, da, da, da, se prăvălește înainte cu un icnet. Coapsele îi mai zvâcnesc o dată, ca o

jumătate de râmă tăiată, apoi da, daaaaa, DAAAAAAAAAAAAA AAAAAA!!!

Capul i se prăbuşeşte lângă umărul ei. Câţiva perişori i se rătăcesc printre buze, în timp ce respiraţia lui fierbinte şi repezită îi gâdilă obrazul. Ea alunecă spre fereastră cât poate de mult, cu aşa un bărbat năprasnic de lung peste ea şi în ea. Îi apasă gura cu mâna, ascultând concentrată.

Dar nu mai e nimic de auzit.

În fanta de sub perdele se face întuneric şi apoi din nou lumină, ca şi cum cerul ar fi clipit.

„Aahhh", mai făcu Arno încă o dată, dar acum era din nou el însuşi. Mădularele îi sunt grele şi trăsăturile moi, în timp ce îşi cuibăreşte capul în vâlceaua dintre bărbia şi clavicula ei. O imagine a păcii depline.

Asta dacă ochii mamei mele nu s-ar agita în toate direcţiile.

Bătăile inimii ei sunt atât de puternice, încât spinarea lui Arno este aruncată încolo şi încoace, sau cel puţin aşa i se pare ei. Încearcă din nou să se elibereze, dar el pare că a rămas înţepenit în ea. Sau ea sub el, e greu de spus. Partea ei stângă este blocată, iar braţul şi piciorul nu i se văd. Numai mâna atârnă flasc peste marginea patului.

Uşor, îşi spunea ea, uşor, încă nu s-a întâmplat nimic.

Arno se răstoarnă pe o parte. Întinde mâna după ceafa ei şi îşi înfige degetele în omoplaţii ei ca şi cum s-ar ţine de un parapet pe o mare învolburată. Ea îşi vâră mâna liberă în cârlionţii lui, încă umezi la rădăcină, mângâindu-l cu mişcări nervoase până când capul îi cade înapoi în vâlcea.

L-o fi recunoscut pe Arno. Îl auzise vorbind doar o singură dată. Oare e de ajuns ca să-ţi aminteşti o voce? Asta dacă într-adevăr fusese el. Putea să fi fost foarte bine oricine altcineva – cine ştie câţi oameni locuiesc în casa asta? Patru etaje, corpul din faţă, corpul din spate, aripile laterale din dreapta şi din stânga, în fiecare apartament câte doi, poate chiar câte patru oameni sau poate chiar mai mulţi. Dacă porneşti de la ideea că toate apartamentele sunt la fel de mari, ar fi în

total cam o sută cincizeci, două sute de locatari. De ce să fi fost atunci tocmai el? N-o mai suci, sigur că el a fost.

Aude un trosnet extrem de încet, încât mama crede preţ de o jumătate de secundă că vine din ea, atât de natural fusese. Apoi se declanşează alarma.

Întinde mâna peste Arno, dar el iese din ea în sfârşit şi opreşte deşteptătorul cu mâna lui.

– Ce mai timing, nu-i aşa?

Se freacă la ochi. Se întinde. Apoi, brusc, ridică sprâncenele. Ea îi urmăreşte privirea. Ca şi cum ar fi fost prinsă cu ocaua mică, strânge genunchii.

– Dar tu tremuri, spune el dându-i la o parte degetele de pe picioare.

Îi priveşte venele care îi tresaltă pe sub piele şi, cu un zâmbet şugubăţ, îi aplică pe gură un sărut. „Şi mie mi s-a părut minunat", mai spune, apoi părăseşte încăperea în grabă.

Ea îl aude clămpănind pe la toaletă, de unde revine cu nişte hârtie igienică boţită.

– Pentru tine, spune el, ca şi cum i-ar fi făcut cine ştie ce cadou. Apoi îi pune ghemotocul de hârtie între picioare.

Salteaua tresaltă când el se ridică şi aleargă la fereastră, lăsând ziua să intre în casă. O lumină caldă îi mângâie mamei burta.

– Arno! strigă ea, întorcându-se pe o parte.

Ups, spune el întinzându-şi braţele, ca şi cum beţele acelea slabe ar fi putut s-o ferească de privirile cuiva.

Ea apasă hârtia între picioare şi aleargă la toaletă, unde se prăvăleşte pe colac.

„Dacă a recunoscut vocea lui Arno, atunci ştie că sunt şi eu pe aici", se gândeşte, în timp ce încearcă să se şteargă şi să se usuce. Dar mâna îi este amorţită. Degetele care îşi fac drum între picioarele ei îi par străine, ca nişte gheare pietrificate, tari şi ascuţite, zgâriind pe lângă părţile ei ruşinoase.

Oare şi-o fi imaginat? Cum ne tăvăleam amândoi, cum transpiram? Şi-o fi imaginat cum stăteam eu întinsă pe pat cu picioarele desfăcute?

Sări de pe toaletă şi merse la chiuvetă, unde băgă mâna sub jetul de apă. În lumina mată care venea de pe hol, încă mai arăta ca şi cum ar fi comis o crimă. Luă săpunul din suport şi începu să-şi frământe degetele, care, încet-încet, începură să prindă viaţă din nou. Lăsă apa să i se prelingă pe braţe. Abia întorcându-se în cameră îşi dădu seama că picioarele încă îi mai tremurau.

Arno îşi sprijini un picior pe saltea, ridicându-şi şosetele până la genunchi. Apoi îşi trase pantalonii pe deasupra. Când trecu pe lângă ea, îi apăsă un sărut pe umăr.

Ea îşi luă ochelarii de pe noptieră, scoase un sutien din sertar şi îşi trase bretelele pe braţe. Degetele tatălui meu pe spatele mamei erau încă umede.

– Merge, spuse ea, făcând un pas înainte.

Arno rămâne în spatele ei, aşteptând cu răbdare până când ea trece aţa prin ac, îşi trage chiloţeii şi ia un furou din dulap. Îmbracă un pulover peste el, apoi o fustă. Bagă mâna pe dedesubt şi întinde furoul cât de mult poate. Burta lui îi atinge spatele. El îi mângâie braţele, apoi şoldurile şi abdomenul, care scoate un geamăt sonor la atingerea lui.

– Cuiva i-o fi foame, râde el întorcând-o cu faţa.

Arătătorul lui se plimbă întruna de la tâmpla lui la ea şi înapoi, în timp ce colţurile gurii i se caţără în sus, mândru că îi cunoaşte toate măruntaiele, ca şi cum doar el ar fi capabil să descifreze mesajele secrete care vin de la sucurile ei gastrice.

– Totul e pregătit. În câteva minute putem să mâncăm! strigă el, apoi se repede afară din cameră cu paşi mari, caraghioşi, cu capul înainte şi cu mâinile bălăngănindu-i-se dincolo de genunchi.

Mama închide uşa dulapului, poate prea violent, şi întoarce cheia. Aude zgomotele care vin din bucătărie, fundul tigăii scrâşnind pe plită, scânteia aprinzătorului, o dată, de două ori, apoi vuietul flăcării de gaz, vede înaintea ochilor fiecare mişcare a lui Arno, ca pe un film pe care îl cunoşti atât de bine, încât imaginile ţi se derulează în minte chiar şi dacă televizorul e în camera de alături.

Apucă apoi colţurile cuverturii şi o trage cu putere în sus, întinde cearşaful şi aranjează pernele de la capul patului. Ia tricoul boţit de pe tăblie şi îl împătureşte atât de mult, de parcă ar vrea să facă origami. La fel şi pantalonii. Mai întinde o dată puloverul. Îşi linge buzele uscate. Trage adânc în piept un aer care i se pare vechi şi gros, aproape înecăcios. Sau poate doar trebuie să creadă asta ca să poată merge, în sfârşit, în sfârşit, la fereastră.

Deschide prima jumătate, pe urmă şi pe cealaltă, apoi se apleacă în afară doar puţin, ca şi cum ar vrea să vadă ce fac păsările acolo jos, pe vrejurile uscate care se întind peste ghena de gunoi. Ochii îi alunecă în sus, la lucarne, şi spre prosopul care se leagănă pe frânghia de rufe de la etajul întâi, apoi dau ocol micului geam mat, până când nu se mai pot stăpâni şi se aşază direct pe el.

Mama face ochii mici, încercând să vadă ceva dincolo de sticlă.

Din bucătărie se aud din nou zdrăngănituri de vase, zornăit de chei, hârâiala radioului. Durează o veşnicie până când Arno găseşte un post care să fie pe placul lui, apoi începe să cânte şi el cu voce tare.

Soarele alunecă printre doi nori şi învăluie patrulaterul într-un albastru-închis strălucitor. Mama face mâna streaşină la ochi şi are impresia preţ de o clipă că a zărit o pictură cu o femeie, apoi un dulap.

În clipa următoare îşi dă seama că erau numai ferestrele din cealaltă parte, care se oglindeau în geam.

Apăsându-şi cantul palmei tot mai tare pe frunte, se apleacă mai mult. Şi în clipa următoare se trage înapoi.

Înfăşoară unul dintre elasticele ei de pungă în jurul părului, mai netezeşte o dată cearşaful şi se duce la uşă.

„*At the Copa, Copacabana*", îl aude pe Arno cântând în timp ce înaintează pe hol.

Capul lui apare în uşă. De zâmbetul lui se bălăngăne o bucată de pătrunjel. Întinde mâna, ca şi cum ar invita-o la dans, şi o trage în bucătărie, la frigider. Radioul începe să hârâie mai susţinut, în timp ce el apucă laptele şi se îndreaptă apoi către aragaz în câţiva paşi de dans atât de stângaci, încât nu poţi să nu pufneşti în râs.

Mama se eliberează, îşi scoate elasticul din păr şi îl ciufuleşte la loc.

– Aşază-te, aşază-te, strigă el arătând spre masă.

Pe bufetul de lângă el stau aliniate mici castronaşe de sticlă cu ingrediente mărunţite, ceapă, cubuleţe de roşii, verdeţuri, ca într-o emisiune culinară.

– Tot trebuie să plec, spune mama fără prea mare tragere de inimă.

– Nicio grijă, e aproape gata, strigă Arno aplecând puţin tigaia, pentru ca gălbenuşul lichid să ajungă până margine.

Adaugă ceapa, mai umblă pe la robinetele de gaz. Aragazul fumegă ca un coş de fabrică.

Mama se aşază pe scaunul pe care petrecuse jumătate din noaptea care trecuse şi îşi plimbă privirile peste masă. Chiar pusese masa. Cuţitul la dreapta, furculiţa la stânga, un coş cu pâine la mijloc, două farfurii albe aşezate pe şervete de masă. Ridică un şervetel de pe care străluceşte o stea de Crăciun.

– Au rămas de la Crăciun?

– La nevoie, dracul mănâncă şi muşte, strigă Arno râzând.

– Dacă tot trebuie s-o spui, atunci *dreaq*, spune mama, lăsând şervetelul pe masă. Şi *muşti*.

Tata râde din nou, în timp ce întoarce stângaci omleta.

Mama îşi sprijină bărbia în mâini. Îl priveşte pe Arno cum găteşte, numai ca să nu se uite afară, pe fereastră. El începe din nou să cânte, ba împreună cu Barry Manilow, ba împotriva lui, goleşte restul de castronaşe în tigaie, deschide dulapuri, scoate punguţe cu condimente şi vine în sfârşit spre ea cu tigaia în care sfârâie un fel de

clătită strălucind în grăsime. Trage o linie la mijloc şi împinge una dintre cele două jumătăţi în farfuria ei.

– Mic dejun duminical pentru doamna, strigă el, făcând vânt celei de a doua jumătăţi pe o altă farfurie. Ia să vedem!

Pune tigaia în chiuvetă şi se aşază vizavi de mama, apoi îşi îndeasă un şervet în guler.

– Poftă bună, spune el pe un ton festiv, apoi începe cu mişcări repezite să-şi dezmembreze omleta în triunghiuri mai mici.

„Mmm", spune el în timp ce furculiţa îi dispare în gură, apoi, când o scoate, scapă încă un „mmm", la fel cum făcuse cu doar câteva minute în urmă.

O picătură se scurge de pe robinet. Tigaia sfârâie.

Mama ia tacâmurile în mână, îşi taie o bucăţică microscopică şi o bagă în gură.

– Şi? întreabă Arno.

Mama ridică privirea.

– Şi ce?

– Cum e?

Ea îl priveşte, apoi ia o înghiţitură de apă şi o ţine în gură, ca şi cum ar trebui să mediteze la întrebare. Pescuieşte cu limba un rest rămas între măsele, dar nu simte niciun gust. Tot ce poate descrie este marginea cam arsă, care i se freacă de cerul gurii.

– Hmm, mormăie ea într-un târziu, fiindcă nimic altceva nu-i trecea prin minte.

– Şi mie mi se pare minunată, spune Arno mulţumit, exact ca mai devreme.

Înfige furculiţa într-un alt triunghi. Piciorul îi zvâcneşte pe sub masă.

„*Music and passion were always the fashion, at the Copa...*"

Din curte se aude zăngănitul unui lacăt de bicicletă.

Mama duce o mână la tâmplă, ridicând astfel un zid între ea şi fereastră.

Cuţitul lui Arno rămâne în aer.

– Te doare capul? o întreabă.

Brațul ei se prăvălește pe masă.

– Nu, nu.

– Ei, vezi? Ți-am spus eu, un păhărel de șampanie n-are ce să-ți facă. Doar te cunosc.

Își puse niște sare în palmă și o presără apoi pe farfurie.

Poarta curții se închise cu zgomot.

Mama se întoarse, îndepărtându-se de fereastră și urmărindu-l pe tata cum încerca, fără succes, să împungă o bucată de roșie. Mânuia furculița pe la marginea farfuriei ca pe o crosă de hochei, împingând feliuța încolo și încoace. În cele din urmă luă în ajutor un cuțit, reușind astfel să înghesuie bucata pe furculiță, dar tocmai când dinții acesteia din urmă îi atinseră buzele, bucata de roșie îi căzu din nou.

Îi urmări privirea în farfurie, observând măcelul pe care îl comisese acolo, omleta făcută ferfeniță, frunzulițele de pătrunjel cu resturi galbene lipite pe ele, acum împrăștiate pe masă, apoi văzu niște cercuri stacojii care răsăreau ca niște pustule din pojghița de ou rumenit.

Surprinsă, se uită în propria farfurie, apoi din nou în a lui.

– Ce e asta? întrebă ea.

– Chorizo, fu răspunsul lui, apoi adăugă: Ha!

Ridică violent furculița în sus, ținând în ea roșia trasă în țeapă.

Mama lăsă tacâmurile pe marginea farfuriei.

– Eu de ce n-am?

– Păi ție nu-ți place, răspunse Arno fără să se sinchisească prea mult, în timp ce buzele i se închiseră în urma feliuței de roșie.

Mama ridică din nou din sprâncene.

– Serios?

El începu să mestece mai încet. Ea putu să vadă dumicatul plimbându-se dintr-o parte în cealaltă, tot mai încet, apoi oprindu-se, ca și cum tata ar fi avut falca umflată.

– Tu, răspunse el în sfârșit, tu ai spus asta atunci, la început, când eram în barul ăla de tapas din Berlin Mitte. Nu mai știi? Eu te-am întrebat dacă vrei să împărțim frigăruia cu chorizo și tu ai zis că „nu, cârnații cu usturoi îmi fac scârbă".

Dădu din cap. Cârlionții îi țopăiră încolo și încoace.

– Te rog, dacă vrei să încerci...

Și îi împinse farfuria lui.

Ochii i se măriră, jigniți, o dată din cauza reproșului, pe urmă fiindcă uitase acel moment împreună. Cu arătătorul își șterse o picătură de grăsime de pe buza de sus. Arăta aproape ca și cum cineva i-ar fi dat un pumn în nas.

Dar mama nu vru ca supărarea ei să se risipească atât de repede.

– De ce te-ai mai ostenit să scoți șervețele, dacă tu tot cu mâinile te ștergi pe față? se răsti ea.

Dumicatul îi alunecă lui Arno din falcă în gât și se înghesui pe lângă mărul lui Adam. Înghiți atât de crispat, încât pieptul i se umflă. Ochii îi deveniră și mai mari în timp ce o privea fără să spună o vorbă. Frigiderul scotea tot soiul de zgomote, ca și cum ar fi plouat, deși tocmai asta, în mod excepțional, nu se întâmpla. Soarele încă rezista. O rază de soare trecu printre ei, pe masă, precum o panglică aurie de împachetat cadouri.

– Treaba cu noua prăvălie chiar îți dă de furcă, nu-i așa? spuse el dintr-odată, iar vocea lui nu mai suna acum nicidecum jignită, ci avea mai degrabă tonul unui profesor care prezintă rezultatele cercetărilor sale.

Mama dădu din cap încurcată.

– Ce are a face una cu cealaltă?

El traversă cu brațul panglica luminoasă și îi luă mâna într-a lui.

– E în regulă, continuă el, ca și cum nici nu ar fi auzit-o. Știu că e puțin cam mult acum, cu examenul la ușă și cu toată treaba de la magazin. Dar trebuie să te gândești că mai ai puțin și gata. Doar câteva luni și ești la liman. Înclină capul într-o parte. Atunci vei fi scăpat de toate astea.

Ea încercă să-şi tragă mâna, dar el o ţinu bine, strângându-i oasele degetelor.

– Doar câteva luni, murmură el, ca pe un fel de formulă magică. Şi pe urmă începe viaţa.

Arno se aplecă până când îi întâlni privirea, apoi încercă să-i facă semn cu ochiul stâng, dar şi dreptul i se închise puţin.

– Da, da, spuse ea, reuşind, în sfârşit, să se elibereze.

Arno îi zâmbi încurajator. Apoi începu din nou să-şi maltrateze mâncarea, mestecând atât de încordat, de parcă ar fi prestat o muncă grea.

Ea se întreabă dacă mâncase mereu în felul acesta.

Ca la un şarpe, pe gâtlejul lui se strecoară în jos dumicat după dumicat. Îmbucăturile împung prin piele. De câte ori înghite, îi răsar în colţul gurii mici băşici de salivă. Îl priveşte, pe jumătate fascinată, pe jumătate scârbită, până când un geamăt satisfăcut îi saltă burta, iar el pune furculiţa jos.

Mama se ridică, ia farfuria lui goală şi apoi pe a ei, aproape neatinsă, şi se îndreaptă spre chiuvetă.

– Lasă-le aşa, mă ocup eu mai târziu, îi zice el.

– Mai târziu o să fie totul uscat, spune ea.

– Atunci mă ocup de ele chiar acum! Se ridică, întinde mâna pe lângă ea, în chiuvetă, şi îi ia tacâmurile din mână. Hai, ieşi afară de aici, spune el făcând pe seriosul.

O îmbrânceşte uşor cu şoldul, apoi întinde cotul în sus, ca s-o ţină departe de chiuvetă, după care, pentru orice eventualitate, strânge buzele ca pentru un sărut, în timp ce ea părăseşte încăperea oarecum împotriva voinţei ei.

Merge în baie, ia periuţa de dinţi din pahar şi pune pe ea un munte de pastă. Ţine capul periei sub jetul de apă, apoi îl vâră în falcă şi freacă grosolan. Scuipă în chiuvetă. Face gargară. Se şterge la gură. Îndreaptă prosopul. Îşi scoate pentru a treia oară elasticul din păr – sau cum s-o numi ceea ce face ea cu părul – şi piaptănă şuviţele cu

degetele într-atât de strâns, încât se simte ca şi cum ar purta o pălărie prea strâmtă, dar nu-şi poate stăpâni nervozitatea, care e din ce în ce mai mare în timp ce părăseşte baia şi se îndreaptă spre birou, unde poate că deja... oare Arno s-o fi gândit deja la asta, atât de devreme? Într-adevăr, oblonul este ridicat, priveliştea e liberă şi ispita s-a întors. Mama trebuie să apeleze la toată puterea ei pentru a ţine privirea în podea. Ia de pe masă dosarul, un blocnotes, mica mapă, apoi pune totul în geantă şi încearcă disperată să stea cu spatele la geam, ceea ce, evident, nu-i foloseşte la nimic. Ceea ce, de fapt, nu face decât să-i fie tot mai rău. Lucru pe care ea nu-l ştie încă – şi cum ar putea, câtă vreme nu ştie nimic despre aşa ceva? Despre puterea de a-l stăpâni cu gândul pe cel care caută s-o asupărească. Despre dorul care nu se poate naşte dintr-o întâmplare, dintr-un gest, de fapt, din nimic, dar care atâţă instincte cu atât mai sălbatice cu cât rădăcinile îi sunt mai firave, ca şi cum ar vrea să compenseze originea jalnică printr-o coroană cu atât mai stufoasă. Despre faptul că un singur moment nechibzuit e de ajuns pentru a scoate inima din ritm într-atât încât să nu mai existe cale de întors, mai ales când e vorba de un boţ de carne atât de inert şi de ţeapăn ca al ei. Ea nu ştie, aşa că încă mai crede că ar putea câştiga un avantaj, că nu trebuie decât să-şi facă bagajul, să închidă catarama şi să iasă afară. Crede că ajunge să faci un pas înaintea celuilalt, că e suficient ca să dispari în depărtări.

Şi nu observă, între timp, că se îndreaptă tocmai spre el.

Însă, deocamdată, Arno e cel care îi taie calea.

– Poţi să înveţi şi aici, îi aude ea vocea pe hol. Promit să tac chitic.

Intră pe uşă, cu mâinile ude depărtate de corp.

– Ştii doar că nu am toate cărţile aici.

Ridică geanta de pe masă. Se întoarce. Este deja aproape de uşă când mai priveşte o dată peste umăr, doar puţin, încolo şi încoace, atât de repede că nici măcar nu găseşte locul potrivit de unde să-şi arunce ochii spre altă fereastră, şi de asta se necăjeşte din nou. Însă, slavă Domnului, Arno înţelege din nou cu totul altceva.

– Știu, știu, strigă el. E plin de fum. Nicio grijă, după ce pleci o să aerisesc.

Îi apasă un sărut pe buze. Răsuflarea îi miroase a cârnați.

Mama se strecoară pe lângă el pe hol, își ia paltonul din cuier și învârte cheia în broască. Din bucătărie se aude urlând Scorpions.

Se grăbește să ajungă în casa scării, cu o mână deja în palton și cu cealaltă pe clanță. „Și eu te iubesc", îl mai aude pe tata spunând. Apoi ușa se trântește.

Coboară scările, își vâră și cealaltă mână pe mâneca paltonului, își închide nasturii. Degetele găsesc cu greu butonierele, iar poalele îi sunt aruncate în toate părțile de genunchi, dar nu-și permite să se oprească; coboară repede, etajul al doilea, etajul unu, tot mai repede și mai repede. Doar ochii nu țin pasul cu ea. Se reped tot timpul în sus. Privirea i se înșurubează în sus, de-a lungul spiralei formate de balustradă, și se agață de cel mai înalt punct, până când picioarele ei nu mai fac față atracției. Fără apărare, se lasă târâte înapoi, împiedicându-se de treptele pe care tocmai le coborâseră, din nou în sus, pe lângă ușa apartamentului lor. Catarama genții mamei face clacclacclacclacclacclac la fiecare pas, lovindu-se de nasturii paltonului. O lipește de ea, o apasă cu brațul, de parcă ar încerca să potolească un bebeluș care urlă. Se oprește și se lasă moale pe perete abia când scara ajunge la un cot.

Respiră greu, duce mâna la gât. Ritmul alert al respirației ei se întrepătrunde cu vocea lui Arno, care cântă acum atât de tare, încât se aude până aici, sus. Strânge degetele în jurul gâtului, apoi pune un picior pe adâncitura de pe mijlocul treptei, asemenea unei albii întunecate de râu. Lemnul putred scânceşte. Ea apucă balustrada, încercând să-și lase greutatea în braț, și mai are doar doi-trei metri până la destinație când își dă seama că cineva de jos ar putea să-i vadă mâinile. Speriată, dă drumul balustradei și cade înainte. Genunchiul se izbește de ceva ascuțit. Își mușcă buzele ca să nu scoată vreun sunet, uitându-se la cele două uși, cea din stânga, din lemn, ca a ei, doar că nu e albă, ci în toate nuanțele posibile de maro, după

nenumărate vopsiri consecutive; cealaltă e din metal, fără sonerie sau clanță, arătând mai degrabă ca ușa unui seif decât ca aceea a unei locuințe.

Degetele i se plimbă încolo și încoace în timp ce se gândește frenetic pe ce parte locuiește el, „când mă uit de la geam de la mine, fereastra lui e la stânga față de mine", apoi scara urcă la dreapta și face un cot. Închide ochii, se apleacă de la perete spre balustradă și încearcă să gândească logic. Dar probabil că nici rațiunea ei nu mai are chef să-i stea la dispoziție ori de câte ori i se năzare ei, pentru ca în clipa următoare să se lase din nou tratată ca o cârpă.

Apasă genunchiul pe următoarea treaptă, urcând încă puțin, cât să poată citi plăcuța de ceramică de lângă ușa din stânga. „Bine ați venit" scrie pe ea, cu litere rotunjite copilărește, iar alături e gravată o floare. Se uită la dreapta, dar singurul semn că ar trăi cineva în dosul ușii metalice este un sticker galben de pe perete.

Piciorul ei îndoit începe să tremure. Privește lemnul murdar, maro-închis, de dedesubt, urmărind șănțulețele săpate adânc în treaptă. Prin contrast, piciorul ei arată neted și nou. Privirea îi alunecă pe pielea întinsă, peste ciorapii din nailon.

Pașii din interior se apropie dintr-odată și o fac să se clatine câteva trepte înapoi, înainte de a-și regăsi echilibrul și a o lua la goană. Geanta o lovește între picioare. „Listening to the wind" se aude urlând în urma ei, în timp ce ea aleargă pe trepte în jos. Balustrada țipă, într-atât de strâns trage de ea. Fuge de-a curmezișul curții interioare, smulge ușa și se repede pe trotuar. Aleargă pe stradă, prin intersecție, vede la timp șanțul care se deschide în fața ei și care ieri nici nu era acolo. Aleargă prin tunelul care duce peste cabluri și țevi, ajunge din nou pe trotuarul plin de praf, în stația de metrou. Fuge pe scări în jos, spre linii, aleargă de-a lungul peronului, se așază pe o bancă. Pune picior peste picior și geanta deasupra.

Se ridică din nou. Se uită neliniștită de la dreapta la stânga, ca și cum s-ar fi temut că o urmărise cineva.

O urmărise cineva?

Doar tu eşti cea care îl urmăreşte!

Se gândeşte la Schäfer Marie, cu perna ei de la fereastră şi cu informaţiile ei şoptite cu mâna la ureche. Dar nici măcar ea n-ar fi mers atât de departe încât să spioneze pe cineva până la uşa apartamentului.

Se duce la bibliotecă. Vrea să înveţe. Bineînţeles că nu învaţă nimic în afară de ce înseamnă să vrei să înveţi şi să nu poţi. Îşi vâră nasul în cărţi. Se holbează la pagini. Şi nu vede nimic altceva în afară de rânjetul lui. Urmăreşte rândurile cu degetul, ca o elevă din clasa întâi, sigur, nu ca ea când era într-a-ntâia, ci ca o şcolăriţă normală. Încearcă să priceapă ce scrie acolo. Şi nu înţelege nimic. Iar cel mai puţin pe ea însăşi. Aşteaptă ca încăperea să-şi facă efectul, mirosul cărţilor, vocile şoptite, zgomotele înfundate, tipice pentru biblioteci, care alteori o transpuneau în starea magică de atenţie sută la sută, în care putea digera fără probleme şi cea mai anevoioasă lectură. Acum însă, nu poate trece nici măcar de primul paragraf. Îi e ciudă pe ceilalţi studenţi, ăştia de aici, din oraşul ăsta de rahat, mai ales duminica, acum deja la amiază, sau chiar duminica seara. Sau poate nici măcar asta, căci ziua se târâie aşa de greu, încât privind înapoi, nici nu mai e sigură că fusese doar o zi şi dacă nu cumva, de la dimineaţa aceea cu Arno, nu trecuseră totuşi săptămâni întregi. Deci îi este ciudă pe studenţii aceştia cărora nici măcar nu le trece prin cap să-şi înăbuşe sau să lase mai jos şoaptele sau să fie în vreun fel atenţi la cei din jur. Aşa că îşi spune că de vină este probabil gălăgia fiindcă nu poate progresa. Sau aerul închis. Sau foamea. Trebuie să iasă afară, doar câţiva paşi, să mănânce ceva, toate prostiile pe care oricine are experienţă în privinţa lipsei de concentrare le-ar recunoaşte imediat ca metode de autoamăgire. Dar bietei mele mame, până atunci imună la tentaţii, rezistentă la orice distragere, tocilară tenace imposibil de abătut de la calea ei, Cum-adică-eşti-obosită?-Ai-terminat?-Păi-atunci-poţi-să-ţi-răspunzi-şi-singură-la-întrebare!, îi lipseşte şi experienţa asta. Nu are anticorpi împotriva pretextelor deghizate în raţiune, crede în puritatea motivelor ei. Şi aşa se face că îşi împachetează lucrurile şi se întoarce afară.

Unde, spre marele ei nenoroc, se adunase cam tot oraşul. În faţa universităţii, pe stradă, oriunde vedeai cu ochii: numai oameni. Cei mai mulţi cu o îngheţată în mână şi cu nasul la soare, „ca şi cum acasă n-ar avea lumină electrică". Cerul este de un albastru strălucitor, de parcă primăvara ar fi venit în timp ce mama era la bibliotecă. Unde poate că stătuse săptămâni întregi, „deci nu dintr-o bucată, aşa, din când în când, dar acum tot aia e".

Caută o bancă la marginea străzii, dar toate sunt ocupate, la fel şi cafenelele, care sunt toate pline; apoi se gândeşte să se ducă pur şi simplu acasă şi să înveţe mai bine a doua zi de dimineaţă – dacă s-ar scula mai devreme decât de obicei, atunci poate că ar putea, dar nu, nici asta nu merge, fiindcă i-a promis bunicului să-şi arunce o privire peste aplicaţiile pentru noul post de vânzătoare, ceea ce înseamnă că trebuie să fi trecut între timp săptămâni întregi, altfel de unde să vină azi aplicaţii, când vânzătoarea fusese dată afară abia ieri?

„Poate că era vorba de o înlocuitoare pentru vreo altă prinţesă, pe care o dăduse afară mai înainte", îşi spune mama nerăbdătoare. „Bunicul mai făcea ordine din când în când." Spunea: „De fapt, mereu sunt niscaiva găuri de umplut". Apoi, mama adăugă: „Dumnezeule mare, nu te mai împiedica de asemenea rahaturi", de parcă eu aş fi cea care o tot lungeşte, „au trecut 20 de ani de atunci, mai poţi uita un detaliu sau altul!" Important era doar că fuseseră nişte aplicaţii pe care trebuia să se uite cineva, şi anume mama mea, şi asta cât mai repede, în dimineaţa următoare, înainte de facultate, fiindcă aşa îi promisese bunicului.

Face calea întoarsă, vrea înapoi la bibliotecă.

Iar când îşi dă seama cât de aproape este de casa bunicilor mei, se duce direct la ei, ca să se apuce de acum de aplicaţii.

„Cine ştie, când vei mai regăsi cheful de muncă, poate că o să funcţioneze şi învăţatul", se gândeşte ea în timp ce grăbeşte pasul.

Gândul de a mai goli o dată găleata, de a o lua de la capăt, de a transforma ziua măcar la sfârşitul ei dintr-un eşec într-un succes îi însufleţeşte pasul. Deja vede vitrina în care se lăfăie păpuşi care râd cu toată gura.

Ocoleşte prăvălia, păşind pe dalele de piatră printre care niciun fir de iarbă nu se încumetă să răsară, şi o vede pe vecină la intrare, cu un picior în uşă. Cu o mână trage afară o trotinetă din lemn, iar cu cealaltă îl apucă pe boracul care pare că ar căuta ceva în ghivecele bunicii mele. Mânuţele îi sunt îngropate adânc în pământ, în timp ce părul blond şi cârlionţat îi atârnă pe faţă.

– Bună, zice mama.

Băieţelul ridică privirea şi îşi scoate degetele murdare dintre frunze.

Vecina se iţeşte de sub perdeaua pe jumătate trasă.

– Hai, acuş! Dacă te mai agiţi mult pe aici, ne cad stelele în cap! strigă ea, apoi trage trotineta de tot afară.

Panglicile înfăşurate în jurul ghidonului mătură pe jos, în timp ce ea întinde din nou mâna după băiat. Dar acesta se eschivează pe sub mâna ei şi se împiedică de roţi. Şi cade exact în braţele mamei.

Vecina îl apucă de guler şi îl trage înapoi.

– Ce-i cu tine azi? Ai călcat într-un scuipat de şmecher sau ce? strigă ea, scuturându-l atât de tare, încât urletele bine-cunoscute izbucnesc din nou.

– Ei, atunci eu plec, murmură mama, apoi intră în casă şi aleargă pe trepte în sus, apucând să-l audă şi pe vecinul care ia parte din balcon la partida de urlete.

Ajunge la etajul al doilea şi sună.

– Cine e? se aude din dosul uşii glasul temător al bunicii.

– Mamă, eu sunt!

– Tu eşti?

– Da, eu sunt.

– Ce cauţi aici?

– Mamaaa, n-ai putea să-mi deschizi mai întâi?

– Ăăă, da, un moment.

Lanţul alunecă pe şanţul lui, încuietorile, la acea vreme doar două, trosnesc sec, apoi uşa se crapă şi privirea mamei se opreşte asupra cortului bleumarin în care e bunica.

– Cum de nu eşti la bibliotecă? se miră ea, strângând-o pe mama la piept de parcă nu s-ar fi văzut de ani întregi.

– Tocmai de acolo vin.

– Aşa de devreme? Doar trebuie să înveţi!

Mamei îi scapă un râs amar.

– Şi cum să fac asta, mă rog, când aici mă aşteaptă un munte de lucru? Aplicaţiile nu se citesc singure.

Îşi scoate paltonul şi îl agaţă în cuier. Bunica clatină din cap.

– Ce aplicaţii?

– Pentru noua vânzătoare. I-am promis lui tati că o să aleg pe cineva, de fapt, abia mâine...

Dar bunica îi retează vorba.

– Cum poţi să umbli aşa? strigă ea, apoi îi trage mamei puloverul în sus.

Mama se uită în jos şi abia acum vede petele maronii care se întind până pe fustă.

– Ce naiba ai făcut? strigă bunica mea, clămpănind prin baie, de unde se întoarce cu o cârpă mustind de apă.

– Eu? se miră mama. A fost copilul vecinilor.

Scoate cu degetele firimiturile de pământ care se încurcaseră în lâna puloverului.

– A căzut peste mine după ce a scormonit printre flori.

– Iar a fost ăla la florile mele? strigă bunica. Cred că i s-a urât cu binele!

Apoi se lasă în genunchi în faţa mamei, îi întinde puloverul şi începe să-l frece bine cu cârpa. Micile pete maronii se transformă în lacuri mari, negre.

– E tot mai rău cu puşlamaua aia, geme ea. Face numai ce vrea, iar părinţii îl lasă în treaba lui.

Cârpa ajunge pe coapse, apoi înapoi pe pulover, până când toată partea din față e udă.

– Așa nu poți să umbli, spune ea în cele din urmă, apoi se ridică gâfâind.

O gonește pe mama în direcția dormitorului și se duce la șifonier.

– Dezbracă-te!

Mama face un gest de refuz.

– Lasă, că merge.

– Nu, nu, strigă bunica. Nu-mi ieși tu mie din casă așa!

Îi face semn cu degetul și se oprește nerăbdătoare la ușa șifonierului, până când mama, mai mult de gura ei, își scoate fusta. Pune ochelarii pe pat. Trage puloverul în sus. Coatele întind ochiurile în timp ce caută ieșirea, apoi scoate o mână de pe mânecă și simte degetele bunicii mele care, cu o smucitură, îi trage puloverul de pe umeri.

Vede încăperea ca printr-o pungă din plastic, apoi și patul, ale cărui contururi se întrepătrund.

– Și lenjeria, totul e ud leoarcă pe tine.

Mama își scoate furoul, își desface sutienul și își dă jos chiloții, apoi așteaptă, dârdâind, până când bunica îi dă, în sfârșit, ceva moale. Trebuie să țină materialul exact înaintea ochilor ca să recunoască chilotul uriaș din bumbac.

– Ăsta e mult prea mare.

– Și eu ce să fac? strigă bunica. Dacă n-ai fi insistat să-ți iei toate lucrurile de aici și să le duci în apartamentul tău, acum am fi găsit ceva potrivit.

Rostește „tău" după „apartamentul" de parcă ar fi ceva odios.

Ușa șifonierului scârțâie. Mama vede ca prin ceață mâna bunicii ridicată la piept, mișcându-se dintr-o parte în alta.

Intră așadar, în namila de chilot, înnoadă materialul de prisos pe ambele părți și își acoperă pieptul cu un braț.

– Dumnezeule mare, cine se uită acum la tine? se aude din ceață înfundat.

Lângă mama aterizează apoi o a doua bucată de stofă, pe care reușește s-o identifice ca fiind o bluză la fel de supradimensionată. Măcar pantalonii pe care bunica îi scoate la lumină sunt din zilele de după război ale bunicului, când era mort de slab, astfel încât ei luară contact, ce-i drept sporadic, cu trupul mamei.

Pipăie pe pat, își găsește ochelarii.

Apoi, fața congestionată a bunicii se asprește dintr-odată și fruntea i se încruntă.

– De ce nu porți lentilele de contact?

Mama răsucește talia pantalonilor până când ajunge precum un cârnat gros în jurul ei.

– Îmi irită ochii.

– Există picături pentru asta.

– Nu-mi trebuie când merg la bibliotecă.

– Totuși, n-au cum să-ți facă rău.

– Nu e parada modei, mă duc acolo să învăț.

– Da, da, strigă bunica, apoi adaugă: Îți spăl hainele, le poți lua data viitoare.

– Mulțumesc, mormăie mama.

– Asta dacă nu cumva vrei să le lași aici. În caz că o să mai ai nevoie de ele.

– Mamă, chiar trebuie să mă apuc de treabă acum, spune mama, apoi se duce în birou, unde, într-adevăr, mapele sunt deja pregătite.

Se așază pe scaun, trage tot vraful mai aproape și deschide o mapă. Face o mișcare de rotație cu umerii și se apleacă înainte.

Se ridică. Închide ușa. Își dă două palme pe obraji.

Prin folia protectoare începe să citească: „Stimate doamne, stimați domni, prin prezenta solicit un loc de muncă în magazinul dumneavoastră..."

Aruncă mapa pe jos. O ia pe următoarea, cea scrisă de mână. Scoate adresa. Parcurge câteva rânduri numai din curiozitate, până ajunge la inimioara desenată în dreptul lui „cu stimă" și o aruncă și pe asta pe jos.

Ia la mână a treia mapă, bucurându-se deja de prostiile care o aşteaptă aici. Dar începutul este surprinzător de suportabil, cu entuziasm am descoperit anunţul dumneavoastră în timpul stagiului meu de instruire ca vânzătoare, apoi am avut ocazia să acumulez experienţă în comerţul cu amănuntul, cu stimă, anexele 1, 2, 3.

Dă mai departe la CV, fără vreo tragere de inimă, arătătorul urmăreşte formarea profesională, şcoală primară, liceu politehnic, studii postliceale. Materiile, bine, notele, bine, nu spectaculos, dar în medie totul e în ordine, nimic de reproşat. Nimic de care mama să se agaţe. Fără s-o deranjeze vreo greşeală de literă, privirea îi alunecă de pe pagină, se pierde în gol şi ajunge de la sine la ochii galbeni, care o fixează atât de intens, încât de spaimă îi cade mapa din mână.

Scutură din cap, apucă din nou teancul şi se ascunde în spatele unei alte mape. Dar, ce să vezi, nici asta nu e rea. O virgulă e pusă greşit, dar asta nu ajunge ca să oprească furnicăturile care îi înaintează pe braţe. Degetul ei urmărind rândurile începe să tremure. Îşi dă din nou două palme peste faţă, de data asta chiar zdravăn, apoi răsfoieşte mai departe, diplome, documente, rătăcindu-se prin tot soiul de copii, până la notele de la bacalaureat, bineînţeles că vaca dracului a mai făcut şi rusa la şcoală.

Şi cam asta a fost tot.

Imaginile se prăvălesc peste ea, musca din buzunarul lui, vârfurile degetelor pe chitanţier, pe urmă uşa din lemn bălţată, da, dintr-odată e cât se poate de sigură că el locuieşte în dosul acelei uşi. Îl vede în tocul uşii, cu rânjetul lui care îi răscoleşte măruntaiele.

Uşa se dă de perete.

– Poate vrei o bucăţică de plăcintă cu mere.

Mama îşi şterge faţa cu mâna.

– Nu mi-e foame.

– Dar trebuie să mănânci ceva.

– O să mănânc, dar nu acum.

– Evident că nu mănânci destul. Uită-te la tine!

– Ştiu, ştiu, răspunde mama. Îmi pare rău. Şi pentru că buza inferioară a bunicii se deplasase deja ameninţător înainte, adaugă: iartă-mă, am avut o noapte proastă.

– Şi eu, spune bunica. De când tati a venit cu ideea asta despre noua filială, n-am mai pus geană pe geană. Ba chiar am... dar ultimele cuvinte se cufundă într-un val de tuse, care era într-adevăr necesar, altfel ai fi putut uita că încă e bolnavă de moarte.

Luptându-se să respire, duce mâna la buzunarele cortului cu care e îmbrăcată, cotrobăie printre lucrurile de pe masă, dar inhalatorul e de negăsit. În schimb, redescoperă toate boleşniţele adunate. Vechii plămâni. Noile dureri de stomac. Şi, mai ales, spatele!

Mama aprobă şi scutură din cap, trăgându-şi marginile hârtiei peste degete ca la cinematografele din vechime, până când în sfârşit, în sfârşit, bunica pleacă.

Iar drama începe de la zero: pus ochelarii, dat jos ochelarii, desfăcut părul, strâns părul. Agitaţie. Scuturat din cap. Mapele cu aplicaţii ajung una după alta pe jos, deşi mama nu ar şti să spună ce citeşte acolo. Studiază o poză de paşaport oarecare cu un fundal albăstrui, observă brusc că a citit de atâtea ori adresa şi numărul de telefon ale candidatei încât le ştie pe dinafară şi apoi aude uşa de la apartament.

– Ai venit, în sfârşit! strigă bunica, apoi începe să povestească agitată despre mama şi despre pete şi băiatul din vecini, „care devine tot mai rău pe zi ce trece".

Mama, panicată, îşi mută privirea de la stânga la dreapta. Alunecă de pe scaun, adună mapele răspândite pe jos şi le aruncă pe masă.

– Şi? Ce tânără speranţă ne va acorda ajutor în viitor? latră bunicul năpustindu-se înăuntru.

De sub jachetă i se vede îmbrăcămintea de weekend, adică un costum de culoarea antracitului în loc de unul negru. La costum poartă o pălărie minusculă şi un zâmbet uriaş.

– Pe vreme bună, şantierul arată şi mai bine! spune şi, fără să se întoarcă, lasă jacheta să alunece în braţele întinse ale bunicii, care

vine în grabă în urma lui. De pe autostradă, terenul se vede deja de la trei kilometri distanță. În jur e gol, nici măcar un popas nu e acolo. Oamenii sunt obligați să vină până la noi fie doar pentru a face pipi!

Își dă jos pălăria și o întinde în spate, unde este preluată tot de bunica, în timp ce el relatează cu fața roșie de entuziasm despre cel mai nou plan al său, acela ca în locul încă unei filiale să instaleze un fel de rampă cu resturi.

– Putem duce acolo tot ce nu s-a vândut până la finalul sezonului. Lipim etichete cu reduceri pe fiecare articol și se vor vinde singure. Se întoarce pe vârfuri și ridică sprâncenele. Ce spui?

– Sună bine, înghite mama în sec.

– Asta e tot? se încruntă bunicul.

Neliniștită, mama adună mapele în dreptul ei.

– Nu i-aș spune însă rampă cu resturi. Ce ai zice de outlet?

– Gena mea! exclamă bunicul și bate în masă, neputând să se bată pe coapsă.

Apucă marginile mesei ca un preot marginile amvonului și începe să ridice în slăvi zgârcenia nemțească, „mai ales aici, în Est. Au avut atâta vreme doar prețuri unitare, încât acum sunt fără putere în fața unor cuvinte precum oferte speciale și chilipir. În principiu am putea să le dăm doar suluri de stofă!" Masa începe să se clatine de colo până colo.

– Așa, hai să vedem cum arată succesoarea, spune el brusc, uitându-se la teancul în care se află cam cinci sau șase mape. Acestea sunt cele care intră în discuție?

Mama îi urmărește privirea și scutură imperceptibil din cap.

– Ei, arată-mi, atunci.

Dă drumul marginii mesei și întinde brațul.

Mama se uită la degetele întinse în fața ei, vede inelul și pielea strivită de deasupra. Trage una dintre mape din dezordinea de lângă ea și i-o pune în mână.

– Ei, atunci să vedem, spune bunicul, apoi deschide mapa și o ridică spre ochi: Jaqueline, citește el cu voce tare.

Privirea îi alunecă în josul paginii. Răsfoiește totul încetișor și își duce limba din interior spre buza de sus.

– Mda, nu e tocmai copleșitor, nu-i așa?

Mama aprobă.

El își apasă degetul arătător în gropița din bărbie.

– Trebuie să iei ce se găsește, nu?

Ea aprobă din nou.

Bunicul se uită strâmb în sus.

– Ța-kö-li-nö, spune el încă o dată, de parcă sunetul ar putea să-l consoleze, apoi rulează mapa ca pe un baston.

Mama inspiră adânc. Simte privirea bunicului asupra ei, vede bastonul făcut din mapă, care se mișcă în pumnul lui încolo și încoace și care apoi se ridică și se lovește atât de tare de masă, încât mapa se îndoaie la mijloc.

– Ei bine, atunci asta să fie, spune el. Desigur, dacă ești sigură că e persoana potrivită.

Mama ridică privirea.

– Da, este, spune ea aprobând din nou.

Este pentru prima dată când îl minte pe bunicul.

Bunica revine în cameră.

– Deci, strigă ea cu nerăbdare din prag, ați găsit pe cineva?

– Evident, strigă bunicul la rândul lui, și încă ce bună!

– Slavă Domnului! exclamă bunica, cerând apoi să vadă mapa. Poftim, din Jena? geme ea încă dinainte să apuce să vadă bine toată pagina întâi. De acolo era și femeia aia, Berenth! Hei, să sperăm că nu e la fel de proastă.

– Cum să fie? strigă bunicul. Atunci n-am mai chema-o la interviu.

Mama se ridică și își ia geanta de pe jos.

– Dar și pe Berenth ai chemat-o! Și ai mai și angajat-o, continuă bunica. Unde vrei să pleci?

– Acasă, răspunde mama aproape în șoaptă, de parcă ar fi fost la cinematograf și nu ar fi vrut să acopere vocea protagonistului.

Bunicul îi smulge bunicii mapa din mână.

– Ei, Berenth! Jena a avut o sumedenie de fii celebri, alte oraşe ar fi invidioase! Hegel, Novalis, Goethe, Schiller!

– Eu credeam că Schiller era din Marbach, exclamă bunica. Doar ai spus că bunica Schneider s-a dus special cu bicicleta la casa în care s-a născut!

– Eu? Eu am spus asta? Niciodată!

– Ah, atunci înseamnă că eu mint.

Mama se împinge printre ei doi.

– Trebuie să plec.

Bunica aleargă după ea.

– Nu rămâi la masă?

– Mi-ar plăcea, dar mai trebuie să învăţ!

– Atunci, să îţi pun măcar nişte prăjituri la pachet.

– Nu e nevoie.

– Poate pentru Arno.

Bunicul iese din birou.

– Uite ce note are, numai zece şi nouă, exclamă el, ciugulind foaia cu degetele precum o găină nisipul, chiar dacă bunica nu vede nimic. Dacă are asemenea note nu poate să fie proastă.

– Astea sunt note din Est, strigă totuşi bunica, pot să însemne altceva.

– Hilde, am început să mă satur de atitudinea asta negativă. Când o să vezi şi tu partea pozitivă?

– Iar vorbim de partea pozitivă? E vorba doar de o vânzătoare!

– Dar de ce te enervezi aşa?

– Dar nu mă enervez deloc.

– Eu am plecat, şopteşte mama.

Bunica o ţine de braţ.

– Mai aşteaptă un pic! strigă ea, apoi fuge în dormitor.

Se aud sertare şi uşile de la dulap care se deschid şi se închid, apoi bunica se întoarce gâfâind cu o vestă tricotată pe care o ţine în sus.

Mama scutură din cap.

– Nu mi-e frig.

– Aiurea, se întunecă în curând. O să îngheţi! exclamă bunica şi forţează braţele mamei să intre pe mâneci.

– Ce mai e şi asta?

Din trei paşi, bunicul e lângă ele şi îi pune mamei mâna la ceafă.

– Made in China? strigă el şi trage eticheta atât de tare în sus, că aproape o sugrumă. Ce caută aşa ceva la mine în casă?

Bunica ridică din umeri.

– Cred că a trimis-o Ilse la un moment dat.

Bunicul scoate o exclamaţie dispreţuitoare.

– Sută la sută acril, te zgârie de te înnebuneşte.

– Aiurea, nu zgârie deloc, strigă bunica.

– Trebuie să plec.

Mama întoarce capul şi încearcă să se elibereze din strânsoarea bunicului. Dar bunica o apucă din partea cealaltă şi îi vâră bluza ieşită la loc în pantaloni. Ca doi copii care se ceartă pe o păpuşă, trag de mama încolo şi încoace, până când aceasta se smulge aproape cu forţa, îşi ia pardesiul din cuier şi iese pe casa scărilor mormăind o scuză.

– Cum e cu prăjitura pentru Arno? Data trecută i-a plăcut? o aude strigând pe bunica în timp ce coboară scările.

Apoi aude exclamaţia bunicului, la aceeaşi intensitate:

– Doamne Sfinte, Hilde, mai bine îl suni şi îl întrebi!

Apoi uşa se închide în sfârşit.

Ea păşeşte pe stradă şi merge de-a lungul bordurii. Treptat începe să se întunece. Încearcă să îndoaie manşeta încă o dată, dar e atât de groasă, încât aproape că nu o poate răsuci. Tivul pantalonilor bunicului se freacă hârşt-hârşt de asfalt, ca o a doua pereche de paşi care îi urmează pe ai ei.

Începe să alerge tot mai repede, până când paşii i se adaptează la bătăile galopante ale inimii. Îşi cercetează mintea pentru explicaţia haosului din ea şi nici măcar în cel mai îndepărtat colţişor nu găseşte altceva în afară de dojeni. Adună-te! Ce naiba se întâmplă cu tine? Termină în sfârşit cu tâmpeniile!

Aleargă spre staţie, unde, din fericire, se află deja un tramvai. Se urcă, se înghesuie printre oameni. Se aşază, vede picioarele din faţa ei, tocurile care îşi caută echilibrul printre celelalte perechi de pantofi. Geanta îi tot alunecă în timp ce tramvaiul ia câte o curbă, se opreşte şi porneşte, apoi se opreşte din nou. Cineva deschide cu nerăbdare uşile care piuie, înghesuind un genunchi între ele. Din difuzoare se aude vocea precipitată a vatmanului, dar de asta îşi va da seama mai târziu sau poate chiar peste ore sau zile, când va sta întinsă în pat, încercând cu disperare să-şi amintească totul cât mai exact, de parcă, dacă ar răzui totul astfel încât să nu mai rămână nici măcar o bucăţică de gri, va desluşi până la urmă şi piesa din mijloc. Dar îi va lipsi curajul să-şi amintească cu adevărat. Tot ce reuşeşte este să combine logic. Nu poate decât să reconstituie, să deducă: era destul de aglomerat, altfel de ce ar fi stat aşezată pe proeminenţa dintre scaune? Au urcat şi au coborât mulţi oameni. Trebuie să fi durat destul de mult până să se pună tramvaiul din nou în mişcare, astfel încât mama – cu piuitul uşilor răsunându-i în urechi – să fie aruncată brusc în faţă.

Cade pe culoar, alunecă pe burtă pe lângă rândurile de scaune, picioarele o zgârie de o parte şi de alta, apoi se loveşte de cabina vatmanului.

Roţile scârţâie. Se aude un bubuit. Apoi un scârţâit. Mama e strivită cu faţa de perete. Tramvaiul se opreşte.

O cutie se loveşte cu zgomot lângă ea, în colţ.

– Sunteţi rănită? strigă un bărbat care îngenunchează lângă mama, aplecându-şi capul spre ea.

Mama face semn că nu, ceea ce din poziţia sa întinsă pe burtă nu poate fi prea uşor, dar bărbatul nu pare foarte impresionat.

– Vă simţiţi bine? mai strigă el încă o dată şi aproape că se întinde lângă ea.

Mama se ridică un pic, dar în aceeaşi secundă, lângă capul ei se deschide brusc uşa. Nişte picioare albastre se poticnesc pe lângă ea. Vatmanul mormăie ceva neinteligibil, în timp ce se înghesuie prin

mulţime afară. Câţiva oameni sar după el pe şine, pietrişul scrâşneşte sub picioarele lor.

– Aţi păţit ceva? strigă bărbatul, de parcă răspunsul ar depinde de formularea corectă a adevărului.

Mama îşi trage picioarele sub ea, apoi se ridică. Abia când vrea să se sprijine de perete observă că mâna bărbatului a fost tot timpul pe spatele ei.

De afară se aude un strigăt ascuţit.

– E totul în ordine, spune ea, dar bărbatul nu pare mulţumit nici aşa.

– Vă doare ceva? insistă el.

Mama îl vede ducându-şi mâna pe umărul ei, lăsând-o să-i alunece pe braţ în jos.

– Nu, nu, răspunde ea.

Şi, într-adevăr, nu simte nicio durere. Nu simte nimic. Nici măcar peretele de care se sprijină. Nici presiunea de la încheietura ei. Nici rana însângerată de la cot pe care bărbatul o descoperă brusc, scoţând un şuierat printre dinţi.

– Doar o zgârietură, spune ea repede, eliberându-şi braţul.

Vatmanul se întoarce.

– Lăsaţi-mă să trec! strigă el disperat, deşi pasagerii se dau la o parte.

Mama se înghesuie într-un colţ. Bărbatul vine târându-se după ea.

– Plecaţi de la uşă! strigă vatmanul peste umăr, în timp ce trece de cei doi, intrând în cabină.

Şapca de pe cap îi alunecă pe faţă.

– Plecaţi! strigă el încă o dată. Plecaţi cu toţii!

Se aude un sunet strident.

Apoi tramvaiul se urneşte înapoi. Osiile icnesc. Mama vede dâra de cola care se scurge în jos pe culoar, apoi înapoi spre ea, în timp ce roţile se opresc scrâşnind.

Pasagerii răsucesc capetele, în timp ce vatmanul aleargă din nou afară. De data asta se duc în cete după el. Ciorchinele din jurul mamei

devine tot mai sfrijit. Până și bărbatul pare să-și fi pierdut un pic interesul pentru ea.

– Chiar vă simțiți bine? întreabă el încă o dată, dar ochii îi fug spre ieșire.

– Da, da, spune mama.

Își duce mâna spre gambă și și-o trage spre ea cu ambele mâini.

– Nu vă ridicați! strigă o femeie din spatele bărbatului. Dacă e ceva rupt? La Meiser[1] în emisiune spun mereu să nu te miști până nu vine salvarea!

Se întoarce să caute aprobare, dar pasagerii rămași se înghesuie cu toții afară.

– Nicio grijă! spune mama și se împinge cu degetele în podea.

– Nu, nu, nu care cumva să fiți paralizată, strigă femeia, apoi i se așază în cale.

Mama scutură din cap.

– Mă simt bine, spune ea și, cum asta tot nu ajută, adaugă: Sunt medic, chiar dacă nu e tocmai adevărat. Credeți-mă, e totul în regulă.

– Aha, de ce nu ați spus așa de la început? spune femeia ofensată dându-se la o parte, în timp ce mama se ridică în sfârșit.

– Sigur? întreabă bărbatul, care a pierdut deja evidența întrebărilor.

Aproape că nu mai poate să-și ia ochii de la ieșire.

– Sigur, răspunde mama și îi face favoarea de a păși spre ușă, astfel încât el o bate pe umăr.

– Ei, atunci, toate bune, mormăie el, apoi aleargă afară împreună cu ceilalți.

Vagonul e acum aproape gol. Ultimii pasageri trec pe lângă ea și se opresc nesiguri, de parcă ar fi călătorit fără bilet și mama ar fi fost controloare, doar că nu voiau să urce, ci să coboare.

Mama își pleacă privirea, își șterge pardesiul, apoi își vede chiloții care au ieșit din pantaloni. Trage pantalonii bunicului în sus și se uită nervos în jur, în timp ce își așază bluza deasupra.

[1] Hans Meiser, moderator al emisiunii *Notruf (Apel de urgență)* la postul RTL (n.tr.)

Aude din nou un țipăt, dar de data asta nu se întrerupe, ci se lungește tot mai mult.

Mama își îndepărtează părul de pe față și aleargă în urma celorlalți, care înaintează în spațiul îngust dintre șine. Stâlpul de iluminat de la colț nu bate chiar până în capătul trenului. În semiîntuneric, capetele celor aflați în fața mamei alunecă de colo colo, de parcă cineva ar încerca zadarnic să rezolve un puzzle.

În fața ei merg două fete, strânse una în alta. Un băiat li se alătură, chiar dacă probabil nu sunt împreună. Cu cât trupa ajunge mai aproape de partea din față a trenului, cu atât încetinesc mai tare primele rânduri, astfel încât, inevitabil, cei din spate ajung să fie striviți. Una dintre fete se ridică pe vârfuri.

– Ei? șoptește cealaltă, dar prima fată îi cade deja în brațe.

Pe fața ei, care apare pe după umărul celeilalte, se scurg lacrimi.

Mama este împinsă în spatele celorlalți, care obturează vederea spre șine. Tot ce poate vedea este un tip cu jachetă de aviator și cu o ceafă de taur, aflat la marginea cercului de lumină. Ține în lesă un dog sau un pitbull ori ceva asemănător, câini pentru tipi ca el, mari, lați, dar și cu multă ceafă și o blană scurtă, prin care se conturează mușchii.

Țipătul se amplifică, un țipăt teribil care îți pătrunde până în măduva oaselor.

Lanțul de la gâtul dogului se tensionează.

În fața restaurantului de pe cealaltă parte a străzii strălucesc încălzitoare de terasă. Chelnerii cu papion și cu cămăși albe ies și privesc curioși spre ei. Se aude muzică, deși foarte încet.

Mama încearcă să identifice melodia, dar țipătul intervine mereu, de parcă cineva ar cânta fals și asurzitor.

Câțiva pasageri încep să șușotească, iar alții plâng și își apasă mâna pe gură, de parcă ar vrea să evite să eclipseze vocea principală cu plânsul lor.

Dogul trage în continuare în față, dar de data asta tipul nu-l mai poate ține lângă el. Lesa îi alunecă din mână și câinele o târăște după el în timp ce aleargă amușinând printre șine.

Murmurul vorbelor devine mai clar, ar trebui, a făcut cineva, ar fi bine, de ce nu face nimeni. O tânără aleargă pe șine.

– O ambulanță! A chemat cineva o ambulanță?

– Fata care a căzut, aude mama pe cineva, era doctor!

– Da, exact. Unde e doctorița aceea? întreabă cineva la doar câțiva pași de ea.

Mama se ascunde într-o parte. Cu coada ochiului îl vede pe bărbatul care o caută din priviri. Și apoi și vatmanul, în față de tot, cu șapca în mână.

Mama se uită la dog, a cărui lesă zdrăngăne pe șine ca o zornăitoare pentru copii. Își vede propriile brațe, zgârietura de la cot care încă mai sângerează, deși ea nu simte absolut nimic – nici durere, nici propria mână care apasă pe rană.

Pune unghia de la degetul mare pe pielea julită și o lasă să alunece în jos, privind nedumerită cele trei dâre albe lăsate de unghie. Așteaptă să dispară. Un minut. Două. Dar și după cinci minute tot se mai văd clar, ca niște urme de cretă pe o tablă neagră.

Pe trotuar se adună o mulțime de curioși.

Ea își trece din nou mâna peste cot, acum destul de brutal, strânge brațul între degetul mare și cel arătător și apasă până când buricele degetelor se ating. Pielea se adună sub inel. Dar în continuare singurul lucru pe care îl simte este neliniștea de a nu simți nimic.

În depărtare se aude o sirenă.

Ea își dă drumul, se freacă la ochii încercănați, apoi lasă mâna să alunece peste piept, peste burtă și își caută prin bluză stomacul.

Dacă măcar ar înceta țipătul, se gândește ea, în timp ce încearcă disperată să-și amintească în care parte a creierului se află locul responsabil cu simțitul. Tot mai neliniștită, își trece mâna peste pielea amorțită, spre șolduri, spre coapse.

El o atinge atât de brusc cu degetul, încât tresare de spaimă.

Își trage brațul spre ea. Se uită la partea interioară, de parcă s-ar aștepta să descopere pe ea o amprentă. Dar pielea arată ca întotdeauna. Poate cel mult un pic mai murdară după căzătură.

Strânge pumnul. Apasă degetul mare peste celelalte degete. Lasă din nou brațul în jos. Își ia avânt foarte ușor și pășește în spate. El stă probabil la numai câțiva centimetri în spatele ei, căci degetele i se lovesc rapid de pantalonii lui.

Și zboară imediat înapoi, ca o minge de tenis care sare din pământ.

Dogul își înalță capul, apucă – probabil din plictiseală – mâneca stăpânului, trage de ea, sare pe el. Tipul îl împinge într-o parte atât de brutal, încât câinele cade în tufișuri. Crengile trosnesc în timp ce animalul se redresează, dar bărbatul nici măcar nu se întoarce. De parcă ar fi un joc, câinele își ia din nou avânt și aleargă spre el.

Mama își ia și ea avânt și îi atinge din nou piciorul – știe deja că e piciorul lui? Oare l-a văzut, atât de scurt încât doar subconștientul l-a remarcat? Așteaptă, nemișcată, să vadă dacă presiunea din partea cealaltă devine mai puternică. De atâta încordare, umărul începe să-i tremure. Ce faci aici, nu poți să faci asta, las-o baltă, se gândește. Și împinge mai departe cu brațul.

Deschide pumnul. Simte materialul rece, neted. Simte pielea ei lipită de el, atât de limpede de parcă ar trece cu cuțitul pe deasupra. Sângele începe să-i furnice în degete, de parcă ar fi avut nevoie doar de această rezistență pentru a simți din nou.

Ambulanța se oprește la marginea drumului.

Ea împinge mâna în sus, de-a lungul coapsei. Ca și cum ar întinde făină pe o suprafață de lucru, își lasă palma să circule în cercuri mici, cu privirea ațintită cu încăpățânare spre șine, de parcă nu ar avea nimic de-a face cu ce se întâmplă în spatele ei, de parcă ar interesa-o în mod deosebit cum vin cei de la ambulanță alergând de-a lungul șinelor cu o targă sub braț.

Dogul sare din nou pe stăpân, lovind cu labele din față în jacheta de pilot.

Lumina albastră se strecoară peste rândurile de oameni.

– Vrem doar să vă ajutăm! îl aude ea pe unul dintre doctorii din ambulanță.

Ea închide ochii, încercând să țină mâna nemișcată. Așteaptă o reacție, un semn de la el, până când nu mai rezistă și își împinge degetele spre fermoar.

Celălalt doctor vorbește cu vatmanul, în timp ce dogul continuă să sară. Tipul îl împinge, fără să se uite la el, dar faptul că e ignorat nu face decât să-l întărâte. Zboară spre el ca un bumerang și se lasă împins la pământ cu o forță și mai mare. Labele din spate îi alunecă pe pantă în jos.

Mama își mută greutatea pe celălalt picior și își împinge fundul spre coapsa lui. Degetul mare mângâie încet în sus și în jos, trăgând arătătorul după el.

Câinele începe să latre, aleargă înapoi și sare din nou pe stăpân, care îl respinge violent de fiecare dată. Când începe să-și scuture capul – atât de tare încât sandaua dintre dinții lui se lovește de jachetă –, tipul se întoarce brusc.

Strigă sălbatic și întinde mâna spre talpă, dar câinele scapă pe sub mâna lui. Saliva îi curge peste cureluşa de piele, în timp ce așteaptă să fie ajuns din urmă. Apoi pornește din nou în goană cu stăpânul după el. Ca un purice de pământ de pe care ai ridicat o piatră, acesta aleargă în cercul de lumină, încercând să-l prindă de picioarele din spate. În cele din urmă se aruncă pe el. Apucă zgarda și îl pocnește cu ea. Câinele urlă.

– Terminați! strigă o femeie tânără.

Dar tipul nu poate fi oprit. Orbit de furie, îi smulge câinelui sandaua din gură și îl lovește cu pumnul în burtă. Picioarele se zbat lângă jacheta de pilot, în timp ce tipul își ia din nou avânt cu lanțul.

Femeia se uită disperată în jur. Din spate sosește un asistent medical, dar nici acesta nu îndrăznește să se bage în calea lanțului. Încremeniți, privesc amândoi cum individul își bate mecanic câinele. Își împinge repetat cotul spre spate, de parcă ar acționa o pompă.

Durează o vreme până când mama își dă seama că mâna ei freacă în sus și în jos în același ritm.

Nu se oprește. Simte presiunea în degetele ei.

Și apoi fermoarul se desface brusc din mâna ei.

Brațul lui îi atinge umărul. Ea vede spatele, care se împinge înaintea ei prin mulțime, pantofii lui negri și apoi pe ai ei, care îl urmează spre trecerea peste șine, călcând peste fanioanele de lângă acestea. Merge tot mai repede, evitând brațe, pungi, copii, în timp ce ceafa lui dispare și apare, apoi dispare din nou. Privirea ei îl urmărește șerpuit, printre bare de protecție și pe trotuar, aleargă în intersecție înainte și înapoi și apoi îl zărește din nou, traversând strada și privind în urmă, de parcă s-ar uita după ea. Sau doar dacă nu vine cumva vreo mașină.

Ea aleargă, aproape împiedicându-se de tivul pantalonilor. Talia îi alunecă în jos. Se ține de cordon, mă scuzați, îmi permiteți, dați-mi voie, vă rog, o geantă se lovește de ea în timp ce aleargă peste drum, pe lângă restaurant. Țipetele de pe șine devin tot mai estompate, iar cele din interiorul ei tot mai puternice. Te rog, îi răsună în cap, nu mai e loc pentru mai mult. Te rog. Te rog, te rog, te rog. Elasticul de bucătărie îi alunecă din păr, dar ea nu are timp să se întoarcă după el, nu îndrăznește să îl scape din ochi. Aleargă printr-o intersecție, apoi prin a doua. Nu vede altceva decât spatele lui, cămașa albă, care se înfoaie peste curea, vesta neagră de deasupra, apoi brusc ochii lui.

El nici măcar nu se preface că ar fi mirat să o vadă, ci doar se uită la ea, nu respingător, dar nici interesat cu adevărat, așa cum privești un catalog nesolicitat găsit în cutia poștală. Buza i se răsfrânge în sus, la fel ca acum câteva zile, la cumpărăturile de seară. Simte mâna lui într-a ei, apoi cum o trage, când, fără vreun avertisment, pornește din nou.

Ea se poticnește în urma lui, vede pietrele din macadam sub ea, vede casele de la marginea drumului, ca printr-o fereastră de tren, un șir lung care sare în sus și în jos în linii vălurite.

El o coteşte pe un drumeag, iar luminile stradale se întrerup. Cu mare greutate, mama deslueşte o plăcuţă pe care scrie „Pentru copii până la 12 ani. Utilizare pe proprie răspundere", în timp ce el îşi face de lucru la un gard ruginit. Uşiţa se deschide.

El o trage pe lângă un leagăn spre căsuţa mai mare dintre cele două de lemn, între care se întinde un pod suspendat.

– Tu mai întâi! spune el, dându-i drumul la mână.

Ea îl priveşte întrebător.

El îi arată căsuţa. Ea îi urmează braţul, uitându-se în gaura întunecată. În faţa intrării se află o lopăţică în nisip.

Ce faci aici? se gândeşte ea. Fă bine şi pleacă! Încă nu e prea târziu!

Se întoarce, se uită dincolo de el, înapoi spre drum, şi simte pe dată din nou acea amorţeală a membrelor. Picioarele nu o mai ţin.

– Atenţie, spune el, punând mâna pe arcul porţii în timp ce o împinge prin ea înăuntru în patru labe.

Ea se târăşte în colţ, îi vede foarte scurt corpul, care umple intrarea, în timp ce peste ea curge nisip de sus. Apoi el o întoarce cu capul spre perete. Cu o mişcare rapidă îi trage pantalonii şi chiloţii până la genunchi. Frigul o ia înaintea mâinii lui, înainte ca el să-şi vâre degetele în ea şi să o împingă în scândurile umede.

Ea se uită la mâna liberă cu care el se sprijină în podea, lângă ea, îi vede unghiile scurte, marginile tăiate, pielităle rupte, încearcă să memoreze totul cât mai atent, aşa cum învăţase pe vremuri la orele de desen ca să poată schiţa şi din memorie, inutil, cum avea să se dovedească, pentru că până la urmă fusese nevoită să renunţe la desen. Oare intervenise gimnastica? Sau canto? I se derulează prin faţa ochilor călătoria cu maşina, vede cum stătea pe bancheta din spate cu uriaşul bloc de desen în braţe, când bunica, în loc să o cotească la dreapta spre profesorul de desen, o coteşte spre stânga. Ah, tata nu ţi-a spus? Azi încercăm ceva nou. Fermoarul lui se desface cu zgomot. El îi desface picioarele. Ea simte o împunsătură în coaste, gâfâie după aer. Apoi el se înfige în mijlocul ei.

Durerea îi săgetează corpul. Duce mâna spre scânduri, se agaţă de ele, dar oricum nu există vreun loc liber în care să cadă. Strivită între el şi pereţii negri, se poate mişca doar atât cât îi permite el. Faţa îi este strivită de lemn. El îi bagă mâna pe sub bluză, în sutien, scoate nerăbdător sfârcurile şi i le strânge, apoi îşi apasă mâna pe burta ei. Degetele lui desfăcute i se înfig în carne, de parcă şi el s-ar ţine de ceva. Ea priveşte printre despicăturile scândurilor afară, vede partea de jos a toboganului, iarba din faţă.

Mâna lui se desprinde de pe scânduri şi îi atinge buzele. Printre ele răzbate un gust artificial, amar. Ea închide ochii şi îşi închipuie cum stă îngenuncheat în spatele ei, cum se uită la fundul ei, cum îi alunecă privirea peste spatele ei, pe care se adună cămaşa lui şifonată. Pare mulţumit? Lacom? Îşi schimonoseşte faţa într-o grimasă, aşa cum o face Arno? Se gândeşte la buza lui ridicată, la obrajii goi, dacă mai sunt goi... oare nu aveau din nou tuleie? El pare deja o amintire îndepărtată, deşi e încă în ea.

Ea îşi îngroapă faţa în mâna lui. Dinţii ei trec peste buricele degetelor lui. Inspiră mirosul ciudat, chimic, poate al unei substanţe de curăţenie, şi nici măcar nu observă când muşcă deodată, până când nu aude şuieratul de deasupra urechii ei. El îşi smulge mâna şi o apasă lângă cealaltă pe burta ei. Pieptul ei se loveşte de perete. Imediat, se gândeşte ea ţinându-se de scânduri, ca să se pregătească pentru final.

Dar se terminase deja. El alunecă atât de repede afară din ea, încât nici măcar nu mai are timp pentru a-şi întoarce capul înainte ca el să iasă din căsuţă.

Mama rămâne pe vine, ca o fetiţă care învaţă pentru prima dată să facă pipi în aer liber, şi simte cum, într-adevăr, ceva i se scurge pe picioare în jos. Pantalonii şi chiloţii îi sunt în jurul gambelor. Trebuie să se târască după el afară ca să şi-i poată trage în sus.

El stă pe un leagăn câţiva metri mai departe şi pare să se frece la mână, dar e prea întuneric ca să poată fi sigură.

– Scuze, zice mama pentru orice eventualitate, când ajunge lângă el.

Se aprinde o flacără. Vârful ţigării străluceşte roşu între degetele lui.

Mama îşi trece mâna prin păr, se pipăie la ceafă, dar elasticul de bucătărie pare definitiv pierdut. Se uită la el cum se leagănă, spre ea, departe de ea, spre ea, departe de ea, şi se gândeşte să se aşeze pe al doilea leagăn.

Dar rămâne totuşi în picioare.

Întunericul se ridică între ei ca un perete. Doar jarul ţigării mai aruncă un pic de lumină pe obrajii lui, care încă sunt bărbieriţi. Cât durează până îi creşte barba? O zi, o săptămână, câteva ore? Bunicul se bărbiereşte în fiecare dimineaţă şi, dacă are o întâlnire, uneori şi după-amiaza. Dar asta e şi ţăcăneală, ca să observe alţii ce cantitate de testosteron bubuie prin el. La Arno e suficient o dată pe zi. Cel puţin, aşa crede mama. De regulă, el se duce la baie după ce pleacă ea, ca să nu o încurce. Cu excepţia weekendurilor, când renunţă câteodată şi rămâne până seara în pijama. Ea se gândeşte cum o aşteaptă acum, cum stă în bucătărie şi priveşte pe geam, cu şervetul de dimineaţă îndoit ca un acordeon. Ce se întâmplă dacă bunica l-a sunat într-adevăr în legătură cu prăjitura şi i-a povestit că mama a plecat deja de mult?

„Du-te acasă, se gândeşte, ai găsit ce ai căutat, ce te mai ţine aici?" În schimb, stă acolo şi se holbează la ţigara care smulge, la intervale regulate, imagini noi nopţii, de parcă blitul unui aparat foto s-ar aprinde şi s-ar stinge tot timpul, fruntea, nasul, ochii lui, care se agaţă de filtru. Parcă ar privi chiorâş. Cu fiecare fum pare să se îndepărteze de el, de parcă lungimea ţigării ar fi proporţională cu distanţa dintre ei. $y = k \cdot 1/x$, se gândeşte mama, apoi îşi spune că într-adevăr y egal k ori 1 pe x – de atâta disperare îşi găseşte ascunzişul în raţiune, dar şi aceasta s-a cam săturat să o tot ajute. Ca un automat de gumă de mestecat la care ai apăsat toate butoanele deodată, scuipă la grămadă câte ceva afară, hiperbole, alimentaţie asimptotică, expansiunea voluminoasă a tuberculilor care se află în relaţie de reciprocitate cu capacitatea intelectuală a agronomului. Bunicul se strâmbase de râs în clasa a cincea când venise acasă cu

informaţia asta. O amintea cu fiecare ocazie, până când, într-o dimineaţă, exact înainte de bacalaureat, îi povesti din nou şi ei. Ea se gândi la felul în care o privea, plin de aşteptări, şi îi făcu în sfârşit plăcerea de a râde.

El mai trage un fum, deşi mucul este de-acum atât de scurt, încât pare că îşi lipeşte buzele direct de degete. Cum adică expansiune voluminoasă? îi vine ei în minte. De ce nu doar volumul? Doar e redundant. Filtrul trece dincolo de stâlpul de lemn. Apoi îl vede pornind, la fel de neaşteptat ca mai înainte. Leagănul se balansează de colo colo, în timp ce el păşeşte cu paşi mari pe iarbă. Ea abia dacă reuşeşte să treacă de portiţă înainte ca mânerul să i se lovească de picior.

El merge de-a lungul drumului, ajungând din nou în stradă. Iar ea merge în urma lui, păstrând câţiva metri distanţă, de parcă între ei ar fi întinsă o sfoară care nu are voie să se lase. Traficul se înteţeşte pe lângă ei, un stop se face roşu. Un claxonat furios o însoţeşte pe cealaltă partea a drumului. Îşi ţine din nou cordonul de la pantaloni în timp ce goneşte acolo unde goneşte şi el; se opreşte când se opreşte el, umblă când umblă şi el. Simte miros de usturoi, aproape alunecă pe câteva cepe, apoi, când ridică în sfârşit privirea, vede şaormeria şi îşi dă seama că el e în drum spre casă, care de fapt e şi casa ei, chiar dacă brusc acest gând i se pare absurd. Cum se poate ca toate acele case pe lângă care trece zilnic să fie aceleaşi pe lângă care trece şi el în fiecare zi? Cum se poate ca strada care duce spre viaţa ei să se verse în acelaşi timp în această altă viaţă, despre care nu ştie absolut nimic? Se uită la faţade, care brusc i se par necunoscute, de parcă alienarea lui s-ar fi transmis asupra lor – intrările cu căsuţele poştale minuscule, locurile de parcare, uşa, care acum e şi a lui. Încearcă să-şi închipuie apartamentul lui, să construiască o cameră în jurul lui. Îşi despăţureşte propria sufragerie, aruncă din ea mobila grea de mahon şi îi pune în schimb un scaun nou, poate un scaun rotativ, ca acela de la vânzările reduse. Agaţă în spate pictura cu femeia, desface draperiile, dar imediat apare în fundal propriul cap, ochii ei, care pândesc de la

fereastră, și brusc își dă seama că va fi exact așa, că totul o va lua de la început de îndată ce vor ajunge la intrarea în casă. Ea se va duce în apartamentul ei, el într-al lui. Dar, în mintea ei, el se va întoarce și o va spiona, va forța ușa, o va urmări prin casă. Ea va alerga în baie, își va spăla sperma de pe picioare și se va îmbrăca în hainele ei, apoi își va deschide cărțile și va încerca să continue ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Dar el nu o va lăsa, se va înghesui dintr-o parte, îi va răvăși mintea, nu-i va da pace până când nu va sta din nou la fereastră ca să se holbeze la el, doar că de data asta va fi și mai rău, pentru că împreună cu ea va sta chircită la fereastră și amintirea. Va aștepta din nou să poată arunca o privire scurtă asupra lui. Ca el să îi arunce o privire scurtă. Dar asta nu se va întâmpla. Nu o va mai privi niciodată așa cum o privise atunci, în metrou. În schimb, se va vedea pe sine cu chiloții în vine, cu fața strivită de peretele de scânduri, cum aleargă după el, cum fuge el de ea, exact acest moment îl va vedea și va simți rușinea.

Picioarele îi devin grele. Cu cât se străduiește mai mult să țină pasul cu el, cu atât rămâne mai în urmă, de parcă ar merge de-a-ndoaselea. Se uită disperată cum trece el pe sub acoperiș, cu mâna în buzunarul de la pantaloni, scoțând apoi cheia. Ușa se deschide.

Dar el nu trece, ci ține doar ușa deschisă, atât cât să nu se trântească la loc.

– Mai bine o iei tu înainte, spune el când ea îl ajunge din urmă.

– Cum așa? întreabă ea.

Aproape că e puțin nedumerită observând că el încă își mai amintește de ea.

El deschide ușa mai tare, apoi o prinde când se balansează înapoi.

– Pentru ca bărbatul tău să nu ne vadă împreună, spune el rânjind, același rânjet strâmb care o chinuise ore întregi timp de zile sau chiar săptămâni.

Dar de data asta îl simte altfel în ea, nu ca pe un agresor, ci ca pe un prieten, un prieten vechi din trecut, care aduce cu el o poveste pe care o cunosc doar ei.

Noi. Cu buzele nemișcate, rostește cuvântul doar pentru ea, o vorbă pe care în niciun caz nu trebuie să o uite, noi, noi, noi. De bucuria acestei neașteptate legături regăsite în acest cuvânt aproape că nu îndrăznește să răspundă, de parcă cuvântul s-ar putea pierde printre celelalte.

– Ei, bine, rostește ea în sfârșit, cu greutate, de parcă i-ar face o mare favoare.

El se strecoară în gang pe lângă ea și mama simte brusc secretul dintre ei, extrem de clar, ca pe un obiect, ca pe ceva greu, ceva ce poartă împreună, mâinile sale într-o parte, ale ei în cealaltă. Ea ridică scurt privirea ca să se asigure că dintele galben încă se mai zărește pe sub buza de sus.

– Mai bine așteaptă câteva minute, zice ea fără să se poată abține să nu prelungească această stare de complicitate.

Privirea îi alunecă spre curtea interioară. Ea încearcă să-și compună o privire conspirativă, în timp ce își ridică din nou capul.

– Nu cumva să devină suspicios bărbatul meu.

El aprobă încet din cap. Colțurile gurii îi tresaltă și, pentru prima dată, i se zărește și celălalt canin.

– Bine, spune ea, aprobând la rândul ei de parcă ar parafa o înțelegere de afaceri.

Face un pas în direcția curții interioare. Apoi se mai întoarce o dată, de parcă ar fi uitat ceva. Se simte de-a dreptul cutezătoare când întinde mâna spre el și îi șterge o pată invizibilă de pe vestă.

– Acum e bine, spune ea înainte să înceapă să alerge de-a lungul gangului, pe lângă tomberoane.

Buricele degetelor o ard în timp ce ușa se închide în urma ei.

Capitolul 9

Când se trezi a doua zi de dimineață, se simți ca și cum ar fi avut un păianjen în spatele frunții, cu picioarele strânse în jurul globului ocular drept. Gura îi era uscată și ceafa umedă și trebui să se încordeze de mai multe ori până când reuși să-și desfacă pleoapele cât să zărească deșteptătorul, la vederea căruia sări în sus îngrozită.

– Nu te ridica, auzi vocea lui Arno. Locul tău e în pat.

Simți o mână fierbinte pe frunte, care o apăsa înapoi pe saltea.

– Dar trebuie să merg la lucru! protestă mama.

Însă de pe buzele ei nu se auzi niciun sunet. Limba îi rămase lipită de dinți, iar pe cerul gurii i se răspândi un gust dulceag.

Încercă să se întoarcă pe o parte și să scape de mâna care o ținea înainte să-i ia foc fruntea, dar nu putu să se miște nici măcar un milimetru. Zăpăcită, privea spre brațul care se ridica oblic deasupra ei și care nici nu mai părea atât de puternic, ci doar un deluşor meschin care abia dacă se ridica puțin între umăr și cot. Apoi văzu arătătorul lui Arno, care se îndrepta spre ochiul ei stâng. Degetul mare îl urma. Ca și cum ar fi vrut să râcâie un rest uscat de murdărie de pe o farfurie, își făcu loc în pliul dintre pleoape și frecă acolo, apoi trecu pe lângă nările ei numai pentru a privi de fiecare dată dezamăgit spre vârfurile degetelor sale și a o lua de la capăt, până când scoase dintre unghiile sale ceva gălbui.

– Mai dormi un pic, îi șopti.

Clanța sări în sus, apoi auzi podeaua din hol scârțâind.

Mama își frecă pleoapele, care se strânseseră la loc, și – sprijinită într-o mână – se opinti să se ridice. O durere surdă îi străfulgeră umărul. Încercă să se sprijine în celălalt braț, dar acesta îi cedă și căzu înapoi în pat. Poate că își scrântise ceva ieri, când căzuse, se gândi, și dintr-odată își aminti totul, mâna lui în a ei, între picioarele ei, pe sub bluză, în jurul sfârcurilor ei – tresări, ce a fost, doar n-ai fost tu, n-ai fi făcut, apoi căscă gura, trăgând cu nesaț aer în piept.

Unghiile i se înfipseră în cearșaf în timp ce trupul ei sorbea amintirile cu înghițituri hulpave. Imaginile îi goneau prin vene, umflându-se atât de mult încât începu s-o furnice pe sub piele.

Întinse mâna pe sub pătură. Deget cu deget cu deget cu deget cu deget, o lăsă să alunece în jos. Pentru o clipă își făcu de lucru pe la sold. Desenă câteva cercuri pe osul bazinului, ca și cum ar fi uitat unde voia de fapt să ajungă. Apoi împinse mâna cu hotărâre spre locul acela, pe lângă buricul ei, acolo unde el o...

Lemnăria patului icni, într-atât de violent îi scăpă piciorul.

Făcu ochii mari și își înfășură brațele în jurul trupului, ca și cum ar fi temut că l-ar putea rupe în bucăți. Presiunea din capul ei devenea tot mai mare.

Își înfige unghiile în tâmple, având sentimentul nedefinit că trebuie să se concentreze, ca și cum ar fi avut o problemă complicată de rezolvat. Gândește-te, își strigă, gândește!, în timp ce se transportă înapoi în tramvai. Vede mulțimea de oameni și pe ea în mulțime, contururile ei, părul ei suflat de vânt, mângâindu-i fața, care rămâne însă ca o pată oarbă, senzația unui nas, dedesubt burta, brațul ei atingându-i cracul pantalonilor, mâna ei pe fermoar, căsuța toboganului, corpul lui în arcul porții. Nu, nu atât de repede, încearcă ea să se cheme la ordin, toate pe rând, dar leagănul deja o smulge, înainte și înapoi, și înainte, și înapoi, trebuie să te gândești, să te gândești trebuie, trebuie să te gândești, să te gândești trebuie. Cuvintele se încâlcesc în lanțul din fier, înfășurându-se unele în jurul altora până nu mai rămân decât sunetele goale, gânDEEEște, DEEEștegân, DEEEștegăn, gânDEEEște.

Îşi impune să se întoarcă în staţie şi să aştepte acolo să i se liniştească respiraţia, să se adune şi să sorteze totul, restaurant, ambulanţă, brancardieri, dar gândurile i-o iau razna din nou şi gonesc lăsând în urmă semafor şi stradă. Vede pantalonii pe genunchii ei, ţigara lui aprinsă, minusculă, îl simte în urma ei şi se loveşte de peretele din scânduri. Priveşte printre uluci, la capătul toboganului, la groapa cu nisip care se deschide înaintea lui, acolo unde aterizează copii şi sar în picioare. „Tati, încă o dată!" Picioarele scurte se poticnesc pe iarbă. Braţele părinţilor îi ridică, îi duc pe după căsuţă şi îi pun sus din nou. Obrazul i se freacă de lemnul jilav. „Aşa e bine", spune el satisfăcut. Tălpile copiilor tropăie pe deasupra lor. Dar dacă vreunul dintre ei se uită în jos şi ne vede? ar vrea să spună, dar tocmai atunci el îşi face loc în gura ei. Zeama i se scurge pe gâtlej. Are un gust atât de respingător, încât aproape îl scuipă.

– Da, aşa e bine, îl aude pe Arno spunând, în timp ce retrage lingura dintre dinţii ei.

Întoarce sticluţa maronie în jos şi începe să numere. Pe uşa întredeschisă intră în încăpere puţină lumină. Mama îi urmăreşte cu privirea braţul care se balansează înspre ea. Lingura e atât de plină, încât lichidul pare să se umfle la margini.

Ea strânge din buze, dar el pare să nu observe împotrivirea ei şi revarsă din nou zeama amară în gura ei.

– Ei, ai văzut? spune el, prinzând cu lingura o picătură de pe bărbia ei.

Trage pătura în sus şi îi ridică puţin capul, ca să-i aranjeze perna de dedesubt. Din nou se miră de forţa lui subită. Ochii ei îl urmăresc când se duce la draperie, căutând să închidă orice crăpătură ar mai putea fi de închis. E atât de mare şi de lat, că nu mai vede fereastra de după el, ci doar perete şi iar perete.

„Tare slăbită trebuie că sunt, dacă dintr-odată el e aşa de puternic", se gândeşte ea – de fapt, probabil că nu chiar atunci, ci un pic mai târziu, când şi-a mai adunat un pic minţile. Dar n-are rost să ne batem capul prea mult cu cronologia aici. Printre puseurile de febră care pun stăpânire pe ea, mama are o cu totul altă percepţie a timpului. Iar Arno desăvârşeşte asta, trăgând din priză radioul-deşteptător. Sau l-a tras deja. Sau îl va trage. Spunând şi lucruri gen „dormi acum", „nu te împotrivi", „acum stai în pat!" Iar mama, destul de surprinsă că el cunoaşte modul imperativ, îi dă ascultare şi se cufundă din nou în somn, unde el o aşteaptă deja. Se îndreaptă spre el, întinde mâna după el, dar în clipa în care îi atinge braţul, el se smuceşte şi îi scapă printre degete. „Aşteaptă, strigă ea, aşteaptă!" Aleargă după el, intrând în pădure. Copacii îşi apleacă peste ea capetele şi îşi încolăcesc crengile în jurul umerilor ei, asemenea unor liane. Ea se întoarce la dreapta şi la stânga, îşi zvârle capul încolo şi încoace, apoi descoperă pata roşie de pe cărare. Un curent de aer trece pe deasupra ei. Trenul se îndreaptă spre ea. Sare într-o parte, se loveşte de parbriz, pe urmă vede muchia noptierei înfiptă în fruntea ei, îşi simte mădularele goale şi fără apărare zăcând pe cearşaf, ţepene, ca şi cum ar fi trase într-o pojghiţă de gheaţă.

Întinde capul înapoi pe saltea şi pipăie în spatele ei. Găseşte pătura boţită şi o trage în sus cu degetele de la picioare. Dinţii îi clănţănesc. Respiraţia ei atârnă albă în aer, de parcă afară n-ar fi temperaturi de primăvară, dar poate că mamei i s-a strecurat în poveste ceva din noaptea de după petrecerea Michaelei, accidentul, boala care i-a urmat, visele încâlcite. Poate că trebuia să facă loc în memoria ei pentru toate amintirile interzise şi împachetând ambele poveşti în aceeaşi ladă, după atâţia ani acestea au ajuns să se amestece. Sau poate că e adevărat că totul se repetă. Poate că în viaţă ne stau la dispoziţie doar un număr limitat de scenarii, câteva comedii, câteva drame, iar cine a trecut prin toate mai are dreptul să spere doar la variaţiuni. De ce să fie cineva atât de nerăbdător să joace într-o piesă nouă încât să riste rolul principal, pe care îl joacă cu bravură de peste două decenii?

Dar la răceli n-am ajuns. Sau, cel puţin, mama n-a ajuns. Trebuie să rezolve mai întâi treaba cu gânditul, însă raţiunea ei refuză s-o ajute. În loc de asta, o dă pe mâna somnului, care se năpusteşte permanent asupra ei, fiind cu totul lipsită de apărare. Ore întregi. Zile întregi. Săptămâni, luni, ani întregi, până când strânsoarea lui începe

să slăbească, permiţându-i să se ridice, cu sudori reci pe spinare şi un strigăt în gât. Din fericire, nici vocea nu i s-a întors. Asemenea unei siguranţe pentru copii, amigdalele inflamate îi blochează calea spre libertate şi o apără pe mama de ea însăşi.

Arno se întoarce să-i mai dea din sirop, un remediu de casă al maică-sii. Credinţa în el este tot ce i-a rămas de pe urma ei.

– Cu ce naiba te-ai pricopsit? o întreabă el cu o expresie îngrijorată pe faţă.

Probabil e pedeapsa lui Dumnezeu, se gândeşte ea, dar imediat îi e ruşine de gândul ei. Şi, pe urmă, îi e ruşine că i-a fost ruşine. Ca şi cum n-ar exista nimic mai rău de care să se ruşineze. Cu mâna pe piept, aidoma unui scut de apărare, se pregăteşte pentru conştiinţa încărcată, pentru căinţă şi ura de sine, care o pot lovi oricând. Căci aşa trebuie. Dar, din motive necunoscute, nu se întâmplă asta.

L-ai înşelat, încearcă ea să-şi dea un impuls. Chiar ai făcut asta. Eşti o trădătoare, o trădătoare meschină. Formează cuvintele din buze, le ţine în gură şi aşteaptă ca vina din ele să-şi facă efectul, ca un ardei iute pe care te pregăteşti să-l înghiţi şi a cărui iuţeală izbucneşte într-un târziu, umplându-ţi ochii de lacrimi.

Îşi aduce aminte de ultima seară, când dispăruse în pat fără să spună vreo vorbă. „Îmi pare rău pentru azi-dimineaţă" îl auzise pe Arno mormăind în spatele ei. Şi ea? Tot nu spusese nimic; acceptase scuzele lui cu totul şi cu totul nemotivate cu o mişcare din cap, apoi se ascunsese sub pătură, până când adormise de-a binelea, aşa, pur şi simplu, de parcă nu se întâmplase nimic. Asta nu ajunge? N-ar trebui să fie suficient pentru câteva remuşcări?

Se împunge cu un deget între coaste, dar nu vine nimic, nicio jenă, nicio teamă, niciun monolog interior al conştiinţei, doar tata, bineînţeles, din nou.

– E timpul să faci un duş! spune el cu o voce de Eu-sunt-bărbatul-în-casa-asta şi o apucă apoi pe după umeri.

Mama îl lasă s-o târască în baie, vede hainele ei pe podea şi, pe urmă, faţa lui Arno, din ce în ce mai îngrijorată.

– De unde ai toate vânătăile astea? întreabă el, arătând cu degetul spre şoldurile ei.

Ea se trage înapoi, iar spinarea i se loveşte de chiuvetă. Camera de baie pare că se înnegreşte.

– Fii atentă! strigă el râzând şi o apucă apoi de cot.

Aşteaptă până când ea îşi regăseşte echilibrul şi îi ridică picioarele unul câte unul peste marginea căzii. Mama simte cum îi strânge părul şi i-l leagă, apoi simte umezeala. El ţine duşul la celălalt capăt al căzii şi lasă apa să-i curgă pe mână până când e suficient de caldă şi atunci, încet, îndreaptă jetul spre ea. Ea îşi strânge coapsele şi îşi încrucişează braţele peste ele, dar apa îi curge nestăvilită pe sub coate, făcându-şi loc între picioarele ei. Mirosul gelului de duş îi pătrunde în nări în timp ce tata o săpunește cu mişcări repezi. Cu capul atârnându-i, se uită cum îi clătește tata spuma de pe corp, ţinându-i duza duşului între fese, apoi vede aşchia de pe gleznă. Pielea dimprejurul ei e rozalie şi se vede puţin şi puroiul din mijloc, pe lângă care apa curge ca în jurul unei insule.

Ridică privirea. Dar Arno pare preocupat ca niciun strop de apă să nu ude părul ei în timp ce îi clătește umerii. Închide robinetul, ia prosopul din cui şi o şterge cu grijă, până se usucă. Apoi îi bagă peste cap o cămaşă de noapte curată şi o trage după el în dormitor.

O aşază în pat şi o înveleşte. Îi toarnă apă într-un pahar, în caz că va vrea să bea. Pune o pătură pe tăblia patului, în caz că i-ar fi frig. Pare să-i tot vină în minte lucruri noi pe care ar putea să le facă pentru ea. Mama abia reuşeşte să-şi ţină mâna peste cuvertură, până când el părăseşte, în sfârşit, camera, iar ea, ameţită de teamă, poate să verifice dacă pielea ei îşi mai aminteşte.

Spre marea ei surpriză, urmele pot fi deslușite la fel de clar ca înainte. Îşi trece mâna peste partea interioară a coapselor, nu între ele, unu-doi centimetri sunt de ajuns pentru ca tot corpul să i se înfioare, simte cum furnicăturile se tălăzuiesc spre parea exterioară, se sparg ca nişte valuri, după care se liniştesc şi se retrag în vârfurile degetelor de la mâini, de la picioare, apoi în vârful firelor de păr. O clipă doar rămâne ca să-şi rememoreze senzaţiile, prefăcându-se că se uită în

jur, prin cameră, numai pentru a o lua apoi de la capăt din nou, mângâindu-şi locul care pur şi simplu nu vrea să amorţească (da, ştiu, asta a mai fost o dată). Din nou şi din nou se strâneşte, sângele zvâcnindu-i din nou prin vene, până când e atât de epuizată, încât adoarme la loc.

Se trezeşte abia când aude pe cineva strigând. Pentru o clipă crede că e iar persoana care stă în curtea interioară şi râde. Pe urmă îşi dă seama că vocile vin din interiorul apartamentului. O uşă se trânteşte. Un zgomot de tocuri se apropie.

– N-am vrut să-ţi faci griji, îl aude pe Arno spunând.

– Sunt mama ei, se aude de două ori mai tare, ce altceva mai am în viaţa mea dacă nici măcar pentru copilul meu nu mai pot să-mi fac griji?

Mama îşi trage cuvertura peste cap, încercând să se strecoare înapoi, în visul ei. Dar uşa se dă de perete şi bunica e deja înăuntru.

– Aici sunt! strigă ea, lepădându-şi din mers fularul şi paltonul. Dumnezeule mare, ce aer e aici! În aerul ăsta închis m-aş îmbolnăvi şi eu. Bietul meu copil, acum sunt eu aici!

Arcurile patului se lasă. Bunica îi dă mamei la o parte părul care îi atârnă peste faţă, apoi îi apasă palma pe frunte.

– E deja mult mai bine, se grăbeşte Arno să spună. Când am măsurat ultima oară, avea temperatură mare.

Vine grăbit în urma bunicii. Acum, că e ea aici, el a revenit la dimensiunile lui normale.

– Fugi de-acilea, zice bunica, are cel puţin 39,9!

Deschide fereastra larg şi trage cuvertura de pe mama, apoi îşi înfige mâinile în saltea, de-a stânga şi de-a dreapta ei, ca şi cum ar fi pe punctul de a face flotări deasupra ei.

– Ochii îi sunt congestionaţi rău de tot, strigă ea.

– Tocmai voiam să-i pregătesc nişte comprese cu muşeţel, spune tata.

Bunica scutură energic din cap.

– Sunt alergică la muşeţel.

Arno îşi vâră mâinile în buzunarele de la pantaloni.

– Păi nu vreau să le pun pe ochii tăi, ci pe ai ei, spune el, adunându-şi ultimul rest de autoritate.

– Chestiile astea rămân în familie, spune bunica pe un ton jignit.

Arcurile sar în sus.

– Dumnezeule mare, şi aerul ăsta!

Aleargă prin apartament, ca să deschidă şi celelalte ferestre.

– Nu crezi că ar avea nevoie şi de ceva linişte? îl aude mama pe Arno spunând prin uşa deschisă.

– Aiurea. Dacă aş zace toată ziua în pat, nici eu nu m-aş simţi prea bine.

Cratiţe zdrăngănesc pe aragaz, dulapuri sunt deschise cu zgomot.

– Gaz? Dacă uită careva să-l închidă? E periculos!

Mama se freacă la ochi. Face ochii mici, ca un jder care, după o iarnă lungă, iese pentru prima oară la lumină din scorbura lui. Privirea îi alunecă peste lingura de pe noptieră, acoperită de un film subţire de lichid verzui, peste flaconul maroniu de alături şi se încumetă apoi în curtea interioară. Priveşte spre stânga, apoi întoarce capul atât de mult, încât mâna îi ajunge, involuntar, la ceafă, dar de aici nu vede decât streaşina.

Se ridică în capul oaselor, surprinsă de cât de uşor a mers de data asta. Îşi îngroapă degetele de la picioare în covorul persan, apucă marginea patului cu mâinile şi încearcă să se ridice în picioare.

– Ce faci aici? ţipă bunica şi o împinge înapoi în pat. Stai frumos şi aşteaptă.

Şi mama stă şi aşteaptă, chiar dacă nu frumos, atâta mai poate citi în ochii bunicii, în timp ce îi dă din nou părul la o parte de pe faţă.

– Trebuia să mă suni mai repede, îi spune ea pe un ton de reproş lui Arno, de parcă el ar fi fost vinovat pentru priveliştea aceea tristă.

– Am vrut doar... mormăie el, dar bunica nici nu-l ascultă.

Se repede înapoi în bucătărie, mai zdrăngăne puţin, bombăne cu voce tare în căutarea sării, a piperului, cimbru aveţi? Hota sforăie. Pe urmă se întoarce cu o farfurie, îşi trage un scaun lângă pat şi începe s-o hrănească pe mama.

– E bun, nu? spune ea suflând.

Arno se așază pe partea cealaltă. Ia mâna mamei și o trage spre el. Bunica se clatină, într-atât de mult trebuie să se aplece peste pat ca să ajungă la gura mamei. Încearcă să se sprijine, apăsându-și mâna pe pulpa de sub cuvertură. Mama scoate un geamăt.

– Ce e? întreabă bunica, retrăgându-și rapid mâna.

– E plină de vânătăi, îi explică Arno repede și cam nesigur, credeam că sunt de la răceală.

– Da' de unde! strigă bunica. Pune farfuria pe noptieră și trage cămașa de noapte în sus, apoi se holbează la picioarele tumefiate. Dumnezeule! Ce s-a întâmplat aici?

Mama înghite în sec, pentru că supă nu mai e de mult în gură.

– Cred că m-am lovit aseară, când băiatul vecinilor a căzut peste mine, hârâie ea cu voce răgușită, ceea ce înseamnă că rațiunea ei începuse din nou să coopereze.

Se întreabă de unde sunt totuși vânătăile ei – de la zvâcnelile din căsuța toboganului sau de la căzătura din tramvai? Dar, înainte să se poată hotărî, bunica începe să scuture din cap.

– De fapt, voi nu știți încă! strigă ea, bătând din nou în cuvertură.

– Ce anume? întreabă Arno cuminte.

Bunica se ridică.

– Băiatul vecinilor a murit.

– Sfinte Dumnezeule! strigă de data asta tata. Țâncul? Abia dacă avea cinci sau șase ani!

– Șase, spune bunica și, ca și cum s-ar fi simțit datoare ca în lipsa bunicului să preia și rolul lui, adaugă: Ce te miri așa? Credeai că nu mor și copiii? Ce să-ți zic? Atunci, după război, dacă treceai prin cimitir, jumătate dintre morminte erau doar atât de mari. Pune mâinile în șold. Dar voi, astăzi, vedeți chestii de-astea doar la televizor.

Arno dă din cap șocat.

– Ce s-a întâmplat?

– Călcat de tramvai, zice bunica.

Zgârie ultimele resturi din farfurie și le împinge printre buzele mamei, care tremură ușor, dar, din fericire, niciunul dintre ei nu îi dă vreo atenție.

– Se pare că a fugit de nu știu ce potaie și a ajuns pe șine. Aruncă din nou o privire mustrătoare către tata. V-aș fi povestit mai repede, dar voi nu dați niciun semn.

Arno pune și cealaltă mână pe brațul mamei mele. Supa pare să fiarbă în ea, făcându-și drum înapoi, în sus.

– Putem face ceva?

– Le-am dus deja un cozonac, spune bunica, chicotind înăbușit. Nu că femeii ăleia nu i-ar prinde bine să postească puțin.

Continuă s-o hrănească pe mama cu supa ei și povestește că vecina nici nu mai iese din casă, nici măcar la înmormântare n-au putut s-o dea jos din pat.

– Iar bărbatu-său arată de parcă ar fi dormit pe sub poduri, așa de zdrențăros e. Mare rușine!

Însă pe urmă, empatia tatălui meu, care nu se oprește din dat din cap, începe să-i ajungă și se întoarce înapoi la problemele ei, adică ale mamei, de care e atât de îngrijorată, de mai multe zile chiar, pentru că, „n-o să credeți!", ea a simțit tot timpul că ceva nu e în regulă, doar legătura dintre un copil și mama lui e de nezdruncinat. Și acum, după ce Arno a pus-o în temă, „în sfârșit!", își face griji și mai abitir. Cum o să recupereze mama toată materia de la universitate, pe care o pierde acum? Și examenul! Și noua filială! Și, aoleu, noua vânzătoare! Cineva trebuie s-o îndrume în primele zile. Și ce se întâmplă dacă mama va trebui să mai zacă o vreme? „Până la urmă, rămân tot eu cu toate pe cap!"

– Ușurel, zice tata, care cunoaște deja textul, și pe al ei, și pe al lui, se rezolvă totul.

– N-ai nici cea mai mică idee, înlătură bunica observația lui. Dacă ai ști ce lucruri se îngrămădesc în ultimul timp în visele mele!

– Asta chiar e ceva din familie, spune tata râzând. O mângâie pe mama pe spate. Chiar nu vreau să știu ce ai tot boscorodit noaptea

trecută prin somn. De câteva ori chiar ai țipat tare – cam atât despre siguranța pentru copii! – și ai tot zvâcnit din picioare.

– Bine că mi-ai amintit! strigă bunica și se repede din nou, de data asta ca să aducă o ploscă plină cu apă caldă, pentru ca mama să nu aibă picioarele reci, pentru că „nu-i de glumă cu asta! Însănătoșire grabnică îți transmite și tata".

Mama duce mâna la ochi. Cu încetinitorul, amintirile încep să-i treacă prin fața ochilor. Și, în sfârșit, reușește să audă și banda sonoră de dedesubt. Țipetele, mulțimea de oameni plângând, muzica din restaurant, chelnerul din fața lui.

De aia era el îmbrăcat atât de elegant atunci, papionul, vesta neagră, e chelner, servește acolo, în restaurantul de peste drum, se gândește ea, în timp ce bunica își ia rămas-bun, nu înainte de a-l face pe Arno să-i promită că o va suna din oră în oră, adică „la fiecare 60 de minute, auzi!", ca s-o țină la curent.

– Groaznică, treaba cu copilul vecinilor, nu? spune el după ce se întoarce la mama. Îți dai seama cât de volatilă este viața doar când se întâmplă asemenea lucruri. Te doare capul?

– Merge, spune mama ducându-și speriată mâna la frunte.

El o privește atât de insistent, încât ea nu are nicio îndoială că poate vedea totul, fundul ei gol, buzele care se freacă de peretele de scândură. Își ține răsuflarea, așteptând ca el să spună ceva, să-i ceară socoteală.

Dar el doar se ridică și închide fereastra.

– Mai dormi un pic, spune apoi, aranjând pătura sub saltea.

Mama încuviințează din cap din nou și îl urmărește cu privirea în timp ce el iese din cameră și închide ușa cu grijă. Dar de somn nici nu mai poate fi vorba. Acum, când poate gândi din nou. Acum, când nici nu se mai poate opri din gândit.

De ce ești atât de surprinsă? Doar nu credeai că venise pentru tine! Nici nu te gândi! Ceea ce voia el să vadă nu erai tu, era sânge!

Dar atunci, de ce s-a culcat cu mine?

Ei, nu zău, *s-a culcat cu tine,* asta a făcut? Așa se zice acum? Pe dracu' – te-a futut. Tu te-ai ținut după el, iar el probabil că nu avea nimic mai bun de făcut.

Își trântește capul pe saltea, se zvârcolește încolo și încoace, smulge pătura de unde era prinsă și, dintr-odată, e din nou la perdea, ținându-se de pervaz, în timp ce privirea îi fuge în sus, ca să vadă același trup de femeie din tablou. Privirea îi alunecă de la dreapta la stânga și din nou înapoi, ca și cum ar ajunge să se uite destul de bine încât să descopere vreun semn de la el. Și, până la urmă, chiar găsește, pe cornișa din fața uneia dintre ferestrele cele mari: trei chiștoace, arse până la filtru.

Astea sunt de la el, îi trece ei prin minte, ale lui sunt, așa de minuscule cum sunt.

Își duce mâna la gură și apasă, încercând să-și potolească respirația. Simte dinții parcă dați cu lipici Uhu pe degetele ei.

Atunci îi vine în minte mușcătura.

Își propune ca data viitoare când îl va vedea să-și ceară scuze.

Dar cine spune că o să vă revedeți? A încercat oare să ia legătura cu tine? Doar am fost bolnavă! Dar el n-avea cum să știe. Da, dar nici nu putea să vină așa, într-o doară, pe aici. Cum ar fi fost să fie Arno acasă? Aiurea, putea să aștepte până când îl vedea pe Arno în curtea interioară, plecând. Dar poate că asta era prea riscant pentru el. Sau poate nici nu era aici. Da, clar, tot timpul o fi fost plecat de acasă. Sigur că da!

Gândurile gonesc prin mintea ei, scuturând-o, până când o cuprinde teama și se împleticește înapoi spre pat. Apoi, în sfârșit, îl strigă pe Arno sau, mai degrabă, îi șoptește numele, dar e de ajuns.

Încă de la primul sunet e aici, atât de bucuros că e nevoie de el, atât de speriat că poate chiar e nevoie de el, încât colțurile gurii lui nu se pot hotărî în ce parte să se îndoaie.

– Nu s-a întâmplat nimic, spune mama, am vrut doar să te văd.

Și se supără în clipa următoare pentru ce a zis.

– Bine, măi! strigă el, apoi îi aplică pe gură un sărut.

– Nu! Nu vreau să te molipsesc, spune ea, dar el o mai sărută încă o dată, apoi se strecoară sub pătură şi o cuprinde cu braţele.

– Ţi-e frig? o întreabă el şi începe apoi să-i frece încheieturile mâinilor.

– Puţin, şopteşte ea, în timp ce el se rostogoleşte deasupra ei.

– E mai cald acum? întreabă el râzând.

– Da, geme mama sub greutatea lui.

– Mi-a fost atât de dor de tine, oftează el, apăsându-şi din nou faţa în adâncitura dintre claviculă şi umăr.

Mama îşi trece mâna peste ceafa lui în jos, mângâindu-i spinarea cu mişcări nervoase.

– Am fost aici tot timpul.

– Nu, ai fost foarte, foarte departe.

Duce mâna la spate şi îşi trage tricoul în sus, apoi pune mâna mamei pe pielea sa goală.

Ea îşi lasă mâna să alunece în jos, pe şira spinării lui. Tata începe să toarcă.

– Să nu-mi mai faci asta niciodată. Să nu mă mai laşi atât de mult singur! Trebuie să ai mai mare grijă de tine.

– Am avut grijă de mine, spune mama, întrebându-se, în acelaşi timp, dacă nu cumva şi asta e tot o minciună.

Întinde arătătorul şi desenează un semn de întrebare mare, de jos în sus, împungând un punct undeva între omoplaţi.

– Mmm, şopteşte el.

Ea duce degetul în sus şi începe să scrie cu litere lungi, care curg una într-alta: „F“, „U“, „T“, „U“, „T“.

– Arno? întreabă tata.

– Exact, spune ea.

Cu cealaltă mână îi ţine tricoul ridicat la ceafă. Şi pe urmă îi scrie toată povestea pe spate. „M-am futut cu un alt bărbat. A fost îngrozitor. Şi minunat. Mai bine decât cu tine. Mai bine decât ar putea fi vreodată cu tine.“

„Mmh, mmh, mmh“, şopteşte Arno agitându-şi degetele de la picioare, în timp ce savurează din răsputeri mărturisirea ei.

„Fut, fut, fut“, scrie ea, până când degetul îi amorţeşte. Scutură din încheietură.

– Nu te opri, se tânguie el.

Mama schimbă braţul şi începe să deseneze scena din memorie, patru linii pentru pătratul căsuţei toboganului, doi omuleţi din linii, întâi unul mic, apoi unul mare, exact deasupra. Tata clatină din umeri, până când ea scoate din adâncurile pivniţei cuvântul care o înspăimântă atât de mult. Dar acum, aici, pe spinarea lui Arno, are în sfârşit curajul să-l scoată la lumină. Îi trebuie mult timp până să-l scrie. Mâna ei stângă n-o prea ascultă. Literele se tot schimonosesc pe noada lui, aşa că trebuie mereu să o ia de la capăt. Abia când toate literele stau drepte una lângă cealaltă, lasă braţele în jos. Dar Arno doarme deja. Simte respiraţia lui regulată şi caldă pe gâtul ei, în timp ce gura i se umflă de plâns.

Capitolul 10

Ilse avusese dreptate. Furia era într-adevăr mai ușor de îndurat decât tristețea. Sau teama. Ori dorul. Sau cum se mai cheamă senzația care îți strânge stomacul. Mama nu prea se pricepea la identificarea corectă a senzațiilor. Se simțea un pic ca foamea, o poftă pe care corpul ei o uitase. Sau nu o cunoscuse niciodată. O anume neliniște, care nu se lăsa alungată în niciun fel de o alergătură oricât de agitată.

Dar un lucru ajuta: furia. O furie netălăzuită îndreptată spre tata, care într-adevăr se molipsise. Acum trebuia să îl îngrijească ea pe el, la fel cum o îngrijise el pe ea. Trebuia să-i tamponeze fruntea transpirată, să-i dea sucuri de băut și supă de la bunica. Chiar dacă el îi spunea, de mai multe ori pe zi chiar, să nu o facă.

– Du-te liniștită la muncă, îi șoptea el, luând lingura cu degetele lui subțiri ca picioarele de muscă, eu mă descurc. Doar știu că nu vrei să stai acasă toată ziua. Nu-ți face griji pentru mine. N-o să mor dacă mă lași singur o vreme.

– E în regulă, zicea mama, trăgându-i lingura din gură, cu colțurile gurii în sus.

Dar tata nu se grăbea să se facă bine prea repede. Începu să tușească și făcu febră, având ochii la fel de congestionați ca mama. Și evident că, la un moment dat, uită că el singur era de vină pentru asta. Mai mult, începu să-și prezinte nasul înfundat drept o dovadă de dragoste. Când mama îl întreba cum se simte, el avea grijă să vorbească despre boala ei, despre tusea ei, despre febra ei, despre ochii ei congestionați.

– Ai tăi s-au decongestionat deja, nu-i așa? adăuga el cu un zâmbet brav, de parcă într-adevăr ar fi luat boala asupra sa.

Dar evident că și cu asta avea intenții prea bune. Nevolnic cum era din naștere, reușise ca pe lângă răceală să se mai pricopsească și cu o infecție intestinală. Alerga la baie la fiecare câteva minute, lăsând să cadă la fiecare câțiva metri nenumărate batiste de hârtie, de parcă s-ar fi temut că nu va mai găsi drumul înapoi. Mama le aduna, dezinfecta toaleta, spăla vasele. Apoi, când era sigură că el ațipise din nou, se strecura pe vârfuri în dormitor și se târa în fața draperiei, cu sforăitul lui în spate, care avea ceva aproape liniștitor, de parcă ar fi fost o mamă care veghea asupra somnului copilului ei – ceea ce mama nu făcea niciodată, nici măcar când o rugam.

– Nu pot să stau la nesfârșit aici, să aștept până se întâmplă ceva, zicea ea.

– Păi nu stai aici ca să mi se întâmple ceva, ci ca să nu se mi se întâmple nimic, răspundeam eu.

– Hai, pleacă de aici, nu am timp de așa ceva, exclama ea nerăbdătoare, apoi ieșea din cameră, ceea ce m-a făcut ani întregi să fiu supărată pe ea, până când am înțeles că ea nu putea altfel.

Că ea nu era în stare să aștepte, că răbdarea ei era tocită. Că nu mai rămăsese nimic, de parcă și-ar fi consumat norma de viață în acele săptămâni în care se uita zi după zi pe fereastra aceea. Și pe fereastra din birou. Și pe cea din bucătărie, cu o carte pe post de alibi în mână, pentru cazul în care Arno s-ar fi trezit pe neașteptate. Zilele în care, speriată de vreun zgomot de pe casa scărilor, alerga în hol și privea cu ochi flămânzi pe vizor, stând nemișcată, așteptând. În care fiica bunicului meu îndura chinuri teribile. Și fiica bunicii mele învăța să iubească teama. Teama că nu avea să-l mai revadă. Teama că avea totuși să îl revadă și că nu va trebui să-i mai fie teamă. Teama care îi umplea tot corpul, care o făcea să simtă fiecare agitație, care o însoțea de dimineață până seara, în timp ce el rămânea în continuare dispărut. Singura dovadă că exista cu adevărat, că totul se întâmplase cu adevărat era ciobul din glezna ei. Nu era înfipt foarte adânc, ar fi fost foarte ușor de scos. Dar mama îl împingea tot mai adânc în

carne. De parcă ar fi vrut permanent să se convingă, trecea mereu cu mâna peste, ridica crusta care se forma peste noapte și își înfigea unghiile în rană cu o expresie tensionată. În jurul suprafeței negre, care se vedea ca un vârf de cruce dintr-un munte acoperit cu zăpadă, din care ieșea puroi, se formă o coroană roșie care se inflamă tot mai tare, până când bucata de lemn fu expulzată. Dar mama tot nu putea să-și țină mâinile departe – zgândări crusta până când începu din nou să sângereze, apoi apăsă una dintre batistele căzute ale tatei peste ea, doar pentru ca două minute mai târziu să înceapă din nou să râcâie rana. În cele din urmă avea să rămână în urmă o cicatrice mare, franjurată, care era și mai albă decât restul pielii și despre care mi-a povestit în copilărie că ar proveni de la o stâncă pe care alunecase într-o drumeție.

Dar rana era încă roz-deschis. Încă mai exista posibilitatea ca ea să se vindece complet, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Și, cine știe, poate că așa s-ar fi întâmplat dacă tata s-ar fi grăbit un pic. Dacă mama s-ar fi putut întoarce la viața ei normală și nu ar fi avut atât timp la dispoziție ca să se maltrateze singură. Dar Arno rămase fidel rezistenței sale reduse. Ba îi mergea mai bine preț de câteva ore, ba îi creștea după aceea febra, transpirând atât de mult, încât mama aproape că nu mai suporta emisiile sale de iubire. Cu cât vindecarea lui dura mai mult, cu atât era mai sigură că el se îmbolnăvise anume ca să o lege de el. Că totul fusese o șmecherie. Că el pur și simplu voia să o oprească de la a se duce sus.

– Ai fi vrut să te duci sus? am întrebat-o.

– Aș fi putut măcar să încerc să mă duc sus, îmi răspunse ea.

– Dar ai fi făcut-o dacă tata nu ar fi fost acolo?

– Tata? De unde a mai răsărit și asta? se interesă ea, străduindu-se în mod evident să se enerveze un pic.

În principiu nu îi rămăseseră decât două ocazii de a ieși din casă. Mai întâi, după corespondență. Înainte de zece nu te puteai aștepta să sosească, iar de cele mai multe ori se făcea unsprezece; dar cel târziu după ce Arno, întărit după micul dejun, începea din nou cu

întrebările lui, iar ea exclama străduindu-se să pară relaxată: „Mă duc să văd dacă a venit poștărița", ieșind apoi afară.

Mergea foarte încet, pentru că încă mai era un pic bolnavă, după cum își spunea. Pentru că voia să lungească tot mai mult timpul în care l-ar fi putut întâlni, așa cum îi spunea corpul ei care tremura de agitație. Se ținea de balustradă, călca cu ambele picioare pe fiecare treaptă, se oprea ca să se odihnească și ajungea totuși mult prea repede jos.

Deschidea cutia poștală, scotea plicurile, le tria încă de jos. Scotea foile, le despăturea, se prefăcea că citește cât putea de interesată oferta asigurărilor Brandenburger Leben de a-și „asigura viitorul financiar încă de azi!" Se uita spre scări și spre curtea interioară, întrebându-se care dintre cutiile poștale ar fi putut fi a lui. Și constată speriată că nu știa nici măcar cum îl cheamă. Cu foaia desfăcută ținută în dreptul feței, ca un detectiv mai prost dintr-un serial TV, se uită la plăcuțe, căutând un nume care ar fi putut să-i aparțină lui. Dar, în afară de un „Ambuktu, H.", nu era nimic care să sune cumva străin.

– Nu era nimic interesant, îi strigă ea lui Arno când se întoarse în casă.

Se duse în dormitor ca să-i arate dovada cu plicurile. Dar el dormea din nou adânc și zdravăn. Ceea ce îi oferi ocazia, o oră mai târziu, să mai coboare o dată.

Fu nevoie de o săptămână întreagă până când coincidența, care o chinuise îndeajuns de mult, i-l aruncă în sfârșit în cale.

Tocmai era pe cale să ducă gunoiul – a doua ocazie de a ieși din casă, chiar dacă de fiecare dată trebuia să caute destul de mult până să poată adăuga ceva la batistele din găleată. Abia dacă mâncau și nu consumau nimic altceva; sacul de doi litri era atât de gol, încât îl putea duce cu degetul mic.

Cu toate astea, sacul îi cade din mână de parcă ar fi cântărit o tonă, iar ea aude dintr-odată vocea lui în partea din față a casei.

Primul lucru pe care îl vede este geaca lui. O ține pe braț ca pe o bilă. Blana se umflă un pic, de parcă ar duce cu el un animal. Cu

brațul celălalt ține ușa deschisă, la fel cum o făcuse în seara aceea pentru ea.

O parte din mama ar vrea să fugă, iar cealaltă parte ar vrea să ajungă la el – în schimb, câștigă ceea ce ea urăște atât de tare, calea de mijloc. Rămâne pironită lângă tomberoane și aude cum el continuă să vorbească, cum începe să râdă, apoi vede cum împinge cotul și mai sus pentru a o lăsa pe femeie să treacă pe dedesubt, atât de aproape încât se lovește de două ori cu șoldul de el. Dar asta s-ar putea să fie și din pricina tocurilor absurd de înalte pe care le poartă. În contre-jour ea arată ca una dintre acele tinere care stau, încă de la prânz, pe Kurfürstenstrasse. Picioarele îi ajung cel puțin până la gât, părul până la fund, iar între ele poartă ceva de dimensiunea unui ștergar de bucătărie. Abia când ușa se închide în urma celor doi și lumina de pe stradă dispare, mama vede fața lătăreață care pare la fel de bătrână ca a bunicii, ceea ce sună exagerat, dar era totuși foarte bătrână și foarte, foarte colorată. Buzele îi strălucesc într-un roz strălucitor, pielea din jur la fel, de parcă un copil ar fi ieșit cu creionul din contur. Abia când femeia se întoarce pentru a doua oară într-o parte, mama observă că aceasta a văzut-o și în același moment și el pe mama, chiar dacă pe chip nu i se observă nicio reacție. Ochii îi sunt acoperiți de ochelari de soare. În plus, acoperișul aruncă o umbră lată pe obrajii lui, astfel încât mai târziu, așadar în nici jumătate de minut, mama avea să se întrebe dacă nu cumva din pricina aceasta era așa de sumbru. Ce s-a întâmplat în acest interval este atât de infim, încât ea trebuie să umple totul cu foarte multă importanță, pentru a reuși să descrie scena:

Mai întâi el, ridicând foarte încet bărbia.

Apoi ea, ridicând punga de gunoi care s-a spart și paharul de iaurt pe jumătate plin care picură pe asfalt.

Și, în cele din urmă, fata bătrână, care se pare că e singura care are ceva de spus, dar mama nu înțelege ce. Dar el nu reacționează, ci doar își trece mâna prin părul care e deja destul de lung încât să-ți dai seama că e castaniu, în timp ce fata bâțâie nerăbdătoare din genunchi.

Mama deschide gura și își duce mâna la gât, unde laringele pulsează sub degetele ei.

– Weekend frumos, reușește să rostească printre buzele lipicioase.

Bărbia lui se înalță din nou. Apoi trece pe lângă ea, îi ține ușa fetei, care se întoarce tot timpul spre mama, până când se strecoară în sfârșit pe sub brațul lui.

Mama se uită în urma lui și vede siluetele neclare din spatele cărămizilor de sticlă de la primul, al doilea și – scurt – și de la al treilea etaj.

Fuge sus, deschide, își trece mâna peste ochi, mâna cu care apucase gunoiul!, oare ce se întâmplă cu ea?, trântește ușa în urma ei și se năpustește în baie, unde se sprijină de chiuvetă.

– Alo? îl aude pe Arno, care se pare că se trezise.

Taman acum, se gândește ea furioasă.

Iar asta o ajută un pic.

– Vin imediat! strigă ea pornind robinetul.

Își săpunește mâinile. Observă pentru prima dată că urmele șampaniei au dispărut de tot. Își dă cu apă pe ceafă, pe frunte, se freacă bine cu prosopul, până când fața și brațele îi sunt în întregime roșii, și intră în sfârșit în dormitor.

Arno stă în pat în capul oaselor.

– Cred că mi-a trecut, zice el radios.

– Ce frumos! Mă duc să-ți încălzesc niște supă, răspunde mama, dar tata nu dorea să mai stea nicio secundă singur în pat.

– Nu vreau să mai stau nicio secundă singur în pat, strigă el, apoi o urmează în bucătărie.

Se așază în pijama și o privește cum încălzește supa.

– Ce vreme! zice el deschizând fereastra. Chiar s-a făcut primăvară cât am fost bolnav, nu-i așa?

„S-a făcut primăvară cât ai fost bolnav, se gândește mama. De fapt, e aproape primăvară."

– Da, așa e, spune ea, apoi se uită la fundul lui, de pe care probabil că pantalonii nu alunecaseră chiar atât de jos încât să i se vadă fundul, dar așa vrea ea să-și amintească.

Şi că, în acel moment, începe să duduie muzica – şi asta din apartamentul lui, ea ştie imediat –, dar tata ţine să mai precizeze asta încă o dată.

– Se distrează zdravăn acolo sus, nu-i aşa?

Ridică braţul şi capul şi bate cu pumnul în aer.

Râde un pic, pentru ca ea să bage de seamă că nu se distrează, ci e doar amuzat.

– Hyper, hyper! strigă el, ceea ce nu e din cântecul care se aude, dar tot are un beat.

Mama îşi lasă capul în jos şi vede bulele care se sparg sub ea.

– Mai bine ai închide geamul, altminteri te îmbolnăveşti la loc!

– Am crezut că imunitatea mea este acum mult mai puternică, zice Arno şi lasă braţul în jos.

Aşteaptă un răspuns. Închide fereastra când mama continuă să privească fix supa, care începe să bolborosească, şi apoi spre curtea de afară.

– Ei bine, tu eşti medicul.

– Ba nici nu sunt.

El se apropie de ea şi îşi lipeşte bărbia de spatele ei, ca un câine rugător la masa de dimineaţă.

– Asta e doar o formalitate.

Mama face o manevră de eschivare.

– Cred că e gata, zice ea, apoi alunecă de lângă el.

Mănâncă în sufragerie, pentru că în bucătărie nu! Înţeleg! Nici! Un! Cuvânt! Dar aici e mult mai bine, chiar şi prin fereastra dublă, pe care Arno o închide, pentru că mama nu o face în ciuda oftaturilor şi a gemetelor lui; muzica răsună prin curte, întreruptă doar de plescăitul tatei, care îşi regăsise apetitul, deşi tot mai avea nasul înfundat. Nu reuşeşte să ţină gura închisă nici măcar două secunde, fiindcă îşi desface imediat buzele şi trage aer în piept de parcă ar fi în pragul sufocării. Mama vede resturile de supă de pe limbă, bucăţelele de morcovi din gâtlej, şi se întreabă dacă a arătat întotdeauna atât de îngrozitor la înghiţit.

– Mulţumesc, zice el în sfârşit, mulţumesc, mi-a căzut bine, apoi împinge farfuria din faţa lui.

Mama scutură din cap.

– Nu-mi mulţumi mie, mulţumeşte-i mamei.

El o sărută pe obraz.

– Rămâne în familie.

Apoi se uită la televizor, la un concurs de genul *Preţul corect* sau altceva la fel de idiot, pentru că tata e încă un pic slăbit „şi în situaţii din astea ţi se permite".

– A fost întotdeauna foarte generos cu sine însuşi, comentează mama apoi adaugă: Asta ai moştenit de la el.

Afară se întunecă, iar muzica pare acum şi mai tare, spre deosebire de lumina grea şi paşnică a nopţii. Sau poate că sus începe să se petreacă şi mai abitir. Sau poate că nu se schimbă nimic. Cel puţin Arno nu pare să remarce nimic. Dar el, oricum, nu pare să remarce nimic. Nimic din beatul care bubuie sălbatic, nimic din inima mamei, care bubuie şi mai sălbatic, nimic din felul în care îşi trage picioarele pe canapea şi îşi pune capul pe ele, înnodându-şi apoi braţele în jurul lor de parcă ar avea nevoie de suficientă masă corporală în dreptul pieptului ca să înăbuşe bubuitul.

Ea încearcă să se concentreze asupra tractorului care trage ceva în urma lui sau împinge ceva, sau trece peste cineva, „că nu se înţelege nimic în gălăgia asta!"

– Uite, zice Arno, apoi repetă răbdător ceea ce Gottschalk[1] explicase deja de trei ori.

Dar mama e prea distrasă de felul în care el se lipeşte brusc de ea, aşa încât e sigură că trebuie să audă şi el bubuitul.

Sare în picioare şi aduce o pătură din dormitor.

– Mulţumesc, zice el încă o dată în timp ce ea îl înveleşte grijuliu, de parcă ar fi vorba de o marfă fragilă, doar că protecţia nu-i e menită lui, ci ei.

[1] Thomas Gottschalk, entertainer şi moderator TV (n.tr.)

Se așază din nou. Își pune degetele sub fund. Cu toate astea, tremură atât de tare, încât tata întreabă într-un târziu dacă-i e frig.

Mama scutură din cap. Dar el trage pătura peste amândoi, zice „Mmm" și „Ah, acum mă simt din nou mai bine", în timp ce trece cu vârful nasului peste al ei.

Beatul devine mai rapid, la fel și inima ei, de parcă bubuitul de deasupra și cel din interiorul ei ar fi legate.

– Doamne Sfinte, dar nu se înțelege niciun cuvânt! strigă mama, aruncându-i lui Arno o privire aproape imploratoare.

Dar el nu vrea sub nicio formă să se enerveze împreună cu ea.

– Na, na, e tot ce spune în timp ce privește zâmbind continuu spre ecran, evident atât de fascinat de ce se întâmplă acolo, încât – în prima clipă – nici nu pricepe ce dorește mama când ea își lipește brusc buzele de ale lui.

Cu o agitație pe care ea și-o explică și mai puțin, se aruncă asupra lui și începe să-l sărute, apoi își trece mâinile pe după gâtul lui și își vâră degetele în buclele lui.

Dar tata nu vrea să participe cu adevărat nici la această acțiune. Dinții lui îi blochează mamei calea, o țin la intrare, aproape ca pe un musafir care nu se află pe lista de invitați. Ea se zbate, își face de lucru cu elasticul pantalonilor, încearcă agitată să-i pună în mișcare gura bleagă – până când, dintr-odată, limba lui Arno sare afară și îi trece peste gură și peste nas ca o cârpă udă.

Mama se trage înapoi.

– Ei, atunci nu, zice ea și își freacă fața supărată.

Arno zâmbește vinovat.

– Îmi pare rău, dar trebuie să-mi fac digestia, spune el. Cred că a fost cam multă mâncare așa, dintr-odată.

Întinde mâna și o mângâie pe picior.

– Mâine mă duc iar la înot și apoi voi avea rapid toată energia pe care ți-o dorești. Zâmbește și, de data asta, vrea să pară un pic nerușinat: Să nu fii supărată, bine?

– Bine, bine, zice mama necăjindu-se că vocea ei sună prea enervată. Dar asta nu se mai poate suporta, strigă ea imediat, apoi își dă ochii peste cap sau cel puțin se uită spre etajul de sus. Trebuie să spună cineva ceva! Nu se poate să facă fiecare doar ce vrea!

– E o nebunie! strigă Arno băgându-se din nou sub pătură.

Își îndeasă capetele acesteia sub degetele de la picioare și se apropie și mai mult de ecran.

– Dacă te deranjează așa de tare, du-te și spune-le să o lase mai încet, mormăie el dintr-odată.

Mama tresare.

– Chiar crezi?

Un actor care își sfredelește mereu degetul mic în ureche scutură din cap.

– Don't let me down, you guys!

– Sigur, răspunde Arno, apoi mai dă un pic din cap și îi face favoarea de a-i spune: E chiar destul de tare, astfel încât mama răspunde ușurată:

– Bine, atunci mă duc! și sare imediat în picioare.

Iese pe coridor. Își pune pantofii și ia cheia din cui.

Și apoi aleargă în baie și deschide dulăpiorul cu oglindă.

Cu mâna la bărbie, pregătită ca la nevoie să acopere imediat imaginea, privește spre trei chipuri care se holbează la ea, fiecare cu o jumătate de centimetru pe lângă ea, astfel încât se vede în semiprofil, bărbia ascuțită, nasul, cercurile negre de sub ochi. Cele trei guri tresar. Apoi trântește ușile de la dulăpior.

Se spală pe mâini și iese din nou pe hol, întrebându-se oare de ce abia când ajunge la ușă.

– Am fost doar la toaletă! îi strigă ea lui Arno.

Dar el nu pare să o audă.

Cum să o audă într-o așa gălăgie? se gândește ea și încearcă preț de o clipă să se convingă – și mai târziu și pe mine – că se duce sus „fără să țină seama de el".

Dar în clipa în care ușa se închide în urma ei, toate scuzele se strecoară prin spatele ei înapoi în locuință.

Bașii îi bubuie în burtă. Își apasă palma pe buric și simte cum supa bunicii își croiește drum înapoi, în timp ce își târăște bucățile de

plumb în care i s-au transformat picioarele de pe o treaptă pe cealaltă. Aproape că se miră că lemnul putred cedează sub greutatea ei, ceea ce e un gând atât de stupid, încât furia o face să ia câteva trepte odată. Dar şi aşa înaintează atât de încet, încât lumina se stinge la jumătatea distanţei.

Urcă pe întuneric restul drumului şi pipăie pe lângă perete până când simte sub degete întrerupătorul şi în faţa ei apare uşa în carouri.

Face un pas spre ea cu dinţii înfipţi în buza de jos. Îşi lipeşte urechea de ea. Îşi ţine răsuflarea. Se uită nedumerită spre dreapta. Şi pricepe brusc că se află în partea greşită.

Se duce spre uşa metalică, lăsându-şi privirea să alunece pe ea. Dar, într-adevăr, nu pare să existe o sonerie.

Îşi ascunde degetele în pumn. Trage aer în piept şi se leagănă pe vârfuri, de parcă s-ar afla pe trambulina de zece metri, apoi loveşte cu pumnul suprafaţa rece. Şi face imediat un pas înapoi.

Îşi netezeşte părul. Trece cu cantul mâinilor peste cărare, în timp ce priveşte uşa fix. Dar în afară de muzica asurzitoare nu se aude nimic altceva.

Mai bate încă o dată, de data asta cu palma deschisă, aşa cum fac la televizor atunci când cineva e închis pe nedrept şi urlă: „Daţi-mi drumul, daţi-mi drumul!“ Doar că ea vrea să intre. Şi nici nevinovată nu e.

Îşi îndoaie degetele spre interior, bate tot mai tare, se aruncă în uşă, până când aude în sfârşit un hurducăit şi nişte paşi, apoi yala trosneşte atât de tare, de parcă ar fi într-adevăr uşa unui seif.

În crăpătura uşii apare o fată, nu cea de la gunoi – „dar de acelaşi soi“, cum îmi explică mama, plesnind disprețuitor cu vârful limbii în dinţii din faţă –, stând cu faţa spre interior, astfel încât la început nu i se văd decât buclele blonde, care i se ridică din cap ca o pernă plesnită. Peste pieptul ei stă scris cu ştrasuri „Surfing Girl“. La asta a asortat o fustă care e foarte roşie şi foarte scurtă.

Muzica urlă în casa scării şi fata urlă spre interior; uşa se deschide apoi mai larg, dezvăluind un coridor lung care în capăt coteşte, la fel ca la mama. Doar că e complet diferit. Mult mai îngust, lat de cel mult un metru şi jumătate şi acoperit complet de pantofi, mormane de pantofi, care sunt amestecaţi şi zboară de colo colo, de ai impresia că fata se află în mijlocul unui câmp de luptă.

– Vă rog să scuzaţi deranjul, spune mama.

Fata se întoarce şi îşi duce mâinile la gură. Printre unghiile de un roşu flamingo se aude un chicotit.

– Aţi putea fi amabilă să daţi muzica un pic mai încet?

Fata lasă braţele în jos şi îşi dezvăluie faţa, care e la fel de pictată ca şi a celeilalte.

– Eu nu germană, zice ea scuturându-se, de parcă ar fi făcut o glumă deosebit de bună.

Apoi se întoarce şi dansează printre pantofi înapoi în locuinţă, iar mama îi vede din spate dunga întunecată a ciorapilor.

Rămâne acolo şi aşteaptă. Din capătul celălalt al holului se aude un bărbat care strigă ceva.

Ea îşi netezeşte părul din nou şi întoarce capul spre spate, pentru că – dacă fata sau altcineva, sau poate chiar el, speră că el, chiar dacă acum, fiind atât de aproape, ideea că îl va vedea într-adevăr… în fine, în realitate… aşadar, pentru că oricine ar veni – ea să se poată întoarce spre el fără să pară că stă doar acolo şi aşteaptă.

Dar nu vine nimeni.

Mama ridică mâna şi mai bate o dată în uşa care acum stă larg deschisă.

– Nu vă supăraţi... spune ea ceva mai tare.

Poate că ar trebui să plece jos, se gândeşte ea.

Apoi, brusc, apare totuşi cineva pe coridor, un bărbat, poate, nu, nu e el, acesta e mult mai mare, uriaş, arată de parcă ar trebui să se aplece ca să nu se dea cu capul lui mare, aproape pătrat de tavan. Ochii, în schimb, sunt atât mici, încât aproape că nu mai e loc pentru culoare.

Se opreşte direct în faţa ei, duce la gură paharul, care aproape că nu se vede între labele lui uriaşe şi ia o înghiţitură. Cu cealaltă mână îi apucă degetele şi i le strânge, în timp ce o studiază din cap până în picioare.

– Dima, zice el.

Damful care i se năpusteşte din gură nu poate fi ignorat.

Mama nu e foarte sigură dacă acesta îi e numele sau dacă e doar un cuvânt pe care nu-l înţelege.

– Am… ăăă… venit din pricina muzicii, spune ea arătând spre locuinţă, în timp ce el continuă să-i scuture celălalt braţ.

El îşi trece limba peste buza de sus.

– Davai!

Mama îl priveşte nedumerită.

El ridică laba şi, după ce îşi ia avânt, îşi aruncă braţul spre interior, de parcă ar lovi o minge de tenis în lungul coridorului.

– Tu vine!

Mama se uită spre casa scării, în care lumina s-a stins din nou, şi îşi apasă mâna pe burtă.

– Tu vine! zice el încă o dată, apoi deschide uşa şi mai larg, până când mama face, timidă, un pas peste prag.

El o ia înainte, uitându-se mereu peste umăr, în timp ce mama îl urmează în dormitor, doar că aici se pare că e sufrageria. Pe peretele de lângă fereastră, acolo unde la ei stă patul, se află o saltea şi pe ea unul, ba nu, două corpuri. Mama vede nişte picioare de femeie care atârnă peste margine şi are nevoie de o clipă pentru a identifica în lumina slabă şi un cap brunet, care ţine, se pare, de al doilea corp. Alături se află o canapea şi un fotoliu cu perne pentru cap, pe care e aşezată fata care i-a deschis şi care se întreţine acum cu un tip gras de la picioarele ei. Sau, cel puţin, cei doi par să îşi mişte buzele. Cum reuşesc să se înţeleagă în gălăgia aia mama nu pricepe. Şi, chiar şi fără gălăgie, dar de asta îşi va da seama câteva momente mai târziu, când grasul va reacţiona la rugămintea ei de a traduce: „Rusă? Aiurea, nu ştiu decât votcă", lătrând şi râzând într-un asemenea fel, încât ai impresia că cineva strangulează un porcuşor de Guineea. Dar deocamdată mama e preocupată să cerceteze încăperea cu ochi de pisică. Dar ei nu se văd nicăieri.

Poate locuieşte în spatele uşii de lemn, se gândeşte ea, ceea ce ar fi o coincidenţă prea mare. Nu doar din pricina posterului care arată o femeie în desuuri şi care, are mama impresia, pare să fie pictura pe care o văzuse de pe pervaz. Ci şi din pricina întregului morman de lucruri ruseşti care se află peste tot. Pe comoda de lângă uşă se înşiră de la mare la mic o serie de Matrioşti. Alături, atârnă o pânză cu scriere chirilică, probabil fularul vreunui club sportiv sau poate vreo zicală bună despre viaţă. Pe sticla pe care grasul o ţine între degetele groase poate să distingă un „G", un „o" şi un „r", înainte ca el să-şi tragă mâna şi să se vadă „baciov", şi – de parcă asta n-ar fi de ajuns – vocea de femeie care răcneşte câte ceva între beaturi trece în acel moment de la „Baby, baby" la „daragoi" sau la ceva asemănător, ceea ce ar trebui să fie rusă. Densitatea de clişee sovietice e atât de mare, încât ai putea crede că toţi cei prezenţi au pus în scenă această enclavă a URSS, ceea ce pe mama nu ar mira-o aproape deloc în acel moment. Situaţia i se pare absolut ireală, această locuinţă, care arată de parcă cineva ar fi mototolit o fotografie, ar fi turnat cafea pe ea şi apoi ar fi încercat s-o netezească cu degetele unsuroase, ca un vis de la începutul nopţii, când ai impresia că eşti treaz, până când o căzătură de la mare înălţime te trezeşte brusc. Şi exact asta face şi mama în acel moment – tresare foarte tare când uriaşul îi pune brusc laba pe umăr. Simte din nou halena în timp ce el strigă ceva în încăpere. Capetele se întorc spre ea. Fata din fotoliu chicoteşte.

El îşi pune paharul pe televizor, ridică şi a doua labă şi o împinge pe mama în faţă cu ambele mâini.

– Mă iertaţi pentru deranj, spune ea, pentru că are senzaţia că e rândul ei să vorbească.

Dar nimeni nu reacţionează.

– Mă iertaţi, repetă ea, întrebându-se apoi de ce se tot scuză.

– What? strigă cineva de pe saltea.

Capul negru se iţeşte iar. De la gât în jos mama o recunoaşte pe fata bătrână de mai înainte.

– Mă iertaţi, încearcă ea pentru a treia oară, voiam doar să vă rog să daţi un pic… dar finalul propoziţiei nu mai reuşeşte să ajungă la suprafaţă.

De parcă firul s-ar fi rupt dintr-odată, cuvintele îi alunecă de pe vârful limbii înapoi în gâtlej, în adâncuri, în timp ce în şpaltul dintre canapea şi masă se mişcă evident ceva. Părul scurt înaintează de-a lungul spătarului. Apoi ochii sclipesc şi alunecă peste chipul ei, înainte să dispară din nou în întuneric.

– Ia uite cine s-a trezit! strigă grasul, ridicându-se pe jumătate.

Mama urmează sticla care se mişcă în direcţia şpaltului.

– Na, Alex, eşti în formă din nou?

Alex! se gândeşte ea.

Eticheta cu Gorbaciov se loveşte de o halbă de bere ce se iveşte din şpalt. Nu poate vedea mâna care o ţine, dar acum lucrurile încep să se agite pe saltea. Brunetul, „nu, nu pentru că era întuneric", „aşa ca în Africa", în fine, „un negru, pentru Dumnezeu", se propteşte din nou în sus.

– What she wants? întreabă el.

„Bună întrebare, se gândeşte mama, ce naiba fac eu aici?"

Vede că palma, care nu e chiar atât de neagră, ci mai degrabă maro-închis, mângâie glezna fetei bătrâne, care acum se ridică şi ea şi pare îngrozitor de bătrână. În locul bucăţii de pânză are acum o cămaşă de noapte, care e doar o bucăţică. Culoarea i-a dispărut de pe faţă şi, de fapt, arată de parcă nu ar avea chip deloc, într-atât de puţin se iveşte din suprafaţa rotundă. Nasul e plat, buzele par să se fi întors spre interior, doar genele, care probabil că sunt false, alunecă în faţă într-un arc lung. Ea ridică din umeri şi se uită spre canapea, apoi spune ceva care sună ca o întrebare. Sau poate ca un reproş. Singurul cuvânt pe care mama îl distinge dintre sunetele scrâşnite este „Saşa" şi, aşa agitată cum e, e totuşi mândră că ştie că e vorba despre el. Chiar dacă el nu face nimic din care să reiasă că şi el ştie asta. Capul tuns scurt atârnă nemişcat în faţă. Abia când fata strigă încă o dată mai tare şi bate cu palma în masă, astfel încât una dintre sticlele goale cade lângă el pe podea, mormăie ceva înainte de a-şi ascunde din nou faţa în spatele canapelei.

Cel cu capul pătrat, pe care probabil că îl cheamă într-adevăr Dima, de asta s-a prins la un moment dat, chiar dacă scena nu şi-o mai aminteşte, îşi ia labele de pe umerii ei şi îi vorbeşte.

– Mă iertaţi, dar din păcate nu înţeleg nimic, spune mama şi încearcă să-i arunce o privire lui Alex, pe care acum îl numeşte aşa şi în gând.

Dar nu se poate trece de acei genunchi.

– Aţi putea poate...? întreabă ea în direcţia grasului, care se prezintă drept Paul, dar în rest se dovedeşte absolut inutil.

– Nici eu nu înţeleg nimic! urlă el prin gălăgie.

Fata cu bucle blonde râde din nou.

Mama se întoarce spre ceilalţi.

– Muzica, strigă ea, deşi subiectul n-o mai interesează de-acum, muzica e prea tare!

Fata bătrână se ridică în capul oaselor şi îi strigă din nou ceva lui Alex.

Halba se mişcă încet în sus. Şi din nou în jos. Apoi, într-adevăr, braţul său se îndreaptă spre canapea.

– Ea întreabă de ce eşti de fapt acasă într-o seară de sâmbătă, îl aude mama spunând într-un târziu.

– Poftim? zice ea aplecându-se în faţă.

Dima îşi ia paharul de pe televizor. O împinge de pe fotoliu pe fata care chicoteşte întruna şi se aşază în locul ei.

– Weekend, strigă el, făcându-i semn mamei.

Cuvântul sună ciudat în gura lui, de parcă abia l-ar fi învăţat. Îşi mişcă degetul în tactul muzicii, întocmai ca Arno mai devreme. Strigă ceva. Se uită la Alex, în timp ce mâna sa face mişcări circulare.

– El spune să petreceţi şi dumneavoastră, se aude din spaţiul dintre canapea şi fotoliu.

„Oare de ce mă domneşte acum dintr-odată?" se gândeşte mama şi se apropie mai mult de masă, până când îi poate desluşi în sfârşit chipul.

– Mi-ar plăcea, spune ea, dar trebuie să dormim.

Îşi lipeşte palmele ca un copil la împărtăşanie şi le lipeşte de cap.

– Somn! urlă ea.

– La zece și jumătate? zbiară Paul, care stă acum așezat între picioarele lui Dima. Ce fel de oameni sunteți?

El îi aruncă o privire lui Alex, poate pentru că se află la același nivel cu el sau poate fiindcă este evident singurul care vorbește germană. Sau poate că mama îl fixează în așa hal pe Alex, încât în capul ei toate privirile sunt ațintite asupra lui. Preț de o clipă i se pare că zărește un rânjet, dar se prea poate să fi fost din nou doar imaginația ei.

– Ești din Vest, nu-i așa? zice Paul, care – „am uitat să amintesc mai devreme" – vorbește cu un accent îngrozitor de berlinez, ceea ce ea din păcate nu poate imita în timpul povestirii, „n-ai decât să adaugi asta în gând".

Își duce mâna la gură, de parcă tocmai ar fi căscat.

– Casă, dulce casă, singura fericire, așa-i?

De data asta mama e foarte sigură că a zărit rânjetul strâmb.

– Nu e pentru mine, spune ea repede, dar... se uită de la unul la celălalt... dar copilul are nevoie de somn.

Vorbele cad din ea atât de repede, încât nu le poate opri.

Alex își întoarce capul. Își îndreaptă fața spre ea, deschizându-și pleoapele încetișor. Pentru prima dată de la acel moment din metrou, simte privirea lui pe ea, nu îl vede, ci doar îl simte.

– Ai un copil? întreabă el, acum din nou la per tu.

Bărbia ei aprobă. Sare mereu în sus și în jos, până când, în cele din urmă, limba o urmează.

– Da, spune ea.

Este prima dată când îl minte.

Dima flutură din nou din mâini. Dar, de data asta, Alex nu spune nimic. Abia când fata bătrână lovește iar în masă el mormăie ceva în rusă.

E pentru prima dată când el își minte prietenii.

Dar mama nu are de unde să știe asta în acel moment. Singurul lucru pe care îl percepe este că Dima începe să râdă ca un nebun.

Ochii i se mijesc, ajungând la dimensiunile unor ace cu gămălie, în timp ce își lasă capul pe spate.

– Ce? întreabă mama, încercând să zâmbească un pic.

De sus vede mâna lui Alex, care face o mișcare disprețuitoare.

Fata bătrână pune o întrebare, apoi începe – când Alex mormăie din nou ceva – să se scuture și ea.

Dima mai că nu se poate controla. Râde întruna, de îi saltă șoldurile. Și, dintr-odată, mama recunoaște râsul.

Sângele i se urcă la cap.

Guițatul de porcușor de Guineea răsună din nou.

– Ce? întreabă și Paul, fără să primească vreun răspuns.

Însă faptul că nu are habar despre ce e vorba nu-l împiedică să râdă.

Tot corpul lui gelatinos saltă în sus și în jos, până când, de atâta încântare, începe să sughițe. Își duce sticla la buze și se lasă mult pe spate.

– Davolna! strigă fata bătrână.

Paul își lasă capul și mai pe spate. În obrajii lui se formează falduri adânci.

– Ajunge, strigă fata.

Cu toate cele trei membre pe care le are la dispoziție, se târăște pe jos și îi întinde sticla fetei bătrâne.

Ea o duce la gură și ia o înghițitură lungă, apoi se lasă din nou să cadă pe saltea. Negrul pune un braț în jurul ei. Și, în sfârșit, Dima încetează să râdă. Se așază lângă Alex, apoi se uită încă o dată la mama și își împinge limba în obraz, în timp ce ochii i se mijesc din nou.

Mama rămâne acolo ca să se uite cum își continuă ei seara, de parcă ar fi apăsat cineva pentru scurt timp butonul „Pauză", pentru ca apoi să dea drumul din nou.

Paul se târăște până la saltea și își ia sticla înapoi. O întoarce cu fundul în sus, apoi se așază dedesubt și scoate limba mult afară, în timp ce dincolo de el niște mâini negre mângâie un spate în cămașă de noapte.

– Ascultați, spune mama, dar nimeni nu pare s-o facă.

Ea își înfige degetele în spătar, dar privirea lui Alex nu se mai lasă prinsă. Din difuzoare răsună acum ceva ce aduce a cântec popular. Un cor de bărbați cântă aceeași melodie scurtă, de fiecare dată un pic mai repede, în timp ce beatul inevitabil plesnește pe deasupra.

Vede femeia din poster, apoi vede că fata cu bucle cântă și ea. Și din nou pe el, cum nu o vede, cum nu se uită pe lângă sau în altă parte, ci pur și simplu pare că nu o vede. O ignoră într-un mod atât de evident, încât nici măcar nu trebuie să-i întoarcă spatele – discută încet cu Dima, de parcă mama nu ar fi dispărut doar din mintea lui, ci și din apartamentul lor.

– Asta e deranjarea ordinii publice, la naiba! țâșnește din mama atât de tare, încât se sperie și ea. Dacă nu dați muzica mai încet, chem poliția.

Un cuvânt pe care îl cunosc cu toții.

De parcă și-ar fi luat avânt de pe o trambulină, capul lui Dima se repede în sus.

– What the fuck man! strigă negrul aruncând pătura de pe el.

Sare în picioare, face un pas spre mama și acum ea vede din nou ochii lui de pisică, care o fixează din spatele spătarului. Rădăcinile părului încep să o ardă, de parcă ar fi turnat cineva sodă pe ea.

– Da, deci asta am avut de spus, se bâlbâie ea, și… să aveți o seară frumoasă, continuă apoi, înainte să iasă cu spatele, poticnindu-se, din locuință.

Capitolul 11

El apare pe jumătate în deschizătura ușii, într-unul dintre acele treninguri sclipitoare și sintetice, cu părul netezit într-o parte, și nici măcar nu se ostenește să pară surprins.

– Deranjez? întreabă ea.

Tâmpla lui se freacă de marginea ușii. Își ia ceva timp ca să deschidă ușa atât cât să-l vadă întreg și o bucată din coridorul de alături, în care se află la fel de mulți pantofi precum în seara trecută.

– Am vrut să mă scuz, reușește ea să pronunțe cu vocea cam tremurată, cumva lucrurile au mers prost ieri.

El își trage pantalonii de trening în sus, trecându-și limba peste dinți. Arată de parcă, pe sub buza lui de sus, un vierme s-ar plimba de colo colo.

– Doar copilul tău trebuie să doarmă.

Vocea îi sună profund și umed.

– Da, e adevărat, dar nu ar fi trebuit imediat, deci, n-am vrut…

Ea nu e sigură cum ar putea să ducă fraza la bun sfârșit, dar nici el nu pare să fie prea interesat.

Cu o expresie neclintită se uită dincolo de ea, în timp ce umărul i se proptește de cadrul ușii, urmat de șold și de coapsă, de parcă cineva ar fi închis un fermoar. În spatele lui, urlă o voce masculină furioasă.

Mama își șterge mâinile de fund, apoi se ține de buzunarele de la pantaloni.

– E doar pentru că școala începe atât de devreme.

El își saltă capul cu greutate.

– N-am vrut să vă stric seara. Mai ales că aveați oaspeți. Înțeleg că voiați să ascultați muzică tare. Când petreci, mai uiți de ceas. Ceea ce e absolut în ordine dacă nu ar fi vorba de un copil. Care are nevoie de somn. Însă tot nu ar fi trebuit să mă port așa, îmi pare sincer rău…

Un căscat prelung îi șterge ultimele cuvinte de pe buze. Limba lui se rulează spre interior, în timp ce el își trece mâna peste față. Pleoapa e trasă în jos, astfel încât îi poate vedea chestia alunecoasă de sub globul ocular. Degetele îi lasă dâre lungi pe obraz.

– Abia m-am trezit, spune el în sfârșit, apoi scutură din cap, poate ca să alunge oboseala, dar cel mai probabil pentru că nu-i vine să creadă că trebuie să-și bată capul cu așa ceva de dimineață, „chiar dacă era de mult amiază, altfel nici nu aș fi putut să mă furișez. Am așteptat special ca Arno să fie la înot, dar, în fine, știi ce vreau să spun".

Ea își îndeasă mâinile în buzunare și așteaptă ca el să o invite înăuntru sau să o expedieze, sau poate să țipe un pic la ea, ca să nu mai fie nevoită să asigure mereu tot ea și asta, de fapt orice e bine, important e ca Alex, da, asta i-a mai rămas, important e ca Alex să reacționeze într-un fel. Dar el stă nemișcat, lipit de cadrul ușii, ca un animal care face pe mortul. Brațul lui stâng este strivit între metal și șold, iar celălalt atârnă moale. Își ține ochii pe jumătate închiși, astfel încât nici nu mai trebuie să clipească. Mama se uită la toracele lui, să fie sigură că încă mai respiră, dar jacheta e prea largă pentru a-și putea da seama de asta. Încearcă să descifreze textul de pe pieptul lui, din care nu au mai rămas decât niște pete pe ici, pe colo, când acestea îi dispar brusc din câmpul vizual. Fără un cuvânt, el se întoarce și pornește pe hol, apoi deschide o ușă cu piciorul și intră într-o cameră. Zornăie. Apoi se aude un jet de apă.

Ea tresare și face fără să vrea un pas în spate.

Jetul se aude și mai tare, răsunând în vas. Se aude cum trage apa.

Mama își vâră capul în locuință. De parcă ar studia ciripitul unei specii de păsări aflate în pragul dispariției, pândește sunetele care răzbesc până la ea, clipocitul țevilor, foșnetul apei, acum probabil de la robinet. Degetele încep să o furnice, apoi face iute un pas peste prag și înaintează pe hol, spre ușă, văzându-l prin deschizătură în fața chiuvetei, aplecat, astfel încât între marginea pantalonului și jachetă i se vede o bucată de spate. Gura lui e lipită de țeava de la robinet. Deasupra căzii se aprinde lumina albastră a centralei cu gaz.

Atentă, de parcă ar vrea să-și ascundă mișcările până și de ea însăși, se lipește de perete și privește pielea albă pe care se văd trei, ba nu, patru alunițe mari, negre, ca niște melci din lemn dulce, una dintre ele mai degrabă maro, dar de trei ori mai mare decât celelalte. Îi vede vertebrele, care se conturează ascuțite precum zimții unui cuțit, în timp ce el face gargară zgomotos, se apleacă și mai mult, apoi scuipă.

Bărbatul furios urlă și mai tare.

Alex se plesnește cu mâinile peste obraji. Marginea jachetei alunecă în jos, în timp ce el se ridică și fața lui udă se reflectă în oglindă. Ea urmărește picăturile care se preling de pe fruntea lui în ochi, apoi pe nas, în jos, spre gură, până când cad de pe bărbie înapoi în chiuvetă. Abia când sprâncenele lui, care sclipesc umede, se încruntă, ea observă că el o poate vedea. Privirea lui o sfredelește în timp ce lovește ușa cu călcâiul.

Ea se trage înapoi, cu mâna la piept, ce naiba se întâmplă cu tine, adună-te, altminteri nu faci decât să înrăutățești lucrurile, trage aer în piept, aude pași apropiindu-se, clanța gonește spre ea sau ea spre clanță, își dă părul pe după urechi, vede deja gaura cheii care s-a întunecat, ceea ce, dacă stai să te gândești la cât de mică e o astfel de gaură, pare destul de neverosimil, însă pe de altă parte mama a petrecut în ultimele zile mai mult timp privind prin găuri minuscule decât eu în toată viața mea, așadar probabil că e adevărat, poate cu tot acel antrenament e în stare să recunoască dacă e ceva în dreptul deschizăturii, poate el chiar se află în spatele ușii, dar asta nu schimbă lucrurile cu nimic, căci nu o deschide.

Ea își apasă mâna pe gură, strânge din dinți, dar de dincolo de ușă nu răzbește nici cel mai mic sunet, de parcă el s-ar fi dizolvat în aer.

Poate că nici nu mai iese, îi trece ei prin cap. Poate că rămâne în baie până când o să plec. Poate că prezența mea îi este atât de neplăcută, încât preferă să petreacă toată ziua la toaletă decât să iasă și să stea lângă mine. Privirea ei cercetează ușa, urcă spre balamale mai întâi sus, în colțul din stânga, apoi spre colțul din dreapta, vertical în jos și din nou la stânga. Capul urmează mișcările ochilor, de parcă ar desena contururi. Până când, brusc, clanța e apăsată în jos.

Cu capul aplecat, cu mâna în dreptul frunții, ca un acuzat în sala de judecată, așa apare el în ușă. Face un pas pe hol, ceea ce nu e foarte ușor dacă te gândești că holul n-are nici măcar doi metri lățime. Din gâtlejul lui își croiește drum spre suprafață un sunet. Deschide gura, dar în loc să rostească vreun cuvânt, nu face decât să caște, chiar dacă de data asta nu atât de sănătos. Dar ajunge ca să o facă pe mama să se simtă prost.

– Îmi pare sincer rău, spune ea, deși nici ei nu-i este clar dacă se referă la chestiunea de ieri sau la cea de adineauri.

Sau la cea din acel moment. Faptul că încă mai este acolo. Faptul că nu pleacă.

El face semn din cap. Dar se prea poate să nu mai fie în stare să-și țină capul ridicat. Simplul stat în picioare pare să-l epuizeze. Cel puțin nu i se închid ochii.

– De fapt, nu mă deranjează dacă uneori e mai multă gălăgie, continuă ea agitată, e doar din pricina școlii.

El ridică o mână și se freacă la ochi.

– Duminica? întreabă el printre gratiile formate de degete în dreptul feței.

– E o școală particulară, exclamă ea, acolo... ăăă... au ore și duminica.

El își lasă mâna în jos.

– Ah, zice el și pare totuși să ridice privirea, acum nu direct spre ea, dar cel puțin în direcția ei.

Lovește pantofii din drum și își târșește picioarele pe hol. Mama îl urmează, pășind pe culoarul eliberat de el, în timp ce – de atâta

nesiguranță – îi povestește mai departe despre școală, care da... ăăă, e una foarte specială, pentru copii dotați, „acolo învață din prima clasă engleza. Și franceza. Dintr-a doua".

El înaintează prin sufragerie spre televizor, apoi apasă pe butoanele de lângă ecran. Zbieretele se aud mai încet. În schimb, mama vorbește tot mai tare.

De parcă ea ar fi directoarea și el un părinte nehotărât, pe care trebuie să-l convingă, îi descrie în culori strălucitoare toate activitățile suplimentare oferite de școală, adaugă un laborator, apoi un salon de muzică, se gândește la tot mai multe cursuri și teste noi, cu care să poată fi separat grâul de neghină, căci „doar cei mai buni pot să țină pasul".

Se aude apoi un râs înăbușit, unul dintre acele râsete care constau doar din aer, croindu-și loc printre buzele lui.

– Ce? întreabă ea încercând să-l imite.

– Ah, nimic.

El se așază pe canapea, foșnind în deschizătura unui pachet de țigări. Gauloises, citește ea și pronunță cuvântul în gând de parcă ar trebui să-l învețe pe dinafară. El lovește marginea pachetului de genunchi, scoate o țigară și aruncă pachetul pe masă. Are deja filtrul în gură când rostește pe neașteptate. „Voi, nemții, aveți o adevărată pasiune pentru selecții, nu?" Vârful se aprinde. Resturile de litere de pe pieptul lui se dilată.

Mama se holbează la el în timp ce suflă fumul cât se poate de relaxat; vede cum își duce țigara la gură, apoi pupilele care se agață din nou de vârf, de parcă ar privi cruciș. Brațul lui se estompează în ochii ei în timp ce arată spre fotoliul cu urechi.

– Îmi dai voie? rostește ea.

El ridică din umeri.

Mama se poticnește prin labirintul de sticle. Se așază. Se holbează în continuare la mâna lui, din care țigara crește ca un al șaselea deget. Își amintește că au trecut doar câteva zile de când aceste degete au

fost în ea, dar nu reușește să asocieze mâna din căsuța cu tobogan cu cea de azi.

– Și? Ce ai mai făcut? întreabă ea.

El își freacă ceafa și își trage un picior sub el.

– Am dormit.

– Nu vreau să spun de deunăzi, tot timpul.

– Același lucru. Râde. Nu, am și muncit.

– Ah? Acolo, la restaurant?

El își îndeasă degetul arătător lângă degetul mare de la picior, aprobând încet din cap.

– Asta înseamnă probabil că seara ești mereu acolo, nu? Vreau să spun... pentru că nu te-am mai văzut în tot timpul ăsta.

El ridică din umeri.

– Nu-mi place să stau acasă.

Degetul lui ia la numărat degetele de la picioare, de la al doilea până la cel mai mic și înapoi, ca acei artiști ai străzii care lovesc cu cuțitul tot mai repede în spațiile dintre degete.

– Și tu?

Nimic, se gândește ea.

– Am fost bolnavă, spune.

El trage un fum lung, apoi își lasă capul pe spate și suflă fumul spre tavan.

– Și acum te simți mai bine?

Ea se gândește cum a zăcut în pat cu gâtul umflat și cum s-a gândit la fața lui, la zilele petrecute în așteptare, la orele nenumărate, de la fereastră, din dreptul ușii, în care l-a simțit în tot corpul, plină de speranță și de neliniște, se gândește cât de aproape fusese de ea în tot acest timp.

Și cât de departe era acum, când stătea în sfârșit lângă el. Dacă se simte mai bine? Întrebarea i se învârte în cap ca un disc de patefon. E mai bine oare?

Se uită la vârful aprins al țigării în timp ce caută disperată un răspuns, dar el pare că a uitat deja întrebarea. Sau poate că și mama a

uitat-o. Tăcerea dintre ei devine groasă, tot mai groasă, până când devine imposibil de trecut.

Singurul lucru care se mai aude este furia înceată din televizor.

Ea își lasă privirea să alunece prin cameră, studiază peretele, care a fost probabil alb, dar care acum, de la atât de mult fum, s-a îngălbenit de tot, e ca sugativa, tocit, cu mici firișoare pe ici, pe colo. Se uită pe geam. Se uită din nou spre el.

Cum a putut să creadă că ar fi o idee bună să mai vină încă o dată aici, sus? La ce se așteptase? Ca felul în care se comportase să fie șters cu buretele? Bine, e drept că ieri voiam să aduc poliția peste voi, dar nu-i așa că acum e totul roz din nou?

Ai crezut că poate o să se bucure că te vede? Că veți putea continua de unde v-ați oprit? Și unde ar fi asta, mă rog frumos? Nu a existat niciodată un început! Ce mai faci aici? Nu poți să dai buzna peste el în locuință ca o nebună! Fă bine și dispari acasă! Imediat!

Se ridică, își netezește vesta și din agitație se lovește de sticla de votcă de jos – care se pare că nu era chiar goală. Sub picioarele ei se formează o baltă întunecată.

Ridică Gorbaciovul înmuiat și îl pune pe masă, constatând acum că nu e decât un coș de rufe răsturnat.

Alex ridică privirea. Ușurarea lui e vizibilă.

– Pot să mă duc la toaletă? se aude ea întrebând.

– Aham! vine răspunsul lui după ce trage aer în piept.

Ea se întoarce pe coridor spre baie, trântește ușa în urma ei și se așază pe capacul de la toaletă. Privirea îi fuge de-a lungul gresiei, mereu opt forme galbene, care se grupează ca niște petale în jurul uneia maro, până când modelul se întrerupe în fața căzii, pe cine interesează, concentrează-te, așa nu poți să te porți, ai înnebunit de tot? Trage adânc aer în piept, își apasă mâinile de burtă, respiră.

Se aude un telefon.

Aude cuvinte rusești. Sau cel puțin asta crede ea, chiar dacă el nu pare să mai sune la fel, cel puțin nu ca versiunea leneșă și adormită a

lui, cea lângă care tocmai stătuse aşezată. Chiar râde, aşa cum trebuie, cu voce şi cu tot tacâmul.

Simte cum i se urcă fierea în gură. Se năpusteşte spre chiuvetă şi se apleacă deasupra. Dar nu vine nimic. Cu mâna apăsată la gât, se uită la robinetul plin de calcar, la marginea maronie care s-a format la scurgere, vede resturile de pastă de dinţi de pe marginea chiuvetei.

Din sufragerie aude din nou râsul lui, de data asta întrerupt de pauze, în care evident vorbeşte interlocutorul.

Se gândeşte la vocile din curte de acum câteva zile, încercând să-şi amintească dacă şi atunci a râs aşa, de parcă sunetul i-ar fi venit direct din plămâni, de parcă ar fi economisit drumul până la gură, întrebându-se dacă nu cumva fusese Dima, în timp ce atinge aproape pe furiş resturile albe-verzui de pastă de dinţi. Degetul arătător alunecă pe curbura chiuvetei. Zgârie suprafaţa ceramică, studiază bucăţile minuscule care i se adună sub unghie. Apoi trece foarte uşor cu limba peste ele.

Râsul se răsfrânge.

Mama îşi trage braţul înapoi.

Dă drumul la apă, ţine degetul dedesubt, înfige practic unghia în ţeava de la robinet. Îşi spală şi îşi clăteşte gura, îşi usucă mâinile, apoi le mai spală încă o dată când observă cât de îngrozitor miroase prosopul. Şi brusc îşi vede în oglindă faţa roşie ca focul.

Îşi atinge nasul, care e absolut grotesc de ascuţit, îndoind cartilajul cu pumnul. Degetele i se plimbă în sus, de parcă ar modela un bust din lut, împinge pielea de colo până colo pe oase, de parcă nu s-ar putea decide cum şi dacă opera ar mai putea fi salvată, apoi le desface brusc şi şi le înfige în stânga şi-n dreapta sub buza de sus. Precum un cleşte, ele îi deschid gura. Caninii ies la iveală. Peste rânjetul lat de clovn se adună sângele.

Mama se răsuceşte pe călcâie. Deschide brusc uşa, iese în hol poticnindu-se, aleargă înapoi în sufragerie.

Râsul se stinge.

Mâna lui trece peste receptor, de parcă tocmai i-ar povesti interlocutorului un secret incredibil de secret pe care ea nu trebuie să-l audă, chiar dacă ea oricum nu înţelege niciun cuvânt. Buclele cablului de la telefon se răsucesc pe degetul lui, în timp ce el înghesuie receptorul între umăr şi bărbie.

Nehotărâtă, se duce la comodă şi se uită la Matrioşti, studiind modelul cu trandafiri de pe corpurile din lemn, care la fiecare dintre bunicuţele zâmbitoare mai pierde câteva petale, până când pe burtă este atât de puţin loc, încât buchetul de la început nu mai constă decât într-un singur trandafir. Alături se înşiră alte figurine, cele mai multe din ouă cu surprize, cu excepţia balerinei din porţelan cu alură de lebădă care tronează în spatele celorlalte pe un mic piedestal. Rochiţa albă stă ţeapănă, ridicată în sus. Dedesubt, cineva i-a desenat cu pixul între picioare un triunghi negru.

Mama se întoarce, se duce la posterul cu femeia în desuuri, apoi se plimbă prin cameră de parcă ar fi un muzeu, în timp ce sunetele din gura lui se aud acum la intensitate normală. Înconjoară salteaua, trece pe lângă televizor, care acum e închis, vede urmele lipicioase ale paharelor de pe el – şi cumva asta are ceva consolator, faptul că ştie de unde provin, faptul că ştie deja totul, de parcă nu ar fi chiar o străină de locul acela. De parcă ar fi locuinţa unui prieten, un loc care îi e familiar, iar până la urmă aşa şi era. În realitate, putea să traseze cu ochii închişi toată locuinţa, L-ul lung cu cele trei cămăruţe pe trunchi şi cu cele două mari de după colţ, cămara din bucătărie, nişa din partea cealaltă. Cunoaşte uşile cu decoraţiuni răsucite şi plăcile de gresie înguste, chiar dacă aici sângele de taur începe să se ia, colţul din a doua cameră, unde plăcile dispar, fiind înlocuite de pătrate din lemn deschis la culoare, acolo unde înainte se afla soba. Cunoaşte tavanele înalte, pereţii subţiri şi, mai ales, cunoaşte fereastra, patru compartimente mari sus, patru mici jos, cu pervazul din faţă. Dă la o parte perdeaua, care e şi ea complet îngălbenită, şi se uită în curte, spre tomberoane, îşi lasă privirea să alunece pe plantele tot mai verzi, la fel cum a făcut tot timpul din partea cealaltă, de-a lungul peretelui,

până când găsește propria locuință, fereastra deschisă în spatele căreia tocmai a stat, uitându-se exact spre acest loc. Vede noptiera, teancul de cărți de deasupra, atât de înalt încât pare un dulap privit de aici, își studiază dormitorul în timp ce el își ia rămas-bun, se întreabă de unde oare își dă ea seama de asta, de unde vrea ea să știe asta, dar – într-adevăr – nici trei secunde mai târziu el închide.

– Ceva important? întreabă ea întorcându-se.

El ridică scurt privirea. Pe chipul lui mai atârnă un zâmbet, prea inimos ca să îi fie adresat ei.

– Doar de la muncă.

– Ah, zice ea, chiar dacă i se pare ciudat ca o discuție atât de lungă și aparent intimă să fi fost de natură profesională.

El își aprinde încă o țigară.

– Un tip bogat vrea să organizăm aniversarea fiicei lui, spune el, de parcă i-ar fi auzit dubiile.

Ea face un pas în față.

– Faceți des așa ceva?

El scutură din cap.

– Ah, zice ea încă o dată.

Se uită de la dreapta la stânga, de parcă ar fi traversat strada, apoi se așază brusc lângă el pe canapea.

El se apleacă într-o parte, lasându-și partea de sus a corpului să atârne peste cotieră, ca și cum cineva l-ar fi răsturnat.

Pe cât de repede a venit, pe atât de repede dispare din el acea minimă viață care-l animase. Zâmbetul îi dispare de pe buze, iar ochii îi capătă din nou acea expresie goală în timp ce fixează televizorul peste genunchi. Vârful aprins al țigării se reflectă în ecranul gol. Mama îi vede dedesubt chipul negru-cenușiu, foarte mic într-un colț, apoi se vede pe sine, ochii neliniștiți înfundați adânc în orbite, până când fumul se rostogolește ca o avalanșă peste capetele amândurora.

– Cum o cheamă, de fapt?

Ea se întoarce spre el.

– Pe cine?

– Pe fiica ta.

Vocea i se înecă în fum.

– Anna.

Numele îi alunecă din gură de parcă ar fi fost dintotdeauna pregătit acolo, de parcă ar fi așteptat doar momentul potrivit ca să răbufnească din locul său. Anna. AaaNaa. Cea mai simplă combinație de litere. Aaaanaaaa, în principiu nimic altceva decât un căscat mai lung. Apoi observă că el a făcut din copilul ei o fată. Arată ca o mamă de fată, arată ca o femeie care ar fi în stare să împletească părul în cozi și să coasă rochii cu volănașe? De ce nu un băiat? De ce o ea? Sau cumva e doar un test? A observat ceva și vrea acum să îi întindă o capcană? E deja pregătită să recunoască tot, toată viața ei de tocilară, fără copii și necăsătorită, dar el spune: „Pe sora mea mai mică o cheamă tot Anna".

– Serios?! Serios?! exclamă ea, de parcă ar fi o coincidență nemaipomenită faptul că doi oameni își împart pe lume unul dintre cele mai frecvente nume și, preț de o clipă, chiar are impresia unei coincidențe divine, a unui semn al destinului – el i-a dat o fiică, iar ea i-a dat numele surorii lui, doar pentru ca poveștile lor să se împletească, mai întâi în trecut și apoi, speră ea, și în viitor.

El pescuiește un portofel scâlciat de sub canapea și scoate o poză cu un grup de oameni care stau înghesuiți în fața unei case pătrățoase și cenușii, 15, 20 de oameni cu paltoane vechi și cu fețe învechite. Pe acoperiș e zăpadă.

Chipul lui devine mai blând.

– Ea e, zice el zâmbind. Ea e Anna mea.

Ea trebuie să se forțeze să se desprindă de zâmbetul lui, care nici acum nu are nimic de-a face cu ea, cel mai frumos zâmbet pe care ți l-ai putea imagina vreodată, prea frumos ca să îl merite. Un astfel de zâmbet nu îl primești decât cadou.

Ochii mamei urmăresc degetul lui arătător, privind geloși spre ființa subțirică de la marginea fotografiei.

Ea nu-i seamănă deloc. Buzele îi sunt vălurite, iar ochii atât de întunecați și de apropiați, încât pare aproape limitată. Printre buclele ca de vată i se văd urechile, la care îi atârnă cercei rotunzi, mici și aurii. Poartă o căciulă groasă de lână, trasă până pe sprâncene.

– E o fotografie destul de veche, spune el, pe atunci era încă mică.

– Câți ani are acum? întreabă mama, dându-și osteneala să pară interesată în timp ce privirea îi urcă din nou spre buzele lui.

– Nouăsprezece, spune el.

– Ah, zice ea dând din cap, de parcă aprobarea ei ar fi fost importantă.

El ia o sticlă goală de pe jos și scrumează în ea.

– Locuiește tot acolo, în Ucraina? întreabă mama.

Se bucură că a reținut asta și speră că și pe el îl bucură.

– Îhî, zice el.

Prinde țigara între buze. Materialul de tricot în care îi e îmbrăcat brațul atinge foarte ușor cotul ei.

– Și ce face?

– Nimic. Mai trage un fum, fără să atingă țigara cu degetele. N-a ieșit în viața ei din Odessa.

– Ah, din Odessa sunteți, spune mama dând iar din cap, gândindu-se ce ar putea să-l întrebe în continuare, dar, spre surprinderea ei, el începe să povestească din proprie inițiativă.

– Nu-i merge bine. S-a căsătorit cu un bețiv. Ăla avea deja un copil. Au mai făcut trei împreună. Acum locuiesc la mama lui și dorm toți șapte într-o singură cameră. Fără serviciu, stau toată ziua în locuința friguroasă și se ceartă.

El lasă fotografia să-i cadă pe genunchi.

De atâtea cuvinte, pe care le are brusc doar pentru ea, pe mama o cuprinde o ușoară amețeală. Neștiind dacă el va dori să mai spună și altceva, ea așteaptă, dar el mai trage încă un fum și îl suflă strâmb prin colțul gurii.

– Nu pot să vină și ei în Germania, la fel ca tine? întreabă ea când e aproape sigură că nu mai urmează nimic.

Alex rânjește.

– Anna nu poate să-i sufere pe nemți.

Mama întoarce un pic capul spre el, cât se poate de atentă să nu-și miște cotul în niciun fel. Ochii ei aleargă peste dinții lui îngălbeniți, în timp ce încearcă să se decidă dacă de data asta e vorba de un rânjet bun sau de unul urâcios.

– De ce nu?

El ridică din umeri.

– Cui îi plac?

Bagă fotografia din nou în portofel, apoi se apleacă și ia pachetul de Gauloises de pe coșul de rufe. Fundul i se ridică și coboară la loc, câțiva centimetri mai departe de locul inițial, și astfel mai departe de mama, după cum i se pare ei. Ea se uită cum ține el țigara, și nu pe ea, cum se lipesc buzele lui de filtru, și nu de ea, cum suflă fumul și se uită în altă parte, și nu la ea și, brusc, nu mai rezistă. Se apleacă spre el, atât de aproape încât fața ei aproape că o atinge pe a lui. El ridică brusc privirea. Sprâncenele lui țâșnesc în sus.

– Pot să... ăăă... trag și eu un fum? se bâlbâie ea.

El expiră. Fumul i se învârtejește în față.

– Primești chiar o țigară întreagă.

Mama scutură din cap.

– Nu, ajunge dacă trag o singură dată, zice ea, apoi își desface degetul mijlociu și pe cel arătător într-un V larg.

El o privește neîncrezător, apoi ia țigara din gură și i-o pune între degete.

Ea trage mâna dinspre el. Vârful țigării tremură un pic în timp ce duce filtrul la buze.

– Ah, exclamă ea uitându-se după fum, la fel cum observase că face și Alex.

El mijește un ochi, de parcă ar fi privit în lumină.

– Tu nici măcar nu fumezi.

Mama scoate țigara din gură.

– Doar câteodată, spune ea şi, pentru că ochiul rămâne încă mijit, adaugă: Din pricina Annei, nu vreau să mă vadă fumând.

„Acum am ajuns să-mi mint fiica fictivă", se gândeşte ea, apoi îi întinde ţigara.

Colţurile gurii lui tresaltă un pic.

– Ce e? întreabă ea nesigură.

El îi ia ţigara fără să o scape din ochi, iar colţurile gurii i se curbează şi mai mult în sus.

– Ce e? întreabă ea din nou.

El trage un fum, lăsându-şi ceva timp până să răspundă:

– Nu tragi în piept.

Mama simte cum i se ridică roşeaţa în obraji.

– Ce? întreabă ea pentru a treia oară, dar de data asta nu mai aşteaptă un răspuns.

Degetele încep să-i tremure şi mai tare. Strânge mâna în pumn, se uită de la dreapta spre stânga, caută o explicaţie cu care să-i şteargă de pe chip zâmbetul – brusc deloc de dorit –, dar nu-i vine nimic în minte, oricât s-ar strădui.

„Trebuie să plec de aici, trebuie să plec imediat de aici!" Pune degetele pe marginea canapelei, se împinge în faţă, piciorul ei se freacă de genunchiul lui şi apoi simte brusc buzele lui, care o împing înapoi la locul ei, apăsându-se peste ale ei atât de tare, încât aproape că nu mai poate să respire.

– Ce? răsună din nou în mama, dar limba lui se înfige atât de adânc în ea, încât nu e loc de vorbit – trece pe interiorul obrajilor, prin gât, de parcă ar vrea să-i umple toată cavitatea bucală.

Ceva vechi, stătut, ceva amestecat cu gustul de pastă de dinţi. E scârbos şi excitant totodată, dacă e cumva vreo diferenţă între acestea.

Dinţii ei se lovesc unii de alţii, atât e de grăbită să-i vâre şi ea limba în gură. El o cuprinde pe după şolduri, o trage la el în poală şi începe să o împingă în sus şi în jos. Ca o păpuşă de cârpă, ea saltă pe şoldurile lui de parcă n-ar avea nici încheieturi, nici muşchi pe care să-i încordeze. Doar flutură din braţe spre stânga şi spre dreapta. Ce? continuă ea să gândească. Ce? Ce? Ce? Genunchii ei alunecă de pe canapea pe măsură ce săltatul sporeşte în intensitate. Ea îşi împleteşte degetele cu ale lui, le trage în jurul ei şi le împleteşte apoi în spatele ei. Ca atunci, la gimnastică, când a ajutat-o însăşi campioana RDG-ului, se apleacă prin inel la spate, face un pod, dar el nu acceptă îmbrăţişarea forţată. Deget după deget, el desface mâinile amândurora şi o apucă în schimb de ceafă, trăgând-o brusc în sus, astfel încât ea are impresia că atârnă doar de mâna lui. Ea trage în jos de bluza de trening prinsă între spatele lui şi canapea, apoi trage şi tricoul în sus, până când acesta rămâne blocat undeva lângă gâtul lui. El îşi ridică braţele aproape până în spate şi rulează tricoul peste cap ţinându-l de guler, în timp ce ea începe să-i sărute umerii, pieptul, pielea fină de la subraţ. Gustul de stătut se accentuează. Mama îşi lasă buzele să alunece de colo colo, îşi azvârle capul pe spate, se pierde în dorinţa ei de acţiune, pe care o consideră pasiune, în timp ce se întreabă când o să-o dezbrace şi el. Dar el continuă să o sărute cu aceeaşi consecvenţă înceată, aşa că ea începe până la urmă să îşi desfacă nasturii singură. Cu mişcări sacadate îşi împinge degetele prin găici, îşi scutură umerii până când vesta cade de pe ei, apoi se împinge spre el, în timp ce buzele lui se desprind de pe gura ei. El îi pune mâna pe sânul drept şi trage sutienul în jos, apoi trece cu dinţii prin jurul lui, în timp ce ea geme de nerăbdare.

Dar el alunecă brusc înapoi. De parcă vocea ei i-ar fi amintit dintr-odată cine e, o împinge la o parte şi se ridică. Îşi trece degetele peste ochi, de parcă încă ar mai fi somnoros, apoi îşi trage buzele până la bărbie, astfel încât mama vede pentru prima dată şirul de dinţi de jos, care sunt chiar mai galbeni decât cei de sus, ba în unele locuri aproape negri, de parcă ar fi vârât cineva în nisip o grămadă de chibrituri arse.

El adună hainele de pe jos şi i le pune în braţe. Apoi se întoarce, ocoleşte coşul de rufe şi o lasă pe mama singură cu pieptul ei.

Ea se uită după el, cum ajunge la uşă din patru paşi mari. Strânge hainele la piept. Sutienul desfăcut pe jumătate atârnă între ele ca un al

treilea sân, în timp ce ea se ridică încet, punând un picior în fața celuilalt, și îl aude spunând brusc: „Nu aici, aici".

El se întoarce și îi pune mâna pe spate. Fără să se uite la ea, o conduce pe hol pe sub o perdea de mărgele până într-o cămăruță. Durează o vreme până când mama își dă seama că e aceeași încăpere în care ea și-a amenajat camera de lucru, doar că asta e atât de plină, încât pare mult mai mică. În stânga și în dreapta sunt paturi suprapuse, iar alături dulapuri, ca la piscină. Câțiva metri mai încolo se află o ușă scoasă din țâțâni. Fereastra este acoperită cu un șal. Pe dalele de pe jos, care aici arată și mai rău, fiind zgâriate, stropite, mânjite, se află un covoraș de blană ciufulit, așa cum vezi pe copertele romanelor de duzină vândute prin benzinării, puse în dreptul șemineului.

– Ăsta e al meu, spune el, în timp ce arată spre patul de jos, din dreapta.

Salteaua e la fel de plină ca și camera. Rucsacuri, haine, nenumărate fotografii vechi, asemenea celei de la el din portofel, formulare. De sub pernă se ițește o carte deschisă, culcată pe o pungă de hârtie.

El ridică ușa de la perete și o sprijină de cadru, ca pe o baricadă, apoi se duce la noptieră. Aprinde lămpița. Lumina abia dacă ajunge până la pat. Chipul său capătă ceva fantomatic, ca atunci când ții o lanternă sub bărbie când spui povești de groază, ceea ce mama, desigur, da, sigur, nu a făcut niciodată, „dar, după cum spuneam, lucrurile astea se află".

Cu atenție, de parcă s-ar așeza pe o piesă antică de mobilier, ea se lasă pe margine, ținând capul aplecat ca să nu se lovească de patul de sus. Pune hainele din brațe pe o pernă de lângă ea și ia una dintre fotografii în mână.

– Cine e aici?

– Mama mea, spune el.

Pe chip îi apare din nou acel zâmbet cald.

– Ea locuiește la voi acasă?

El scutură din cap.

– A murit.

– Îmi pare rău, zice mama lăsându-și capul într-o parte și încercând să-i arunce o privire consolatoare.

Dar Alex lasă empatia ei să treacă pe lângă el, uitându-se mai departe la fotografie, apoi înghite în sec foarte tare.

– Era foarte frumoasă, nu-i așa? rostește el.

– Da, răspunde mama și se întreabă de ce, dintre toate adjectivele, l-a ales tocmai pe acesta.

Ar fi putut să spună că era înțeleaptă sau amuzantă, sau altceva de genul acesta. De ce trebuie ca mamele să fie frumoase mereu? Mai ales mamele moarte? Este cumva o lege nescrisă? De ce nu poate o mamă moartă să fie și urâtă? Orice altceva mai merge – rea, mincinoasă, brutală –, dar nu urâtă.

Duce din nou mâna în haos și găsește ceva ce pare să fie buletinul lui. Degetele ei mângâie semnele chirilice.

– Asta e ziua ta de naștere? întreabă ea arătând spre câteva cifre, singurele pe care le poate citi.

Dar Alex nu pare să mai aibă chef de povești.

– Se prea poate.

Îi ia buletinul din mână și îl azvârle pe noptieră, fără să mai arunce vreo privire asupra lui.

Mama îi privește bustul gol în timp ce el îngenunchează în fața patului, apoi se uită cum își adună el viața și o închide într-unul dintre dulapurile din fața ei. Sutienul alunecă și mai jos. Ea se întreabă dacă ar trebui să-l împingă la loc sau să-l scoată de tot. Sau poate că ar vrea el să facă asta. Poate că ar trebui să mai aștepte.

Dar Alex nu dă semne că ar vrea să facă ceva. Stă foarte liniștit lângă dulapul lui și pictează cu degetul pe el, de parcă nu ar mai avea nimic altceva de făcut, acum că a terminat de strâns.

Mama netezește cearșaful. Își scoate pantofii. Îi pune ordonat unul alături de celălalt lângă noptieră. Își desface până la urmă sutienul și se lasă pe spate. Dar din nou îi aude vocea:

– Cum rămâne cu Anna dacă ești plecată așa de mult timp?

Ea se ridică mirată. Îi vede capul aplecat în față.

– E cu tatăl ei, spune ea, bărbatul meu.

– El nu pune întrebări dacă rămâne singur cu copilul?

Mama își încrucișează brațele în dreptul pieptului.

– El... ăăă... a dus-o la film.

Un pic nehotărât, de parcă tot nu ar fi convins pe deplin, el se apropie și se așază totuși în capătul celălalt al saltelei.

– Cât de lung e filmul?

– Nu-ți mai face griji, avem timp, spune ea apropiindu-se de el.

Dar el tot nu o atinge. Cu bustul aplecat, cu mâinile pe genunchi, stau unul lângă celălalt ca niște copii pe oliță. Doar ochii lui o cercetează. Ea își ține răsuflarea, simte cum i se ia pielea de pe pomeți sub privirea lui, ca atunci în metrou, apoi el o apasă totuși în jos. Nesfârșit de încet, de parcă ar fi luat treaba cu timpul pe care ea susținea că îl au cât se poate de în serios. Se dezbracă și apoi o dezbracă și pe ea – îi dă jos pantalonii, desuurile, la sfârșit și șosetele și urcă apoi pe interiorul coapselor ei. Mâinile lui sunt umede, cum avea să-și spună mai întâi ei și apoi, mai târziu, și mie, cu un zâmbet pe buze, de parcă ăsta ar fi fost cel mai frumos lucru din lume. Mâini calde și umede care o fac să spere că și el e emoționat. Mâini care devin brusc uriașe, de parcă ar putea dintr-o singură atingere să-i acopere tot corpul. El o întinde pe cearșaf, îi ia brațele – care încearcă să-l îmbrățișeze – de pe spatele lui și le pune cu grijă lângă bustul ei. Corpul lui, care nu mai înseamnă decât mâini, se așază pe ea și ea se adâncește în salteaua desfundată, simțind cum o aplatizează membru cu membru, de parcă ar întinde-o cu făcălețul. Apoi simte brusc răceala trecând peste ea.

Deschide ochii, îl vede cum alunecă de pe pat, cum bagă mâna sub saltea, apoi recunoaște prezervativul din mâinile lui, pe care el îl derulează cu o expresie concentrată.

„Poate într-adevăr îi e scârbă de mine, se gândește ea, ultima dată a mers și fără", dar el îi trage deja fundul de pe marginea patului. Ea se deschide cât poate de mult, se ține de cadru, iar el se împinge în sfârșit în ea. Ea țipă, nu știe dacă de pasiune sau de durere. Degetele ei

se înfig în cearșaf, în timp ce el îi ridică coapsele în sus. O ține ca pe o roabă sub brațe și o împinge dinspre el cu bazinul. Ea încearcă să ridice capul, să-l vadă, simțindu-se brusc incredibil de departe de el pe salteaua aceea, în timp ce el e îngenuncheat pe covor, dar singurul lucru pe care îl vede este mâna lui, care trece de părul ei pubian și se înfige în carne.

Ea cade pe spate, lovindu-se cu capul de perete, în vreme ce el se înfige tot mai tare în ea. Iar ea țipă tot mai tare. Vede patul de deasupra, burta maronie a saltelei, care se împinge ca un fagure de albine prin sârma de la pat, apoi el se prăbușește deodată în față, fără niciun avertisment. Fără niciun sunet, nimic – doar fața lui e un pic transpirată când se urcă în pat ca un naufragiat, prea preocupat să tragă aer în piept ca să se mai uite la plaja pe care ajunsese.

Se întinde într-o parte, gâfâind obosit în cearșaf.

Mama își trage picioarele în sus și rămâne întinsă așa, ca un gândac gras răsturnat pe spate, până când îi pică fisa că nu trebuie să mai aștepte hârtia igienică.

Se târăște lângă el și se lipește de spatele lui. Îl mângâie pe umăr. Se proptește în sus și îi caută privirea.

Dar Alex a adormit deja.

Ea se lasă pe pernă din nou. Tușește un pic. Își îndoaie picioarele. Le întinde la loc, de parcă și-ar căuta o poziție comodă. Ceva cade pe jos, dar el nu se clintește, ci doar respiră lung și pune tot mai mult somn între el și mama.

Ea își așază brațul în jurul lui, mișcându-și degetele pe burta lui.

Folosește și al doilea braț și îl mângâie pe fund.

Se întoarce pe cealaltă parte și își lipește spatele de al lui.

Își trece mâinile pe față, apoi vede paharul de plastic de sub celălalt pat, pe care se pot recunoaște – sau nu – urme de ruj.

Poate nici măcar nu doarme, îi trece ei prin cap, poate doar se preface. Poate stă întins în spatele meu, treaz, și își râde pe ascuns de mine.

Vede dinții galbeni, de data asta ambele rânduri, și buzele care se desfac deasupra lor, până când imaginea devine atât de vie, încât trebuie să întindă mâna în spatele ei ca să simtă pulsul regulat al spatelui ei sub palmă.

Apoi i se face frig. Întinde brațul peste marginea patului și își trage vesta de jos. Se așază în fund, străduindu-se doar pe jumătate să nu-l trezească, o îmbracă, apoi se uită scurt peste umăr ca să vadă dacă se mișcă.

Se lasă iar pe saltea și, dintr-odată, el se întoarce totuși și cade literalmente peste ea. Fără să deschidă ochii, își pune fața pe umărul ei și își trece un picior peste al ei, dar ei i se pare mai degrabă că o confundă cu pătura. Respirația lui începe să se poticnească, apoi aude din nou ritmul regulat al indiferenței lui.

Ea își amintește că au trecut doar câteva zile de când s-a aflat ultima oară sub un bărbat care a adormit după sex, ea fiind cât se poate de trează, doar că atunci se gândea la altul, iar acum se gândește fix la acela care stă întins peste ea, chiar dacă e la fel de departe.

Închide ochii și încearcă să-și închipuie totul, așa cum a făcut-o în acest răstimp, dar în patul lui piesele din mintea ei nu vor să se mai asambleze.

Deschide ochii și simte brusc un dor dureros după chipul lui. Îi pune mâna pe cap și încearcă să îl împingă atât cât să arunce o privire asupra lui, dar el nu se lasă clintit.

Se uită spre noptieră, vrea măcar să-l privească în fotografia din buletin, dar brațul nu îi ajunge până acolo. Singurul lucru pe care reușește să-l apuce este vârful unei alte cărți. Când se lovește cu degetele de ea, de dedesubt se ivește o periuță de dinți.

Atunci cu ce și-a spălat dinții mai devreme? se gândește ea, apoi împinge cartea la o parte. Vede capul periuței, care e complet jumulit, și șalul din fața ferestrei, prin care noaptea neagră se înghesuie în cameră.

Și brusc își dă seama cât e de târziu.

Speriată, se înghesuie pe lângă el și se dă jos din pat; caută în patru labe și nu-și găsește sutienul. Ridică covorul de blană, se uită sub pat, ba chiar se bagă un pic sub el, dar acolo nu sunt decât lucruri inutile. Pipăie în șpaltul dintre noptieră și pat, apoi își smulge mâna de acolo. Când se apropie din nou de locul acela, vede prezervativul plin care zace pe podea, transparent, ca o bucată de gelatină. Caută în patul pe care el îl ocupă acum în întregime, cu brațele deasupra capului, cu picioarele larg desfăcute. Un bărbat obișnuit să doarmă singur. La lumina lămpii, membrele lui par la fel de galbene ca tot restul lucrurilor din locuință. Doar spatele și fundul îi sunt albe, precum contururile de pe un tapet gol după ce locatarii s-au mutat.

Bate salteaua, ridică perna, descoperă în sfârșit o bretea care se ivește de sub un șold. Trebuie să bage degetele un pic sub el ca să poată scoate sutienul, dar el nu se trezește, ci doar se oprește scurt din respirat. Și apoi continuă imediat. Ea își închide sutienul la spate, își trage vesta peste, se uită la gura lui deschisă, la cele patru linii șerpuite care se adâncesc în șanțul de peste urechea lui, asemenea pneurilor unui tractor pe un câmp. Își trece privirea peste pat, vede cearșaful, care este complet neted, și apoi brațul ei, modelul de pe el, care șerpuiește în exact aceleași linii.

Preț de o clipă, simte cum i se oprește răsuflarea. Apoi sare în sus, ridică ușa și o împinge doar atât cât să se poată strecura pe lângă ea. Alunecă pe sub perdeaua de mărgele și aleargă pe scări în jos.

Bagă cheia în ușă, amintindu-și abia când ușa se deschide că habar n-are cum să-i explice lui Arno unde a fost.

Poate că a fost să cumpere ceva.

Dar unde sunt lucrurile?

Am fost la o prietenă?

Ah, și la cine, mă rog frumos? Din nou la Babsi? N-ai nici măcar o jachetă pe tine.

Ah, o să-i spun pur și simplu adevărul. Că am fost sus ca să-mi cer scuze pentru comportamentul meu.

Şi ce te faci dacă e acasă de mai multă vreme? Ce o să-i spui că a făcut în tot acest timp acolo sus?

Dar în casă e întuneric. Aprinde lumina şi se uită în jur. Nicio jachetă în cui, nicio geantă de înot.

– Arno! strigă ea totuşi. Aaarnooo! Aaarnooo! Aaarnooo!

Dar se pare că într-adevăr nu e nimeni.

Se duce la baie, dă drumul la duş, lasă apa să se încălzească. Dar pe când se pregăteşte să intre în cadă, îşi dă seama că Arno a văzut-o deja, făcând duş de dimineaţă. Poate că devine suspicios dacă vine acasă şi o găseşte din nou sub duş.

Închide robinetul, ia un prosop şi se spală în faţa chiuvetei. Şi se sperie, tocmai când voia să se îmbrace, că el ar putea să-l miroasă pe Alex pe ea. Se urcă în cadă, îşi ţine între picioare jetul de apă – care acum evident e rece din nou – şi se săpunește atât de agitată, încât duşul îi scapă tot timpul din mână, făcând lăcăraie în toată baia. Te rog, fă-l să mai întârzie cinci minute, se gândeşte ea şi e atât de neliniştită, încât de data asta nici măcar nu se mai enervează de toată milogeala, doar patru minute, doar trei, doar...

Îşi trage haine curate peste pielea încă udă şi îndeasă hainele purtate în fundul coşului de rufe. Cu prosopul folosit şterge duşul, bateriile, podeaua, apoi îl aruncă şi pe acesta în coş. Se piaptănă, îşi prinde părul, dar când iese curată şi aranjată din baie, Arno tot nu s-a întors.

Porneşte televizorul.

Apoi îl opreşte.

Se duce la baie ca să verifice dacă a şters şi în spatele perdelei de duş. Ceea ce făcuse, desigur.

Se întoarce în sufragerie, aranjează pe ici, pe colo câte ceva, dă câte ceva la o parte şi ajunge în sfârşit la fereastră. Se uită spre poarta curţii, mai degrabă din politeţe, ca să vadă dacă nu cumva apare Arno tocmai în acel moment, înainte ca ochii să îi alunece, nerăbdători, spre fereastra în spatele căreia ştie de-acum că doarme Alex.

Ce se întâmplă dacă se trezeşte şi constată că ea a plecat? O să fie dezamăgit? O să observe măcar? Poate că a uitat-o deja de tot. Poate că o să se trezească de parcă ziua abia ar fi început, apoi o să se ducă în baie, o să se uşureze – şi o să vadă deodată în oglindă relieful de deasupra urechii sale. O să ştie de unde îl are? Oare o să-şi amintească de vesta ei? Dacă va mai exista până atunci. Cât pot să dureze modelele imprimate în piele?

Se duce în baie, scoate vesta din coşul de rufe şi o ia cu ea în sufragerie. O pune pe canapea şi se aşază pe ea, apăsându-şi obrazul cât poate de tare de ţesătura acesteia. Aleargă iar în baie şi cercetează amprenta în oglindă, apoi constată că într-adevăr se vede. Se uită la ceasul de la combina stereo, verifică deşteptătorul cu radio din dormitor, care este ca întotdeauna în priză. Se duce la bucătărie, vede că au trecut 40 de secunde, începe din nou să numere minutele, ca mai înainte, doar că acum în ordine inversă, deja trei minute, deja patru, cinci.

Aleargă în hol, formează numărul de telefon de la magazin, apoi pe cel al părinţilor ei, dar nimeni nu răspunde.

Poate chiar s-a întâmplat ceva. Dacă a avut cumva un accident?

Sau poate se află el însuşi într-un pat străin. Ideea i se pare atât de ridicolă, încât începe să râdă în gura mare. Arno al meu? Nu, chiar nu i se potriveşte.

Dar nici ei nu i se potriveşte.

Încearcă să şi-l închipuie cu o altă femeie. Poate locuieşte chiar în aceeaşi clădire, poate într-o altă aripă sau poate în casa din faţă.

Se distrează căutând fereastra în spatele căreia ar putea locui; îşi imaginează cum stă acolo întins în pat şi sforăie, apoi aude în sfârşit cheia în uşă.

– Ai venit! exclamă ea şi zboară spre el.

– Încet, încet! râde el, lăsându-şi geanta jos.

– Unde ai stat aşa de mult?

– Am fost să înot! spune el.

– Până acum?

– A trebuit să mă duc până în Reinickendorf, pentru că hala de la noi e în renovare, spune el, doar ți-am povestit.

– Ah, da, ai dreptate, zice mama, deși nu-și amintește absolut deloc discuția aceasta.

Se agață de brațul lui, lăsându-l să o tragă după el în timp ce se îndreaptă spre dormitor; el își ia pijamaua de pe pat și vrea să se ducă spre baie, dar ea nu-i dă drumul.

El râde, pe jumătate bucuros, pe jumătate nedumerit.

– Lasă-mă să fac repede un duș.

– Poți să-l faci imediat, zice mama trăgându-l spre ea. Se lasă să cadă pe pat. Așază-te. Vreau să-ți spun ceva.

– Pe pat? întreabă el ca un școlar bine educat ce era. Dar am clor pe mine.

Scutură din cap și se lasă totuși tras în jos.

Ea îl sărută pe gură. Dar lui nu i se pare în regulă efuziunea ei bruscă.

– Ei, ce e atât de important încât nu poate să aștepte? întreabă el un pic nesigur.

Mama îi ia mâna și i-o așază la ea în poală, unde începe brusc să ardă. Trage adânc aer în piept și își ține un pic respirația, până când durerea din plămâni devine insuportabilă.

– Te iubesc, zice ea apoi, îmbrățișându-l pe tata atât de furtunos, încât aproape că începe și ea să creadă ce spune.

Capitolul 12

– Ce părere aveți despre o nuntă la sfârșitul verii? întrebă bunicul peste farfurie, cu câteva picături pe bărbie și una pe șervetul care îi atârna de la guler ca o cravată.

Stătea în capul mesei, alături fiind înghesuiți tatamamabunica, la o masă de familie ca în fiecare duminică, cu friptură de vițel cu găluște și varză roșie ca în fiecare duminică, „dacă nu facem acum… ajungem să dăm faliment… dacă nu… în fața peisajelor înfloritoare stau amenințătoare falimentul, varza, Bensheim! Unitate, dreptate și libertate[1], Doamne Sfinte, Hilde, atunci chiar o să se lase frigul!", ca în fiecare duminică, dar acum venise cu ceva nou:

– Ce părere aveți despre o nuntă la sfârșitul verii?

Mama fu atât de surprinsă, încât pentru prima dată nu știu ce să spună.

Nu, mama ar fi știut ce să spună, dar nu avea curaj să o facă cu voce tare.

Nu, mama ar fi avut curaj, dar nu a fost destul de rapidă.

Oricum, nu are nicio importanță. Așa sau așa, ea nu spuse nimic. Și, oricum, nimeni nu aștepta un răspuns de la ea. Toată lumea știa că bunicul cunoștea răspunsul corect.

– Ar fi perfect, anunță el. Examenul de stat va fi trecut până atunci. Și, dacă reușim să găsim undeva câțiva muncitori constructori suficient de decomunizați încât să poată ridica mai mult de două

[1] Primele cuvinte ale imnului Germaniei (n.red.)

pietre fără să facă pauză de țigară – e incredibil că încă le mai dă voie să facă asta, având în vedere tot ce se știe astăzi despre țigări, că sunt otravă pură, otravă puuură! –, ar putea fi gata și noul magazin. Atunci am putea face recepția direct acolo!

– Și marfa? întrebă Arno.

– Da, va trebui să terminăm înainte să vină marfa, zise bunicul bătând cu furculița în marginea farfuriei, de parcă ar fi început deja numărătoarea inversă. Dar în privința datei sunteți flexibili, nu?

Mama înghiți, dar bucata de gălușcă pe care tocmai o băgase în gură nu voia să alunece.

– Sigur, răspunse Arno, dând harnic din cap.

– Trebuie să știu cu două sau trei luni înainte, altfel nu o să reușesc să organizez totul la timp, exclamă bunica.

Bunicul își înfipse furculița în friptură.

– Ce e atât de organizat? Băncile și mesele pliante le avem încă de la inaugurare. Mâncarea va fi comandată. Iar la secția de copii voiam oricum să pun parchet. Acolo va fi ringul de dans.

– Dar muzica? întrebă bunica provocator.

– O, Doamne, îl întrebăm pe Max, el are sigur câțiva prieteni care ar vrea să câștige un ban în plus ca să ne zdrăngăne ceva.

– Să ne zdrăngăne ceva? strigă bunica ducându-și mâna la piept. Asta e o nuntă, nu o petrecere a angajaților! Nu ne bazăm pe amatori!

Bunicul își dădu ochii peste cap.

– Atunci, o să căutăm pe altcineva.

Înfipse furculița în friptură, o trase în sus pe toată și rupse o bucată cu dinții.

– Păi ție ți-e ușor să vorbești! strigă bunica. Dar ai idee cât de greu e să găsești muzicanți buni atât de repede?

– Cum adică repede? Mai e nu știu cât timp până atunci.

Mama înghiți din nou, dar bucata de gălușcă tot nu voia să alunece. Stătea la baza gâtului ca un dop și nu se mișca, în timp ce ea încerca agitată să respire pe nas.

– Nu vreau decât ca totul să fie perfect. De câte ori în viață ai șansa să fii de față când singurul copil ajunge în fața altarului?

– Cum adică altar? Felia de friptură căzu la loc pe farfurie. Doar nu alimentăm vreun popă cu bani ca să se apuce să ne spună Tatăl nostru. Copilul se cunună civil și gata. Ca să fie clar.

– Ce? Fără biserică? zbieră bunica și pipăi imediat după inhalatorul pe care, ca la începutul fiecărei mese, îl punea lângă ea. Ce fel de nuntă e asta, fără biserică? Nu e deloc festiv!

– Sigur că o să fie festiv! Va trebui să fim creativi. Să decorăm un pic. Niște floricele. Și deja lucrurile arată altfel.

– Și cine ar urma să se ocupe, mă rog frumos, de toate astea? țipă bunica peste gura inhalatorului dus deja la gură, ca un alcoolic peste buza sticlei de bere.

– Doamne Sfinte, Hilde! Acum nu mai provoca atâta agitație! Ce altceva ai de făcut?

– Ce altceva am de făcut?

Bunica apăsă în sfârșit.

Mâna bunicului se izbi de masă.

– Doamne, dacă e prea mult pentru tine, atunci o lăsăm baltă. Dar să nu crezi că aici totul se prăbușește doar pentru că pe tine te cuprinde slăbiciunea de la legat niște panglici.

– Ah, da? zbieră bunica. Ah, da? Atunci, n-ai decât să organizezi tu nunta.

Ea deschise gura și tuși în palmă, apoi vru să mai inspire încă o dată, când – de agitație – inhalatorul îi alunecă din mână.

– Sigur că ne dorim ajutorul tău, Hilde, zise Arno zâmbind, în timp ce mama se ridică de pe băncuță și se duse după sticluța de plastic.

Nu, de zâmbit zâmbea încă de când bunicul rostise cuvântul „nuntă".

Nu, de fapt zâmbea chiar de când mama rostise – în sfârșit, în sfârșit –, cu o zi înainte, cuvântul „iubire" și astfel îl făcuse superfericit.

– Nu superfericit, ci *super*fericit, cum îmi explică ea încă o dată pentru un plus de siguranță, așa ca *super*exagerat, *super*intens, *super*grozav, înțelegi? Scutură din cap. Cam așa trebuie să-ți închipui lucrurile.

Eu am dat din cap ascultătoare, dar eram deja în faza în care reacțiile mele nu mai aveau nicio importanță, în care presupunea pur și simplu că nu înțelegeam, probabil pentru că ea se înțelegea cu atât mai puțin. De parcă ar fi avut în fața ei un copil încăpățânat, își ridică brațul și își desfăcu degetele din pumn, în timp ce-mi prezenta într-un staccato militar „infracțiunile" lui Arno: sărutatul permanent pe obraji, gâdilarea coapselor, cuibăreala, șopteala, dorința lui de a o ciufuli mereu când se apropia de el, respirația, acel suflu care voia să îmbrățișeze pe toată lumea și să arunce povara lumii de pe umerii lui, care îi umfla pieptul și îi lungea corpul de parcă ar fi plutit pe deasupra solului; lăcomia cu care nu se putea mulțumi nici măcar cu asta, vrând să umple fiecare situație cu și mai multă fericire, ah, ce grozav, mai avem încă lapte!, ah ce frumos, strălucește soarele!, ai adus tu ziarul? Vai, ce drăguț din partea ta!, până când se lansa într-un vârtej al fericirii atât de înalt, încât mama nu-l mai putea urma. Și lăcomia și mai mare cu care voia ca ea să-l asigure mereu de iubirea ei, căci acum, că ea deschisese dulăpiorul cu otrăvuri, nu se mai lăsa convins de expresia „don't ask, don't tell". De fericire, în noaptea aceea o îmbrățișase atât de des și atât de tare, încât ea se tot trezise, iar el îi dădea drumul abia după ce ea rostea din nou cuvintele magice.

În orice caz, era mult prea fericit ca să se înfrâneze de la o simplă surpriză. Căci și el fusese surprins, chiar dacă nu atât de tare ca mama; dar, oricum, din propriile afirmații, se gândise de o mie de ori să-i ceară mâna. Acum preluase bunicul lucrurile. Dar – cum avea să-i mărturisească mamei doar câteva luni mai târziu, stând atunci plâns în fața locuinței care acum era doar a ei – în acel moment considerase până și asta drept un semn al iubirii, crezând că ea îi spusese bunicului să abordeze subiectul. Ceea ce, desigur, îl făcea pe Arno mult, mult mai fericit.

– Nu-ți face griji, spuse el cu o față care evident uitase ce înseamnă grijile, mai suntem și noi aici.

Puse inhalatorul pe masă și o împunse pe mama cu șoldul.

– Nu vreau să mă impun! replică bunica, ridicându-se de pe locul ei.

Șoldul lui Arno se lovi din nou de cel al mamei, care pricepu în sfârșit și alunecă pe locul liber murmurând o scuză.

– Nu, te rog, Hilde! strigă el exuberant, în timp ce se așeza pe locul ei. Cum o să facem față fără tine?

Preț de o clipă fața bunicii se lumină, apoi buza de jos se împinse din nou înainte.

– Vreau doar să fie frumos, se văicări ea.

– Sigur că în magazin o să fie frumos! exclamă bunicul, acum puțin vexat, îndesându-și apoi în gură un morman de varză roșie. O să iasă totul perfect. Podele care amortizează sunetul. Reflectoare pe tavă. Partea din față complet din sticlă. Așa de frumos n-ar putea fi în nicio sală din oraș!

Mama duse mâna spre pahar și bău totul dintr-o înghițitură. Dar apa nu părea decât să umfle dopul de găluște de la ea din gât.

Bunica ridică tava cu resturile de friptură.

– Când am fost deunăzi la doctor, zise ea tușind ușor, am citit că pentru astfel de ocazii pot fi închiriate castele în Brandenburg.

Bunicul râse tare.

– Da, și te duci la buda din curte ca să faci pipi! Așa îmi pare.

Bunica se răsuci și îl privi furioasă.

– Sunt sigur că, dacă te apuci de treabă la magazin, niciun castel n-ar face față, exclamă Arno, îndesându-și în gură gălușca ruptă de la mama din farfurie. Mmm! Delicios! Te-ai întrecut din nou pe tine, cum reușești de fiecare dată, continuă el, până când bunica renunță să se mai uite la bunicul și se îndreptă spre tata.

– Dar mai lasă loc și pentru desert, zise ea, alternând între ofensă și mândrie, în timp ce îi punea ultima bucată de friptură în farfurie.

Arno radia.

– Pentru desertul tău am loc mereu, zise el.

– Mi-aș dori ca și alți membri ai familiei să-mi aprecieze la fel de mult eforturile, zise bunica, folosindu-și toți mușchii fetei ca să-și aducă din nou gura la forma obișnuită.

Apoi stivui farfuriile pe o tavă și ieși pufnind pe coridor.

Bunicul își dădu ochii peste cap.

– Ești sigur că vrei să o ai drept soacră?

Dar tata nu era în stare să-și domolească bucuria nici măcar pentru o clipă, nici măcar pentru o glumă.

– Nimic nu m-ar putea face mai fericit, strigă el oftând, dar desigur altfel, în stilul care începe cu două octave mai sus, AAAHHH, și nu aaahhh, lăsând brațul care nu-i folosea la mâncat să alunece sub masă.

Degetele lui se târâră până în poala mamei, îi scoaseră mâna din menghina dintre picioare și o striviră într-a lui.

Bunicul își îndesă în gură restul de varză.

– Atunci, să trecem la treabă, strigă el. De câți musafiri vorbim?

– Habar n-am, zise Arno, ducându-și degetul mare în palma mamei, câți au loc înăuntru?

– Circa 50? Bunicul linse cuțitul și îl puse în diagonală pe farfurie. Dacă facem treaba în august, înainte să vină rafturile, putem să mai înghesuim 30. Ar trebui să ajungă, nu?

– Sigur, aprobă Arno. Sau voiai să vină mai multă lume?

Se întoarse spre mama și o privi direct, pentru prima oară de la începutul discuției.

Degetul lui se adânci atât de tare între tendoanele ei, încât ea le simți până la cot.

Încercă să-și elibereze mâna, dar – cu cât trăgea mai tare – cu atât mai strâns o țineau degetele lui. Presiunea din gât era tot mai mare, iar ea se temea că îmbucătura avea să-i iasă în orice secundă prin piele.

Deschise gura și o închise la loc, apoi își trecu nervos mâna peste gât, în căutarea unei găuri prin care vocea ar fi putut să treacă de omușor și să ajungă în gură. Sau cel puțin așa îmi închipui eu lucrurile. E drept că n-am fost prea atentă la descriere – unde s-a mai pomenit ca cineva să deschidă și să închidă gura dacă nu joacă rolul șoțului încornorat în vreo piesă de doi bani? Dar mama nu îmi furnizează nicio imagine și nicio explicație. Tot ce spuse fu:

– Nu puteam să spun nimic. Și adăugă: Și apoi, la un moment dat, am putut să spun ceva. Chiar dacă nu foarte mult.

– Nu, nu voiam, fu tot ce reuși ea să rostească.

Dar mai mult nu voia nimeni să audă.

– Ei, minunat, atunci am lămurit asta! strigă bunicul și bătu în masă.

Împinse sarea, piperul și inhalatorul din drum, linse apoi furculița și desenă cu dintele din margine un pătrat pe fața de masă.

– Aici o să vină intrarea, zise el trasând două linii una lângă cealaltă. În față, parcarea. Acolo putem să facem tăierea bușteanului.

Tata se aplecă peste masă și o trase pe mama în spate, în timp ce urmărea agitat furculița, care contura bufetul (în față, stânga, la case), masa copiilor (în spate, dreapta, nu mai bine la cabine? atunci avem liniște!), descriind o linie șerpuită și desenând cercuri.

Dar, cu cât încerca mama să se concentreze mai mult asupra liniilor, cu atât mai neclare deveneau acestea. Tot ce mai percepea era îmbucătura din ea, de parcă interiorul ar fi devenit exterior, iar această îmbucătură care își croia drum cu greu prin esofagul ei ar fi fost cuprinsă de sucurile gastrice, care o mărunțeau tot mai mult. Și care răbufni brusc la loc.

Mama sări în sus, apăsându-și degetele pe gură.

Furculița contura în continuare șiruri de scaune, în timp ce bunicul și Arno își întorceau capetele spre ea.

– Cred că ar fi bine să... ăă... o ajut pe mama, zise ea și începu agitată să strângă vasele rămase.

Fugi în bucătărie, unde bunica stătea cu capul în frigider, și își croi loc pe lângă posteriorul ei masiv.

Bunica tresări și se îndreptă cu un țipăt, trântind ușa și plasându-se în dreptul ei.

– Copilă, m-ai speriat! strigă ea și se șterse cu mâna la gură.

Mama puse vasele în chiuvetă și dădu drumul la apă, iar bunica își puse brațele în jurul ei.

– N-am vrut să spun dincolo, de față cu tata, dar nu-ți poți închipui cât mă bucur! îi șopti ea în ureche din spate.

– Mhm, răspunse mama, stând țeapănă în îmbrățișarea bunicii.

Se uită fix la jetul de apă, care curgea continuu peste farfurii, văzu resturile de mâncare luând-o la vale, apoi apa ajunse atât de sus, încât bunica îi dădu drumul în sfârșit și închise iute robinetul.

– Hop, de atâta amor nu mai vedem nimic, nu-i așa? strigă ea, dându-i mamei la o parte părul de pe față.

Se duse înapoi la frigider, scoase o farfurie de plastic cu căpșuni și o puse lângă mama pe suprafața de lucru.

– Te-ai gândit cumva dacă vrei să porți rochia mea? întrebă ea, începând să curețe frunzele.

Mama ridică din umeri.

Bunica zâmbi cu un aer visător.

– Cred că am putea să o strâmtăm, așa cum s-a întâmplat la bunica Schneider. Și poate să adăugăm niște flori pe ea. Așa nu vei mai părea atât de bolnăvicioasă, aici și aici, și poate și câteva sus, zise ea, apoi își duse mâna în care ținea două căpșuni către fustă, burtă și decolteu.

Mama vărsă detergent în chiuvetă.

– Cum de ți-ai imaginat asta? întrebă ea. Tocmai ai aflat.

„La fel ca mine", se gândi ea, trecând cu buretele peste una dintre cănile minuscule de espresso, pe care bunicul le adusese printr-un furnizor direct din Italia, așa cum amintea cu fiecare ocazie.

Bunica ridică din umeri.

– Ca mamă, te gândești mereu la asta, spuse ea, apoi adăugă mecanic: Tu ești tot ce am!

Puse cuțitul pe suprafața de lucru.

– Am rochia la mine în dulap. Dacă vrei, putem să o încercăm imediat.

Mama scoase buretele din ceașcă, se uită în ea, dar pe fund tot mai era ceva maro.

– Mai avem timp.

– Știu asta, dar mă bucur atât de tare! Bunica oftă în stilul tatei. Ce bine că ți-ai găsit omul potrivit, copilă! Își duse mâna la piept, care de ușurare se umflă până la bărbie, și scuturâ din cap. Lasă vasele, le spăl eu mai târziu.

Mama scuturâ din cap.

– Nu e mare lucru, zise ea zgâriind cu unghia pata din ceașcă.

– Aiurea, strigă bunica, vasele mai pot să aștepte. Luă capul mamei între mâini și îl trase spre ea. Astăzi e ziua ta cea mare!

De data asta, mama fu sigură că a simțit miros de ciocolată venind dinspre bunica.

Aceasta scoase un mixer din dulap. Mama auzi un foșnet de pungă de hârtie.

– De unde știi că Arno e omul potrivit? întrebă ea brusc, surprinsă și ea de viteza cu care rostise întrebarea.

Bunica montă paletele mixerului.

– Sigur că e omul potrivit!

– Dar cum așa?

– Na, pentru că te ia așa cum ești.

Presără zahăr vanilat peste frișcă.

– Și cum sunt? întrebă mama încet.

Dar bunica pornise deja mixerul. Paletele se loveau de castron, acoperind oricare alt sunet.

Mama își uscă mâinile și scoase castronașele din dulap.

– Doar trei, strigă bunica oprind mixerul, trebuie să am grijă la greutate.

Mama puse căpșunile în castronașe și așteptă ca bunica să adauge frișcă deasupra.

– Serios, nu cred că aș putea să fiu mai fericită nici dacă ar fi nunta mea, o auzi mama pe bunica strigând după ea, în timp ce ieșea

pe coridor şi se îndrepta spre sufragerie, unde bunicul şi tata stăteau acum unul lângă celălalt pe colţarul mesei.

Pe faţa de masă se mai vedea vag urma nunţii planificate, dar se pare că bărbaţii schimbaseră între timp subiectul. Stăteau aplecaţi umăr lângă umăr peste un dosar şi îşi treceau degetele peste pagina la care acesta era deschis.

Abia când se apropie ca să le pună castronelele în faţă, văzu mama că era mapa cu CV-uri.

– Deja de la adresă începe, Mode-Schneider GmbH und Kokage[1], zise bunicul arătând spre hârtie, ka, o ka, a, ge, e – ai impreisa că ai orbit!

Tata ridică privirea şi bătu cu palma lângă el pe bancă.

– Stimate domnule Schneider, citi bunicul mai departe, după descoperirea anunţului firmei dumneavoastră cu privire la un post în *Berliner Zeitung*, aş dori să aplic pentru acesta.

Arno rânji.

– Vrea să lucreze la ziar sau la noi?

Bunicul flutură degetele prin aer în timp ce citea mai departe, încercând cu greu să-şi înăbuşe râsul.

– Pe parcursul pregătirii mele ca vânzătoare cu amănuntul, am avut ocazia să fiu instruită în vânzarea de mărfuri şi în relaţia cu oamenii, ceea ce mi-a oferit o mare bucurie.

Arno ridică din nou privirea şi frecă nerăbdător cu mâna locul de lângă el, până când mama ocoli masa şi se aşeză.

– Firma dumneavoastră mi-a trezit un mare interes şi v-aş fi deosebit de recunoscătoare dacă am putea comunica.

Pe bunicul îl pufni râsul definitiv, întrerupându-i restul cuvintelor, astfel încât nu se mai înţelegea nimic în timp ce striga:

– Şi să vedeţi hobby-urile. Mersul la plimbare. Mersul la plimbare! De ce nu doar mersul? Sau, şi mai bine, respiratul.

Îşi trecu mâna peste buze, unde la mijloc se vedea o pată mov, ca un sărut desenat anapoda.

[1] Corect, GmbH & Co. KG – societate cu răspundere limitată şi în comandită (n.tr.)

– Cum ai ales-o pe asta? îi zise el mamei, care se înroşi imediat.

– Îmi pare rău, am crezut într-adevăr că are potenţial.

„Poate că e foarte bine că ne căsătorim, atunci măcar voi scăpa de o minciună", îi trecu ei prin cap.

– Şi ai dreptate! Asta e nebunia! zbieră bunicul, râzând şi mai tare. În cele câteva săptămâni de când e aici, a vândut mai mult decât altele într-un an întreg.

Scutură din cap şi îşi ridică degetul, mustrător sau laudativ, mama nu reuşi să-şi dea seama.

– Nu ştiu ce ai avut în cap când ai ales-o tocmai pe asta, dar orice ar fi fost, zise bunicul – şi bătu cu degetul în gropiţa ei –, ai avut mână foarte bună.

– Asta dovedeşte că ceea ce pe hârtie pare o catastrofă e uneori cel mai bun lucru care ţi se poate întâmpla, zise Arno.

Sau, cel puţin, aşa vrea mama să îşi aducă aminte ce a spus el, chiar dacă suna ca şi cum l-ar fi folosit pe tata în apărarea ei. Dar era o afirmaţie pe care bunicul, la rândul său în serviciul dialogului ei interior, nu putea să o treacă cu vederea.

– Dar nu pot să trec asta cu vederea, zise el şi adăugă: Prin cei mai buni eu îmi închipui altceva, adică ar trebui să mai iasă în evidenţă cu ceva: cuvânt-cheie, păr!, cuvânt-cheie, limbaj!, cuvânt-cheie, *maniere!!!*

Îşi încărcă lingura şi o îndesă în gură.

– Nu poţi nici măcar să te superi. În spatele Zidului, n-au învăţat că stilul înseamnă şi altceva în afară de îngheţată pe băţ!

Se uită de la mama la Arno şi aşteptă ca unul dintre ei să râdă. Ceea ce tata făcu, desigur, imediat.

Bunicul îl bătu pe spate.

– Dacă eşti din Est, rămâi în Est, nu-i aşa? strigă el dându-şi capul pe spate, astfel încât puteai să-i vezi până în fundul gâtlejului, unde limba plină de terci de căpşuni dansa în sus şi în jos.

Fără să vrea, mama îşi duse mâna la gură.

Arno se uită la ea.

– Ești obosită?

Ca prinsă asupra faptului, ea lăsă mâna să-i cadă, vru să-l contrazică, în schimb începu într-adevăr să caște, de parcă tot corpul ei ar fi transformat deja – din proprie inițiativă – minciunile în adevăr.

– Nu e de mirare dacă bântui toată noaptea prin casă, exclamă Arno, apoi adăugă: Pregătirea examenului îi dă într-adevăr de furcă.

Mama făcu o mișcare de apărare din mână.

– Aiurea, mă descurc.

– Da, se vede cum te descurci, exclamă tata și chiar reuși să pară un pic ironic. Mai întâi stai jumătate de noapte în bibliotecă, apoi te miri că zaci în pat cu febră!

Mama încercă să-și înghită fierea care-i urca în gâtlej.

– Nu a fost chiar atât de târziu!

– Dar nu e numai asta, continuă Arno, nu-mi amintesc când te-am văzut ultima oară fără o carte în mână. Se uită la bunicul și adăugă: Nu face decât să învețe, chiar dacă știe că exagerează. De fiecare dată când intru pe neașteptate în cameră, se preface că se uită un pic pe fereastră, zise el bătându-se cu mâna pe frunte. Nu mă păcălești. Te cunosc!

– E doar provizoriu, zise mama și adăugă la inspirație: Din pricina studiului.

Tata se încruntă.

– Ce fel de studiu?

– Pentru... ăăă, pentru noul profesor. Deschise din nou gura și își apăsă palma pe față ca să câștige un pic de timp, dar de data asta căscatul nu-i reuși. Pentru acest Wedekind. Doar ți-am povestit despre el! Privirea îi alergă spre tata, care o fixa nedumerit. Deci, omul trebuie să susțină o lucrare la o universitate de elită din Statele Unite și m-a întrebat dacă aș vrea să-l ajut la pregătire.

– Ăștia îmi plac cel mai mult, strigă bunicul, nou-veniți care pun o studentă să le facă munca de jos.

– E în regulă. Mama se uită la propriul castronel împingând o căpșună în linguriță. E mai degrabă o investiție în viitor. Omul are contacte grozave. Dacă îl ajut acum, poate îmi oferă un post.

Tata scutură din cap.

– Ai deja două oferte.

Bunicul scutură și mai tare din cap.

– Ar trebui să-ți ții mereu toate opțiunile deschise.

– Doar că nu vreau să ni se prăbușească la un moment dat de oboseală, încercă Arno încă o dată, însă bunicul strigă:

– Aiurea, o Schneider rezistă. Trebuie doar să mărești un pic doza de cafeină, așa ești iar în formă! zise el, apoi plesni cu trei degete în aer: Hilde, trei espresso!

Își încărcă din nou din plin linguriță, așa că în drum spre gură pierdu niște frișcă.

– Credeți-mă, după o cafea ca aia se rezolvă de la sine problema somnului!

Picătura rozalie alunecă pe valurile șervetului și se amestecă printre petele de sos de mai înainte.

Bunica veni clămpănind pe coridor, ducând o tavă argintie.

– Și? strigă ea din ușă.

– Minunat, Hilde, zise Arno, apoi începu repede să mănânce.

Bunicul luă o ceșcuță de pe tavă și și-o legănă pe sub nas ca un parfumerier batista cu arome.

– Ceștile le-am comandat special la un furnizor din Italia, zise el, din butoaiele astea care se vând la noi nici nu se poate bea.

Luă o înghițitură, apoi își țuguie buzele savurând deasupra ceștii, în timp ce își deschidea primul nasture de la pantaloni.

„Dacă te-ai născut țăran, rămâi țăran", se gândi mama.

– Iar i-au dat drumul! strigă bunica brusc, ridicând brațele în aer.

– Ce anume? întrebă tata nedumerit.

– Nu auzi?

Bunica își duse un deget la ureche.

De jos începu să răzbească – amortizat, ce-i drept, dar extrem de trist – un plâns pe care, dacă îl percepeai o dată, nu mai reuşeai să nu-l auzi.

– Vine de la vecini?

– Ăştia *sunt* vecinii! Mai ales femeia! gemu bunica. Nu mai reuşeşte să se oprească.

– Şi noi am avut de furcă de curând cu o gălăgie din vecini, adăugă Arno conştiincios, nişte străini! Au dat muzica la maximum noaptea la 11! Şi asta când eram amândoi cât se poate de bolnavi!

Bunicul scutură din cap.

– Înainte, nimeni nu şi-ar fi permis aşa ceva!

Arno aprobă din cap, în timp ce o lua pe mama pe după umeri.

– Ea chiar a trebuit să se ducă sus şi să ameninţe cu poliţia înainte ca lucrurile să se mai domolească un pic.

– Măcar dacă asta ar ajuta şi la cei de jos! se văicări bunica şi continuă apoi ceva mai încet, ducându-şi mâna la gură: Ăştia de aici n-au niciun pic de respect pentru autorităţi.

– N-au respect pentru nimic! exclamă bunicul, pe un ton deloc scăzut. Nici pentru stat şi nici pentru noi. Nici măcar pe sine nu se respectă.

Îşi smulse şervetul din guler şi îl mototoli.

– Femeia a zbierat ieri toată noaptea!

Arno scutură din cap.

– Cu siguranţă nu e uşor să treci peste aşa ceva.

– Foarte posibil, dar chiar nu trebuie să asiste toată casa la asta, exclamă bunicul, nu se poate să facă fiecare doar ce vrea.

Mama se uită cum îşi îndeasă linguriţa în gură şi sări brusc în picioare.

– Cred că... ăăă, ar trebui să plecăm!

– Dar nici n-aţi terminat de mâncat! strigă bunica.

Arno îşi frecă burta.

– Nu cred că mai încape nicio înghiţitură, Hilde, zise el lăsându-şi trist capul într-o parte, în timp ce pornea deja în urma mamei, care brusc se grăbea foarte tare.

Bunica abia dacă avu timp să o sărute pe obraji înainte să se năpustească afară, trecând pe lângă uşa vecinilor, din spatele căreia se auzea într-adevăr un plâns disperat.

Păşi pe trotuarul încins de soare, ocoli rochii cu bretele şi şlapi care se îndreptau spre ea, îşi văzu faţa transpirată reflectată în ochelari de soare şi pe cea a lui Arno alături, la fel de asudată, dar altfel decât a ei. Vara luase lucrurile în serios. Iar tata o făcea şi el.

De parcă ar fi învârtit de roată la „Roata norocului", propunându-şi să formuleze termenul „noroc" în orice formă posibilă, zâmbea, ofta şi fredona.

Dădea capul pe spate ca să se uite la păsări. Îl apleca din nou ca să o privească pe mama cu acea privire oarecum nostalgic-plângăcioasă, care era probabil semnul iubirii, chiar dacă arăta de parcă cineva ar fi fabricat un bust de lut în faţa lui şi l-ar fi scăpat apoi pe jos exact înainte să se usuce. Ochii îi alunecau în diagonală spre nasul care se lungea şi trăgea în jos, pleoapele atârnau şuie peste iris, gura se afunda în bărbie. Şi, în timpul acesta, vorbea atât de perseverent despre mărunţişuri, încât nu exista niciun dubiu că se gândea la un singur lucru, lucrul cel mai important acum, pentru totdeauna, la bine şi la rău: iubirea. Era atât de excitat de tot ce tocmai se întâmplase, încât aproape că începu să ţopăie, apoi îi trase braţul în sus şi îi sărută degetele laolaltă cu ale sale.

– E totul în regulă? întrebă el, vrând de fapt să spună: Acum e totul în regulă!

– Sigur, spuse mama, intenţionând să spună de fapt acelaşi lucru.

„Acum măcar e decis", se gândi ea, doar ştia oricum toată lumea că până la urmă la asta avea să se ajungă, aşadar de ce să amâni inevitabilul? Cel puţin aşa nu mai trebuia să se gândească la asta.

Cu toate astea, capul începu să-i bubuie înnebunit. Intestinele i se răsuciră, iar buricul o ardea de durere, „de parcă ar lovi un copil",

cum spunea ea, deși la vremea despre care vorbim aici nici măcar nu știa ce senzație e aceea. Dar insistă că așa își amintea ea lucrurile, că în ea creștea o viață, că voia să iasă ceva din ea – o imagine care pentru cineva ca mama era un pic cam prea simbolică. Dar ce însemna „cineva ca mama" nu mai era limpede de mult.

Viața încă nepregătită din ea lovea în jur cu o forță teribilă, încercând din toate puterile să se facă remarcată. Iar mama încerca din răsputeri să nu o observe. Se uita la trotuar, care era, într-adevăr, foarte luminos. La noua reclamă cu „Mode Schneider", montată – după cum dăduse dispoziție bunicul – la intersecție cu „La vrabia de pe stop".

– Extraordinar cât de luminos e! spuse tata, apoi adăugă: Ah, uite și reclama cea nouă, iar după aceea: Uite, o vrabie. Continuă cu: Ce mai vreme!, Minunat!, Ah! și apoi, brusc: E totul în regulă?, cu care, de data asta, voia să întrebe fix dacă era totul în regulă.

Zâmbetul lui se transformă într-o dungă în timp ce se uita cu o față îngrijorată la mâna mamei, care coborâse neobservată pe burtă.

– Sigur, răspunse ea, intenționând de fapt să spună: „La naiba!" Cred că nu mi-au căzut foarte bine găluștele, zise ea.

Chipul îngrijorat al tatei se transformă într-unul plin de milă.

– Biata de tine, zise el, ducându-și și el mâna deasupra burții ei, ceea ce nu ușura deloc mersul.

Astfel înlănțuiți, se clătinară în lungul trotuarului și, pe când ajunseră la doar câțiva metri de stație, văzură spinarea aplecată din fața lor.

– Ăsta nu e vecinul? șopti tata.

Mama dădu din cap și simți cum o cuprinde amețeala. Îl împinse pe tata la o parte, vrând să treacă iute și neobservată mai departe. Dar, din nefericire, exact în acel moment, li se așeză în drum o schelă – „Tipic pentru Berlin! Urăsc orașul ăsta"/„Nu la fel de tare ca mine" –, dar asta mai târziu, în drumul spre casă, și venind din partea mamei, doar pentru că trebuia să spună ceva ca să acopere gălăgia din capul ei. Acum nu încercă să spună nimic, ci doar întinse brațul.

Dar în loc să treacă imediat pe sub prelată, se pomeni că vecinul făcu același gest, „nu, dumneavoastră mai întâi"/„vă rog!"/„nu se poate!", până când niciunul dintre ei nu se mai putu preface că nu l-a recunoscut pe celălalt. Mai întâi vecinul schiță din cap un salut, apoi mama formulă și ea un salut neutru. Dar tata fu cel care își călcă pe inimă și rosti șoptit:

– Condoleanțele noastre!

– Ah, așadar ați aflat!

Vecinul își duse mâna spre colțul ochiului.

Fruntea lui începu să tresalte în toate locurile posibile și apoi, dintr-odată, îl năpădiră lacrimile, care începură să i se prelingă pe obraji. Cu pumnii strânși, își șterse ochii. Apoi își trase nasul, trecându-și încă o dată mâneca peste față, până când Arno îi luă mamei geanta de pe braț și scoase din ea o batistă de hârtie.

– Poftiți, spuse el, întinzându-i pătratul alb.

Îl desfăcu și în cele din urmă i-l și îndesă între degete.

– În fiecare dimineață după ce mă trezesc, mă duc în camera lui și îl caut, până când îmi aduc aminte că nu mai e, strigă vecinul. În continuare nu-mi vine să cred.

Tata îi puse mâna pe umăr, ceea ce vecinul interpretă drept un semn pentru o îmbrățișare. Se lăsă să cadă în față, trăgându-și nasul, și-și îngropă fața udă în cămașa lui Arno, în timp ce batista atârna nefolosită în mâna lui.

– Doar că… se văicări vecinul, dar se mulțumi apoi cu o ușoară ridicare a mâinii – dacă era ca să se despartă sau ca să-și ia la revedere nu părea foarte clar, dar nici prea important, căci părinții mei trebuiau oricum să-l urmeze pe sub schelă, iar pe partea cealaltă vecinul se îndreptă spre stație și acolo, la peron, la băncile de așteptare, se opriră, părând într-un fel împreună, într-un fel separat.

Tata o luă din nou pe mama de mână și îi zâmbi jenat vecinului, după care și acesta se simți obligat să răspundă cu un zâmbet chinuit, „cam așa", cum îmi explică mama, schițând ceea ce azi numim propabil „duckface". Buza de jos se răsfrânse așa de tare în jos, încât i

se văzură gingiile, în timp ce buza de sus aproape că se propti peste nas. Dar, treptat, aceste grimase de ironie–furie–dispreț pe care le făcea de fiecare dată când povestea se afla într-un punct periculos ajunseseră să nu mă mai enerveze, ba chiar mi se păreau cumva folositoare, precum avertismentele sonore de la mașină care te împiedică la parcarea cu spatele să te lovești de bara vecinului. Am lăsat-o așadar să se amuze în continuare pe seama vecinului, să-l lase să urce în tramvai lângă tata și lângă ea, să se așeze pe bancheta de vizavi și să-și tragă nasul. Am lăsat-o – din pură pasiune pentru neajutorarea care de fapt era doar a ei – să-mi arate cum începu fața să-i tresalte din nou, cum se holbă iar la traseul tramvaiului, până când începu din nou să plângă, moment în care Arno se așeză în sfârșit lângă el și îl luă din nou pe după umeri.

– Nu știu cum o să rezist, plânse vecinul.

– Sigur că o să rezistați, spuse tata. Nu trebuie să fiți prea sever. Așa ceva cere timp.

Vecinul scutură din cap.

– Nu, vreau să spun, continuă el ducându-și mâna la piept, să mă uit la asta.

– La ce anume?

– Acolo... unde... Vecinul începu să respire greu. Locul accidentului. Am crezut că, dacă mă duc să văd unde s-a întâmplat, poate o să pot accepta în sfârșit. Dar acum nu știu... nu știu.

Respirația i se accelerase atât de tare, încât nu mai avea resurse să vorbească.

Arno se aplecă și îi puse bărbatului și a doua mână pe umăr.

– Vreți să venim cu dumneavoastră?

Viața lovi din nou atât de tare, încât mama tresări puternic.

Vecinul își șterse fața cu mâneca, apoi dădu încet din cap.

– Bine, zise tata hotărât.

Vecinul dădu și mai tare din cap.

– Următoarea, zise el arătând spre ușă și, de parcă ar fi simțit brusc nevoia să se explice, continuă: Nu știu dacă ajută sau nu, dar psihologa spune că e important să realizez pierderea.

– Să o realizeze! pufni mama din patul ei de suferință și, mulțumită de subiect, desfăcu în totalitate robinetul cu ură. Doar când aud asta îmi ies din fire! De parcă ar avea vreo importanță! Durerea e aceeași, indiferent dacă acela după care plângi e mort sau pur și simplu nu mai vine! strigă ea.

În clipa următoare păru atât de speriată de propriile-i cuvinte, încât schimbă pe loc subiectul și coborî în urma tatei și a vecinului.

Păși pe peronul despre care mama nu ar fi trebuit să aibă nicio amintire. Dar anticiparea retrospectivei fu de ajuns pentru încă o lovitură în burtă.

– Aici e? întrebă Arno în țiuitul tramvaiului care se îndepărta.

Vecinul respira greu.

– Cred că mai în față.

– Atunci... zise Arno și porni înainte.

Însă vecinul nu se clinti. Ca un melc căruia i-a fost furată casa, își răsuci pieptul în jos și trase capul între umeri.

Tata se întoarse și îi puse mâna pe braț. Încercă să-l tragă înainte.

– Ei, haideți, zise el. Nu puteți închide ochii mereu în fața realității.

Dar vecinul nu părea dornic să încerce. Cu o încăpățânare nebănuită, continua să se holbeze în pământ, evitând privirea tatei, care, într-un târziu, îi făcu semn mamei să se apropie. Ea înaintă ezitant și îl apucă pe vecin de celălalt braț, ajutându-l pe Arno să-l tragă peste peron, de-a lungul benzii de iarbă, până când tata avu impresia că au ajuns unde trebuie. Sau poate că doar nu mai putu. Se lăsă pe vine gemând în fața vecinului și încercă din nou să restabilească un contact vizual.

– Știu că e greu, îi zise el și își lăsă capul în jos până când vecinul ridică în sfârșit privirea.

Fața îi era ca de ceară. Ochii de sub sprâncenele încruntate tresăltau nervos încolo și încoace. Își încrucișă brațele pe piept, îndesându-și vârfurile degetelor la subraț.

– Și acum? zise el în cele din urmă.

Tata se ridică și își trosni genunchii.

– Asta depinde numai de dumneavoastră.

Vecinul îl privi ca un copil care s-a rătăcit în supermarket.

– Nu vă grăbiți, zise tata. Când sunteți gata. Cinci minute mai târziu: Nu e nicio grabă. Și ceva mai târziu: Suntem la locul potrivit?

Vecinul ridică din umeri.

– Ce a spus soția dumneavoastră? întrebă Arno.

– Doar că s-a întâmplat în apropierea intersecției.

Vecinul își trase brațele încruciște și mai sus.

Coatele îi erau albe, de parcă le-ar fi stropit cu făină.

– Am crezut că, odată ajuns aici, o să știu. Dar totul arată ca de obicei.

Tata îi puse o mână pe spate și îl mângâie ușor în sus și în jos.

– Ați mai fost aici și înainte?

Vecinul aprobă din cap.

– Oficiul Muncii e chiar acolo, în spate.

Începu să lovească cu vârful piciorului o bucată de pământ, astfel încât mama avu un motiv să facă și ea la fel.

De parcă ar fi fost doi câini înfometați sloboziți din lesă, ochii ei se îndreptară dincolo de restaurantul în care câțiva clienți stăteau la masă, spre fereastră, strecurându-se apoi pe lângă ușă, în speranța, ba nu, cu îngrijorarea, ba mai bine în speranța că…

– Iar soția mea se ducea câteodată cu băiatul pe terenul de joacă de acolo din spate.

Mama se întoarse. Din plămâni îi ieși un sunet ca atunci când îți bagi picioarele într-o apă prea fierbinte. Dar nimeni nu o băgă în seamă.

– Trebuie să mai fi rămas ceva! zise în schimb vecinul.

Tata își plecă privirea și capul.

– Poate că cei de la salubritate au îndepărtat urmele.

– Așa de repede? întrebă vecinul, mai mult surprins decât jignit.

Își duse mâna streașină la ochi, frecându-se cu degetul mare la tâmple, de parcă ar fi meditat la o problemă complicată.

– Probabil că pentru ei nu e prima dată, nu-i așa?

– Probabil, șopti Arno.

Vecinul dădu din cap.

– Se întâmplă des să fie implicați copii în accidente, doar că nu bagi de seamă câtă vreme nu e copilul tău.

Tata înghiți în sec. De jenă, încurcă direcția mângâierii. Mâna sa alunecă anapoda pe spinarea vecinului, în timp ce acesta, devenit brusc vorbăreț, îi dădea înainte:

– Nu poți să faci o revoluție de fiecare dată. Ceva ce mi-a distrus mie viața pare, privit din afară, un mărunțiș. Din nou un copil care e prea prost ca să se asigure înainte să țâșnească. Daune persoane se cheamă asta, nu-i așa?

Își lăsă privirea să alunece peste șine, trăgând de pulover.

– Arată ca întotdeauna, nu-i așa? zise el în sfârșit, uitându-se, desigur din pură întâmplare, la mama, care aprobă speriată.

Dar în realitate și asta era o minciună. În realitate, semnele accidentului se vedeau clar. Nu pentru că pe șine s-ar fi văzut ceva. Ci pentru că nu se vedea nimic. Nimic mânjit, nicio murdărie, niciun graffiti, nici măcar gunoi. Bordura peronului era extrem de albă, cum nu putea fi decât după vopsire, într-un oraș ca Berlinul, iar pietrișul avea o culoare cenușie uniformă, de parcă tocmai ar fi fost adus de la un magazin de bricolaj. Iar prin el străluceau șinele, ca două pârâiașe curgând paralel.

– Acum trebuie să fiți puternic, îi zise Arno cu o voce neconvingătoare.

Vecinul își desfăcu din nou buzele. Dar de data asta mama nu avu prea mult timp să studieze grimasa, pentru că în același moment dădu mâna lui Arno la o parte și începu să alerge. Fără să se uite în jur sări în groapă, se aruncă în genunchi și începu să sape.

– Atenție! strigă Arno.

Brațele îi fluturau încoace și încolo în timp ce se strecura în porțiunea de iarbă, ferindu-se de crenguțele tufelor de pe marginea drumului.

– Ce faceți acolo? E periculos!

Ca unul care nu știe să înoate aflat pe marginea piscinei, alergă în sus și în jos, se aplecă, întinse mâna.

Iar mama? Ea rămase în intersecție. Se uită în urma celor doi. Dar fără să privească acolo cu adevărat. Îl auzi pe Arno vorbindu-i vecinului. Dar fără să asculte ce spunea. Simțea doar cum capul i se răsucea, așa spunea, „și apoi capul mi se răsuci", de parcă nu ar fi fost un proces activ, ci unul pasiv, de parcă o mână invizibilă i-ar fi apucat capul și i l-ar fi răsucit cu forța.

– Haideți, fiți rezonabil. Nu are niciun rost!

Privirea îi alunecă peste familia de la colț, trecând mai departe spre cele două femei care stăteau în soare.

– Lăsați-mă! urlă vecinul.

Mama văzu cum una dintre ele se lăsă pe spate, bău ultimele picături din pahar și se uită agitată spre intrare, de parcă s-ar fi așteptat ca un chelner să apară imediat și să-i mai toarne.

– Ce se întâmplă dacă vine tramvaiul? zbieră Arno, apoi adăugă: Vezi ceva?

Mama făcu un pas spre marginea peronului și își mii ochii. Dar singurul lucru pe care îl desluși fu o cutie de sticlă în care probabil se afla meniul, iar dedesubt un ghiveci cu flori cu un steguleț portughez.

– Vine ceva? zbieră tata încă o dată în timp ce încerca să-l smulgă pe vecin de acolo – chiar dacă mama nu vedea asta, ci își imagina probabil din nou desfășurarea lucrurilor, căci nu avea puterea de a-și clinti privirea de la ușă.

Sau slăbiciunea. Cele două sunt greu de deosebit câteodată.

– Nu, strigă ea, în timp ce privea necontenit perdeaua care atârna în ușa deschisă.

Ochii îi trecură peste tivul ale cărui valuri se mișcau ușor, ca și cum cineva ar fi mișcat din spate materialul. Inima îi bubuia extrem de tare, de parcă ea ar fi fost un mare corp de rezonanță în care bubuitul răsuna la infinit.

În comparație cu asta țiuitul fu atât de încet, încât îl auzi abia când ajunse exact lângă ea. Poate doar la o distanță de câțiva metri. Dar atât de aproape încât panica nu mai apucă să facă ocolul prin mintea ei, ci i se strecură imediat în membre. Fără să apuce să înțeleagă ce se petrece, începu să alerge spre tata, strigă sau poate nu, dar de ce nu, așadar probabil că strigă, spera că strigase, chiar dacă mai târziu nu avea să-și mai aducă aminte. Doar că Arno observase deja tramvaiul, asta mai știa, cum stătuse el pe șine, cu brațul întins, cu mâna îndoită, de parcă ar fi fost un polițist.

Dar tramvaiul continuă să înainteze, fie pentru că vatmanul nu era atent, fie poate pentru că era atent și se gândea că cei doi idioți aveau să se dea la o parte la timp – lucru pe care vecinul nu dădea semne că avea să-l facă. Cu mâinile adânc îngropate în pietriș, îl ignora pe tata care sărise după el, continuând să sape, până când Arno îl apucă în cele din urmă de umeri. Cu o disperare oarbă, târî corpul moale de pe șine și îl împinse cu greu pe peron înainte să – poate nu chiar în ultima clipă, ca în filmele cu acțiune, dar destul de aproape de momentul trecerii tramvaiului, la care acum măcar suna soneria – să se salte și el pe peron.

Când ajunse și mama, el tocmai se răsucea de pe spate pe burtă.

Ea căzu lângă el pe jos, încercând să-l ajute să se ridice.

– Trebuia să anunți! zbieră el, fără să se atingă de mâna întinsă a mamei.

Cu un salt fu în picioare și își șterse mizeria de pe genunchi. Avea fața udă toată.

– Scuze. Soarele, se bâlbâi mama arătând în sus, pentru cazul în care tata ar fi uitat unde se afla soarele. Soarele m-a orbit.

– Ce naiba a fost asta, zbieră el și mai tare, însă de această dată la vecin, vreți să mai moară cineva?

– Îmi pare rău, bălmăji acesta.

– Ce aţi vrut să faceţi acolo?

– Nici eu nu ştiu, mormăi vecinul.

Se frecă în creştet şi îşi strânse buzele atât de tare, încât pielea i se albi de jur împrejur.

– Mă gândeam că ar trebui să mai fie ceva din el acolo, zise el în cele din urmă.

O lacrimă îi alunecă pe obraz, în timp ce se freca la coatele albe.

Tata trase adânc aer în piept.

– Înţeleg, zise el, apoi îl strânse din nou la piept pe vecinul care tremura.

– De ce nu s-a uitat în jur? Doar pentru că ţi-e frică, nu poţi să o iei la goană aşa, se văicări acesta la pieptul lui.

– Era doar un copil, zise tata blând.

„Şi atunci, care e scuza mea?“ se gândi mama şi o rosti şi pentru mine cu un râs amar în gât, atât de provocator, încât pentru un moment am fost tentată să răspund. Dar ştiam că oricum m-ar fi repezit. Şi că nu ar fi înţeles că explicaţia pentru comportamentul ei era exact aceeaşi, doar că în cazul ei nu era vorba de reguli de circulaţie, ci de cele ale inimii, pe care încă nu le înţelesese, asta dacă măcar le cunoştea.

Plânsul vecinului se domoli treptat. Braţele îi căzură de-o parte şi de alta, apoi îşi ridică şi capul de pe umărul lui Arno.

– Acum pot să mă duc acasă?

Arno îi trase puloverul în jos, căci îi alunecase atât de mult în sus, încât acum i se vedea burta. Iar mama se gândi că tata avea să fie cu siguranţă un tată bun.

– Desigur, răspunse el ştergându-i lacrimile de pe obraji. Se întoarse spre stânga şi spre dreapta, încruntându-se. Asta dacă nu vreţi să vă aşezaţi un pic după spaima de mai înainte. Putem să bem ceva undeva, până vă simţiţi mai bine.

De data asta lovitura din burtă fu atât de puternică, încât mama se cocoşă de durere.

Dar vecinul scutură din cap.

– Nu, vreau să mă duc acasă, zise el privindu-l pe tata aproape implorator.

– Desigur. Cum doriţi, zise acesta.

Îşi frecă palmele, îl luă pe vecin de braţ şi se puse încet în mişcare, cu mama – care acum interveni mai serviabil decât înainte – de partea cealaltă, ca doi cai care trag după ei o povară.

Îl târâră înapoi pe peron, suindu-l în următorul tramvai. Vrură să şi ia rămas-bun. Apoi se întoarseră totuşi cu el. La staţia bunicilor coborâră, se întoarseră se plece, dar nu plecară, pentru că vecinul se pare că nu reuşea să traversese strada singur şi nici să ajungă singur la uşă; apoi îl urcară şi scările, vrură din nou să plece şi se întoarseră din drum când vecinul îi chemă cu voce subţire.

– Da? zise tata urcând din nou scările, în timp ce mama se întreba cât avea să mai reziste la acest du-te vino.

Vecinul stătea în uşă, cu un picior pe prag şi cu celălalt dincolo de el, în locuinţă, închizând şi deschizând gura ca un peşte. Puloverul îi alunecase din nou în sus, însă de data asta şi-l trase singur în jos, atât de mult încât la deschizătura de la gât îi apărură câteva fire castanii.

– Încă nu reuşesc să înţeleg, zise el.

– E nevoie de timp, răspunse Arno.

Se duse până sus şi îi puse mâna pe umăr, de parcă nu ar fi putut vorbi cu el fără să-l atingă.

Vecinul dădu drumul tivului. Puloverul se răsuci în sus.

– Ce se întâmplă dacă nici nu vreau să înţeleg?

Se uită printre părinţii mei spre casa scărilor. Apoi se răsuci şi închise uşa.

Capitolul 13

Dincolo de perdea, sclipesc puncte luminoase. Mama mijește ochii prin ochiurile dantelei și își strivește nasul de geam, ca un copil în fața magazinului cu jucării, în timp ce în spatele ei vuiește traficul. Pune mâna pe cerceveaua ferestrei, apoi și-o retrage, aleargă înapoi în stație și până la urmă se trezește tot la intrare, tremurând cu surescitare pentru că știe că face o prostie. Draperia de catifea o împinge de la spate. Întinde mâinile spre paltoanele de la garderobă, se ține de mânecile lor, atât de puțină încredere mai are în picioarele ei, care până mai adineauri se grăbiseră să ajungă aici, numai pentru a se topi acum sub greutatea ei, precum ciocolata care a stat prea mult la soare. Ochii îi străbat încăperea, peste mese, peste scaunele înalte de la bar, până la ușa batantă din dosul căreia, închis–deschis, închis–deschis, se vede străfulgerarea plăcilor albe de gresie, apoi oale, veselă, iar o oală, ușa însăși și plăcuța de pe ea: „кухня", citește mama, adică, dacă și-ar fi dat cu adevărat osteneala să pună literele străine cap la cap, nu i-ar fi ieșit nimic, cel mult o hârâială, ca și cum ar cineva sughița „kikxhr" sau „kikșr". Abia după câteva ore avea să priceapă că acest „cuhnie!", pe care Alex îl striga ori de câte ori i se părea că o comandă durează prea mult la bucătărie, este tocmai acel „кухня" și să încerce să strige la fel de grav și de poruncitor: „Kuhnie! Davai!", pentru care el avea să-i zâmbească preț de o jumătate de secundă, la fel ca Anna lui din fotografie.

Însă acum mama se străduiește încă să se țină pe picioare, așa că nu înțelege nimic. Nici pe bătrânii șuierând: „Scuzați-mă, puteți să vă...", cu palmele împreunate îndreptate spre ea, ca și cum ar fi înotători de bras, iar mama le-ar sta în drum. Nici șușotelile, în timp ce o privesc, în așteptare, strecurându-se apoi pe lângă ea și luând umerașele de pe cârlige. Nici pe bărbatul care vine spre ea la un moment dat, legănând din șolduri, cu un șervet peste braț. De două ori întreabă: „Câte?", până când, într-un târziu, ea ridică un deget timid în sus, ca și cum ar fi uitat să vorbească.

Bărbatul face o față de parcă tocmai l-ar fi informat despre decesul unei rude apropiate.

– Zinguricăă? întreabă el consternat.

Își trece palma prin cârlionții cărunți care dau impresia unui nimb în jurul capului și o împinge ușor pe mama spre una dintre mese.

– Nu-dzi face grijăă, Zuvledzeel, acuma mă ocupe eu de tinee, spune el, împingându-i scaunul până în încheietura genunchiului.

Pune meniul pe masă în fața ei și îi atinge brațul, apoi, fiindcă ea nu dă niciun semn că ar fi interesată, i-l deschide la prima pagină și i-l pune sub nas, până când ea, într-un târziu, îl ia, iar el, spunând mulțumit: „Dz-i aduc înainte de toaade oleacă de apăă", pleacă în pas legănat.

Mama privește fix înainte, se ține de coperta groasă de piele, iar aceasta de ea, cu tot uleiul și grăsimea și tot ce mai este lipit pe ea. Cuvintele de sub folia de protecție sunt când groase, când subțiri, ca atunci când opticianul reglează lentilele la testul oftalmologic.

Își prinde tâmplele în palme, încercând să-și focalizeze privirea prin tunelul degetelor. Dar în loc să studieze antreurile, ochii îi alunecă peste marginea meniului, urmărind un chelner, brațul lui, pe care se leagănă o farfurie aburindă, neîndrăznind să clipească până când nu se întoarce cu fața, care nu este a lui Alex. Apoi privirea i se cațără peste umăr, ajunge la ușa batantă, la galerie, se agață de o altă vestă neagră, pe urmă de un crac de pantalon de costum, sare de la dreapta la stânga, până când cârlionții i se așază din nou în față.

– Ați ales? o întreabă bărbatul, pe care, ca să fie mai simplu, îl voi numi deja Sufletel, chiar dacă va mai dura ceva timp până când și mama îi va spune astfel, fiindcă de mult timp toți îi spun așa, după

cum li se adresează el tuturor, femei, copii, bărbați, lui însuși, cu un „E" lung la sfârșit și cu consoane muiate până la limita recognoscibilului, Zuvledzeeeeel!

– Ați ales? întreabă așadar Sufletel așezând o carafă lângă sau, mai degrabă, „Ai ales?", pentru că el deja a cuprins-o în inima lui uriașă, portugheză, pe biata, tăcuta mea mamă care-mănâncă-singură, iar formulele de politețe ar presupune o oarecare distanță.

Poate chiar „Tu ales" sau „Ales tu?", e greu de zis, fiindcă în ceea ce privește nivelul lui de cunoaștere a limbii germane mama nu era tocmai consecventă. Ba era impecabil, ba era greu de înțeles, ba îl lăsa preț de vreo două propoziții să vorbească cu accent rusesc în loc de portughez, ca un actor de stand-up care se încurcă în rolurile lui. Dar încerca să imite până și accentul portughez, aruncând la grămadă, în nerăbdarea ei, toate greșelile de fonetică și de gramatică știute de ea, până când ajungea să sune cam între un șansonetist francez și un boss de mafie italienească.

Oricum, Sufletel o întreabă pe mama ce ar dori să comande.

Ea arată cu degetul undeva pe meniu.

– O aleegere esselendă, spune Sufletel, și de băut?

Mama face o mișcare de respingere cu mâna.

– Não, strigă el la – Zuvledzeel niminea nu rabdă de zeede, aduc vinul caazei!

Mama încearcă să scuture din cap, dar Sufletel ori n-o vede, ori nu-i pasă.

– Esselente, strigă el și aduce o sticlă de la bar, unde se află un alt chelner, cu alți pantaloni negri și o altă vestă neagră.

Dar care nici ăsta nu e el.

Îi toarnă mamei mele, ridică sticla în sus, în timp ce vinul se varsă cu boltă în paharul ei, ca dintr-o arteziană, și așteaptă până când ea își înmoaie buzele în el, cât se poate de lent, dar de data asta măcar încuviințează din cap, apoi aruncă repede o privire la ușa batantă, timp în care el îi umple paharul.

– Saúde, spune.

Lungește vocalele, le frământă moale între cerul gurii și limbă și o privește plin de așteptare. Abia după ce mama ia și a doua înghițitură e dispus să o lase singură, pentru a vedea de mâncarea ei.

– Mă duc ză văd de mângaarea ta, spune el, atingând-o pe braț.

Apoi deschide cu putere ușa batantă, atât de brusc încât ajunge de data asta chiar să zărească o tigaie întreagă, o bucată de cuptor dedesubt, apoi o bonetă de bucătar, кухня, încă o dată gresia.

Ochii mamei poposesc pe tocul ușii, așteptând din nou o deschidere încolo sau poate chiar încoace.

Apoi se mută la bar.

Împrejurul scaunelor înalte.

Pe lângă chitara care se află într-un colț, ca și cum cineva ar fi uitat-o acolo.

Dar el nu e de găsit nicăieri.

Fixează cu privirea lumânarea din mijlocul mesei, care se agită de colo până colo, deși, încă o privire fugară spre ușa batantă, nu se simte de nicăieri vreun curent de aer, vede fitilul deasupra căruia flacăra este cu totul transparentă, apoi devine albăstruie, pe urmă galbenă, un galben strălucitor, galben încins, zbătându-se tot mai sus și mai nervos, ca și cum ar vrea să se smulgă de pe lumânare.

Ceara se ridică pe margini, lăsându-se tot mai mult într-o parte. Se scurge, în sfârșit, pe arătătorul mamei, care se repezise spre lumânare.

Ea își retrage mâna și privește cu atenție perla albă și opacă în care se transformase picătura pe pielea ei.

Își trece degetul mare peste suprafața netedă.

Înfige unghia în ea.

Apoi se scutură încurcată, rușinată, ce înseamnă asta?, iritată, dă jos mizeria de pe deget și se ridică.

Trage umerii înapoi, se înțepenește și se lungește. Atât de mult, încât îi rămâne timp să urmărească tremurul mâinii ei, până când paharul îi atinge, în sfârșit, buzele.

Mai ia o înghițitură, apoi încă una, deși de data asta n-o mai obligă nimeni s-o facă. Se uită peste marginea paharului către ceilalți

oaspeți, familii, prieteni, perechi, care nu privesc în jur, ci unii la alții, care nu caută pe nimeni, pentru că au găsit deja, care discută și râd și se ating. Vede brațele lor odihnindu-se unele lângă altele pe fața de masă, mâinile lor care se ating, ca și cum ar fi cel mai simplu lucru de pe lume.

Apoi se gândește că așa ar putea fi și ea. Împreună, că ar putea să-și odihnească și ea brațul lângă cel al tatălui meu, să-i cuprindă mâna, să-l observe, că n-ar trebui să fie acolo, că ar putea să meargă pur și simplu acasă, că ar trebui să meargă acasă acum, imediat.

Dar rămâne tot pe scaun.

La masa de alături începe o oarecare agitație, capetele se dau la o parte, spinările se lasă pe spătare, făcând loc unui alt chelner, care țac, țac, țac, așterne farfuriile în cerc pe masă, ca și cum ar împărți cărți de joc.

– Creveții sunt pentru mine, spune politicos domnul din capul mesei, arătând peste masă.

Chelnerul schimbă două farfurii între ele, apoi se întoarce să plece.

Doamna de pe cealaltă parte a mesei ridică un pahar gol.

– Puteți să-mi mai aduceți un șpriț de mere?

Chelnerul privește peste umăr.

– Ieu nu comandî, ieu duar adus, mormăie el, mergând în continuare spre ușă.

Sufletel vine în fugă, îl apucă de braț și îi șuieră ceva.

Chelnerul se smucește, apoi mai mormăie ceva. Ochii lui minusculi alunecă peste mama, aflată la masa de unde tocmai venea, se întorc, se fac și mai mici, și atunci îl recunoaște, nu, nu pe el, pe celălalt, fața colțuroasă și apoi râsul, care o face să roșească pe loc.

Sufletel îi dă un brânci și grăbește pasul către doamna.

– Șpriț de mere, vine imediat, ciripește el, bom apetite! apoi se întoarce și apucă din nou brațul chelnerului.

Dar Dima – parcă așa îl chema, nu?, da, Dima – se uită în continuare la mama. Încă râzând, își ridică mâna uriașă, strigă ceva ce ea nu înțelege și pe urmă vine, de data asta chiar el, de unde, mama

nu știe, e dintr-odată acolo, la doar la câțiva metri distanță de ea, cu brațul plin de farfurii mânjite, și o privește, i se uită direct în ochi, în timp ce stomacul ei se răsucește ca o cârpă când e stoarsă.

Ea își trece mâna pe la tâmplă, încearcă să scuture furnicile care par să-i alerge prin spatele capului, mâncându-i rădăcinile părului, cățărându-i-se pe ceafă, ca și cum cineva ar fi zgârmat prin mușuroiul lor, își netezește rochia pe care o îmbrăcase dinadins, chiar dacă pretinde că nu știa că avea să vină aici, mai umblă cu mâinile pe ici, pe colo, dă cu cotul în pahar, în marginea mesei, apoi, în sfârșit, aruncă furculița pe jos. Se apleacă, vede pantofii negri din piele apropiindu-se de capul ei, ca atunci, la cumpărături, în timp ce pipăie picioarele scaunului și se ridică din nou, uitându-se la mâna lui, care se deschide înaintea ei. Dar în loc să-i dea furculița în mână, de atâta zăpăceală o împinge mai încolo pe masă, spre el, ca și cum ar trebui s-o ridice el, ca o moșiereasă care își șicanează servitorii doar ca să se bucure de inferioritatea lor.

– Cum îți merge? întreabă el, în sfârșit, foarte liniștit, ca întotdeauna.

– Bine, șoptește ea, eu... ăăă, aș vrea să mănânc ceva.

– Atunci, ai nimerit bine aici.

Alex zâmbește, poate din nou puțin ironic. Dar de data asta este și ceva moale, ceva binevoitor, aproape ca și cum s-ar bucura să o vadă.

– A, nu știut că tu counoști la Alexandre al nostru, Zuvledzeel, strigă Sufletel.

Se apropie și aproape că radiază de fericire, fiindcă mama nu este chiar singură de tot pe lumea asta.

Dima începe din nou să necheze.

Sufletel ridică din sprâncene.

– Ce ajaa vezel, de tot râdzi mereu? întreabă el și se uită când la unul, când la celălalt, apoi li se alătură râzând. Adu la prietena ta mâângareaa ei. Trebuie putere la noapte, ajaa-i? mai zice, rotind din șolduri.

Mama își apasă buzele de pahar și ia o înghițitură de vin, care începe să-i fiarbă în gură.

Alex se apleacă înainte. Braţul cu farfuriile se întinde într-o parte, asemenea unei proteze, în timp ce, în sfârşit, ridică furculiţa.

– Mă întorc imediat, spune el, apoi o porneşte spre bucătărie în urma lui Dima şi a lui Sufleţel, sau poate înaintea lor, sau poate că ceilalţi doi nici nu se duceau nicăieri, fiindcă bucuria care o cuprinde dintr-odată pe mama este atât de copleşitoare, încât îi tulbură orice altă percepţie.

„Se întoarce, se gândeşte ea. Imediat. Imediat se întoarce!"

Îşi mai netezeşte o dată rochia şi încearcă să se gândească la ceva inteligent ca să spună atunci când el o să se întoarcă; sau să fie ceva vesel? Poate o întrebare despre mâncare, ceva ce ar putea să-l facă să mai zăbovească puţin la masa ei. Dar bineînţeles că nu-i trece nimic prin cap; şi cum ar putea, câtă vreme nu face nimic altceva decât să se gândească la el?

Se uită la uşă şi aproape că speră să mai rămână închisă, să dureze ceva mai mult.

Până când îşi dă seama că durează deja îngrozitor de mult – cum poate să dureze atâta? –, căci domnul de la masa de alături culege deja ultimele frunzuliţe din salata lui, iar el tot nu vine. Şi, dintr-odată, o apucă spaima că poate nici nu va mai veni. Cum ar fi să fi fost doar o vorbă aruncată, mă întorc imediat, cum se spune, pe curând, ne mai vedem, la revedere?

Ridică din nou paharul, priveşte peste capetele aplecate deasupra farfuriilor, la copiii care ţâşnesc de sub una dintre mese şi mai tot timpul la uşa batantă, care atârnă nemişcată în balamalele ei.

Şi care, până la urmă, tot se deschide.

Broasca uşii izbeşte peretele. Dar în locul capului său ţepos – oare mai avea ţepi?, uitase să se uite şi la asta, oare de ce nu se uitase?–, deci în locul capului său, cea care apare în uşă este coama căruntă a lui Sufleţel.

„Te rog, nu veni la mine, se gândeşte ea, te rog, te rog, te rog, du-te la altcineva."

Dar bineînţeles că vine la ea, cât se poate de direct, nelăsându-i nicio clipă să se îndoiască înainte să se năpustească spre ea şi să depună înaintea ei o tigaie din fontă.

– Cozido à portuguesa, spune, apoi adaugă: Poftă bună, Zuvledzeel!

Ea aruncă o privire spre talmeş-balmeşul care sfârâie sălbatic, apoi îndoaie gâtul înapoi. Dar, în loc de uşă, îl vede pe Dima, care s-a proţăpit lângă bar şi care, bineînţeles, râde iar, tare şi lătăreţ, astfel că ochii lui devin două liniuţe mici de tot, ca la figurile de desen animat japonez, când sunt foarte bucuroase sau foarte triste.

Mâinile îi cuprind perna scaunului şi simte că ameţeşte, în timp ce dezamăgirea îi stoarce tot aerul din plămâni. Aude înfundat vocea lui Sufleţel, „nu mai ai de băut, Zuvledzeel, uite, hop, hop, u Vinho de casa la masa jiinj!", apoi aude paşi apropiindu-se. Vinul clipoceşte în paharul pe care încă îl mai ţine în mână. Piciorul paharului îi alunecă, aproape să se verse pe pulpa ei, când, dintr-odată, degetele lui le cuprind pe ale ei, iar ochii lui de pisică o cuprind pe ea, şi împreună ridică paharul la buzele ei, care aproape ating pielea lui mirosind a ţigări.

– Saúde, spune el, dar din gura lui cuvântul sună cu totul altfel decât la Sufleţel, mai dur, mai aspru, mai degrabă ca şi cum ar da un ordin: Sa! U! De!

Apoi dă drumul mâinii ei. Braţul mamei mele începe să tremure, ca şi cum n-ar mai putea ţine paharul fără ajutorul lui.

– Mănâncă înainte să se răcească, îi spune.

– Eu, ăăă... şi îi arată locul gol de lângă tigaie, unde încă mai sfârâie ameninţător.

– Ah, un moment. Zâmbeşte ca şi cum şi-ar cere scuze, apoi merge la bar. Poftim, spune el întorcându-se, după care şi deschide un şervet înaintea ei.

Mama întinde mâna cu atenţie, ca şi cum nu ar lua o furculiţă, ci o diademă.

Aburii îi biciuiesc faţa când se apleacă peste tigaie, ridicând şovăielnic ceva înconjurat de un strat gros de grăsime.

– Ce e asta? întreabă ea, întreabă cât se poate de sincer, nu numai ca să spună ceva, ci şi pentru că n-are habar ce se află în faţa ei.

Degetul lui ţopăie încolo şi încoace pe deasupra tigăii.

– Vită, sângerete, picioare de porc, cartofi, varză. Apoi face un pas într-o parte: Nu te mai uita aşa! spune el râzând.

Mama îşi acoperă faţa cu mâinile, speriată.

Corpul ei nu mai e în stare acum nici măcar să ţină pentru el scârba faţă de câteva bucăţi de carne – oare ce secrete îi va mai dezvălui el oare? se gândeşte.

Dar Alex continuă:

– Nicio grijă, asta mâncăm noi aici în fiecare seară, ar trebui să încerci şi tu.

„Vrea să încerc. Vrea să încerc mâncarea pe care el o mănâncă zi de zi", se gândeşte ea şi bagă în gură o bucăţică.

Crănţăne între dinţi. Un gust ciudat i se răspândeşte în gură.

– Mmm, delicios, spune ea.

El o priveşte mulţumit.

Împunge din nou în tigaie, o lingură pentru Alex, o lingură... tot pentru Alex.

La masa de alături, cineva ridică mâna, apoi strigă ceva.

– O clipă, spune el din nou şi se îndreaptă repede spre oaspeţii nemulţumiţi.

„40 de minute... nemaipomenit... mai avem azi şi altele..." aude mama vocile. Îi studiază spatele, în timp ce el suportă toate plângerile fără să spună nimic, îi vede turul pantalonilor, apoi, dintr-odată, ochii care i se dau peste cap în timp ce o priveşte peste umăr, ca şi cum ar fi fost complicea lui.

La fel ca după prima noastră noapte, se gândeşte ea, deşi, bine-înţeles, nu fusese, de fapt, o noapte, ci doar câteva minute, dar cealaltă parte a gândului e mai importantă, aceea că fusese *prima* lor orice-ar-fi-fost şi că ar fi urmat şi o a doua, şi probabil şi o a treia, ceea ce îi aminteşte că poate deja să privească în urmă, că au un trecut şi că nu mai sunt la început. Că este doar următorul capitol al poveştii lor.

El se îndreaptă spre uşa batantă şi deschide o parte a acesteia.

– Kuhnie, davai! strigă el şi face un pas înainte.

Uşa îi izbeşte şoldul, dar în loc să meargă mai departe, el se întoarce şi vine din nou la ea.

Mama zâmbeşte.

– Ce voiau?

– Mofturi. Dinţii îi ies de sub buza de sus. Asta faceţi voi, nemţii, tot timpul. Râde încet, dă din nou ochii peste cap. Mâncarea e prea rece. Mâncarea e prea fierbinte. De ce durează atâta până aduceţi mâncarea? Repede, repede, mai trebuie să atacăm şi Polonia astăzi.

Pocneşte din călcâie şi strânge coatele pe lângă corp, în poziţie de drepţi.

Mama observă cum buza lui superioară sare de tot în sus, în timp ce el îşi trece mâna prin păr, da, chiar aşa, nu mai are ţepi deloc, ci păr adevărat, pe care şi-l dă dintr-o parte într-alta înainte să-şi scoată mâna şi să o pună pe spatele ei.

– Nu face nimic, spune el râzând şi mai tare.

Mama lasă capul în jos.

– Ăăă... cum ziceai că se numeşte mâncarea asta? întreabă, doar ca să spună şi ea ceva.

– Cozido à portuguesa, spune el, mâncarea naţională portugheză.

Ochii mamei mele alunecă peste obrajii lui, perfect bărbieriţi, urmărindu-i colţurile gurii, care se întind încet pe orizontală.

– Serios? întreabă ea.

Mâna lui alunecă puţin mai jos, dar nu o îndepărtează – de ce nu ia mâna de pe spatele ei?, te rog, nu lua mâna!

– Habar n-am, spune el. Dacă e să ne luăm după Sufleţel, fiecare fel din meniu este mâncarea naţională portugheză.

– După cine? întreabă mama, îndreptându-şi spatele.

Buza de sus a lui Alex se ridică din nou şi se agaţă de nas.

– După proprietarul restaurantului, spune el rânjind. La un moment dat, cineva a început să-l numească Sufleţel, pentru că aşa le spune el tuturor, Sufleţel, bărbaţi, femei, copii, chiar şi când se referă la el însuşi.

Îi mai toarnă nişte vin în pahar, apoi pune sticla la loc pe masă.

– E singurul portughez adevărat de pe-aici. Deci nu e nimeni care să-şi dea seama dacă povesteşte *schmonzes*.

Mama se gândeşte dacă să-l întrebe, dar el i-o ia înainte.

– ...dacă povesteşte aiureli, vreau să zic, şi duce mâna la frunte.

– A, deci aşa, spune ea.

Încuviinţează din cap. Aşteaptă ca el să continue. În schimb, el ia degetul mare de pe spatele ei.

– Ce chestie, singurul portughez de aici, spune ea repede.

– Ăăă... da.

Degetul lui mic s-a retras şi el. Materialul rochiei rămâne lipit de spatele ei, în timp ce el se întoarce spre uşă.

– Dar ceilalţi din ce ţări vin?

El ridică din umeri.

– Din toate ţările posibile.

– Şi... ăăă, cum ai ajuns tu să lucrezi aici?

Dinţii lui dispar din nou în spatele buzelor.

– Undeva trebuia să lucrez.

Ea dă din nou din cap, se arcuieşte, dar nici spatele ei încovoiat nu poate opri cele trei degete rămase să se ridice, pe rând, de pe ea.

– Ai fost vreodată în Portugalia? întreabă ea nervos.

– Nu, încă nu.

Mâna lui eliberată dispare în buzunarul pantalonilor, în timp ce privirea îi alunecă de pe ea, ajungând să fixeze peretele de vizavi.

Ea începe să scotocească în capul ei, întorcând pe toate părţile tot bagajul idiot de cunoştinţe acumulat în 27 de ani, doar-doar o găsi o întrebare sau o observaţie, ceva despre Portugalia, despre restaurante, despre mâncare, mă rog, chiar şi despre picioarele de porc.

Dar e prea târziu ca să mai spună ceva.

Iar de tăcere deja se ocupă el.

Priveşte obtuz înainte, se joacă cu papionul.

– Trebuie să fie frumos acolo, pe plajă. Îşi umflă buza de sus, împingând aerul de la dreapta la stânga. Îmi lipseşte marea.

– Şi mie, spune mama.

– La noi acasă, toată vara eram la gârlă, înotam cu prietenii mei până la vapoare, ajutam la docuri. Capul i se lasă într-o parte. Înainte, portul Odessa era cel mai important din întreaga Uniune Sovietică, chiar şi tătarii făceau comerţ acolo.

Mama face ochii mari.

– Tata a fost prizonier la tătari.

El se întoarce spre ea.

– Ştii şi unde?

– La Kazan, strigă ea cu un aer triumfător.

Alex scutură din cap.

– Ăsta e la tătarii de pe Volga. La noi erau tătari de Crimeea. N-au nimic de-a face unii cu alţii.

Priveşte peste umăr la uşă, în timp ce mama îl blesteamă pe bunicul. Nu putea să ajungă prizonier la tătarii ceilalţi? Trebuie să fi fost ceva lagăre şi în Crimeea, dar, spre surpriza ei, Alex spune:

– Unchiul meu a fost prizonier la nemţi.

– Chiar aşa? strigă mama, entuziasmată de războiul ăsta de care se puteau agăţa amândoi.

– Da, continuă el, dar numai o săptămână sau două. Pe urmă i-au împuşcat pe toţi evreii şi pe toţi comuniştii.

– Serios? întreabă ea din nou, de data asta nu la fel de euforic. El ce era? Comunist sau evreu?

– Şi una, şi cealaltă, zice Alex.

– A, spune mama, asta înseamnă că şi tu eşti... ăăă, adică aparţii, deci, de populaţia evreiască?

Alex râde din nou.

– Da, oarecum. Îndeajuns pentru imigrare.

Mama vede cum se întoarce din nou spre uşa batantă şi se gândeşte deja dacă să-i povestească istoria lui Mişa Sergheevici, când apare în fugă Sufleţel.

– Zuvledzeel, ce face tu cu ghelnerul meu? strigă el. Ce să creadă oaspedzii dacă vă zborovăidzi tot timpul?

Face o față de bunic, bine, nu în genul bunicului meu, ci al acelora care stau în balansoar, scot monede de după urechi și împart dropsuri Werthers Original.

– Atunci, ia-o pe prietena la tine, nu trebuie zăă mănânjee zin-gurică, spune el, scuturându-și coama ciufulită de bonom.

Mama se uită la Alex și așteaptă încordată o schimbare a mimicii lui, o tresărire, un zâmbet, niște sprâncene ridicate, ceva, orice ar putea să evalueze pozitiv sau negativ.

Dar el doar pune tigaia pe antebraț, ia paharul ei în mână și sticla la subraț, fără să se întoarcă, în timp ce mama se ridică nesigură și, strângând furculița în pumnul nădușit ca un copil cu acadeaua lui, pornește în urma lui. Când ușa se închide după ei, el îi apucă brațul și se apleacă spre ea.

– Nu le spune că ești măritată, bine? îi spune șoptit.

Undeva, în spate, se aude zgomot de vase și îi e destul de greu să-l înțeleagă.

– Cui să nu spun? întreabă ea zăpăcită.

– Celorlalți.

Își îndeasă cămașa în pantaloni și își trece cureaua prin găici.

– Sigur, spune mama, încuviințând din cap.

Apoi așteaptă ca el să meargă mai departe. Dar el nu face altceva decât să lase capul mai jos.

– Dar de ce nu? întreabă ea, în sfârșit.

El ridică privirea, de fapt încă privește la ea, în jos, dar acum pare că ea ar fi dintr-odată cea mai înaltă dintre ei, în timp ce el deschide gura, căutându-și cuvintele.

– Doar așa, spune el într-un târziu, ăștia nu trebuie să le știe chiar pe toate.

– Sigur, spune mama din nou, chiar dacă îi vine foarte greu să-și ascundă bucuria provocată de faptul că el se simțea jenat.

Mirosul de ceapă călită îi inundă nările în timp ce îl urmează în bucătărie pe lângă mesele de metal, care arată precum cele de disecție de la universitate.

– Look what the cat dragged in, aude pe cineva strigând.

Vede o bonetă de bucătar ieșind dintre etajere și o față negricioasă sub ea.

– The fucking neighbour is here!

Privirea îi aleargă peste oale, peste munții de carne și de legume, apoi rămâne agățată de cealaltă față, care i se pare imediat foarte cunoscută, chiar dacă durează doar o clipă până să își dea seama că e fata bătrână, într-atât de diferit arată, fără fard, de-a dreptul goală, deși, față de data trecută, e mult mai îmbrăcată. Pantaloni albi, halat alb, bonetă albă, ca la spital. Numai peste abdomen poartă un șorț cu pătrățele roșii, plin de făină.

Un băiat cu trăsături asiatice, tot cu papion și vestă, se strecoară pe lângă mama. Îi face cu ochiul, apoi spune ceva ce declanșează un hohot general.

Fata bătrână scoate spatula de sub sardelele care sfârâie pe foc în fața ei și o ridică în sus, ca și cum ar vrea să bată pe cineva, timp în care zbiară întruna ceva din care mama nu înțelege decât „Saşa!", la sfârșit. Alex zbiară și el la ea și nici acum vocea lui nu seamănă deloc cu cea pe care o folosește cu ea, atât de gravă și de sonoră și de plină pare.

Se duce la chiuvetă și face semn spre un taburet cu trepte. Pe acestea se disting urmele de la o mulțime de pantofi.

Mama își strânge rochia pe fund și se așază cu atenție pe margine. Dinspre mașina de clătit îi zâmbește o femeie mai în vârstă, cu un halat bleu tras peste umerii înguști, așa cum poartă cofetăresele, și cu părul prins într-o plasă. E încălțată însă cu sandale aurii cu toc înalt, având cureluşe legate în cruce care îi ajung până sub genunchi.

Alex îi pune mamei tigaia în poală, pune paharul și sticla pe jos, lângă ea, și se întoarce să plece.

– Nu rămâi cu mine? strigă ea speriată.

El se oprește, o privește, acum din nou de sus, și de data asta chiar de sus, mai de sus decât atât nici nu mai merge.

– Ai vrea să rămân? întreabă el pe un ton liniștit, ca și cum asta chiar ar fi o întrebare.

Coapsele mamei sunt tot mai calde sub tigaie. Își înfige unghiile în scăunelul ei, are din nou senzația că e pusă la o probă, o situație pe care ea, eterna școlăriță, de fapt chiar o savurează. Dar, altfel decât la școală sau la universitate sau pur și simplu în cazul bunicului, acum chiar n-are nici cea mai mică idee ce răspuns se așteaptă de la ea.

– Da, spune ea într-un târziu.

Alex dă din cap mulțumit.

– Bine, atunci rămân.

Mormăie ceva în direcția chiuvetei. Femeia cu sandalele în cureluțe apare din dosul unei etajere cu o găleată albastră-închis, pe care o pune cu fața în jos lângă taburetul cu trepte. Plasticul geme când el se așază.

„Deci atât de simplu e, trebuie doar să spun ce vreau și am și căpătat", se gândește mama uimită, în timp ce el se întinde peste ea, spre tigaie.

O bucată de sângerete dispare între buzele lui, pe care se lățește un zâmbet aproape – nu, nu aproape –, pe care se lățește un zâmbet extrem de strengăresc, dar cuvântul nu i se potrivește, un zâmbet rău tăcios, viclean, poate chiar malefic.

– Mănâncă, zice el.

Mama se apleacă înainte, dându-și seama abia acum că rătăcise furculița pe undeva. Privirea i se plimbă împrejur, căutând, în vreme ce încearcă să-și readucă în memorie drumul de la masă până acolo nu a pus mâna pe nimic, dar totuși? A luat ceva cu ea? Dar nu reușește să se regăsească în trecutul recent – chiar și cele două, trei minute din urmă par de neatins, atât de mare se înalță înaintea ei prezentul, atrăgând atenția asupra sa, astfel încât, până la urmă, renunță și începe și ea să culeagă din tigaie cu arătătorul și cu degetul mare.

El rânjește mulțumit în timp ce mestecă cu fălcile umflate. Mâna i se îndreaptă spre ea, atinge, poate, sau poate că nu, genunchiul ei, apoi apucă sticla și îi mai toarnă o dată.

Mama duce paharul la buze și îl golește dintr-o înghițitură. Aude ceva căzând pe jos, pe urmă vocea femeii în vârstă.

– Îți urează bun venit, spune el.

Mama se uită la halat.

– E proprietara restaurantului?

Alex pufnește pe nas.

– Nu, asta chiar nu e, ea doar curăță. Duce mâna pe jumătate la gură. Pe vremuri, a fost dansatoare, dar asta a fost cu mult timp înainte, însă ea încă mai crede că dintr-o clipă într-alta o să intre cineva pe ușă care s-o cheme înapoi pe scenă. Ridică apoi capul, iar oasele pometilor par să-i străpungă pielea întinsă. Așa-i, Nadia?

Mama îi urmărește privirea și vede gura bătrânei, care se încrețește ca un trandafir veșted.

– Nu-i place deloc Nadiei noastre când se vorbește despre ea și nu înțelege, am dreptate? strigă el, dând din cap spre ea.

Bătrâna răspunde ceva. Vocea i se frânge, atât de repede vorbește. Hârâie și foșnește, de parcă cineva ar încerca să aprindă un mănunchi de cetină uscată. Sau poate chiar arde undeva ceva, mama nu-și poate da seama prea bine. Imaginile și sunetele ajung la ea cu viteze diferite, unele în goană, altele cu întârzieri de secunde întregi. Și apoi o vede pe bătrână venind spre ea, punând o sanda aurie în fața celeilalte, ca și cum s-ar balansa pe o sârmă, până când se oprește în fața mamei și îi întinde, grațios, mâna.

– Nadejda Andreievna Ponomariov, zice ea pe un ton festiv, de parcă tocmai ar fi proclamat un stat.

Apoi își pune degetele boțite de atâta spălat în mâna mamei mele și trage aer în piept, înainte să vorbească mai departe. Dar de data asta sună crispat, ca și cum s-ar chinui să împingă sunetele din gâtlej la suprafață.

– Nu criezut le șe spuni Sania.

Duce arătătorul la tâmplă și îl învârte înainte și înapoi, ca și cum ar vrea să dea o gaură.

Alex se ridică și o prinde cu un braț pe după talia halatului.

– I-am povestit doar ce mare dansatoare are înaintea ochilor, spune el, iar bătrâna pare să înțeleagă asta.

Ca şi cum ar avea o hoardă de fotografi de ţinut la distanţă, întinde palmele, face semne de respingere cu mâna, apoi schiţează totuşi o reverenţă cochetă. Îşi duce mâna la gât şi are nevoie de ceva vreme până când este pregătită să se rupă de admiratorii ei imaginari şi să i se adreseze mamei mele.

– De când, voi doi – tu şi Sania? întreabă ea, arătând cu degetul când la unul, când la celălalt.

Mama îi urmăreşte mâna, care arată mai decrepită decât simţise în palmă. Pentru o clipă, chiar o invidiază pe Nadia pentru lacunele ei de vorbire, în care ceea ce sunt ea şi Alex unul pentru celălalt dispare pur şi simplu.

„Ce frumos trebuie să fie să nu-ţi găseşti cuvintele, când trebuie să te mulţumeşti să arăţi cu degetul", îi trece ei prin minte, ca o străfulgerare, în timp ce caută un răspuns.

Dar Alex i-o ia înainte. Nicio secundă nu-i trebuie ca să se gândească, înainte ca sunetele întunecate să i se rostogolească din gură, trei silabe, poate patru, ca şi cum nici n-ar fi nevoie de mai mult ca să explice totul.

Nadia încuviinţează din cap. Pare aproape impresionată după cum îşi împinge buza de jos înainte, apoi se întoarce din nou spre mama.

– Şi voi cum întâlnit?

Găleata scârţâie din nou.

Mama îi aruncă lui Alex o privire întrebătoare, dar de data asta el nu pare să aibă de gând să-i sară în ajutor. Pe jumătate plin de aşteptare, pe jumătate amuzat, o priveşte sprijinindu-şi bărbia în palmă, în vreme ce mama trage de pielişele de la unghii.

– La muncă, răspunde ea într-un târziu, nici ea nu ştie de ce, sau poate pentru că ochii de pisică din metrou se împotriveau oricărei poveşti cu cap şi coadă.

Poate pentru că se teme că un răspuns sincer ar putea atrage după sine alte răspunsuri sincere, precum un fir care destramă o ţesătură. Poate pentru că pur şi simplu se obişnuise să mintă.

Nadia ridică din sprâncene.

– Aici?

– Nu... ăăă, la mine la lucru, spune mama.

– Ah, ce lucrează tu?

Mama se gândeşte la prăvălie, la universitate. Dar ambele locuri se potrivesc atât de puţin cu Alex, că, încât toată bunăvoinţa, nu-i trece prin cap niciun scenariu credibil.

– Coafeză, bâiguie ea într-un târziu, sunt coafeză.

Bătrâna o priveşte nedumerită, apoi se întoarce spre Alex. Dar ochii lui amuzaţi nu se desprind de mama.

Ea duce mâna la cap, ia o şuviţă de păr între arătător şi degetul mijlociu şi imită o foarfecă.

– Ăăă, i-am tuns părul şi aşa am intrat în vorbă.

Unghia degetului mare îi loveşte fruntea.

Se uită spre Alex – părul lui nu pare să fi fost tăiat de curând, ca să nu mai vorbim de firele triste de pe capul ei. Şi atunci îi vin în minte Dima şi fata bătrână, precum şi bucătarul negru, care o văzuseră cu toţii acolo sus, în apartamentul ei.

– Şi, întâmplător, mai şi locuim în aceeaşi clădire! adaugă ea cu gura uscată, nevenindu-i a crede cât de diletant se poate comporta.

Dar Nadia aplaudă cu entuziasm. Strigă ceva, apoi duce mâna la ceafă şi îşi scoate plasa de păr, de sub care se ivesc cârlionţi bogaţi, blonzi-cenuşii.

– Vrea să o tunzi, traduce Alex, în timp ce Nadia îi bate darabana pe umăr, zice: „Ca părul lui Jane Fonda".

– Tu poate asta? întreabă Nadia.

Ia mâna mamei mele şi o pune pe capul ei, apoi aşteaptă până când, şovăielnic, mama îşi trece degetele prin părul ei, care are o consistenţă infinit mai puternică decât al ei, aproape ca părul de cal. Îl piaptănă cărarea dintr-o parte în cealaltă, încercând să pară cât mai expertă, când Dima apare în fugă.

Ridică braţele în aer, astfel că acum arată chiar ca un uriaş, şi începe să urle la Alex sau la Nadia. Dar singura care pare că se simte vinovată sub avalanşa lui de vorbe este mama.

Alex mormăie ceva, atât de încet încât nici nu poate să-şi dea seama dacă e în germană sau în rusă. Ridică găleata şi i-o dă Nadiei, apoi ia tigaia, dintr-odată goală, din poala mamei.

– Trebuie să mă duc din nou la treabă.

Cu piciorul lângă taburet, aşteaptă să se ridice şi ea, apoi îl împinge în colţ. Pe urmă se grăbeşte spre uşă, în urma lui Dima.

Mama se uită după el, ţinându-se de una dintre mesele metalice, în timp ce bucătăria începe să se învârtă înaintea ochilor ei. Lădiţele cu fructe se desfac ca un desen în cretă pe ploaie. Ceva se izbeşte de umărul ei. Băiatul asiatic se strecoară pe lângă ea, atât de încărcat cu farfurii, că abia dacă mai poate fi văzut în spatele lor. Un şervet cade pe jos, în timp ce turnul de pe braţele lui intră în balans.

Mama îi sare în ajutor şi sprijină farfuriile dintr-o parte, mergând apoi împreună cu băiatul până când acesta, gemând, îşi depune povara pe masă.

„Sbasiba", spune el, ştergându-şi sudoarea cu dosul palmei.

Mama zâmbeşte, fericită că măcar cuvântul ăsta l-a înţeles, apoi începe să strângă vesela în maşina de spălat vase, fără să se mai gândească de unde învăţase asta.

În spatele ei o aude pe Nadia protestând.

– O nimica toată, spune mama în timp ce umple primul rând; e deja la al doilea când braţele Nadiei intervin între ale ei şi o dau la o parte cu hotărâre, astfel încât mama vede, în sfârşit, vasele curate de pe raftul de dedesubt.

Roşeşte pe loc.

– Nu-i bai, zice Nadia.

Cu trei mişcări dibace, îşi răsuceşte cârlionţii într-o coadă, pe care o strânge într-un coc, şi trage plasa de păr deasupra. Ia o halbă de bere din maşină, şterge sosul şi, cu vârful sandalei, o împinge mai încolo, lângă o găleată de gunoi.

– Acolo, tu, mizerie, mai spune.

Mama ia o farfurie din morman şi râcâie resturile de mâncare într-o pungă. Cu coada ochiului vede cum Nadia îl încarcă pe băiat cu patru, cinci, şase, mai merge una?, şapte halbe de bere, cum acesta

trece pe lângă ea dincolo de o tejghea şi meştereşte la ceva ce pare a fi un robinet de bere, apoi iese în fugă cu halbele pline.

– Atenção! aude ea pe cineva strigând şi se apleacă înapoi cât poate de mult.

Dar uşa spre restaurant se închide atât de repede, încât nu poate desluşi nimic dincolo de ea.

Apoi pune farfuria cu grijă în – nu, mai bine lângă – maşina de clătit şi întinde mâna după următoarea, în vreme ce capul îi sare permanent să privească peste umăr.

Nadia zâmbeşte din nou.

– Vine Şura îndată, spune ea.

Mama o priveşte nedumerită.

– Vine Şura îndată, spune Nadia din nou, mai tare.

Mama dă din cap, scuzându-se.

– Cine vine? întreabă ea şi, chiar mai împăciuitoare cu mine, încurcând priorităţile de ruşinare, adaugă: „Băusem deja ceva".

Nadia întinde capul înainte, ca o broască-ţestoasă care iese din carapace.

– Vine Şura îndată, strigă ea pentru a treia oară, ca şi cum ar fi fost doar o problemă de volum sonor.

O priveşte pe mama şi deodată se plesneşte peste frunte.

– Alexander, strigă ea clătinând din cap, nu ştim dacă din cauza confuziei din capul ei sau a celei din capul mamei mele, vine Alexander îndată.

– Aşa deci, Alex, spune mama, mulţumesc.

Nadia se apleacă spre ea şi o împunge uşor în coastă.

– Bărbat bun, Alexander, mult deştept.

Duce arătătorul la tâmplă, la fel ca mai devreme, chiar dacă acum în sens invers.

Dima se năpusteşte din nou înăuntru. De data asta, începe cu zbieretele de la uşă. Trânteşte halbele de bere lângă chiuvetă, dând din mâini ca un sălbatic. Mama face un pas înapoi. Dar Dima tocmai acolo voia să ajungă. O împinge mitocăneşte într-o parte, trage ultimul pahar rămas pe etajeră şi îl ţine în sus, ca şi cum ar prezenta

proba-cheie a acuzării, moment în care Nadia i se alătură țipând, nu, mai bine spus îi depășește urletele.

Nu numai în ceea ce privește volumul sonor, ci și, după toate aparențele, conținutul cuvintelor. Deși, bineînțeles, mama nu pricepe niciun cuvânt. Dar chiar și așa deslușește pauzele, sforăiturile care umplu golul ce se cască de fiecare dată în urma vorbelor Nadiei, înainte ca lui Dima să-i treacă prin minte un răspuns ce întârzie secunde întregi, apoi vede cum extremitățile Nadiei se lungesc, ca și cum capul i-ar fi tras în sus de o sfoară invizibilă, numai pentru ca atunci când Dima trage aer în piept, să slobozească asupra lui o nouă salvă de vorbe; până când, într-un târziu, el se întoarce, ia halbele murdare, pe care tocmai le pusese jos, și se repede la robinetul de bere.

– Mult oameni, puțin halbe, șoptește Nadia către mama mea, care se uită îngrozită cum Dima umple halbele murdare cu bere proaspătă.

Dima pocnește din degete.

– Caneca! Repede! strigă el și probabil încearcă să facă un semn cu capul în direcția ei, deși, împingându-se înainte, aduce mai mult cu un taur furios.

Ea îi răspunde holbând ochii și îi trebuie o clipă până să înțeleagă că trebuie să ia paharele pe care tocmai le strânsese Nadia din mașina de spălat și să le ducă la tejghea. Dima i le smulge din mână și le împinge, la fel de grosolan cum făcuse și cu mama, sub robinetul de bere. Spuma se scurge peste mâna lui în timp ce berea curge în halbe, care se umplu una după cealaltă.

Apoi le împinge în spate, la ea. Brațele ei sunt tot mai grele, încep să tremure, și atunci îl zărește pe Alex, de data asta și el mai roșu la față, cărând pe braț o tavă de sticlă pe care se află un pepene tăiat.

– Kuhnie, davai! strigă el din nou, de data asta cu o voce de bas pe care mama o simte până în stomac.

Trânțește tava pe tejghea și ia halbele din mâna mamei mele, ca și cum n-ar fi fost nimic deosebit, ca și cum ea ar fi fost acolo în fiecare

seară ca să-l ajute cu băuturile, vorbind peste capul ei cu Dima, care se pornește din nou pe răcnit.

– Da, da, bine, mârâie Alex, lăsând-o să-i încarce mâinile tot mai mult înainte de a o lua din nou la picior.

Mama își scutură brațele și își frământă încheieturile mâinilor, în timp ce el se opintește în ușă, spune ceva unui alt bărbat cu bonetă de bucătar, după care se întoarce brusc. Ea sare într-o parte, vrând să-i facă loc. Dar, de data asta, el se îndreaptă direct spre ea.

– Tocmai a venit un grup uriaș, e cam stresant, spune el, făcând o față pe care, dacă te-ai strădui bine, ai putea s-o interpretezi ca pe o expresie de scuze.

– Nicio problemă, răspunde mama, mă fac și eu utilă pe-aici.

– Văd asta.

Plescăie din limbă și întinde ușor degetul mic, cu un gest care îi sugerează să-și ia o bere. Ea trage unul dintre mânerele de pe degetul lui și ridică halba în aer.

– Nazdrovie, zice ea.

Alex izbucnește în râs.

– Noroc.

Scutură din cap, astfel încât un pic de bere îl stropește pe mâini. Pe urmă o ia din nou la goană. Nadia îi face semn mamei să vină înapoi la ea, în timp ce zdrăngăne vasele în apa de clătit.

– Mult mai repede cu mâna! zice ea, întinzându-i un pahar de vin plin de spumă.

Mama ridică de pe jos prosopul pe care Nadia i-l indicase cu vârful sandalei și caută o suprafață liberă pe care să-și depună carafa. Încăperea se îmbibă de mirosul puternic de lămâie al detergentului, iar ea, dintr-odată, amețește din nou. Apoi i se face greață. Urechile de porc își fac loc spre suprafață, agitându-se încolo și încoace, ca și cum și-ar lua avânt să sară spre libertate. Se uită spre Nadia și vede cu mirare cum fața minionă se rotește asemenea unei spirale, ca și cum ar fi intrat într-un vârtej. Ochii îi alunecă într-o parte și se cufundă în gura care strigă deodată: „Astaroșna!" Pe urmă simte niște mâini aspre care îi dau cu apă pe obraji și o ridică în sus. Sau poate că a fost

invers. Poate că întâi a fost ridicatul şi pe urmă apa de pe obraji. Se ţine de chiuvetă, simţind răcoarea care îi străbate corpul.

– Aşa bine, spune Nadia.

Mama îşi freacă ochii. Înaintea lor, faţa Nadiei îşi revine în cet-încet la normal.

– Mulţumesc, spune, apoi se întinde din nou după prosop.

Nadia o mângâie pe cap, încercând să-i explice ceva.

Sau poate că sieşi. Fiindcă nici măcar nu întreprinde vreo încercare de a traduce ceva din ce zice. Ca şi cum i-ar fi indiferent dacă mama pricepe sau nu vreo vorbă, îi dă înainte în ruseşte cu încăpăţânare, arată spre uşă, spre cer, spre sine, spre mama, în timp ce îi dă pahar după pahar, apoi duce mâna la plasa de păr şi strigă ceva. Mama o priveşte fără să înţeleagă.

– Tu tăiat părul bine? întreabă Nadia, dispusă, se vede, să o ia din nou în nemţeşte.

– Coafeză, zice mama şi, poate pentru că încă se mai teme că Nadia ar vrea să înceapă imediat cu transformarea ei în Jane Fonda, adaugă: Eu... ăăă, de fapt sunt încă ucenică.

– Şcoalî?

– Da, încă vreo câteva luni.

– Ah, criedieam că tu profi! zice Nadia, apoi îşi scoate mâna din păr.

– Dar... dar am luat deja o mulţime de premii, spune mama, nefiind în stare genetic să se lase catalogată de cineva drept amatoare.

Ţine paharul pe care tocmai îl şterge ridicat deasupra capului, mişcându-l în sus şi în jos, ca pe o cupă, win, win!

– Şampion? întreabă Nadia nesigură.

– Da, *champion*, strigă mama bucuroasă, agitând şi mai mult paharul.

– Adică… tu bună? întreabă Nadia.

– Da, eu bună, spune mama dând din cap.

– Pi vriemuri, şi ieu şampion, ieu dansatoari, Alexandr povestit ţie, aşa-i?

Sandalele aurii se mişcă încolo şi încoace.

– Da, mi-a povestit, zice mama.

Nadia dă din cap mulţumită.

– Ieu mari dansatoari, mult şampion! Duce mâinile la inimă. În Rássia, eu star. Eu mereu bună, mereu râs. Scutură din cap. Jermania nu bun. Mult trist.

– Ah, spune mama şi, pentru că Nadia nu continuă, adaugă: Când ai fost ultima oară acasă? Arată în depărtare. Când... ăăă... familie? În vizită?

– Uoi, scutură Nadia din cap, eu nu familie, mult departe. Mult scump. Când acasă, tu adus cadou. Mult cadou. Eu nu bani, aşa că nu acasă. Pentru o clipă, faţa pare că i se întunecă, dar imediat izbucneşte din nou în râs. Şi tu dansat?

Fără să mai aştepte vreun răspuns, apucă mâna mamei mele şi o trage în cerc, în timp ce începe să cânte ceva.

– Lasă asta! strigă mama.

Dar etajera goneşte pe lângă ea, la fel şi robinetul de bere, pe urmă şi fata bătrână. Corpul i se încordează, rătăcind ţeapăn dintr-o parte în alta, până când se loveşte de ceva tare. Ceştile din spatele ei zornăie. Din bucătărie se aud râsete. Prin petele dinaintea ochilor ei, vede cum Nadia se duce înapoi la chiuvetă şi bagă mâinile în apă. Fundul i se leagănă pe sub halat, în timp ce începe să cânte melodia de mai devreme.

Mama se desprinde de etajeră şi ia în primire un castron. Lipită cu burta de tăblie, ca să nu cadă din nou, usucă bucată cu bucată, sortând tacâmurile în sertarele pe care i le indică Nadia. Abia când şoldurile lor se ating şi strigă „nu bimi! Liu-bli-mîi!", îşi dă seama mama că începuse şi ea să cânte.

– Liublimii, o îngână mama.

– Îîîi, intonează Nadia şi apasă sunetul atât de tare de cerul gurii, încât atunci când mama încearcă să facă la fel, începe să caşte fără să vrea.

Se bate peste gură, zâmbeşte jenată şi începe din nou să cânte, în timp ce Nadia bate ritmul cu piciorul.

– Care e subiectul cântecului? întreabă mama respirând din greu şi apucând din nou halba.

Nadia o priveşte întrebător.

– Despre ce e vorba în cântec, repetă mama. *Story?*

– Ah, zice Nadia, liubos, apoi apasă palmele pe piept, legănându-se în stânga şi în dreapta. După câteva secunde pare să-şi amintească: Iubirii!

– Ah, zice mama.

– Da, da, iubirii, continuă Nadia. Femeia zice la bărbat: Ti rog, ti rog, tu iubieştii la minii. Poate eşit bărbat rău, poate, şi îşi întinde braţul, bătându-se singură pe umăr, poate tu face la mine bum-bum, poate tu face la mine ce vrea, dar ti rog, iubeştii la minii.

Mama ridică din sprâncene.

– Ce trist...

– Nimic trist, strigă Nadia. E iubirii bun şi e şi iubirii rău. Iubirii rău mai bun decât nimic iubirii. Nimic iubirii, nimic viaţî, scutură ea din cap, tu înţelege?

Mama dă din cap, lucru pe care Nadia îl interpretează ca pe o încuviinţare.

Cel puţin, încuviinţează şi ea din cap.

– Nimic iubirii, nimic om, bate în maşina de clătit, decât maşinka, tu înţelege? Eu mult iubit. Mult bărbaţi. Bărbaţi bun, bărbaţi rău, dar mereu iubit. Zâmbeşte, parcă amintindu-şi ceva, apoi o atinge pe mama pe braţ. Tu cu Şura, iubirii?

Mama priveşte într-o parte. Ridică halba şi îşi ascunde faţa în spatele ei, păstrând înghiţitura în gură în timp ce Nadia întreabă din nou: „Alexandr şi tu, tot iubirii?", frecându-şi pieptul cu putere.

Mama îşi şterge spuma de la gură, ridicând din umeri ca şi cum nu ar fi înţeles. Dar Nadia deja zâmbeşte. O mângâie pe mama pe spate aproape cu tandreţe, apoi îi pune în braţe câteva oale.

– Tu. Kuhnie, zice ea.

– Să duc astea la bucătărie? întreabă mama.

– Da, da, kuhnie, zice Nadia, trebuie oală nou.

Mama se îndreaptă spre aragaz, unde îl zăreşte pe Sufleţel aplecat peste o tigaie uriaşă.

– Sal! strigă el în timp ce scotoceşte printre mirodeniile de deasupra aragazului. Negrul vine în fugă. E destulă sare în mâncare, strigă el în portugheză, ceea ce nu pot reda în original, pentru că, spre deosebire de mama, nu vorbesc niciuna dintre cele patru, cinci sau câte limbi ştia ea – căci, după cum spunea mama în asemenea momente, deşi a călătorit cu mine prin toată istoria lumii, la fel cum o făcuseră şi bunicii mei cu ea, astfel încât aş fi avut ocazia să mai prind şi eu câte ceva, probabil că au intervenit aici genele tatălui meu.

În schimb, mama mea înţelege, desigur, orice.

– Căcat de curvă de căcat, zbiară Sufleţel, e atât de fadă, că nici porcii n-o mănâncă!

– Ce te bagi, bă, ratatule? Asta-i bucătăria mea! răspunde negrul.

– Bucătăria ta? Zi mersi că nu te arunc în stradă pentru lăturile astea!

– N-ai decât, câştig oriunde mai mulţi bani decât îmi dai tu, poponarule!

– Du-te să piepteni maimuţe! răcneşte Sufleţel.

– Faţă de cur, du-te *tu* să piepteni maimuţele! răspunde negrul (aşa cum, cel puţin dacă e să ne luăm după mama, se înjură în limba portugheză).

Se apropie sfioasă şi îi întinde oalele.

– A zis să vă aduc astea, spune ea, aşadar, chiar în germană, pentru că mai are destulă minte cât să ştie că nu trebuie să arate că o are.

Sufleţel ridică privirea surprins.

– Mai ejti aiciea, Zuvledzeel? strigă el, apoi adaugă: A vost buuun?

Mama încuviinţează din cap, ridicând din nou braţele.

Negrul se încruntă. Îi ia oalele suspicios şi le împinge sub aragaz.

– Unde e Alexandre? continuă Sufleţel, lăsat pe tine zingură-zingurică aiciea?

Şi, înainte ca mama să-şi dea seama, o apucă de braţ şi o trage după el în restaurant, care, spre surpriza ei, este acum aproape gol.

Oaspeţii dispăruseră, numai chelnerii se mai preumblau ca să dea jos feţele de masă.

– Zuvledzeel! strigă Sufleţel repezindu-se spre colţul din fund. Tu trebuie fii atent, aldvel Zuveldzeel o ia cu el acasă pe mica ta prietenă! Prietena!

Clatină din nou din şolduri şi o împinge pe mama în braţele lui Alex.

– Bună, zice ea ridicând privirea jenată.

– Bună, zice şi el.

Apoi o împinge dinspre el şi se duce la masa următoare.

Mama se ia după el.

– Parcă spuneai că e mult de lucru, zice ea, potrivindu-şi părul pe după urechi.

Mama se uită împrejur.

– Aşa a şi fost, răspunde el.

Smulge faţa de masă în sus.

– Unde au dispărut cu toţii aşa, dintr-odată?

Din nou, acel zâmbet strengăresc.

– Asta a fost acum aproape trei ore.

Mama îşi freacă fruntea.

– Şi atunci, de ce mai gătesc atâta?

– Asta e pentru noi, răspunde el strângând pânza. Doar trebuie să mâncăm şi noi ceva, la un moment dat.

Se duce la bar – care poate că nu e totuşi un bar, altfel de ce ar trebui să aducă toate băuturile de la bucătărie –, oricum, ia de acolo un vraf de feţe de masă curate, apoi se întoarce brusc.

Fata bătrână e în uşă.

– Saşa, strigă ea.

El îi face un semn de respingere cu mâna şi întinde faţa de masă.

Mama o îndreaptă pe la colţuri.

– Câte nume ai tu, de fapt?

– Habar n-am. Dă capul pe spate, încercând parcă să se gândească o clipă. Mama mă striga *Alioşa*, bunicul îmi zicea *Senderl*, cei mai

mulţi prieteni îmi zic *Saşa* sau *Şura*, câteodată *Sania, Saniok, Saşok, Saniecica*, ridică el din umeri, pentru fiecare în parte sunt altcineva.

– Ai uitat *Alex*, zice mama.

El dă din cap.

– Nu, Alex nu-mi zice nimeni. Netezeşte un pliu dinspre mijloc spre margine, ca şi cum degetele lui ar împinge un val. Mă rog, doar nemţii, adaugă el apoi, ca şi cum n-ar contrazice în niciun fel afirmaţia de mai înainte.

Mama strânge pumnul, întrebându-se din nou dacă o insultă conştient sau dacă pur şi simplu emană asemenea jigniri ca pe sudoare sau ca pe resturile de piele.

Negrul vine în fugă, cu tigaia uriaşă de mai devreme. O pune jos, lăsând să-i alunece mânerele din cârpe, apoi o priveşte pe mama ridicând din sprâncene.

– You eat too? întreabă el.

Mama scutură din cap.

– Claro că tu mănângi cu noi! exclamă Sufleţel, care dintr-odată e din nou în faţa ei.

– Dar am mâncat deja, se apără mama.

Face un pas într-o parte, încercând să se strecoare pe lângă el sau cel puţin să se uite în altă parte, dar el aproape că o forţează să se aşeze.

– La cum arăădzi, merge şi de două ori.

Îi pune în farfurie ceva ce pare să fie tot mişmaşul de vită-cârnat-picioare de porc de mai devreme, apoi rămâne în spatele ei, cu degetele pe omoplaţii ei precum tentaculele unei caracatiţe, strigând către chelnerii care încă se perindă diverse laude, critici sau avertismente, ca un antrenor după joc, ai fost bun azi, Zuvledzeel, mâine trebuie să te străduieşti mai mult, Zuvledzeel, auzi tu, Zuvledzeel, altfel vine Zuvledzeel la tine şi arătat el ţie!

Fata bătrână dă la o parte arătătorul ridicat a ameninţare şi pune pe masă o tavă de copt, în care se află ceva cam ca o pizza. Mama vede crusta întunecată, brânza de deasupra, şi simte dintr-odată aluatul moale între dinţii ei, chiar dacă n-are idee cum ajunsese acolo.

Tentaculele caracatiței se înfig și mai tare în carnea ei, în timp ce ea întoarce capul încolo și încoace. Dar, în locul ochilor lui Alex, în imagine îi apar ochișorii minusculi ai lui Dima. Acesta se prăbușește pe scaunul din dreapta ei, își scoate papionul de la gât și îl vâră în buzunarul de la piept. Un alt chelner se așază lângă el. Își aprinde o țigară, care se agită între buzele lui în timp ce își umple farfuria.

Pe urmă, îi pasează țigara lui Dima și începe să baloteze. Fumul se lasă peste masă, care e tot mai aglomerată, asemenea unui clopot.

Numai locul din stânga ei e încă liber.

Nadia se plimbă țanțoșă prin încăpere, cu halatul albastru pe jumătate descheiat, astfel încât i se poate vedea cu ușurință furoul cu dantele de dedesubt. Mama se uită spre băiatul asiatic, care probabil e totuși un bărbat, în timp ce discută cu femeia de lângă el într-o limbă de care, într-un târziu, își dă seama că e germană. Negrul și Suflețel, care o lăsase în pace în cele din urmă și se așezase pe undeva, se contrau din nou în portugheză.

– Și? E bun?

Mâna neagră poposește pe umărul fetei bătrâne, care răsfoiește plictisită o revistă rusească.

Suflețel geme.

– Ce părere ai?

– Deci, nu?

– Merge.

– Da' altfel văd că bagi în tine! zice negrul, bătând darabana pe toba întinsă sub cămașa lui Suflețel.

Mama ascultă cum cei doi trec de la ponegrirea mâncării la ponegrirea defectelor fizice ale celuilalt, ale respectivelor mame, surori, soții, crede că înțelege că la negru nu e vorba de fata bătrână, ci de nu știu ce „târpitură" care îl așteaptă acasă – oriunde ar fi asta –, cu niște boraci diformi, în timp ce el „babardește" în dreapta și în stânga (la care mă întreb, retrospectiv, de unde învățase mama, mama *mea*, asemenea cuvinte, dar în ceea ce privește traducerea, cum am spus, trebuie să mă bazez pe ea). Deci ea ascultă și chiar ar putea să se amuze puțin, dacă ar ști și unde a dispărut dintr-odată

Alex. Care nu e de găsit nicăieri. Băiatul sau bărbatul asiatic se ridică și se întoarce cu o sticlă. Țuica umple paharele, care trec din mână în mână.

– Asta e bine! strigă Nadia, punându-i mamei mele un pahar în mână.

Nu-i dă drumul până când ea nu-l duce la buze. Votca, dacă e votcă, pentru că mama nici nu știa ce culoare are, darămite gustul, îi arde gâtlejul.

– Mai dă-mi unul, îi zice Suflețel negrului, trântind paharul lângă sticlă, trebuie să clătesc gustul ăsta de tot rahatul.

– Acu' chiar că m-am săturat, urlă negrul. Nu te obligă nimeni să mai mănânci!

Îi ia farfuria din față și îi dă un brânci de se duce până în partea cealaltă.

– Ce te aprinzi așa? strigă Suflețel. Doar nu e vina mea că tu nu știi să gătești, boule.

– Eu nu știu să gătesc? Tu ești ăla care nu știe să gătească, măi, ratatule!

– Eu, ratat? Tu ești ratat, cine crezi că o să mănânce lăturile astea?

– Mie mi se pare gustoasă, spune mama deodată, de fapt „eu acho que é delicioso" sau ceva în genul ăsta, de ce tocmai acum, nu știe nici ea, poate pentru că nu mai suportă toată ciorovăiala sau, și mai probabil, pentru că nu suportă să creadă cineva că nu știe ceva.

Negrul și Suflețel se holbează la ea.

– Sigur, nu sunt o expertă, continuă ea în portugheză, dar mie îmi place.

Suflețel își plesnește obrajii și rămâne cu gura căscată. Dar vocea care întreabă: „De unde știi tu portugheza?" nu este a lui. Privirea unor ochi galbeni o străfulgeră de pe scaunul până mai adineauri liber, aproape zgâriind-o pe față.

– De fapt, ăăă... chiar așa, bine... chiar așa de bine nu știu, se bâlbâie mama.

– Mie mi s-a părut că din contră.

Cracul pantalonului lui Alex se freacă de rochia ei în timp ce se așază lângă ea.

– Doar așa, puțin, ce am mai învățat și eu... ăăă, prin concedii.

Sufletel radiază și mai tare.

– Unde anume? o întreabă el.

Mama își amintește de sătulețele minuscule, departe de orice stațiune turistică, unde își aveau depozitele furnizorii bunicului meu.

– Păi nu mai știu atât de bine, spune ea, undeva, la mare. Și așa, de siguranță, adaugă: Iubesc marea!

Alex se apleacă peste ea ținând mâna întinsă, până când chelnerul de lângă Dima pune în ea o țigară.

– Și ai prins-o așa, din zbor? o întreabă.

Mama își mușcă buzele și se gândește repede: ce e mai rău, copil-minune sau tocilară?

– Deci, un pic am învățat și eu, recunoaște ea într-un târziu. Mi-am cumpărat o carte din aia, adică am găsit-o... de fapt, o prietenă a găsit-o în timp ce eu eram la plajă. Și, ca și cum n-ar fi fost de ajuns, adaugă: De la școala de coafură, o prietenă de la școala de coafură.

– Tot respectul! strigă Sufletel.

Pune mâna pe sticla de votcă sau pe ceva asemănător și începe să umple pahărelele de țuică.

– Pentru Zuvledzeel! strigă el aruncând brațele în aer.

Mama îi urmărește mișcarea și simte cum paharul lui Alex se ciocnește de-al ei, dintr-o parte.

– Nazdrovie, spune ea, apoi bea.

Usturimea care o apucă o face să strângă pleoapele și vede ca prin ceață cum Alex râde din nou.

– Vorbejti și rusește, Zuvledzeel, strigă Sufletel făcând ochii și mai mari, ești un adevărat jeniu!

Mama se miră gândindu-se cât de repede vechea ei viață – da, în momentul ăsta deja așa îi spune în gând –, deci cât de repede vechea viață se face simțită în noua ei viață. Însă atunci Alex spune:

– Nu, nu vorbește!

Buza lui superioară se ridică atât de tare spre nas, că dintre dinții lui se vede itindu-se o bucată de cârnat.

Mama dă mai departe bricheta pe care i-o întinsese celălalt chelner, dar Alex făcuse deja rost de undeva de un pachet de chibrituri și se întoarce cu spatele la ea, începând să vorbească cu fata bătrână, care lasă imediat revista jos, ascultându-l cu atenție.

Mama se uită la țigara din mâna lui, care urmează suișurile și coborâșurile poveștii lui. Fumul rămâne agățat de punctele culminante, formând un model punctat, în timp ce el îi dă înainte cu acea voce frumoasă, plină, pe care probabil că o rezervase doar pentru limba rusă.

„Dacă ar vorbi și cu mine așa", se gândește ea.

„Măcar dacă ar vorbi cu mine", se gândește apoi.

„Măcar dacă m-ar băga în seamă", își zice în final.

– Nazdrovie! răcnește Nadia, făcându-i cu ochiul mamei mele.

Dar ea nu mai îndrăznește să răspundă de data asta.

Privirea îi alunecă de la vârful țigării la toracele lui, plimbându-se pe vesta lui, spre curea. Capul i se lasă în jos, e tot mai greu, până când se smulge din țâțâni asemenea unui sertar prea plin și îi cade în piept. Se holbează în propriul decolteu, simte cum o gâdilă părul, apoi mâna lui, care își face loc între picioarele ei. Ca și cum locul ei ar fi acolo, se culcușește în nișă, se face comodă, în timp ce mama, de sperietură, uită să și respire. Stă ca împietrită și vede prin paharul de țuică pe care cineva i-l pune în mână cum Sufletel sare în sus și ia chitara de la bar. Pielea de sub dresurile ei se contractă. Se mișcă un pic pe marginea scaunului, încercând să-l aducă mai aproape. Dar degetele lui rămân acolo unde sunt. Votca din corpul ei se aprinde din nou. Apoi simte o pereche de mâini pe umerii ei, care o zgâlțâie atât de tare, încât cea dintre picioarele ei se desprinde de ea.

– Zice să cânți, aude ea vocea lui Alex, ca și cum ar veni de foarte departe.

Cu greu ridică bărbia și vede într-un târziu cămașa descheiată, pata de pe claviculă pe care, până acum, nu o observase, mai mică decât cea de pe spate, dar păroasă, ca o tufă jumulită în vârful unui

deal. Privirea îi urcă de-a lungul nasturilor, în sus, pe gât, dar înainte să ajungă pe faţa lui, buzele fremătânde ale Nadiei se bagă între ei.

– Tu mare cântăreaţă! Cântă tu, e bine!

Mama face un semn de respingere sau, cel puţin, încearcă, dar în loc de asta mâna ei loveşte marginea mesei, ceea ce Sufleţel interpretează probabil ca pe o încercare eşuată de a se ridica. O trage în sus şi se clatină în faţa ei cu o chitară în mână.

– O que queres cantar?

– Cum?

Mama strânge din pleoape şi le apasă cu falangele degetelor.

– Ce vrei tu zã cândzi? repetă Sufleţel, ciupind câteva corzi.

Mama ia mâinile de la ochi.

– Asta nu ştiu.

– Dar ce jtii?

– Habar n-am.

Se uită în jur căutând ajutor şi vede nenumăratele perechi de ochi care sunt toate îndreptate spre ea, în afară de una.

Ca şi cum ea nu l-ar interesa deloc, se întreţine mai departe cu fata bătrână, în timp ce mama se chinuie să-şi amintească vreo melodie. Se gândeşte la toate cântecele din copilărie, care bineînţeles că nu erau cântece pentru copii, ci opere, se gândeşte la piesele învăţate la orele de canto, dar nu-şi aminteşte nici măcar două sunete care să se potrivească. Privirea îi aleargă printre rânduri şi rămâne o clipă agăţată de Dima, care tocmai cojea de piele un sângerete, până când începe să şoptească: „Her name was Lola…"

– „…she was a showgirl!" strigă Sufleţel cu entuziasm, apoi începe să zdrăngăne.

„With yellow feathers in her hair", cântă mama mai departe, auzind cu surprindere cât de puternică îi devenise vocea, după ce timp de ani întregi o ţinuse încuiată. Sunetele îi cresc în gâtlej, ieşind puternic şi clar printre buzele ei, „across a crowded floor, they worked from eight to four".

Cu coada ochiului o vede pe Nadia, care bate din palme, în timp ce ea se îndreaptă, tot mai sigură pe ea, spre refren, „they were young

and they had each other, who could ask! For! More! At the Copa…" Printre sunetele chitarei aude pe cineva strigând: „Co!" în urmă, „Copacabana!", apoi îl vede pe Sufleţel dansând agitat în jurul ei. Din nou, o ia ameţeala. Dar în loc să se apere de ea, începe să se învârtă împreună cu încăperea. Se roteşte ca un titirez, loveşte cu mâinile în rochia ei care flutură în aer, se leagănă în ritmul muzicii şi atunci îl vede şi pe Alex cum o priveşte consternat, entuziasmat, admirativ, în timp ce un braţ i se încolăceşte peste talie şi o trage în sus, pe masă. Timp de o secundă zdrăngăneala se opreşte, dar pe urmă Sufleţel, în spatele ei, în picioare, cântă mai departe la chitară. Chelnerii, la picioarele ei, încep şi ei să bată din palme. Mama cântă mai tare, sunete înalte şi joase de care habar n-avea că le poate atinge. Vocea i se dezlănţuie, face tumbe, salturi, se lasă cu greu îmblânzită, până când Sufleţel o lasă mai încet, iar ea, cu o mână în şold, şopteşte: „Don't fall in love". Întoarce capul spre Alex şi mai formează o dată din buze ultimele cuvinte, ca un ecou mut. Apoi nu mai aude decât:

– Zuvledzeel, zuvledzeel, strigă Sufleţel, tu és maravilhosa!

Picioarele ei lovesc tava de copt în timp ce el o ridică de pe masă şi o depune lângă Alex.

– Svisda, strigă Nadia, tu… pocneşte din degete, tu Star, mare Star!

Mama se lasă pe spătar şi îşi ia paharul, în timp ce Sufleţel pescuieşte sticla de pe masă. Dar în afară de un strop obosit, nu mai curge nimic.

– Trebuie adus zdiclă nou, spune el.

Mama trage adânc aer în piept.

– KUHNIE! Davai! răcneşte ea, fără să se gândească prea mult, la fel de grav şi de imperativ ca Alex mai înainte.

El se întoarce spre ea şi îi zâmbeşte preţ de o jumătate de secundă, cam la fel de frumos ca Anna lui din fotografie. Băiatul cu aspect asiatic aduce o sticlă nouă de la bar şi îi toarnă mamei mele, în timp ce Nadia strigă, ţopăind, Kalin, ka-Ka-lin, ka-Ka-lin, ka-ma-ia. Ceilalţi ruşi încep şi ei să cânte, unul mai tare decât celălalt, până când gălăgia devine atât de mare, încât mama trebuie să strige: „Ce?"

– sau ar putea să strige, pentru că, de fapt, înțelesese de prima oară. Buzele lui se apropie de ea până îi ating lobul urechii, în timp ce el mai șoptește încă o dată „fierbinte". „Vrea oare să spună că sunt transpirată sau altceva" se gândește ea, da, *altceva,* dar nu mai poate reflecta la posibilitatea asta, fiindcă în clipa următoare tropăiala ritmică îngroapă și acest gând.

Mama cântă cu ei, umplând pasajele în care nu intră nici „ka", nici „lin" cu o boscorodeală oarecare. Se leagănă pe scaun, împinge spătarul înapoi, urlă în toată regula, până când rămâne fără suflare, iar Sufleţel începe să cânte un cântec mai liniștit, un cântec portughez, spune el. Dar, dacă e să ne luăm după el, orice cântec portughez e un cântec popular. Cel puțin, așa susține Alex. Iar negrul, care – devenit acum mai prietenos – se prezintă drept Romão, nume care sună în gura lui precum miorlăitul unei pisici în călduri, Rrromiaaao, nu poate nici confirma, nici infirma spusele lui Sufleţel.

E de fel din Uganda. Ba nu, Angola, bineînțeles că din Angola, fostă colonie portugheză – știi doar! N-ai fost atent la școală?

Fata bătrână își înfășoară brațele în jurul cefei lui, atârnând ca o togă peste burta lui, în timp ce el îi povestește mamei *cum* sau, având în vedere tărăboiul, doar *că* venise în urmă cu câțiva ani din Portugalia, în căutare de muncă, ajungând cumva tocmai la Berlin.

– Le-am făcut rost de slujbe ăstora doi, strigă el, bătându-se cu pumnii în piept, în timp ce privirea îi trece de la Alex la Dima, fără mine ar fi fost tot în construcții.

Fata bătrână îi alunecă cu totul în poală și o privește mai întâi pe mama, pe urmă pe el, pe urmă din nou pe mama, aruncându-i o căutătură atât de rea, încât îi povestește repede ultimele propoziții în engleză. La care ea traduce totul în rusește pentru Nadia, care se pare că e mama ei. Sau poate mătușa ei. Babilonia limbilor vuiește în urechile mamei aproape liniștitor, ca zgomotul traficului sau ca un televizor lăsat să meargă. Apoi dintr-odată, se află pe stradă și vede din nou puncte luminoase în dosul draperiilor, ca și cum el ar fixa-o cu privirea din toate colțurile.

Cântând mai departe – sau din nou –, merge poticnindu-se de-a lungul bordurii, în mijlocul unei mulțimi gălăgioase. Votca îi răscolește pieptul. Vede limba roz care linge fața fetei bătrâne, pe urmă coada de la șaormerie, care se rupe în două, „așa, de față cu toată lumea, fără pic de rușine!"

– What do you care? îl aude răcnind pe Romão, apoi vocea ei, cu aceeași forță de nestăvilit ca mai înainte: Vezi-ți de tre-tre-treaba ta!

– Haide, zău așa, nu se poate, se aude din spate, așa, în public!

Mama se întoarce imediat.

– Cum ajaa? țipă ea. Doar nu-i interjjjis!

Simte din nou cum pământul se clatină sub picioarele ei și vede pavajul repezindu-se spre ea. Mâna lui o apucă e a ei, strivindu-i degetele în pumn în timp ce o trage după el.

– Hei, Jid! răcnește Dima.

Alex strigă un răspuns și grăbește pasul. Mama încearcă să-și ridice capul și să deschidă ochii.

– Tot o prescurtare de la Alexander, *Jid?*

Din gâtlejul lui Alex izbucnește un hohot răutăcios.

– Nu, asta chiar nu.

Mama trage din nou de pleoape și reușește, în sfârșit, să și le țină deschise câteva secunde.

– Da' atunci ce-i?

Alex își trece mâinile prin păr.

– Cam cum e „nigger", dar pentru evrei, zice el râzând și mai tare, în timp ce... ba nu, fiindcă mama se face din nou roșie ca racul.

Îl împunge pe Romão, care tocmai îi depășește, dându-i drumul fetei bătrâne ca să caute cheia în buzunarul din spate. Abia acum își dă seama că se aflau în fața casei lor.

– You coming?

– In one minute, răspunde Alex, iar în engleză sună dintr-odată foarte rusește.

Silabele se rup unele de altele, ca și cum le-ar lovi cu toporul. Ceilalți se împleticesc pe lângă ei, dispărând în intrarea casei.

Pumnul din jurul degetelor ei e tot mai strâns, în timp ce spinarea îi e zgâriată de tencuială.

– Nu, așa ceva nu exista în Uniunea Sovietică, o smulge brusc vocea lui din somn – chiar dormise, cum naiba să fi putut dormi?

Își dă seama că trebuie să-i fi pus o întrebare și duce mâna la frunte, ca și cum cuvintele ar mai putea zace pe acolo, dar el continuă:

– Bunicul vorbea cu noi acasă doar în idiș, așa că n-a fost prea greu s-o învăț.

– Ah, spune ea, apoi dă din cap atât de tare, încât el e nevoit să o țină.

Sau poate că el doar o ține strâns. Prin fanta îngustă a ochilor ei, recunoaște fața care se desprinde de gâtul lui, apropiindu-se de ea și oprindu-se dintr-odată la un centimetru de gura ei. Simte gulerul de blană pe obrazul ei, îi vede buzele care se fac tot mai mari, până când ocupă tot locul dintre pleoapele ei. Și atunci o sărută – sau ea pe el, nu știe foarte bine. Și asta e probabil cel mai frumos. Ochii lui îi pătrund până în stomac, ungându-i-l pe dinăuntru cu unt, în timp ce buzele lui pe ale ei și ale ei pe ale lui și limba lui și limba ei și mâinile lui și pielea ei pe pielea lui...

Mama se dezechilibrează dintr-odată pe treptele pe care se află, adică pe care se afla, și îi cade în brațe.

– Tu întâi, zice el și o împinge ușor de la pieptul lui.

Mama încuviințează din nou din cap. Forțându-se să nu pară beată, ceea ce o făcea să pară foarte beată, se duce la ușă și scormonește în poșetă. Se uită peste umăr, sperând că el va mai spune ceva, va mai face ceva, va mai vrea ceva de la ea. Dar el pare că nu vrea nimic. Cu obișnuita lui expresie inexpresivă, privește în gol, în timp ce ea străbate grăbită curtea, urcă și deschide ușa.

Ea se extrage din pantofi, strecurându-se în vârful degetelor de-a lungul holului. Intră în camera de lucru. Se cațără pe birou. Se uită pe fereastră, vede curtea interioară în beznă, lumina din casa din față, apoi, în sfârșit, pe el, cu o țigară în colțul gurii, care îi face fața să pâlpâie roșiatic.

Degetele ei apucă atât de repede marginea rochiei, că nu-i mai lasă nicio șansă să le oprească. Cusăturile icnesc atunci când, în grabă, și-o trage peste cap. Își smulge ciorapii de pe picioare, deschide sutienul, trage chiloții în vine. Pieptul i se lovește de ivărul ferestrei. Vede cum el se oprește lângă pubelele de gunoi, cu capul dat pe spate, ca și cum ar vrea să privească stelele, cum ochii lui îi urmăresc degetele, care scormonesc în părul ei pubian și apoi intră cu totul în ea. Ca o muscă strivită corpul ei se lipește de fereastră. Un fir de salivă se formează de la buzele ei deschise în jos, în timp ce ea se uită în continuare afară; îl vede venind mai aproape și, pe urmă, e atât de îngrozită de ce face, încât își mușcă singură mâna, ca să înăbușe țipătul. Dar avea să observe asta abia a doua zi, când tata îi atinge speriat sângele uscat, iar ea acuză repede: „Un dog german, ceva în genul ăsta, în stație. Pur și simplu a venit să mă muște".

– Zi mersi că nu ți-a mușcat-o de tot, avea el să zică, iar ea avea să adauge că „N-a fost nimic serios, voia doar să se joace", înainte să coboare grăbită scările pentru o nouă întâlnire cu Wedekind, iar două minute mai târziu să le urce în goană, pentru ca Alex să desăvârșească ceea ce începuseră ochii lui.

Capitolul 14

Oricât de multă atenție ar fi acordat bunicul descoperirii talentelor mamei, cel mai mare talent al ei tot nu a reușit să descopere: minciuna. Nici ei nu-i venea să creadă cât de pricepută era la asta, chiar dacă multă vreme își neglijase potențialul. Cu atât mai mult se grăbea acum să-și testeze capacitățile, să testeze câte minciuni putea să ducă o dată fără să se prăbușească sub povara lor. E inutil să spunem: mult, mai mult, cel mai mult. De parcă și de data asta ar fi fost vorba de impresionarea unui public, își căuta mereu noi provocări, mințea aici o propoziție, fără să-i cunoască rezultatul, aluneca pe sub o sprânceană ridicată dincolo, descoperea mereu noi fire de înnădit, până când ajungea să țină în mână atât de multe fire, încât oricare altul s-ar fi încurcat – oricare, cu excepția mamei. Din orgoliu începu să îmbine minciunile pentru tata, cele pentru Alex și cele pentru prietenii săi, încercând să lase lumile să se apropie și să funcționeze atât de aproape una de alta, încât aproape că se atingeau, precum trei sosuri de culori diferite pe o farfurie în care (de fapt, în care Sufletel, altminteri de unde brusc asocierile despre gătit în poveștile mamei, care nu punea mare preț pe mâncare?), înainte de servire, desenezi cu o scobitoare un model marmorat, astfel încât o linie clară să ducă de la o baltă la alta, fără ca acestea să se reverse unele în celelalte. În decurs de câteva zile, amenințătoarea Wedekind – „cum? Am crezut că e vorba de un el", „nu, nu, trebuie să fi înțeles greșit, e o ea" – se dezvoltă din profesoara fără chip într-o posibilă prietenă, „cel puțin așa trebuia să creadă ea, altminteri își folosea

supercontactele pentru altcineva!", ba chiar într-o altă Anna, „nu ți-am spus? Ba da, da, acum ne tutuim", care era răspunzătoare cam pentru orice. În zilele bune în care mama uita să-și șteargă la timp zâmbetul de pe buze, Anna îi lăudase munca, o invitase la masă, îi oferise nu doar un job, ci și doctoratul. În zilele proaste, Anna o punea să verifice până la epuizare diverse surse și nu era nicicum mulțumită. Apoi, într-o noapte, când mama ajunse acasă târziu după miezul nopții și descoperi chipul schimonosit al lui Arno între perne, Anna se certase brusc cu soțul ei, pe care mama, devenind tot mai curajoasă, ba chiar îndrăzneață, îl numi Alex. Le inventă o relație cu o a doua femeie care tot încerca să-i despartă, urlete, uși trântite și, în cele din urmă, vocea plânsă a Annei la telefon, care o implora pe mama să vină la ea de îndată, de îndată!, astfel încât nici nu-i mai rămânea timp să scrie un bilet, să nu te superi, bine?

Bietul tata o credea, desigur. Ba chiar se rușina un pic pentru reproșurile pe care nici măcar nu i le făcea. Iar următoarea dată, pe când mama se uita la Romão cum eviscera sardele, salonul de coafură se alese și el cu o Anna, o clientă fidelă care nu se lăsa tunsă „decât" de ea, tunsoare paj, onduleuri naturale greu de stăpânit, viitoare medicinistă, făcea cercetare pentru identificarea proteinelor interacționând cu HMGA2, orice ar fi însemnat asta, haha, la asta nu mă pricep deloc.

Dar mama îi dedica primei Anna cel mai mult timp și cea mai mare energie. Chiar dacă nu mereu de bunăvoie. Mai mult, din cine știe ce motive, Alex părea să se intereseze foarte tare de fiica ei. De fiecare dată când mama apărea la ușa lui, întreba prima dată unde era Anna. Dacă îi merge bine. Să nu o fi lăsat singură acasă, „să nu i se facă frică!"

Frică? În Kazan îi aruncau pe toți cei care erau mai înceți într-un fund de pivniță cu șobolani și îi lăsau acolo până începea să pută, asta numesc eu frică, îi trecu mamei prin cap în timp ce mormăia: „Nu, nu, e toată după-amiaza la bunici".

Câteodată o lăsa pe Anna să-și viziteze câte o prietenă, din astea avea numeroase, da, da, era foarte îndrăgită, tot timpul suna câte una

sau alta să o invite pe la ea, iar când mama îl prindea pe Alex seara, prietenele voiau ca Anna să stea și peste noapte, astfel încât ea nici nu băga de seamă că mama ei, adică a mea, era atât de puțin acasă.

Dar chiar dacă reușea să alunge astfel îndoielile lui Alex, el tot nu se lăsa înmuiat să umble la nasturii ei până când nu îi mai spunea câteva povești.

– Ce vrei să știi?

– Habar n-am, zise el, ce vrei tu, și acum, fiind în poziția de a o ajuta pe ea, adăuga: Ce face? Cum vorbește? E așa ca tine?

„Cum sunt eu?" ar fi vrut mama să întrebe, dar mormăi doar: „Ce drăguț!"

Alex se încruntă.

– Drăguț?

– Da, păi... nu doar drăguț, drăguț. Vreau să spun că toată lumea o place.

Fruntea i se încruntă și mai tare.

– Ah, e o frumușică cu care vor toți să se împrietenească?

– Ei, nu! strigă mama și, pentru că reacția inițială i se păru prea aspră, adăugă: Sigur că e frumoasă, dar nici chiar așa...

– Atunci cum, cercetă Alex perseverent mai departe, e foarte deșteaptă sau așa?

„De parcă asta ar fi ceva foarte atrăgător pentru oameni", se gândi mama cu amărăciune. Își răsuci o șuviță pe deget, trăgând de rădăcină.

– Deci e genul... așa, știi tu, îi vin mereu idei, reuși să spună în sfârșit.

– Jocuri sau altele?

– Da, și jocuri. Dar vreau să spun mai degrabă că îți istorisește cele mai ciudate povești, știi?

Alex dădu din cap de parcă ar fi știut într-adevăr, de parcă ar fi fost un răspuns convingător.

– Da, exact, răspunse mama fericită, își construiește lumea după cum vrea, inventează tot felul de lucruri.

– Cam ce?

– Ah, ultima oară s-a prefăcut o săptămână întreagă că e o prințesă și nu răspundea decât dacă i te adresai cu „Înălțimea Voastră".

Alex dădu din nou din cap, proptindu-și bărbia în palmă.

– Iar altă dată, continuă mama, altă dată a declarat canapeaua drept navetă spațială și s-a prefăcut că e astronaut.

– Serios?! exclamă el și își deschise larg ochii galbeni. Când eram mic, voiam și eu să mă fac astronaut, ceea ce, dacă presupunem că Alex avea cam vârsta mamei, iar copilăria lui coincisese cu data primelor zboruri ale astronauților pe lună, nu era o mare surpriză.

Dar mama nu-și strica entuziasmul cu astfel de fineți.

– Ce tare! strigă ea și îi atârnă imediat Annei un model de Sputnik pe perete.

Agitată, alergă de colo până colo prin camera copilului, lăsă o coajă de banană să atârne din coș, „la voi nu erau deloc?", aruncă o pătură croșetată pe pat, pentru ca Annei să nu-i fie frig, chiar dacă temperaturile de aici în comparație cu cele din țara lui erau o glumă, nu?, adăugând tot mai multe fundițe și legături în speranța că Alex se va prinde în ele.

Dar el doar dădu din cap, evident nefiind dornic să contribuie la conversație. Abia când mama îi puse Annei în mână o foarfecă cu care aceasta, fiind în faza poveștilor cu cavaleri, tăie o gaură în pătura croșetată, comentă:

– Grozav! Imaginația este foarte importantă!

– Ah, serios? întrebă mama surprinsă.

– Sigur, altfel cum să reziști în lumea asta?

– Da, sigur. Însă uneori mă întreb ce o să facă pe viitor, zise mama, fie pentru că nu-i trecea nimic altceva prin cap, fie pentru că, în încercarea de a o face pe mama, apela de nevoie la bunica, genul care – în afară de griji – nu oferea o paletă prea largă de acțiuni.

Cum să plătească o chirie cu toate aiurelile din capul ei.

– Cum adică aiureli? Cine zice că nu poți face nimic cu poveștile astea? Poate o să devină o scriitoare renumită și va câștiga mai mulți bani decât îți poți închipui tu în salonul tău de coafură.

– Ce știi tu? strigă mama, prea mândră ca să accepte chiar și o reducere a unei cariere fictive de către o fiică fictivă. Aiurelile astea par drăguțe acum, dar ce om cu scaun la cap și-ar construi viața pe baza unor lucruri inventate? Dacă o să vrea într-adevăr să scrie, mai bine să se facă jurnalistă, măcar rămâne la fapte. Dar scriitoare....

– Doar pentru că un lucru e inventat nu înseamnă că nu e adevărat, o întrerupse Alex.

Mama scutură nedumerită din cap.

– Ba sigur că asta înseamnă.

Alex rânji.

– Poate că fantezia a moștenit-o de la taică-su! zise el, ridicând colțurile gurii într-atât de sus, încât mama o lăsă repede pe Anna a ei/a lui să se urce pe un acoperiș și să-și închipuie că e o pasăre, pentru a o face apoi să aterizeze la spital cu mai multe oase rupte, doar ca să-și dovedească faptul că el nu avea dreptate.

Abia când ajunse seara acasă – și ea cu oase îndurerate – observă că viața ei reală se simțea tot mai ireală. Se prefăcu mai întâi că se bucură la vederea tatei, că îl sărută, că discută cu el despre nuntă, în timp ce buzele ei rosteau cuvinte pe care nu le auzea. Se prefăcu apoi că spală vasele, că se duce la baie să se spele pe dinți, care erau murdari și rămaseră murdari de la bărbatul străin care se slobozise în gura ei și al cărui gust nu se lăsa spălat. Se prefăcu apoi că se dezbracă și stă goală în fața lui, că se întinde lângă el în pat și apoi că e prea obosită ca să o facă și cu el.

Nici la universitate nu era mai bine. Avea impresia că e o actriță, că doar se prefăcea că învață, că își ia notițe, că urmărește prelegerea – asta dacă se mai ducea. Locul din primul rând rămânea liber atât de des, încât profesorii începuseră să sune la ea acasă ca să întrebe unde era eleva lor model.

– La magazin, zicea mama, din păcate se aflau în pragul falimentului.

– La universitate, le spunea bunicilor, din păcate se apropia examenul.

– La părinții mei, îi zicea lui Babsi, din păcate se aflau din nou în pragul colapsului.

Dar adevărul era că, în cea mai mare parte a timpului, nu numai că nu era acolo unde ar fi trebuit să fie, dar nu era nici cu el. În schimb stătea pe pervaz, cu fruntea lipită de fereastră, și aștepta. Aștepta ca el să vină acasă. Aștepta ca el să se ducă la culcare, aștepta ca el să se trezească din nou, aștepta să treacă suficient timp ca să se ducă sus și să vadă dacă femeia din fereastră mai era acolo.

În amintirea ei nu era vorba de mai mult de câteva zile în care se simțise așa, în care întorcea spatele cotidianului, în care, pentru prima dată, înmugurea în ea speranța că ar putea totuși să fugă într-o altă viață. În realitate trebuie să fi fost vorba de săptămâni, chiar luni, care permiseră dezamăgirii tatei cu privire la fuga, dispariția, neatenția ei să se dezvolte în disperare, în care grijile bunicii legate de comportamentul ei ciudat ajunseră atât de puternice, încât până și bunicul deveni atent și o chemă de mai multe ori în birou „la un cuvințel", apoi „la o discuție serioasă"; iar ea găsea mereu scuze, lipsind chiar și de la inaugurarea acoperișului, pentru că prefera să se lase țintuită sus de patul supraetajat.

Doar că de data asta salteaua lui era deja ocupată. Chiar și în patul de sus se afla cineva. La fel ca și pe podeaua dormitorului sau pe podeaua sufrageriei, abia dacă aveai loc să pășești fără să te împiedici de vreun geamantan sau de vreun picior care, așa cum îi explică Dima mai mult prin gesturi și cu puțina lui germană, aparținea familiei sale, două femei, patru bărbați, toți cu aceleași capete pătrate, chiar și cel mai mic, care se pare că era cumnatul lui Dima, nefiind deci rudă de sânge.

– Poate mâine, spuse Alex și chiar păru să regrete.

Dar când deschise a doua zi trezoreria, pe mama o izbi în față gălăgia. Iar în ziua următoare, rudele lui Dima erau tot în sacii lor de dormit, nedând vreun semn că ar vrea să părăsească locuința.

– Too hot, gemu mama lui Dima, here more good, apoi se întoarse imediat la televizor.

Se pare că erau foarte entuziasmați de faptul că puteau recepționa programe rusești atât de departe de casă. În cea mai mare parte a timpului, nu făceau altceva decât să se holbeze la ecran. Dacă se plictiseau prea tare, bărbații jucau cărți, iar cele două femei încercau hainele aduse cu ele, plimbându-se în pantofi cu toc pe coridor sau aranjându-se una pe alta în fața oglinzii din baie, până când Dima venea acasă și ei îi smulgeau pungile de la restaurant ca niște lupi înfometați.

– But this is Portuguese food! Have you already tried a real German Bratwurst? întrebă mama, încercând cu disperare să le momească afară cumva, însă Alex o lămuri că era prea scump.

– Doar pentru cadourile pe care le-au adus au cheltuit deja două salarii.

– Care e treaba cu rușii și cu cadourile? întrebă mama și, îngrijorată că l-ar fi putut jigni, adăugă: Te întreb pentru că și Nadia zicea la fel.

Alex ridică din umeri.

– Așa e la noi. Când vii în vizită, aduci ceva. Și, cu cât ții mai mult la cineva, cu atât e mai frumos cadoul. În felul acesta persoana respectivă știe că și tu o iubești, chiar dacă o vreme nu ai fost lângă ea.

Se uită la țigara care se afla ca întotdeauna între degetele lui.

– Și apoi, au fost nevoiți să cumpere și biletele. Pentru cârnați nu a mai rămas nimic.

Dar se pare că banii au fost de ajuns pentru toată băutura asta, se gândi mama, lăsându-și privirea să alunece peste sticlele care se rostogoleau între farfuriile de aluminiu goale. Dar se mulțumi să spună doar:

– Îmi lipsești.

– Știu, zise Alex.

– Când te mai văd?

El închise un ochi.

– Dar mă vezi chiar acum, zise el, dezvelindu-și câțiva dinți.

– Nu, așa ca lumea, insistă mama, singur.

El se uită în pământ și împinse cu vârful piciorului pantofii care erau acum și mai numeroși.

„Cum rezistă oare să stea pur și simplu, să aștepte și să tacă?“ se întrebă ea, aproape un pic impresionată de cât de neimpresionat era el de toată tensiunea ei.

– S-ar putea ca în weekend să se ducă să danseze, mormăi el în cele din urmă.

– Atunci, să trec vineri?

– Vineri seară trebuie să lucrez.

– Atunci sâmbătă?

El ridică din umeri.

– Vino când vrei. Dacă nu merge, nu merge.

– Mi-e teamă mereu să nu mă vadă cineva când urc, zise mama. Iar dacă mă întorc după câteva minute, poate să sară în ochi.

Căută un alt argument cu care să îl convingă să-i ofere un pic de siguranță, ceva de care să se poată agăța. Dar, spre surprinderea ei, el o făcu oricum.

– Atunci, mai bine sună înainte să vii.

Se duse la măsuța telefonului, scoase un plic vechi, găsi un pix. Mina apăsă hârtia în palma lui goală, în timp ce el, oprindu-se mereu să încălzească pasta cu respirația, scrise ceva pe dos.

Mama luă plicul și îl băgă în buzunarul de la spate.

– Mulțumesc, așa o să fac, zise ea, apoi alergă jos, trecând pe lângă tata, care îi strigă din birou cu ochi triști: „Aștept!“, în timp ce se aplecă atât de tare peste masă, încât strivi cartonașele cu nume de pe ea.

– Imediat! răspunse ea, alergând la baie.

Închise ușa. Se așeză pe closet și apoi scoase plicul din buzunar, despăturindu-l cu grjiă, de parcă numărul de pe el ar fi putut să cadă dacă îl apuca prea tare. Se uită la cifrele de un albastru-închis, la numele lui de dedesubt. Degetele ei trecură peste scrisul care încă nu avea încredere în literele latine, în jurul literei A tremurate, apoi spre cele două opturi care formau un X, așa cum înveți la școala generală. Chiar și cifrele păreau străine, de parcă ar fi făcut parte dintr-o altă limbă.

Rosti de mai multe ori numărul, iar şi iar, până când fu sigură că l învăţase pe dinafară. Apoi rupse hârtia şi o aruncă în closet, trăgând apa după. Doar pentru ca cinci minute mai târziu să se ducă la telefon şi să salveze numărul în secret. Pentru orice eventualitate, cum îşi zise mama, care după 30 de ani încă mai ştia codul poştal al oraşului în care ar fi trebuit să facă acea practică în străinătate. Şi nici măcar asta nu îi fu de ajuns.

– „Anna", tastă ea în câmpul pentru nume, bucurându-se de propriul tupeu, nu, mai bine ar fi: de faptul că, fără să ţină cont de tata, care – cu ochii şi mai mari, dar cu vocea tot mai mică – se văicări: „Voiam doar să discutăm ordinea la masă", se băgă în pat pentru a putea privi în linişte cu ochii minţii chipul lui Alex.

Reuşi să nu sune timp de 24 de ore. Nu, timp de 24 de ore reuşi să închidă mereu înainte să apuce cineva să răspundă. Apoi el răspunse imediat după prima sonerie, aproape de parcă ar fi aşteptat telefonul ei, chiar dacă vocea îi era adormită ca de obicei.

– Bună, eu sunt, zise mama cu plapuma peste cap, deşi tata era la serviciu. Aşteptă câteva secunde înainte să adauge: Ăăă… vecina.

– Da, ştiu.

– Voiam doar... deci voiam să întreb dacă… dacă familia colegului tău mai e acolo.

– Da.

– Adică, dacă sunt acum acolo.

– Da, zise el din nou.

– Ah, zise mama, simţind că limba i se îngreunează. Atunci la tine nu se poate?

– Nu.

– Şi dacă… ăăă, ne-am întâlni la mine?

– În patul în care dormi cu bărbatul tău? întrebă el. Nu, n-aş putea.

Îl auzea respirându-i în ureche. Apoi îşi drese glasul. Strigă ceva în rusește. Dar nimeni nu răspunse. Mama se întrebă dacă nu cumva o mintea, dacă nu cumva familia lui Dima nu era de fapt acasă.

Îşi dădu plapuma de pe cap şi se uită pe fereastră. Dar draperiile de pe partea sa erau trase.

– Am putea să şi plecăm, zise el brusc.

Mama se retrase din nou în ascunziş.

– Cum să plecăm? şopti ea. Unde vrei să mergi?

– Nicăieri, zise el. Cheltuim bani inutil. Hai să luăm o cameră de hotel în apropiere. Ceva ieftin. Doar pentru o noapte.

– OK? spuse ea încercând să sune ca o întrebare, de parcă ar fi avut nevoie de mai multe informaţii, dar în realitate abia mai putea ţine receptorul de agitaţie.

El strigă din nou ceva şi de data asta i se păru că aude un bărbat în fundal.

– De cât timp ai nevoie ca să organizezi ceva pentru Anna? mormăi el într-un târziu.

„Două minute", ar fi vrut să spună mama.

– Două zile, zise ea.

– Bine, îi răspunse el, eu mă ocup de hotel.

Închise atât de brusc, încât mama mai ţinu ceva timp receptorul ţuind la ureche, înainte să se ridice şi să pună telefonul la loc în hol.

„Încă două zile", se gândi ea, tremurând de fericire.

„Doar două zile", se gândi ea tremurând de nerăbdare. Cum avea să reziste până atunci? O zi ar fi fost de ajuns. Până la urmă, oricum o trimitea pe Anna la bunici, cât ar fi putut dura să dea un telefon?

„Doar două zile", se gândi ea tremurând de teamă. Cum se putea pregăti atât de repede pentru o noapte întreagă cu el? Şi, mai ales, cum putea să devină frumoasă în decurs de numai 48 de ore?

Plecă de acasă şi se duse într-un centru comercial, de unde îşi cumpără o rochie, prima din viaţa ei care nu era de la Mode Schneider, şi apoi o a doua, pentru că i se păru totuşi prea îndrăzneaţă cealaltă. Apoi urmă şi o a treia, pentru că a doua i se păru prea puţin îndrăzneaţă. Îşi cumpără ciorapi fini şi lungi de mătase cu portjartier, ceea ce în copilăria ei, pe când ciorapii de mătase erau o noutate, ar fi fost consideraţi foarte demodaţi. Însă acum vânzătoarea îi cataloga

drept ultimul răcnet, iar cămaşa de noapte aleasă de mama se numea neglijeu.

Îşi cumpără două sutiene superbe, sutiene scumpe din dantelă, care pe vremea aceea încă nu o iritau. Mai cumpără un halat din satin şi pantofi cu toc cui. Şi apoi cumpără cosmetice, tuburi şi cutiuţe şi sticluţe despre care habar n-avea ce conţineau, ca să nu mai vorbim despre cum se foloseau.

– Mă gândeam că pentru nuntă aş putea măcar să le încerc, zise ea şi, trecând pe sub bannerul „Nu plecăm! Poliţaii n-au acces!", intră în locuinţa lui Babsi.

– De ce nu întrebăm expertul? Doar când eşti coafeză înveţi să şi machiezi! strigă Babsi euforică, apoi o împinse pe mama în baie: Jule, ia vino încoace!

– Asta nu ştiam! zise mama şi îşi notă ideea în gând.

Când Jule sosi, studie materialele, atât pe cele din pungi, cât şi pe cele de la bunici, şi începu să-şi facă de lucru cu mama.

Ea închise ochii, auzind cum Jule îi explica fiecare pas pentru folosirea ulterioară, cum aplica „fardul de pleoape" ca să îi facă „smokey eyes", cum aplica „fondul de ten", estompând urmele de la „concealer", cum mai accentua câte ceva şi „ascundea" altceva. Încercă să reţină vocabularul, în timp ce punea încontinuu întrebări – „cât durează pregătirea?", „ce mai învăţaţi acolo?", „ah, serios, şi pedichiură?", „ce e mai exact pedichiura?", „ah, desigur din latină, pedis, picior, evident", „şi ce întrebări vi se pun la examen?"

– Ce noroc ai că Jule a decis să chiulească tocmai azi, exclamă Babsi, plimbând oglinda de colo până colo în faţa abdomenului, până când mama privi chipul care nu mai avea nimic de-a face cu cel care o urmase de la o cabină de probă la alta.

– Nu e un pic exagerat? întrebă ea ezitant.

– Nu! Doar e un eveniment special, trebuie să exagerezi! strigă Jule.

– Arată într-adevăr foarte bine, şopti şi Babsi, acum un pic impresionată, ceea ce făcu buzele roşii din oglindă să zâmbească totuşi un pic.

– Când e ziua cea mare? întrebă Jule.

Mama se uită la ceas.

– Încă nu e sigur, zise ea, cât de curând. Apoi, adăugă în timp ce încerca să-şi înăbuşe un chicotit: Câteodată am impresia că va fi chiar poimâine.

– Eşti emoţionată?

– Şi încă cum, exclamă mama ducându-şi mâna la inimă, care într-adevăr îi bătea sălbatic.

Babsi lăsă oglinda în jos. Adună fardurile, le puse la loc în pungi şi ridică privirea brusc, surprinsă.

– Ai făcut ceva cumpărături!

– Ah, doar câteva lucruri, se apără mama, dar Babsi avea deja în mână un ciorap.

– Uhu! exclamă ea. Aproape la fel de frumos ca pe vremuri, cineva are planuri, zise ea, fluturând ciorapul ca pe un lasou.

– Wow, toate astea sunt pentru noaptea cea mare? întrebă Jule, scoţând următoarea piesă.

Mama întinse mâna după pungă.

– Pentru ce altceva?

Jule duse palmele la buze ca pe un megafon.

– ARATĂ! ARATĂ!

Mama le făcu semn că nu, îndesându-şi în grabă la loc bretelele care atârnau pe afară.

– Ei, haide, interveni şi Babsi, e distractiv!

– Nu, nu, trebuie să plec, zise mama ducându-se spre uşă, dar Jule şi Babsi i se aşezară în cale şi o conduseră râzând înapoi în casă, până când fu de acord să probeze măcar halatul.

Jenată, strânse materialul la piept şi se învârti în jurul propriei axe, în timp ce ele exclamau admirativ la unison.

Cele două bătură din palme, de parcă s-ar fi aflat pe un stadion, încurajând-o pe mama până când, devenind ceva mai încrezătoare, ea începu să păşească în sus şi în jos pe hol, cu mâna în şold, în timp ce Babsi urla: „You can leave your hat on!" – ba chiar, la un moment dat, halatul îi alunecă un pic într-o parte şi îi dezveli un umăr, în timp ce ea clipea din genele rimelate.

– Fierbinte! strigă Jule şi chiui atât de tare, încât mama ajunse şi ea să creadă şi mai făcu încă o tură.

Dar când păşi într-un târziu pe stradă, tot mai rămâneau 44 de ore de umplut. Se plimbă fără ţintă pe lângă magazine, îşi legănă un pic fundul, în timp ce oamenii de pe trotuar fie o ocoleau, fie se opreau şi priveau după ea. Sau poate că asta era doar în imaginaţia ei.

Se duse în parc şi se întinse la soare. Simţi iarba gâdilându-i spatele, căldura de pe piele.

Era deja întuneric când băgă cheia în uşă, atât de tâmpă de fericire încât abia dacă îşi aminti să arunce pungile în dulap înainte ca tata să sosească în goană, exclamând:

– Unde ai fost atâta vreme?!

Îşi aminti de machiajul de pe faţă, care acum i se părea din nou teribil de ridicol.

Dar Arno nu păru să bage de seamă.

– Ştii cât e de târziu? strigă el în schimb.

– Îmi pare rău, zise ea, ducându-şi mâna la nas şi la gură. Nu m-am uitat la ceas.

Arno păşi în spatele ei, ca să o ajute să se dezbrace de haină.

– N-ai idee ce griji mi-am făcut! Ba am sunat-o şi pe Anna!

Mama se răsuci brusc şi se holbă la el, cu jacheta dezbrăcată doar pe jumătate.

– Ce a zis?

– A răspuns prietenul ei. Arno îi scoase jacheta şi o atârnă în cuier. Ai promis că în seara asta ascultăm trupa despre care ne-a povestit Max!

– Îmi pare rău! mormăi mama. Îşi dădu părul pe după urechi şi trase aer în piept. Ai vorbit cu el?

– Da, sigur că da, a spus că putem să mergem în weekend să-i ascultăm, atunci vor cânta încă o dată într-un club în Kreuzberg, ne pune pe lista de…

– Nu, vreau să spun, cu prietenul Annei...

– Ăăă… doar foarte scurt.

– Ce a spus?

– Nimic. Doar că ai plecat deja acasă. Părea foarte drăguţ. Privirea i se îndreptă spre dulap. Nu părea genul care să îşi înşele soţia.

Cine a vorbit despre înşelăciune? se gândi mama. Oare bănuia ceva? O testa? Sau începuse să piardă evidenţa minciunilor?

– Ah, şi cum sună unul care îşi înşală soţia? întrebă ea, prefăcându-se că tuşeşte ca să acopere râsul un pic piţigăiat.

– Nu ştiu, un pic mai ascuns. Tata se uită încă o dată la dulap, dar nu zise decât atât: Unde ai fost atâta vreme?

– Ah, într-o cafenea. Ea trecu de el şi se îndreptă spre baie. Anna voia să discute ceva cu mine şi, cum prietenul ei avea musafiri, ne-am dus în altă parte.

– Ce să discutaţi? se interesă Arno venind după ea.

– Ăăă... Mama dădu drumul la robinet şi îşi puse mâinile sub jetul de apă. Mi-a oferit să o însoţesc la conferinţa din Statele Unite şi să ţin prelegerea împreună cu ea. Cea mai mare parte a studiului e oricum făcută de mine, aşa că a zis că ar fi cinstit să am şi eu partea mea de glorie.

– Şi încă cum! strigă Arno. Luă prosopul din cuier şi i-l întinse. Şi când o să aibă loc?

Mama ridică din umeri.

– Cândva după examen. În august sau cam aşa ceva.

Prosopul căzu la pământ.

– În august? strigă tata. Ridică palmele goale ca un cerşetor. Cu o lună înainte de nuntă? Vrei să zbori în America cu o lună înainte de nuntă?

În burta mamei începu agitaţia.

– Ah, da, mormăi ea, de asta uitasem.

– Ai uitat că vrem să ne căsătorim? strigă tata.

– Sigur că nu, doar că mă gândeam că încă nu am stabilit data.

Se aplecă după prosop şi i-l întinse lui Arno. Dar, în loc să i-l ia, el lovi brusc în palmă cu pumnul.

– Am zis de la bun început, după examen, înainte de deschiderea outletului. Astfel rămân primele trei săptămâni din septembrie. Ce e neclar în asta?

– Da, ai dreptate, sigur, se bâlbâi mama, pur și simplu am încurcat datele. Aruncă prosopul în coșul de rufe și își șterse mâinile ude de pantaloni. Poate că sunt prea tensionată. Tu singur ai spus că am cam multe pe cap în acest moment.

Își lăsă capul într-o parte.

– Doar câteva luni, nu mai știi?

Arno își încrucișă brațele.

– Îmi pare rău, zise mama încă o dată, atunci rămân aici.

– Nu despre asta e vorba, zise Arno apoi bătu cu piciorul în podea.

Ieși pe coridor și deschise ușa de la dormitor cu atâta forță, încât aceasta se trânti bubuind de perete.

Mama se duse după el.

– Ce ai? îl întrebă ea, atingându-l timid pe braț. Doar asta doreai, nu?

– Mi-aș dori să vrei și tu! strigă Arno, dându-i mâna la o parte. Am vrut ca nunta noastră să fie suficient de importantă pentru tine încât să nu-ți vină ideea de a călători pe un alt continent cu o săptămână înainte. Am vrut să te implici un pic, speram ca după examen să ajuți la planificare, dacă acum fac singur totul... Dar se pare că am vrut prea multe.

– Sigur că nunta e importantă pentru mine…

– Te pricepi foarte bine să o ascunzi! strigă Arno. Tot ce te interesează e această Anna! Toată ziua nu e vorba decât de ea, Anna în sus, Anna în jos!

Mama trase adânc aer în piept.

– Asta doar pentru că are super…

– Da, da, contacte, îi tăie vorba Arno. Deja nu mai pot să aud asta! Cine știe dacă va ieși ceva?

– Sigur că o să iasă ceva! strigă mama. Doar vezi! Nu mi-ar fi propus să merg la conferință dacă nu mi-ar aprecia munca.

– Când ziua e lungă, poți să propui multe! zbieră tata.

– Ce mai înseamnă și asta, întrebă mama speriată, crezi că cineva ar vorbi așa într-o doară?

– Ce știu eu? Se lăsă să cadă pe pat. Tot ce știu este că te monopolizează cu totul cu studiul ăsta și cu viața ei privată dereglată…

– Are nevoie de mine!

– Doamne Sfinte, doar nu ești maică-sa! strigă Arno.

Mama se așeză pe marginea patului.

– Eu… ei bine, o să-mi dau mai multă osteneală, zise ea. Promit.

– Osteneala nu o să fie suficientă, mormăi Arno, apoi se răsuci pe partea cealaltă.

Mama rămase o vreme așezată lângă el, gândindu-se ce ar fi putut să spună ca să-l îmbuneze. Dar, în afară de un al treilea „îmi pare rău", la care el reacționă doar pufnind, nu-i mai trecu nimic altceva prin minte, astfel că într-un târziu se dezbrăcă și se întinse lângă el.

Se trase mai aproape și îl mângâie de la umăr peste piept până la burtă, ceea ce de obicei îl făcea să toarcă mulțumit. Dar de data asta el nu reacționă, nu se apără, dar nici nu dădu vreun semn că ar vrea să-i întoarcă atingerea.

Poate că cel mai bun lucru era să facă amor cu el, îi trecu ei prin cap. Cât de rău ar fi putut să fie? Înăuntru, afară, la cât de furios era, n-avea să dureze mult.

Dar, înainte să se poată convinge pe sine să-și ducă degetele sub elasticul de la pantaloni, simți ridicarea și coborârea regulată a abdomenului sub palma ei, astfel încât gândurile i se îndreptară ușurate în sus. Își imagină cum Alex avea să vină să o ia, cum se vor duce în stație și vor studia orarul, ca doi turiști într-un oraș străin. Își imagină cum se vor duce împreună la recepție, vor cerceta camera, vor deschide dulapurile, baia, își vor apăsa degetele în saltea ca să vadă dacă e prea tare sau prea moale. Și, pentru prima dată, se vor găsi amândoi pe un teren necunoscut, vor cerceta împreună ceva nou.

Dar, în realitate, mama cunoștea prea bine hotelul a cărui carte de vizită o găsi a doua zi în cutia poștală, deja destul de nervoasă că poate tata avusese dreptate și propunerea nu fusese serioasă. Era la nici zece minute de mers pe jos de la apartamentul lor și atât de demolat, încât chiar se întrebase cu câteva săptămâni în urmă,

trecând pe lângă el, cine ar vrea să-şi petreacă concediul într-un asemenea loc.

Dar dezamăgirea avu timp să se instaleze doar o jumătate de etaj înainte de a face loc bucuriei anticipării, căci mama descoperi pe dosul cărţii de vizită literele lui Alex. Scrisese cu creionul exact în mijlocul adresei hotelului, astfel încât, dacă tata ar fi găsit-o, să nu bage de seamă nimic. Dar, dacă te uitai atent, puteai citi „Vin. ora 1" – lucru pe care mama îl remarcă imediat, iar asta însemna că între convorbirea telefonică şi întâlnire erau mai puţin de 48 de ore.

„Probabil că abia la ora unu putem intra în cameră şi el nu ar vrea să piardă nici măcar un minut", se gândi ea. Şi se gândi atât de mult şi de concentrat încât – de atâta bucurie şi entuziasm – îl trezi pe tata cu un sărut de bună dimineaţa.

Dar lui Arno încă nu-i trecuse supărarea.

– Nu m-am spălat încă pe dinţi, bombăni el, punându-şi mâna pe gură.

– Nu-i nimic, strigă mama şi-l mai sărută încă o dată pe dosul palmei.

Îşi apăsă bărbia în oasele degetelor lui, clipind din gene cum făcuse cu o zi în urmă pe holul lui Babsi.

– Ai avut dreptate! Ar fi trebuit să refuz imediat treaba cu Statele Unite!

Buzele subţiri se strânseră.

– Da, aşa ar fi trebuit, zise Arno şi încercă să-i arunce o privire severă.

Dar mama îşi puse braţele în jurul şoldurilor lui şi şopti:

– Ştiu că în ultima vreme a fost greu, dar acum o să fie totul mai bine, cu siguranţă. Apoi adăugă: Ce zici dacă de dimineaţă mă duc la facultate şi după-amiază vin cu tine la birou?

Se gândea că oricum nu putea face nimic altceva acasă în afară de a înnebuni aşteptând.

Cu cartea de vizită în buzunar, merse pe lângă tata şi-l întrebă despre aranjamentele florale, despre invitaţii, despre ofiţerul amabil de

la starea civilă pe care îl amintise deunăzi – nu-i aşa? –, dând din cap la toate atât de radioasă, încât el nu mai putu rezista bunei ei dispoziţii.

– E frumos că avem din nou un pic de timp pentru noi, zise el strângându-i mâna.

Mama radia şi mai tare.

– Ţi-am zis că o să-mi dau osteneala.

– Da, văd asta, răspunse Arno.

Iar bunicul observă şi el.

– Se pare că s-a trezit cineva din comă, comentă el când mama veni înapoi la lucru şi, o oră după aceea, îi trânti pe masă primul teanc de comenzi înregistrate, căci acum, când nu trebuia să mai spere sau să se mai îngrijoreze, acum când ştia cum şi unde şi mai ales când avea să-l revadă, putea să se concentreze din nou.

Cu o energie pe care nu o mai avusese de mult, alergă prin depozit, găsi o livrare dispărută, alergă înapoi în magazin, conduse un client după altul la casă, al cărei clopoţel nu mai înceta să sune. Când bunica încercă pentru prima dată să servească masa de prânz, ea ridică privirea speriată spre ceas şi îl rugă pe tata să suporte în locul ei faza cu „atunci când n-o să mai fiu", ceea ce acesta acceptă atât de iute, încât se simţi cel puţin vinovată, răspunzând la al său „pe diseară!" cu „da, pe curând!" Dar să-i mărturisească imediat că avea să-şi petreacă noaptea în altă parte nu i-ar fi făcut decât să-i dea ocazia de a pune întrebări, de a ridica obiecţii, mai rău, ar fi putut să o oprească. Era mai bine să-l sune mai târziu de la un telefon public şi să-i servească o explicaţie dramatică în timpul oferit de 30 de pfenigi.

Se duse acasă, scoase geamantanul de sub pat şi îşi azvârli în el cumpărăturile. Apoi găsi că era exagerat de mare pentru o singură noapte şi căută în dulap până când îşi aminti de geanta de înot a lui Arno. Mută lucrurile, puse deasupra o periuţă de dinţi de voiaj, pastă de dinţi, o carte. Pe aceasta din urmă o scoase. Se cremui din cap până în picioare, îşi puse desuuri noi, apoi scoase fardurile şi încercă să lase pensulele şi creioanele să alunece la fel de uşor peste faţa ei cum o făcuse Jule. Dar rezultatul o făcu mai degrabă să arate de parcă n-ar fi avut chip, de parcă machiajul era cel relevant, iar chipul

caraghios de dedesubt era doar pictat. Ochii de sub fardul de pleoape păreau transparenți, obrajii de sub fardul roșu chiar și mai palizi, chiar și cele două dungi de un roșu-închis păreau doar să arate ca niște buze, în vreme ce gura cea adevărată se ascundea timidă între nas și bărbie.

Agitată, se duse la baie și se spălă pe față. Apoi o luă de la început. Dădu jos și a doua tentativă. O luă din nou de la capăt, până când fu atât de târziu, dar într-adevăr atât de târziu, încât – mulțumită sau nu, dar: desigur că nu! – ieși alergând din casă.

Însă când ajunse în holul hotelului fără suflu, în afară de un bărbat obosit aflat în spatele recepției nu mai era nimeni altcineva.

Ceasul de deasupra ușii arăta ora unu și zece minute.

Ea se așeză pe una dintre canapelele deșelate. Studie pereții. Se gândi ce să spună când va veni el. Se gândi cum să se uite când va veni el.

Dacă va veni.

Dar sigur că va veni. De ce îți faci iar griji? Au trecut doar zece minute. Unsprezece. Unsprezece și jumătate. Unsprezece și patruzeci. Cincizeci. Douăsprezece.

Se așeză picior peste picior și își apăsă mâinile deasupra.

Încercă să zâmbească.

Și apoi o lăsă baltă.

Se duse la ușă. Privi pe stradă.

Se plimbă pe lângă fereastră în sus și în jos.

Se uită la picioare. Se uită din nou la ceas, dar acesta arăta deja și paisprezece, ba nu, și treisprezece minute, apoi totuși unu și paispre zece minute.

Și se gândi după aceea că el ar putea fi deja în cameră.

Se duse la recepție și așteptă până când bărbatul obosit își ridică privirea.

– Se poate ca... adică, vreau să spun, e posibil ca un cunoscut al meu să se fi cazat acum câteva minute?

– Nume? întrebă bărbatul.

– Alexander, începu mama, apoi își aminti că încă nu-i cunoștea numele de familie. Ăăă... eu nu sunt foarte sigură cum...

Bărbatul făcu un semn disprețuitor din mână.

– Nu vă mai osteniți, nu am pe listă niciun Alexander, zise el și își plecă din nou privirea.

Mama se sprijini de tejghea.

– Ăă... ați putea să-mi spuneți poate, dacă nu cumva încalcă regulile confidențialității, sub ce nume aveți rezervări...

– Lösch, Umlauff, citi bărbatul fără chef, Wandt, McCoy, Piecek, von Hauff, Schneider...

– Asta e! îl întrerupse mama. Asta sunt eu!

Simți cum i se face cald din nou. De unde știa Alex numele ei de familie? Doar nu i-l spusese niciodată. Oare o spiona? Nu, ajungea, desigur, ca în drumul spre ieșire să se oprească și să citească eticheta de la sonerie. Dar cel puțin asta însemna că Alex își dăduse osteneala, că nu doar el era în capul ei, ci și ea în mintea lui.

Bărbatul căută pe undeva, apoi puse o cartelă de plastic pe masă, însă o trase înapoi când mama întinse mâna după ea.

– La noi se plătește în avans.

– Ah, da, desigur.

Mama scoase portofelul din geantă, scoase la grămadă câteva bancnote și i le întinse.

– O noapte? întrebă el sceptic.

Mama aprobă din cap.

Bărbatul luă câteva bancnote, părând să mediteze scurt, apoi împinse restul spre ea.

– Micul dejun e până la zece, la douăsprezece eliberați camera, altfel mai plătiți o noapte. Distracție plăcută.

– Mulțumesc, zise mama și întinse timid mâna după cartelă.

Urcă cu liftul și căută camera, apoi bătu în ușă.

Dar înăuntru nu reacționă nimeni.

Mai bătu încă o dată și în cele din urmă folosi cartela. Ușa scârțâi ca într-un film de groază, atunci când intră criminalul și o surprinde pe

blondina de sub duş. Dar duşul era gol. Şi restul camerei era tot gol. Un pat, o pătură de lână maro deasupra, o masă, un televizor şi atât.

Poate că adormise, se gândi ea. Dacă astăzi are liber, sigur a lucrat ieri mai mult. Plus vizita lui Dima! Poate că a fost atât de obosit, încât a mai rămas un pic în pat.

Deschise fermoarul genţii şi se gândi că ar putea să despacheteze câteva lucruri.

Îşi puse în schimb ciorapii cu portjartier.

Se întinse pe pat şi îşi ridică braţul deasupra capului. Alunecă într-o parte, pentru a-şi verifica poziţia pe ecranul negru. Îşi îndoi picioarele. Rămase aşa un minut. Două. Zece. Împinse pătura aspră şi se întinse pe cearşaf.

Porni televizorul, mai întâi foarte încet, pentru a putea auzi dacă Alex bătea la uşă, apoi mai tare, ca să nu audă şi să se lase surprinsă.

Puse un picior peste celălalt, îşi aruncă părul pe spate, apoi simţi cum tensiunea din corp îi dispare, cum muşchii i se relaxează, lăsând peretele abdominal să coboare, iar în timp ce respiraţia ei agitată îi răsuna în palmă, auzi, simţi şi mirosi însăşi slăbiciunea în dulceaţa înţepătoare a sudorii generate de frică, gustă sarea de pe buzele ei, o şi văzu, văzu lacrimile care se împingeau printre degetele ei, curgând necontenit pe cearşaful pe care se formă o baltă murdară.

Capitolul 15

Apoi simte brusc o mână pe umăr.

Se trage înapoi şi se loveşte cu capul de tăblia patului, în timp ce dinţii lui galbeni sclipesc în faţa ei.

Palma ei apasă pe umărul lui.

El râde.

– Te-am speriat? întreabă el închizând un ochi.

Mama alunecă într-o parte.

Aerul şuieră în gura lui.

– Ce avem aici?! exclamă el apleacându-se în faţă.

Îi simte respiraţia între sâni, pe burtă, apoi, dintr-odată, limba, care alunecă pe coapsele ei, atât de brusc încât îşi strânge din greşeală genunchii.

– Au! Cu degetele la tâmple, el se îndreaptă şi o loveşte supărat peste picioare. Ce-a fost asta?

Mama se ridică speriată.

– Îmi pare rău, n-am vrut, strigă ea şi întinde mâna după el.

Dar, înainte să-l poată atinge, el îi apucă braţul şi i-l răsuceşte la spate. Mâna lui liberă alunecă în jos, conturându-i buricul. Nedumerită, se uită la el cum se joacă cu portjartierul, cum plesneşte elasticul de la ciorapi, cum râneşte la ea.

Şi apoi, brusc, pe faţă i se citeşte îngrijorarea.

– Te simţi bine? o întreabă el ridicându-se.

Îi dă la o parte părul de pe frunte.

– Ăăă... da, sigur, mormăie mama întorcându-se într-o parte, atât de grea îi simte privirea.

Alex se așază pe călcâie.

– De când ești aici?

– Un pic înainte de unu, șoptește mama.

– De ce ai venit atât de devreme?

– Doar asta ai vrut.

– Nu, la trei, zice el scuturând din cap.

– Dar pe cartea de vizită scria unu.

– Nu e adevărat, insistă el, părând aproape furios, așa că ea adaugă repede:

– Ei bine, nu contează, acum ești aici.

Apoi încearcă să-l sărute. Dar el scutură din cap și sare de pe pat.

– Mai ai cartea de vizită?

Mama își ridică bretelele de la sutien.

– Ăăă... cred că da.

Privește în jur, se duce în baie, scoate portofelul din geanta sport.

El vine după ea și îi ia cartea de vizită din mână, ținând-o atât de aproape de ochi de parcă ar fi aproape orb.

– Uite, ora cincisprezece! strigă el triumfător.

Mama îi urmărește degetul, vede într-adevăr un cinci înghesuit lângă unu, atât de strivit între stradă și codul poștal, încât e aproape de nerecunoscut.

– Ah, șoptește ea rușinată.

Pune cartea de vizită la loc, se moșmondește la fermoar, se ridică cu greu. Și își vede pentru prima dată fața în oglindă, care acum, nu mai există vreo îndoială, e a ei. Privește îngrozită dârele murdare pe care lacrimile le-au lăsat pe suprafața bejulie. Îi reconturează trăsăturile ca un raster, se lipesc de nasul înroșit, descriu un arc rotund pe pomeți, apoi o iau în jos, direct spre bărbie, în a cărei gropiță se adună pudra. Din rujul roșu nu se mai vede decât o margine roșie, care arată ca niște alge uscate în jurul gurii ei. Rimelul i s-a șters de pe gene și s-a adunat sub formă de steluțe în jurul ochilor, care din mijlocul negrelii strălucesc ca două lămpițe verzi.

Șocată, își pleacă privirea. Dar și aici durerea și-a făcut bine treaba. Precum un sculptor, ea i-a conturat bine corpul, scoțând denivelările și prevăzând părțile moi cu dâre roșii.

Mama se năpustește la chiuvetă, își dă cu apă pe față, se freacă pe obraji, în timp ce gândul că tot corpul ei este încă expus privirii lui o face să îi fie greață. Smulge un prospop și și-l înfășoară în jurul pieptului, auzind prin foșnetul apei râsul lui, care răsună răutăcios în baia mică.

– Na, na, face el, de parcă totul ar fi o mare distracție.

Apoi o apucă de talie.

– Nu, zice mama aplecându-se peste chiuvetă, dar buzele lui o mângâie necontenit pe spate, o sărută pe ceafă, o ating de-a lungul marginii prosopului, în timp ce trage în jos de el.

– Nu, strigă ea încă o dată, apoi apucă bine capetele cu ambele mâini, smulgându-se de lângă el.

Fuge în cameră, își caută rochia prin faldurile păturii și și-o trage pe ea.

– Ce ai? strigă el în urma ei.

– Nimic, eu... ăă, aș vrea să mergem să mâncăm ceva înainte. Încearcă să-și controleze tremurul din glas. Nu am mâncat de prânz.

– Unde? întreabă el ieșind din baie, brusc nemaifiind pus pe șotii.

– Nu contează, important e să mănânc ceva, mai am puțin și leșin de foame, spune mama ducându-și mâna la burtă. Putem să ieșim și să mergem până dăm de un restaurant.

El își trece mâna peste frunte.

– Mai costă și asta ceva!

– Plătesc eu, strigă mama repede.

Dar Alex scutură vehement din cap.

– Asta ar mai lipsi!

– Dar de ce nu? protestează ea. Doar eu vreau să mănânc.

– Bărbatul plătește, spune el. Haide, să mergem, adaugă apoi.

Tonul lui e atât de categoric, încât pe moment mama are impresia că ar glumi.

Dar el se află deja pe coridor și ține nerăbdător ușa deschisă.

Ea îl urmează la lift și nu are de ales, se simte măgulită. Șocată, revoltată, dar înainte de toate măgulită, căci doar „bărbatul plătește", ceea ce implică, desigur, că ea e femeia, o femeie adevărată, care are nevoie să fie protejată, care se bazează pe un bărbat. Iar asta nu sună doar disprețuitor, ci și foarte, foarte frumos.

Cu chipul ridicat spre el, ca un cățel care așteaptă următoarea comandă, merge alături, pregătită să se lase complet pe mâna lui – mână care acum nu o mai vrea deloc. Cu coatele împinse în afară, de parcă ar fi nevoit să mențină o distanță de siguranță, își îndeasă degetele în buzunare și scoate un pachet de Gauloises dintr-o parte și o brichetă din cealaltă parte. Își duce o țigară între buze și își apleacă înainte corpul, având dificultăți să o aprindă. Mama îi sare în ajutor, încercând să protejeze flacăra de vânt. Dar, în loc să folosească protecția oferită de mâinile ei, el se întoarce în cealaltă parte, se cocoșează până aproape de pământ, până când în sfârșit se îndreaptă cu țigara aprinsă și pornește cu pași mari mai departe.

Mama aleargă după el, văzându-l literalmente cum se învăluie într-un cocon.

– Ce vreme! strigă ea neajutorată.

– Hm, zice el – sau poate nici măcar asta, dar măcar se oprește în dreptul unei cafenele.

– Sigur, zice ea, de parcă el ar fi pus o întrebare. Arată bine.

El se duce spre singura masă liberă și se așază, în timp ce ea se împiedică de picioarele întinse din spatele lui, murmurând: „Permiteți?, scuze, da?, mulțumesc". Apoi își trage un scaun de la masa vecină și se înghesuie între masă și scaun.

Stau tăcuți unul în fața celuilalt, așteptând până când chelnerița le pune în față două meniuri.

– Arată bine, spune mama încă o dată, apoi se preface că studiază oferta.

Dar el nici măcar nu mai aprobă din cap; își mai aprinde o țigară și se uită fix înainte, iar chelnerița se întoarce, el comandă o cafea pe un ton atât de prietenos, încât mama nu mai e în stare decât să arate mută spre meniu, ca să nu izbucnească din nou în lacrimi.

Își amintește cât de frumos își imaginase ea lucrurile, bucurându-se că avea să petreacă mai mult timp împreună cu el. Și acum? Nu a trecut nici măcar o jumătate de oră de la sosirea lui și deja nu mai au nimic să-și spună.

Chelnerița se întoarce și așază o farfurie în fața ei. Mama se holbează la mâncare, simțind cum disperarea îi apasă cerul gurii, cum îi desface maxilarul, ca și cum cineva i-ar împinge un pumn în gură; apoi aude scâncetul care își face loc printre buzele ei, atât de amărât, dar mai ales atât de tare, încât el o întreabă, în sfârșit:

– E totul în ordine?

Mama își duce mâna în dreptul feței.

– Ah, da, sigur, sunt doar un pic îngrijorată.

– Ah...

Capătul țigării se aprinde din nou.

Presiunea din cerul gurii ei devine tot mai acută.

– Da, deci îmi fac griji din pricin... ăăă, examenului meu de absolvire.

Alex își lasă capul pe spate și suflă fumul în sus. Îl privește relaxat, ca un copil care a înălțat un balon.

– O să fie bine, zice el în cele din urmă, cât se poate de concis.

Nu se coboară să folosească nici măcar un substantiv, ca să nu mai vorbim de un pronume care să facă referire la ea. Dar, în acest moment, acest lucru e suficient ca să facă paharul să se reverse.

Fie de emoție, căci e foarte drăguț din partea lui să o încurajeze, fie de disperare, pentru că asta e într-adevăr toată drăgălășenia pe care i-o poate oferi, mama începe brusc să plângă. Lacrimile i se rostogolesc pe față și îi scutură corpul, de parcă ar sta pe spinarea unui cal care încearcă să o arunce pe jos.

– Nu e doar asta, răbufnește ea, pentru că teama de un examen nu i se pare totuși un motiv suficient pentru o astfel de izbucnire.

Alex scutură scrumul pe marginea mesei.

– Vreau să spun că e foarte mult de învățat. Cei mai mulți nu știu asta, dar noi facem mai mult decât să tundem. Trebuie să și machiem,

să facem și manichiură. Și pedichiură, continuă ea căutând un șervețel, dar în afară de asta...

– Ce e? întreabă el, aproape un pic interesat.

Mama își despăturește șervetul și își suflă nasul, în timp ce încearcă disperată să-și imagineze câteva probleme existențiale.

– Nici eu nu știu.

– Ce nu știi?

– Nu știu dacă... ăăă, dacă... să fiu coafeză este meseria potrivită pentru mine, izbucnește mama într-un târziu, poate un pic prea tare, într-atât de mult se bucură de noua idee.

Alex scutură din cap.

– E o meserie foarte bună.

Mama îl privește surprinsă.

– Serios?

El își dă capul pe spate.

– Sigur. În principiu, ești ca un medic. Oamenii ajung la tine urâți, iar tu îi faci din nou frumoși.

Mama râde amar.

– Da, iar ăsta e cel mai important lucru în viață.

– Ei, ție ți-e ușor să vorbești, strigă el aproape supărat.

– Ce?

Dar Alex îi întoarce spatele din nou. Ridică brațul și cere o scrumieră, astfel încât doar chelnerița poate vedea uimirea din ochii mamei, care își duce iute la gură o înghițitură din mâncarea de-acum rece, mestecând concentrată, până când tremuratul din bărbie încetează.

– Haide, să mergem înapoi la hotel, șoptește ea în sfârșit, încercând să dea vocii un ton cuceritor.

Dar Alex vrea acum să întreprindă ceva.

– Minunat, exclamă mama atât de tare, încât dezamăgirea nu poate trece neobservată.

Încearcă să-i zâmbească, dar Alex nu se uită la ea, ci pune mormăind pe masă câteva bancnote pentru mâncarea de care ea oricum abia dacă s-a atins.

– Abia dacă ți-ai atins mâncarea, zice el, iar mama se înroșește prompt, plină de remușcări.

Cu capul înfierbântat, îl urmează într-un cinematograf, privește împreună cu el un film de acțiune și de fapt nu-l vede decât pe el, se uită pe întuneric la mâna lui de pe cotieră, care nu se apropie nici măcar un milimetru de a ei, se holbează la genunchiul lui, care pare chiar să se îndepărteze un pic de ea, și își dorește doar să se termine filmul. Dar, după ce a explodat și ultimul zgârie-nori, Alex descoperă brusc că are poftă de ceva. Se duc să mănânce o înghețată, adică el mănâncă, iar mama se uită la el; după aceea fumează o țigară, plimbându-se fără țel sau doar evitând un țel, într-o doară, pe stradă, până când ea nici măcar nu se mai teme să-și împingă corpul în față.

– Trebuie să merg la toaletă, spune ea.

Alex îi face semn cu capul spre parc.

– Du-te în tufe.

– Hotelul e la două minute distanță, de ce nu putem să ne întoarcem?

– Cum vrei, oftează el, apoi pornește plictisit în urma ei spre hotel, spre lift, în camera lor.

Dar când mama iese din baie – unde de fapt și-a spălat mâinile de cel puțin trei ori, fără să aibă nevoie la toaletă –, el nu mai e acolo. Doar pieptul lui gol stă întins pe pat, cu brațele încrucișate deasupra, ca un cadavru într-un sicriu deschis.

Ea se oprește în ușă, ascultându-i respirația regulată. Îi ridică tricoul de jos și îl pune pe spătarul scaunului. Se așază pe marginea patului. Așteaptă. În cele din urmă se întinde lângă el și îl sărută pe obraz.

– Sunt complet dărâmat, mormăie el, ieri a trebuit să lucrez o tură dublă ca să-mi pot lua liber azi. Iar frații lui Dima fac așa o gălăgie...

Pe buzele ei apare un zâmbet pasager. Se proptește în cot și îl mângâie pe braț.

Dar Alex adoarme sub atingerea degetelor ei.

„Poate are nevoie de un pui de somn", se gândește ea.

Își încordează mușchii fesieri.

Îi relaxează.

Își privește propriul piept, care se ridică și coboară de două ori mai repede decât al lui.

Se ridică. Umblă prin cameră. Observă că bagajul lui constă într-o pungă de plastic. Desface mânerele și vede o pereche de chiloți, o pereche de șosete, alte două pachete de Gauloises, dar mai ales un morman de prezervative.

Ceea ce la început o bucură.

Apoi o întristează.

Și apoi o bucură din nou.

Sau o îngrijorează? Ce spune asta despre felul în care o vede el? Oare are impresia că ea se bagă în pat cu oricine?

Dar oare chiar n-ar vrea ca el să creadă asta? Nu încearcă ea tot timpul să-l convingă cu privire la depravarea ei?

Sau poate că e invers. Poate că nu se protejează pe sine de ea, ci pe ea de el. Cine știe cu câte femei face sex? Poate că vine în fiecare săptămână la acest hotel ca să și-o tragă cu o altă mamă care se simte singură.

Ei, măcar dacă ți-ar trage-o, aude mama o voce interioară ironizând-o și simte imediat cum o cuprinde panica, apoi se gândește că e la fel ca bunica; observă cum panica îi sporește și se duce la fereastră, la ușă, după care se sperie atât de tare la gândul că poate el nu doarme, ci o supraveghează pe ascuns, încât se întinde iar lângă el și îl observă pe furiș; se leagănă în ritmul părului din nasul lui încolo și încoace, își pune capul pe umărul lui și închide ochii ca să se concentreze asupra bătăilor și să încerce să adoarmă, dar nu poate, face eforturi să se calmeze măcar un pic și nu poate și petrece cea mai îngrozitoare noapte din viața ei. „Da, da, mai rău decât la petrecere, ești mulțumită acum, isteață?“

Dar desigur că și noaptea asta se termină la un moment dat. Iar spre oroarea mamei, nu se termină cu el trezindu-se, ci cu ea deschizând ochii, care la un moment dat trebuie să i se fi închis. Își lasă privirea să alunece peste pat, dar el este deja la fereastră, fumând.

De fiecare dată când trage câte un fum, razele soarelui se înghesuie pe sub axilele lui.

Mama se întoarce pe burtă.

O noapte întreagă, îi trece ei prin minte, încă înainte să se dezmeticească de tot, am avut o noapte întreagă pentru noi și tot ce am făcut a fost să dormim.

Își îndeasă fața în pernă, care se umezește imediat. Apoi simte mâinile lui pe glezne.

El o apucă de șolduri și o răsucește dintr-o mișcare, de parcă ar întoarce o clătită.

– Bună dimineața, șoptește el, apoi își apasă gura cu miros de țigară peste a ei, în timp ce o trage în sus atât de abrupt, încât ea aproape că-și pierde echilibrul.

Îi trage rochia peste cap, îi desface sutientul fără ca măcar să se uite la dantelă. Mama se clatină într-o parte, vede negru în fața ochilor din cauza ridicării prea bruște, apoi vrea să-l roage să se oprească un pic. Dar îi vede ochii galbeni care alunecă pofticioși peste corpul ei, așa că se întinde repede. Își ridică brațele, îi ciufulește părul, de parcă de atâta pasiune și-ar pierde mințile, încearcă să treacă peste toate celelalte femei cu care probabil că el a mai fost aici, în timp ce se uită mereu speriată la el, ca să se asigure că nu adoarme din nou. Dar de data asta apariția ei pare să-i placă. Cu degetele înfipte în fundul ei, își împinge bazinul în sus și în jos, își dă capul pe spate, apucă brusc halatul ei. Scoate cordonul rânjind, îl înfășoară în jurul tăbliei, o țintuiește. Și mama? Voia atât de tare să se elibereze, încât se lasă legată de bunăvoie.

Privirea ei trecu un pic pe lângă mine și se fixă undeva în gol, unde avea spațiu să despăturească din nou imaginile prăfuite. Dar timpul pe care și-l lua ca să-și încălzească în gură cuvintele nu schimba cu nimic răceala care le însoțea, nici brutalitatea lor, nu putea dezlega contradicția dintre Cum și Ce.

M-am întrebat adesea la început de ce îmi povestea toate aceste lucruri. De ce trebuia să le știu? De ce ar trebui să știe cineva asemenea lucruri despre mama sa?

Dar, cu cât povestea înainta, cu atât mai mult înțelegeam că tocmai acele aspecte pe care nu le puteai asocia cu ea simțea mama nevoia să le povestească, să le pronunțe cu voce tare, ca să se convingă că femeia care trăise în toți acei ani doar în memoria ei nu fusese doar o invenție. Ca să verifice dacă trecutul poate să țină piept realității. Ascultarea mea trebuia să-i certifice amintirea. Iar eu i-am făcut această favoare. Am ștampilat totul, fiecare scenă în parte. Cum se zvârcolea în legături. Cum urla. Cum se lovea cu capul de tăblia patului în timp ce rânjetul lui devenea tot mai strâmb.

Abia apoi, când stătea întinsă lângă el, văzu pachetul de prezervative desfăcut, chiar dacă nu-și putea aminti când își pusese unul. Își înălță capul, îi urmări părul, care ducea ca un marcaj între picioarele lui, și văzu într-adevăr un inel în jurul penisului său. Cauciucul se strânsese ca o cârpă udă.

– Ah, Doamne! exclamă ea.

Alex deschise ochii și se uită în jos.

– Ah, s-a rupt? întrebă el, aparent deloc îngrijorat sau prea interesat.

Mama scutură nedumerită din cap.

– Dar poate să se rupă așa?

– Se mai întâmplă, mormăi el ștergându-se pe față, atunci când lucrurile sunt mai năvalnice.

– Ah, a fost într-atât de năvalnic? întrebă mama cu inima bubuind.

Alex ridică din umeri.

– Destul.

– Ți s-a mai întâmplat asta vreodată?

– Se prea poate, o dată sau de două ori, rânji Alex, apoi adăugă: Nicio grijă, Buba, tu ești cea mai bună.

Mama tresări.

– Ăă... nu am, nu pentru că... se bâlbâi ea, apoi întoarse capul într-o parte.

Dar de data asta, el veni după ea. Degetele îi mângâiară părul și fruntea, trecând pe lângă urechi în jos și din nou în sus, ca pe un leagăn.

– Mi-e foame, zise el în sfârșit, apoi îi desfăcu nodurile de la încheieturi.

Mergeau pe lângă magazine fără să vorbească, dar asta era mult oricum în comparație cu alte dăți.

– Mulțumesc pentru tot, îi scăpă ei pe când așteptau la un stop, așa de ușoară se simțea dintr-odată.

Abia când el nu răspunse începu ea să aibă dubii, gândindu-se că poate îndrăznise să meargă prea departe – așa că adăugă:

– Vreau să spun, pentru că m-ai liniștit ieri când eram îngrijorată din pricina examenului.

Alex dădu din cap.

– Nici măcar nu știu de ce m-am agitat așa, continuă ea și, pentru că el tot nu spunea nimic, iar mama era totuși mama, adăugă: Până acum am luat unu la toate testele.

El se întoarse spre ea, părând un pic nedumerit.

– Ah, uit mereu că aici unu e o notă bună, scutură el din cap. La noi, în Uniunea Sovietică, cinci era nota cea mai bună.

– Ah, serios? se miră mama.

El dădu din cap.

– Înainte de câte un examen important, bunica îmi punea mereu o monedă de cinci copeici sub pernă. Se spune că asta aduce noroc.

Mama văzu cum chipul lui căpăta din nou acea expresie nostalgic-nebuloasă.

– Cum o chema? întrebă ea repede, înainte ca el să uite din nou. Pe bunica ta, vreau să spun.

El trase adânc aer în piept, de parcă ar fi avut nevoie de toată răsuflarea pentru a da un răspuns.

– Volodia Ivanovna, spuse el cu frumoasa lui voce rusească şi chiar păru să ofteze un pic.

– Ah, acesta e numele de familie, Ivanovna?

– Nu, Ivanovna este numele tatălui. El îşi aprinse o ţigară. Pe străbunicul meu îl chema Ivan, de aceea numele de tată al bunicii era Ivanovna.

– Ah, serios? întrebă mama din nou. Există şi nume de mamă?

Alex scutură din cap.

– Ah, asta înseamnă că dacă noi, de exemplu, am avea un copil, el ar primi doar numele tău?

El se îndepărtă cu un pas de ea.

– De ce ar trebui să avem un copil?

– Vreau să spun doar teoretic, se grăbi ea să adauge. Aşadar, dacă am fi căsătoriţi şi am avea un copil, s-ar numi de pildă Anna Alexan…

– Ai uitat că eşti deja căsătorită? îi tăie el vorba.

– Nu, desigur, nu, încercă ea să râdă. Voiam doar să spun... adică, dacă n-aş fi…

Alex se opri abrupt.

– Ce prostii vorbeşti acolo?

Sprâncenele i se lipiră într-o singură linie. Trase un fum lung şi îşi întoarse capul dinspre ea.

– Nici atunci nu ne-am căsători.

Mama simţi că o cuprinde ameţeala.

– De ce nu? zise ea, încercând zadarnic să pară că întreabă din pură curiozitate.

Alex privi fumul, în timp ce scrumul se aduna în vârful ţigării lui. O aruncă apoi pe jos, deşi mai rămăsese din ea cel puţin un centimetru.

– Pentru că nu eşti evreică, zise el în sfârşit.

Râsul din gura mamei deveni rânced.

– Nu ştiam că eşti o persoană religioasă.

– Religios? râse el tare. Ultima dată când am văzut o sinagogă din interior a fost la sărbătoarea mea de Bar Mitzvah. Şi am participat doar pentru că am primit cadouri. Nu, nu, eu sunt ateu.

– Şi eu, strigă mama entuziasmată, fiindcă, în sfârşit, lipsa de credinţă îi era de folos.

Dar Alex nu voia să audă nimic despre ura faţă de popi a bunicului.

– Asta n-are legătură cu credinţa, spuse el iritat, apoi porni din nou.

– Cu ce? întrebă ea în timp ce alerga după el.

El trase aer printre dinţi, şuierând.

– I-am promis mamei înainte să moară.

„O mamă moartă, se gândi ea, cum aş putea să concurez cu o mamă moartă?“

Casele de pe marginea străzii începură să se învârtă în jurul ei.

– Şi ce-ar fi dacă m-aş converti?

Alex scutură din cap.

– Asta nu e valabil.

– Cum adică nu e valabil?

– Tot nu ai fi evreică, nu pentru mine. El grăbi pasul şi mai tare, căutând din nou în buzunarul pantalonilor. E posibil să găseşti un rabin care să spună altceva. Dar dacă nu te-a numit nimeni „scroafă evreică“, dacă nu ai fost întrebată în şcoală de ce familia ta nu a ajuns în cuptor, dacă nu a trebuit să asculţi în fiecare seară la masă poveşti despre holocaust, atunci nu eşti o evreică adevărată. Nu contează câte lumânări aprinzi vinerea.

Mama se uită în pământ – abia dacă mai putea vorbi de atâta tristeţe, de amărăciunea de a nu fi avut o copilărie tristă, de a nu fi trebuit să sufere. Şi chiar credea asta.

El scoase pachetul de Gauloises şi pescui încă o ţigară din el.

– Cunoşti multe evreice adevărate? întrebă mama apoi cu voce tremurată.

– Nu prea. Nu e foarte uşor să găseşti una în Germania. Pe chip îi trecu un zâmbet. Oamenii tăi au făcut treabă bună.

Mama simți cum vocea i se sugrumă.

– Atunci de ce nu te duci într-o sinagogă? reuși ea să rostească. Acolo sigur există mai multe.

Alex râse din nou, dar cel puțin se opri și își coborî privirea spre ea. Îi mângâie fața, mai întâi cu ochii, apoi cu degetul arătător îndoit, pe care îl lăsă să alunece peste obrajii ei.

– Pentru că prefer să mă hârjonesc prin hoteluri cu urmașa unor naziști, zise el și o împunse în gropiță.

Casele începură să se învârtă tot mai tare, lăsând o trenă în urma lor. Apoi, el zise brusc:

– Mi-aș dori să mai avem o noapte.

– Atunci, haide să mai stăm o noapte! îi scăpă ei.

El se încruntă.

– Cum rămâne cu Anna?

– Ea e oricum la bunici până duminică, strigă mama, bucuroasă că minciunile îi alunecau atât de repede de pe buze.

Alex se frecă în creștet.

– Și soțul tău?

Mama făcu o mișcare disprețuitoare.

– Lui o să-i povestesc eu ceva, zise ea și nici măcar nu observă că avea să trebuiască oricum să facă asta.

Dar Alex încă nu era convins.

– Sigur? întrebă el sceptic. Să nu regreți mâine.

Mama scutură cu tărie din cap, în timp ce maxilarul i se deschidea într-un căscat.

– Ce naiba e cu tine? întrebă el râzând. Am dormit aproape unsprezece ore!

Ea își trecu mâna peste gură, căutând un răspuns, dar nu putea să-i spună că stătuse trează jumătate de noapte și îl privise și nici nu voia să-i dea înapoi frumosul „noi".

– Sigur, zise ea în schimb, apoi se întoarse și alergă înainte.

Dar realitatea era că uitase de mult ce înseamnă de fapt remușcarea. La fel și ziua de mâine. Abia reușea să gândească spre viitor timp de o secundă sau două. Ca și cum ar fi răsfoit printr-un teanc de imagini polaroid, văzu mâinile lui Alex care o prinseră și o lipiră de el, văzu buzele lui care o sărutau la acel stop verde, unde abia reușiră să treacă, apoi la stopul roșu, unde nu mai reușiră să treacă, astfel încât se sărutară și mai mult. Iar când ajunseră în sfârșit la hotel, iar el îi șopti în ureche că nu va reuși să doarmă nici în noaptea aceea, când o lovi peste fund în timp ce ea traversa strada, când râseră de umbrele pe care corpurile lor lipite le aruncau pe peretele de vizavi, ea se gândi că nu mai voia să se gândească nici la trecut, că acest lucru era prea frumos pentru a surprinde ceva în memoria ei, că nu era pregătită să împartă aceste momente cu trecutul. Se lăsă să cadă, se afundă complet în moment. Abia când ajunse acasă a doua zi după-amiază începură rotițele din mintea ei să se învârtă încet înainte și înapoi, atât de încet încât abia după treizeci de minute de holbat la jumătatea goală a dulapului pricepu că tata plecase.

Capitolul 16

– Cum adică a plecat? am întrebat eu.

– Așa cum se pleacă.

– Vrei să spui că te-a părăsit.

– Doamne Sfinte, la tine totul este atât de dramatic, zise ea dându-și ochii peste cap, în continuare cu acea atitudine de „nu-mi pasă" cu care reacționase și atunci, adică, „aproape deloc".

Primul lucru pe care îl făcu fu să ia pantofii tatei, despre care acesta îi explicase într-un bilet, folosit de data asta pentru mesaj, și nu pentru a-și exprima sentimentele, că avea să-i ia mai târziu, „când nu avea să mai doară așa de tare", căci nu încăpuseră în geamantan, și să-i pună în fața ușii – ceea ce, la o primă privire, pare destul de crud.

Iar la o a doua privire, pare și mai crud.

– Cum ți-a venit ideea asta? strigă ea surprinsă când i-am reproșat că ar fi putut măcar să-l primească încă o dată în casă. Sigur că ar fi avut voie să intre. Voiam doar ca Alex să vadă pantofii.

– Dar de ce?

– Ei, ca nu cumva să observe ceva! Trebuia să creadă că acolo locuia în continuare un bărbat, zise ea și mă privi de parcă aș fi fost mânjită pe față.

Puse așadar pantofii în fața ușii, în așa fel încât cel care trecea pe acolo să se împiedice direct de ei. Nu se dădu în lături să strige ceva despre „tălpi împuțite" și „aerisire", ca toate debutantele în minciuna absurd de paranoică, de parcă ar fi trebuit să înșele vigilența unui grup întreg de agenți secreți, și nu atenția unui rus, ascuns la distanță de

două trepte în spatele unei uși metalice, înconjurat de ruși fascinați de televizor, de altfel un flegmatic care era atent doar din când în când. Pentru că nu găsi și alte dovezi de masculinitate, mai scoase o bluză de-a ei, atât de decoltată încât putea trece drept maiou bărbătesc, și o atârnă pe sfoara de rufe înainte să se simtă suficient de sigură încât să citească scrisoarea care o aștepta pe masa din bucătărie.

„Te voi iubi mereu", scria pe plic, de parcă cele șase pagini pline de jurăminte de iubire din interior nu ar fi fost îndeajuns. El se gândise mult. Ultimele săptămâni fuseseră grele, cele mai grele din viața lui, dar în timp ce o aștepta ieri (care între timp devenise alaltăieri) în clubul din Kreuzberg și ea nu venise nici de data asta ca să asculte trupa pentru nuntă, înțelesese tot – ceea ce, din păcate, nu se reflecta în talmeș-balmeșul nesfârșit de cuvinte. La fiecare virgulă, care introducea o altă propoziție secundară, caracterizată la rândul ei de o sumedenie de adjective irelevante, inutile, redundante, folosite evident în scopul de a oferi fiecăruia, dar absolut fiecăruia o șansă să o lovească drept în inimă, mama nemaiștiind unde începuse de fapt fraza, ea devenea tot mai iritată, până când, în cele din urmă, sări direct la final.

„Evident, cariera ți-e mai importantă decât bărbatul pe care îl iubești. Asta va trebui să accept."

Ca să evite să se întâlnească la serviciu, el le povestise bunicilor mei că nunta îi trezise dorința să se împace cu mama, care fugise de acasă; de aceea se hotărâse să plece în Vest să o caute, „decide tu dacă le spui adevărul, eu nu am putere. Al tău, Arno".

Ia te uită, se gândi mama, poate că Anna a moștenit într-adevăr chestia cu fantezia de la el.

– Asta e o glumă acum, nu? am întrerupt-o eu, iar când s-a uitat la mine cu o privire goală, am adăugat: Ți-e destul de clar că pe acea Anna ai inventat-o?

– Da... ăă, sigur, mormăi ea nesigură.

Își trase buza de sus înăuntru cu dinții și începu din nou să se scarpine. Cu cât înaintau metastazele, împiedicându-i ficatul să lucreze, cu atât mai puternică devenea mâncărimea. Cu toate astea,

eram destul de sigură că în clipa aceea își mișca agitat degetele încolo și încoace, mai mult din nedumerire decât din pricina cancerului, de parcă le-ar fi trecut peste corzile unei chitare.

– Doamne, tocmai fusesem părăsită, am voie să mă confuzez puțin! strigă ea în sfârșit și, de supărare, făcu stativul cu infuzii să se clatine.

– Ah, acum, așa deodată! am răspuns eu pe un ton obraznic.

Așa că am fost din nou exilată din cameră pentru câteva ore.

Dar când puse deoparte cartea pe care se prefăcea că o citește și îmi dădu voie din nou să intru, când, ceva mai binedispusă, se interesă de bunica și taxă răspunsul meu – cum că am explicat absența îndelungată a mamei printr-o călătorie la furnizori din India, de unde nu putea decât să trimită mailuri, nu să și sune – cu o aprobare aproape mândră din cap, când începu să chicotească în timp ce îi povesteam cum am convins-o pe bunica să renunțe la „achiziționarea unui astfel de internet", spunându-i că, dacă telefoanele mobile sunt atât de cancerigene, atunci își poate închipui cât de rea e situația cu internetul, cu care poți să contactezi pe toată lumea, când am folosit confidențialitatea dintre noi ca să o întreb foarte prevăzătoare dacă plecarea tatei nu o afectase nici măcar un pic, tot ce făcu fu să scuture doar din cap.

Bunicii erau un pic supărați pe Arno fiindcă își găsise „tocmai acum" să plece în cercetare, așa că mama veni în primele zile mai des la birou ca să rezolve și treburile lui. Babsi sunase de câteva ori ca să o convingă să iasă în oraș, „cât mai ești singură de tot". Dar, în realitate, mama nu se simțea nici singură și nici însingurată. Nici măcar nu era rănită în mândria ei, deși în alte situații se simțea lezată din mult mai puțin. Separarea o lăsa complet rece. Nu, asta ar fi fost prea mult spus, nici măcar nu se gândea la asta. Ca un copil care învață să meargă pe bicicletă și, de frică să nu cadă, se uită atât de fix la ghidon, încât nici nu observă că mâna care îl ține nu mai e acolo de mult și astfel se îndepărtează tot mai departe de casă, ea pedala fără oprire. Și, având în vedere că pedala pentru prima dată fără rotițe ajutătoare, făcea o treabă surprinzător de bună.

Deși acum Arno cel plângăcios nu mai era ca să-i consume timpul, se forță să nu se ducă sus mai des ca înainte. O dată chiar reuși să anuleze o întâlnire stabilită anterior, pentru că tata voia, susținea ea, să o scoată în oraș, iar a doua zi îi povesti lui Alex până în cele mai mici detalii unde mâncaseră, ce mâncaseră și cât de frumoși erau trandafirii pe care i-i dăruise Arno. Concentrându-și toate puterile, reuși să reziste tentației de a se întâlni cu Alex în locuința ei, lucru pe care acesta, pentru că familia lui Dima nu dădea niciun semn că ar vrea să plece, nu-l mai găsea chiar atât de deplasat.

– Doar foarte scurt, când soțul tău e la serviciu, încercă el să o convingă.

Dar mama evită și capcana aceasta, ba chiar supralicită, într-atât de tare se bucura că reușise să reziste tentației.

Și nu observă că se îndrepta direct spre prăpastie.

Nu, probabil că observa și se gândea că era puțin cam abruptă. Nu, probabil că vedea și asta, dar se gândea că ar fi fost distractiv să coboare pe acolo – putea să-l antreneze și pe Alex în coborâre, să se arunce împreună în adânc. De unde să știe cât de periculos putea fi să-ți dai frâu liber sentimentelor? Dar trebuie să fi bănuit cel puțin. Altfel nu și-ar fi lăsat atât timp la dispoziție.

Prima dată când aproape că îi spuse fu la câteva zile după ce tata își încălcase promisiunea de a nu mai lua legătura cu ea și îi pusese în cutia poștală o ilustrată cu noua sa adresă, „doar în caz de ceva", chestie care o enervă pe mama atât de tare încât – în mod excepțional – se duse pur și simplu sus, fără să mai sune, și bătu la ușă.

Din fericire, musafirii încă erau acolo, însă dormeau din cauza unei beții nocturne și erau mult prea obosiți ca să monopolizeze ca de obicei paturile, fiind răspândiți de-a lungul și de-a latul podelei din sufragerie. Chiar și Dima zăcea în poziție fetală între fratele și cumnatul său, iar Romão era la lucru, astfel încât avură dormitorul doar pentru ei, ceea ce deja le era de ajuns.

Mama îl privi pe Alex împingând ușa în cadrul ei, apoi îi scoase tricoul și deodată, cuvintele i se revărsară în gură, ca o mâncare grasă

care îți vine înapoi. Reuși taman la vreme să-și lipească buzele de ale lui, astfel încât ele se topiră în gâtlejul lui.

A doua zi le simți în gât încă de pe casa scărilor, acre, de parcă i-ar fi stat în stomac toată noaptea.

Și din acel moment lucrurile deveniră tot mai rele. Maxilarul începu să o doară serios de la orele și zilele și în cele din urmă de la săptămânile în care strânsese din dinți, ca să-și rețină cuvintele.

Chiar și atunci când el nu era acolo, cuvintele se înghesuiau să se reverse, se strecurau pe o ureche de măgar a unei comenzi sau pe marginea unui ziar și clipeau ghiduș spre mama, fără ca ea să își amintească să le fi scris, chiar dacă evident ținea arma crimei în mână.

Mai plăcut era atunci când o așteptau la radio sau pe unul dintre „cedeurile" bunicului, astfel încât putea să fredoneze fără griji I love you, Je t'aime, Ti amo, important era ca textul să nu fie în germană, ceea ce în anii 1990 oricum nu era o problemă. Așa, într-o limbă străină, în care înțelegea ceea ce spunea, dar simțea doar parțial, putea să se apropie fără teamă de margine, fără să se năpustească în necunoscut. Abia după ce exersă o vreme în felul acesta se simți suficient de curajoasă încât să o împingă în prăpastie cel puțin pe clienta fidelă Anna și să se mărturisească unei vechi iubiri „în mijlocul salonului!", cum le povesti mama mai întâi lui Sufletel și câtorva chelneri, ca să încerce să vadă în protecția restaurantului dacă vorbele ei vor supraviețui și în afara gâtlejului.

Doar atunci când se întâlnea cu Alex nu spunea nimic. Nici acel lucru și nici altceva. Nici măcar nu reușea să gândească altceva. Atât de tare se umflase propoziția în mintea ei, încât alături nu mai avea loc nicio altă remarcă, oricât de pasageră. Stătea și-și apăsa bărbia în palmă, cu degetele deasupra, pentru ca nu cumva să răbufnească ceva, în timp ce se aștepta în orice moment ca el să o chestioneze cu privire la comportamentul ei ciudat.

Dar pe Alex tăcerea ei nu părea să-l deranjeze.

În schimb, începu pentru prima dată de când îl cunoștea să povestească despre el atât de mult, încât mama începu să se întrebe serios dacă nu cumva el nu era, de fapt, atât de încuiat și dacă nu cumva ea, cu panica ei de a evita momentele de tăcere, pur și simplu nu i dăduse nicio șansă să vorbească.

Subiectul lui favorit era munca. Căci în Germania nu exista nimic altceva. Muncă, muncă, muncă. Cu excepția lui. Pentru unul ca el, desigur că nu exista nicio muncă în afară de cea de jos, pe care niciun german nu voia să o facă, asemenea celei din restaurant sau de pe șantierul unde lucrase înainte, sau celei anterioare acesteia de la salubritatea orașului, unde trebuia să înceapă la trei dimineața, ca măturător, ceea ce însemna că trebuia să mături pungile de McDonald's pe care copiii bogați le aruncau la coș până în centrul trotuarului, ca să poată fi adunate de mașina de măturat.

– Copii germani bogați, spuse el, doar pentru cazul în care ultima parte nu fusese destul de clară.

Câteodată se mai întâlnea pe drum cu câte un alt măturător și atunci măturau o vreme împreună – sau nu. Câteodată își puneau măturile deoparte și mai povesteau – sau nu. La ora nouă se duceau cu toții pentru masa de prânz la Andalou, un fastfood turcesc, și mâncau o supă turcească cu un gust îngrozitor. Apoi trebuia să mături în continuare.

După toate săptămânile în care Alex abia dacă deschisese gura, mama devenise atât de însetată după vorbele lui, atât de dornică să-i audă glasul, încât asculta atentă chiar și dacă o mare parte dintre poveștile lui constau într-un desfășurător al zilei în care nu se mișca nimic în afară de timp. Cealaltă parte a poveștilor era rezervată complet furiei sale. Furiei împotriva germanilor, furiei împotriva angajatorului său, furiei împotriva tuturor oamenilor care îl trataseră prost, dar care erau cu toții germani, pentru că în Ucraina lumea se purtase frumos cu el, chiar și cei care îl înjurau pentru că era evreu; și da, da, uneori îl pândeau după ore ca să-l bată, așa cum recunoscuse fără voie la întrebarea timidă a mamei, nici aceia nu erau oameni răi cu adevărat, căci cel puțin erau cinstiți.

– Nu ca germanii care se dau mereu prietenoşi. Dacă la noi cineva nu te poate suferi, cel puţin îţi spune asta în faţă, îi explică el pe un ton care refuza orice critică.

El refuza oricum orice critică. Orice încălcare a acestei reguli era pedepsită cu o nouă furie, din care se pare că acumulase peste măsură.

Dar mama oricum ajunsese de mult în punctul în care slăbiciunile nu fac decât să întărească iubirea, în care părţile rele sunt preferate celor bune, pentru că sunt părţile lui rele, pe care doar tu ai privilegiul de a le ierta. Părţile bune aparţin tuturor, în schimb cele rele doar îndrăgostiţilor.

Şi astfel, de fiecare dată când el se enerva, când spunea ceva ilogic, când nu cunoştea cele mai banale informaţii sau o ignora, dorinţa de a-i vorbi devenea foarte puternică. Dar aici, în camera lui, unde în orice secundă putea intra cineva să îşi caute şosetele, cel puţin asta era ceea ce îi traducea Alex, chiar dacă cel care întreba nu părea să se intereseze de şosete, aici nu era locul potrivit. Nu, voia să aştepte cel puţin până când aveau să fie singuri.

Dar ocazia se oferi mai repede decât se aştepta.

– Nu plecăm decât pentru trei zile, spuse bunicul, care acceptase invitaţia la nunta prietenului său bijutier, care, aşa cum se cuvenea unui bărbat de rangul lui, îşi părăsise între timp soţia şi voia să se căsătorească în schimb cu fata din căsuţa cu grădiniţă din Toscana, fără să se consulte cu bunica.

– Tocmai acum! se văicări aceasta. Acum, când e şi Arno plecat!

– Ce legătură are, mă rog, una cu cealaltă? strigă bunicul, apoi adăugă: Doamne, cât o să mă bucur de un capuccino adevărat!

Tot ce trebuia mama să facă era să se ocupe de florile din faţa uşii. În rest, avea locuinţa doar pentru ea.

Pentru ea şi pentru el.

Îl invită în aceeaşi zi. Mai întâi, doar cu scopul de a continua de unde se opriseră la hotel. Dar când el întrebă – ce-i drept era doar zece dimineaţa, deci miezul nopţii pentru el – destul de bleg ce

căutau acolo, ea avu sentimentul că trebuia să-i ofere mai mult şi îi spuse că voia să-i gătească „în sfârşit" ceva.

– Tu? pufni el, de parcă doar ideea în sine era absurdă, ceea ce, fără supărare, chiar era.

De la acea tentativă de a locui singură, timp în care mama se hrănise din cutii, fusese aprovizionată cu mâncare de Arno şi de bunica şi nu fusese nevoită să gătească decât o dată sau de două ori (şi, tot în treacăt fie spus, rămăsese toată viaţa complet netalentată, astfel că eu, ori de câte ori era posibil, mâncam pe la prieteni).

– Sigur, răspunse ea ca o soţie bună, apoi râse, ca să bage şi el de seamă că era doar o glumă.

Ceea ce el nu băgă de seamă. Dar asta, până la urmă, o bucură.

Planifică totul în stil de stat-major. Colecţia de reţete a bunicii fu atent analizată, după durata de pregătire şi gradul de dificultate, iar riscurile şi câştigurile potenţiale fură cântărite. Apoi îi veni ideea să-l surprindă cu ceva din patria lui, ceea ce o entuziasmă atât de tare, încât alergă la librărie ca să cumpere *Periplu culinar prin Uniunea Sovietică*. Şi, dacă tot era acolo, mai cumpără şi *Rusa în 30 de zile*, cu caseta aferentă, pe care o lăsă să ruleze în fundal în timp ce răsfoia un volum acoperit de un strat gros de praf. Solianka, borş, blinîi. Zdrastvite, kak dila? Haraşo! Îşi lăsă degetele să alunece peste fotografiile întunecate şi cenuşii, în care totul arăta cumva la fel, la fel gătit, la fel de cenuşiu, la fel de tercios, şi se hotărî în cele din urmă pentru pelmeni pentru că: a) arătau ca nişte tortellini, pe care măcar îi cunoştea, şi b) pentru că măcar conform textului, erau din Tatarstan, astfel încât, dacă rămâneau fără subiect de conversaţie, putea la nevoie să mai povestească despre Mişa Serghevici.

Dar până şi cumpărăturile se dovediră a fi o provocare nebănuită. De mai multe ori fu nevoită să o roage pe vânzătoarea din spatele tejghelei să o ajute la căutarea ingredientelor, până când îi dădu lista cu totul, ca o fetiţă care încă nu a învăţat să citească. Dar ce era cu acea *smetana* cu care pelmenii trebuiau rafinaţi nu ştia nici vânzătoarea, aşa că mama, incapabilă să se mulţumească cu nişte pelmeni insuficient de rafinaţi, alergă de la un magazin la celălalt şi,

din păcate, încă incapabilă să-şi mărturisească neputinţa în aceeaşi zi şi altor oameni, trebui să studieze ingredientele fiecărui produs necunoscut ei. Abia într-un magazin în care nu puteai fi foarte sigur dacă vindea resturi de stocuri sau *estalgie* (care, pe vremea aceea, încă nu se chema aşa) dădu în sfârşit peste un ambalaj pe care scria, într-adevăr, cu litere mari, *smetana*. Dedesubt se afla un castronel cu o cremă acoperită cu nişte fulgi de ciocolată, ceea ce mama găsi cam ciudat. Dar pe atunci cuvântul tipărit încă mai avea valoare. Cel puţin pentru oameni ca ea.

Cără pungile acasă, propti periplul culinar de perete şi îşi puse şorţul bunicii.

Dar oricât de mult exerciţiu acumulase în a juca toate rolurile posibile, cel al casnicei perfecte nu voia nicicum să-i reuşească. Aluatul i se lipea de degete, în castron, pe suprafaţa de lucru. Trebui să adauge o jumătate de pachet de făină înainte să poată măcar să l întindă. Şi apoi, dintr-odată, se uscă atât de tare, încât suprafaţa se crăpă ca pământul vara, pe timp de secetă.

Devenind tot mai nervoasă, prăji şi răsprăji carnea tocată, apoi o trânti totuşi – pentru că până şi ea îşi dădea seama că nu mai avea timp – peste cercurile decupate de aluat, care nu prea arătau ca nişte cercuri, ci mai degrabă ca nişte ovale, ba chiar aduceau a nişte zdrenţe de aluat; întinse pe margini gălbenuşul, care nu era doar gălbenuş, ci şi destul albuş şi multă coajă, le apăsă, apoi alergă într-un târziu, foarte târziu, la baie, se spălă, se schimbă şi-şi puse din nou şorţul, pentru că voia să-i mai acorde o şansă casnicei perfecte. Alergă în sufragerie şi puse pe masă serviciul de argint, apoi văzu brusc o fotografie a bunicului cu prietenul său din Wehrmacht, care şi aici, la Berlin, ocupa din nou locul de onoare de deasupra mesei din bucătărie, şi o dădu jos, ascunzând-o sub canapea; paranoică cum era, aduse o altă fotografie din hol ca să acopere cuiul rămas gol, însă scoase din nou de sub canapea, fotografia cu cei doi cu salutul hitlerist, pentru că un pic de ilustrare i-ar fi prins bine duşmanului evreilor şi prietenului germanilor, şi pe când se întreba dacă nu cumva pierduse prea mult timp cu asta, se auzi bătând la uşă.

Sări în sus, scăpând un mic ţipăt de spaimă, şi pentru că acea casnică perfectă din mintea ei provenea probabil din anii '50 şi făcea genul acesta de lucruri, deschise uşa cu elan şi strigă, aşa cum învăţase de la femeia de pe casetă cu privire la saluturi:

– Dobro Poşalovat!

Alex se dădu înapoi, de parcă s-ar fi atins de un gard electrificat.

– Dobro Poşalovat! repetă mama, în timp ce îl invita cu mâna să intre.

Alex se încruntă.

– Vreau să spun „bun venit", zise ea şi încercă pentru a treia oară, fără să strige, mai degrabă nedumerit, cu un mare semn de întrebare în capăt.

Dar Alex o privi în continuare atât de întrebător, încât renunţă în cele din urmă şi mormăi în schimb, în timp ce deschidea uşa şi mai tare:

– Sper că nu ai avut greutăţi să găseşti adresa!

– Din descriere nu aveam cum să nu găsesc, răspunse el ironic şi ridică biletul pe care ea îi desenase drumul. Sigur ar fi fost de ajuns dacă mi-ai fi spus că e locuinţa de deasupra acestui magazin ciudat de modă.

Mama trase de şorţ.

– De ce ţi se pare ciudat?

– Te-ai uitat la lucrurile din vitrină? Îşi îndoi buza de jos în afară şi scutură din cap, dar cel puţin intră în casă. Ei, fiecăruia după gustul lui, nu?

– Da, probabil.

Mama îşi trecu mâna pe furiş peste fusta care provenea, ca toate hainele ei – mai puţin cele trei rochii noi –, de la Mode Schneider, apoi îşi aranjă părul.

– Cum ai intrat în casă? întrebă ea mai degrabă ca să schimbe subiectul decât din interes.

Alex arătă spre casa scării.

– Vecinul tocmai ieşea şi m-a lăsat să intru.

– Ah, zise mama, constatând brusc că, de la treaba cu Arno pe şine, nu se gândise nici măcar o dată la el şi la îngeraşul mort.

Ea se întrebă dacă auzise în timpul gătitului plânsul femeii, dar nu-şi putu aminti.

Poate că cei doi reuşiseră în sfârşit să treacă peste pierdere, se gândi ea, cât poate să dureze aşa ceva? Dar Alex spuse:

– Avea un damf serios tipul. Nici nu te-ai gândi că unul ca el îşi permite o astfel de locuinţă.

Greaţa se întoarse extrem de repede, de parcă nu ar fi dispărut niciodată.

– Serios? întrebă mama, ca să se agaţe măcar câteva secunde de speranţa că se înşela. Era şi soţia cu el?

Alex scutură din cap.

– Nu, avea doar o pungă cu sticle vechi. Râse un pic şi se frecă pe cap. Probabil că tocmai scăpa de ele ca să-şi cumpere provizii noi.

Inima mamei se opri preţ de o clipă.

Ce se petrecea cu ea? Cum putuse să uite de Helm? Spionul perfect, aflat doar un etaj mai jos?

– I-ai spus ceva? întrebă ea cu voce frântă.

Alex se încruntă.

– Ce aş fi putut să-i spun?

– Ăă... nimic, se bâlbâi ea, apoi adăugă: Am întrebat doar aşa.

Trecu grăbită pe lângă el pentru a închide uşa, de parcă s-ar fi temut că Helm ar fi putut să se întoarcă în orice secundă şi să pătrundă apoi cu forţa în locuinţă. Închise toate yalele bunicii şi pe când se pregătea să pună şi lanţul cu mâini tremurânde, mâinile lui i se aşezară pe şolduri.

De parcă nu aşteptase decât ca ei să-şi ocupe locurile obişnuite, ca la uşă, el în interior, o îmbrăţişă din spate şi îşi lipi faţa de ceafa ei.

– Mmm, şopti el, trăgând zgomotos aer în piept.

Nasul lui îi atinse urechea.

Mama se răsuci într-o parte sub îmbrăţişarea lui.

– Mâncarea e gata imediat, zise ea.

– Nu la asta m-am referit, răspunse el şi zgârie cu dinţii deasupra carotidei ei.

Îşi împinse mâna pe coapsa ei şi o lăsă să alunece încet spre interior. Lanţul căzu zornăind lângă celelalte yale, în timp ce mama – încă speriată sau deja excitată – se prinse de clanţă. Degetele ei se strânseră pe cuprul rece, apoi văzu dintr-odată mâneca albă de pe burta ei şi pantalonii negri care se zăreau printre picioarele ei. Nedumerită, se întoarse spre el.

– Ai zis că astăzi e ziua ta liberă, zise ea mai tare decât ar fi vrut.

– Aşa şi era, răspunse el zâmbind jenat, dar m-a aburit Sufleţel să vin pentru câteva ore. A primit în ultima clipă o comandă pentru o petrecere mare. Patruzeci de oameni. Sunt şi nişte celebrităţi printre ei, se prea poate să apară şi presa. Se strâmbă, apoi adăugă: Dar până la zece îţi aparţin.

Mama se uită la ceas. Era cu puţin înainte de ora nouă.

– Atunci, atunci mai bine mâncăm imediat, ca să nu întârzii, zise ea îndreptându-se spre bucătărie.

Deschise violent uşa şi trase atât de tare de oală, încât jumătate din conţinutul dulapului veni spre ea. Scoase din nou un mic ţipăt, dar de data asta motivul era serios.

Alex veni după ea.

– M-am gândit la tine azi.

– Ah, da?

Ea turnă apă în oală.

– Da, zise el, am trecut pe lângă salonul tău de coafură. Se sprijini de cadrul uşii. Am intrat, dar nu erai acolo.

Mama puse oala pe aragaz şi încercă să-şi amintească dacă dăduse vreun nume salonului de coafură sau doar o testa.

– Azi mi-am luat liber ca să învăţ pentru examen, zise ea.

– Ah, spuse el.

– Da, adăugă ea, e peste trei săptămâni.

Şi aproape în aceeaşi clipă îşi dădu seama că era adevărat.

– Ah...

– Da, nu-ți amintești? întrebă apoi, mai mult pentru ea decât pentru el, când observă că el nu dădea niciun semn cum că ar ști despre ce e vorba. Doar ți-am povestit.

– Se prea poate. El se frecă la ochi și adăugă greoi: Mult noroc.

– Norocul este o invenție a oamenilor care trebuie să se convingă că destinul este vinovat pentru viețile lor ratate, și nu ei înșiși, țâșni cuvintele din mama.

Alex scutură din cap.

– Atunci, nu mult noroc, mormăi el. Să știi că nu se mai întâmplă nimic altceva după ce fierbe, zise apoi.

Mama îi urmări degetul și se uită în oală, unde apa bolborosea. Fugi spre masă, de unde luă tava cu pelmeni și îi azvârli în apă.

Prin spate îl auzi pe Alex apropiindu-se.

– Unde suntem aici?

– Ăă... în locuința părinților mei, răspunse mama în timp ce învârtea butoanele de la aragaz.

– Ce? strigă el, aparent complet luat prin surprindere.

Mama se uită peste umăr.

– Da, doar ți-am povestit, zise ea întorcându-se complet.

Buza de sus a lui Alex se ridică spre nas.

– Poate mai târziu îmi faci un tur.

– Ăă... sigur, zise ea, aruncând o privire spre rețetă. Acum?

– Da, sună bine, răspunse el, ceea ce – rostit din gura lui – părea atât de deocheat, încât mama porni înainte pe coridor ca să-și ascundă roșeața din obraji.

– Deci, ăăă... asta e baia, zise ea deschizând un pic ușa.

Alex se uită prin crăpătură, apoi trecu mai departe pe lângă sufragerie, îndreptându-se sigur spre o ușă închisă.

– Aici ce e?

– Dormitorul, zise mama cu voce înceată.

Buza i se ridică atât de mult, încât toată pielea obrazului păru să se întindă. El deschise ușa și păși înăuntru fără să ezite. Mama, care alerga grăbită după el, mai apucă să vadă doar cum își împingea

degetul în saltea – așa cum își imaginase ea înainte de excursia la hotel – înainte ca Alex să se trântească pe pat.

– E destul de tare, zise el, apoi își duse mâna la fermoar.

Ea îi privi degetele nespălate care mângâiară păturile aranjate cu grijă, apoi se lipiră de adâncitura pe care bunica o făcea dimineață în pernă astfel încât colțurile să se ridice ca niște urechi de iepuri.

– În patul ăsta dorm părinții tăi?

Mama încuviință din cap.

El se ridică din nou și se apropie de ea, trecând cu degetul peste bentița șorțului ei. Mama privi agitată în jos, văzând mâna lui care trecea peste material, desfăcând apoi nasturele. O răsuci brusc și o trânti cu spatele pe saltea. Buzele lui îi alunecară pe tâmple, spre umeri, și se deplasară centimetru cu centimetru prin decolteul ei.

– Mmm, șopti el din nou – respectiv asta afirmă mama că ar fi făcut.

Însă, cu toată agitația provocată de prima ei experiență culinară, nu se gândea decât la pelmeni, făcând mai târziu o asociere în minte. Altminteri, cu ce ar fi putut să justifice exclamația ei următoare?

– Așteaptă! Mâncarea mea! i se revărsă brusc de pe buze.

– Ce? întrebă el în timp ce o săruta mai departe.

Dar mama nu lăsă nefolosită șansa de a se opri.

– Trebuie să văd de mâncare, zise ea încă o dată și îl atinse încet pe umăr.

Dar el se retrăsese deja, îndesându-și degetele în buzunare, în timp ce ea, blestemându-se singură, se dădea jos de pe saltea.

– Nu te supăra, încercă ea să-l îmbuneze în vreme ce își punea din nou șorțul, nu vreau ca toată osteneala să fi fost degeaba.

– Da, da, zise el, apoi ieși din cameră spre bucătărie, însă imediat se opri. Toaleta era aici? mormăi apoi, dispărând înăuntru fără să mai aștepte vreun răspuns.

– Da... ăă, da, se bâlbâi mama cu o întârziere de câteva secunde, apoi adăugă: O să pregătesc totul.

Trecu pe lângă baie, dintr-odată atât de deprimată, încât găsea ofensator chiar și faptul că el închisese ușa în urma lui.

Se duse în bucătărie şi se uită la apa bolborosind, la suprafaţa căreia pluteau acum pelmenii. Dar, pe cât de tare se grăbea înainte, pe atât de nemişcată rămase acum în dreptul aragazului, uitându-se la coroanele de spumă care se formaseră în jurul semilunilor, până când auzi paşi pe coridor.

Smulse o spumieră din cui şi pescui pelmenii din apă, aruncându-i alternativ când pe farfuria din stânga, când pe cea din dreapta, în timp ce se străduia să arate cât mai relaxată, de parcă ar fi făcut asta în fiecare zi.

Dar Alex nu veni în bucătărie.

– Hallo? strigă mama. Se uită spre uşă, adăugând cu voce slabă: E gata masa!

Dar Alex nici nu se vedea, nici nu se auzea.

Mama scoase crema de ciocolată din frigider, trânti câte o lingură întreagă în farfurii, apoi se duse în sufragerie, unde, spre uşurarea ei, el o aştepta deja.

Şi, spre oroarea ei, descoperise deja fotografiile de deasupra mesei.

– E gata mâncarea! strigă mama şi puse farfuriile pe masă.

Dar el se apropie şi mai mult de perete.

– Cine e aici?

Sângele din capul mamei se îngroşă brusc.

– Tata şi unul dintre prietenii lui, răspunse ea şi, pentru că Alex o privea întrebător, adăugă: Au fost împreună în Kazan, mai ştii? În Tatarstan? În prizonierat rusesc? Şi, de fapt, au supravieţuit doar pentru că au avut un supraveghetor care…

– Nu, ăştia doi, o întrerupse el, arătând spre fotografia de nuntă a bunicilor.

– Ah, da, sunt părinţii mei.

Alex îşi miji ochii.

– Dar nu seamănă deloc cu tine.

– Da, ştiu, zise mama aproape scuzându-se.

Alex râse.

– Ai avut noroc, nu?

Mama simţi cum i se lichefiază genunchii.

– Ăă... atunci... ăă, să mâncăm, reuşi ea să mai îngaime, înainte ca vorbele să i se urce din nou în gât din pricina felului în care o privea el.

Cu maxilarele încleştate ferm, îi făcu semn spre scaunul din capul mesei, în timp ce ea se aşeza pe colţar.

– Poftă bună, zise ea.

Dar Alex începuse deja. De parcă ar fi fost complet hămesit, îşi îndesă trei, patru, cinci pelmeni deodată în gură, sprijinit în coate, şi nu se opri nici măcar atunci când mama aprinse, chiar în dreptul capului aplecat adânc peste farfurie, lumânarea care se stinsese. Ea se aşeză mai comod şi luă în sfârşit furculiţa. Îndesă o bucată din aluatul buretos în gură şi o lăsă acolo, de parcă ar fi uitat ce trebuie să facă. Abia când Alex scoase furculiţa din gură brusc scârbit, ea reuşi să înghită îmbucătura.

– Nu e bun? întrebă ea, căci simţurile ei erau mult prea solicitate ca să mai poată gusta ceva.

Alex zgârie cu furculiţa crema de ciocolată.

– Ce e asta?

Mama duse mâna la gură.

– Smetana, şopti ea printre degetele răsfirate, ca printr-o botniţă. În reţetă scria să rafinezi pelmenii cu ea.

– Ah, ăştia ar trebui să fie pelmeni?

El ridică una dintre pungile de aluat şi o studie pe toate părţile.

Trecu din nou prin cremă, apoi lăsă furculiţa jos şi se apucă de burtă.

– Smetana e pur şi simplu smântână, zise el, în timp ce râsul se aduna sub mâna lui, urcând gâlgâind spre piept şi lovindu-se de gâtlej, ca să răbufnească apoi zgomotos din el.

– Mi-ai făcut pelmeni cu carne şi cu sos de ciocolată! strigă el. Şi încă o dată: Pelmeni cu carne şi sos de ciocolată, nu-mi vine să cred, pelmeni cu carne şi sos de ciocolată!

Se legănă atât de încântat pe scaun, încât spătarul începu să scârţâie.

Mama își lăsă în jos ochii – care începuseră din nou să i se umezească – și simți presiunea din tâmple și din nas, de parcă țeasta i-ar fi putut exploda în orice secundă, până când jena o împinse din scaun. Cu privirea cât mai departe de Alex, luă farfuriile bolborosind ceva ce nici ea nu înțelegea și alergă afară din cameră.

– Pelmeni cu carne și sos de ciocolată, îl auzi urlând în continuare, în timp ce fugea în bucătărie.

Trânti farfuriile în chiuvetă, porni robinetul și începu să le frece pe cele pe care încă mai plutea jumătate din mâncare, în timp ce încerca disperată să-și rețină lacrimile. Și apoi, pentru că nu reușea, decise să le lase să iasă cât mai repede din ea. De parcă ar fi vrut să golească cu pompa o pivniță inundată, bătu cu piciorul în pământ și plânse lacrimile cu toată forța în sus, plânse atât de tare, încât abia îi mai rămase timp să se năpustească la frigider și să își vâre capul înăuntru când el apăru brusc în ușă și spuse fără nicio altă introducere:

– Am uitat complet să-ți mulțumesc.

Pieptul i se strânse.

– Pentru nimic, zise ea, apoi se ridică atât de repede încât se lovi cu capul de congelator.

– Aaah, strigă el în locul mamei și îi puse mâna pe cap.

Mama își feri fața plânsă.

– Espresso? întrebă ea alergând spre aparat.

Dar Alex scuturâ din cap.

– Trebuie să plec.

– Ah, da, sigur, nu vreau să ai necazuri. Își aranjă părul pe după urechi. Poate o țigară înainte de plecare?

El se uită la ceasul de la mână, pe care începuse să îl poarte dintr-odată sau, cine știe, poate dintotdeauna. Dar în acel moment mamei i se păru că tocmai și-l pusese, ca să aibă un motiv să plece brusc.

– OK, zise el cam nemulțumit, dar foarte repede.

– Sigur, exclamă mama, super.

De parcă foarte repede ar fi fost oricum și pe placul ei.

Traversă salonul și ieși pe balcon, unde doar foarte rar ieșea cineva, așa încât nu exista decât un scaun de grădină murdar, pe care i-l lăsă lui Alex. Sau pe care el și-l revendică, pur și simplu.

– Grozavă priveliște, zise el în timp ce se așeza.

Se uită la casele în care se aprindeau primele lumini și scoase pachetul de Gauloises din buzunar. Bricheta clicăi.

Mama își puse mâinile pe balustradă și își sălță fundul în sus.

– Atenție! strigă el.

Ea scutură capul în semn că nu, dar nu rezistă tentației de a se apleca un pic pe spate, astfel încât el să întindă mâna speriat spre piciorul ei drept.

– Am grijă, îi zise ea râzând.

Degetele lui îi cuprinseră piciorul și mai strâns.

„Acum", se gândi ea.

– Ești atât de tăcut! Ai ceva pe suflet? întrebă ea în schimb.

Iar Alex păru să creadă într-adevăr că se referea la ea.

– Nu, zise el, e totul în regulă.

Mama inspiră din nou, apucându-se mai strâns de fierul forjat. Vântul îi șuiera în spate. Undeva, cineva cânta la pian.

– Deocamdată lucrurile sunt un pic dificile, adăugă el greoi după o secundă.

– Ah, serios?! exclamă mama, încântată de norocul ei. Ce s-a întâmplat?

– Nimic, de fapt. Sunt câteva probleme acasă. Își trecu mâna peste frunte și adăugă: Sora mea m-a sunat mai devreme.

Mama căscă ochii mari.

– Anna?

– Nu, una dintre celelalte.

Trase un fum lung și îl reținu o clipă în piept, apoi îl slobozi spre cer.

Ea alunecă de pe balustradă și se îndreptă spre el, punându-i mâna la ceafă.

Sunetul pianului se amplifică. Sau poate că acum era atât de liniște, încât mama îl percepea ca fiind mai puternic.

Îi masă ceafa, în timp ce el își lăsa capul să atârne tot mai jos. Iar când ea își împinse degetele în sus, el se întoarse într-o parte și își îngropă fața în palma ei, astfel încât ochiul drept îi fu complet acoperit.

– Și apoi, tura suplimentară de la restaurant, zise el, iar buzele îi atinseră pielea, tocmai astă-seară.

El se uită cu ochiul liber la ea. Pupila lui era atât de mare, încât galbenul aproape că era absorbit de aceasta.

„Acum", se gândi mama din nou.

Dar în acel moment – sau poate câteva momente mai târziu, pe care ea le lăsă să treacă nefolosite – el se ridică.

Își șterse praful de pe fund, apoi îi apăsă pe buze un sărut.

– Trebuie să plec, zise el, intrând imediat înăuntru.

– Așteaptă, zise ea – sau poate doar gândi asta în timp ce alerga după el.

Dar el era deja afară.

Mama se holbă la ușa care se închise în fața ei. Îi auzi pașii pe scări. Auzi ușa trântindu-se jos. Îi auzi respirația, ca atunci când ții o scoică la ureche. Auzi cuvintele care se umflau înăuntrul ei, care voiau dintr-odată într-atât de mult să iasă, încât în căutarea ieșirii o mușcau de vârfurile degetelor, o loveau în genunchi, în gambe, în călcâie.

Până când biata mea mamă nu mai rezistă imboldurilor.

Fără să-și dea șorțul jos, se poticni pe scări în jos și apoi pe stradă, alergând de-a lungul trotuarului.

Dar Alex nu ajunsese prea departe. Mama nu trebui decât s-o ia și pe după al doilea colț și îl văzu stând pe o bancă și vorbind cu cineva, de parcă ar fi avut tot timpul din lume. Abia când o recunoscu sări în sus.

– Ce s-a întâmplat? întrebă el; ea era atât de agitată, încât avu nevoie de o clipă până să observe că persoana cealalaltă era Romão.

– Hi, zise acesta, între timp aproape prietenos.

– Ăă... hi, gâfâi mama. Își șterse sudoarea de pe buza de sus și se întinse după mâna lui Alex. Pot să vorbesc un pic cu tine? întrebă ea

și, fără să aștepte răspunsul lui, îl trase după sine într-un intrând de casă.

– Ce e? întrebă el încă o dată.

Ea îi luă și a doua mână, holbându-se la degetele lui care se curbau în sus ca un cosor, de parcă n-ar fi vrut deloc să le cuprindă pe-ale ei. Sudoarea îi curgea în ochi. Și exact în acel moment le rosti, exact la fel ca femeia de pe casetă, în ziua a 17-a – „Sentimente și păreri":

– Ia tibia liubliu.

Ea se ținu strâns de degetele lui, apoi se uită în sus spre el. Dar chipul lui era de necitit.

– Asta ar vrea să însemne „Te iubesc", șopti ea.

El își retrase mâinile, frecându-se pe frunte.

– Am înțeles, desigur.

Mama inspiră, dar aerul nu părea să-i ajungă în plămâni.

– Ah, bine, zise ea neutru.

Alex dădu din cap. Își trecu mâna peste vestă, lovi cu piciorul câțiva bulgări de smoală de lângă trotuar, apoi, într-un târziu, se întoarse din nou la Romão, care acum o privea la fel de sceptic ca întotdeauna.

– What are you up to? întrebă el, în timp ce o privea pe mama încruntat.

– Ah, nothing.

Își duse mâna la șorț, își auzi din nou răsuflarea și apoi pe Alex, care mârâi în engleza lui rusească hârâitoare:

– We must go work now, is late.

– Ăă... desigur, se bâlbâi mama. Of course. Bye. Ăă... atunci, pa.

Se întoarse pe un călcâi și începu să alerge, de parcă ea ar fi fost cea care întârzia; alergă înapoi în casă, în sus pe scară, în dormitorul bunicilor, și se aruncă pe pat, iar tristețea se aruncă peste ea, atât de copleșitoare și atât de atotputernică, încât nici nu avea rost să-și mai pună întrebarea dacă să lupte împotriva ei. Complet lipsită de apărare, se adânci între saltele și se lăsă pradă sentimentului deznădejdii, al finalității, simți greutatea care se lăsa atât de apăsătoare

asupra ei, încât nu reușea să se clintească de sub ea nici măcar un centimetru, fiind sigură că nu se va mai putea ridica niciodată de acolo. Că va trebui să rămână pentru totdeauna în poziția aceea.

Ea își închipui cum vor veni acasă bunicii și o vor găsi așa, pe burtă în spațiul dintre saltele, de parcă ar fi alunecat într-o crevasă.

– Oskar, copilul! ar fi strigat bunica.

– Scularea imediat! ar fi zis bunicul.

Dar mama nu avea să se ridice. Va rămâne întinsă acolo. Și, după o vreme, bunicii se vor obișnui cu asta. Noaptea se vor înghesui lângă ea, unul în dreapta, celălalt în stânga. Poate vor dormi și în salon, bunicul pe canapea, bunica în fotoliu, pentru ca a doua zi de dimineață să fie ea cea mai obosită dintre ei.

Oftatul pe care îl scotea în răstimpuri îi încinse chipul aflat între cele două saltele. Cu tot teatrul unuia rănit pentru întâia oară, se convinse de una singură că acesta era sfârșitul, că asta fusese pentru ea, pentru ea și pentru el, pentru viață în sine.

Dar poate că în decursul anilor se lipise de ea ceva din instabilitatea lui Arno.

Sau poate că, pur și simplu, nu știa cum e să dai drumul la ceva.

Poate că rațiunea ei, ofensată sau nu, pur și simplu nu putea să ignore atâta iraționalitate și îi permise în sfârșit să-și revină.

„Cum adică sfârșitul? se răsti ea la propria persoană. Nimic nu s-a terminat! Nu poate să se fi terminat!"

„Trebuie să dregi asta", se gândi ea. „Trebuie să vorbești cu el", se gândi. „Trebuie să-i spui că nu ai vorbit serios", se gândi ea și chiar crezu, retardată într-ale iubirii cum era, că asta ar funcționa. Că urma pe care o lasă un cuvânt rostit poate fi ștearsă ulterior. Că acesta poate fi schimbat cu un altul, ca o piesă de îmbrăcăminte nepotrivită. Crezu că ar putea exista ceva precum o a doua încercare.

Și porni iar să alerge și nu se opri până nu ajunse la afișul cu *Petrecere privată*, pregătită să facă orice pentru ca totul să fie așa cum fusese înainte.

– Dar cum fusese? am întrebat eu, chiar dacă simțeam clar cruzimea întrebării mele.

– Cum adică cum? întrebă ea. Doar ți-am povestit totul!

– Vreau să spun: era chiar atât de grozav încât să vrei neapărat să salvezi lucrurile, încât să merite să alergi după un tip care nici măcar nu te iubea?

– Cine spune că nu mă... începu ea.

Dar nici acum nu reuși să ducă propoziția la bun sfârșit.

– Nu ai toate informațiile! strigă ea apoi supărată, jucându-se vizibil cu ideea de a lăsa deocamdată lucrurile așa.

Dar era totuși mult prea tensionată ca să-mi pedepsească obrăznicia cu o pauză de povestire.

– Mai bine ascultă mai întâi, fu tot ce reuși în materie de dojană, apoi ne împinse pe amândouă nerăbdătoare în restaurant.

Într-adevăr, aici pândeau câțiva fotografi care, la sosirea ei, apăsară agitați declanșatoarele.

Unul o urmă chiar în interior, dar fu azvârlit afară pe loc de un Sufleț urlând, înainte să o îmbrățișeze pe mama la fel de gălăgios.

– Sufleț! Unde te-ai ascuns atât timp? Aici nu s-a întâmplat nimic! strigă el, apoi îi aplică mamei un sărut pe obraz.

– Îmi pare rău dacă deranjez, zise ea în timp ce privea dincolo de el. Știu că aveți azi o petrecere privată. Alex mi-a spus că vin niște celebrități...

– Sufleț! o întrerupse Sufleț. Unu, tu nu deranjezi! Și doi, tu vei fi o celebritate în curând! Apoi ochii i se făcură mari din cauza ideii care îi venise brusc, aproape ieșindu-i din orbite. Poate cânți tu pentru musafiri?

Ridică sprâncenele un pic și dădu deja din cap în numele ei.

Dar mama deja avea greutăți chiar să și rostească o vorbă.

– Ăă... poate mai târziu, mormăi ea aproape imperceptibil și apoi adăugă ceva mai încet: Eu... ăăă, de fapt îl caut pe Alex.

Sufleț își încrucișă brațele pe piept și scutură din cap cu atâta vehemență, încât mama crezu preț de o clipă îngrozitoare că Alex nu era acolo, că o minți și că de fapt nu trebuia să muncească. Dar în secunda următoare toba de sub cămașa lui Sufleț începu să bubuie.

– De ce cauți pe Alexandru dacă poți să fie cu mine? Nu trebuie la tine rusul, Sufletelul cântă la chitara ta! Își legănă șoldurile și își mișcă buzele înainte și înapoi ca un pește, începând apoi să râdă. Sufletelul tău trebuie să fie în bucătărie.

Mâna lui caldă i se așeză pe spate și o împinse înainte.

– Dacă tu găsești la el, spune să-și mute fundul aici repede, repede. Nimic nu plătesc dacă nu muncește!

O împinse prin ușa de la bucătărie și se întoarse în restaurant.

Mama își lăsă privirea să alunece peste obișnuita alergătură și agitație cu înjurături și exclamații de furie, căutând doar ochii galbeni. În schimb îl întâlni doar pe Romão, care amesteca furios într-o oală, bombănind pentru sine.

Trecu pe lângă el și se duse la chiuvetă, în fața căreia stătea ca de obicei Nadia, în halatul ei albastru. De bucurie să o vadă pe mama, își ridică brațele din chiuvetă, strigând ceva ce ar fi venit la rând doar într-a 18-a zi, apoi alergă la ea și o trase într-o îmbrățișare.

– Bună, zise mama timidă, în timp ce apa de vase de pe mâinile Nadiei îi uda tricoul.

„Cât de necondiționat își oferă toți afecțiunea aici", se gândi ea, fără să poată decide dacă asta era ceva bine sau ceva rău.

Se desprinse de Nadia, care își dădu jos imediat plasa de păr de pe cap, ridicându-și buclele frumoase deasupra urechilor și lăsându-le să cadă, în timp ce revărsa asupra mamei un fluviu interminabil de cuvinte, pe care aceasta îl suportă dând din cap fără să înțeleagă. Dar când Nadia îi aduse sub nas vârfurile despicate, ea nu se mai putu stăpâni și întrebă în sfârșit:

– Știi cumva unde e Alex?

Nadia își lăsă mâinile în jos și o privi dezamăgită.

– Afară, zise ea atât de hotărât, încât mama, deja destul de afectată, se sperie imediat.

Mama urmări nesigură mâna care arăta spre ușă și apoi, fiindcă nu reacționa, fu apucată de braț de Nadia și trasă în direcția aragazului.

– Afară, zise ea încă o dată, dar de data asta ceva mai tare. Duse două degete la gură, își supse obrajii și răsuflă zgomotos. Șura afară, zise ea. Sigarieta?

De ușurare, mamei îi scăpă un sunet între râs și oftat.

– Aha, exclamă ea, ducându-și mâna la gură.

Nadia radia din nou.

– Da, da, Șura sigarieta.

Mama dădu din cap.

– Ăă, mulțumesc, zise ea, apoi se întoarse, trecu pe lângă mesele metalice și observă pentru prima dată gangul care ducea de la restaurant spre o ușă, oprită să se închidă cu un prosop înfășurat pe clanță, astfel încât nu trebui să apese decât foarte ușor.

Îl simți imediat. Îi simți fumul încă dinainte să vadă vârful aprins al țigării pe cerul negru. Și apoi observă și o a doua, două palme mai jos, tremurând din cauza râsului unei femei, răsunând în curte.

Mama se opri în ușă și îi văzu trunchiul, care se apleca tot mai mult. Văzu silueta delicată, care părea, întoarsă într-o parte, o figurină decupată. Apoi observă că și cei doi o văzuseră. Cel puțin, i se păru ei, profilurile li se transformară în pete groase. Siluetele lor se contopiră. Râsul amuți.

– Bună, zise mama, apropindu-se nehotărâtă.

Se uită de la Alex la tânăra femeie, care i se părea ciudat de cunoscută, și rosti cu greu:

– Cum merge?

Dar el nu zise nimic, ci doar continuă să se holbeze în altă direcție, până când tânăra răspunse pentru amândoi:

– Bine.

Cu țigara în mână, începu să se joace cu una dintre cozile în care își împletise părul negru, așa cum i-ar fi stat bine unei fete de șase ani, apoi își aranjă rochia, care i-ar fi fost mult mai bună unei fete de șase ani, și își rosti în sfârșit numele, care probabil că era al ei, dar pe care mama, în agitația ei, îl uită pe loc sau nici măcar nu-l înțelese.

– Îmi pare bine, zise ea întinzând mâna.

Dar femeia nu păru să-i vadă degetele atârnând în aer. Începu în schimb să își frece brațele, în timp ce sărea ușor pe loc. Se pare că îi era cam frig în rochiță. Se tot trăgea de o parte până la genunchi, în vreme ce partea cealaltă țâșnea în sus, lăsând să i se vadă toată coapsa. Dar asta nu părea să o deranjeze. La fel de puțin ca și tăcerea. De parcă nu ar fi văzut necesitatea să tematizeze în vreun fel apariția mamei, ea fuma mai departe cu aceeași relaxare sau poate doar cu indiferența care pe mama deja o scotea din sărite la Alex. Dar care, mai ales, o făcu să simtă nevoia de a spune ceva urgent, iar acest lucru fu inteligenta întrebare:

– Ei, faceți pauză de țigară?

– Da, răspunse femeia pentru amândoi, am crezut că, dacă mă retrag aici o vreme, poate că indivizii de la presă vor pleca.

Chipul ei se lumină când mai trase un fum.

Mama dădu din cap.

Femeia își lăsă capul pe spate și își înclină gâtul de la dreapta la stânga, de parcă acesta ar fi fost tensionat din cauza fotografilor care îi stăteau în ceafă.

– De când fostul meu prieten s-a retras din sportul profesionist, nu mai am niciun minut de liniște. Tot timpul vrea cineva o declarație.

Mama își duse mâna la frunte. „De asta mi se părea cunoscută, se gândi ea, celebritatea din magazin!"

Fata o privi întrebător.

– De unde știu fotografii că sunteți aici? întrebă mama repede.

Fosta prietenă a de-acum fostului sportiv zâmbi.

– Acesta este localul meu favorit.

Îl lovi ușor pe Alex pe burtă.

Printre nasturi i se zări un pic de piele.

– Mâncarea, vinul, muzica. Fața ei căpătă o expresie care ar fi trebuit să fie visătoare: Astea sunt pentru mine!

– Ah! zise mama.

Celebritatea își răsuci codița în jurul degetului.

– Este important pentru mine să-mi păstrez legătura cu originile, zise ea și se vedea că nu făcea asta pentru prima dată. Cultura mea este importantă. Dădu drumul cozii și zâmbi puțin. O seară aici e ca o vizită acasă.

Mirosul de pește vechi trecu pe lângă mama.

– Familia dumneavoastră e originară din Brazilia, nu din Portugalia, nu-i așa?

– Da, așa e, zise fosta prietenă a fostului sportiv, deloc mirată că mama era atât de bine informată, dar de fapt e aproape același lucru.

Mângâie din nou burta lui Alex, lăsându-și mâna să alunece încet peste vesta lui.

– Plus că un serviciu ca aici nu găsești nicăieri, zise ea și începu să râdă cu adevărat.

Mama se gândi la cât de reduse îi erau cunoștințele despre mult iubita ei patrie atunci când intrase în magazin, la cumpărături. Se uită la Alex și văzu dintr-odată că el renunțase să se mai uite în altă parte și o privea în schimb pe celebritate, care, brusc, locvace, se erija tot mai mult în braziliancă, strângând și desfăcând pumnul, făcând referire la temperamentul „din genele ei".

– Am sânge fierbinte, nu ca nemții, care au nevoie pentru orice de un plan, zise ea, iar Alex aprobă din cap.

Moment în care mamei i se urcă la cap sângele deloc rece. Cu atât mai mult cu cât văzu cum se apropiau cele două puncte luminoase, cum își scoase Alex brațul din buzunar lăsându-l parcă să se legene tot mai aproape de piciorul fetei, până când mama nu mai reuși să suporte și izbucni din pură disperare:

– De altfel, trebuie să-ți transmit de la Sufletel că nu te plătește ca să stai degeaba! strigă ea.

Sau poate doar rosti. Dar efectul fu același.

Alex se răsuci ca o suveică și se holbă la ea.

– De la cine e mesajul? întrebă fosta prietenă a fostului sportiv.

– De la șeful restaurantului, răspunse mama, un pic mândră totuși de cunoștințele ei suplimentare.

– Ah, da, zise celebritatea, zâmbindu-i din nou lui Alex.

Dar acesta era foarte preocupat să o țintuiască pe mama cu privirea și să o bage în pământ. Nici măcar atunci când celebritatea îl mângâie pe braț și el îi spuse că mai bine s-ar duce înăuntru nu-și luă ochii de la ea.

Dar mama nu se mai putea bucura acum de asta. Ostilitatea lui era atât de mare, încât ea se sperie cu adevărat.

În comparație cu asta, el păru surprinzător de liniștit când întrebă, în sfârșit:

– Ce cauți aici?

Mama se gândi. Doar că acum habar nu mai avea ce voia să facă acolo. De ce venise, de fapt? Degetele aproape că-i trecură prin țesătură în timp ce căuta răspunsul. Dar, de data asta, vorbele îi scăpară fără niciun avertisment:

– Te iubesc.

El se uită la ea, de parcă ar fi văzut-o pentru prima dată. Fruntea lui se acoperi de cute. Apoi întinse mâna brusc și îi apucă tricoul ca pe o bucată de material dintr-o grămadă.

Genunchii lui se loviră de coapsele ei. Ea se dădu înapoi, se împiedică de un tomberon, dar el nu se opri, împingând-o tot mai puternic împotriva capacului. Sărutările lui aveau gust de putregai. Sau poate că era doar gunoiul. Îi duse mâna în păr și îi trase capul pe spate. O întoarse brusc și o împinse înaintea lui. Ca pe o marionetă, o conduse înapoi în gang cu brațul în jurul taliei ei, cu degetele celeilalte mâini pe spatele ei, o împinse într-o încăpere oarecare, apoi trânti ușa și pe ea o împinse în ușă. Mama se lăsă în genunchi și îl ajută să-și deschidă fermoarul, în timp ce recunoștea cu coada ochiului chiuveta, dispenserul de prosoape, apoi toaleta. Îi trase pantalonii de pe picioare, simțind în sfârșit pielea de dedesubt. Dar pasiunea nu se domoli deloc. Mai degrabă deveni și mai chinuitoare, până când ea ajunse să creadă că ceea ce simțea acolo nu era de fapt pielea lui, poate că purta încă un ciorap deasupra sub care se ascundea cea reală. Își lăsă degetele agitată să alunece peste corpul lui, căutând locul prin care să ajungă în sfârșit la el.

El îi luă mâna și i-o puse deasupra chiloților săi, mișcând-o brusc încolo și încoace.

– Ce faci din mine? gemu el, când de fapt el era cel care o lăsa să facă asta.

Dar mama nu avea nevoie de laude care nu i se cuveneau. Încercând cu disperare să și le câștige ulterior, își lăsă buzele să alunece peste alunițele lui superbe și și le puse în cele din urmă în jurul glandului.

Alex gemu și mai mult. Se lăsă pe gresie, înfigându-și degetele în umerii ei.

Apoi o smulse brusc în sus. O întoarse, închise capacul toaletei și o apăsă în jos. Mama se sprijini de rezervor, în timp ce el îi ridica fusta și îi smulgea chiloții, simțind apoi brusc o durere îngrozitoare care îi trecea prin vintre, trăgând de intestine, de stomac, de rinichi, de parcă ar fi încercat cineva din toate puterile să-i smulgă organele prin buric.

Deschise ochii brusc și văzu rezervorul în care se vedeau punctele galbene-maronii ale nenumăratelor țigări stinse.

– Nu, nu! gâfâi ea, în timp ce durerea devenea tot mai intensă.

Își lăsă capul pe umăr, încercând să-l împingă, dar Alex o apăsă din nou înainte.

– Îți place asta, nu? zise el printre dinți.

Iar mama voia să-l creadă, voia să fie mai degrabă femeia care spune nu, dar vrea să zică da, decât să fie cea care se lasă futută fără voia ei, lipită de rezervorul de la toaletă.

Ca și cum ar fi trebuit să-i dovedească excitația ei, se zbătu, se întinse, se răsuci, până când, la un moment dat, crezu până și ea că erau țipete de pasiune, și nu de durere. Iar ceva mai târziu, așa se și dovediră a fi. Corpul ei participă la joc, se subordonă deciziei ei, iar acest mic triumf îi spori pasiunea și mai mult. Se împinse spre el, își lovi fundul de șoldul lui și își pierdu controlul într-o asemenea măsură, încât îi scăpă din nou un „te iubesc". Sau cel puțin asta crezu, chiar dacă după câteva minute avu dubii și își trecu degetele peste buze, de parcă vorbele ar fi trebuit să lase o urmă. Dar își simțea gura

complet uscată. Iar Alex nu făcu nimic din care să reiasă că ar fi auzit ceva, ci doar își mută mâna de pe burtă pe sâni și îi frământă serios.

Până când, brusc, în ușă se auzi un bubuit.

– Alexandre! se auzi Sufletel urlând. Dacă nu ești la bucătărie în două minute, nu trebuie să mai vii deloc.

Respirația din urechea ei se opri. Degetele se înfipseră în sfârcurile ei. Undeva căzu ceva pe jos, apoi mișcările ritmice din spatele ei se reluară.

De parcă ar fi vrut să folosească la maximum cele două minute, Alex începu să-i împingă trunchiul tot mai repede înainte și înapoi, în rezervorul de apă, până când se prăbuși în sfârșit pe spatele ei. Și alunecă imediat din ea.

Alergă apoi spre ușă și își adună hainele.

Mama se dădu jos de pe toaletă. Se poticni în urma lui, lăsându-și mâna ezitant să alunece pe coloana lui. Dar el o respinse și în schimb își puse cămașa și își legă papionul. Apoi răsuci cheia din ușă.

– Trebuie să plec, fu tot ce spuse.

Și se năpusti afară.

Mama rămase în ușă cu fusta încă împinsă în sus, ca un cordon în jurul taliei, îl auzi cum aleargă pe coridor, apoi auzi râsul urât al lui Dima – care se apropia sau nu?, ba se îndepărta, ba nu, se apropia, apoi se răsfrânse –, în timp ce pe drum se mai auzi o altă voce, și trânti ușa speriată.

Se uită în jos la ea, își văzu labiile, care chiar și prin părul creț străluceau roșii ca focul, ridică apoi capacul, fără măcar să pună hârtie igienică pe colac, și se așeză, lăsând să se scurgă totul din ea. Apoi, dintr-odată, i se făcu îngrozitor de rău. Nu greață, cum îi era mereu, ci rău cu adevărat. Alunecă de pe colac, neavând nici măcar timp să se șteargă, până când lichidul de fiere țâșni din ea în toaletă. În fundal se auzea nechezatul lui Dima.

Capitolul 17

În dragoste, mândria e prima victimă. Poți să te înarmezi cu dispreț. Poți să trimiți avangarda formată din batjocură și ironie ca să studieze tabăra dușmanului. Dar, cu cât omul e mai mândru, cu atât mai puțin va acorda atenție avertismentelor. Și cu atât mai teribile sunt pierderile.

Trecu aproape jumătate de oră până când mama îndrăzni să iasă pe gang. Cu capul tras între umeri, nevăzând altceva decât picioarele ei, fugi din restaurant și alergă acasă, unde mai vărsă o dată, atât de incapabil era corpul ei de a digera rușinea. Toată noaptea rămase lângă toaletă, cu aroma mușcătoare a deodorantului de baie în nas, și își jură să termine relația. Dar a doua victimă a iubirii este rațiunea. Și astfel mama o sună din nou pe *Anna*, de cum i se potoli stomacul și reuși să ajungă la telefon. Se lăsă alungată. Mai încercă o dată. În cele din urmă se duse sus, unde găsi doar familia lui Dima, de la care reuși să scoată cumva informația că Alex plecase la pescuit. Până să ajungă metroul de suprafață la lacul al cărui nume rușii trebuiseră să-l rostească de mai multe ori pentru ca ea să-l înțeleagă, mama se montase într-o asemenea panică, încât i-ar fi făcut cinste până și bunicii. Singurul ei noroc fu că plouase. Cele mai multe golfulețe erau părăsite, așa că mama, care alerga pe mal, nu răscoli decât vreo cinci grupulețe de pescari înrăiți până să audă într-adevăr vocea lui, care zicea ceva despre loc sau despre valuri, nu reuși să înțeleagă.

Dima fu primul care o observă.

– Sufletel! strigă el, după care începu să râdă singur de mama focului.

În spatele lui răsări Paul, neamțul, pe care mama îl cunoscuse la prima ei vizită în locuința de sus.

– Cred că nu văd bine, strigă el (de fapt, strigă cu accent berlinez, dar mama era prea nervoasă când îmi povestea ca să mai țină cont de asta). Doamna din vecini! Ați venit iar cu poliția?

– Eins, zwei, Polizei, strigă Dima și se găsi, pare-se, chiar și mai amuzant.

Sări de pe scaunul lui pliant, strigă ceva spre mal și așteptă ca Alex să se întoarcă. Apoi pufni din nou în râs.

Mama încercă să facă un semn cu mâna, dar Alex o privea țintă, nici bucuros, nici supărat, mai degrabă ca și cum n-ar fi avut nimic de-a face cu el. Într-o mână ținea o sticlă și în cealaltă undița, care se legăna încetișor încolo și încoace.

– Alo, strigă ea, încercând să pară cât mai relaxată, ceea ce, desigur, nu era posibil, dar Alex se întoarse spre apă și-și aruncă undița.

În schimb, Dima nu-și mai revenea din entuziasmul de a o vedea.

– Drei, vier, great idea, zbieră el, țopăind ca un băiețel care se ține să nu facă pipi.

Își șterse fața scăldată în sudoare, trase aer în piept și până la urmă întrebă:

– How you know where we?

– They told me upstairs that you were here, spuse mama și Dima îi făcu favoarea de a se preface că „you" se referea la ei toți.

– Yes, we fish, spuse el cu pieptul încă tresăltând, apoi scoase două beri din lada frigorifică.

Îi întinse una mamei și îi împinse scaunul lui pliant.

– Și ai venit după noi, da? întrebă Paul uitându-se peste umăr, de parcă s-ar fi așteptat într-adevăr să o urmeze cineva.

– Ăă... doar așa, zise ea în timp ce Dima îi desfăcea berea cu bricheta.

– Aha? întrebă Paul.

– Eu... ăă... m-am gândit că... ăăă... voiam să mai înot puțin.

Paul se uită la puloverul ei, la șosetele groase care se adunau deasupra pantofilor, apoi se întoarse fără vreun cuvânt. Abia când Dima își lovi sticla de a ei și răcni „Noroc!", cu un „r" atât de lung încât aproape că înghiți restul cuvântului, strigă:

– Malț cu hamei te face să vrei!

Și izbucni în chițăitul lui de porcușor de Guineea.

Dima izbucni și el în râs, chiar dacă mama nu-și putea închipui că îl înțelesese pe Paul. Dar probabil că îi plăcea să râdă și nu lăsa să-i scape nicio ocazie.

Ea ciocni timid cu Paul, care se cinstea tot cu o sticlă maronie, și se așeză apoi pe scaunul pliant.

Dima și Paul se așezară în stânga și în dreapta ei pe ladă și pe jos și începură să vorbească, ceea ce însemna că fiecare spunea ceva în limba lui maternă, la care celălalt ridica sticla în sus și urla „Noroc", apoi amândoi beau, râdeau și mai beau încă o dată. Ducându-și degetul arătător la buze, arătau cu bărbia spre Alex. Făceau „sșt!", chicotind. Înainte să o ia de la început.

Din când în când, mama mai râdea câte un pic, chiar dacă nu pricepea nici măcar partea germană. În rest se concentra să sfredelească permanent cu privirea spinarea lui Alex, de parcă l-ar fi putut întoarce spre ea cu puterea ochilor, așa cum făcuse el atunci în tramvai.

Dar el rămase în continuare cu fața spre apă, fără să se întoarcă, apoi smulse brusc undița în sus.

Se aplecă înainte, începu să răsucească și scoase din stuf un ditamai peștele. Stropea cu apă în toate direcțiile, într-atât de sălbatic se zbătea în timp ce era tras pe mal.

Dima și Paul săriră în sus și alergară pe mal. Doar mama rămase așezată, uitându-se de pe scaunul ei pliant la Alex, care trase din țigară, o puse apoi pe gâtul sticlei, luă un drug de metal de pe jos și trosni burta peștelui, cu aceeași liniște care îi caracteriza toate mișcările. Scoase cârligul din gura alunecoasă și aruncă peștele în

găleată, după care își șterse mâinile pe pantalonii săi de camuflaj. Apoi își puse țigara înapoi în gură.

Paul scoase un fluierat apreciativ.

– Tot respectul, zise el ridicând berea în sus, apoi, ca și cum asta n-ar fi fost de ajuns, adăugă: Toți peștii vor să și-o tragă, numai Flipper nu și-o bagă!

Apoi izbucni într-un râs zgomotos, mai întâi el și apoi Dima, cel din urmă atât de tare, încât o mare parte din bere dădu pe afară. Bău restul dintr-o înghițitură și aruncă sticla în apă, apoi își înfipse degetele în umărul lui Paul și cârâi cu greu, dar clar de înțeles:

– La tiine sau la miine?

Paul pufni din nou în râs, apoi se lăsă tras înapoi fără proteste și acceptă rucsacul în spinare, în timp ce Dima ridica lada frigorifică.

– Paca! strigă acesta.

Și apoi încă o vorbă, care îl făcu până și pe Alex să râdă. Protejându-și cu mâna ochii de pisică, se uită peste umăr și strigă ceva înapoi. Dima plesni din limbă, apoi o mângâie pe mama pe cap și plecă împreună cu Paul, care-i ajungea până la subraț, ținându-l ca pe un frate mai mic.

Mama se uită în urma lor, cum dispăreau clătinându-se printre copaci, și auzi plescăitul cizmelor de cauciuc. Se întoarse și îl văzu pe Alex băgând degetele într-un borcan, atât de ocupat să scoată o râmă încât nici măcar nu păru să observe că ea se apropia de el. Dar se pare că o auzi. Cel puțin nu tresări atunci când ea întrebă direct în spatele lui:

– Cum merge?

– Hmm, făcu el.

– A trebuit să lucrezi mult ieri?

El dădu din cap. Sau poate că doar își lăsă capul în jos ca să fixeze râma în cârlig.

– Îmi pare rău că nu mi-am luat la revedere.

– Hmm, făcu el din nou.

Mama își apăsă mâinile pe burtă, care începu din nou să-i bolborosească periculos.

– Nu mă simțeam prea bine.

– N-are a face, mormăi el ridicându-se.

Mama se apropie și mai mult, își întinse ezitant mâna spre el, dar în acel moment cotul lui țâșni brusc în spate. Își luă avânt și aruncă undița peste cap.

Ea își retrase degetele, văzând râma zburând prin aer într-un arc înalt și lovindu-se apoi de suprafața apei.

Îi urmări mișcările brațelor, se uită la valurile slabe, apoi la coroanele copacilor prin care strălucea lumina roșie-aurie a soarelui care apunea.

– Ești supărat că am venit aici? șopti ea în liniștea care se lăsase.

Alex ridică din umeri.

– Vrei să plec?

El își trecu mâna peste cap, care acum era complet chel. Doar deasupra urechilor se mai zăreau câteva fire, pe care probabil că le ratase când se bărbierise.

– Lacul nu-mi aparține.

Își luă iar sticla, lăsându-și capul pe spate.

Ultimele raze de lumină căzură exact pe ochii lui, colorându-i aproape complet în verde.

Inima mamei se înfoie atât de tare, încât plămânul de dedesubt fu strivit.

– Încerc doar să-mi dau seama ce vrei de la mine.

El puse berea jos.

– Absolut nimic, zise el. Nu vreau nimic de la tine.

Brațul lui țâșni din nou în față. Undița se tensionă. O scoase din apă și studie peștele, care nu era mai mare decât palma lui. Apoi îl smulse din cârlig și îl aruncă înapoi în apă.

– Ce faci? exclamă mama.

– E prea mic.

– Dar l-ai prins.

– Din greșeală, mormăi el, nu știi dinainte ce mușcă.

– Dar poate să trăiască așa mai departe? întrebă ea pe un ton atât de plângăcios, încât îi venea să se pălmuiască singură.

Alex ridică din umeri.

– Habar n-am. Poate da. Sau poate nu.

Luă din nou borcanul, având deja o râmă între degete când se întoarse brusc cu fața spre ea, părând dintr-odată aproape înfricoșător.

– Ce vrei tu de la mine? întrebă el atât de tare, încât mama se dădu înapoi fără să vrea.

– Ce vrei să spui?

– Tocmai ți-am spus, strigă el nerăbdător, ce vrei de la mine?

– Te vreau pe tine, șopti ea.

– Aiurea! strigă el. Nici măcar nu mă placi.

Mama scutură nedumerită din cap.

– De unde ai scos asta? întrebă ea. Sigur că te plac.

Și observă în momentul în care rosti propoziția că era o minciună. Da, se gândea la el fără întrerupere, îl simțea, îl visa. Dar de fapt nu-l plăcea cu adevărat.

– Te iubesc, strigă ea, căci asta era adevărat, era sigură de asta.

– Ah, și de ce, mă rog?

Se uită la ea provocator, tropăind.

„Pentru că-mi aparții, ar fi vrut mama să spună. Pentru că nu simt niciodată atât de clar ca atunci când mă atingi. Pentru că nu știu ce altceva ar putea fi asta în afară de iubire."

– Pentru că m-ai privit! zise ea în schimb.

– Dar nu poți să-ți răscolești toată viața doar pentru că te-a privit cineva!

Scutură din cap, își înfipse undița în pământ și se așeză alături.

– Te-ai gândit ce s-ar întâmpla dacă află soțul tău ceva? Dacă vă părăsește pe tine și pe Anna?

Mama îngenunche lângă el.

– Ne-am descurca și fără el.

Alex râse batjocoritor.

– Habar n-ai ce înseamnă să te ocupi singură de o fiică. Își răsuci ceasul pe încheietură, pe care se pare că îl purta și cu alte ocazii. Și ce se întâmplă dacă soțul ți-o ia?

Mama simți cum i se face rău din nou. Se gândi să-i mărturisească totul. Că bărbatul – care nici măcar nu era soțul ei – o părăsise de mult. Că nu exista nicio Anna. Că nu exista nimic ce i s-ar fi putut lua. Cu excepția lui. Dar știa că atunci l-ar fi pierdut în mod sigur. Că atunci nu ar mai fi putut să spere, să aștepte, că atunci n-ar mai fi avut nici măcar acele palpitații de fiecare dată când îi auzea pașii, când ieșea sau se întorcea din casă.

Se întoarse spre el și îl privi cum stătea lângă ea aproape timid, cu brațele în jurul genunchilor, cu capul pe genunchi. Îi puse mâna pe spate, trecând peste corpul lui închistat de parcă ar fi șlefuit un bloc de piatră. Dar capul lui alunecă și mai adânc între genunchi.

Ea își lăsă privirea să rătăcească peste lacul în care se afunda soarele, de parcă ar fi vărsat cineva o găleată cu vopsea în apă. Văzu ultima geană de lumină care se reflecta în valuri.

Apoi, dintr-odată, făcu la fel ca Uwe: de atâta teamă, deveni curajoasă. Își trase puloverul peste cap și șosetele din picioare și nu se încumetă să se uite dacă el își ridicase măcar privirea în timp ce o lua la fugă doar în chiloți. Simți vântul pe brațe, apa care se lovea de genunchi, dar alergă tot mai departe, până când alunecă pe solul plin de alge și căzu înainte. Lacul era atât de rece, încât o clipă uită să respire.

Înotă în triunghiul argintiu care încă se mai vedea strălucind slab, fixându-și privirea asupra copacilor de pe partea cealaltă. Abia când fu foarte sigură că nu mai putea să stea în picioare, se întoarse și văzu locul gol de pe mal unde tocmai stătuse el, apoi capul lui, ca o geamandură în apă, apropiindu-se încet de ea.

El se întinse pe spate, părând că vrea să se odihnească un pic, înainte să se aplece deodată spre ea și să spună:

– N-am mai întâlnit până acum pe cineva ca tine.

Mama se uită în sus și nu se putu abține să nu zâmbească, în timp ce își dădea la o parte o șuviță udă de pe față.

– Nu, scutură el din cap, nu așa.

Fruntea i se umplu de riduri.

Chiar și în apa rece simți cum i se urcă fierbințeala la cap. Își ține răsuflarea și înotă mai departe de ea, știind prea bine că, în momentul în care urma să respire, în plămâni avea să îi intre nu doar oxigen, ci și durere. Auzi șuieratul în urechi și își simți picioarele grele, ca niște saci de nisip care o trăgeau în jos.

Și apoi, brusc, simți ceva atingându-se de interiorul coapselor ei.

Țâșni în sus și văzu ochii de pisică atât de aproape, încât se sperie serios. Dinții ei se loviră de ai lui, în timp ce el îi dădea chiloții la o parte și se înfigea în ea. El îi ridică picioarele pe spatele lui, înotă cu ea sub abdomenul lui spre mal, până când apa nu-i mai ajunse decât până la gambe. Apa îi intră în gură. Văzu pământul fărâmicios care se aduna între corpul ei și al lui și se agăță de gâtul lui. Fundul îi aluneca pe solul mâlos, în timp ce încerca disperată să-și țină capul sus. Apoi el o sărută, o sărută în sfârșit cu adevărat. Un sărut care nu avea nimic tehnic, care nu avea de-a face cu buzele sau cu limba, sau cu mâinile lui, un sărut pe care îl simți până în vârfurile degetelor de la picioare, care se înfipse atât de adânc în ea, încât crezu că se va sufoca de la atâta iubire.

E deja întuneric când ies din apă dârdâind de frig. Ceea ce e foarte frumos, pentru că le oferă ocazia nu doar să se atingă mereu, să-și frece brațele, să-și mângâie spatele, ci și să râdă unul de celălalt de cum le clănțăne dinții, cum nu reușește el să-și închidă cureaua din cauza tremuratului degetelor – și ea trebuie să-l ajute –, cum strigă ea: „Ah!" în timp ce aleargă spre stație și vântul îi intră sub fustă. La fiecare pas, materialul umed îi intră și mai tare între picioare, astfel încât trebuie să-l țină cu ambele mâini. Nu că ar mai vedea cineva ceva. Căci chiloții nu sunt de găsit. El îi pune mâna tot timpul pe genunchi, își împinge degetele între picioarele ei aproape încrucișate și încearcă să pătrundă între ele. Pentru prima dată de zile întregi, se simte din nou bine, se simte sigură, crede că nu mai are de ce să se teamă.

Și evident că este prompt pedepsită pentru asta.

Sunt la distanță de două sau trei stații de casă când el își trage mâna brusc. Mama ridică mirată capul și se întreabă dacă nu cumva

a urcat cineva cunoscut. Dar nimeni nu se uită la ei. Ea încearcă să-i zâmbească, ba chiar își desface un pic picioarele. Dar el privește doar pe fereastră până când ajung. El ajunge. Și ea ajunge. Dar nu o mai fac împreună.

El urcă scările de la metrou și trece de șaormerie, cu ea în urma lui, din nou la câțiva metri distanță, de parcă n-ar avea voie să meargă pe lângă el. Se uită la ceafa lui, privind spre trotuar, de-a lungul caselor galbene și crem, atât de agitată încât i se pare chiar că poate numi culorile tuturor caselor, să le rostească, case colorate, stradă cenușie, cer albastru, de parcă asta ar ajuta-o să recapete măcar o parte de control. De atâta tensiune începe să cânte cu voce tare, ca un copil care a fost trimis într-o pivniță, observând abia la versurile „Treziți-vă cu toții, harpă și țimbale, cântați cântec de laudă" încotro o condusese subconștientul. Și tot nu se oprește. „Slăviți-L pe Domnul cel care în Slavă domnește. Care pe aripi de vultur ne duce la loc sigur."

Alex o privește iritat, dar începe să zâmbească în timp ce deschide și îi ține ușa, vrând să o lase iar să treacă singură. Dar mama spune iute:

– Pot să mai vin sus.

El respiră greu, de parcă ar fi enervat de jocul pe care trebuie să-l joace aici – ce e cu Anna? e iar la bunici? da, trebuie să învăț, atunci n-ai timp, ei, un pic tot am, iar soțul tău? e plecat, din nou? –, înainte să mormăie „OK" și să o ia înainte, în sus, unde – în mod excepțional – e cât se poate de liniște.

– Dorm deja? șoptește mama.

Dar sufrageria e goală. Sacii de dormit sunt rulați cu grijă, draperiile sunt deschise. Sub femeia în desuuri stau aliniate sticlele goale, iar alături trei saci de gunoi plini ochi.

– Ce nebunie, n-aș fi crezut că o să mai iasă vreodată din casă, zice mama râzând, dar nici faptul că sunt singuri nu pare să-i îmbunătățească lui Alex starea de spirit.

– Sunt frânt de oboseală, spune el ducându-se în dormitor, unde se dezbracă și se trântește pe pat fără măcar să împingă ușa în prag.

– E încă devreme, spune mama.

Alex își apasă fața în pernă.

– Dacă vrei să mai stai trează, poți să te duci jos.

– Nu, nu, sunt și eu destul de obosită, spune ea și își dă jos iute fusta și puloverul.

Dorm. El doarme. Iar ea nu doarme din nou. Și, la un moment dat, după o mie de ani de privit și așteptat și sperat, reușește totuși să adoarmă. Dar nu chiar. Căci se trezește prea des. Prima dată din cauza lui Romão, care se cațără în patul de deasupra. A doua oară când frații lui Dima încep să urle în hol și Romão se trezește, urlând și el un pic, până când mama lui Dima intervine și își trimite fiii la culcare în celelalte paturi. Mama se lipește de pieptul lui Alex, îndesându-și nasul în subsuoara lui. Dar de data asta nu mai reușește să adoarmă. Stă trează ore întregi, ascultând sforăitul mamei lui Dima, care după rezolvarea scandalului s-a cuibărit pe blană. Vede lumina care se strecoară bucată cu bucată prin șalul de la fereastră, până când în cameră e lumină deplină. Aude autobuzele trecând, zornăitul lanțurilor de bicicletă, toate sunetele pe care le cunoaște, chiar dacă aici par mult mai puternice, răsunând mai tare, ca și cum cei câțiva metri cu care locuința lui e mai aproape de stradă ar însemna o diferență enormă. Dar nimeni nu se trezește din pricina asta.

Trebuie să fie în jur de amiază când Alex o împinge brusc de lângă el și se ridică. Își lasă privirea să alunece prin cameră, pipăind după ceas.

– Cât de târziu e? întreabă mama.

– La naiba! zice el, de parcă asta ar fi de ajuns, în timp ce își pune din nou ceasul la încheietură.

Ea se ridică puțin și îl sărută.

– Trebuie să plec, spune el căutând pe lângă pat.

Apoi împinge hainele ei spre ea și mormăie cel puțin: „Hai, Buba", astfel încât ea reușește în sfârșit să se ridice și să se îmbrace.

Își trece părul încă ud pe după urechi, cățărându-se pe vârfuri peste picioarele lui.

„Când?" îi răsună ei în cap, în timp ce pornește înaintea lui.

„Când?" se gândește ea, când el deschide ușa seifului spre interior și așteaptă ca ea să plece.

– Când? întreabă ea în sfârșit. Când te mai văd? zice, lipindu-se de burta lui.

– Astă-seară, răspunde el și o împinge în casa scării, în timp ce el rămâne în ușa apartamentului, de parcă picioarele i-ar fi prins rădăcini.

– Ce? întreabă ea surprinsă.

Dar și pentru că i-ar plăcea să o mai audă o dată.

Dar rezerva de cuvinte e din nou epuizată. De parcă ar ști cu certitudine că ea l-a înțeles prea bine, el îi zâmbește, apoi își trece mâna peste fața ei, nu peste obraji, cu adevărat peste față, ca un orb care simte trăsăturile celui de lângă el, lăsându-și buricele degetelor să treacă peste pleoape, de-a lungul nasului, înainte să-și retragă brusc brațul și să închidă ușa.

Mama fuge jos și se dezbracă de hainele murdare. Face duș. Se spală pe dinți, ba chiar își usucă părul cu foenul. Și apoi așteaptă, cu privirea ațintită cu încăpățânare înainte, neîndrăznind să se miște ca să nu deranjeze timpul în înaintarea lui, până când, în sfârșit se face întuneric.

Capitolul 18

Și apoi cade bicicleta. Poate nu în seara asta, când nu-i deschide nimeni. Poate nici în dimineața următoare, când seiful rămâne închis. Dar cel mai târziu seara, când în ușă apare în sfârșit Romão și, la vederea mamei, se dă speriat înapoi, începând să se clatine.

– Știi unde e Alex? întrebă ea cu o voce care se frânge pe la jumătatea întrebării.

– Sorry, răspunde Romão, căutându-se prin buzunare.

Fata bătrână vine din dormitor, cu ochii pe jumătate închiși.

– She searches Saşa, spune el în direcția ei și ridică semnificativ sprâncenele, ca un soț care încearcă să îi explice soției peste capetele copiilor că Zdreanță locuiește acum la țară!

Dar fata bătrână pare prea obosită pentru subtilități. Își freacă fața rotundă și scutură leneș din cap.

– Not say goodbye?

Inima mamei se oprește în loc.

– Why goodbye?

Fata bătrână își trage nasul în sus. Limba ei apasă din interior în obraz, de parcă ar încerca să scoată ceva dintre dinți.

– Why would he say goodbye? întreabă mama încă o dată. Iar când nimeni nu-i răspunde, adaugă: Where did he go?

Fata bătrână se freacă la ochi și colțurile acestora coboară sub degetele ei. Arată un pic ca un clovn plângăcios.

Mama se uită de la ea la Romão, apoi spre fratele lui Dima, care vine din sufragerie îmbrăcat cu un pantalon de trening ce îi ajunge doar până la jumătatea gambelor.

– When is he coming back? reușește mama să rostească.

– Maybe, răspunde Romão, care se pare că nu a auzit și cuvântul „when".

Sau poate că vrea doar să o scutească pe mama de un gând în plus.

Genunchii îi cedează.

– Dar trebuie să lucreze! spune mama în timp ce încearcă disperată să-și mențină echilibrul, atât de derutată încât nici nu observă că vorbește în germană.

Și nici că Romão o înțelege.

– No more work, spune el încet.

Mama începe să se clatine.

– Did Sufletel fire him because of what happened the other day?

Romão scutură din cap.

– Wasn't fired, spune el, he quit.

Degetele mamei alunecă de pe tocul ușii.

– Why?

Romão ridică din umeri.

– I'm sorry, spune el din nou și își înclină capul.

Rostește ceva ce ar trebui să fie consolator.

Dar mama deja nu-l mai aude. Se holbează doar la fratele lui Dima, la ochii lui mici care se apropie, se suprapun, până când devin un singur ochi. Vede maioul de culoarea pielii care îi e și el prea scurt, apoi din nou pantalonii, și observă în sfârșit că e aceeași pereche lucioasă de pantaloni de trening cu care era îmbrăcat Alex atunci, doar că pe fratele lui Dima stau cam întinși, iar fundul îi lucește ca două bile de bowling lustruite.

Se poticnește până jos și reușește cu greu să intre în locuință înainte să cadă cât e de lungă, nemaireușind nici să întindă brațele ca să-și amortizeze căderea, astfel încât se lovește frontal cu fața de podea.

O clipă rămâne pur și simplu întinsă. Apoi își ridică brusc capul și-l lasă să se mai trântească o dată. Și încă o dată. Și apoi încă o dată.

Se lovește iar și iar cu fruntea de dale. Dar, oricât avânt și-ar lua, oricât de tare și-ar trosni capul de podea, loviturile exterioare nu le pot depăși pe cele din interior.

Se umflă ca o numărătoare inversă, devin tot mai insistente, de parcă s-ar îndrepta spre un punct în care durerea este absolută. În care realizarea urmează să o copleșească, să o sfâșie, să îi ia mințile. Dar marea bubuitură nu vrea să vină. Cu o forță de neoprit, loviturile sunt resimțite în frunte, în piept, în umeri, scutură parchetul de sub ea, până când mama nu mai rezistă. Cu un urlet în gâtlej, pe care nu știe să-l slobozească, sare în sus, aleargă pe coridor, în sufragerie, în bucătărie, se învârte în cerc în căutarea unui loc unde podeaua să stea locului o secundă, unde să poată respira, să poată gândi, măcăr un pic, „te rog, doar un gând limpede, doar un pic de gândire". Își strânge brațele în jurul corpului, își înfige degetele în carne. Aleargă în baie, își trage rochia peste cap. Intră sub duș și lasă apa să-i curgă în cap. Iar după două minute nu mai suportă înghesuiala dintre peretele cu faianță și perdeaua de duș. Fuge din baie. Deschide fereastra, se apleacă afară. Simte vântul care trage de părul ei ud. Se gândește că poate o să răcească din nou. Speră că o să răcească din nou. Se roagă să răcească din nou, să facă gripă sau cum se cheamă văicăreala imploratoare cu care rostește aceleași cuvinte, „o gripă, te rog, te rog, o gripă, o infecție, o aprindere de plămâni, ceva, cu cât mai rău, cu atât mai bine, te rog, te rog". Se întinde goală în pat. Închide ochii. Aleargă înapoi în baie. Caută în dulăpiorul cu medicamente. Găsește câteva tablete calmante, lăsate acolo de tata. Și mai ia, dacă tot e acolo, și alte câteva tablete din ambalajele de aluminiu, verzi, albastre, albe, pe care și le îndeasă pe toate în gură și le înghite cu niște sirop de tuse.

Se întinde din nou. Așteaptă somnul. Și vine, într-adevăr, rapid și atotputernic, trăgând-o în adâncuri și ținând-o atât de strâns, încât nici sosirea dimineții la fereastră, nici vezica plină, pe care o golește pe saltea, nu o pot smulge de acolo.

Dar grija bunicii e mai puternică decât toate acestea la un loc.

– Ce se întâmplă cu tine? zbiară ea în receptorul pe care mâna mamei îl ridică înainte ca ea să se fi trezit cu adevărat.

– Ce să fie? mormăie ea.

– Am lăsat să sune de cel puțin 20 de ori, strigă bunica. Te simți bine?

– Da, da, am dormit.

– La ora asta?

Mama își ridică cu greu capul, dar cifrele de pe deșteptător sunt greu de deslușit.

– Nu mă simt bine!

– Nici nu e de mirare, dacă stai toată ziua în pat! În *Brigitte* scrie că mișcarea e cea mai importantă pentru stres!

Mama își duce degetele la nas, în timp ce începe să simtă mirosul pătrunzător.

– Doar alaltăieri am fost să înot, spune ea, ba nu, izbucnește din ea, fără ca imaginile să se afle în mintea ei, partea de dinainte și cea de după.

– Pe vremea asta! strigă bunica. E mult prea frig.

Mama își duce și a doua mână la gură și ascultă amețită predica din ureche, așa cum asculți un cântec pentru copii care nu-ți place, dar la care tot îți apare pe chip un zâmbet nostalgic.

Ochii i se închid din nou. Aproape că adoarme din nou, atât de liniștitoare e vocea bunicii.

Apoi, corpul ei își amintește brusc.

Cu stomacul în gât, lasă receptorul să cadă, aleargă la baie și varsă în toaletă. Intestinele i se contractă, în timp ce informația despre dispariția lui se răspândește în ea ca o otravă. Gâtlejul o arde și îi adună lacrimi în ochi. Fără suflu, se agață de colacul toaletei și vede capsulele care plutesc la fel de colorate și de netede ca în ziua precedentă în zeama maronie.

Degetele îi trec iute peste piept și se înfig între coaste, de parcă așa ar putea să smulgă pumnul care îi strânge inima ca într-un clește.

Se întoarce clătinându-se în pat și își trage plapuma peste cap. Se ridică din nou și trântește receptorul bipăitor în furcă.

Imediat sună din nou.

– E totul în ordine? zbiară bunica. Ai dispărut dintr-odată.

– Îmi pare rău, mormăie mama, a trebuit să mă duc la baie.

– Ăsta nu e un motiv să fugi așa! Am crezut că s-a întâmplat cine știe ce!

– Îmi pare rău, era urgent.

– Ești bolnavă?

„Poate", se gândește mama și își trage plapuma peste cap.

Dar de data asta corpul nu va mai avea milă de ea.

Nici măcar nu o mai lăsă să doarmă. Mama se zvârcoli încolo și încoace, își ridică din nou capul și-l lăsă să cadă, dar aici, pe saltea, nu-i aducea decât o alinare ce dura mai puțin de o secundă.

Se dădu jos din pat și scoase așternuturile, crezând că fără mirosul penetrant de urină ar fi putut, poate, să se odihnească. Scoase un alt cearșaf din dulap și îl fixă grăbită în colțuri. Apoi se culcă la loc.

Poate că se întoarce, îi trecu ei prin minte.

Poate că nu a plecat deloc.

Poate că o să apară în orice secundă la ușă.

– Nemții, ar zice el arătându-și zâmbetul galben, dacă nu au un plan, intră pe loc în panică. Sigur că sunt încă aici!

– Dar de ce ți-ai dat demisia?

– Ah, asta! Am avut chef de ceva nou. Nu poți să plimbi farfurii toată viața.

„Sigur că se întoarce", își spuse ea și se ridică din nou din pat. Se așeză la fereastră. Se uită țină la poartă, ca să nu cumva să-l rateze. Se holbă la fereastră, în caz că îl ratase deja.

Bunica sună din nou.

– Voiam doar să văd dacă ești bine, se văicări ea aproape plângând.

– Da, da, răspunse mama.

– Când vii la birou?

Dar mama nu putea să renunțe cu niciun chip la postul de pază.

– Trebuie să învăț, zise ea, apoi închise.

Dar ușa rămase închisă, la fel și fereastra, aruncând doar – cenușiu pe cenușiu – o reflexie pe peretele de vizavi, unde nici acolo nu se întâmpla nimic. La fel ca în spatele oricărei alte ferestre, de parcă întreaga casă ar fi murit.

Poate că a trebuit să se întoarcă în Ucraina, doar spunea deunăzi că are probleme acasă.

Atunci însă, ar fi putut măcar să-și ia rămas-bun.

Poate că voia să-i facă viața mai ușoară.

Poate că voia să-și facă lui viața mai ușoară.

„Nu-ți face iluzii! L-ai speriat cu toate sentimentalismele tale. Cu stilul tău lipicios. Cu insistentele tale declarații de «te iubesc»."

Își aminti că atunci, la masă, vorbise despre sora lui, fără să-i spună însă numele.

Poate că o minți deja de atunci. Poate că nu are o a doua soră. Poate că nu o are nici pe prima. Poate că nu există nicio Anna. Poate că tot ce i-a povestit vreodată a fost inventat și era și el un mincinos!

„Aiurea! Încetează să mai compari lumea cu tine. Ce interes ar fi avut?

Dar ar fi putut măcar să-mi dea un indiciu. Nu se poate să dispară așa, pur și simplu! Cine face așa ceva?"

Dar era mai ușor să gândească rău despre ea decât despre el.

„Tu ai fost! Tu l-ai alungat! Este numai vina ta, se certă ea și își lovi din nou o parte a corpului de perete."

Încercă să-și amintească fiecare moment, oricât de mic, din săptămânile care trecuseră. Ce spusese el. Ce răspunsese ea. Fața ei. Fața lui. Încercă să-și aducă aminte de ceva – un cuvânt, o atingere, o privire – care să pună capăt acestui du-te-vino, ceva care să fie atât de puternic încât să alunge toate celelalte priviri și atingeri și cuvinte. Care să o facă să înțeleagă ce se întâmplase.

Scoase telefonul din priză, nu se mișcă, nu se spălă, se hrăni zile întregi numai din conserve. Chiar și la toaletă se ducea împotriva voinței ei, ca să nu întrerupă ciclul amintirilor, de parcă nu trebuia decât să se concentreze suficient ca să rezolve problema, de parcă era doar o chestiune de voință. Tot timpul avea impresia că a găsit ieșirea

din labirint. O revelație bruscă, cu care să croiască frumos din gândurile sălbăticite o frază frumoasă de încheiere. A fost doar o pasiune, de fapt e bine că a plecat. Dar, pe de altă parte, el era tot ce-și dorea, iar ea nu era nimic fără el. Își întoarse iubirea pe toate părțile, știind că nu avea nimic de câștigat, că până la urmă el tot plecat rămânea. Dar nu se putea opri.

Singura cu care vorbea era Babsi.

Într-o bună zi, aceasta apăru la ușa ei, după ce sunase la soneria care era menită pentru altcineva.

– De ce sună ocupat la tine de zile întregi? întrebă ea în timp ce mama privea cercetător spre casa scărilor, de parcă ar fi putut încă să fie vorba de o neînțelegere.

Babsi se strecură pe lângă ea în interior, strâmbând din nas.

Și strâmbă și mai mult când mama se apropie.

– Te simți bine? întrebă ea mângâind-o pe părul unsuros.

Mama îi îndepărtă nepoliticos mâna.

– Da, sigur.

Babsi se uită în jur, apoi luă de pe canapea o cutie goală de ravioli ca să se așeze.

– Ce faci acolo? se răsti mama.

Îi smulse cutia din mână și o puse la loc, de parcă dezordinea ar fi fost un sistem bine pus la punct.

– Ce se întâmplă cu tine? întrebă Babsi, apoi adăugă pe un ton puțin mai blând: Ți-a venit ciclul?

– Aiurea, strigă mama supărată și își încrucișă brațele peste petele de ulei de pe tricou.

– Acum te duci sub duș, după care îmi povestești ce s-a întâmplat, zise Babsi liniștită, apoi se duse în dormitor și deschise dulapul.

Dar în locul prosopului pe care îl căuta, văzu umerașele goale de pe partea tatei.

O chestionă pe mama, care admise în sfârșit despărțirea de Arno. Babsi fu un pic surprinsă văzând cât de tare o afecta pe mama pierderea tatei. Dar nu era genul care să pună întrebări.

– O să fie bine, zise ea în schimb. Când m-am despărțit de Bernd/Stefan/Thorsten, și eu am crezut că n-am să supraviețuiesc.

Cu un zel pe care mama nu i-l cunoștea, începu să-i relateze toate despărțirile ei, încercând să o consoleze cu înțelegerea aceleiași tristeți, ba chiar îi arătă o cicatrice de pe braț, din partea de sus, de când, într-o noapte, din pură disperare că cine știe ce idiot nu-i împărtășea dragostea, luase un cuțit și se crestase.

– Dar ce să fac acum? întrebă mama nerăbdătoare.

– Nimic, zise Babsi. Trebuie pur și simplu să accepți.

– Dar trebuie să se poată face ceva! strigă mama bătându-se pe genunchi.

Babsi o mângâie pe braț.

– Singurul lucru pe care îl poți face e să-ți trăiești viața mai departe.

– Care viață? zise mama lăsându-se să cadă pe podea, apoi privind atâta vreme în gol, încât trebui să-i promită lui Babsi, înainte să plece, „să nu facă prostii" cumva.

– Mai bine te întinzi un pic, îi zise Babsi înainte să închidă ușa în urma ei.

Dar corpul mamei se revolta în continuare împotriva odihnei.

Când în seara de dinaintea examenului se forță să-i sune pe bunici, ca să nu le vină cumva ideea să treacă pe acolo, era trează de șaizeci de ore. Și, evident, în realitate era orice altceva în afară de asta. Era atât de obosită, încât avu nevoie de trei încercări ca să se întoarcă la fereastră, privind cu ochi sticloși în curtea interioară, în timp ce bunica gâfâia în receptor de parcă s-ar fi aflat într-adevăr pe un aparat de gimnastică.

– Ești bine pregătită?

– Sigur.

– Să vin mâine să te iau și să merg cu tine la facultate?

Mama își lipi fruntea de fereastră, ca să-și poată ține capul ridicat.

– Nu e nevoie.

– Cum vrei, pufni bunica, imediat ofensată.

Mama se uită la perii ridicați de pe genunchi. Pe brațe avea pielea de găină, deși încă mai era soare.

– Te întrebam ce faci astă-seară, strigă bunica.

– Ăă... cred că o să mai învăț puțin, zise mama.

– Acum? Credeam că ești pregătită.

– Sunt, dar vreau să mai răsfoiesc un pic.

– Atunci, măcar ieși un pic să te plimbi. În *Brigitte* scrie că la stres mișcarea...

– E o idee bună, o întrerupse mama, mă duc chiar acum.

Închise înainte ca bunica să poată răspunde ceva.

Își puse pantofii, apoi începu să meargă încet, asemenea cuiva căruia tocmai i-ar fi fost scos ghipsul, înaintând pe coridor și răsucind cheia. Se trezi dintr-odată în dreptul ușii metalice, cu o mână pe peretele umed, pentru că se temea să nu se prăbușească, și cu cealaltă bătând în ușă.

Dima deschise, îmbrăcat acum în pantaloni de costum. Cămașa albă era descheiată. În fundal se auzea, ca de obicei, televizorul.

– Eu... ăă, nu-mi găsesc șalul, așa că m-am gândit că poate e aici, se bâlbâi mama, arătând spre locuință.

Dima îi urmări degetul. Se duse la măsuța telefonului, ridică o ceașcă și i-o întinse.

– A ta?

– Nu, nu, zise mama. Îmi caut șalul. Scarf?

Își duse mâinile la gât și apăsă, de parcă ar fi încercat să se sugrume singură.

Dima deschise ușa mai larg și făcu un gest amplu de invitație.

– Tu te uită, zise el, mergând înaintea ei spre perdeaua de mărgele. Acum camera mea și camera lui Romão. Dar Romão concediu Angola. La soție.

Strânse pumnul și lovi de două ori în palmă.

– Fac bebe. Tu înțelegi? zise el râzând tare, apoi lovi din nou cu pumnul și adăugă, evident în dubiu cu privire la capacitățile de descifrare ale mamei: Bumbum!

Și râse din nou. Ochii lui mici se adânciră în orbite.

Camera era la fel de dezordonată ca de obicei, ceea ce pe mama o bucură un pic, pentru că era frumos să poată gândi ca înainte, să aibă un „ca înainte". Și era și teribil, desigur.

Se duse la pat și ridică perna, plapuma, un ziar, de parcă șalul inventat ar fi putut să se ascundă într-adevăr undeva dedesubt.

– Trebuie muncă, zise Dima luând vesta de pe scaun.

– Ah, da, sigur, îmi pare rău. Mama se ridică. Nu vreau să te rețin.

– Nu! Tu rămâi! strigă Dima apăsând-o la loc pe pat.

– Nu, nu, chiar nu vreau să deranjez, se apără mama, dar Dima scutură din cap.

– Tu rămâi, zise el încă o dată și ieși, trăgând ușa în cadrul ei cât de bine se putea de afară.

Mama auzi un televizor care fu dat mai încet și vocile estompate ale rușilor în sufragerie. Se întrebă dacă vorbeau despre ea. Încercă să deslușească unul dintre miile de nume ale lui Alex, căci cum ar fi putut să vorbească despre ea altfel decât „prietena lui Alex" sau „fosta prietenă a lui Alex" acum sau „nemțoaica" sau „nemțoiaca aia care și-a tras-o cu Alex?" sau „cea care l-a alungat"? Motiv pentru care îi dădură din nou lacrimile.

Se strânse ghem pe pat, își îndesă nasul în saltea și chiar i se păru că-l mai simte sau cel puțin fumul uneia dintre țigările sale Gauloises, care rămăsese agățat în perna lui. Privirea ei se mută la dulapul din care atârnau haine, pierzându-se în blana de pe jos.

Și apoi îl văzu dintr-odată stând în ușă, cu părul din nou scurt, ca atunci când îl văzuse prima dată, cu papionul negru atârnând pe jumătate din buzunarul de la piept, astfel încât arăta ca și cum i s-ar fi scurs pixul.

Traversă camera și se așeză pe marginea patului, apoi își dădu pantofii jos, în timp ce mâinile îi urcau la ceafă. Cu o mișcare își smulse cămașa de pe umeri și i-o aruncă mamei în față.

– Unde ai fost? strigă ea în timp ce încerca să dea materialul jos; dar nu putea să-și miște brațele.

– Nicăieri, Buba, mormăi el, iar greutatea lui se ridică de pe saltea.

Ea pufni, tuşi şi reuşi în sfârşit să dea cămaşa un pic la o parte de pe gură. Spatele lui frumos cu aluniţe se ridica şi cobora în timp ce el părea să scoată de sub pat un pulover. Abia când o mână apăru pe umărul lui, mama observă că mai era cineva acolo.

– Ce faci aici? strigă ea şocată.

– Ah, Buba, gemu el, las-o baltă.

Îşi ridică trunchiul în sus, astfel încât ea remarcă şi femeia de sub el, zâmbetul care devenea tot mai larg, dinţii mari, pătrăţoşi, care se loveau unii de alţii. Apoi, brusc, el veni din nou pe saltea şi o mângâie pe mama pe frunte. Lumina din spatele lui o orbea, astfel încât nu-i putea vedea chipul, ci doar vesta de la costum, pe care o avea dintr-odată pe el şi ai cărei nasturi reci o atingeau pe piele.

– Tu dormi mai departe, îl auzi spunând în timp ce se lipea de spatele ei.

Apoi începu să sforăie imediat cu braţul pe şoldul ei, astfel încât fu trasă în sfârşit în somn, un somn care nu voia să fie nimic altceva, nici vis şi nici adunare de forţe, ci doar somn. Un somn care nu se mai dezlipi de ea. Nu în noaptea aceea. Şi nici a doua zi, când sună deşteptătorul din camera ei. Nici când se deschiseră uşile aulei. Nici când fură împărţite foile de examen. Şi nici când ultimii studenţi lăsară instrumentele de scris din mână.

Mama se trezi abia după-amiază târziu. Dar când îl văzu pe Dima, care tocmai îşi lega pantofii, închise repede ochii şi dormi mai departe, până când – era deja întuneric – fu scuturată de braţ de mama lui Dima. O urmă până în sufragerie şi se lăsă aşezată pe canapea între sora şi cumnatul lui Dima, unde îi fu pus în mână un castron de aluminiu. Bău dintr-o răsuflare paharul pe care i-l dădu Dima – care se întorsese şi el – şi rămase în sufragerie cu acesta când restul familiei se retrase în dormitorul acum gol.

Rămaseră aşezaţi, băură, priviră la televizor – când la programe nemţeşti, când la ruseşti, când cu sunet, când fără sunet –, iar când ceilalţi se sculară, se duseră împreună în pat. În cea de-a treia zi, aşadar într-a treia noapte sau poate într-a patra, dar probabil mai degrabă într-a doua, altfel nu s-ar putea explica faptul că bunica a

reuşit totuşi să scape de infarct, Dima îi puse mâna pe piept. Mama se uită scurt la el, apoi îşi întoarse privirea spre ecran, lăsând mâna acolo până când el o luă înapoi din proprie iniţiativă. Iar când Hugo Egon Balder dezvelea ultima căpşună, Dima se duse la toaletă şi mama coborî înapoi în apartamentul ei.

Acolo începuse deja să pută. Deasupra pervazurilor se adunaseră muşte. Mama aruncă toate cutiile goale, în care se formase deja mucegai. Adună hainele răspândite peste tot, pe care se mai vedea încă mâlul de la lac. Iar când le îndesa în maşina de spălat, dintre ele căzu dintr-odată ceva.

Nedumerită, se uită la obiectul strălucitor care se rostogoli zornăind pe podea, rotindu-se sub chiuvetă şi dispărând în spatele maşinii.

Se lăsă în patru labe şi întinse degetele prin praful de pe gresie, până când atinse cuprul rece.

O clipă privi fără să înţeleagă banul străin din mâna ei. Trecu peste semnul cu secera şi ciocanul, încercând să desluşească literele, un „c“, un „o“, apoi din nou ceva care arăta ca o poartă, doi „e“ şi din nou un „c“. Abia când văzu cifra 5 pe partea din faţă îşi aminti – şi cu atâta forţă încât, atunci când răsări soarele, mama încă era în faţa maşinii de spălat.

Capitolul 19

Iubirea nu luptă cu mijloace cinstite. Îl amețește pe adversar. Îl păcălește că e de partea lui. Îl lasă să creadă că a triumfat. Dar arma cea mai parșivă dintre toate este speranța. Speranța e cea care te împiedică să te aperi. Care te face să nu te mai încrezi în propria rațiune. Care te face să lupți în continuare, oricât de lipsită de nădejde ar fi situația.

Dacă nu ar fi existat speranța, poate că mama s-ar fi retras. Poate că ar fi părăsit câmpul de bătaie și ar fi taxat povestea – o dată pentru totdeauna – drept o prostie. Dar posibilitatea de a nu fi fost singură cu sentimentele ei trezi în ea o nouă voință de a rezista. Bunica lui Alex avusese dreptate. Moneda aducea într-adevăr noroc. Dar era un noroc distructiv, un noroc care făcea imposibil orice nou început și care avea să o țină prizonieră o viață întreagă – faptul că în primul moment i-a dat forța de a se aduna nu a schimbat asta cu nimic.

„Cu cât o persoană e mai importantă pentru tine, cu atât e mai frumos cadoul", răsună în mintea ei, în timp ce profesorii urlau că și-a distrus cariera.

„Astfel îi arăți cuiva că îl iubești", își zise ea, în timp ce bunicul urla că și-a distrus viața.

„Așa știe că te gândești la el, chiar dacă tu nu poți să fii în apropierea lui", se gândea ea în timp ce bunica zbiera despre cine știe ce, însă în orice caz convinsă că, acum, catastrofa de care se temuse mereu chiar sosise.

În realitate însă, eșafodajul vieții mamei se dovedi mai stabil decât era de așteptat. Oricât de tare fusese convinsă că un singur șurub slăbit ar putea duce la prăbușirea lui, credea acum cu toată tăria că eșafodajul era absolut indestructibil. Nu trebuia nici măcar să se străduiască, câteva telefoane, câteva scrisori, câteva dureri la consecințele minciunilor, „nu poate acest Wedekind să pună o vorbă bună pentru tine?", „nu, din păcate e deja în America", „nu există telefoane?", „tocmai am încercat, iar e ocupat", apoi din nou o veste bună – ceea ce pe mama mai mult o dezmetici decât o ușură. Bucuria o lăsă în seama celorlalți.

– Dumnezeu mi-a ascultat rugăciunile! strigă bunica atunci când de la inspectorat sosi scrisoarea în care mamei i se comunica faptul că, „având în vedere circumstanțele" – mai multe despre asta imediat – , se considera absența ei „neprezentare la examen", așa că îl putea repeta în semestrul din toamnă.

– Nu găsesc ei o Schneider a doua oară, așa că pot trece cu vederea un moment de întunecare spirituală, strigă bunicul atunci când și spitalul Charité îi scrise că îi va păstra locul.

– Sufletel! Atunci leneșii ăștia nu mai cântă la chitara ta! Ei, și? Alte mame au și ele băieți frumoși, strigă Sufletel când, din disperare, mama apăru din nou la restaurant.

– Oricum, arăți mai bine! Ai obrajii roz! Și un pic de șunculiță pe șolduri! strigă Babsi. Crede-mă, o să fie din ce în ce mai bine. Încă două-trei săptămâni și gata, parcă nici n-ar fi fost.

Dar de asta mama se temea cel mai tare. Aproape că intră în panică atunci când se surprinse că uitase pentru o secundă de gaura din burtă. Că permisese cotidianului să-i dea la o parte durerea, suficient de mult încât să-și facă o idee despre cum ar fi fost să-l uite.

Pentru mama, ideea de a nu-l mai iubi era ca și cum ar fi încercat să combată o formulă științifică. Pentru că dacă nu-l iubea acum însemna că nu-l iubise niciodată. Nu era un sentiment care ar fi putut dispărea ca și cum n-ar fi existat niciodată, căci nici Pământul nu a devenit sferă, pentru simplul motiv că nu a fost niciodată un disc. Și nu era dispusă să-și trădeze iubirea socotind-o o eroare. Durerea se

umfla tot timpul în ea, zgâriindu-i crustele din ziua precedentă și răscolindu-i amintirile, până când totul răbufnea într-un val de lacrimi. Dar să-i fie dor de el era singurul lucru care-i mai rămânea de la Alex. Era prea mult să renunțe și la asta.

Cu tot patosul necesar amplificării unei mici relații la dimensiuni uriașe, ea își promise să nu mai fie fericită nici măcar o zi din viață. Și, ca să nu uite, decise să poarte amintirea despre el nu doar în, ci și lângă inima ei.

Bijutierul se miră puțin când sosi cu moneda murdară. Da, trebuie montată în argint adevărat, cu un lanț suficient de lung încât să ajungă sub haine, zise ea, apoi așteptă cuminte lângă verighete în timp ce bijutierul se duse să lucreze în camera din spate.

Când ajunse acasă cu senzația neobișnuită, rece a metalului pe piele, în fața ușii stătea tata, care o asigură suspinând că acum știa ce greșeală făcuse, că ar fi trebuit să dea dovadă de mai multă înțelegere, sigur că era importantă cariera ei, ea îi lipsise foarte mult, încă îi mai lipsea, avea să-i lipsească mereu și avea să se urască o viață întreagă pentru că nu avusese mai multă răbdare.

Mama îl privi stând acolo, în fața ei, cât se poate de amărât. Deschise ușa, îl luă cu ea în dormitor și îi permise să o consoleze cu tristețea lui. Și fu minunat. Într-un fel în care cu Alex nu fusese niciodată. Se ținură în brațe și își împletiră corpurile, în timp ce durerea se lipea de ea din ambele părți ca un cearșaf, iar mama se gândi pentru o clipă că poate și asta putea fi o fericire, că tata avusese dreptate și că amândoi avuseseră nevoie de o „pauză", cum spunea el. Că despărțirea o făcuse mai puternică. Iubirea lor era mai mare. Cel puțin a lui. Dar și a ei, „nu-i așa că încă mă mai iubești?"

– Acum o să facem față la tot, zise el lipindu-se din nou de ea.

Iar bunicii fură cât se poate de bucuroși să-l vadă din nou.

– Arno! zbieră bunica atunci când tata veni duminică la masă. Doamne, dacă știam, găteam ceva special! adăugă apoi.

– Hilde, orice gătești tu e special! zise tata.

– Cum îi merge mamei? întrebă bunicul.

– Hm, bine, zise tata, iar mama află acum că el chiar fusese în Vest s-o viziteze.

– O s-o cunoaștem în curând? Vine la nuntă? Doamne, unde să o așez? Nu merge lângă fostul soț probabil! Sau totuși... Nu? Unde atunci? strigă bunica.

Dar Arno refuză.

– Aș prefera să nu fie de față, zise el, apoi admise rușinat că întâlnirea nu se desfășurase așa cum sperase el, chiar dacă mama lui se bucurase să-l vadă. Problema era el.

– De fiecare dată când stăteam față în față cu ea, nu îl vedeam decât pe băiatul care se ferește scâncind de tatăl care năpustește asupra lui. Era ca și cum mi-ar fi amintit mereu de mine. Așa nu poți începe o viață nouă.

– Doamne Sfinte, ce o să le spunem oamenilor? strigă bunica, parcurgând pe loc toate posibilele scuze.

Apoi fugi în bucătărie ca să facă o prăjitură, pentru că budinca deja pregătită era prea banală pentru ocazia întoarcerii ginerelui.

Bunicul ținu o prelegere despre moda din Vest, care, după părerea lui, o egala în urâțenie pe cea din Est. Arno mânca, dădea din cap și mânca în continuare. Mama nu prea avea poftă de mâncare, dar fu de acord să i se pună câteva bucăți la pachet.

Și apoi, pe drumul spre casă, puse punct.

– Dacă mă iubești cu adevărat, atunci nu mă vei întreba de ce, zise ea, ceea ce era probabil cea mai mare ticăloșie pe care i-o făcuse tatei vreodată.

Dar măcar exista cineva care înțelegea cum se simte.

Știa deja că e însărcinată.

Babsi fu prima căreia îi povesti. Și fu atât de șocată, încât mama râse pentru prima dată după luni întregi văzându-i fața.

Discuția cu bunicii fu mai puțin distractivă.

– Dar copilul are nevoie de un tată! zbieră bunica atunci când mama le mărturisi nu doar despărțirea definitivă de Arno, ci și faptul că acele circumstanțe – care o eliberaseră retroactiv de examen – erau fix cele în care se afla acum.

– Copilul are un tată, răspunse ea şi avu nevoie doar de o secundă ca să continue: Doar că nu va creşte lângă el.

Bunicul scutură din cap.

– Hai, termină, nu poţi să creşti singură un copil!

– Sigur că pot, strigă mama şi descoperi – cu ultima putere a minciunilor – câteva prietene mame singure, avocate, femei de afaceri, sigur că şi doctoriţe, care îşi creşteau copiii excelent chiar şi fără bărbat, ba tocmai pentru că nu aveau bărbat, şi vorbi atât, până când bunicul, mai furios pe faptul că nu îl lăsa să vorbească decât pe toate celelalte, declară „discuţia încheiată".

Abia când, în lunile următoare, mama insistă asupra deciziei ei, el îi preluă argumentaţia ca fiind a lui şi povesti oricui voia să-l asculte că el a fost dintotdeauna de părere că femeile sunt în stare foarte bine să se descurce întocmai ca bărbaţii. Dar îi plăcuse mai mult când feminismul încă îi aparţinea.

Singurul care nu fusese informat era tata. Mama nu permise asta, „nu înainte să ştim... deci, câtă vreme nu e clar dacă..."

– Dacă ce? întrebă bunica.

– Dacă totul e în regulă cu copilul, se bâlbâi mama şi o puse să jure că nu avea să-i spună niciun cuvinţel lui Arno.

Dar speranţa nu reuşi să reziste nici măcar până când mama mă văzu la faţă.

– E taică-său bucăţică ruptă, strigă bunica prin sala de naşteri şi, de uşurare, îi căzu moaşei pe după gât încă dinainte ca aceasta să-i pună mamei copilul în braţe.

– Aiurea, mormăi bunicul înfigându-şi degetul în bărbia mea, e o Schneider toată ziua.

Dar chiar şi mama remarcă buclele negre care se răsuceau umede şi lipicioase pe fruntea mea. Corpul lunguieţ, pe care îl cerceta mereu, de parcă una dintre genele lui s-ar fi rătăcit totuşi la mine. Cu încăpăţânarea celor învinşi, se agăţa de galbenul ochilor mei, arătându-l tuturor – lui Babsi, care sosi grăbită, surorilor şi medicilor –, drept pentru care aceştia începură imediat cu fototerapia, care avu, din păcate, un efect imediat. După două zile, irisul deveni verzui, după trei zile căprui, după patru negru, până când se aranjă atât de evident într-un puzzle, încât mama nu mai putu decât să dea fără putere din cap când bunica ridică nerăbdătoare receptorul.

Tata fu nebun de bucurie că în cele din urmă iubirea lui dăduse roade. Alergă agitat între salonul nou-născuţilor şi mama, care se străduia foarte tare să-şi reţină lacrimile.

Dar nu renunţase chiar de tot. Deşi Arno – care în primele săptămâni o ceruse de cel puţin patru ori în căsătorie, fiind refuzat mai întâi cu scuze, apoi cu tot mai mare iritare – se oferea mereu să aibă grijă de mine, să preia tura de noapte, cel puţin să dea o tură cu mine în jurul blocului, dacă mama voia să facă o baie – „o baie! De parcă nu ne-am cunoaşte deloc!" –, ea avea grijă ca nu cumva el să petreacă prea mult timp cu mine, de parcă ar fi existat şansa opririi progresiei primei infectări printr-o carantină strictă. Aştepta nervoasă până când el avea să renunţe, în sfârşit. Dar iubirea lui era singurul lucru care rezista la el. Trebui să-l dea afară aproape cu forţa din apartament – şi pe bunica imediat după el – ca să poată fi singură cu mine, astfel încât să-mi poată intona în sfârşit cântecul Nadiei despre femeia însetată de iubire. Dar probabil că nici acum nu pronunţă bine „îii" din „liublimîi". Şi probabil că asta nu ajuta să scoată la suprafaţă niciun pic de Alex din spatele buzelor subţiri de Arno, chiar dacă trebuie să fi încercat ani la rând. Altminteri nu aş avea cum să-mi amintesc. Şi o fac. Nu de text. Până de curând, nici măcar nu ştiam că este în rusă. Dar melodia o ştiu şi, când am început odată la lucru să o fredonez, cu mult înainte să se îmbolnăvească mama, o colegă mi s-a alăturat pe loc şi a recunoscut într-adevăr un vechi şlagăr sovietic.

Dar pe atunci nu am acordat vreo importanţă. La fel de puţin ca şi numelui meu, pe care mama îl scrisese atât de repede pe formularul din spital, încât nimeni nu ar mai fi putut să spună ceva.

– N-are nimeni nimic de spus. Este doar decizia mea! se răsti ea când bunicii protestară.

– Am crezut că o s-o numeşti după bunica Schneider, strigă bunicul.

– Sau după mama mea! exclamă bunica, la care mama avu prima ei criză mare de furie.

– Doamne Sfinte, este vorba de fiica mea și eu decid cum o cheamă, reușiți să înțelegeți asta? urlă ea, urlă cu adevărat și încă atât de tare, încât bunica închise repede ușa, explicând spre coridor ceva despre „postnatal".

– Da, da, e în regulă, spuse ea pe un ton conciliant, ne gândeam doar că ar fi frumos ca acest copil să aibă o legătură cu originile sale.

Dar, auzind asta, mama se înfurie și mai mult.

Și, de fapt, nu îi mai trecu niciodată, întreaga viață.

Apoi începu perioada în care relația dintre ea și bunicii mei se deterioră rapid. Nici măcar bunicul nu mai era la adăpost de toanele ei. Încă mai discutau în contradictoriu, însă de la o seară la alta controversele lor se transformau tot mai mult într-o ceartă decât într-o dispută. Intransigența lui, pe care în trecut o considerase consecvență, i se părea acum, din ce în ce mai mult, pur și simplu obtuză. Își pierduse răbdarea de a mai combate argumentele lui stătute; îl întrerupea, devenise arogantă, jignitoare, ieșea valvârtej din cameră în timpul mesei, trântind ușa. Abia devenită mamă, intra în pubertate. Ultima parte poate că i-ar mai fi iertat-o bunicul, nu însă și pe prima. Firește că nu o spunea cu voce tare, iar atunci când veneau prieteni în vizită, mă ridica deasupra capului și mă prezenta ca pe o cupă. Dar acum, când avea de-a face din nou cu un copil care zbiera, când mama vorbea despre vărsat de vânt în loc să vorbească despre leucodistrofie metacromatică, când mirosea a salivă brânzită, când era silit să se prefacă a nu observa sânii uriași care, după alăptat, atârnau timp de secunde întregi afară din fereastra sutienului, când fiica lui devenise în mod evident femeie, nu se putea resemna cu toate astea.

Iar bunica suferea și mai mult. Firește că nu recunoștea. Firește că era prima care povestea oricui cât de fericită era, cât de recunoscătoare că Domnul îi mai dăruise, la bătrânețe, încă un copil în familie.

– Trei generații sub același acoperiș, striga bătând din mâini – amestecându-se și pe ea –, ce poate fi mai frumos?

Dar, în realitate, abia dacă suporta faptul că postul mamei mele fusese din nou ocupat, fără ca ea să facă nimic în acest sens, că nu mai era vorba de ea când cineva striga „mama", că mama se băgase astfel, pur și simplu, pe teritoriul ei și că o degradase la statutul de bunică. Invidioasă, înfricoșată, însă înainte de toate jignită de moarte din cauza nesfârșitei nedreptăți, nu pierdea nicio ocazie de a lăsa foarte limpede de înțeles că ea însăși ar fi fost mai mult mai potrivită pentru respectiva treabă. Când urlam, era prima care ajungea la pătuțul meu. Îmi băga în gură o suzetă înmuiată în miere, pentru a mă calma. Iar mama o scotea, din nou și din nou. Mă învelea în mii de pături, pentru a mă feri de frig. Iar mama mă despacheta imediat. Se lăuda că la ea în brațe sunt mai liniștită decât oriunde.

– Uite cum doarme în pace!

Mama răspundea că în mormânt voi putea fi multă vreme în pace. Ei i-am spus de curând chiar „mama". Mă iubeau la concurență. Bunica inițiase un fel de cursă. Dar mama nu ar fi fost mama dacă s-ar fi dat bătută fără să lupte.

Deși era în dezavantaj: în timp ce bunica avea „acces" la mine neîncetat, mama își petrecea ce mai mare parte a timpului în afara casei. După naștere, aflată încă în stare de șoc, consimțise să vină pentru una sau două săptămâni cu bebelușul la bunicii mei. Dar treaba asta cu *provizoriu* nu funcționase nici de această dată.

Într-o zi, în fața ușii apăruse vecinul, declarând că acum, când micuțul nu mai era, soția lui hotărâse să înainteze divorțul, că el singur nu și-ar mai fi putut permite chiria cerută de bunicul meu, doar dacă...

– Asta este minunat! strigă bunicul și se duse imediat jos cu el, pentru a vedea dacă noul leagăn începea pe ușă.

– Cum să mă mut? Trebuie să vă spun pe litere? DECIZIILE MELE LE IAU DOAR EU! spumegă mama când, în sfârșit, bunicul îi povesti despre planurile lui.

– E doar spre binele tău, copila mea, încercă imediat bunica să intermedieze, cine să aibă grijă de Anna în timp ce tu lucrezi?

– Pentru așa ceva există creșele, singurul lucru bun de la ăștia din Est (însă aici fără haha).

– La străini vrei s-o dai?! N-ai idee ce vor face acolo cu ea! strigă bunica, după care mama trânti din nou câteva uși.

Dar, pe cât de furioasă era, pe atât de bine știa că avea într-adevăr nevoie de ajutor, că avea nevoie, cât mai repede posibil, de un program cotidian regulat. Că va trebui să lucreze din nou, să-și distragă atenția, dacă nu voia să ajungă în situația de a se afla dintr-odată la centrul pentru minori, punându-i-se în față hârtiile de adopție.

Treaba aceea cu perechea din Rügen fusese, poate, ușor exagerată, dar se gândise într-adevăr câteva zile să mă dea, să tragă linie după toată tărășenia, cum spunea ea, însă nu era foarte limpede dacă prin tărășenie se referea doar la mine sau la mai multe.

Ce a reținut-o până la urmă să o facă n-aș putea să spun. Poate că mai spera, totuși, să găsească în mine o scânteie din Alex. Poate că îi era teamă de ceea ce s-ar fi putut întâmpla cu un copil care, având doar jumătate din moștenirea ei genetică, ar sta la oameni cât se poate de „normali". Poate că începea chiar să mă placă.

În orice caz, rupse hârtiile o zi mai târziu, le aruncă în toaletă și acceptă „să încerce cel puțin" cu locuința de la primul etaj – și astfel, firește, soarta îi fu pecetluită.

Bunicul puse să fie zugrăvită din nou, pentru a îndepărta de pe pereți amprentele unsuroase ale băiatului mort.

– Incredibil prin ce l-au făcut să treacă, zise bunica, în timp ce hamalii cărau dulapul de mahon din nou pe scări în sus.

Și mama se întoarse din nou, tăcută și neauzită, la viața ei burgheză.

După ce, cu burta la gură, își dăduse licența și o luase cu brio, începuse să lucreze, în sfârșit, la Charité, unde lăsă, firește, o impresie excepțională. Lucra mult. Iar când avea gărzi de noapte, fiind peste zi acasă, mergea la magazin și lucra și mai mult. Am ajuns, totuși, la străini, chiar dacă nu într-o creșă, ci la grădiniță, pentru câteva ore ale dimineții, chiar dacă bunica anunța în fiecare dimineață moartea

mea și a ei. Dar am supraviețuit amândouă, așa că aveam voie să stau după-amiezile în continuare la ei, până când venea mama, care pe atunci rămânea aproape de fiecare dată la masă și vorbea apoi cu bunicul despre magazin, certându-se mai mereu, „cu tine nu se mai poate vorbi deloc normal!", „poate că ar fi de folos dacă din când în când ai mai asculta!", „Dumnezeule, atunci comandă porcăriile alea *stone washend*[1], dar dacă nimeni nu vrea să cumpere blugi, care sunt deja deteriorați, nu mă face pe mine vinovat!", astfel încât, de cele mai multe ori, eram deja adormită când ea mă culegea de pe canapea.

Nu-mi mai pot aminti cu exactitate când anume a întors spatele medicinei. Copil fiind, mă gândeam că a încetat din cauza bolii bunicului, pentru a-l ajuta la magazin. Dar, când bunica începuse să enumere, în timpul pomenii, mersul spre moarte al fiecărui membru al familiei pe care fusese nevoită să-l îngroape, aparent savurând privirile pline de respect pe care i le acordau celelalte femei, de parcă toți acei morți ar fi făcut-o pe ea însăși nemuritoare, îmi deveni limpede că Alzheimerul lui trebuie să fi izbucnit cu mult mai devreme.

Firește că bunicul a fost cât se poate de capabil să creeze asupra mamei o asemenea presiune, chiar și fără boala lui neurovegetativă, încât ea să nu mai fie capabilă să gestioneze dubla apăsare. Dar eu cred că, în realitate, i se terminase voința de mărire. Munca de la spital nu mai făcea decât să o enerveze. Stupidele lupte pentru putere în rândul colegilor. Pacienții, care îți tușeau în față propriile suferințe. Întreaga mizerie care o înconjura de pretutindeni. Chiar dacă trăise slăbiciunea pe propria piele, o ura din tot sufletul. Fiindcă trăise slăbiciunea pe propria piele, o ura mai mult ca niciodată. Așa că, în cele din urmă, demisionă și se dedică, în schimb, magazinului de modă Schneider, redevenind mâna dreaptă a bunicului, însă asta mai târziu, când el începuse să uite din ce în ce mai des de toate care îl înconjurau și, într-un final, și de el însuși – așadar și mâna stângă. Lucra în magazin, în birou, în depozit. Mergea la filiale și le arăta angajaților cum se procedează corect. Începu să importe de peste

[1] Prespălate (în lb. engleză în text)(n.tr.)

ocean și zbură în China și în India pentru a-și alege mărfurile. Era mereu pe drumuri și, când nu era, stătea la masa de lucru până târziu în noapte, ocupându-se de hârțogărie. Dar cumva reușea totuși să apară mereu în spatele meu, exact atunci când stăteam pentru o clipă fără nicio treabă. Apărea pe loc să-mi dea cine știe ce muncă, despre care era ea convinsă că mă va face mai deșteaptă, mai ageră sau în alt fel, poate mai bună. Poate că i se terminase voința pentru propria ei măreție – dar cea de a mă crește era în continuare prezentă și, cu cât mă aruncam mai des de una singură în foc, cu atât mai tare ardea el.

Cel mai rău era atunci când voiam să fac ceva lipsit de orice spirit, când voiam să mă las dusă puțin în fața televizorului sau când voiam să ascult pur și simplu muzică.

– Putem să jucăm ceva! striga ea atunci.

Dar firește că aceasta era doar o șmecherie, fiindcă la noi nu existau jucării.

– De ce nu? se văita bunica. Ce mai am eu de la viață dacă nu am voie nici măcar să-i cumpăr nepoatei mele o păpușă?

Dar mama spunea:

– Lipsa unor stimuli externi stimulează fantezia.

Și, când mă găsea într-adevăr în camera mea, când îi vorbeam unei șosete trase peste pumn, se bucura într-atât de mult, încât alerga imediat sus, pentru a i-o trânti în față bunicii.

Uneori venea seara lângă patul meu și voia să-i spun o poveste, eu ei, nu ea mie, și Dumnezeu să mă apere dacă observa vreodată că mă servesc de una dintre casetele mele cu povești.

– Dar pentru ce ai cap? Puțină fantezie! Fă bine și inventează ceva! striga ea lovindu-mă cu palma peste frunte, ceea ce, surprinzător, avea de cele mai multe ori efect, ca și cum ideile ar fi trebuit să fie doar ciocănite ca să iasă afară, precum cristalele într-o carieră de piatră.

Și la nevoie mă puteam folosi oricând de visele mele. Nu de cele ale nopții, fiindcă acestea i se păreau ei prea difuze. De cele pe care le născoceam în timpul zilei. Sau, poate, chiar și de cele pe care mi le făcea ea. Cine mai poate spune ulterior ceva?

Mama era absolut înnebunită de viitor, mai mult de al meu decât de al ei, dar pentru ea asta era oricum același lucru. *Mai târziu,* toate au fost din ce în ce mai bune. Îi plăcea la nebunie să-și facă planuri, cum vom fi noi cândva, aruncându-se nebunește în condițional-optativ și trăgându-mă și pe mine după ea, fără să-i pese că eu abia dacă mă puteam ține pe picioare în indicativ.

De *mai devreme,* după cum am spus, ea nu avea chef. Pentru partea aceea erau responsabili bunicii mei, care își împărțeau trecutul între ei cu atâta invidie, încât abia dacă băgau de seamă când mama doar stătea alături de ei, tăcând. Ea le lăsa în seamă lor să mă îndoape cu legende și să-mi formeze o imagine a ei, care pe parcursul anilor îmi devenise atât de cunoscută, încât nu mi-ar fi venit niciodată ideea de a o crede pe lângă realitate. Nu observam contradicțiile, indiferent cât de mult ar fi trebuit să-mi sară în ochi. Vedeam doar ceea ce voiam să văd. Transformam asta în realitate.

Dar și ea făcea, firește, același lucru cu mine.

Capitolul 20

Poate că ar fi trebuit să mă bucur mai mult de faptul că măcar una dintre noi a avut ocazia să mai îndrepte puțin imaginea de sine. Adică, bineînțeles, să o strâmbe. Să o scoată din ramă. Să o joace în picioare și să arunce pe urmă o vopsea nouă pe perete, direct pe tapet, ca să nu se mai poată spăla chiar niciodată. Dar, de fapt, în primul moment fusesem pur și simplu prea supărată pe mama. Furioasă că nu-mi povestise toate astea mai demult. Dar sigur că nu eram furioasă cu adevărat. Cum puteam fi furioasă când ea trăgea să moară? Așa că eram mai degrabă consternată că trebuise să care toate astea în spinare atâta vreme. Și bineînțeles că nu eram nici consternată – nu puteai să vii la mama cu consternare, asta era deja ceva foarte aproape de milă. Eram tristă și încurcată și, mai ales, eram epuizată, incredibil de epuizată, ca și cum eu aș fi fost bolnavă, nu ea. Dimineața, abia mă puteam da jos din pat; nu voiam altceva decât să dorm. Dar asta nu avea cum să funcționeze. Doar nu puteam s-o las singură, nu-mi permiteam să risc să pierd un moment prețios tocmai acum, când fiecare zi putea fi ultima pentru ea.

– Se sfârșește, îmi spuse prietenul de la Charité când, într-un târziu, o internă în spital, pentru că puncția nu se putea face acasă.

Abia atunci ajunseserăm la prezervativul rupt și m-am surprins că încercam să completez povestea, gândindu-mă la toate clișeele aflate la îndemână, astfel încât într-o seară m-am regăsit în fața oglinzii convingându-mă că aș avea un nas deosebit de mare.

– Cât mai durează? l-am întrebat pe medic.

– Nu mai e mult, spuse el, încet-încet se duce.

Dar mama era prea puternică pentru o plecare atât de lină.

În loc de câteva ore, petrecu săptămâni întregi la terapie intensivă, slăbi îngrozitor și ajungând să arate ca un schelet, dacă făceam abstracție de burta ei plină de lichid. Tot atât de repede pe cât venise, frumusețea pe care i-o dăduse boala se retrăsese din nou, lăsând în urmă o carcasă cenușie, în care aproape că nu mai puteai desluși nicio urmă de viață.

– Până la ziua mea, ai scăpat de mine, spunea ea, apoi zâmbea într-un fel de care nici nu știam că era în stare.

În toți acei ani păstrase acel zâmbet ascuns în gura ei, ca și cum ar fi așteptat momentul potrivit ca să-l afișeze.

Într-adevăr, muri cu două zile înainte să împlinească 50 de ani, mult prea tânără, după cum o spuse cel puțin o dată fiecare dintre cei prezenți la înmormântare. Așa măcar a rămas fidelă mottoului ei de viață. Într-o după-amiază, înainte ca inima ei să înceteze să mai bată, și-a pierdut cunoștința.

În zilele precedente, durerile deveniseră mai puternice decât oricând. Îi dădeau plasturi cu Fentanyl și capsule de Tramal și morfină, care îi induceau un somn nervos. De fiecare dată când se trezea, treceau minute întregi până să se oprească din tremurat, cu panica în ochi. Îi tamponam fruntea leoarcă de transpirație, dar ea se răsucea violent și trebuia să chem infirmierele ca să schimbe cearșaful umed de sub ea. Când o ridicam, părea că nu o doare atât de tare, dar dacă o prindeam de braț, scheuna ca un cățeluș călcat pe coadă. Știu că, la venirea noastră, prietenul medic rugase personalul s-o lase mai domol cu buna dispoziție tipic spitalicească și cei mai mulți chiar o făceau, pentru că era clar că îl respectau, deși nici măcar nu era secția lui.

De acum, alții ar trebui să decidă ce este mai bine pentru mama, spusese el în noaptea când am fost nevoită să chem ambulanța. Dar el venea s-o vadă zi de zi, câteodată chiar și de două-trei ori – discuta cu noii ei medici, mai arunca și câte o privire în fișa medicală, pe urmă venea la mine și se străduia cu obstinație să-mi traducă jargonul

medical, dar eu abia dacă îl ascultam. Îmi era indiferent dacă hemoglobina ei era de 10 ori 100, ori 1000, dacă urina ei vira din galben în verzui. Nu mă interesa cum erau legate firele şi cablurile între ele, care celulă producea sau bloca un anumit hormon, pentru ca organismul să funcţioneze. Al ei nu mai făcea asta. Mai mult nu trebuia să ştiu.

Dacă am întrebări, îşi încheia el de fiecare dată monologul, dar eu dădeam din cap de fiecare dată. Sunt sigură că interpreta muţenia mea drept un semn de stăpânire de sine – cum e mama aşa e şi fiica –, dar, de fapt, nu-mi trecea nimic prin cap ca să-l întreb. Nu voiam decât să-i aud vocea. În unele zile suna plină de încredere, aproape mândră, ca şi cum ar fi fost şi meritul lui că mama umpluse o pungă întreagă cu urină. În alte zile părea mai îngrijorată, mai slabă, astfel încât, în timp ce vorbea, mă temeam că avea să amuţească. Dar tot ce aş fi putut spune, ca să-l fac în continuare să vorbească, l-ar fi făcut să-şi dea seama că nu-l ascultasem deloc până atunci.

Altfel nu vorbeam prea mult unul cu celălalt. Când o spălau pe mama, când venea în vizită, ne aşezam împreună lângă automatele de dulciuri şi aşteptam pe scaunele cu picăţele gri şi mov, ce păreau să fi fost proiectate doar pentru ca privirea să ţi se încurce în benzile de lână de mărimea unui ac cu gămălie şi astfel să-ţi mai fie distrasă atenţia într-o oarecare măsură.

Nu avea niciodată ceva la el, vreo carte sau vreun ziar, ca să aibă o preocupare, ci doar îşi freca palmele ca şi cum i-ar fi fost frig. Odată l-am întrebat cum era mama ca medic.

– Cea mai bună, a răspuns imediat. Ştia toate răspusurile, niciun medic-şef n-a reuşit vreodată s-o pună în încurcătură. La sfârşitul primului an, a venit unul cu o fibromialgie. Douăzeci de dureri în locuri diferite, obosit, depresiv, toţi l-au luat drept un ipohondru. Dar ea a fost singura care şi-a dat seama: reumatism nearticular! Râse. Era de nebătut.

– Şi altfel?

Dar el doar scutură din cap.

– Altfel, nimic, spuse el, şi asta aş fi putut să-mi închipui şi eu.

Într-o dimineaţă, s-a simţit ceva mai bine. Când, după muncă, am venit s-o vizitez, a ridicat capul şi chiar s-a ridicat de pe saltea atât cât să-mi permită să-i pun o pernă sub spate, arătându-mi, fericită, ochii ei, deveniţi acum la rândul lor galbeni, „de la bilirubina care nu se mai varsă unde trebuie, din cauza blocării canalului coledoc", cum mi-a spus ea, şi „Dumnezeule mare, ştiu că n-ai studiat medicina, dar nu strică să înveţi şi tu câte ceva din toată tărăşenia asta".

M-a întrebat cum merge treaba la redacţie, dacă am început în sfârşit să scriu şi eu un roman, de ce nu, pe urmă mi-a povestit de unul dintre medicii asistenţi care se ocupa foarte bine de ea şi faţă de care ar fi vrut cumva să-şi arate recunoştinţa.

– Te duci mâine la magazin şi le spui să-ţi dea un cupon, douăzeci la sută la toate articolele de vară, mi-a dat ea sarcină. Şi, dacă tot eşti acolo, mai ia câteva, cioclii se vor bucura şi ei. Zâmbi. Să zicem doar din alea de zece la sută, n-o să le fie prea greu cu mine, aşa cum am ajuns.

– Ne simţim bine azi, aşa-i? spuse o soră pe care n-o mai văzusem niciodată, întorcându-se apoi să învârtă o rotiţă.

Mi-am propus să abordez cu prietenul nostru şi subiectul persoanei întâi plural, dar pe mama părea că nici măcar asta n-o mai deranja.

Ca şi cum ar fi fost vecini de scaun pe un vaporaş de agrement, începu să turuie, să se intereseze de starea vremii, de soţ, de copii şi, amintindu-şi brusc de prezenţa mea, mă prezentă, într-un târziu, şi pe mine.

– Şi ăsta e accidentul despre care v-am povestit, spuse ea tare şi începu să râdă de mama focului, văzând cum sora cea nouă lăsase ochii în pământ jenată.

Mi-am întors privirea în altă parte şi am exersat încă o dată în minte monologul prin care îi voi spune, o dată pentru totdeauna, părerea mea. Dar când am fost din nou singure, mama continuă să povestească, într-atât de obişnuită cu asta, încât nici nu remarcă faptul că ştiam deja toate aceste ultime poveşti. Acelea în care tata o

implorase, în primii ani ai copilăriei mele, mereu și mereu, să-i permită să devină o parte a vieții mele – sau și a ei?, da, da, e în regulă, cel puțin o parte a vieții mele. Acelea în care îi permisese, într-un final, să mă vadă cel puțin cu regularitate. Acelea în care boala bunicului se agrava tot mai tare și în care el nu mai făcea nimic altceva decât să bolborosească pentru sine despre război, despre Rusia, de câteva ori despre câte una dintre domnișoare, pe ale căror nume însă bunica se încăpățâna să nu le înțeleagă. Cum aceasta începuse să mănânce din ce în ce mai mult, până când ajunsese tot mai grasă, sfârșind prin a nu-l mai putea ridica mai întâi pe el, apoi nici măcar pe ea însăși. Cum doar moartea lui îi salvase viața, fiindcă atunci când el părăsise, în sfârșit, lumea, înjurând, gângurind, horcăind ca o mașină căreia îi lipsește uleiul, ea renunțase la mâncare de pe o zi pe alta și slăbise într-un singur an douăzeci de kilograme.

Doar povestea despre izbucnirea bolii ei era nouă, despre cum apăruse, într-o bună zi, durerea care o făcuse să-și simtă fiecare por al trupului, pentru prima dată după atâta vreme. Cum doi medici fuseseră siguri că era vorba de stres și nici măcar nu-i făcuseră vreo analiză. Cum mama – când cel de-al treilea îi găsise totuși, în sfârșit, un carcinom al capului pancreasului – se dusese la barul în care Max lucra ca ospătar până la următoarea demisie fără preaviz și îi propusese să preia magazinul, „ca să rămână, cel puțin, în familie".

– Și cum rămâne cu Anna? întrebase Max.

Dar ea îl liniștise imediat.

– Nu, nu, ea are deja alte planuri, zisese ea, apoi îl inițiase pe ascuns, chiar dacă am priceput rapid că puteam să mă lipsesc de fapt de asta.

– Așa cum se prezintă el, oricum se va duce de râpă toată afacerea. Dar ce să facem?

Gemu ușor.

– Îți spun eu, în doi ani nu-și va mai aminti nimeni că a existat vreodată un magazin de modă Schneider.

– Ei, hai, am spus eu, poate că o să ne uimească pe toți.

Dar mama clătină din cap.

– O dată ratat, e întotdeauna ratat, zise ea și începu din nou să râdă.

Mă rugă să văd ce mai face bunica, apoi mă goni din cameră, pentru ca nu cumva să întârzii la lucru.

– Te iubesc, i-am zis, dându-i un sărut pe obraz, exact atât de multă tandrețe cât ar fi putut ea suporta.

– Și eu pe tine, am auzit, tocmai când voiam să mă întorc.

Sau, cel puțin, mi s-a părut că am auzit.

M-am deplasat la metrou și m-am dus la lucru și, tocmai când voiam să urc în ascensor, am primit telefonul prin care mi s-a spus că ar fi mai bine să mă întorc.

Sună mereu à la Hollywood când cineva moare exact în clipa în care și-a încheiat spovedania vieții. Sau exact atunci când a găsit în sfârșit curajul de a le arăta oamenilor ce simte. Dar, fiindcă o face, e doar vina unor oameni precum mama. Oameni care suportă toată dragostea și durerea, și fericirea, și ura doar atunci când își umplu viața cu rațiune, când îi bagă cuiva în cap că filmele sunt doar filme și cărțile sunt doar cărți, că înmormântările pe ploaie torențială și viorile de la primul sărut, că toate momentele în care forma și conținutul se contopesc perfect nu sunt decât pură invenție. Însă, în realitate, viața e kitschoasă. Mult mai kitschoasă decât ți-ai putea-o imagina.

Sau poate că nu.

Ce știu eu?

Știu doar că mama și-a încheiat viața în clipa în care am pășit în spital. Chiar dacă trupul ei a mai continuat o vreme fără ea.

Prietenul nostru doctor aștepta deja la intrare. Starea ei s-ar fi înrăutățit brusc, dramatic, ar fi căzut niște valori, altele ieri, bătăi violente de inimă, izbucniri de sudoare.

– Trebuie să ridicăm mult doza de morfină, zise el, frecându-și brațele pline de pistrui. Însă, continuă apoi, după ce îmi explicase în detaliu avantajele și dezavantajele, însă nu trebuie să ne facem iluzii. Trebuie să fim pregătiți pentru tot ce e mai rău.

– Credeam că tot ce e mai rău e în urma noastră, i-am spus, dar asta arăta doar cât de puțin ascultasem eu în realitate.

De această dată nu pe el, ci pe mama. Fiindcă acum începu așteptarea. Ceas de ceas, o așteptare nesfârșită care îți stoarce nervii.

La vremea respectivă, ea însăși era complet absentă, părând să doarmă chiar și atunci când își mai deschidea totuși ochii pentru o secundă.

Sora cea nouă, care între timp nu mai era nouă, încercă să aibă grijă de mine. Venea mereu în cameră, aducându-mi câte o pernă, apoi câte o cafea, povestind despre mama, cu acel licăr sub pleoape pe care mi-a fost dat să-l văd permanent în primele săptămâni și care la final mă scotea din minți, acea scânteie care este rezervată doar morților, însuflețită de gratitudinea de a-l fi cunoscut pe răposat. Recunoscător, fericit și cam tâmpitel. Dar, de cele mai multe ori, așa arată fericirea.

– Trebuie să ne pregătim pentru tot ce e mai rău, spuse din nou prietenul.

– Dar cum e posibil? Numai ce i-a mers mai bine, am zis eu totuși de această dată.

– Nu ar fi absolut nimic ieșit din comun ca, pe ultima sută de metri, pacienții să își strângă toate forțele, zise el, o ultimă împotrivire înainte ca totul să se termine.

Am vrut să mai întreb dacă era ceva obișnuit faptul că devenise sentimentală înainte de final sau și acesta era doar un simptom al bolii – dar nu am mai făcut-o.

– De-acum va merge foarte repede, continuă el în schimb, apoi trase din nou spre mine o salvă de termeni medicali, metastazarea plămânului, parametri de colestază, CA 19-9, CA 50 și CEA, ascită, dispnee, ARDS, cedarea ficatului.

– Probabil că este doar o chestiune de ceasuri.

Dar mama încă nu putea să cedeze.

În prima săptămână, doctorul prieten veni la fel de des, însă apoi fiica lui se căsători în America și fu nevoit să plece. Se scuză de cel puțin patru ori înainte să zboare într-acolo și îmi mai trimise un e-mail din Chicago, pentru a-mi spune că îl pot găsi la numărul de telefon al părinților viitorului său ginere. În cazul în care aș avea întrebări.

Am rămas așadar singură la patul ei, așteptându-mă că voi plânge, că voi fi distrusă, că îmi va trece prin cap vreo reacție potrivită. Dar sterilitatea spitalului nu te ajută să te lași copleșit de sentimente. Așa că am încercat, cel puțin, să-mi întipăresc foarte bine totul, pentru a putea repeta cândva partea cu simțitul, răceala brațului ei sub palma mea, genele incolore, peretele, care era la fel de incolor, părul cărunt de pe pernă, chipul surorii care îi făcea zilnic injecția cu heparină. Dar, dacă aș fi onestă, aș recunoaște că, probabil, am adăugat aceste imagini abia ulterior, că le-am pus la o parte, alături de cele mai importante amintiri, pentru a nu se prăbuși în ele însele. Am tăiat moartea în bucăți, am șlefuit-o, am topit-o cu totul și am turnat-o apoi într-o formă mai ușor de mânuit, în care memoria mea să o poată păstra în haosul clocotitor. Ceea ce a ieșit din asta e atât de uniform și de neted, încât mama nu mai poate fi văzută niciunde. Așa că ar putea să fie, la fel de bine, și moartea unei alte femei. Dar poate că nu e la fel în cazul tuturor amintirilor. Doar că unora le pasă mai puțin.

Se mai trezi scurt o dată. Valorile analizelor ei se stabilizaseră într-atât, încât medicii au redus din nou morfina. Dar ea deja nu mai era cea care fusese. Când am pătruns în cameră, buzele îi erau încordate într-un zâmbet, dar acesta, de bună seamă, nu-mi era adresat. Părea că nici măcar nu mă recunoaște. Puținele cuvinte pe care se străduia să le pronunțe erau complet neinteligibile și știam că nu mai avea niciun rost să caut în ele vreun sens, că nu mai avea nimic de spus. Doar bunica patină pe jos și culese sunetele, transformând-le în oarecare cuvinte, pe care să le poată reda mai târziu la înmormântare.

Fusesem nevoită să-i promit mamei că nu-i voi spune bunicii nimic despre starea ei atâta vreme cât mai trăia, dar acum nu mai conta. Viața o părăsise dinainte ca moartea să vină.

Preț de un ceas, pupilele i se plimbară fără țintă prin cameră. Zâmbetul continua să atârne. Apoi, se ridică dintr-odată. Ochii îi

ieşiră din orbite şi ceva începu să ticăie. Sora veni în fugă şi apoi sosiră mai mulţi medici.

Ar avea nevoie de puţin loc, zise un medic, înghesuindu-se pe lângă noi pentru a-i face o injecţie în cateter. Dar bunica se împingea mereu înapoi spre pat, astfel încât am fost nevoită să-i trag de-a dreptul trupul – încă foarte bine făcut – în camera de aşteptare.

Ne-am aşezat pe scaunele bălţate şi ne-am ţinut de mână, de care se lipise mirosul astringent de dezinfectant, cel care mă însoţise în ultimele săptămâni şi pe care aveam să-l simt şi mai târziu, adânc în nări, ori de câte ori mă gândeam la mama, miros care i se potrivea atât de bine încât mă întrebam chiar dacă nu cumva o inventasem. Copiii alunecau pe jos, lovindu-se de automat. Femeile din mijloc strigau, pe rând, la câte unul dintre ei sau plângeau – diferenţa era aproape imperceptibilă. Mă uitam fix la tabloul de vizavi, ceva artă abstractă, care căuta întregul. Atunci îşi făcu apariţia sora, făcându-mi semn să mă îndrept spre ea.

– Puteţi intra din nou, zise ea şi se uită la mine cu atâta subînţeles explicit, încât m-am simţit îndreptăţită să încalc şi următoarea promisiune făcută mamei, permiţându-i bunicii să-l sune pe tata, doar pentru a o şti ocupată pentru o vreme.

Mama era din nou inconştientă. Doar aparatele de lângă ea licăreau continuu. M-am uitat la medic, fără să ştiu ce să fac. Care era planul? Cum se procedează mai departe în astfel de situaţii?

Însă el mi-a spus că acolo nu era vreun serial american, că nu trebuia să apăs niciun buton şi nici să semnez vreun formular. Mama se decisese împotriva oricărei măsuri care ar fi putut să-i prelungească viaţa. Acum îi vor da încă ceva împotriva durerii. Şi atunci, gata. Se uită în camera alăturată, unde cealaltă parte a familiei de turci era pe cale să-şi ia rămas-bun. O femeie îmbrăcată în negru se aruncă peste trupul rigid de sub pătură. Medicul se scărpină în cap şi îşi învârti ochii. Mama l-ar fi plăcut. Şi, când am realizat că mă gândeam la ea la trecut, am dat din cap. Chiar dacă nu trebuia să o fac.

El îşi lăsă mâna peste braţul meu. Pentru o clipă, i-am privit degetele lungi, drepte. Doar partea interioară a degetului mijlociu era

uşor apăsată în interior, astfel încât pielea se ridica în partea de sus, ca la un puşti de clasa întâi care tocmai învaţă să scrie şi care încă mai strânge stiloul precum un băţ de drumeţii.

Şi atunci mama încetă să mai respire.

Am stat cu toţii acolo timp de mai multe minute, până când şi-a retras în sfârşit mâna de pe braţul meu şi m-a luat cu el afară.

Hârţogăria dură mult. Dar eram fericită că nu trebuia să mă întorc atât de repede în camera în care Arno şi bunica încercau să surclaseze familia de turci, bunica chiar cu asemenea aplomb, încât îi reuşi chiar şi o veritabilă criză de astm, cum de ani buni nu mai avusese. Nu era capabilă să se aşeze la volan. Aşa că i-am luat eu maşina şi am dus-o acasă, mai întâi pe ea, apoi pe tata. Era o zi frumoasă, fără nori. La fiecare zebră, trebuia să opresc pentru cei ieşiţi la plimbare.

Aerul se încălzi înăuntru. Oribilul scaun de piele, pe care bunicul îl dădea, la vremea lui, cu cremă de pantofi la fiecare câteva săptămâni, mi se lipea de coapse, însă – după toate aceste săptămâni pe care le petrecusem în întunericul secţiei de terapie intensivă – era chiar plăcut să transpir din nou. Maşina mergea parcă de la sine, în timp ce eu stăteam în spatele parbrizului, rigidă ca o şopârlă, aşteptând ca razele soarelui să-mi dezgheţe din nou membrele.

Am parcat în zona de staţionare interzisă, fără nicio urgenţă, doar fiindcă aveam sentimentul că aş avea dreptul să o fac. La uşă am decis să nu merg totuşi sus imediat. În schimb, am cotit-o la stânga, spre Arcade, pentru a-mi cumpăra o rochie neagră oarecare. „De ce să mai aştept?“ mi-am zis.

Când mama venise să locuiască la mine, fără să aducă cu sine mai mult de un sac de gunoi plin cu cămăşi de noapte şi cu lenjerie intimă, precum şi o plasă aproape la fel de mare conţinând cutii de medicamente, când devenise limpede că nu era o boală care avea să treacă vreodată, îmi comandasem un costum de damă gri-deschis, cu sacou şi pantaloni de lână veritabilă, precum şi o helancă pentru dedesubt. Adică, în realitate, ea fusese cea care îmi pusese, într-o seară, catalogul sub nas, cu o ureche de măgar la pagina respectivă,

„pe ăsta îl mai poți îmbrăca și la vreun interviu", spusese ea, fără să-mi dea pace până când nu formasem numărul de telefon al casei de comenzi.

– Acceptă livrarea în 24 de ore, nu poți să știi niciodată, mai strigă ea din dormitor, în timp ce-i dictam măsurile mele doamnei de la celălalt capăt al firului.

Pe atunci, erau în jur de cinci grade afară – niciuna dintre noi nu se gândise la varianta că avea să reziste până în vară.

Când am ajuns acasă cu punga de cumpărături, l-am găsit pe tata în fața ușii, cu fața scofâlcită de plâns. La fel ca atunci când voia să se întoarcă la mama. Sau, cel puțin, inspira atâta milă, încât luasem imaginea asta și o inserasem în pasajul cu tentativa lui de a o recuceri, pe care, în realitate, ea nici nu o descrisese prea în detaliu. Și, când o făcuse, o asociase mai degrabă cu o jignire oarecare:

– Îl știi doar pe taică-tu, plângăciosul acela...

Sau:

– Penibil, pur și simplu penibil!

Se gândise că, desigur, nu voiam să fiu singură, îmi spuse el, dar în spatele cuvintelor sale se putea vedea că, de fapt, el nu voia să fie singur. L-am băgat în sufragerie și mai întâi am făcut un ceai, fiindcă atunci puteam spune, cel puțin:

– Stai să fac întâi un ceai.

Apoi ne-am împărțit între noi numerele de telefon la care trebuia să sunăm. Am reușit să terminăm totul într-o singură după-amiază.

Ilse, în continuare vie, tot necăsătorită, în continuare greu de suportat din cauza nemărginitei ei încrederi, își făcu apariția în seara următoare. În timpul drumului de la gară, începu să vorbească despre ce om minunat fusese mama, despre cât de repede deslușea fiecare formulă și cât de repede putea să rezolve orice ghicitoare. Despre cât de sârguincioasă fusese! Cât de disciplinată!! Și cât de rezonabilă!!! Nenumărate imnuri laudative pe care le auzisem deja de mii de ori, doar că, de această dată, mai voia să adauge pe listă o grămadă de noi calități – „sentimentală", „vulnerabilă", „sensibilă", numai lucruri care în familia mea ar fi fost trecute cu un minus înainte, mai ales de mama însăși.

Înmormântarea avu loc vineri. Bunica fusese convinsă doar cu greu să o lase pe mama în mormântul de alături, și nu în același cu bunicul. În schimb, povestea oricui că sicriul pe care îl alesese ea era unul dintre cele mai bune de pe piață. Max trebuise să-l sprijine pe Helm, într-atât de beat era, chiar și după standardele proprii.

– Crede-mă, spuse Babsi, ținându-se de brațul șefului ei de clinică, de acum înainte o să fie tot mai bine pe zi ce trece.

Chiar și asta, la fel ca atunci, în trecut. Sau poate că nu.

Dar era adevărat: era deja mai bine. Indiferent cât de mult se străduiau toți să mă pună din nou pe picioare – eu nu mă prăbușisem deloc. Nici măcar nu eram rănită, nu sufeream – cel mult din cauza bunicii, căreia îi trecuse în sfârșit prin cap că rolul acelui „cel mai scump lucru de pe lume" îmi revenea acum mie. Dar pierderea încă nu o puteam simți. O puteam vedea și auzi – necontenitele și lâncedele ei întrebări despre cum îmi merge, invitațiile la tot soiul de întreprinderi, care să mă scoată din ale mele, datul din cap plin de înțelegere atunci când refuzam. Dar jalea nu voia să se instaureze. Pe jumătate nerăbdătoare, pe jumătate temătoare, mă așteptam să sară din camuflaj într-o clipă de neatenție și să se năpustească asupra mea, așa cum se întâmplase în cazul durerilor din trecut. Când, de exemplu, mă părăsise vreun prieten și, tocmai atunci când eram absolut sigură că îl uitasem, începeam brusc să plâng. Dar niciun cântec sfâșietor, niciun autobuz pierdut și niciun necaz, indiferent cât de neînsemnat, nu reușeau să elibereze acel lucru din urmă, mult mai puternic. Și, în fiecare zi în care totul părea din nou în regulă, devenea din ce în ce mai rău.

Încercam cu atâta disperare să îi pot înțelege moartea – în speranța că o voi putea uita apoi, ca să pot în sfârșit, în sfârșit, să o jelesc –, încât am început să-i scriu povestea. Fiindcă scrisul e ocupația mea.

Și mă întrebam, la fiecare propoziție, de ce e ocupația mea. Pentru că o vreau? Pentru că o voia ea? Pentru că sunt, la urma urmei, și fiica tatălui meu și fiindcă voiam, cu orice preț, tot ceea ce voia ea?

La sfârşit de săptămână stăteam tot timpul în faţa monitorului, chiar dacă, deseori, nu eram în stare să produc mai mult de unul sau două paragrafe. Apoi, într-o duminică, nu am mai putut continua absolut deloc. Se poate spune că a fost o inhibiţie de scris, cel puţin dacă nu ai fi fiica mamei mele, care ar fi răspuns cel mult ironic la o asemenea remarcă:

– Inhibiţii ai dacă te temi de ceva. Şi doar nu vrei să-mi spui că ţi-e frică să tastezi câteva cuvinte.

Şi îmi răspunsese astfel suficient de des – când mă mai chinuisem din când în când cu câte un articol sau când, în sfârşit, încercam să scriu vreo povestire, îmi striga:

– Nu te mai preface atât, sunt numai cuvinte, lovindu-mă cu degetele peste frunte, ca şi cum le-ar fi făcut să danseze peste o maşină de scris invizibilă.

Dar, cu cât îmbătrâneam mai mult, cu atât mai puţin funcţiona această metodă.

Apoi, într-o zi, am decis să ies puţin la plimbare. Să iau o gură de aer. Să-mi schimb gândurile.

Însă nu mă puteam gândi la nimic altceva în afară de mama şi de faptul că nu o puteam gândi pe ea cu adevărat, că nu legam una de alta la mine în cap, că lipsea ceva, un element de legătură, cu care să pot îmbina realitatea şi ficţiunea.

M-am aşezat în parc pe o bancă, am urmărit câţiva copii care fugeau în fundul gol peste pajişte, am ascultat muzica de la piaţa de vechituri şi am pornit atrasă de ea spre respectivul spaţiu. Am trecut pe lângă tarabele de tot felul, căutând ici şi colo prin lăzile prăfuite. Am cumpărat o brăţară, care fusese cândva o lingură de supă. Am adunat două sau trei rame, pentru a pune în ele câteva dintre pozele din album, fiindcă îmi imaginam că mi-ar putea fi de ajutor la scris, apoi le-am pus la loc când vânzătorul mi-a cerut zece euro pe fiecare bucată.

Şi atunci, dintr-odată, ceva m-a atins în decolteu.

Am tresărit şi mi-am încrucişat fără să vreau mâinile peste trup. Dar mâna părea să nu se intereseze câtuşi de puţin de sânii mei. În schimb, trase în sus moneda – pe care, de când găsisem din nou lănţişorul, o purtam zilnic – şi o întoarse pe toate părţile.

– Asta e una dintre cele vechi, spuse bărbatul plimbându-şi degetul peste „5".

– Ăăăă... da, se poate, i-am spus uşor derutată, apoi, fiindcă nu voiam să fiu nepoliticoasă, am mai adăugat: Din anii '60, cred.

Bărbatul trase moneda şi mai aproape de ochi, astfel încât m-am apropiat, la rândul meu, împiedicându-mă fără să vreau de el.

– Când eram mic, bunica îmi dădea una dintr-astea înaintea examenelor.

– Ca să aducă noroc? am întrebat uşor stânjenită, fiindcă deja îl atingeam cu bărbia.

Moneda căzu la loc în decolteul meu.

– Da, exact, spuse el.

Sprâncenele i se încruntară.

– Eu... ăăă... am mai auzit aşa ceva pe undeva, am spus repede şi, fiindcă el continua să mă privească mirat, am adăugat: Sunteţi din Rusia?

– Din Ucraina, mormăi el, ducându-şi mâna în spate.

Îşi luă dintr-o plasă o băutură energizantă şi apăsă deschizătoarea de metal înspre interior. Mă uitam la el în timp ce bea, privindu-l pentru prima dată cu atenţie. Chelia i se întinsese destul de mult înspre ceafă. În schimb, restul de păr îi cădea pe spate, fiind prins într-o coadă de cal. Faţa îi era acoperită de o barbă neîngrijită şi ţepoasă, care îl făcea să pară destul de sumbru, însă ochii îi erau frapant de deschişi la culoare. Mă întrebam dacă nu cumva culoarea lor ar fi putut fi descrisă drept galbenă, dar, într-adevăr, îmi păreau să fie mai degrabă albaştri, precum cei ai unui husky.

Îşi lăsă capul pe spate cocoşându-şi atât de mult spinarea, încât părea că n-ar fi vrut să piardă niciun strop.

– Căutaţi ceva anume? întrebă el într-un târziu.

Ca şi cum aş fi fost prinsă asupra faptului, mi-am lăsat capul în jos, privind spre adunătura de obiecte tehnice care se întindeau în faţa lui: telefoane cu fir, camere foto, radiouri lipsite de carcasă.

– Nu neapărat, am spus, în timp ce mă jucam cu cana unui filtru de cafea vechi.

Pentru o clipă, cochetasem cu gândul să îl întreb de mama.

Dar asta, firește, nu era absolut deloc ușor. Ce puteam să spun? Ați avut cândva o aventură cu o femeie care era cu adevărat urâtă? Sau poate cu adevărat frumoasă? Care semăna puțin cu mine, doar că avea un alt păr și o altă gură și un alt trup? I-ați dat vreodată o asemenea monedă unei femei și apoi ați dispărut pur și simplu? Și dacă da, de ce? Trebuia să plecați altundeva sau ați vrut doar să plecați de la ea? Ați iubit-o? Ah, în plus, numele meu este Anna, asta vă spune ceva? Da? Mă bucur, ați fi putut fi tatăl meu. Nu sunteți însă. Dar ați fi putut fi.

– Asta e din anii '70, zise el ridicând filtrul de cafea. În stare perfectă.

– Frumoasă piesă, am spus, lăsând-o din nou jos. Cât costă?

Se aplecă în față și spuse un preț pe care nu l-am înțeles și, dintr-odată a fost din nou atât de aproape, încât i-am putut simți respirația dulceagă, artificială.

– Oh, din păcate nu am atât la mine, am bolborosit eu și am adăugat: Ăăă... poate altă dată.

Apoi m-am întors înainte ca el să poată spune ceva și am plecat în grabă.

Drumul spre casă dură aproape o veșnicie, fiindcă eram într-atât de preocupată să mă întreb dacă nu cumva ar fi trebuit să-l întreb direct, încât de mai multe ori am luat-o pe un drum greșit. Abia când am ajuns acasă, în cele din urmă, când m-am spălat pe față și când m-am așezat din nou la masa mea de lucru, când am început să scriu din nou pentru o vreme și când am închis, totuși, laptopul, am ajuns la concluzia că am făcut bine. Fiindcă doar ideea că acel bărbat ar fi putut fi Alex era complet penibilă. Fiindcă, și dacă ar fi fost, tot nu ar fi schimbat cu nimic lucrurile pentru mine. Fiindcă, în aceeași situație, mama ar fi întrebat cu siguranță. Cu puțină voință, am reușit chiar să fiu mândră de mine că nu l-am întrebat.

Și, de atunci, nu trece nicio duminică în care să nu mă întorc la piața de vechituri, cu speranța că voi da acolo de el.

Editura RAO
vă recomandă

MIREASMA MISTERIOASĂ
A MUNȚILOR GALBENI

Yasuko Thanh

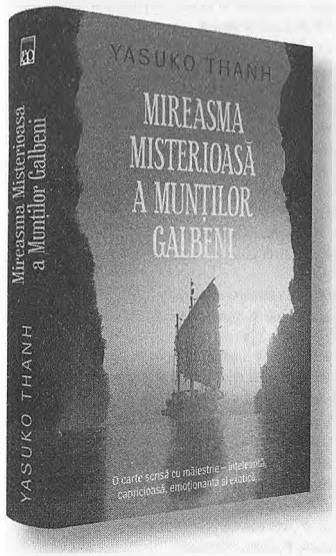

Un doctor pregătește o poțiune din flori de ciumăfaie, cu scopul de a-i otrăvi pe soldații din garnizoana franceză din Saigon. Bazat pe povestea reală a Conspirației Otrăvirii din Hanoi, din 1908, romanul prezintă întâmplări care traversează tot peisajul vietnamez. Poveștile din roman – poveștile familiei lui Yasuko Thanh – promit o abordare poetică, fantastică, plină de umor negru a prețului plătit pentru răzvrătire, precum și a încurcăturilor iubirii într-o perioadă în care condițiile istorice nu fac decât să complice dragostea.

biblioteca rao

FICTIUNE

CLASICI

Diderot — *Nepotul lui Rameau*
Johann Wolfgang Goethe — *Opere alese (vol. 15)* ◆ *Poezii (vol. 1)*

CLASICI CONTEMPORANI

Anita Albus — *Paradis şi paradox*
James Agee — *Un deces în familie*
William Blake — *Cântece ale inocenţei*
Charles Bukowski — *Cea mai frumoasă femeie din oraş şi alte povestiri*
Georges Bataille — *Literatura şi răul*
Albert Camus — *Carnete* ◆ *Teatru*
Albert Camus & René Char — *Corespondenţă 1946–1959*
Miguel Delibes — *Ereticul*
William Faulkner — *Cătunul* ◆ *Oraşul* ◆ *Casa cu coloane* ◆ *Steaguri în ţărână* ◆ *Sanctuar* ◆ *Sartoris* ◆ *Nuvele regăsite* ◆ *Nelnfrânţii* ◆ *Povestiri inedite* ◆ *Recviem pentru o călugăriţă* ◆ *Iscoadă în ţărână* ◆ *Hoţomanii* ◆ *O parabolă* ◆ *Pe patul de moarte*
Michel Foucault — *Cuvintele şi lucrurile*
Andre Gide — *Amintiri de la curtea cu juri*
Witold Gombrowicz — *Ferdydurke* ◆ *Trans-Atlantic* ◆ *Pornografie* ◆ *Cosmos* ◆ *Bakakai* ◆ *Jurnal (vol. 1, vol. 2)* ◆ *Teatru*
John O'Hara — *Butterfield 8* ◆ *Întâlnire în Samarra*
Hermann Hesse — *Knulp. Demian* ◆ *Narcis şi Gură-de-Aur* ◆ *Cele mai frumoase povestiri (2 vol.)*
John Irving — *Lumea văzută de Garp* ◆ *Până te voi găsi* ◆ *Văduvă pentru un an*
James Joyce — *Stephen Eroul*
Ilf şi Petrov — *Vițelul de aur* ◆ *Douăsprezece scaune*
Franz Kafka — *Corespondenţă (vol. I)* ◆ *Corespondenţă (vol. II)* ◆ *Corespondenţă (vol. III)*
Claudio Magris — *La voia întâmplării. Călătorie nesfârşită*
André Malraux — *Cuceritorii. Calea regală* ◆ *Speranţa* ◆ *Muzeul imaginar* ◆ *Carnet din URSS 1934*
Thomas Mann — *Alteţă regală* ◆ *Povestiri* ◆ *Lotte la Weimar* ◆ *Casa Buddenbrook*
Gabriel García Márquez — *Vijelia* ◆ *Ceas rău* ◆ *Ochi de câine albastru* ◆ *N-am venit să ţin un discurs*
Marcel Proust — *Eseuri* ◆ *Carnete*
Antoine de Saint-Exupéry — *Scrisori către o necunoscută*
Ernesto Sabato — *Eseuri (vol. 1)* ◆ *Eseuri (vol. 2)*
William Saroyan — *Comedia umană* ◆ *Nebunie în familie* ◆ *Aventurile lui Wesley Jackson*
Claude Simon — *Drumul Flandrei* ◆ *Georgicele*
John Steinbeck — *Păşunile Raiului* ◆ *Cartierul Tortilla* ◆ *Nopţi fără lună* ◆ *Perla* ◆ *Jurnal rusesc* ◆ *Joia dulce* ◆ *Călătorii cu Charley*
Stefan Zweig — *Suflete zbuciumate* ◆ *Amoc. Obsedatul*

AUTORI ROMÂNI CONTEMPORANI

Vartan Arachelian — *Noaptea bastarzilor* ◆ *Numele şi umbra*
Răzvan Ioan Boanchiş — *Departe de Eritreea*
Augustin Buzura — *Absenţii* ◆ *Recviem pentru nebuni şi bestii* ◆ *Refugii* ◆ *Nici vii, nici morţi* ◆ *Drumul cenuşii* ◆ *Vocile nopţii*
Eugen Ovidiu Chirovici — *Suflete la preţ redus* ◆ *La Broasca Leşinată* ◆ *Labyrinth.com* ◆ *A doua moarte* ◆ *Voodoo* ◆ *Pulbere neagră* ◆ *Hoodoo Creek* ◆ *Cine a ucis-o pe Nora Jones* ◆ *Misterele istoriei* ◆ *O amintire de la Paris* ◆ *Puterea* ◆ *Sanitarium*
Cristian Ciocan — *Diplomaţia publică*
Vanessa D. Mariş — *Imagini de Fado*
Ştefan Mitroi — *Biblia pentru furnici* ◆ *Guantanamo* ◆ *Jocuri de nenoroc* ◆ *Bălciul de argint*
Dafin Mureşan — *Sosia*
Adrian Onciu — *Afacerea Alzira* ◆ *Cercul Kagan* ◆ *Templul negru*
Dumitru Popescu — *Cândva, după izgonirea din Paradis...* ◆ *Artemis şi uzurparea sentimentului* ◆ *Singurătatea mărilor*
Dinu Săraru — *Trilogia ţărănească (3 vol.)* ◆ *Cocorii noi cu bodyguard* ◆ *Clipa* ◆ *Ultimul bal*
Aurelian Silvestru — *Cel rătăcit*
Alex Mihai Stoenescu — *Patimile Sfântului Tommaso d'Aquino*

THRILLER, AVENTURI, ACŢIUNE

Mitch Albom — *Măsura timpului*
Pierr Assouline — *Portretul*
David Baldacci — *Jocul zeilor* ◆ *Colecţionarii* ◆ *Clubul Camel* ◆ *Un simplu geniu* ◆ *Rece ca piatra* ◆ *Ziua zero* ◆ *Lovitura de graţie*
Josh Bazell — *Târgul cu moartea*
Bernard Beckett — *Geneza*
Steve Berry — *Tezaurul împăratului* ◆ *Afacerea Columb* ◆ *Enigma reginei*
Mark Benecke — *Pe urmele crimelor*
Samuel Bjork — *Călătoresc singură*
Ian Caldwell &Dustin Thomason — *Misterul manuscrisului*
Mireille Calmel — *Cântul vrăjitoarelor (3 vol.)*
Carol Cassela — *Oxigen*
John le Carré — *Prietenie absolută* ◆ *Cel mai vânat om din lume* ◆ *Genul nostru de trădător* ◆ *Un adevăr delicat*
Richard Clarke — *Poarta scorpionului*
Susanna Clarke — *Doamnele din Grace Adieu* ◆ *Cartea lucrurilor pierdute*
John Connolly — *Răzbunătorii*
Michael Connelly — *Avocatul din limuzină* ◆ *Verdictul* ◆ *Până la capăt*
Robin Cook — *Şocul*
Michael Cox — *Sensul nopţii*
Clive Cussler — *Şarpele* ◆ *Aurul albastru* ◆ *Urmărirea* ◆ *Gheaţa de foc* ◆ *Comoara Marelui Han* ◆ *Moarte în Arctica* ◆ *Sabotorul*
Richard Dübell — *Biblia diavolului*
David Ebershoff — *Daneza*
Louise Erdrich — *Toba pictată*
Joseph Finder — *Paranoia* ◆ *Omul companiei*
Colin Forbes — *Conspiraţia* ◆ *Valul ucigaş*
Karin Fossum — *Nu privi înapoi!*
Ulla Fröhling — *Fiinţa din oglindă*
Adele Geras — *Taina pictorului*
David Gibbins — *Aurul cruciaţilor*
Lawrence Goldstone — *Anatomia minciunii*
Olivia Goldsmith — *Preţul libertăţii* ◆ *Viaţa după Billy*
Javier Gonzales — *A cincea coroană*
Will Landay — *În apărarea lui Jacob*
Scott Lynch — *Minciunile lui Locke Lamora* ◆ *Piraţii mărilor roşii*
Kathleen McGowan — *Cartea iubirii* ◆ *Prinţul poet*
Benjamin Mee — *Avem un Zoo*
John Grisham — *Campionul din Arkansas* ◆ *Mediatorul* ◆ *Fotbal şi pizza* ◆ *Ford County* ◆ *Theodore Boone: puştiul avocat* ◆ *Litigiul* ◆ *Mărturisirea* ◆ *Şantajul* ◆ *Theodore Boone: răpirea* ◆ *Theodore Boone: acuzatul* ◆ *Theodore Boone: ameninţarea* ◆ *Calico Joe* ◆ *Şirul de platani*
Xiaolu Guo — *Mic dicţionar pentru îndrăgostiţi*
Richard Hains — *Cameleonul de pe Wall Street*
A. S. A. Harrison — *Soţia tăcută*
Michael Harvey — *Crima în Chicago*
Jack Higgins — *Atac la preşedinte* ◆ *Răzbunarea*
Vittoria Haziel — *Patimile după Leonardo*

Howard Johnson ..... *Chestiunea Finkler*
Cristian Jacq ..... *Faraonul (vol. 1)* ◆ *Divina Adoratoare (vol. 2)*
(seria Războinica zeilor)
Jane Johnson ..... *Al zecelea dar*
Karen Mack, Jennifer Kaufman ..... *Amanta lui Freud*
Dean Koontz ..... *Chipul* ◆ *În puterea nopții* ◆ *Trădește noaptea* ◆ *Invazia* ◆ *Odd Thomas* ◆ *Odd pentru vecie* ◆ *Fratele Odd* ◆ *Noaptea lui Odd* ◆ *Cursa*
Manuel De Lope ..... *Perlele călătoare*
Brad Meltzer ..... *Cartea sorții* ◆ *Milionarii* ◆ *Jocul zero* ◆ *Cercul asasinilor* ◆ *Cercul Cavalerilor*
Nelson DeMille ..... *Căderea nopții* ◆ *Întoarcerea la Coasta de Aur* ◆ *Coasta de aur*
Walter Moers ..... *Cele 13 1/2 vieți ale capitanului Urs Albastru*
David Park ..... *Cămășarul adevărului*
Patrick Rothfuss ..... *Numele vântului* ◆ *Teama înțeleptului*
Brian Ruckley ..... *Nașterea iernii*
Clara Sanchez ..... *Misterul numelui tău*
John Saul ..... *Clubul Manhattan* ◆ *Vocile* ◆ *Coșmarul* ◆ *Vocile răului*
Sarah Cohen-Scali ..... *Max*
Wilbur Smith ..... *În pericol*
Jose Carlos Somoza ..... *Cheia Adâncului*
Olen Steinhauer ..... *Turistul*
Anne Sward ..... *Cu sufletul la gură*
Scarlett Thomas ..... *Sfârșitul domnului Y*
Brad Thor ..... *Lista neagră*
J.R.R. Tolkien ..... *Cele două turnuri* ◆ *Întoarcerea Regelui* ◆ *Hobbitul* ◆ *Silmarillion* ◆ *Copiii lui Hurin* ◆ *Legenda lui Sigurd și a lui Gudrun*
Nicola Upson ..... *Un expert în crimă*
Simon Urban ..... *Planul D*
Ignacio Garcia Valino ..... *Iubite Cain*
Philipp Vandenberg ..... *Al optulea păcat*
Timur Vermes ..... *Ia uite cine s-a întors*
Nicole C. Vosseler ..... *Sub luna de Șofran*
Leslie Walton ..... *Straiule și minunatele amărăciuni ale Avei Lavander*
Michael White ..... *Secretul Medici*
Mark Winegardner ..... *Întoarcerea nașului* ◆ *Războinarea nașului*
David Wroblewski ..... *Povestea lui Edgar Sawtelle*
Javier Yanez ..... *Stăpânul savanelor*
Joakim Zander ..... *Înotătorul*
Markus Zusak ..... *Hoțul de cărți*

ROMAN ISTORIC

Francisco Asensit ..... *Sângele* ◆ *Secretul de la Castel Sant' Angelo*
Paula Cifuentes ..... *Vremea bastarzilor*
Catherine Delores ..... *Iubire și sânge*
Ildefonso Falcones ..... *Mâna Fatimei* ◆ *Regina desculță*
Luca Di Fulvio ..... *Fata care a atins cerul*
Antonio Garrido ..... *Cititorul de cadavre*
Lucy Ribchester ..... *Clubul clepsidrelor: Vremea sufragetelor*
Javier Gonzales ..... *Insula sfârșitului timpului*
Juan Tafur ..... *Pătimirile Mariei Magdalena*
Leon Leyson ..... *Un băiat pe lista lui Schindler*
Su Tong ..... *Eu sunt împăratul Chinei*

RAO CONTEMPORAN

Chimamanda Ngozi Adichie ..... *Jumătate de soare galben* ◆ *Hibiscus purpuriu*
Aravind Adiga ..... *Tigrul Alb*
Carlos Franz ..... *Deșertul* ◆ *Locul în care a fost Paradisul*
Howard Jacobson ..... *Vremea maimuțelor*
Nikita Lalwani ..... *Harul*
Siegfried Lenz ..... *Un moment de reculegere*
Manuel de Lopez ..... *Frumoasa din ceață*
Javier Marias ..... *Inimă atât de albă*
Colum McCann ..... *Goana nebună a lumii*
Patrick Modiano ..... *Dora Bruder* ◆ *Un pedigri*
Azar Nafisi ..... *Citind Lolita în Teheran*
Lisa See ..... *Dragostea Florii de Bujor* ◆ *Frumoasele chinezoaice* ◆ *Floare de zăpadă și evantaiul secret*
Javier Sierra ..... *Îngerul Pierdut* ◆ *Maestrul de la Prado*
Lorenzo Silva ..... *Linia meridianului*

DRAMĂ

Ángela Becerra ..... *Ella*
Alice Hoffman ..... *Al treilea înger*
Tea Obreht ..... *Soția tigrului*
Helen Oyeyemi ..... *Fiica lui Icar*
Jodi Picoult ..... *O viață de rezervă* ◆ *Dispariții*
Indra Sinha ..... *Oamenii lui Animal*

ROMAN BIOGRAFIC

Ruy Câmara ..... *Cântece de toamnă*

PENTRU TINE

Anthony Capella ..... *Ofițerul stării civile*
Lan Samantha Chang ..... *Moștenire*
Sophie Dahl ..... *În jocul celor mari*
Laura Dave ..... *Londra este cel mai frumos oraș din America*
Anne Fine ..... *Cenușa unei iubiri*
Rina Frank ..... *Toate casele au nevoie de un balcon*
V.V. Ganeshnanthan ..... *Căsătorie din dragoste*
Gloria Goldreich ..... *Cină cu Anna Karenina*
Victoria Hislop ..... *Insula*
Stephanie Kallos ..... *Vieți în mozaic*
Sarah Lark ..... *Cântecul maorilor*
Santa Montefiore ..... *Marea iubirii pierdute*
Linda Newbery ..... *Fata sălbatică*
Francine Prose ..... *Prima iubire*
Ambra Radaelli ..... *Casa de vacanță*
Daniele Sallènave ..... *La Fraga*
Heather Skyler ..... *Vârsta perfectă*
Ayelet Waldman ..... *Dragostea și alte lucruri imposibile*

ICEBERG FICTION

Roy Jacobsen ..... *O minune de copil*
Henning Mankell ..... *Creierul lui Kennedy* ◆ *Omul din Beijing* ◆ *Pantofi italienești* ◆ *Ucigași fără chip* ◆ *Câinii din Riga*
Anders de la Motte ..... *Jocul* ◆ *Buzz* ◆ *Bubble*
Jo Nesbø ..... *Fantoma trecutului* ◆ *Călăul* ◆ *Steaua diavolului* ◆ *Omul de zăpadă* ◆ *Mântuitorul*
Jussi Adler Olsen ..... *Camera groazei* ◆ *Vânătorii de oameni*
Dan T. Sehlberg ..... *Mona. Virus mortal*
Erik Axl Sund ..... *Persona* ◆ *Trauma (seria Slăbiciunea Victoriei Bergman)*
Erik Valeur ..... *Al șaptelea copil*
Jakob Vedelsby ..... *Legea umanității*

www.raobooks.com | www.facebook.com/rao.editura
office@rao.ro | libraria.rao@rao.ro

H
C

Ja
K
D

M
B

N
V
I
I
C
J